T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE FİİLLERİN İSTEMİ

FERHAT BAYTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

AKADEMİK DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN

ORDU-2015

T. C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bu çalışma jürimiz tarafından 26/10/2015 tarihinde yapılan sınav ile Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatı Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Salim KÜÇÜK

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN

Üye : Doç. Dr. Hakan ÖZDEMİR

ONAY :

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

26/10/2015

Doç. Dr. Gökhan ÖZSOY
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, yönlendirme ve gerekli olanakları sağlayan, ilgisini ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen, çok değerli danışman hocam sayın Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca beni her konuda destekleyen sevgili eşime teşekkür ederim.

Bu tez Ts-1402 nolu proje kapsamında Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir.

26/10/2015

Ferhat BAYTÜRK

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

26/10/2015

Ferhat BAYTÜRK

ii

ÖZET

Bu çalışmada Türkmen Türkçesi fiilerinin istem bilgisi ele alınmıştır. İstem sözlüksel unsurların özellikle fiillerin söz dizimsel ve anlam bilimsel çevresini belirleme gücüdür. Her fiil farklı istem bilgisine sahiptir; fakat her birinin kesin, değişmeyen tek bir istem bilgisi yoktur. Fiillerin istemi çatı kategorisine veya fiillerin sözlüksel anlamına göre değişiklik gösterebilir. Bu çalışmada, Türkmen Türkçesi fiillerinin mantıksal ve söz dizimsel istem bilgisini tespit etmek amaçlanmıştır. Fiilerin istem bilgisi incelenirken modern istem dil bilgisi kuramından hareket edilmiştir.

Türkmen Türkçesi fiillerinin seçiminde Türkmenistan SSR İlimler Milli Akademiyası tarafından hazırlanan “Türkmen Diliniň Sözlügi (TDS, 1962)” dikkate alınmıştır. Bu sözlükte bulunan 2693 fiil istem bilgisi açısından incelenmiştir. Sözlükte çatı ekleriyle oluşturulan fiiller yeni bir anlam oluşturmadığı takdirde ayrı bir fiil olarak değerlendirilmemiştir. Fiillerin istem bilgisi sözlükteki anlam girişleri yardımıyla belirlenmiş ve sözlükte verilen örneklerden yararlanılmıştır. Fiillerin TDS’de örnek kullanımı bulunmayan fiiller, Türkmen Türkçesine ait çeşitli edebî türde eserlerden oluşan bir derlemden ya da internetten örneklendirilmiştir. Fiillerin istem bilgisi mantıksal ve söz dizimsel olmak üzere iki düzeyde incelenmiştir. Fiilerin farklı anlam değişkelerine ait istem yapıları farklı istem çerçevelerinde gösterilmiştir. Bir fiile özgü farklı istem çerçeveleri, onun farklı anlamlarının olduğunu, mantıksal ve söz dizimsel isteme göre anlam değişikliğine uğradığını gösterir. Fiillerin mantıksal ve söz dizimsel istem bilgisinin belirlenmesiyle Türkmen Türkçesinin muhtemel çekirdek cümle yapıları ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İstem, Türkmen Türkçesi, Türkmen Türkçesinde Fiiller, Fiilerin İstemi

ABSTRACT

In this study, valency information of Turkmen Turkish verbs was handled. Valency is the definition strength of lexical elements especially syntactic and semantic environment of verbs. Every verb has different valency information but each of them has not a single certain, stationary valency information. Valency of verbs may change according to their roof category or lexical meaning. In this study, it is aimed to define the logical and syntactic valency information of Turkmen Turkish verbs. While valency information of verbs was being examined, starting point was the Theory of Modern Valency Grammar.

In the choice of Turkmen Turkish verbs, " Türkmen Diliniň Sözlügi (TDS, 1962)" which has been arranged by National Academia of SSR Sciences of Turkmenistan was taken into account. 2693 verbs from this dictionary were examined in terms of valency information. In this dictionary, verbs that are formed by roof annexes are not considered as a seperate verb unless they form a new meaning. Valency information of verbs has been defined with the help of meaning entries from the dictionary and has been benefited from the examples that given in the dictionary. Verbs which do not have sample use in TDS, are exemplified from a compilation which is formed by various types of literary works that belong to Turkmen Turkish or from internet. Valency information of verbs was examined at two levels as logical and syntactical. Valency structure of verbs that belongs to different meaning variables was shown at different valency frameworks. Different valency frameworks specific to a verb shows that it has different meanings, it has undergone meaning change according to the logical and syntactic system. With the definition of logical and syntactic valency information of verbs, possible core structure of sentences of Turkmen Turkish have been ıntroduced.

Key words: Valency, Turkmen Turkish, Verbs in Turkmen Turkish, Valency of Verbs

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı :	Ferhat BAYTÜRK
Doğum Yeri ve Tarihi :	Çarşamba 01.11.1985
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi :	Ondokuz Mayıs Üniv. Eğitim Fak. Türkçe Öğretmenliği 2007
Yüksek Lisans Öğrenimi :	ODÜ, 2015
Bildiği Yabancı Diller :	İngilizce
İş Deneyimi	
Çalıştığı Kurumlar:	Korgan Ortaokulu - Korgan/Ordu, 2007-2013; Puset Polvan Ortaokulu - Ünye/Ordu, 2013-
İletişim	
E-Posta Adresi :	ferhatbayturk@gmail.com
Telefon: Cep:	 0506 256 70 48
Tarih ve İmza:	

ÖN SÖZ

İstem, fiillerin söz diziminde belirli sayıda tamlayıcıyı yönetebilme gücüdür. Bu tez çalışmasında, Türkmen Türkçesindeki fiillerin istem potansiyelleri modern istem bilgisi yöntemiyle incelenmiş ve fiiller mantıksal ve sözdizimsel istem düzeyinde ele alınmıştır.

Tez, dört ana bölümden oluşmaktadır. Tezin "Giriş" bölümünde çalışmanın konusu, amaç ve önem, kapsam ve sınırlılıkları, yöntemi, Türk lehçelerinde yapılan istem çalışmaları ve derlemde yer alan eserlerle ilgili kaynakçadan söz edilmiştir. I. Bölümde "Temel Konu ve Kavramlar" başlığı altında "İstem ve Bağımlılık", İstem türleri (Mantıksal İstem, Söz Dizimsel İstem, Anlam Bilimsel İstem, İsteğe Bağlı Öğeler), "Durum Ekleri ve Tamlayıcı Tipleri", "Tamamlayıcı ve İstem" konuları ele alınmıştır. II. Bölümde "Türkmenler" başlığında "Türkmen Adı", "Türkmen Tarihi", "Türkmen Türkçesi Hakkında Genel Bilgiler" konularına değinilmiştir. III. Bölümde " Türkmen Türkçesinde Fiillerin İstem Bilgisi" incelenmiştir. IV. Bölüm ise İsteme Göre Türkmen Türkçesi Fiil Sınıfları" gösterilmiştir. Sonuç bölümünde yaptığımız çalışma neticesinde ortaya çıkan veriler değerlendirilmiştir.

Tez konusu seçiminden tez çalışmasının sonuna kadar bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Nuh DOĞAN'a, ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen eşime teşekkür ederim.

Ferhat BAYTÜRK
Ordu, 2015

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR..İ
BİLDİRİM .... HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
ÖZET ....İİİ
ABSTRACT.. İV
ÖZGEÇMİŞ V
ÖNSÖZ .... Vİ
İÇİNDEKİLER ....Vİİ
ŞEKİLLER LİSTESİ .... İX
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ X
GİRİŞ 1
1. Tezin Konusu 1
2. Tezin Amacı ve Önemi 1
3. Kapsam ve Sınırlılıklar 2
4. Tezin Gerekçesi 3
5. Tezin Yöntemi 4
6. Türk Lehçelerinde Yapılan İstem Çalışmaları..6
7. Derlemde Yer Alan Eserler...11
I. BÖLÜM TEMEL KONU VE KAVRAMLAR 13
1. 1. İstem ve Bağımlılık..13
1. 1. 1. Mantıksal İstem 14
1. 1. 2. Söz Dizimsel İstem 15
1. 1. 3. Anlam Bilimsel İstem 16
1. 1. 4. İsteğe Bağlı Ögeler..17
1. 2. Durum Ekleri ve Tamlayıcı Tipleri 18
1. 3. Tamamlayıcı ve İstem...22
II. BÖLÜM TÜRKMENLER 24
2. 1. Türkmen Adı...24
2. 2. Türkmen Tarihi 24
2. 3. Türkmen Türkçesi..25
2. 3. 1. Türkmen Türkçesi Hakkında Genel Bilgiler..26
2. 3. 1. 1. Türkmen Alfabesi ve Yazı Çevrimi 26
2. 3. 1. 2. Ses Bilgisi 27

2. 3. 1. 3. Şekil Bilgisi 28
2. 3. 1. 3. 1. Yapım Ekleri 28
2. 3. 1. 3. 2. Çekim Ekleri 28
2. 3.1. 4. Türkmen Türkçesi Söz Dizimi 34
2. 3. 1. 5. Türkmen Türkçesinde Fiillerin Tasnifi ve Çatı 35
III. BÖLÜM TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE FİİLLERİN İSTEM BİLGİSİ 37
3.1. Fiillerin İstem Bilgisi 37
IV. BÖLÜM İSTEME GÖRE TÜRKMEN TÜRKÇESİ FİİL SINIFLARI 535
4. 1. Mantıksal İstem Yapısı Bakımından Türkmen Türkçesi Fiil Sınıfları 535
4. 2. Söz Dizimsel İstem Yapısı Bakımından Türkmen Türkçesi Fiil Sınıfları 567
SONUÇ 601
KAYNAKÇA 605

ŞEKİLLER LİSTESİ **Sayfa**

1. Şekil: Fiil Örneği ve Anlamı ………………………………………………………… 3

2. Şekil: İstem Çerçevesi Örneği ……………………………………………............. 5

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

[ ] : Zorunlu istem boşluğunu gösterir.

→ : Fiillerin istediği söz dizimsel istemi gösterir.

A : Ad

A1… : Anlam değişkelerini gösterir.

AÖ : Ad öbeği

BE : Belirtme eki

bk. : Bakınız

EÖ : Edat öbeği tamlayıcısı

F : Fiil

kim : Yalın durum tamlayıcısı

kimde : Bulunma durumu tamlayıcısı

kimden : Çıkma durumu tamlayıcısı

kime : Yönelme durumu tamlayıcısı

kimi : Ekli yükleme durumu tamlayıcısı

kimle : Vasıta durumu tamlayıcısı

Ne : Eksiz yükleme durumu tamlayıcısı

Ör. : Örnek

TT: Türkiye Türkçesi

TmT: Türkmen Türkçesi

TDS: Türkmen Diliniň Sözlügi

TTS: Türkmence-Türkçe Sözlük

Vb.: Ve benzeri

Vd. : Ve devamı

Vs.: Ve saire

ZÖ : Zarf öbeği tamlayıcısı

{}: Tamamlayıcı

GİRİŞ

1. Tezin Konusu

Kuramsal çerçevesi Doğan (2011)'in doktora çalışmasına göre çizilen bu çalışmada Türkmen Türkçesi fiillerinin mantıksal ve söz dizimsel istemi ele alınmıştır. İstem, fiillerin söz dizimsel ve anlam bilimsel çevresini belirleyebilme gücünü ifade eder. Bir fiilin istem bilgisi o fiilin sözlüksel anlamından hareket edilerek belirlenebilir. Her fiil, sözlüksel anlamına veya anlamlarına özgü farklı mantıksal, söz dizimsel ve anlam bilimsel istem yapıları oluşturur. Fiillerin isteme göre anlam değiştirdiği söylenebilir. Genellikle fiilin farklı anlamları söz konusu olduğunda istem yapısı, farklı istem yapıları olduğunda ise fiilin anlamı değişir. Bu anlamsal durumun izlenebilmesi için Türkmen Türkçesi fiillerinin mantıksal ve söz dizimsel istem bilgisinin belirlenmesi gerekir. Bu bakımdan çalışmanın konusu Türkmen Türkçesi fiilerinin ve farklı anlam değişkelerinin mantıksal ve söz dizimsel istem bilgisidir.

2. Tezin Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Türkmen Türkçesinde fiillerin mantıksal ve söz dizimsel istem bilgisini belirlemek amaçlanmıştır. Fiillerin istem bilgisinin belirlenmesiyle Türkmen Türkçesinin temel cümle yapıları da ortaya konulmuş olacaktır. Fiillerin istem bilgisinin dil öğretiminde, sözlükçülükte, Türkmencenin betimlenmesinde, bilgisayar destekli dil çalışmalarındaki önemi büyüktür.

Hedef dilde ve kaynak dilde fiillerin farklı tamlayıcılar istemesi farklı yorumlara yol açabilir. Hedef dilde ve kaynak dilde istem bilgisinin belirlenmesiyle çeviri ve lehçeler arası aktarımda karşılaşılan tamlayıcılardan kaynaklanan yanlışlıklar en aza indirilebilir. Türkmen Türkçesinin istem bilgisine sahip öğrenciler Türkiye Türkçesini öğrenirken ya da kullanırken özellikle yazılı veya sözlü metin oluşturma sürecinde yanlış tamlayıcı kullanımından kaynaklanan zorluklar yaşayabilir. Fiillerinin istem bilgisi, Türkmen Türkçesinin öğretiminde özellikle yabancı dil olarak öğretilmesinde yanlış durum ekli tamlayıcıların kullanılmasını engelleyebilir. İstem dil bilgisi çalışmalarında fiillerin söz dizimsel istem yapıları farklılık gösterse bile mantıksal istem yapıları aynıdır. Bu bilgiden hareket ederek Türkmen Türkçesi söz diziminde yer alan fiillerin alacağı durum ekli tamlayıcıların tespit edilmesiyle, bilgisayar destekli dil bilimine katkı

sağlanabilir. Lehçeler arasında fiillerin istem bilgisi ile ilgili araştırmalar karşılaştırmalı Türk lehçelerinde yaşanan söz dizimi ve anlam bilimi ile ilgili kimi zorlukların üstesinden gelinmesinde yardımcı olabilir. İstem bilgisi bir sözlüğün sunması gereken önemli bilgilerden biridir. Bu bilgi ancak fiillerin istem bilgisini betimleyen bu tür çalışmaların yardımıyla daha yetkin hale getirilebilir. Ayrıca bu çalışma karşılaştırmalı Türk lehçelerinin istem sözlüğü için de bir adım olarak düşünülebilir.

3. Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu çalışmada, Türkmen Türkçesi fiilleri incelenmiştir. Bu fiilerin tespit edilmesinde Türkmenistan SSR İlimler Milli Akademiyası tarafından hazırlanan "Türkmen Diliniň Sözlügi (1962)" adlı eserden yararlanılmıştır. Yapılan sözlük taraması neticesinde 2693 fiil ele alınmıştır. Fiillerin çatı ekleriyle oluşturulan biçimleri yeni bir anlam oluşturmadığı takdirde ayrı bir fiil olarak değerlendirilmemiştir. Her fiilin farklı anlam değişkelerinden hareket edilerek fiillerin istem çerçeveleri oluşturulmuş ve incelenmiştir. Fiillerin istem yapısı oluşturulurken dokuz tamlayıcı tipi (Kim, Kimi, Kime, Kimde, Kimden, Ne, Kimle, ZÖ, EÖ) kullanılmıştır. TDS'de yer alan fiillerin yanlızca mantıksal ve söz dizimsel istemi incelenmiştir. Bir fiilin anlam bilimsel istemini belirlemek ana dili konuşuru olmayı ya da o dili ileri düzeyde bilmeyi gerektirdiğinden anlam bilimsel istem incelenme dışında bırakılmıştır.

Fiillerin istem bilgisinin belirlenmesinde fiillerin TDS'deki sözlüksel anlamından hareket edilmiştir. Fiillerin istem bilgisi örneklerle gösterilmiştir. Örnek cümleler; sözlükten, derlemden ve daha az sıklıkla da internetten alınmıştır. Yine de bütün taramalara karşın örneği bulunamayan fiiller olmuştur. Bu fiilerin örneklerinin olmamasının nedeni ya kullanım sıklığının az olması ya da bunların kullanımdan düşmüş olmasıdır. Örneği tespit edilemeyen fiiller şunlardır: ada-, adresle-, ajyt-, aprobirle-, assosirle-, emalla-, enekleş-, çepçileş-, çitikle-, çynla-, dabala-, dalmyn-, dokun-, gaýmala-, giýjele-, girt-, göýe-, gurallan-, gurduk-, güländir-, gylla-,halpar-, hasratlan-, honkudykla-, hoturdat-, hozzulda-, hümmülde-, hüşer-, idealizirle-, idekle-, industrializirle-, inspektirle-, instruktirle-, instsenirle-, internasionalizirle-, inwentarizirle-, ionizirle-, jinkilde-, jykyrykla-, jyrrylda-, köple-, onur-, ortaklaş-, orunlaş-, öý-, pankylda-, pişekle-, pökle-, pöwhülde-, pöwlet-, redusirle-, remelitarizirle-, rapatrirle-,

süssürle-, syhala-, transkribirle-, tulkulda-, ýabala-, ýagdaylaş-, ýalawrat-, ýomarla-, ýudul-, ýut-.

4. Tezin Gerekçesi

İstem, dil biliminde ve dillerin incelemesinde önemli bir yere sahiptir. Fiillerin istemi konusu, özellikle Türk lehçelerinin öğretilmesinde ve lehçeler arası aktarmalarda üzerinde durulan sorunlardan biridir (Karaca, 2011: 7). Türkmen Türkçesinde istem kavramı ve fiilerin istemi konusunda yapılan çalışmalar hem yeterli değil hem de *istem dil bilgisi* anlayışından uzaktır[1]. Türkmen Türkçesinde fiillerin istem bilgisinin dil bilim açısından değerlendirilmesi gerekir. Avrupa dillerinin istem sözlüklerinde fiillerin hangi tamlayıcılarla birleştiği ve bu birleşmeden hangi anlamların ortaya çıktığı ayrıntılı biçimde verilmektedir (Doğan, 2011: 2). Zülfikar, fiilin taşıdığı anlama göre alacağı durum ekli tamlayıcalırının belirlenmesinin önemli bir bilgi olduğunu ve sözlüklerde bulunmasının yararlı olacağını ileri sürer (2008: 226). TDS'de fiillerin istem bilgisi ile ilgili bu bilgiler verilmemektedir. Örneğin "tutmak" fiilinin 8'inci anlam değişkesinde fiilin anlamı ve fiille ilgili örnek cümle verilmiştir. Ancak sözlükte fiilin istemi ile ilgili bir bilgi bulunmamaktadır.

Tutmak: Asmak, germek, örtmek.

Ör. Jeren öýüň aýnalaryna perde tutdy.

1. Şekil: Fiil Örneği ve Anlamı

Bir dili ana dili olarak konuşanlar, fiilin hangi tamlayıcılarla birleşeceğini doğal olarak bilirler. Fakat Türkmen Türkçesini yabancı dil olarak öğrenenler bu bilgiyi bilemezler. Bu bilginin öğrenilmesi gerekir. Türkmen Türkçesinin genel gelişim, değişim durumlarının tespit edilmesinde, çağdaş ve tarihi Türk lehçeleri arasında yapılacak çalışmalarda yararlı olabilecek ve yanlış durum ekli tamlayıcıdan kaynaklanan çeviri hatalarını nispeten engelleyebilecek bu çalışma *Türkmen Türkçesi fiillerinin söz dizimsel istem bilgisi ve sözlüğü* niteliğindedir, eksiklikleri olmakla birlikte bu boşluğu doldurmak için atılan bir adımdır.

[1] Bk. "Türk Lehçelerinde Yapılan İstem Çalışmaları" s. 6.

5. Tezin Yöntemi

Fiillerin istem bilgisinin belirlenmesinde iki yöntem kullanılır: Sözlük ve derlem tabanlı yöntem. Sözlük temelli yöntemde, fiillerin sözlüksel anlamından hareket edilerek fiillerin istem bilgisi belirlenir. Derlem tabanlı yöntemde ise istem bilgisi fiilin derlemdeki sıklık kullanımından hareketle belirlenir. Bu çalışmada sözlük ve derlem tabanlı iki yöntem kullanılmıştır.

Çalışmanın ilk aşamasında sözlüksel bir unsur olan ve çalışmanın temelini oluşturan fiilleri tespit edebilmek için "Türkmen Diliniň Sözlügi (1962)" adlı sözlükten yararlanılarak fiiller tespit edilmiştir. Sözlükteki fiiller sırasıyla taranmıştır. Çatı ekleriyle oluşturulan fiiller yeni bir anlam oluşturmadığı takdirde yapılan çalışmaya alınmamıştır. Çalışmadaki fiillerin istem bilgisi çoğunlukla sözlükten elde edilen örneklerden hareket edilerek oluşturulmuştur. Ancak sözlük içerisinde örneği bulunmayan fiiller de olmuştur. Sözlüğün yetersiz kaldığı bu aşamada Türkmen dili ve edebiyatına ait çeşitli (roman, hikaye, deneme, makale, şiir vb.) türde 25 eserden oluşturulan bir derlem kullanılmıştır[1].

Derlem çalışmasının dışında günümüzde önemli bir veri tabanı olarak kabul edilen internet siteleri kullanılmıştır. Kilgarriff ve Grefenstette'in (2003)'te yayımlanan makalesinde internetin gerçekten bir derlem (corpus) olup olmadığından ve internetin bu konudaki büyüklüğünden bahsetmektedir. İnternet her türlü dilde araştırma için kullanılabilen, yüz milyonlarca kelime ve metin içeren çok geniş ve ücretsiz uygulamadır. Kilgarriff ve Grefenstette internetin çalışma biçimindeki hızlı ilerlemeye bağlı olarak araştırma etkinliklerinde veri kaynağı olarak kullanılmasını sağladığını söylemişlerdir. Modern derlemin dört ana özelliği; örneklemek, sınırlı büyüklük, okunabilir makine ve standart kaynaktır. Kilgarriff ve Grefenstette derlemi "Basit bir şekilde metinlerin toplamı." olarak tanımlamışlar, dilin ya da edebi bir çalışmanın bir amacı olarak düşünüldüğünde derlemi (corpus) bir "metinler bütünü" olarak ifade etmişlerdir. Bu özellikleri açısından Kilgarriff ve Grefenstette'in belirttiği gibi internet bir derlem olarak görülür. İnternet (web) bir derlem (corpus) midir sorusunun cevabına "evet" cevabını verirler[2]. Türkmen Türkçesi ile ilgili yapılan bu çalışmada, sözlükteki örneklerin

---

[1] Derlemde yer alan eserler için bk. s. 11.

[2] Adam Kilgarriff ve Gregory Grefenstette, *Web as Corpus*, Association for Computational Linguistics, Volume V, Number N, 2003

yeterli olmadığı durumlarda internetin derlem olarak kullanılması ihtiyaç olarak görülmüş ve internet bir derlem olarak kullanılmıştır.

Fiillerin istem bilgisini örnekleyen cümleler varsa TDS'den, TDS'de yoksa derlemde yer alan eserlerden, burada da yoksa Türkmen resmi internet sitelerinde google arama motoru aracılığı ile elde edilmiştir. TDS'de, yüklem görevindeki fiillerde istem bilgisi gösterilmiştir. TDS'de örnek olarak verilen fiilimsi öbekleri de istem bilgisinin gösterilmesinde kullanılmıştır. Çünkü fiilimsiler de aynı fiiller gibi istem oluşturabilir.

Fiillerin istem bilgisi istem çerçevelerinde betimlenmiştir. Bir fiilin istem çerçevesinde fiil, fiilin anlamı ve anlam değişkeleri, mantıksal istem bilgisi ve söz dizimsel istem bilgisi verilir:

Dakmak	
A1	I. dakmak 3 : Tikip berkitmek (ilik, bagjyk we ş. m. zat hakynda).
	II. dakmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
	Ör. (Men)[Kim] Köýnegimiň ýeňine[Kime] ilik[Ne] dakdym.
A2	I. dakmak 3 : Ýük, goş-golaň urmak.
	II. dakmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
	Ör. Men[Kim] ýükümi[Kimi] olaryň düýesine[Kime] dakdym.

2. Şekil: İstem Çerçevesi Örneği

Dakmak fiilinin istem bilgisi incelemesinde A1, A2 gibi işaretler fiillerin anlam değişkesi olarak verilir. Fiilin A1 anlam değişkesinin I. bölümünde fiilin anlamı, fiilin mantıksal istem bilgisi ve tamlayıcıların sayısı betimlenir. II. bölümde fiilin söz dizimsel istem yapısı ve tamlayıcıların şekil bilgisel özellikler verilir. Fiilin istem yapılarını örneklendiren bir cümle üzerinden tamlayıcıların altı çizilerek söz dizimsel istemleri kodlanır.

Bu çalışmada fiillerin sözdizimsel istemi incelenirken tamlayıcılardan yalın, yükleme, yönelme, bulunma, ayrılma ve vasıta hali kullanılmıştır. Bu tamlayıcı tipleri [kim], [kimi], [kime], [kimde], [kimden], [kimle] olarak verilir.

Bu çalışmada zorunlu tamlayıcı tipleri kullanılmıştır; seçimli tamlayıcılara ve isteğe bağlı ögelere yer verilmemiştir. Dil bilgisel olarak bu tamlayıcı tiplerinden [kim] özneyi, [kimi] nesneyi, [kime], [kimde], [kimden] dolaylı tümleci karşılar.

6. Türk Lehçelerinde Yapılan İstem Çalışmaları

İstem konusu Türkiye Türkçesi gramerlerinde genellikle *fiil-tamlayıcı ilişkisi* olarak görülmüş; yapılan çalışmalar da *tamlayıcı, birleşim değeri* ve daha geniş anlamda *istem* terimi ile anılmıştır.

İstem konusuyla ilgili Türkiye'de ilk yapılan çalışma Tahir Kahraman'ın *"Çağdaş Türkiye Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları"* (1996) adlı eseridir. Kahraman eserinde durum ekli tamlayıcı alabilen 1607 fiilin *alma ihtiyacı duydukları* ve *ikinci derecede istedikleri tamlayıcıları* tespit etmiş ve fiilleri aldığı durum eklerine göre alfabetik sırayla vermiştir. Kahraman (1996)'da, söz dizimsel bir unsurun tamlayıcı olabilmesi için durum ekli olması yeterli görülmüştür.

Gülsel Sev'in *"Etmek Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı"* (2001) adlı çalışmasında, *etmek* fiiliyle kurulan birleşik fiillerin aldıkları durum eklerini belirlemiş ve incelenen fiillerin tamlayıcı alma sayılarını tespit etmiştir. Bu fiiller örnek cümlelerle alfabetik olarak listelendikten sonra fiillerin tamlayıcılara göre dizinlerini vermiştir.

Arzu Özdemir *"Eski Anadolu Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları"* (2004) adlı yüksek lisans tezinde Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait Yunus Emre Divānı, Erzurumlu Dārîr'in Kıssa-i Yusuf'u, Sadru'd-dîn Şeyhoğlu'nun Marzubān-nāme Tercümesi ve Dede Korkut Kitabı'nda geçen fiilleri ve fiilimsileri incelemiştir. Tespit edilen fiillerin hangi durum ekli tamlayıcıları aldığı cümle örnekleriyle gösterilmiştir. Bir fiil farklı bir cümlede birden fazla durum ekli tamlayıcı almışsa *birden fazla durum eki* alan fiil olarak belirtilmiştir. Özdemir, çalısmasının sonunda Eski Anadolu Türkçesinde kullanılıp Türkiye Türkçesinde de varlığını sürdüren fiilleri karşılaştırmış, bu karşılaştırmada aldıkları durum ekli tamlayıcılar bakımından çok büyük farklılıklar göstermediği sonucuna varmıştır.

Derya Acar*, "Die Syntaktische Valenz Deutscher und Türkischer Verben und Ihr Einfluss Auf Das Deutschlernen Türkischer Studierender" (Almanca Ve Türkçe Fiillerde Söz dizimsel Birleşim Değeri Ve Almanca ÖğrenimineYansıması)* (2005) adlı yüksek lisans tezinde istemi, *birleşim değeri* olarak adlandırmış, çalışmasının kuramsal bölümünde *söz dizimsel birleşim değerini* kapsamlı olarak açıklamıştır. Acar, Almanca ve

Türkçe fiillerde *birleşim değeri* konusunu ve bunların Almanca öğrenimine yansımasını incelemiştir.

Aysun Demirez Güneri, *"Yeni Uygur Türkçesinde Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları*" (2007) adlı doktora tezinde Yeni Uygur Türkçesi sözlüğünde yer alan 9000 fiili incelemiştir. Fiillerin sözlükte verilen anlamları ve örnek cümleleri yardımıyla alabildikleri durum eklerini tespit etmiş, fiilleri *birinci derecede* ve *ikinci derecede* ihtiyaç duydukları durum eklerine göre alfabetik olarak listelemiştir.

Yasemin Kaya, *"Olmak Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı"* (2007) adlı yüksek lisans tezinde isim+olmak kuruluşundaki birleşik fiiller ve bu fiillerin hangi durum ekleriyle kullanıldığını örnek cümlelerle göstermiştir. Bu fiiller alfabetik olarak listelendikten sonra fiillerin tamlayıcılara göre dizinlerini vermiştir.

Mehmet Kara yönetiminde Dursun Ahmet Atacık tarafından hazırlanan "*Türkiye Türkçesinde İstem (Valenz)"* (2008); Hilal Uzunboy tarafından hazırlanan "*Türkmen Türkçesinde İstem (Valenz)"* (2008) ve Feyzi Çimen tarafından hazırlanan *" Özbek Türkçesinde İstem (Valenz)"* (2009) adlı üç yüksek lisans tezinde de kullanılan yöntemler birbirine çok yakındır. Dursun Ahmet Atacık, çalışmasında Türkiye Türkçesinde bulunan Türkçe kökenli fiillerin durum ekli tamlayıcılarını, Türkiye Türkçesinde bulunan yabancı kökenli fiillerin durum ekli tamlayıcılarını incelemiştir. Hilal Uzunboy, çalışmasının birinci bölümde Türkiye Türkçesinde de bulunan Türkmence fiillerin durum ekli tamlayıcılarını, ikinci bölümünde Türkiye Türkçesinde bulunmayan fiillerin durum ekli tamlayıcılarını incelemiştir. Feyzi Çimen de çalışmasında Türkiye Türkçesinde bulunan Özbekçe fiillerin durum ekli tamlayıcılarını ve Türkiye Türkçesinde bulunmayan Özbekçe fiillerin durum ekli tamlayıcılarını ele alarak incelemiştir. Yapılan üç çalışmada da fiillerden yola çıkılarak taranan belli başlı eserlerden örnek cümleler alınmış ve kelimenin anlamı açıklanmıştır. Fiiller cümlede durum eki bulundaran ya da bulundurmayan şeklinde değerlendirilmiştir. Fiiller örnek cümlede bulundurdukları durum eklerine ve bulundurdukları durum eki sayısına göre gruplandırılmış ve alfabetik olarak listelenmiştir. Üç çalışmanın da sonunda hangi fiilin hangi durum ekleriyle kullanıldığını ve fiillerin durum ekli sayısını, fiillerin anlamlarını ve örnek cümlelerini kapsayan bir dizine yer verilmiştir.

Vildan Emre, *“Dede Korkut Hikâyelerindeki Fiillerin Birleşim Değerleri”,* (2008) adlı yüksek lisans tezinde, fiilleri alfabetik sıraya göre dizerek tamlayıcılı olup olmadığına, tamlayıcı sayısına, aldığı durum ekli tamlayıcılara göre tespit etmiş ve cümlelerle örneklendirmiştir. Fiilleri, tek tamlayıcıyla kullanılan fiiller, iki tamlayıcıyla kullanılan fiiller, üç tamlayıcıyla kullanılan fiiller, dört tamlayıcıyla kullanılan fiiller, tamlayıcılı olduğu bağlamından anlaşılan fiiller ve tamlayıcısız fiiller olmak üzere altı gruba ayırarak incelemiştir.

Seçkin Uysal, *“Nehcü'l-Feradis'te Kıl- Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı”* (2010), adlı yüksek lisans tezinde Nehcü'l-Feradis'te bulunan 304 adet *kılmak* yardımcı fiiliyle oluşmuş birleşik fiillerin hangi durum ekli tamlayıcılarla kullanıldığını tespit etmiştir. Tespit edilen fiiller alfabetik olarak örnek cümleleriyle birlikte listelenmiştir.

Nesrin Arı, *“Harezm Türkçesinde Birleşik Fiiller ve Durum Ekli Tamlayıcıları”* (2010) adlı yüksek lisans tezinde Harezm Türkçesi dönemine ait Kıssasü'l-Enbiya, Hüsrev ü Şirin, Muînü'l-Mürîd ve Nehcü'l Feradis'te geçen birleşik fiilleri ve durum ekli tamlayıcılarını incelemiştir. Bu fiiller isim+yardımcı fiil, fiil+fiil, anlamca kaynaşmış ve deyimleşmiş birleşik fiil olmak üzere üç ana gruba ayrılmış ve bu birleşik fiillerin durum ekli tamlayıcıları örnek cümlelerle birlikte tespit edilmiştir.

Oktay Selim Karaca *“Kazak Türkçesinde Fiil İstemleri”* (2011) adlı çalısmasında Çağdaş Kazak Türkçesindeki fiillerin aldığı durum eklerini incelemiştir. Karaca, çalışmasının giriş bölümünde fiilde istem, istemi belirleyen faktörler ve istem değişikliklerinin sebepleri gibi konularda görüşlerini ileri sürmüş ve Kazak Türkçesinden bahsetmiştir. Çalışmanın ikinci bölümüne “Sözlük (Kazak Türkçesinde Fiiller ve İstemli Örnekler)” adı verilmiş, bu bölümde yer alan fiiller Kazak Türkçesi alfabesine göre sıralanmış, örnek cümlesi bulunabilen fiillerin altına bu örnek cümleler eklenmiştir. Karaca'nın istem ile ilgili tespitleri giriş kısmı ile sınırlı kalmış, bu tespitler ikinci bölümde yorumlanmamıştır.

Alper Kara *“Uzun Kervan Romanı (Dionis Tanasoglu) Metin-Tercüme ve Gagauz Türkçesinde Fiil İstemleri”* (2011) adlı yüksek lisans tezinde, Uzun Kervan adlı eserin çevrilen kısmından yola çıkarak Gagauz Türkçesinde farklı durum eki alan fiilleri incelemiştir. Farklı durum eki alan fiillerin bulunduğu cümleler eserden seçilerek farklı

olan durum eki kelime üzerinde gösterilmiş ve Türkiye Türkçesindeki karşılığı verilmiştir.

Cüneyt Çetinkaya *"Kazak Türkçesinde Fiilin İstemi (Valenz)"* (2012) adlı yüksek lisans tezinde Kazak Türkçesindeki bazı fiillerin aldığı durum ekli tamlayıcıları tespit etmiş ve örnekler üzerinde yorumlamıştır. Çetinkaya, yapılan çalışmasında fiilleri oluş, kılış ve durum fiilleri biçiminde sınıflamış, yakın anlamlı fiilleri bir araya getirerek incelemiştir. Fiillerin ve örnek cümlelerin Türkiye Türkçesi anlamlarını vermiş ve Türkiye Türkçesi ile karşılaştırmıştır. Çetinkaya, çalışmasının "Fiil-Tamlayıcıları ve İstem'e Yeni Bir Bakış" başlıklı kısmında daha önceki bölümlerde bahsettiği araştırmacıların düşüncelerinin kendinde oluşturduğu fikirlerden bahsetmiş, fiil tamlayıcıları ve istem ile ilgili literatürde olandan başka çok farklı bir şey söylememiştir.

Tuba Arı Özdemir "*Gagauz Türkçesinde İstem"* (2012) adlı yüksek lisans tezinde Gagauz Türkçesindeki fiillerin ve edatların istem durumlarını incelemiştir. Özdemir, çalışmasının kuramsal çerçevesini Doğan (2011)'in doktora çalışmasına göre çizmiş ve yöntemini benimsemiştir. Çalışmasının inceleme kısmında kullanılan 400 fiili oluş, kılış ve durum fiilleri olarak üç bölüme ayırmış; her bir fiili mantıksal, söz dizimsel ve anlam bilimsel istem olmak üzere üç düzeyde değerlendirmiştir. Fiillerden sonra Gagauz Türkçesinde yer alan 25 edatın da istem yapısını örnek cümleler üzerinden incelemiştir.

Hanife Çiçekli *"Azerbaycan Türkçesinde Fiillerin İstemi"* (2013) adlı yayımlanmamış yüksek lisans tezinde, 1984 fiilin sözlük anlamından hareketle istem bilgisini belirlemiştir. Çalışmasında fiillerin mantıksal ve söz dizimsel istem yapıları belirli tamlayıcı tipleriyle gösterilmiş, fiillerin anlam bilimsel istem yapıları imcelenmemiştir. Çiçekli, Özdemir (2012) de olduğu gibi Doğan (2011)'in metodunu benimsemiştir.

Serkan Etiler *"Kırgız Yazarı Tölögön Kasımbekov'un 'Sıngan Kılıç' Romanındaki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları"* (2014) adlı yüksek lisans tezinde "Sıngan Kılıç" adlı eserde geçen 1419 fiil tespit etmiş, bu fiillerin anlamları ve hangi durum ekleri ile ilişki içinde oldukları romanda geçen örnek cümlelerle açıklamıştır. Türkiye Türkçesinde bulunan ve bulunmayan Kırgızca fillerin durum ekli ögeleri incelemiştir.

İstem konusunda Türkiye'de yapılan en önemli çalışma Doğan (2011)'e aittir. Doğan, *"Türkiye Türkçesi Fiillerinde İsteme Göre Anlam Değişiklikleri"* (2011) adlı

doktora tezinde yukarıda sayılan çalışmalardan çok farklı bir yöntem izlemiştir. Doğan çalışmasında öncelikle "temel konu ve kavramlar" adlı bölümde Türkiye Türkçesinde istemle ilgili yaklaşımları değerlendirmiş, daha sonra *durum dilbilgisi, modern istem dilbilgisinin temel kavram ve ilkeleri, istem türleri ve düzeyleri, çok anlamlılık* kavramlarını ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır. İkinci bölümde ise *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü*nden alınmış 534 çok anlamlı fiilin *mantıksal istem, anlam bilimsel istem* ve *söz dizimsel istem* çerçevesinde incelemiş örnek cümlelerle göstermiştir. "İsteme göre Türkçe fiil sınıfları" adlı üçüncü bölümde ise fiillerin mantıksal, söz dizimsel ve anlam bilimsel istem yapılarına göre listelemiştir.

Doğan'ın bu doktora çalışması Türkiye'de bu alanda yapılmış ilk ve en kapsamlı çalışma kabul edilebileceğinden, bizim de tezimizin oluşmasında yol gösterici olmuştur. Tez çalışmamız Doğan (2011)'in çalışmasında kullandığı yöntemden hareket edilerek meydana gelmiştir.

Yukarıda bahsedilen fiillerin istem bilgisi ile ilgili çalışmalar şüphesiz bu konuda yapılan önemli çalışmalardır. Bu çalışmalar içinde Türkçede *fiil-tamlayıcı ilişkileri*ni ilk defa ele alan Kahraman (1996)'dır; ancak Kahraman (1996)'da durum ekli tamlayıcıların fiile bağımlılığında istem ilişkisi gözetilmemiştir. Fiillerin mantıksal ve anlam bilimsel istemlerinin alınmadığı çalışmada söz dizimsel istemle kısmen ilgili görülebilir. Kahraman (1996)'da söz dizimsel bir unsurun tamlayıcı olabilmesi için durum eki alması yeterli görülmüştür. Tamlayıcıların fiille ilişkilerinin belirlenmesinde tamlayıcıların aldığı durum eklerine göre belirlenebilir, ancak her durum ekli tamlayıcı istem ilişkisi göstermez. Tamlayıcıların fiillerle olan ilişkisi ve ilişki dereceleri tespit edilen fiil örneklerindeki tamlayıcıların sayısısının azlığına veya çokluğuna göre değil; fiilin anlamı için gerekli yani mantıksal-anlam bilimsel isteme göre yapılabilir (Doğan, 2011). Kahraman (1996)'da çok anlamlı fiilerin hangi tamlayıcıya göre değerlendirildiği belli değildir. Fakat fiilin farklı anlamları farklı sayı ve türde durum ekli tamlayıcı gerektirecektir. Kahraman (1996)'da durum eki alan zarflık unsurlar da durum ekli tamlayıcı gibi görülmüş ve fiilin ikinci derecede çok istediği tamlayıcıları olarak değerlendirilmiştir (Doğan, 2011).

Sev (2001), Özdemir (2004), Acar (2005), Demirez (2007), Kaya (2007), Atacık (2008), Uzunboy (2008), Çimen (2009), Emre (2008), Uysal (2010), Arı (2010), Karaca

(2011), Kara (2011), Çetinkaya (2012), Etiler (2014)'ün yapmış olduğu bu çalışmalar, Kahraman'da olduğu gibi birbirine benzerdir ya da aynı yolu izlemişlerdir. Özdemir (2012) ve Çiçekli (2013) çalışmasında Doğan (2011)'in yaklaşımını benimsemişlerdir.

7. Derlemde Yer Alan Eserler

Aşyr, Ç. (1986). *Göreş.* Aşgabat: Türkmenistan Neşiryatı.

Aşyrow, A. (1999). *Korkut Ata.* Aşgabat: Magarif Yayınları.

Aşyrown, N. (1958). *Göroglu.* Aşgabat: Türkmenistan Döwlet Neşiryaty.

Atanyyazow, S. (2004). *Türkmen Dilinin Söz Kökü Sözlüğü.* Aşgabat: Miras Neşiryat.

Baymuhammet, A. (1959). *Magtymguly.* Aşgabat: Türkmen Döwlet Neşiryaty.

Deryayew, H. (1937). *Ykbal.* Aşgabat: PDF, gollanma.com.

Esker, R. (2011). *Türkmen Muammaları, Deyişmeleri ve Vücudnameleri.* Bakü: MBM.

Ezizow, G. (1995). *Saylanan Eserler.* Aşgabat: Bereket Bina.

Gowşudow, A. (1989). *Perman.* Aşgabat: Türkmenistan Neşiryaty.

Gurbannepesow, K. (1995). *Oylanma Bayry.* Aşgabat: enedilim.com.

Gurbanowa, Ş., & ve diğerleri. (2011). *XX. Asyr Türkmen Edebiyatynyn Tarihi 1.* Aşgabat: Türkmenistanyn Ylymlar Akademiyasy.

Hojageldiyew, N. (1991). *Gökdepe Kalasy.* Aşgabat: Döredijilik-Önümçilik Birleşigi.

Kemine. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Kılıç, M. (1996). *Türkçe Açıklamalı Türkmen Atasözler Türkmen Folkloru.* Bursa: Özsan Matbaacılık.

Magrupy. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Magtymguly. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Meteji. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Mollanepes. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Öwezbayew, S. (1991). *Gönübek.* Aşgabat: Türkmenowedeniye Jurnaly.

Özkan, İ. (1999). *Türkiye ve Türkmen Türkçesiyle Nasreddin Hoca Fıkraları.* Ankara: TİKA.

Saryhanow, N. (1961). *Şükür Bagşy.* Aşgabat: Türkmenistan Döwlet Neşiryaty.

Seydi. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

Seyidow, M. (1986). *Kesearkaç.* Aşgabat: Türkmenistan Neşiryaty.

Ylyasowa, G. (2005). *Türkmen Halk Yrym Ynançlary.* Aşgabat: Miras Neşiryat.

Zelili. (1991). *Goşgular.* Aşgabat: Turan.

I. BÖLÜM TEMEL KONU VE KAVRAMLAR

1. 1. İstem ve Bağımlılık

İstem, sözlüksel bir unsur olan fiilin belirli sayıda eyleyeni yönetebilme kapasitesidir. Fiilin cümlede söz dizimsel ve anlam bilimsel çevresini belirleme, yönetme gücü onun istemi olarak kabul edilir. İstem, fiil ile söz dizimsel tamlayıcılar arasında söz dizimsel ve anlam bilimsel açısından kurulan yönetim ilişkisine dayanır. Karahan (1997)'de "fiilin gerçekleşmesi özne dışındaki bir unsurun varlığına bağlı" olduğunu ifade eder. Bazı fiiller tamlayıcıya ihtiyaç duymazken, bazılarının ise mutlaka bir tamlayıcıya ihtiyaç duyduğunu belirten Karahan, Türkçedeki fiilleri fiil-tamlayıcı ilişkisine göre tamlayıcılı ve tamlayıcısız fiiller olmak üzere ikiye ayırır. Uğurlu (2001)'de *valenz sözlükleriyle* ilgili bildirisinde fiilin ihtiyacına göre boşluklar açtığından bahseder. Bu boşlukların sayısı fiile göre değişiklik gösterir ve ana dil konuşurları tarafından önceden bilinir. Bu boşluklar doldurulduğunda fiilin anlamı tamamlanmış olur. Boşlukları dolduran unsurları *tamlayıcı* olarak adlandırır. İstem kavramını Erdem (2006)'da "Katılanlar (eyleyen, actant) da denilen; zorunlu veya isteğe bağlı söz dizimsel tümleçlerin, belirli bir sayıda olmak üzere belirli isimlerin, fiillerin tabiî kapasitesi olarak ortaya çıkmasıdır." şeklinde tanımlar.

Temel kurucu ve yönetici unsur olarak kabul edilen fiil, cümlede diğer ögeleri yönetir, kendine bağımlı kılar ve bu ögelerin cümledeki yerini belirler. Cümle bağımlılıklardan oluşan bir bütündür. Fiil, söz dizimindeki bütün bağımlılıkları yönetir. Her bağımlılık üst öge *yöneten* alt öge *bağımlı* kavramlarıyla açıklanabilir. Bağımlılıklar bütünü olan cümledeki bu ilişki örneğin; "Bebek ağlıyor." cümlesinde "ağlıyor" üst öge yani yöneten; "bebek" ise alt öge yani bağımlı öge olarak görülür.

Tesniére *bağlantılı dil bilgisinde* bütünü oluşturan unsurlar arasında bağımlılık ve istem olmak üzere iki tür ilişki vardır (Doğan, 2011: 23). Sözcüklerin cümle içinde bir bütün oluşturarak bir anlam ifade etmesini ve bir araya gelmesini sağlayan da bu ilişkilerdir. Örneğin, "Bebek ağlıyor." cümlesi sadece "bebek" ve "ağlıyor" ögelerinden oluşmaz. Bu ögeleri bir araya getiren üçüncü bir unsur bağımlılıktır. Bağımlılık soyut söz dizimsel bir öge olarak görülür. Bağımlılık birinci sözcük ile ikinci sözcük arasındaki bağı zihinsel olarak algılamamızı sağlamaktadır. Bağımlılık aşamalanmasında oluşan cümle, onu oluşturan sözcüklerin anlamlarından farklıdır. İstem ise bağımlılığın bir özelliğidir. Ancak cümledeki her bağımlılık ilişkisi bir istem özelliği göstermez. Her

istem bir bağımlılık ilişkisidir ancak her bağımlılık ilişkisi istem potansiyeline sahip değildir. Bağımlılık ilişkisine göre fiilin açtığı boşlukların fiile bağlı ögeler olan eyleyenler tarafından doldurulması gerekir. İstem fiilin açtığı boşlukların fiile bağlı ögelerin doldurulmasını gerektirir. Bağımlılık ilişkisi gösteren ögeler ise söz diziminde gerçekleşmek zorunda değildir. Eklenti olarak da anılan isteğe bağlı ögeler bağımlılık ilişkisi göstermekle birlikte fiilin ya da diğer yönetici sözlüksel unsurların istem kapasitesi içerisinde yer almazlar. Dolayısıyla bağımlısı olduğu yönetici unsurla bir istem ilişkisine sahip değildir.

(1) Ali bu kalemi geçen sene yıl başında beş liraya bana aldı.

Bu cümledeki (1) bütün unsurlar fiilin bağımlılarıdır. Ancak *Ali, bu kalemi, bana* ögeleri *almak* fiilinin istem ilişkisi gösteren tamlayıcıları iken *geçen sene, yıl başında, beş liraya* unsurları fiilin istemi değil yalnızca bağımlılık ilişkisi gösteren isteğe bağlı ögeleridir.

Her fiil cümlede sahip olduğu istem kapasitesine göre farklı istem boşlukları açar. İstem boşlukları önermenin biçimsel görünümü olan yüzey yapıdan hareketle tespit edilir. Fakat istem yüzey yapıyla sınırlı olmayan zihinsel süreci de içine alan dil bilgisel ve anlam bilimsel bir bütündür. Her zaman cümle fiilin istem bilgisini ortaya koymak için yeterli olmayabilir. Fiilin isteğe bağlı ögeleri gibi cümleden silinebilen ya da cümlede hiç gerçekleşmeyen ancak fiilin istemi olan unsurlar olabilir. Örneğin (1)'de gerçekleşen fiilin üçüncü istemi olan *bana* unsuru (2)'de silinebilir. Dolayısıyla *bana* unsuru seçimli bir istem olarak gerçekleşmiştir.

(2) Ali bu kalemi geçen sene yıl başında beş liraya aldı.

İstem dilin farklı düzeylerinde farklı şekilde gerçekleşir. İstemin üç farklı dil bilimsel düzeyde gerçekleştiği söylenebilir. Mantıksal, söz dizimsel ve anlam bilimsel olmak üzere üç farklı dil bilimsel düzeyde olduğu görülebilir (Doğan, 2011).

1. 1. 1. Mantıksal İstem

İstem dil bilgisi dilin mantıksal yapısını da inceleyen bir yaklaşımdır. Fiiller söz diziminde belirli ve sınırlı sayıda boşluklar açar. Fiillerin bu boşlukları açabilmesi fiillerin ifade ettikleri oluştan kaynaklanır. Bir oluş ifade eden fiil belirli sayıda katılanı

zorunlu kılar. Katılanlar, fiilin ifade ettiği süreçteki nesne ya da varlıklardır. Bir oluşun anlatımında her fiil farklı sayıda katılana ihtiyaç duyar. Bazı fiiller bir katılana ihtiyaç duyarken bazı fiiller iki ya da daha fazla katılana gerek duyar. Fiillerin belirttiği bir oluşta yer alabilecek katılanların sayısı mantıksal istemi ifade eder. Mantıksal istem dil bilimsel bir kavram değil; zihinde gerçekleşen evrensel bir özelliğe sahip soyut bir kavramdır. Bu özelliğinden dolayı fiiller çoğunlukla bütün dillerde aynı sayıda istem boşlukları açarlar (Doğan, 2011: 51).

Fiiller bir söz diziminde mantıksal istem sayısı kadar söz dizimsel istem boşluğu açabilir. Örneğin Türkmen Türkçesinde *solmak* fiilinin ifade ettiği mantıksal sürecin gerçekleşmesi için solma eylemine konu olan varlığın kesinlikle olması gerekir. Bundan dolayı mantıksal açıdan *solmak* fiili bir istemlidir çünkü tek bir katılan tarafından gerçekleşir. *Açmak* fiili ise en az iki katılanın olduğu mantıksal süreci ifade eder. Bundan dolayı *açmak* fiilinin mantıksal istemi ikidir. Bir fiil söz diziminde mantıksal istem yapısındaki katılanlardan daha fazla söz dizimsel boşluk açamaz.

1. 1. 2. Söz Dizimsel İstem

Söz dizimsel istem, bir fiilin mantıksal ve anlam bilimsel istem düzeyinde ihtiyaç duyduğu üyelerin söz dizimindeki biçimsel görünümüdür. Bir fiilin mantıksal isteminin yüzey yapıda gerçekleşme biçimleri fiillerin söz dizimsel istemi olarak görülür. Türkçede söz dizimsel istem çoğunlukla durum ekli tamlayıcılar aracılığıyla gerçekleşir. Ancak her durum ekli tamlayıcının söz dizimsel istem olduğu söylenemez. Bir durum ekli unsurun söz dizimsel istem olması için öncelikle mantıksal istemi olması gerekir.

Söz dizimsel istem olarak tamlayıcılar yüzey yapıda seçimli ve zorunlu gerçekleşebilir. Kimi tamlayıcılar cümlede fiilin istemine bağlı olarak kesinlikle kullanılması gerekir. Bu tamlayıcılar cümleden çıkarıldığında cümlenin dil bilgiselliği bozulur ve fiilin anlamında değişikliğe yol açar. Zorunlu istemi belirlemek için cümlede silme işlemi uygulanabilir.

(3a) Mütahit binayı arsaya dikti.

(3b) Mütahit binayı dikti.

*(3c) *Mütahit arsaya dikti.*

*(3d) *Mütahit dikti.*

(3a)’daki cümle üç istem boşluğunu dolduran üç tamlayıcıdan oluşur. Fiilin istem bilgisini yalın durumdaki “mütahit”, yükleme durumundaki “binayı”, yönelme durumundaki “arsaya” ögeleri oluşturur. Bu istemlerden “mütahit” ve “binayı” yükleme ve yalın durum ekli iki zorunlu tamlayıcıyla kullanılmalıdır; çünkü (3b)’den çıkarılamaz. Silme işlemine devam edildiğinde (3c) ve (3d) cümlede verilmek istenen anlamı vermediğinden cümledeki dil bilgisellik bozulur. Sonuç olarak (3b)’de “dikmek” fiili en az iki zorunlu ve belirli tamlayıcı tipiyle kullanılmalıdır.

Bir fiilin istem boşluklarının tamamının cümlede her zaman doldurulması gerekli değildir. Cümlede yer alan bazı tamlayıcılar cümlenin dil bilgiselliğini bozmadan cümleden çıkarılabilir. Yüzey yapıda istem boşluklarını doldurması zorunlu olmayan veya yüzey yapıdan çıkarılabilen yani silinebilen tamlayıcı *seçimli istem* olarak görülür. Bu çalışmada fiillerin istem bilgisi fiillerin sözlük anlamından ve sözlük anlamı için verilen örneklerden yola çıkılarak tespit edildiği için sadece mantıksal istem ile yüzey yapıda görülen söz dizimsel istem (zorunlu istem) belirtilmiş; seçimli istem gösterilmemiştir.

1. 1. 3. Anlam Bilimsel İstem

Fiilin söz dizimsel ve mantıksal isteminin yanında anlam bilimsel istem düzeyi de bulunmaktadır. Fiiller çevresindeki tamlayıcılarına birtakım anlam bilimsel rolleri ve sınırlılıkları yükler. Fiillerin anlamsal istekleri anlam bilimsel istem olarak ifade edilir (Doğan, 2011: 62).

Söz dizimsel istem, bir fiilin istem bilgisini tamamıyla açıklamakta yeterli olmamaktadır. Söz dizimsel istem, fiillerin istemini yüzey yapıdan hareketle açıklamaktadır. Anlam bilimsel istem ise bir fiilin derin yapısından hareketle istemi inceler. Bir fiilin mantıksal ve söz dizimsel istemleri aynı olabilir fakat anlam bilimsel istemleri farklılık gösterebilir.

Bir fiilin gerek duyduğu anlam bilimsel istemin belirlenmesinde çoğunlukla *anlam bilimsel roller* ve *anlam bilimsel sınırlılıklar* benimsenir. Anlam bilimsel roller fiillerin söz dizimsel tamlayıcılarına yükledikleri bir niteliktir. Anlam bilimsel sınırlılıklar ise söz dizimsel çevredeki isimlerin anlamlarıyla ilgilidir.

(4a) *Çocuk karıncayı ezdi.*

(ÖZNE) + (NESNE) + (YÜKLEM)

(EDEN) + (ETKİLENEN) + (EYLEM) ⟶ Anlam Bilimsel Roller

(İNSAN) + (NESNE) ⟶ Anlam Bilimsel Sınırlılıklar

Ezmek fiilinin (4a)'daki mantıksal ve söz dizimsel istemi ikidir. Anlam bilimsel istemi ise özne (çocuk) *eden,* nesne (karıncayı) *etkilenen* biçiminde anlam bilimsel rollerle gösterilir. Semantik sınırlılıkları ise çocuk insan , karınca ise canlı olarak ifade edilir.

Bir dildeki fiillerin anlam bilimsel istem bilgisinin belirlenebilmesi ana dil seviyesinde konuşuru olmayı gerektirir. Bu yüzden bu çalışmada fiillerin anlam bilimsel istemi incelenmemiştir.

1. 1. 4. İsteğe Bağlı Ögeler

Fiillerin söz diziminde gerek duyduğu istem boşluklarını tamlayıcılar doldurur. Cümle içinde bir istem boşluğu doldurmayan fakat cümle içinde yer alan diğer unsurlar isteğe bağlı ögelerdir. İsteğe bağlı ögeler cümlede fiilin ifade ettiği süreçle ilgili olmadığı için sınırsız sayıda bulunabilir.

Tamlayıcılar belirli ve sınırlı sayıda bulunabilen, fiilin istem bilgisine bağlı olarak gerçekleşen zorunlu unsurlardır. İsteğe bağlı ögeler ise fiilin açtığı istem boşluklarını dolduran zorunlu unsurlar değildirler. İsteğe bağlı ögeler fiilin istem ilişkisi gösteren unsurları değil; yalnızca fiile bağımlılık ilişkisi ile bağımlı olan unsurlardır, bunlar söz diziminde cümlenin önermesiyle ilgili daha fazla bilgi veren unsurlar olarak görülebilir.

İsteğe bağlı ögeler cümlede bulunmasa bile anlatılmak istenen oluş kolaylıkla dile getirilir. İsteğe bağlı ögeler çoğunlukla cümlede zarf ve edat tümleci olarak gerçekleşir.

(5a) Otly ýöräýär.

(5b) Otly ýuwaş- ýuwaşdan biwagt ýöräýär.

(5a) ve (5b)' de "ýörämek" fiilinin ikinci anlam değişkesinde "hareket etmek, işlemek" anlamında kullanılmaktadır. "Ýörämek" fiilinin ikinci anlamına göre istemi özne olan "otly" [Kim]'dir. (5b)'de "ýörämek" fiilinin söz diziminde "ýuwaş-ýuwaşdan", "biwagt" zarf tümleçleri bulunmaktadır. Bu eklenen unsurlar daha da arttırılabilir. Bu isteğe bağlı ögelerin söz diziminde fiil için belirli bir zorunluluğu yoktur ve kolayca silinebilmektedir.

İstem zihinsel bir kavramdır ancak "ýöremek" fiilinin ifade ettiği süreçte "ýuwaş-ýuwaşdan", "biwagt" gibi isteğe bağlı ögeler zihinde belirmez. "Ýöremek" fiilinin istemi ise zihinde oluşur. İstem söz diziminde gerçekleşmese bile zihinsel olarak varlığı bilinebilir. İsteğe bağlı ögeler ise söz diziminde bulunmadıkları sürece bir anlam oluşturmazlar. Ancak bazı durumlarda isteğe bağlı ögeler söz diziminde zorunlu bir söz dizimsel unsura dönüşebilir. (6a)'da "agmak" fiilinin "*Belli bir möhletden, wagtdan, mukdardan ötmek, geçmek."* anlamındaki ikinci anlam değişkesinde bu fiilin iki zorunlu tamlayıcıya ihtiyacı vardır. Bu tamlayıcılardan biri fiilin istem bilgisi dahilinde diğeri ise isteğe bağlı bir öge olmaktan çıkıp zorunlu bir unsura dönüşen zarflık bir unsurdur. Bu unsur artık bir istem değeri kazanmıştır.

(6a) Gün öýleden agypdy.

1. 2. Durum Ekleri ve Tamlayıcı Tipleri

İstem, söz diziminde çoğunlukla durum aracılığıyla gerçekleşir. Durum, Türkçede ve diğer dillerde üç değişik biçimde görülür. Birincisi durum biçim birimiyle, ikincisi cümledeki söz dizimsel yeriyle, son olarak da sınırlı edatlarla. Türkçede fiilin istemi çoğunlukla durum ve edat ekli ögelerle gerçekleşir. Fiilin istem boşluklarında bulunan katılanlar, fiilin üzerlerine yüklediği anlamsal rolü durum ekleri vasıtasıyla gösterir. İstem, edat öbekleriyle ve zarf öbekleriyle de gerçekleşebilir.

Fiilin istem bilgisinin durum ya da edat ekli her gerçekleşme biçimi tamlayıcı terimi ile anılır (Doğan, 2011). Ancak daha önce de ifade edildiği gibi her durum ya da edat ekli söz dizimsel unsur tamlayıcı değildir. Bir söz dizimsel unsurun tamlayıcı olması için istem ilişkisi ile fiile bağlı olması gerekir. Aksi takdirde tamlayıcı değil isteğe bağlı gerçekleşen ve çoğunlukla zarflık unsurlardır. Bu açıdan tamlayıcı istemin söz dizimindeki biçimsel görünümünden ibarettir. İstemin Türkçede durum ya da edat ekli gerçekleşen ve tamlayıcı tipi olarak anılan farklı gerçekleşme biçimleri vardır (Doğan, 2011). Türkmen Türkçesinde tamlayıcı tipleri küçük farklılıklar dışında Türkiye Türkçesiyle aynıdır. Tamlayıcıların bir kısmı durum ekli, bir kısmı edat ekli, bir kısmı da isteme dönüşen zarflık unsurlardan meydana gelmiştir. Türkmen Türkçesinde tamlayıcıların çoğunlukla yalın, yükleme, yönelme, yaklaşma, uzaklaşma ve vasıta durum ekli gerçekleştiği söylenebilir. Bunlar sırasıyla [kim], [kimi], [kime], [kimde], [kimden], [kimle], [ne] biçiminde etiketleriyle kodlanmıştır. Edat ekli tamlayıcılar [EÖ]; zarflık unsurlar ise [ZÖ] etiketiyle kodlanmıştır. Böylece 9 farklı tamlayıcı tipi kullanılmıştır.

[Kim] Tipi Tamlayıcı

Fiilin birinci istemi cümlede çoğunlukla yalın durum ekli gerçekleşir. Bu tamlayıcı yalın durum ekli gerçekleştiği için **[Kim]** etiketi ile kodlanmıştır.

Cümlenin öznesi [Kim] tamlayıcı tipiyle gerçekleşmek zorundadır (7a). Kim etiketli tamlayıcı fiilin birinci istemi olmakla birlikte çatı görünüşlü fiillerin yüklem olduğu cümlelerde [kim] tamlayıcısı fiilin birinci istemi değil ikinci istemidir (8a). [Kim] tipi tamlayıcı çokluk ve iyelik ekli gerçekleşebilir (9a).

(7a) Ata Myrat bilen gezýär.

(8a) Diwaryň ýüzüni tüsse garaldypdyr.

(9a) Guşlar höwürtgeläp başladylar.

Kimi/Ne Tipi Tamlayıcı

Yükleme durum ekli tamlayıcı söz diziminde çoğunlukla ikinci istem olarak

gerçekleşir ve incelememizde [Kimi] ve [Ne] etiketleriyle kodlanmıştır. Bazı fiiller söz diziminde ikinci istem olarak kimi ve ne durumlu tamlayıcıları ister (10a, 12a). Bu fiillerin çoğu hem kimi hem de ne durumlu tamlayıcıları istemektedir (10b). Ancak bazı fiiller yalnızca kimi durumlu tamlayıcıya gerek duyarken (11a); bazı fiiller ise yalnızca ne durumlu tamlayıcıya gerek duyar (12a). Söz diziminde [Kimi] durumlu tamlayıcılar belirtili nesne; [Ne] durumlu tamlayıcılar belirtisiz nesne görevinde bulunur.

(10a) Polat atly, ýeri agdarýar.

(10b) Polat atly, ýer/ ýeri agdarýar.

(11a) Ol, odunlary çogdamlapdyr.

(12a) Şäherden obamyza ýol çekdiler.

Kime Tipi Tamlayıcı

Fiilin isteminin gerçekleşme biçimlerinden birisi de yönelme durum ekli tamlayıcılardır. Bu tamlayıcı tipi genellikle fiilin ikinci ya da üçüncü istemi olarak gerçekleşir. Yönelme durum ekli tamlayıcılar incelememizde **[Kime]** etiketiyle gösterilmiştir. [Kime] tamlayıcı tipi fiilin anlamına göre seçimli istem olarak gerçekleşebilir (13a); ancak çalışmamızda seçimli isteme yer verilmediğinden [Kime] durum ekli tamlayıcılar söz diziminde gerçekleştiği takdirde zorunlu olarak değerlendirilmiştir (14a).

(13a) Men Matany Merede aldyrdym.

(14a) Sen şir ýaly duşmanyň üstüne topul!

Kimde Tipi Tamlayıcı

[Kimde] durumlu unsur söz diziminde çoğunlukla isteğe bağlı öge olarak görev yapar, yani oluşun gerçekleşmesi için fiilin istediği ve açtığı istem boşluklarından biri değildir. Ancak isteğe bağlı ögeler bazı durumlarda zorunlu bir tamlayıcı olarak gerçekleşebilir. Kimde durumlu tamlayıcı genellikle yer rolünü ifade eder. *Gezmek* kimde durumlu tamlayıcıyla (15a)'da "biri bilen tirkeşmek, wagt geçirmek" anlamında isteğe

bağlı öge; (16a)'da "durmuş geçirmek, ýaşamak" anlamındaki kullanımında zorunlu istem değeri kazanmıştır.

(15a) Ata Myrat bilen obada gezýär.

(16a) Adam nazary düşmedik ýerde gezsin.

Kimden Tipi Tamlayıcı

[Kimden] tamlayıcı tipi fiilin ikinci ve üçüncü istemi olarak gerçekleşebilir. Bu tamlayıcı tipi söz diziminde seçimli ya da zorunlu istem olarak bulunabilir (17a)'da *Russiýanyň içinden* unsuru seçimli bir unsurdur. (18a)'da ise *maşyndan* fiilin istediği ikinci zorunlu tamlayıcı özelliği kazanmıştır.

(17a) (Sen) Harytlary Russiýanyň içinden ötür-de, Ýewropa ýetir.

(18a) Kabinadaky gara köýnekli ýigit hem maşyndan düşdi.

Kimle Tipi Tamlayıcı

Fiilin bu istemi *bilen* edatı ile gerçekleşir ve bu tamlayıcı **[Kimle]** etiketi ile kodlanmıştır. **[Kimle]** durumlu tamlayıcı söz diziminde genellikle seçimli bir tamlayıcı olarak kullanılır. Yani cümleden kolayca çıkarılabilir. Ancak bazı fiillerde zorunlu bir tamlayıcıdır. Bu tamlayıcı tipi çoğunlukla işteş çatılı fiillerde kullanılır. Bununla birlikte kimle durumlu unsurlar isteğe bağlı öge olarak da çok fazla kullanılmaktadır. Bunlar şekil olarak kimle durumlu tamlayıcı tipine benzeseler de istem ilişkisiyle değil zarflık görevleriyle cümlede bulunurlar. (19a)'da [kimle] kurulan tamlayıcı zorunlu istem değeri taşımaktadır. (20a)'da ise zorunlu değil isteğe bağlı bir öge olarak kullanılmıştır.

(19a) Olar dükançylar bilen barlyşypdyrlar.

(20a) Olary çekdirme bilen bakdy.

Edat Öbeği Tamlayıcısı [EÖ]

Türkmen Türkçesinde bazı fiillerin çoğunlukla ikinci ve üçüncü istemi edat ekli tamlayıcılarla gerçekleşebilir. Edat ekli tamlayıcılar durum ekli tamlayıcılardan daha az

kullanılmakta ve belirli edatlarla gerçekleşmektedir. Bu tamlayıcı edatlarla gerçekleştiği için **[EÖ]** etiketi ile kodlanmıştır.

(21a) (Siz) Menin üçin aladalanmaň.

Zarf Öbeği Tamlayıcısı [ZÖ]

İsteğe bağlı olan zarflık unsurlar bazı fiillerde istem değeri kazanabilir. Zarf ve zarf öbekleri çoğunlukla yalın biçimde bulunur. Zaman, durum, miktar vs. ifade eden zarf öbekleri için bazı fiiller istem boşlukları açabilir. (22a)' da *üç mün gram* miktar belirteci fiilin cümledeki anlamı için zorunludur. Bu tamlayıcı tipi **[ZÖ]** etiketi ile kodlanmıştır.

(22a) Bu gün ýene üç mün gram agraldy.

1. 3. Tamamlayıcı ve İstem

Yukarıda bahsedilen tamlayıcıların dışında fiille anlam bilimsel ve söz dizimsel açıdan özel bir ilişki içinde bulunan unsurlar vardır. Bu unsurlar diğer tamlayıcılardan bazı özel farklılıklar gösterir. Bütün fiillerin söz diziminde gerek duyduğu istem boşluklarını tamlayıcılar doldurur; bazı fiiller ise sadece bazı kavramlarla birlikte bir oluşu anlatır. Fiilin belirli ve sınırlı kavramlarla bir arada bulunma isteği *tamamlayıcı* olarak ifade edilir. Fiil *tamamlanan,* isim unsuru ise *tamamlayıcı* olarak kabul edilebilir. *Süreç*, tamamlanan ve tamamlayıcı arasındaki belirli özel ilişkiyi anlatır (Doğan, 2011). Örneğin (23a)'da *agarmak* fiili "onuň sakgaly" isim unsurunu istemekte, sadece bu isim unsuru ile süreci tamamlayabilmektedir.

(23a) Onuň sakgaly agarypdyr.

(23b) Onuň gyly/ tüýü agarypdyr.*

(24a) Aýagy/eli gabardy.

Dizimsel ve dizisel ilişkiler, dil dizgesini oluşturan iki temel dil bilimsel ilişkidir. Bu ilişkiler konuşura mesajını kodlarken bir seçme sistemi sunar. Tamamlayıcı, dizisel ilişkiler bakımından belirli kavram alanı içinde yer alan belirli sözlüksel birimlerle sınırlı değiştirim yapabilen unsurlardır. Tamamlayıcı rol fiilin anlamını oldukça sınırlı biçimde tamamlar (Doğan, 2011, 2015). Örneğin (23a)'da *agarmak* fiili "onuň sakgaly" isim

unsuru ile tamamlanabilirken; bu isim unsuru yerine getirilen (23b)'de "onuň gyly/tüýü" gibi isimlerle tamamlanamaz. Dizisel ilişkide söz konusu yapının dizimsel bileşeni yerine aynı kavram alanı içinde olan başka belirli ve sınırlı unsurlar gelebilir (24a).

Tamamlayıcıların göründüğü yapılardan biri de söz dizimsel isim birleşmeleridir. Bu söz dizimsel isim birleşmesi nesne veya özne konumundaki bir isimle fiilin birleşmesinden oluşur (Doğan 2011, 2015). Örneğin (25a)'daki söz dizimsel isim-fiil birleşmesinde isimle fiil birbirini gerektirir.

(25a) Elimi ýylan sokdu.

Tamamlayıcılar, fiille kurduğu belirli ve sınırlı anlam bilimsel ilişkileri ifade ettiği gibi söz dizimsel açıdan fiillerle kurduğu birliktelik ve fiillerden ayrılamamaları onları diğer tamlayıcılardan ayırır. Tamamlayıcıların görüldüğü yapılar çoğunlukla alışagelmiş bazı ifade biçimleridir. Fiillerin mantıksal ve söz dizimsel istemlerinin incelendiği bu çalışmada tamamlayıcıların bir tür isim-fiil birleşmesi olduğu söylenebili (Doğan 2011, ; 2014; 2015 yayınlanmak üzere). Bu birleşmelerdeki durum ekli unsur genellikle fiilin istem yapısının bir unsurudur. Fiilin istem çerçevesinde bu tamamlayıcı unsurlar *tamamlayıcı*yı kodlayan {} etiketi ile gösterilmiştir.

II. BÖLÜM TÜRKMENLER

2. 1. Türkmen Adı

"Türkmen" kelimesinin kökeni üzerinde duranlar değişik görüşler belirtmişlerdir:

Günümüzde genel olarak Türkmenistan Türkleri için kullanılan Türkmen adı ilk kez *Divanü Lugati't-Türk'te* geçmektedir. Kaşgarlı Mahmud *Divan*'da Türkmen sözcüğünü Oğuz sözcüğü ile eşanlamlı olarak kullanır. Türkmenlere neden "Türkmen" dendiğini bir hikâyeyle anlatır ve sonuçta bu adın Türk-mânend 'Türk'e benzer' sözcüğünden geldiğini belirtir. Türk+imân "iman etmiş Türk", Türk+men "koyu Türk, saf kan Türk", Türk+mânend " Türk'e benzer", Türk+man "Türk eri" ileri sürülen görüşler içinde Türk+men "koyu Türk, saf kan Türk" kabul görmüştür[1].

2. 2. Türkmen Tarihi

Türkmenler, Oğuz grubuna mensup Türk boylarındandır. İslamiyeti kabul ettikten sonra Türkmenler tarih sahnesinde öne çıkmaya başlamışlardır. Müslümanlığı kabul etmeyen Oğuz Yapgusu, Müslüman olan kardeşlerinin üzerine yürümüştür. Sonraları kendi adını taşıyan bir devlet kuracak olan Selçuk Bey, Yapguya karşı mücadele etmiştir. Bu Müslüman Oğuzlar "Türkmen" adıyla anılmaya başlamıştır. Türkmenler, Selçuk Bey önderliğinde batıya doğru hareket ederek Horasan ve Hazar tarafına yönelmişler. Bir süre Maveraünnehir, Mangışlak ve Horasan'da varlıklarını korumuşlardır. Sonraları Afganistan'a ve Kuzey İran'a hakim olan Gaznelilerle savaşmışlar. Tuğrul ve Çağrı Bey kardeşlerin önderliğindeki Gazne ordusunu 1040 yılında Dandanakan'da yenerek Selçuk Bey'in adını taşıyan Selçuklu Devleti'ni kurmuşlardır.

Büyük Selçuklu Devleti, doğuda Amu-Derya'dan, batıda Akdeniz kıyılarına kadar geniş bir alana hakim olmuştur. Fakat yaygınlaşan Moğol istilası Selçuklu devletinin ve Türkmen Türklerinin kaderini değiştirmiştir. Türkmen boylarının bir kısmı Maveraünnehir, Horasan ve Mangışlak bölgesinde kalmış; diğer boylar Azerbaycan'a ve Anadolu'ya yerleşmişlerdir. Bundan sonra Türkmenistan'da kalan Türkmenler ile Anadolu ve Azerbaycan'a gelen Türkmenler ayrı topraklarda yaşamış; kültürlerinde ve dilllerinde farklılıklar göstermişlerdir.

[1] İbrahim Kafesoğlu, "Türkmen Adı, Manası, ve Mahiyeti", Jean Deny Armağanı, TDK Yay., Ankara, 1958, s.122.

Hazar ötesinde kalan Türkmenler, bir süre Moğolların ve Timurluların idaresinde yaşamıştır. Ancak Kalmukların saldırılarına uğrayarak, bugünkü Türkmenistan'ın güneybatısına yerleşmişler; bu bölgede Hive Hanı Ebulgazi Bahadır Han ve Türk asıllı İran Şahı Nadir Kulu Han, Türkmenleri rahatsız etmiş ve Türkmenlere ağır kayıplar vermişlerdir.

18. yüzyılda biraz güçlenen Türkmenler, Hive Hanlığı ve İranlılarla giriştikleri savaşları kazanarak bağımsızlıklarına kavuşmuşlardır. Bundan sonra rahatlayan Türkmenler 1860 yılından itibaren bağımsız yaşamaya başlamışlardır. Ancak bu rahat dönem uzun devam etmemiş; 1873 yılından itibaren Rusların saldırılarına uğramışlar ve uzun mücadeleler sonucunda 1884 yılında Rus hakimiyetine girmek zorunda kalmışlardır.

Türkmen Türklerinin Ruslara karşı bağımsızlık mücadelesi yıllarca sürmüş; 19. Yüzyıl sonlarında ve 20. yüzyıl başlarında birkaç defa ayaklansalar bile bu girişimler başarılı olmamıştır. Türkmenler, Sovyetler birliğinin dağılmasından sonra 27 Ekim 1991 tarihinde bağımsızlıklarını ilan etmiştir (Buran, 2001: 66-67).

2. 3. Türkmen Türkçesi

Türkmen Türkçesi, Güney Batı grubunun Dogu Oğuz Türkçesi kolundadır. Oğuz Türkçesi özellikleri yanında Kıpçak ve Çagatay grubu özelliklerini de barındırmaktadır. Bundan dolayı Oğuz Türkçesinin özellikleri Türkmen Türkçesinde de yer almaktadır.

Oğuz grubu şivelerinde olan b-> v- değişmesi Türkmen Türkçesinde yoktur: bar- "var-", bol "ol". Türkmen Türkçesinin en önemli karakteristik özelliklerinden birisi de asli uzun ünlüleri koruyan Türk lehçesidir.

Türkmen Türkçesi ile ilgili ilk metinler Ahmet Yesevi'nin şiirleri ve Ali'nin *Kıssa-i Yusuf*'u olarak ileri sürülse de bu eserler Türk dilinin ortak eserleridir. Türkmen Türkçesi asıl eserlerini 18. yüzyıldan itibaren vermeye başlamıştır. Magtumgulı, Molla Nepes, Seydi, Talibi, Gurbandurdı Zelili Türkmen edebiyatının önde gelen isimleridir.

Türkmen Türkçesinin söz varlığını Türkçe kelimelerin yanında Arapça, Farsça ve Rusça kelimeler oluşturur. Ekim devriminden sonra Arapça ve Farsça kelimeler yerine

Rusça kelimeler dile girmeye başlamıştır. Alınan kelimeler Türkmen Türkçesinin kurallarına uymaktadır.

Türkmen Türkçesinin birçok ağzı vardır: Yomut, Teke, Ersarı, Sarık, Göklen, Çovdur, Alili, Nohur, Çandır, Nerezim, Ata, Hasar, Yemreli, Enev, Garadaşlı, İğdir, Olam, Bucak, Sakar, Mukrı, Surhı, Düyeci, Hatap, Eski, Bayat, Hıdırili, Çercev, Mürçe, Kıraç, Burkaz, Mücevür ve Arabaçı. Şu anda Türkmenistan'da kullanılan yazı dili Yomut ağzına dayanır.

2. 3. 1. Türkmen Türkçesi Hakkında Genel Bilgiler[1]

2. 3. 1. 1. Türkmen Alfabesi ve Yazı Çevrimi

Türkmen Türkleri yazılı edebiyatlarının başlangıcından (18. yüzyıl) 1927'e kadar Arap, 1927-28 yıllarından itibaren Latin, 1940'dan sonra Kiril alfabesini kullanmışlardır. 12 Nisan 1993 tarihinde Türkmenistan Cumhuriyeti Latin alfabesine geçmeyi kabul etmiştir.

Türkmen Alfabesi (Kiril)	Yeni Türkmen Alfabesi (Latin)	Yazı Çevrimi
А а	A a	a
Б б	B b	b
В в	W v	v
Г г	G g	g
Д д	D d	d
Е е	E e	ye, e
Ё ё		yo
Ж ж	Ž ž	j
Җ җ	J j	c
З з	Z z	z
И и	İ i	i
Й й	Ý ý	y
К к	K k	k
Л л	L l	l
М м	M m	m
Н н	N n	n
Ң ң	Ň ň	ñ
О о	O o	o
Ө ө	Ö ö	ö
П п	P p	p
Р р	R r	r
С с	S s	s
Т т	T t	t

[1] Bu kısımda Mehmet Kara'nın Türkmen Türkçesi Grameri adlı eserinden yararlanılmıştır.

У у	U u	u
Ү ү	Ü ü	ü
Ф ф	F f	f
Х х	H h	h
Ц ц		ts
Ч ч	Ç ç	ç
Ш ш	Ş ş	ş
Щ щ		şç
ъ		ayırma
Ы ы	Y y	ı
ь		inceltme
Э э	E e	e
Ә ә	Ä ä	ä
Ю ю		yu
Я я		ya

2. 3. 1. 2. Ses Bilgisi

Ünlüler

Türkmen Türkçesi ünlüler açısından Türkiye Türkçesinden bazı farklılıklar göstermektedir. Türkmen Türkçesinde dokuz ünlü vardır: **a, e,** ä, **y(ı), i, u, ü, o, ö.** Bunlardan sekizi Türkiye Türkçesindeki ünlüler ile aynıdır. Farklı olan "ä" ile gösterilen ses Türkiye Türkçesindeki "e" den daha geniş ve açıktır.

Türkmen Türkçesinin en önemli özelliği, uzun ünlülere sahip olmasıdır. Dokuz kısa ünlünün her birinin uzun şekli vardır fakat bu uzun ünlüler yazıda gösterilmez. Uzun ünlüler genellikle anlam farklılığı meydana getirir: aat "at"– at "ad, isim"; oot "ateş" – ot "ot"; biiz "delme aleti" – biz "biz"; uuç "uç" – uç- "uçmak"; yaaz- "sapmak" – yaz- "yazmak".

Ünsüzler

Türkmen Türkçesinde yirmi üç ünsüz vardır. Türkiye Türkçesi ile Türkmen Türkçesi ünsüzleri birbirine benzemektedir. Sadece birkaç ünsüzde farklılık görülmektedir. Türkiye Türkçesinden farklı olarak damak ñ sesi Türkmen Türkçesinde kullanılmaktadır. "s" ve "z" seslerinin peltek, "g" ünsüzünün de Türkiye Türkçesinden farklı olarak daha belirgin ve gırtlağa yakın telaffuz edilmesidir (Kara, 2012: 33).

2. 3. 1. 3. Şekil Bilgisi

2. 3. 1. 3. 1. Yapım Ekleri

Yapım ekleri ad veya fiil kök ve gövdelerinden yeni ad ya da fiil gövdeleri yapan eklerdir. İsimden isim yapma ekleri, isimden fiil yapma ekleri, fiilden isim yapma ekleri, fiilden fiil yapma ekleri olmak üzere dörde ayrılır.

İsimden İsim Yapma Ekleri: **-(**I)ncI, -baz, -cağaz, -cık, -çA, -çI, çIlIk, -dan, -dar, -dAş, -gär, -hana, -hor, -kär, -keş, -kI, -lAk, -lAyIn, -Il, -lIk, -mAn, na, -rAk, -sIz.

İsimden Fiil Yapma Ekleri: -A, -Al, -Ar, -cAr, -cIrA, -dA, -gAr, -gIr, -k-, -l-, -lA-, -rA-, -sA-, -sIrA.

Fiilden İsim Yapma Ekleri: -A, -Aç, -AgAn, -Ak, -AlgA, -AnAk, -ArmAn, --cA, -cAñ, -ç, dAcI, -gA, -gAk, -gAn, -gI, -gIç, -gIn, -gIr, -gIt, -I, -IcI, -IndI, -Iş, -k –m, -mA,-mAç, -mAk, -mAzAk, -mIk, -mIt, -n, -t, -v, -vUk.

Fiilden Fiil Yapma Ekleri: -AlA-, -AnkIrlA-, -Ar-, -dAr-, -dIr-, -Ir-, -l-, -mA, -mAlA-, -n-, -ş-,- t-, -z-.

2. 3. 1. 3. 2. Çekim Ekleri

İsim Çekim Ekleri

Çokluk eki: Türkiye Türkçesinde olduğu gibi, Türkmen Türkçesinde de çokluk eki -lar/-ler'dir.

İyelik Ekleri: Türkmen Türkçesinde kullanılan iyelik ekleri şunlardır:

Teklik	*Çokluk*
1. Kişi: -m	1. Kişi: -myz/-miz
2. Kişi: - ñ	2. Kişi: -ñyz/-ñiz
3. Kişi: -y/i, -sy/-si	3. Kişi: -y/-i, -sy/-si

Durum Ekleri

Türkmen Türkçesinde ismin şu durumları bulunmaktadır: Yalın durum, ilgi durumu, yükleme durumu, yaklaşma durumu, bulunma durumu, uzaklaşma durumu, eşitlik durumu, vasıta durumu.

Yalın Durum: Yalın durum Türkiye Türkçesinde olduğu gibi eksizdir.

İlgi Durumu: Türkiye Türkçesinde olduğu gibidir. Ancak, n nazaldır. İlgi durumu eki, ünlüyle biten kelimelerde –nyñ /-niñ, ünsüzle bitenlerde -yñ /-iñ şeklindedir.

Yükleme Durumu: Türkmen Türkçesinde yükleme durumu eki, ünlü ile biten kelimelerde –ny/ni, ünsüzle biten kelimelerde -y/-i şeklindedir. Seyrek olarak da yükleme durumu eki olarak –n de kullanılmaktadır.

Yönelme Durumu: Yaklaşma durumu eki -a/-e'dir. Ünlüyle biten isimler üzerine geldiğinde ismin sonunda bulunan ünlü uzar. Ancak, bu uzunluk yazıda gösterilmez.

Bulunma Durumu: Bulunma durumu eki -da/-de'dir. Bulunma durumu eki ünsüz uyumuna girmez.

Ayrılma Durumu: Ayrılma durumu eki -dan/-den şeklindedir. Ayrılma durumu eki ünsüz uyumuna girmez.

Eşitlik Durumu: Eşitlik durumu eki Türkmen Türkçesinde -ça/-çe şeklindedir.

Vasıta Durumu: Türkmen Türkçesinde vasıta durumu eki için "bilen" edatı ekleşmemiş şekliyle kullanılmaktadır.

Aitlik Eki

Aitlik eki Türkmen Türkçesinde -ky/-ki'dir. Ek Türkiye Türkçesinden farklı olarak ünlü uyumuna girer.

Soru Eki

Soru eki Türkiye Türkçesinde olduğu gibi -mı/-mi, -mu/-mü şeklindedir. Ek Türkmen Türkçesinde kelimeye bitişik yazılır.

Fiil Çekim Ekleri

Şahıs *Ekleri*

Türkmen Türkçesinde kullanılan şahıs ekleri üç türlüdür:

1. Tip Şahıs Ekleri: Zamir kökenlidir. Geniş zaman, şimdiki zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve gereklilik çekiminde kullanılmaktadır.

Teklik	*Çokluk*
1. şahıs: -yn/-in, -un/-ün	1. şahıs: -ys/-is, -us/-üs
2. şahıs: -syñ/-siñ, -suñ/-süñ	2. şahıs: -syñyz/-siñiz, -suñyz/-süñiz
3. şahıs: Ø	3. şahıs: -lar/-ler

2. Tip Şahıs Ekleri: İyelik kökenlidir. Bilinen geçmiş zaman ve şart çekiminde kullanılmaktadır.

Teklik	*Çokluk*
1. şahıs: -m	1. şahıs: -k
2. şahıs: -ñ	2. şahıs: -ñyz/-ñiz
3. şahıs: Ø	3. şahıs: -lar/-ler

3. Tip Şahıs Ekleri: Emir ekleridir ve sadece emir çekiminde kulanılırlar.

Teklik	*Çokluk*
1. şahıs: -aýyn/-eýin	1. şahıs: -alyñ /-eliñ
2. şahıs: -gyn/-gin, -gun/-gün, Ø	2. şahıs: -yñ/-iñ, -uñ/-üñ, ñ
3. şahıs: -syn/-sin, -sun/-sün	3.şahıs: -synlar/-sinler, -sunlar/-sünler

Zaman ve Şekil Ekleri

Haber Kipleri

Bilinen Geçmiş Zaman

Ünsüz uyumuna girmeyen bilinen geçmiş zaman eki Türkmen Türkçesinde *–dy/-di, -du/-dü* şeklindedir. Bu ekin ünlüsü üçüncü şahıslarda daima düzdür. Birinci ve ikinci şahıslarda yuvarlak ünlülerden sonra ikinci hecede –du/-dü; ikinci heceden sonra ise yazılışta –dy/-di'dir. Olumsuzu *–ma/-me* ekiyle yapılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	düşündim	düşündik
2. kişi	düşündüñ	düşündiñiz
3. kişi	düşündi	düşündiler

Öğrenilen Geçmiş Zaman

Türkmen Türkçesinde öğrenilen geçmiş zaman eki için *–ypdyr/-ipdir, -updyr/-üpdir, -pdyr/-pdir* kullanılmaktadır. Olumsuzu *–mandyr/-mändir* ekiyle yapılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	barypdyryn	barypdyrys
2. kişi	barypdyrsyn	barypdyrsyñyz
3. kişi	barypdyr	barypdyrlar

Şimdiki Zaman

Türkmen Türkçesinde şimdiki zaman eki için *-ýar/-ýär* kullanılır. Bu ekin ünlüsü daima uzundur.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	barýāryn	barýārys
2. kişi	barýārsyñ	barýārsyñyz
3. kişi	barýār	barýārlar

Şimdiki zaman *-ýar/-ýär* ekindeki -r'nin düşmesi sonucu *-ýa/-ýä* şeklinde de kullanılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	barýan	barýas
2. kişi	barýasyñ	barýañyz
3. kişi	barýa	barýalar

Şimdiki zaman Türkmen Türkçesinde "oturmak, ýörmek, durmak, ýatmak" yardımcı fiilleriyle de kurulur. Bu fiillerden önce gelen asıl fiiller zarf-fiil eki alır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	okap otyryn	okap otyrys
2. kişi	okap otyrsyñ	okap otyrsyñyz
3. kişi	okap otyr	okap otyrlar

Türkmen Türkçesinde bir de sadece olumsuz şekli bulunan şimdiki zaman şekli vardır. Fiil köklerine iyelik eki almış "-an/-en" sıfat-fiil eki ve "ýok" kelimesinin

getirilmesiyle yapılmaktadır. Bu oluşum sırasında hece kaynaşması meydana gelir ve “ýok”un başında bulunan “ý” ile beraber bazı sesler düşer (Kara, 2012: 128).

	teklik	*çokluk*
1. kişi	okamok<okanym ýok (okumuyorum)	okamzok<okanymyz ýok
2. kişi	okañok<okanyñ ýok	okañzok<okanyñyz ýok
3. kişi	okanok<okany ýok	okanoklar<okanlary ýok

Gelecek Zaman

Türkmen Türkçesinde çekiminde *-cak/-cek* eki kullanılır. Çekim sırasında şahıs ekleri kullanılmayıp fiilin başına onların işlevlerini karşılamak için şahıs zamirleri getirilir. Gelecek zamanın olumsuzu, olumlu şeklinin sonuna “däl” kelimesinin getirilmesiyle yapılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	men geçcek	biz geçcek
2. kişi	sen geçcek	siz geçcek
3. kişi	ol geçcek	olar geçcek

Geniş Zaman

Türkmen Türkçesinde geniş zaman için, belirsiz gelecek zaman da denilmektedir (Kara, 2012: 129). Geniş zaman *-ar/-er* ekiyle yapılır. Ünlü ile biten fiillere geldiğinde iki ünlü kaynaşır ve uzun ünlü ortaya çıkar. Geniş zamanın olumsuzu, 1. ve 2. Şahıslarda *-mar/-mer*; 3. Şahıslarda *-maz/-mez* eki ile yapılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	görerin	göreris
2. kişi	görersiñ	görersiñiz
3. kişi	görer	görerler

Tasarlama Kipleri

Şart Kipi

Türkmen Türkçesinde şart kipi *-sa/-se* eki ile yapılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	alsam	alsak
2. kişi	alsañ	alsañyz
3. kişi	alsa	alsalar

Emir Kipi

Türkmen Türkçesi emir çekiminde her şahıs için ayrı bir ek kullanılır.

Teklik:	*Çokluk:*
1. şahıs: -aýyn/-eýin	1. şahıs: -alyñ /-eliñ
2. şahıs: -gyn/-gin, -gun/-gün, Ø	2. şahıs: -yñ/-iñ, -uñ/-üñ, ñ
3. şahıs: -syn/-sin, -sun/-sün	3. şahıs: -synlar/-sinler, -sunlar/-sünler

	teklik	*çokluk*
1. kişi	göreýin	göreliñ
2. kişi	görgün	görüñ
3. kişi	görsün	görsünler

İstek Kipi

Türkmen Türkçesinde emir çekiminin 1. ve 3. şahısları istek ifadesi de taşır. Bunun dışında isteği anlatan *-makçy/-mekçi* eki de vardır. Bunun çekiminde şahıs zamirleri kullanılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	men geçmekçi	biz geçmekçi
2. kişi	sen geçmekçi	siz geçmekçi
3. kişi	ol geçmekçi	olar geçmekçi

Gereklilik Kipi

Türkmen Türkçesinde gereklilik iki şekilde yapılır. Birincisi *-maly/-meli* eki ile yapılır. Bu çekimde şahıs ekleri yerine şahıs zamirleri kullanılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	men söýlemeli	biz söýlemeli

2. kişi	sen söýlemeli	siz söýlemeli
3. kişi	ol söýlemeli	olar söýlemeli

İkinci gereklilik çekimi *-malydyr/-melidir* eki ile yapılır ve şahısları ifade etmek üzere şahıs zamirleri değil şahıs ekleri kullanılır.

	teklik	*çokluk*
1. kişi	görmelidirin	görmelidiris
2. kişi	görmeli(dir)siñ	görmeli(dir)siñiz
3. kişi	görmelidir	görmelidirler

2. 3.1. 4. Türkmen Türkçesi Söz Dizimi

Türkmen Türkçesinde cümle "özne" ve "yüklem" olmak üzere iki temel ögeden oluşur. Yardımcı ögeler "nesne", "yer tamlayıcısı" ve "zarf"tır. Söz dizimi içerisinde yer alan bu öğelerin durumunu isimlerin aldığı durum ekleri belirler. Özne(yalın), bazı cümlelerde açık bir şekilde görülür; fakat bazı cümlelerde yüklemde bulunan şahıs eklerinden anlaşılır. Nesne +i ekli veya eksiz yükleme durumunda; dolaylı tümleç +e/+de/+den durum ekli haliyle bulunur.

Cümlede öğelerin sırası genel kural olarak Türkiye Türkçesinde olduğu gibi Türkmen Türkçesinde de yardımcı unsur önce; asıl unsur sonra gelir. Özne, yüklemden önce; tamlayan, tamlanandan önce; tümleçler, tamladığı kelimeden önce gelir.

Türkmen Türkçesinde cümleler; yüklemlerin türü ve yeri, anlam ve yapıları göz önünde bulundurularak sınıflandırılmaktadır.

Yapılarına göre cümleler; basit, birleşik, sıralı ve bağlı cümleler olmak üzere dörde ayrılır. Basit cümle; yüklemi isim veya fiil türünden oluşabilen tek yüklemli cümledir. Birleşik cümle; birden fazla yüklemden oluşan cümledir. Birleşik cümle kendi içinde ikiye ayrılır: İç içe birleşik cümle ve şartlı birleşik cümle. Sıralı cümle; birden fazla cümlenin art arda gelmesiyle oluşan cümledir. Bağlı cümle; "da", "de", "emma", "hem", "ya" vb. bağlama edatlarıyla birbirine bağlanmış cümlelerden oluşur.

Yüklemin türüne göre cümleler isim ve fiil cümlesi olmak üzere ikiye ayrılır. İsim cümlesi; yüklemi ek fiille çekimlenmiş isim ya da isim soylu olan cümlelerdir. Fiil cümlesi; yüklemi çekimli fiil olan cümlelerdir.

Yüklemin yerine göre cümleler, kurallı ve devrik cümle olarak iki grupta incelenir. Yüklemi sonda olan cümlelere kurallı; yüklemi sonda bulunmayan cümlelere devrik cümle denir.

Anlamına göre cümleler, olumlu, olumsuz ve soru olmak üzere üçe ayrılır. Yüklemin ifade ettiği yargının yapıldığını ifade eden cümleler olumlu; yüklemin ifade ettiği işin yapılmadığını bildiren cümleler olumsuz cümlelerdir. "-Ma/- me", "-maz/-mez", "-man/-män", "ok" gibi eklerle; "däl" ve "yok" kelimeleriyle olumsuzluk yapılmaktadır. Soru sorarak bilgi almayı amaçlayan cümleler soru cümlesidir. Soru cümleleri, soru kelimeleriyle ve "-my/-mi" soru eki ile yapılmaktadır.

2. 3. 1. 5. Türkmen Türkçesinde Fiillerin Tasnifi ve Çatı

Fiiller, yapı bakımından basit (bas-, ös-), türemiş (daldala-, zarla-) ve birleşik fiiller (ýykyp-ýumur-) şeklinde gruplandırılmaktadır. Türkmen Türkçesinde fiillerin anlamına göre de sınıflandırılabilir. Türkmen dilci Berdi Sarıyev 1998'de yayımlanan Türkmencenin Grameri (II Morfologiya: Şekil Bilgisi) adlı eserinde fiilleri on türe ayırmıştır:

Hareket Fiilleri: İnsanların ve diğer canlı cansız varlıkların hareketlerini anlatan fiillerdir:gel-, git-, ylga- at- , çyk- gaç- çal-…

İş Fiilleri: Hareketin yapılış şeklini, bir meşguliyeti vb. bildiren fiillerdir: işle-, sal-, ýasa-, ýyg, oý-...

Nutuk Fiilleri: Konuşma ile ilgili olan fiillerdir: aýt-, diý- sözle- bagyr-…

Durum Fiilleri: Nesnenin aldığı vaziyeti, niteliği, niceliği, insanın his ve duygularını vb. ifade eden fiillerdir: ýat-, otur-, dur-, gork-…

Gözlem Fiilleri: Gör-, bak-, seret-, gara-, gözle-…

Ses Fiilleri: Gygyr-, agla-, gül-, mola-…

Düşünce Fiilleri: Pikirlen-, paýhaslan-, pähimlen-, oýlan-, düşün-, bil-, …

İşitme ve His Fiilleri: Eşit-, duý-, dinle-, syz-…

Nezaket Fiilleri: Görüş-, duşuş-, salamlaş-, hoşlaş-,tanış-…

Eksiklik Fiilleri: Üz-, sök-, boz-, döw-, gop-… (Sarıyev 1998: 45-48).

Çatı

Türkmen Türkçesinde çatı nesnelerine ve öznelerine göre fiil çatıları olmak üzere ikiye ayrılır:

Nesnelerine Göre Fiil Çatıları

Geçişli Fiil: Nesne alabilen kök veya gövde durumundeki bütün fiiller geçişlidir: *aklamak, çişlemek, gizlemek.*

Geçişsiz Fiil: Nesne alamayan her fiil geçişsizdir*: ajamak, alarmak, börtmek, dillenmek.*

Geçişlilik ve geçişsizlik çatı kategorisi içerisinde dil bilgisel bir unsur değildir; geçişlilik ve geçişsizlik bir fiilin sözlüksel-anlamsal bir özelliği olup fiilin istemiyle ilgili bir şeydir. Bu nedenle fiilin istemi geçişlilik ve geçişsizlik kavramlarıyla sınırlı değil, daha geniş bir kavramdır (Doğan, 2011).

Ettirgen Çatı: Özne, fiilin belirttiği işi bir başkası aracılığıyla yaptırır. Ettirgenlik, fiilin söz diziminde aldığı tamlayıcıların sayısını arttırır. Ettirgen çatı *-dyr/-dir, -dur/-dür, -t* ekleriyle yapılır: *agyrtmak, agyzlandyrmak, tagmalatmak.*

Öznelerine Göre Fiil Çatıları

Etken Çatı: Öznesi olan veya yapma bildiren fiiller: saçmak, ogşamak, çatmak, basmak.

Edilgen Çatı: Sözde özne fiilin belirttiği işe uğrar. Edilgenlik söz diziminde fiilin tamlayıcı sayısını azaltmaktadır. Edilgen fiiller yeni bir anlam oluşturmadığı takdirde incelenmemiş, fiillerin etken çatılı biçimleri incelenmiştir. Edilgen çatı yapan *-yl/-il, -ul/-ül, -l, -yn/-in, -un/-ün, -n* ekleridir: *bölünmek, ýygylmak, tutulmak, abşarylmak.*

Dönüşlü Çatı: Fiilin belirttiği kılış veya oluş özneye döner. Dönüşlülük, söz diziminde fiilin tamlayıcı sayısını azaltmaktadır. Dönüşlü çatı yapan ekler *yn/-in, -un/-ün, -n, -yl/-il, -ul/-ül, -l* ekleridir: *ýazynmak, tikinmek, çekilmek.*

İşteş Çatı: Fiilin belirttiği işi, birden fazla özne, karşılıklı veya birlikte yapar. İşteş çatı, fiilin aldığı tamlayıcıları ve tamlayıcı sayısını değiştirmektedir. İşteş çatı yapan ekler *-yş/-iş, -uş/-üş, -ş* ekleridir: *gülüşmek, salamlaşmak, aglaşmak, agynaşmak.*

III. BÖLÜM TÜRKMEN TÜRKÇESİNDE FİİLLERİN İSTEM BİLGİSİ

3.1. Fiillerin İstem Bilgisi

-A

Abadanlaşmak[abada:nlaşmak]

A1 I. abadanlaşmak 1 : Barha abat bolmak, abadan edilmek, ýerbe-ýer bolmak.
II. abadanlaşmak→ [Kim]
Ör. Aşgabat şeheri[Kim] gün-günden ösýär ve abadanlaşýar.

Abanmak[a:banmak]

A1 I. abanmak 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň üstüne göwräňi egmek, egilmek, birine ýa-da bir zada ýakyn durmak.
II. abanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Özi[Kim] hem ýele gapdalyndan üstüne[Kime] abanyp, odunyny ezmezlige çalyşýan eken.

A2 I. abanmak 2 : Gorky salmak, howp salmak.
II. abanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Babahan[Kim] arçyn, Halnazar baý ýalylar gamçylaryny çommaldyp, üstüňize[Kime] abanyp durmazlar.

Abatlamak[a:ba:tlamak]

A1 I. abatlamak 2 : Abat etmek, düzgüne salmak, ýerbe-ýer etmek, abadan görnüşe salmak.
II. abatlamak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol watan haýyny däl, alyhezret, onuň pikirleri[Kim] watany[Kimi] abatlamakda.

Abstragirlemek

A1 I. abstragirlemek 2 : Abstraktlaşdyrmak, umumylaşdyrmak, abstraksiýa geçirmek.
II. abstragirlemek→ [Kim] , [Kimi]
Ör. Olar[Kim] öz planlaryny[Kimi] abstragirlediler.

Abşanaklamak

A1 I. abşanaklamak 1 : Aýaklaryň arasyny birneme köweldip açybrak ýöremek.
II. abşanaklamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] aýaklanmadyk köşek ýaly abşanaklap, öz ejesiniň ýanyna bardy.

Abşarmak

A1 I. abşarmak 1 : Aýaklaryň arasyny giň açmak.
II. abşarmak→ [Kim]

Ör. Ine ol zemzen[Kim] deý çişdi de turdy, abşardy, ellerin biline urdy. (R. Seýidow, Eserler)

A2 I. abşarmak 2 : Biriniň üstüne hemle atmak, abanmak.
II. abşarmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Allaberdi[Kim] baý Merediň öňüne geçip, baý Merediň'e[Kime] abşaryp durdy.

Abzallaşdyrmak

A1 I. abzallaşdyrmak 2 : Gerekli esbaplar, gurallar, şaýlar bilen üpjün etmek, enjamlaşdyrmak.
II. abzallaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Mekdebiň miweli bagyndan we gök ekininden giren ep-esli girdeji ussahanany[Kimi] oňat abzallaşdyrmaga kömek etdi.

Açmak

A1 I. açmak 2 : Bir zadyň gapagyny, agyz ýapysyny aýyrmak, agzyny açyk goýmak.
II. açmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gapyny[Kimi] açmak.

A2 I. açmak 2 : Äşgär etmek, mälim etmek, ýüze çykarmak.
II.açmak→[Kim], {Kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Birinin syryny{Kimi} açmak.

A3 I. açmak 2 : Ýygnagy, mejlisi we ş. m. açyk hasap etmek başlamak.
II. açmak→ [Kim], {Kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Ýygnagy{Kimi} açmak.

Açylmak

A1 I. açylmak 1 : Açyk bolmak, gapagy, agyzýapysy aýrylmak.
II. açylmak→ [Kim]
Ör. Alnan hatlar[Kim] şol ýeriň özünde açylýardy.

A2 I. açylmak 1 : Herekete başlamak, funksionirläp başlamak.
II. açylmak→ {Kim}tamamlayıcı
Ör. Bir gün bu kentde-de mekdep{Kim} açylar, çagalary okadarsyň.

A3 I. açylmak 1 : Güllemek, gül açmak.
II. açylmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Açylypdyr güllerimiz{Kim}, Azat saýraýar dillerimiz. (N. Pomma, Saýlanan eserler)

A4 I. açylmak 1 : Durlanmak, ýagtylmak, ümür-dumansyz bolmak (howa hak.)
II. açylmak→ {kim}tamamlayıcı

Ör. Howa{Kim} kä açylýar, käte bulaşýar.

A5 I. açylmak 1 : Dowam etdirilmek, başlanmak, döredilmek.
II. açylmak→ [Kim]
Ör. Şu gün SSKP-niň nobatdaky gurultaýy[Kim] açylýar.

Açynmak
A1 I. açynmak 1 : Üstüňi açmak.
II. açynmak→ [Kim]
Ör. Ol hemişe[Kim] açynyp ýatýar.

Adaglamak[a:daglamak]
A1 I. adaglamak 2 : (Könelişen söz) Gyzy oglana adagly etmek.
II. adaglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çagalary[Kimi] ýaşlykdan adaglamak ýaly däp-dessur bütinleý ýok bolup gitdi.

Adatlanmak[a:datlanmak]
A1 I. adatlanmak 2 : Bir zady endik etmek, adat edinmek, bir gylygy, häsiýeti werdiş etmek, öwrenişmek.
II. adatlanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň bütin durmuşy[Kim] şoňa[Kime] adatlanypdy.

Agarmak[a:garmak]
A1 I. agarmak 1 : Ak bolmak, ak bolup görünmek.
II. agarmak→ [Kim]
Ör. Tamyň ýüzi[Kim] agardy.

A2 I. agarmak 1 : Gaharlanmak, gorkmak ýa-da näsaglyk zerarly ýüzüň gany gitmek.
II. agarmak→ [Kim]
Ör. Onuň peşeneli garamtyl ýüzi[Kim] bir hili agardy.

A3 I. agarmak 1 : Çalarmak, çal bolup başlamak, ak girip başlamak.
II. agarmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Onuň sakgaly{Kim} şeýle tiz agardy.

A4 I. agarmak 1 : Ýagtylyp başlamak, saz berip başlamak.
II. agarmak→ [Kim]
Ör. But-hananyň içi[Kim] heniz daň agarmanka halkdan doldy.

A5 I. agarmak 1 : Solmak, reňki gitmek.
II. agarmak→ [Kim]
Ör. Meniň kostýumymyň reňki[Kim] agardy.

A6 I. agarmak 1 : Ýüzüniň posy, reňki hapasy aýrylyp, ak bolmak.
II. agarmak→ [Kim]
Ör. Pyçagyň ýüzi[Kim] agaryp başlady.

Agdarmak[a:gdarmak]

A1 I. agdarmak 3 : Birini ýa-da bir zady bir tarapyndan ikinji bir tarapyna ýa-da gapdalyna öwürmek.
II. agdarmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Çagany[Kimi] iki ýanyna[Kime] ýygy-ýygydan agdarmak gerek.

A2 I. agdarmak 2 : Ýykmak, düşürmek.
II. agdarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] meni[Kimi] arkasyndan agdarmaga jan edip, birsyhly urunýardy.

A3 I. agdarmak 2 : Häkimiýet başlygyny, jemgyýetçilik gurluşyny üýtgetmek, öňki jemgyýetçilik düzgünini ýok edip, täze jemgyýetçilik düzgüni gurmak.
II. agdarmak→ [Kim] , [Kimi]
Ör. Bu gelen adam[Kim], ak patyşany[Kimi] hem agdarypdyr ahyry!

A4 I. agdarmak 2 : Yzyna gaýtaryp guýmak.
II. agdarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pökgen[Kim] öňünde goýlan çaýyny[Kimi] käsä guýup, bir-iki sapar agdardy.

A5 I. agdarmak 2 : Ýer sürmek, ýer depmek.
II. agdarmak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Polat atly[Kim], ýer{Ne} agdarýar tar-tarlap.

A6 I. agdarmak 2 : Açyp gözden geçirmek, yzly-yzyna (sahypalaryny açmak).
II. agdarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kitaby açyp, bir näçe sahypalaryny[Kimi] agdardy.

A7 I. agdarmak 2 : Aşagyny ýüzüne çykarmak, garmak.
II. agdarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mähnet[Kim] gazandaky palawy[Kim] aşbaz kepje bilen agdardy.

Agitirlemek

A1 I. agitirlemek 2 : Köpçülik arasynda agitasiýa işini alyp barmak bilen meşgul bolmak.
II. agitirlemek→ [Kim], {Kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Agitatsiýany{Kimi} has giňden agitirlemalydyr.

A2 I. agitirlemek 2 : Birini bir zada yrmak.
II. agitirlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Bizi[Kimi] agitirläp oturasy iş ýok.

Aglamak[a:glamak]

A1 I. aglamak 1 : Gözýaş etmek, gözüňden ýaş dökmek.
II. aglamak→ [Kim]
Ör. Gulman baýyň körpe ogly[Kim] möňňürip aglaýardy.

A2 I. aglamak 2 : (Göçme manyda) Bir zada gynanyp zeýrenmek, ahmyr çekmek, zarynlamak.
II. aglamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Halkyň beýle ýagdaýyna[Kime] şahyr[Kim] aglaýar.

Aglamjyramak[a:glamjyramak]

A1 I. aglamjyramak 1 : Bir zada gynanyp ýa-da nebsiň agyryp, göze ýaş aýlamak, zeýrenip çala aglamak.
II. aglamjyramak→ [Kim]
Ör. Gyzjagaz[Kim] iki elini ýüzünden aýyrman, aglamjyrap, oňa haýallyk bilen jogap gaýtardy.

A2 I. aglamjyramak 1 : Zeýrenen bolup jögülik etmek, ýalandan aglan bolmak.
II. aglamjyramak→ [Kim]
Ör. Ol utanman[Kim], aglamjyramaga başlady.

Agmak[a:gmak]

A1 I. agmak 2 : Dolup ýa-da joşup gyrasyndan erňeginden dökülmek, kenardan aşmak.
II. agmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Suw[Kim] ýapdan[Kimden] agdy.

A2 I. agmak 2 : Belli bir möhletden, wagtdan, mukdardan ötmek, geçmek.
II. agmak→ [Kim], [ZÖ]
Ör. Gün[Kim] öýleden[ZÖ] agypdy.

A3 I. agmak 2 : Bir tarapa gyşarmak, düşmek, ýykylmak.
II. agmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Düýäniň ýüki[Kim] bir tarapa[Kime] agdy.

A4 I. agmak 2 : Aşmak, geçmek.
II. agmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Süri[Kim] gum eteginden[Kimden] agdy.

Agralmak

A1 I. agralmak 2 : Agramy artmak, agramy köpelmek.
II. agralmak→ [Kim], [ZÖ]

Ör. (Ol)[Kim] Bu gün ýene üç müň gram[ZÖ] agraldy (Gurbannepesow, 1995).

A2 I. agralmak 1 : Agraslanmak, parasatly bolmak.
II. agralmak→ [Kim]
Ör. Gün-günden agralýar ýigid[Kim].

A3 I. agralmak 1 : Ýaltalyk basmak; haly, ýagdaýy erbetleşmek.
II. agralmak→ [Kim]
Ör. Gabaklary biri-birine ýelmeşýär, kellesi[Kim] agralýar.

A4 I. agralmak 1 : (Göçme manyda) Aýy-güni golaýlamak, dogjak wagty ýakynlaşmak.
II. agralmak→ [Kim]
Ör. Göwreli aýal[Kim] barha agralýardy.

Agramlamak

A1 I. agramlamak 2 : Bir zady, predmeti eliňe alyp, çen bilen onuň agramyny kesgitlemek, saldarlap görmek.
II. agramlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Hem-de her öýjükde gapgarylan bugdaýlaryň agramyny[Kimi] her bir şertde taýyn edip agramlap bolýar (Çevrimiçi: http://turkmenkultur.com/menu/ml/disser/doktor-ishi/3-nji/3-2.html 04.03.2015.).

Agsamak

A1 I. agsamak 1 : Aýaga şikes ýetmegi zerarly keýtikläp ýöremek.
II. agsamak→ [Kim]
Ör. Onuň ýykylanda çykan aýagy[Kim] birneme agsaýardy.

A2 I. agsamak 1 : Durmuşda yza galmak, işde yzda süýrenmek.
II. agsamak→ [Kim]
Ör. İşleri[Kim] agsaýardy.

Agtarmak

A1 I. agtarmak 2 : Birini ýa-da bir zady tapmak üçin gözlemek; döwüşdirmek, sermeşdirmek.
II. agtarmak→ [Kim], [Kimi] , [EÖ]
Ör. Ol[Kim] şol azajyk wagty hem halk peýdasy üçin[EÖ] ulanmak çäresini[Kimi] agtarýardy.

A2 I. agtarmak 2 : Bir zadyň üstüni açmak üçin barlag geçirmek.
II. agtarmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Arheologlar[Kim] munuň ýaly gorganlaryň köpüsini[Kimi] gazyp agtardylar.

Agyllamak[a:gyllamak]

A1 I. agyllamak 1 : Bir zadyň daşyna aýlaw bolmak, tegelek halka bolmak.
II. agyllamak→ [Kim]
Ör. Äpet daglar[Kim] agyllap, al-asmanda abanypdur.

Agynamak[a:gynamak]

A1 I. agynamak 1 : Eýläk-beýläk togalanmak, agdarylmak, bir tarapyňdan beýleki tarapyňa gaýta-gaýta öwrülmek.
II. agynamak→ [Kim]
Ör. Günlerde bir gün, aldawçy, guýrukman tilki[Kim] agynamak üçin bir uly ýola baryp, eýläk-beýläk guma togalanypdyr.

Agyp-dönmek[a:gyp-dö:nmek]

A1 I. agyp-dönmek 1 : Eýläk-beýläk aýlanmak, dolanmak.
II. agyp-dönmek→ [Kim]
Ör. Göýä oýnaklap, biri-birini kowalaýan ýaly bolup, bulutlar[Kim] aşak-ýokaryk agyp-dönýärdiler.

A2 I. agyp-dönmek 1 : Üýtgäp durmak, durnuksyz bolmak.
II. agyp-dönmek→ [Kim]
Ör. Ýigit[Kim] sähel söze agyp-dönmedi.

Agyrlaşmak

A1 I. agyrlaşmak 1 : Agramy artyp başlamak, agramy köpelip başlamak.
II. agyrlaşmak→ [Kim]
Ör. Öweç goýunlar[Kim] agyrlaşýar.

A2 I. agyrlaşmak 1 : (Göçme manyda) Kynlaşmak, erbetleşmek, çylşyrymlaşyp başlamak.
II. agyrlaşmak→ [Kim]
Ör. Galanyň ýagdaýy[Kim] durdukça agyrlaşýar.

Agyrmak[a:gyrmak]

A1 I. agyrmak 1 : Agyry duýmak, agyry syzmak.
II. agyrmak→ [Kim]
Ör. Eje, meniň kellläm[Kim] agyrýar.

Agyzlanmak

A1 I. agyzlanmak 1 : İýmitlenmegi öwrenmek.
II. agyzlanmak→ [Kim]
Ör. Guzujyk[Kim] agyzlanyp başlapdyr.

Agyzzyryklamak

A1 I. agyzzyryklamak **2** : Agyzzyryk geýdirmek, agyzzyryk salmak.
II. agyzzyryklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aty[Kimi] agyzzyryklady.

A2 I. agyzzyryklamak **2** : (Göçme manyda) Boýun egdirmek, diýeniňi etdirmek, ýalňyş iş edýäny ýola getirmek.
II. agyzzyryklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] hiç mahal olary[Kimi] agyzzyryklap bilmersiň (Çevrimiçi: http://www. pelsepe.com/main.php?action=read&id=370 , 04.03.2015.).

Agzamak

A1 I. agzamak 2 : Bir zat barada gürrüň etmek, aýtmak, ýatlamak.
II. agzamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gozgalaňdan şowsuz gaýdanyny[Kimi] agzady.

Ahlamak[a:hlamak]

A1 I. ahlamak **1** : Ah çekmek, nala çekmek.
II. ahlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] içini tutup ahlandy.

Ajamak[a:jamak]

A1 I. ajamak **1**:Tagamy turşamak, ynjap ajy bolmak.
II. ajamak→ [Kim]
Ör. Hamyr[Kim] ajapdyr.

Ajykmak [a:jykmak]

A1 I. ajykmak **1** : Aç galmak, açlygyňy syzmak, iýesiň gelmek, aç bolmak.
II. ajykmak→ [Kim]
Ör. Şagal[Kim] bir gün ajykdy, Awuň gözlegne çykdy.

Akdyrmak

A1 I. akdyrmak **3** : Suwy bir ugra gönükdirmek, suwy bir ýere goýbermek, sowmak.
II. akdyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Oraz[Kim], suwy[Kimi] indi pomidora[Kime] akdyr!

A2 I. akdyrmak **3** : Bir zady suwuň ýüzi bilen gidermek.
II. akdyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Ýaglygymy[Kimi] suwa[Kime] akdyrdym.

A3 I. akdyrmak **1** : (Göçme manyda) Ýaş dökdürmek, gözýaş etdirmek.
II. akdyrmak→ [Kim]
Ör. Hojam, Halnazar bilen göreşenden soň, gözlerinden ýaş[Kim] akdyryp gülýän Pökgi wala alaja gözlerini agdaryp seretdi.

Akjarmak[a:kjarmak]

A1 I. akjarmak 1 : Ak bolup görünmek, agaryp görünmek.
II. akjarmak→ [Kim]
Ör. Onuň gara gazanyň içindäki patrak ýaly, irimçik endigan dişleri[Kim] akjaryp görünýär.

A2 I. akjarmak 1 : Reňki solmak, agarmak.
II. akjarmak→ [Kim]
Ör. Bu kostýumyň reňki[Kim] gidip akjarypdyr.

Aklamak[a:klamak]

A1 I. aklamak 2 : Reňkini ak etmek, ak reňk bermek, ak reňke öwürmek.
II. aklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Jaýlaryň daşyny[Kimi] aklamak.

A2 I. aklamak 2 : Jenaýatkär, günäkär adamyň, sud prosesinde degişli deliller bilen günäsizdigini subut etmek, mamla etmek.
II. aklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Ony[Kimi] sudda akladylar.

A3 I. aklamak 2 : Pagtanyň diňe açylanyny ýygmak.
II. aklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] täze hasylyň pagtany[Kimi] aklaýar.

Akmak1

A1 I. akmak 2: Bir tarapa gönükmek, dökülmek, guýulmak (suwuklyk hakda).
II. akmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Niräk sowsak şol tarapa[Kime] akarsyň, suw görmedik ýerlermizi ýakarsyň.

Aktiwleşmek

A1 I. aktiwleşmek 1 : İşe we ş. m. yhlasly, janypkeş ýapyşmak, başgalara görelde bolmak, has aktiw bolmak, janlanmak.
II. aktiwleşmek→ [Kim]
Ör. Agitasiýa-köpçülik işleri[Kim] barha aktiwleşýär.

Akyllanmak

A1 I. akyllanmak 1 : Akylly bolmak, parasatly bolmak, akyl jemlenmek.
II. akyllanmak→ [Kim]
Ör. Oglan[Kim] ulaldygyça akyllanýar.

Aladalanmak

A1 I. aladalanmak 2 : Alada edinmek, gam çekmek, pikir etmek, gaýgy etmek.

II. aladalanmak→ [Kim], [EÖ]
Ör. (Siz)[Kim] Menin üçin[EÖ] aladalanmaň.

Alakjamak
A1 I. alakjamak 1 : Ýetişiksiz halda bolmak, alňasamak.
II. alakjamak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Obanyň içinde edil aç it ýaly alakjap gezýärin, ýene maňa azgyrylyp sögýär.

Alamatlandyrmak[ala:matlandyrmak]
A1 I. alamatlandyrmak 2 : Belläp görkezmek, bellemek.
II. alamatlandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ak güller[Kim] mähirliligi[Kimi] alamatlandyrýar (Çevrimiçi: Türkmen Dili 1, www.turklib.ru – Turkistan Library, 04/03/2015).

A2 I. alamatlandyrmak 2 : Bellik etmek.
II. alamatlandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Emin[Kim] utuk sanyny[Kimi] taýagynda alamatlandyrýardy.

Alarmak[a:larmak]
A1 I. alarmak 1 : Ala bolmak, ala bolup görünmek.
II. alarmak→ [Kim]
Ör. Okadykça gahary gelip, gözleri[Kim] alaryp, hanasyndan çykaýjak boldy.

Alarylmak[a:larylmak]
A1 I. alarylmak 2 : Birine gaharly, gazaply görnüşde äňetmek, seretmek.
II. alarylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Şeker[Kim] Aşyra[Kime] bir hili alarylyp seretdi.

Aldamak[a:ldamak]
A1 I. aldamak 2 : Aldawa salmak, ýalan sözlemek, bir zady nädogry aýtmak, galp aýtmak.
II. aldamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] meni[Kimi] aldady.

Aldyrmak
A1 I. aldyrmak 2 : Başga bir adamň üsti bilen bir zat almak, edinmek.
II. aldyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Matany[Kimi] Merede aldyrdym.

A2 I. aldyrmak 2 : Ogurlatmak.
II. aldyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Jübüňdäki puluňy[Kimi] aldyrmak.

A3 I. aldyrmak 2 : Ýitirmek, gidermek.
II. aldyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gury saman tapman, barja gurbuny[Kimi] hem aldyrdy.

A4 I. aldyrmak 2 : Agyzlandyrmak, emmegi öwremek, emdirmek (owlak w.ş.).
II. aldyrmak→ [Kim] , [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ogulnäzik! -- diýip, guzulary[Kim] enelerine aldyrmak işi bilen hysyrdanyp ýören bir aýala gygyrdy.

Aljyramak

A1 I. aljyramak 1 : Howsala düşmek, özüňi ýitirmek, eliňi-aýagyňy çaşyrmak, başagaý bolmak.
II. aljyramak→ [Kim]
Ör. Onsoň men[Kim] aljyrap, öz dilime getirip oturanymy diýip goýberdim.

Alkymlamak

A1 I. alkymlamak 2 : Bir zadyň golaýyna barmak, ýakynyna barmak, golaýlaşmak.
II. alkymlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Goşun duşman[Kim] pozisiýasyna[Kime] alkymlap bardy.

Alkyşlamak

A1 I. alkyşlamak 2 : Birine alkyş etmek, bir zady biri üçin arzuw edip, ýagşy dileg etmek, alkyş okamak.
II. alkyşlamak→ [Kim] , [Kimi]
Ör. Ýaş ýigitler[Kim] alkyşlaýar Gülnary[Kimi].

Allalamak[alla:lamak]

A1 I. allalamak 2 : Ýaş çagany ýatyrmak maksady bilen hüwdülemek.
II. allalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ogulşeker[Kim] bäbegini[Kimi] allalap ýatyrdy.

Almak

A1 I. almak 2 : Eliňde ýerleşdirmek, eliňde ýa-da başga bir ýeriňde saklamak.
II. almak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garry[Kim] stoluň üstündäki jamy[Kimi] alyp, içini suw bilen çaýkady.

A2 I. almak 2 : Belli şertlerde haýsy-da bolsa bir maksat bilen kabul etmek.
II. almak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Harby[Kimi] gulluga aldy.

A3 I. almak 2 : Bir zada eýe bolmak, gola salmak, özüňe boýun egdirmek.
II. almak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Duşmanyň ýaraglaryny[Kimi] zor bilen aldyk.

A4 I. almak 2 : Tölemek, bermek (baha hakda).
II. almak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] Her adamdan[Kimden] näçe alýar?

A5 I. almak 2 : Ýanyň bilen göterip gitmek.
II. almak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] ugrajak bolanda, çemedan, ýorgan-düşek[Ne] hem aldy.

Alňasamak

A1 I. alňasamak 1 : Howlukmak, gyssanmak.
II. alňasamak→ [Kim]
Ör. Garry Jygaly beg[Kim] alňasaýar.

Alyşmak

A1 I. alyşmak 3 : çalyşmak
II. alyşmak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Men[Kim] Meret bilen[Kimle] çakgymy[Kimi] alyşdym.

A2 I. alyşmak 2 : Biri bilen gatnaşyk etmek, gelişmek; alşyp-berişmek.
II. alyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ýelli goňşulary bilen[Kimle] goňşy okara[Kim] alyşýardy.

A3 I. alyşmak 3 : Birine bir zat almaga kömekleşmek.
II. alyşmak→ [Kim] , [Ne], [Kime]
Ör. Men[Kim] Durda[Kime] kitap[Ne] alyşdym.

Analizlemek

A1 I. analizlemek 2 : Analiz geçirmek, analiz etmek, tejribe arkaly derňemek.
II. analizlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Daşlaryň hek we gips düzümini[Kimi] analizlemek praktika girizildi.

Anneksirlemek

A1 I. anneksirlemek 2 : (Syýasy termin) Zor bilen birleşdirmek, güýç bilen basyp almak.
II. anneksirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. 1910-njy ýylda bolsa ol[Kim] Koreýany[Kimi] anneksirledi (Çevrimiçi: http://tk.wikipedia.org/wiki/Kore%C3%BDa_respublikasy_,04/03/2015.).

Anyklamak

A1 I. anyklamak 2 : Anyk etmek, aýdyň etmek, düşnükli etmek; anygyna ýetmek, takyklamak, kesgitlemek.
II. anyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Soňra nähili guşuň tutulandygyny we haýsy kapasa salmalydygyny[Kimi] anyklarlar.

Aňalmak

A1 I. aňalmak 1 : Aňka-taňka bolmak, haýran bolup durmak, bir zady geň görüp seredip durmak, aňkarmak.
II. aňalmak→ [Kim]
Ör. Aýna aňlady, Mama[Kim] aňalyp galdy.

Aňkamak

A1 I. aňkamak 1 : Gaty yslanmak, porsamak, erbet ys bermek.
II. aňkamak→ [Kim]
Ör. Agzy[Kim] edil alajagözen ýaly aňkapdur.

Aňlamak[a:ňlamak]

A1 I. aňlamak 2 : Düşünmek, akyl ýetirmek.
II. aňlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Seniň ugruňy[Kimi] bir aňlaýaly!

A2 I. aňlamak 1 : Aňmak, bilmek, duýmak, syzmak.
II. aňlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Muny[Kimi] aşakdaky ýaly lälelerden hem belli bir derejede aňlamak bolýar.

Aňlatmak[a:ňlatmak]

A1 I. aňlatmak 2 : Düşündirmek, aňyna ýetirmek, bildirmek.
II. aňlatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Köplenç wagtlarda bir düşünjäniň özüni[Kimi] dürli sözler bilen aňlatmak bolar.

A2 I. aňlatmak 2 : Many bermek.
II. aňlatmak→ [Kim], {Ne}*tamamlayıcı*
Ör. Sesler[Kim] belli bir tertipde gelip, many{Ne} aňladýarlar.

A3 I. aňlatmak 2 : Duýdurmak, bildirmek, syzdyrmak.
II. aňlatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hojaw[Kim], Artykowa seredip, bir zat diýjegini[Kimi] aňlatdy.

Aňmak[a:ňmak]

A1 I. aňmak 2 : Düşünmek, akyl ýetirmek.
II. aňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Söz manysyn[Kimi] aňyp, biraz köşeşsin.

A2 I. aňmak 2 : Duýmak, bilmek, syzmak.
II. aňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jygaly beg[Kim] agtygynyň howsala düşenini[Kimi] aňdy.

Aňňyrmak

A1 I. aňňyrmak 1 : Gygyrmak, ses etmek (eşek hakynda).
II. aňňyrmak→ {Kim}*tamamlayıcı*
Ör. Bir salymdan soň, eşek{Kim} aňňyryp, tumşugyny diňe göge tutup, kädini süýräp gidiberipdir.

Aňsatlaşmak[aňsa:tlaşmak]

A1 I. aňsatlaşmak 1 : Aňsat bolmak, ýeňleşmek, ýönekeýleşmek, sadalaşmak.
II. aňsatlaşmak→ [Kim]
Ör. Onuň işi[Kim] öňküsinden aňsatlaşdy.

Aňşyrmak[a:ňşyrmak]

A1 I. aňşyrmak 2 : Duýmak, syzmak, tanamak, bilmek, düşünmek, düşmek.
II. aňşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Siz[Kim] hem biziň nähili adamdygymyzy[Kimi] aňşyrdyňyz öýdýän.

A2 I. aňşyrmak 2 : Eşitmek.
II. aňşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gykylygyň arasyndan diňe: -- Agramlyk gum as! Direk ur! - diýen sözleri[Kimi] aňşyrmak bolýardy.

A3 I. aňşyrmak 2 : Saýgarmak, görmek.
II. aňşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör.Ol[Kim] garaňkyda onyň kimdigini[Kimi] aňşyrmak

Aňtamak

A1 I. aňtamak 2 : Birini ýa-da bir zady tutmak ýa-da ýok etmek maksady bilen gözlemek, yzarlamak.
II. aňtamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] haty oňa bermekligiň ýagdaýyny[Kimi] aňtaýardy.

Apadaňlamak

A1 I. apadaňlamak 1 : Gabarylyp ýöremek, özüňi haýbatly alyp barmak.
II. apadaňlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Goltugy garpyzly ýaly, apadaňlap çişip ýördi.

Aralamak[a:ralamak]

A1 I. aralamak 2 : Uruşýanlary biri-birinden aýyrmak, aralaryna düşmek.
II. aralamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Uruşýanlary[Kimi] aralamak

A2 I. aralamak 2 : Daraklamak, daramak.
II. aralamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Rybin ýüzüni aşak salyp, (ol)[Kim] sakgalyny[Kimi] barmaklary bilen haýat aralamaga durdy.

Aramak[a:ramak]

A1 I. aramak : Biri-birinden aýryşdyrmak, biri birinden bölüşdirmek[1].

A2 I. aramak 2 : Saýlamak, seljermek.
II. aramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pökgen aga[Kim] tudy[Kimi] entek arap kesiň -- diýip tabşyrdy.

A3 I. aramak 2 : (Göçme manyda) Gözlemek, agtarmak.
II. aramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Öz najatymy garaýyn, il bähbidini[Kimi] araýyn.

Arassalamak

A1 I. arassalamak 2 : Tämizlemek, biriniň ýa bir zadyň ýüzündäki kiri, hapany aýryp arassa etmek.
II. arassalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Garnyny ýaryp, içini-bagryny[Kimi] arassaladylar.

A2 I. arassalamak 2 : Gabygyny soýmak, daşyny artmak, bir zadyň gereksiz, hapa ýerini aýyrmak, artmak.
II. arassalamak→ [Kim] , {Ne}*tamamlayıcı*
Ör. (Ol)[Kim] Sogan{Ne} arassalady.

A3 I. arassalamak 2 : Saplamak, durlamak.
II. arassalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Spirti[Kimi] arassa.

A4 I. arassalamak 3 : (Göçme manyda) Ýat elementlerden halas etmek.
II.arassalamak→ [Kim] , [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Ýurdy[Kimi] keseki ýurtlaryň goşunyndan[Kimden] arassalamak.

A5 I. arassalamak 2 : Ogurlap lüt goýmak.
II. arassalamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ogrular[Kim] öýde zat[Ne] goýman arassalapdyrlar.

Arçamak

A1 I. arçamak 2 : Haşal otuny aýyrma, otamak, artmak, arassalamak.
II. arçamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] ekinmizi[Kimi] arçaýarys.

Arçynlamak

[1] Örnek cümle bulunamamıştır.

A1 I. arçynlamak 2 : Arçyn bilen ölçemek.
II. arçynlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Öňki wagtlarda matany[Kimi] arçynlap satypdyrlar.

Ardynjyramak

A1 I. ardynjyramak 1 : Üsgürip ardynmak, üsgürip bogazyňy arçamak; ähem-ähem eden bolup seslenmek.
II. ardynjyramak→ [Kim]
Ör. Arasy faner bilen kesilen beýleki jaýdan kimdir biri[Kim] duýduryş beren ýaly äheňde ardynjyrady.

Ardynmak2

A1 I. ardynmak 2 : Özüň üçin bir zady ardyp arassalamak, arassalanmak.
II. ardynmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ardyndy bir ýasuly[Kimi] (Gurbannepesow, 1995).

Argyşlamak

A1 I. argyşlamak 1 : Argyşa gitmek, argyşa gidip galla getirmek.
II. argyşlamak→ [Kim]
Ör. Daşhowuzdan, Hywadan kerwenler[Kim] argyşlap gelýärler.

Arkalamak1

A1 I. arkalamak 2 : Arka götermek, arka almak.
II. arkalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] oduny[Kimi] arkalap çekýärdi.

Arkalamak2

A1 I. arkalamak 2 : Eýerlemek ýa-da gaňňa salmak, üstüne jul atmak, üstüne keçe ýapmak (at, eşek we ş. m. hakda).
II. arkalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Myhman[Kim] eýýäm atdan düşüp, ony[Kimi] arkalapdyr.

Arkanlamak2[arka:nlamak]

A1 I. arkanlamak 1 : Arkan çekilmek, yza çekilmek, götünjeklemek.
II. arkanlamak→ [Kim]
Ör. Duşman[Kim] arkanlap başlady.

Arkaýynlanmak

A1 I. arkaýynlanmak 1 : Arkaýyn bolmak, özüňi arkaýyn etmek, göwnüňi hoş etmek, kanagatlanmak, ynjalmak.
II. arkaýynlanmak→ [Kim]
Ör. Bolmasa biz[Kim] ýaraşyk boldy diýip arkaýynlanypdyk (Gowşudow, 1989:262).
.

A2 I. arkaýynlanmak 2 : Birine ynanmak, birine bil baglamak.

II. arkaýynlanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Dostum, men[Kim] saňa[Kime] arkaýynlanyp geldim.

Arlamak

A1 I. arlamak 1 : Güýçli ses çykarmak, gygyrmak, elhenç ses etmek.
II. arlamak→ [Kim]
Ör. Gyrat[Kim] arlap atylmasa, Şir, peleň deý topulmasa.

A2 I.arlamak 1 : Ýerliksiz çişmek, haýbat atmak, güplemek.
II.arlamak→ [Kim]
Ör. Namart[Kim] aş üstünde arlar.

Armak[a:rmak]

A1 I. armak 1 : Ýadamak, ýadap lejiň çykmak, ýadap halys bolmak.
II. armak→ [Kim]
Ör. Armaň-ýadamaň, kuwwat tapyň! Salam gyzlar[Kim], armaň!

Arryklamak

A1 I. arryklamak 1 : Horlanmak, arryk düşmek, etsiz-gansyz bolmak, eti gaçmak.
II.arryklamak→ [Kim]
Ör. Güýçli aýazda iýmsiz mallar[Kim] arryklaýar.

A2 I. arryklamak 1 : Köp ekin ekilip gurpdan düşmek, güýji gaçmak (ýer hak.).
II. arryklamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Täze ýyl ýer{Kim} arryklady.

Artmak1

A1 I. artmak 1 : Artykmaç galmak, süýşmek.
II. artmak→ [Kim]
Ör.Edilen çakdan pul[Kim] örän köp artdy.

A2 I. artmak 1 : Köpelmek, ýokarlanmak, ösmek.
II. artmak→ [Kim]
Ör. Mähriniň gaharjaňlygy[Kim] hem artypdyr.

Artmak2

A1 I. artmak 2 : Arassalamak, süpürmek, tämizlemek.
II. artmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Işikdäki gary[Kimi] artmak.

A2 I. artmak 2 : Gabygyny, daşyny soýmak, gabygyny aýyrmak.
II. artmak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Sogan{Ne} artmak.

Artyksyramak

A1 I. artyksyramak **1** : Özüňi artyk saýmak, özüňi ýokary tutmak, tekepbirlik, ulumsylyk etmek gopbamsyramak.
II. artyksyramak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] asla nämesini artyksyramady.

Arzanlamak[arza:nlamak]

A1 I. arzanlamak **1** : Nyrhy peselmek, arzan bolup başlamak, bahasy aşaklamak.
II. arzanlamak→ [Kim]
Ör. Kartoşkanyň şeýle hem kelemiň nyrhy[Kim] geçen ýylyň şu döründäkisinden üç esse diýen ýaly arzanlady.

Arzuwlamak

A1 I. arzuwlamak **2** : Arzuw etmek, islemek.
II. arzuwlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Ol ala gözi[Kimi] arzuwlap tapmadym, Toýlar-tomaşalar tuta bilmedim.

Asfaltlamak

A1 I. asfaltlamak **2** : Asfalt etmek, asfalt bilen örtmek.
II. asfaltlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Indi köçeleri[Kimi] asfaltlamak işi gutaryp barýar.

Asgynlamak

A1 I. asgynlamak **1** : Güýji peslik etmek, basylyp başlamak, ýeňlip başlamak, ejizlemek.
II. asgynlamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Asgynladyň, ýeňse berdiň! Gaçyberdiň, Mustapa beg. Men[Kim] senden asgynladym.

Asgyrmak

A1 I. asgyrmak **1** : Gaty sesli üsgüren ýaly edip agzyňdan, burnuňdan nemli howa goýbermek.
II. asgyrmak→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] bir söz aýdyp, ýarym sagat üsgürýärsiň, asgyrýarsyň, ondan soň beýleki sözi aýdýarsyň.

Asmak

A1 I. asmak **3** : Bir zatdan sallap goýmak, bir zada ildirmek, dakmak, goýmak.
II. asmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Paltoňy[Kimi] çüýden[Kimden] asdı.

A2 I. asmak **3** : Dara çekip, ölüm jezasyny bermek.
II. asmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]

Ör. Üçüsini[Kimi] hem fasistler[Kim] bir dardan[Kimden] asypdyr bir gün (Gurbannepesow, 1995:139).

Assarlamak

A1 I. assarlamak **2** : Assar tikmek, assar goýmak, içliklemek.
II. assarlamak→ [Kim] , [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Penjegi[Kimi] assarladı.

Assimilirlemek

A1 I. assimilirlemek **2** : Görnüşini üýtgedip meňzetmek.
II. assimilirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Taryhymyza guwanmak, halkara we köpmilletli kompaniýamyzyň beren serişdelerini[Kimi] (ol)[Kim] assimilirlemek bilen, biz Kompaniýamyzyň özboluşlylygyny ösdürmäge ymtylýarys (çevrimiçi: www.halkaradostluk. com/carriers. php, 12.05.2015).

Aşaklamak[aşa:klamak]

A1 I. aşaklamak **1** : Peselmek, pese düşmek, aşak düşmek.
II. aşaklamak→ [Kim]
Ör. Uçar[Kim] kem-kemden aşaklady.

A2 I. aşaklamak **1** : Arzanlamak, bahasy peselmek, gymmaty azalmak.
II. aşaklamak→ [Kim]
Ör. Harydyň önümçilige düşýän gymmaty[Kim] aşaklady.

Aşgarlamak

A1 I. aşgarlamak **1** : Aşgara salmak, aşgar bilen işlemek.
II. aşgarlamak→ [Kim]
Ör. Köne letde esginiň ysy[Kim] aşgarlanandy (Gowşudow, 1989:70).

Aşmak[a:şmak]

A1 I. aşmak **2** : Aňyrsyna geçmek, ötmek; ýol geçmek.
II. aşmak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Sen)[Kim] Nury diýer öňe gadam basýarsyň, daglar{Ne} aşyp, uzak ýollar kesýärsiň. (Nury Annagylyç, Saýlanan eserler)

A2 I. aşmak **1** : Basmak, argaşmak (mal hakda).
II. aşmak→ [Kim]
Ör. Batyr goýnum[Kim] aşdy.

A3 I. aşmak **1** : Galmak, ýokarlamak, gymmatlamak.
II. aşmak→ [Kim]
Ör. Bahasy[Kim] bäş manatdan hem aşdy.

A4 I. aşmak **2** : Gyrasyndan, erňeginden agmak (suwuklyk hakda).

II. aşmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Suw[Kim] öz boyumdan[Kimden] aşyp gidipdir.

Atarmak
A1 I. atarmak 2 : Ojagyň üstünde goýmak, nahar bişirmek.
II. atarmak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Aýallar[Kim] nan bişirmek, nahar{Ne} atarmak bilen meşguldy.

A2 I. atarmak 2 : Ugratmak, ýola salmak.
II. atarmak→ [Kim], {Kimi}tamamlayıcı
Ör. (Sen)[Kim] Myhmany{Kimi} atar, başyňy gutar.

Atlanmak
A1 I. atlanmak 1 : Ata münmek, ata münüp gitmek.
II. atlanmak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Rugsat berseň atlanaýyn, Aýlar jan!

A2 I. atlanmak 1 : Bir ýana gitmek üçin ýola düşmek, şaýlanmak.
II. atlanmak→ [Kim]
Ör. Nurberdi[Kim] semizem bolsa, dor ýorganyn üzennisine basyp, ýenillik bilen atlandy (Aşyr, 1986:44).

Atmak
A1 I. atmak 2 : Oklamak, taşlamak, zyňmak.
II. atmak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Kül{Ne} atdy.

A2 I. atmak 2 : Tüpeňlemek, öldürmek.
II. atmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Özüni[Kimi] atdy.

Awamak[a:wamak]
A1 I. awamak 1 : Ýiti agyrmak, awuşamak.
II.awamak→ [Kim]
Ör. Iki elimiň aýasy[Kim] awady, meni çirkin seslenmäge mejbur etdi.

Awlamak[a:wlamak]
A1 I. awlamak 2 : Meýdan haýwanlaryny guşlary atmak ýa-da başga ýol bilen tutmak, aw etmek.
II. awlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ilkidurmuş adamlary[Kim] haýwanlary[Kimi] üýşüşip awlapdyrlar.

A2 I. awlamak 2 : Birini ýa-da bir zady yzarlamak, yzyna düşmek.
II. awlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýaý ýaly gara gaş, ok deý kirpikler[Kim], golaý ýeteni[Kimi] awlajaga meňzeýär.

Awtomatizirlemek

A1 I. awtomatizirlemek 2 : Adamyň zähmetini ýeňilleşdirmek maksady biler senagaty, kärhanany, önümçilik prosesini maşynlar, awtomatik gurallar bilen enjamlaşdyrmak.
II. awtomatizirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Önümçilik proseslerini[Kimi] awtomatirzirleýäris.

Awtorlaşdyrmak

A1 I. awtorlaşdyrmak 2 : Ýazylan eser bir dilden ikinji bir dile terjime edilende awtoryň razylygy boýunça esere üýtgeşiklik girizmek.
II. awtorlaşdyrmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] terjime[Ne] awtorlaşdyrdy.

Awulamak[a:wulamak]

A1 I. awulamak 3 : Bir zada awy gatmak, awy bilen öldürmek, zäherlemek.
II. awulamak→ [Kim] , [Kimi], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Alakany[Kimi] awy bilen[Kimle] awulady.

A2 I. awulamak 2 : (Göçme manyda) Zyýanly, ters pikir ýöretmek, göwne degmek.
II. awulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Menä ýazaryn[Kim] meni[Kimi] awulady (çevrimiçi: wap.ertir.com /index.php?q= microblog&tag=Saya&page=16, 05/03/2015)

Awundyrmak[a:wundyrmak]

A1 I. awundyrmak 2 : Birini ýiti beden agyrysyna sezewar etmek, biriniň bir ýerini gaty agyrtmak.
II. awundyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çagalara zorlugyň diňe bir teni[Kimi] awundyrmak bilen çäklenmeýändigini düşündiriň (çevrimiçi: Bularyň barysy başarnyklar barada – Unicef,s.43, 05/03/2015).

A2 I. awundyrmak 2 : Birini gynandyrmak, biriniň göwnüne degmek: ynjytmak, çürkemek.
II. awundyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň zaryn sesi[Kim] hemmeleriň ýüregini[Kimi] awundyrdy.

Awuşamak[a:wuşamak]

A1 I. awuşamak 1 : Ýiti agyrmak, ötmek, awamak.
II. awuşamak→ [Kim]
Ör. Arynyň çakan ýeri[Kim] gaty awuşaýar.

Aýaklanmak

A1 I. aýaklanmak 1 : Ýöräp başlamak, aýak bitmek, ýöremekligi öwrenmek.

II. aýaklanmak→ [Kim]
Ör. Göle[Kim] aýaklanypdyr.

A2 I. aýaklanmak 1 : Tutarylmak, tamamlanylmak.
II. aýaklanmak→ [Kim]
Ör. Gürrüňimizi[Kim] aýaklamakak.

A3 I. aýaklanmak 1 : Aýagyna ýetmek, ahyryna çykmak.
II. aýaklanmak→ [Kim]
Ör. Ýyl[Kim] aýaklandy.

Aýamak
A1 I. aýamak 2 : Aýawly saklamak, gaýgyryp saklamak, goramak, gaýgyrmak.
II. aýamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şonuň üçin hem Görogly[Kim] ony[Kimi] örän aýap saklaýar.

Ayazlamak
A1 I. aýazlamak 1 : Sowuk bolup durmak, sowuk halynda durmak.
II. aýazlamak→ [Kim]
Ör. Suw[Kim] aýazlap durýar.

Aýdyňlaşmak[a:ýdyňlaşmak]
A1 I. aýdyňlaşmak 1 : Mälim bolmak, açyk bolmak, anyklaşmak, takyklaşmak.
II. aýdyňlaşmak→ [Kim]
Ör. Onuň pikiri[Kim] aýdyňlamak.

A2 I. aýdyňlaşmak 1 : Açylyşmak, durlanmak, ýagtylmak.
II. aýdyňlaşmak→ [Kim]
Ör. Ýüzü[Kim] aýdyňlaşdy.

Aýdyşdyrmak
A1 I. aýdyşdyrmak 2 : Bir mesele ýa-da bir zat barasynda bir näçe adama habar bermek, mälim etmek; birine köp zat aýtmak; bar bileniňi aýdyp çykmak.
II. aýdyşdyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] kapitana[Kime] nämelerdir aýdyşdyrdy.

Aýgytlamak
A1 I. aýgytlamak 2 : Äşgär etmek, mälim etmek, anyklamak, kesgitlemek.
II. aýgytlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bu meseläni[Kim] aýgytlamaly.

Aýlamak
A1 I. aýlamak 2 : Pyrlamak, tigirlemek.
II. aýlamak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı

Ör. Ol[Kim] tigri{Ne} aýlamak

A2 I. aýlamak 3 : Saramak, oramak.
II. aýlamak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol) [Kim] Öýüň daşyna[Kime] urgan[Ne] aýlamak.

A3 I. aýlamak 3 : Salmak, galdyrmak.
II. aýlamak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Olar[Kim] özleriniň daşyna[Kime] köp adamly we ajaýyp köşk[Ne] aýlapdyrlar.

A4 I. aýlamak 3 : Geçdirmek, syn etdirmek, görkezmek.
II. aýlamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Oraz[Kim] ýör seni[Kimi] şähere[Kime] aýlap geleýin.

A5 I. aýlamak 3 : Gaýtarmak, dolamak.
II. aýlamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Aşyr[Kim] , bar goýunlary[Kimi] yzyna[Kime] aýla!

Aýlanmak

A1 I. aýlanmak 1 : Pyrlanmak, tigirlenmek.
II. aýlanmak→ [Kim]
Ör. Balerina[Kim] - bir aýagynda bir näçe gezek aýlandy.

A2 I. aýlanmak 2 : Barlap, görüp gaýtmak, synlamak.
II. aýlanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hoşgeldi[Kim] jaýlarynyň işigindäki bu görnüşleri[Kimi] hyrydar göz bilen aýlandy.

A3 I. aýlanmak 2 : Belli bir hala öwrülmek.
II. aýlanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bol suw bilen ýer tapyşsa, ülke[Kim] gülzara[Kime] aýlanardy.

A4 I. aýlanmak 2 : Gezelenç etmek.
II. aýlanmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Şu adam[Kim] birnäçe aýdan bäri derýa boýlarynda[Kimde] aýlanyp ýör.

Aýnalamak[a:ýnalamak]

A1 I. aýnalamak 2 : Aýna goýmak, aýna oturtmak (penjirä, äýnege ş. m.).
II. aýnalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Täze salnan tamyň penjirelerini[Kimi] aýnaladylar.

Aýnamak

A1 I. aýnamak 1 : Kelpeňlik edip buýsanmak, öwünjeňlik etmek, eljiremek.
II. aýnamak→ [Kim]

Ör. Meret[Kim] şu günler gaty aýnapdyr, gözi ýer görenok.

Aýňalmak

A1 I. aýňalmak 1 : Keselden açylyşmak, syrkawlykdan birneme sagalmak, ganymatlaşmak.
II. aýňalmak→ [Kim]
Ör. Operasiýadan soň, syrkaw[Kim] gün-günden aýňalmaga başlady.

A2 I. aýňalmak 1 : Özüne gelmek, akyl-huşuna aýlanmak.
II. aýňalmak→ [Kim]
Ör. Elgüşüň zarp bilen urmagy eýle-beýle urgy bolmasa-da, möjek[Kim] şol bada aýňaldy.

A3 I. aýňalmak 1 : Gurplanmak, daýanmak, tijenmek.
II. aýňalmak→ [Kim]
Ör. Aýybyny ýaşyran[Kim] aýňalmaz.

Aýrylmak

A1 I. aýrylmak 1 : Çat açmak, jaýrylmak, ýarylmak.
II. aýrylmak→ [Kim]
Ör. Öýün diwarlary[Kim] aýryldy.

A2 I. aýrylmak 1 : Gopmak, bölünmek, gaçmak.
II. aýrylmak→ [Kim]
Ör. Mikroblaryň we bedeniň weýran bolan öýjükleri[Kim] aýryldy.

A3 I. aýrylmak 2 : Başga ýere göçmek, üýtgemek, aýra düşmek, gitmek.
II.aýrylmak→ [Kim] , [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Şahyra[Kime] ýaş çagalaryndan aýrylmak gaty agyr düşüpdir.

A4 I. aýrylmak 2 : İşden çykmak.
II. aýrylmak→ [Kim], {kimden}tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] işinden{Kimden} aýrylypdyr.

A5 I. aýrylmak 2 : Nika bozmak.
II. aýrylmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol aýal[Kim] ärinden[Kimden] aýrylypdyr.

A6 I. aýrylmak 2 : Özbaşdak ýaşamak, aýratyn hojalyk gurmak.
II. aýrylmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Tagan özbaşyna hojalyk bolup, ene-atasyndan[Kimden] aýryldy.

A7 I. aýrylmak 1 : Aradan çykmak, ölmek.

II. aýrylmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Obamyzyň 90 ýaşly garrysy bardy welin, görgüli öten agşam aýrylypdyr.

A8 I. aýrylmak 2 : Çaga düşmek.
II. aýrylmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Çaga[Kim] enesinden[Kimden] aýrylmasyn.

A9 I. aýrylmak 1 : Açylmak, gutulmak (kesel hakda).
II. aýrylmak→ [Kim]
Ör. Kelle agyrym[Kim] aýryldy.

Aýtmak

A1 I. aýtmak 2 : Bir zat hakda habar bermek, duýdurmak, diýmek.
II.aýtmak → [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Hakykaty[Kimi] aýtmak maňa, bu hakykaty diňlemek hem size, elbetde, agyr..

A2 I. aýtmak 2 : Ýerine ýetirmek.
II. aýtmak → [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör.Nazym[Kim] umyt bilen aýdym{Ne} aýdýar.

A3 I. aýtmak 2 : Gürrüň bermek, söhbet etmek, gürlemek.
II. aýtmak → [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ertekileri[Kimi] aýtmak tehnikasy öňki we häzirki wagtda-da örän gyzykly meseledir.

Aýylmak[a:ýylmak]

A1 I. aýylmak 2 : Özüňe gelmek, huşuňa gelmek, açylmak.
II. aýylmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Aýylyň gaflatdan[Kimden] Türkmen gyzlary[Kim].

Aýyplamak

A1 I. aýyplamak 2 : Edilen jenaýat iş üçin ýazgarmak, günälemek, garalamak, aýybyny ýüzüne aýtmak.
II. aýyplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň üçin seni[Kimi] aýyplajak kim[Kim]?

Aýyrmak

A1 I. aýyrmak 2 : Alyp başga ýerde goýmak, bir predmeti bir ýerden ikinji bir ýere gozgamak, ýerini üýtgetmek, süýşürmek.
II. aýyrmak → [Kim], [Kimi]
Ör. Ata[Kim] tigriňi[Kimi] aňyrrak aýyr!

A2 I. aýyrmak 2 : Üstünden sypyrmak, çykarmak.

II. aýyrmak → [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Onuň papagyny[Kimi] aýryp gördüm.

A3 I. aýyrmak 2 : Döwmek, owratmak, ýarmak.
II. aýyrmak → [Kim], [Ne]
Ör. (Sen)[Kim] Bäşim, bar, peje salar ýaly odun[Ne] aýyr!

A4 I. aýyrmak 2 : Boşatmak, çykarmak (işden, wezipeden).
II. aýyrmak → [Kim], {kimden}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Gulluk wezipesinden{Kimden} aýyrmak.

A5 I. aýyrmak 3 : Bir sandan ikinji bir sany bölüp almak we üçünji bir san çykarmak hem-de şonda ulanylýan belgi.
II. aýyrmak → [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Ondan[Kimden] bäşi[Kimi] aýyrmak.

A6 I. aýyrmak 3 : Nika bozdurmak.
II. aýyrmak → [Kim] , [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Gelni[Kimi] ärinden[Kimden] aýyrdy.

A7 I. aýyrmak 2 : Hapadan saplamak, arassalamak.
II. aýyrmak → [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Üweljek bugdaýy sowrup, hapasyny[Kimi] aýyrmak.

Azalmak[a:zalmak]

A1 I. azalmak 1 : Kemelmek, egsilmek, az bolmak, gozwamak.
II. azalmak→ [Kim]
Ör. Onuň suwunyň mukdary[Kim] 940 kubometr azaldy.

A2 I. azalmak 1 : Öňki derejesinden az bolmak gowşamak, gysgalmak, ýuwaşamak.
II. azalmak→ [Kim]
Ör. Ojakdaky ot sönýärdi, tüsse[Kim] azalýardy we içeri sowaýardy.

Azaplanmak[aza:planmak]

A1 I. azaplanmak 1: Azap berilmek, sütem edilmek, horlanmak.
II. azaplanmak→ [Kim]
Ör. Masgaralanan gyz[Kim] azaplandy.

Azarlamak[aza:rlamak]

A1 I. azarlamak 1 : Ýokanç weneriki kesel bilen kesellemek.
II. azarlamak→ [Kim]
Ör. Ejem[Kim] köp azarlady.

Azaşmak[a:zaşmak]

A1 I. azaşmak 2 : Ýoldan sowa düşmek, ters ugra gitmek.
II. azaşmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Kary[Kim] bir gün ýoldan[Kimden] azaşypdyr.

A2 I. azaşmak 1 : (Göçme manyda) Ýalňyşlyk goýbermek, ýalňyşmak.
II. azaşmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] birinci gezek azaşdy.

A3 I. azaşmak 1 : (Göçme manyda) Ýoldan çykmak, azmak.
II. azaşmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] durmuşda azaşyp çykdy.

Azgyrylmak
A1 I. azgyrylmak 1 : Biriniň üstüne gaharly gygyrmak, ýüzüni almak, gaty-gaty geplemek.
II. azgyrylmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Indi näme otyrsyň, bar, çaý gaýnat-da -- diýip azgyryldy.

Azmak[a:zmak]
A1 I. azmak 1 : Ýoldan çykmak, ýoluňy urdurmak, ahlak taýdan bozulmak.
II. azmak→ [Kim]
Ör. Gyzyl görse, hydyr[Kim] azar.

A2 I. azmak 1 : Çişmek, beterlemek, simlemek (ýara hakda).
II. azmak→ [Kim]
Ör. Onuň elindeki ýara[Kim] azypdyr.

Azyrganmak[a:zyrganmak]
A1 I. azyrganmak 2 : Az görmek nebsiňe buýrup bilmän, az hasap etmek.
II. azyrganmak→ [Kim] , [Kimi]
Ör. Ol[Kim] berilýän puly[Kimi] azyrgandy.

-B
Badamak[ba:damak]
A1 I. badamak 2 : Çöküp oturan düýäniň dyzy bilen boýnuny turmaz ýaly daňmak.
II. badamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Düýeleri[Kimi] badamak.

Baglamak[ba:glamak]
A1 I. baglamak 3 : Daňyp goýmak, daňyp berkitmek, daňmak.
II. baglamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Myrat[Kim], Tanýa itleriniň ýüpüni[Kimi] agaja[Kime] baglap, ýap-ýaňyja ornaşypdylar.

A2 I. baglamak 2 : Bogup berkitmek, bogmak.
II. baglamak→[Kim], [Ne]
Ör. Gözel[Kim] çemen[Ne] baglaýar.

A3 I. baglamak 2 : Ýapyp berkitmek, gulplamak (gapy we ş. m. hakynda).
II. bağlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bar, oglum[Kim], gapylary[Kimi] baglap gel!

A4 I. baglamak 2 : (Grammatik termin) Baglaýjylyk roluny ýerine ýetirmek.
II. baglamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Goşulmalar[Kim] esasan söz ýasamaga we sözlemde sözleri biri-birlerine[Kime] baglamaga hyzmat edýärler.

A5 I. baglamak 2 : Ýoluny almak, öňüni ýapmak, öňüni tutmak.
II. bağlamak→[Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gaçynyň ýykylan ýerini[Kimi] baglady.

A6 I. baglamak 2 : (Göçme manyda) Bent etmek, bendiwan etmek.
II. baglamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Awtor[Kim], Mahymy Tahyra[Kime] päk söýgi bilen berk baglaýar.

Bagyrmak[ba:gyrmak]
A1 I. bagyrmak 1 : Gygyryp ses çykarmak, gygyrmak (käbir haýwanlar hak.).
II. bagyrmak→ [Kim]
Ör. Ýanyna baranlarynda, ýagyr düýe[Kim] bagyrdy.

A2 I. bagyrmak 1 : (Göçme manyda) Gygyryp zeýrenmek, käýinmek, aglamak.
II. bagyrmak→ [Kim]
Ör. Gygyrdy, (ol)[Kim] bagyrdy, etdi galmagal.

Bagyrtlamak
A1 I. bagyrtlamak 2 : Bir zady ýa-da birini kükregiň aşagyna alyp ýatmak.
II. bagyrtlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Möjek[Kim] gapany[Kimi] bagyrtlap ýataýar.

A2 I. bagyrtlamak 2 : (Göçme manyda) Ýere ýapyrylmak.
II. bagyrtlamak→ [Kim], *{kime}tamamlayıcı*
Ör. Tanklar[Kim] ýere{Kime} bagyrtlap gelýär.

Bagyşlamak
A1 I. bagyşlamak 2 : Biriniň günäsini ötmek, günäsini geçmek.
II. bagyşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Seniň şu derejä ýeten Türkmen gyzy bolduguňa şek ýetirjek bolan bolsam, elbetde, sen[Kim] meni[Kimi] bagyşlarsyň.

A2 I. bagyşlamak 2 : Bir zady peşgeş bermek, sylag hökmünde bermek, bagyş etmek.
II. bagyşlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Sapak çekilen ýigit[Kim] hem ümeçi gelin-gyzlara bir zat[Ne] bagyşlamaga borçly bolardy.

A3 I. bagyşlamak 3 : Bir zadyň ýa-da biriniň şanyna bagyş etmek, bir zadyň hormatyna teklip etmek, niýetlemek.
II. bagyşlamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol iň gözel, iň şirin sözlerden çemen baglaýar. Ol[Kim] çemeni[Kimi] özüniň taryp edýän gözeline[Kime] bagyşlaýar.

Bahalamak

A1 I. bahalamak 2 : Bir zadyň bahasyny, gymmatyny kesgitlemek, nyrk kesmek, bahasyny aýtmak.
II. bahalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör.Ol[Kim] goýnuny[Kimi] gymmat bahalaýar.

Bahanalamak

A1 I. bahanalamak 2 : Bir zady bahana etmek, ýerliksiz sebäp, delil görkezmek.
II. bahanalamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Giçde-girimde (ol)[Kim] mekdep[Ne] bahanalap çykaýar.

Bakjaklamak

A1 I. bakjaklamak 2 : Daş-töweregiňe, gapdallaryňa seretmek, garanjaklamak.
II. bakjaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Bakjaklama sagyň bilen soluňa[Kime], Tä gelinçäň, garaşaryn ýoluňa.

Bakmak

A1 I. bakmak 2 : Birine ýa-da bir zada seretmek, garamak, äňetmek.
II. bakmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Şofior — ýaş ýigit-de, ýolagçy gyz da[Kim] kabinadan giň meýdana[Kime] bakýardy.

A2 I. bakmak 2 : Gözegçilik etmek, terbiýeläp ýetişdirmek, garaşyk etmek.
II. bakmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Olary[Kimi] çekdirme bilen bakdy.

A3 I. bakmak 2 : İletmek.
II. bakmak→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. Çölde çopanlar[Kim] goýun-guzy{Ne} bakýar, Hemmäňe käp salam Ata Salyhdan.

Balansirlemek

A1 I. balansirlemek 2 : (Buhgalteriýa) Balans düzmek, mukdaryň jemini sazlamak.
II.balansirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Jemgyýetçilik/hususy partnýorçylygynyň üsti bilen töwekgelligi we sylagy[Kimi] balansirlemek (çevrimiçi: *science.gov.tm/projects/ APCICT/Modul_8.pdf, 12.05.2015).*

Balkyldamak

A1 I. balkyldamak 1 : Öwşün atyp ýaldyramak alaryp mylaýym görünmek
II. balkyldamak→ [Kim]
Ör. Maýsanyň gözleri[Kim] çaga çebşiňki ýaly balkyldady.

Ballotirlemek

A1 I. ballotirlemek 2 : Sese goýmak.
II. ballotirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pökgen[Kim] meseläni[Kimi] ballotirledi.

Balzamirlemek

A1 I. balzamirlemek 2 : Meýdiň çüýremekliginiň öňüni almaklyk we ony uzak wagtlap saklamaklyk üçin oňa aýratyn derman siňdirmek.
II. balzamirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] öleniň meýdini[Kimi] balzamirleýän ekenler.

Barabarlamak

A1 I. barabarlamak 2 : Deň etmek, meňzeş etmek, mukdar taýdan laýyk etmek.
II. barabarlamak→[Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] İki tarafyny[Kimi] barabarlamak (TTS).

Barlamak[ba:rlamak]

A1 I. barlamak 2 : Bir zadyň dogrulygyny anyklamak üçin derňew geçirmek, derňäp görmek.
II. barlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Komissiýan[Kim] Ony siziň işiňizi[Kimi] barlaýar.

A2 I. barlamak 2 : Synap görmek, synagdan geçirmek, synamak.
II. barlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Traktoryň işleýşini[Kimi] barladylar.

A3 I. barlamak 2 : Gözden geçirmek, sermeläp görmek, agtarmak.
II. barlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hojam[Kim] eli bilen gapdalyny[Kimi] barlady.

A4 I. barlamak 2 : Ylmy esasda öwrenmek maksady bilen barlag işini alyp barmak, derňemek.
II. barlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Syrkawyň ganyny[Kimi] barladylar.

Barlyşmak

A1 I. barlyşmak 2 : Ylalaşyk guramak, ýaraşyk etmek, aragatnaşyk saklamak.
II. barlyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Olar)[Kim] öz gyzy hem giýewisi bilen[Kimle] barlyşyp, öýlerine gitdiler.

A2 I. barlyşmak 2 : Iki taraplaýyn razy bolmak, razylaşmak.
II. barlyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Olar[Kim] dükançylar bilen[Kimle] barlyşypdyrlar.

A3 I. barlyşmak 2 : Durmuş gurmak, är-heleý bolmak.
II. barlyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Sen[Kim] ýene Ýelli bilen[Kimle] barlyşaýsaň, niçik bolýar?

Barmak

A1 I. barmak 2 : Bir ýere ýa-da biriniň ýanyna gelmek, gitmek, ýetmek.
II. barmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Myhman ýerime[Kime] bardym-da, iş oňarmaýanlygymy aýtdym.

A2 I. barmak 1 : Belli bir derejede, depginde öňe hereket etmek, gitmek.
II. barmak→ [Kim]
Ör. Bularyň döwek işleri[Kim] şowly barýardy.

Basalamak

A1 I. basalamak 2 : Bir zadyň üstünden basyp geçmek, depelemek.
II. basalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ekini[Kimi] basalamak

Basalaşmak

A1 I. basalaşmak 2 : Biri-biriňi basjak bolup oýun edişmek, biri-biriň bilen dolaşmak.
II. basalaşmak→[Kim], [Kimle]
Ör. Ýigitler, nökerler[Kim] biri-biri bilen[Kimle] basalaşyp ýöreýär, olaryň şowhunlary uzakdan, bagyň beýleki burçundan eşidilýärdi.

Basgylamak

A1 I. basgylamak 2 : Bir zady depeläp ýere ýatyrmak, depelemek.
II. basgylamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Agşamlary bolsa aýaklaryny tämiz ýuwup, (ol)[Kim] hamyr[Ne] basgylaýardy, suw çekýärdi.

A2 I. basgylamak 2 : (Göçme manyda) Äsgermezlik edip horlamak, azar bermek, ezmek.
II. basgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oktýabryn rewolýutsiýasyndan öň ekspluatatorlar[Kim] garyplary[Kimi] basgylaýardylar.

Baslykmak
A1 I. baslykmak 2 : Biri-biriniň üstüne basylyp goýlup dymjykmak, heňlemek (ot-iým, iýmit hakynda).
II. baslykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Adamlar[Kim] iýmiti[Kimi] baslykdylar.

A2 I. baslykmak 1 : Köp mukdarda ýygnanmak, toplanmak, üýşmek.
II. baslykmak→[Kim]
Ör. Birnäçe garlar[Kim] baslygyp eräp akýardylar.

Basmak
A1 I. basmak 2 : Agram salmak, üstünden aşaklygyna gysmak.
II. basmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Sag eline laýyk gelip duran ýylpyldawuk metallary[Kimi] basdy.

A2 I. basmak 2 : Üstün çykmak, boýun egdirmek, ýeňmek.
II. basmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Iki golsuz, bir aýaksyz adamyny[Kimi] basmak bolsa duşmana has hem ýeňil düşjegini bilýärin.

A3 I. basmak 3 : Bir ýere toplamak, üýşürmek, toplanmak, üýşmek.
II. basmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Oty[Kimi] bassyrmanyň üstüne[Kime] basdym.

A4 I. basmak 2 : Aralaşmak, örtmek.
II. basmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eti[Kimi] garynja[Kim] basypdyr.

A5 I. basmak 3 : Türmä salmak, tussag etmek, ýüklemek, urmak.
II. basmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Eziz bolup duran düzgünsiz nyzamy bolup, (ol) [Kim] atlary[Kimi] eşelona[Kime] basmaga höküm berdi.

Basmarlamak
A1 I. basmarlamak 2 : Biri-biriniň üstünden basyşdyrmak, üsti-üstüne goýuşdyrmak.
II. basmarlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] oduny[Kimi] basmarlady.

A2 I. basmarlamak 2 : Howp astyna almak, howatyrlandyrmak.
II. basmarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Turjak gopgunyň howpy[Kim] ony[Kimi] barha basmarlaýardy.

Basyrganmak

A1 I. basyrganmak 1 : Ukuda ýatyrkaň samramak, gorkuly düýş görüp samyrdamak.
II. basyrganmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Küýündäki möjekler hem onuň düýşüne girip,basyrganypdyr.

Basyrmak

A1 I. basyrmak 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň üstüni ýapmak, örtmek.
II. basyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Döläniň üstini[Kimi] basyrmak.

A2 I. basyrmak 2 : Syry gizlemek, günäni ýaşyrmak, kemçiligi, ýalňyşlygy paş etmezlik.
II. basyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kemçiligiň üstüni[Kimi] basyrmak bolmaz.

A3 I. basyrmak 2 : Jüýje çykartmak üçin kürk bolan towugyň aşagyna ýumurtga salyp oturtmak.
II. basyrmak→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. Men[Kim] şol ýagyşlyk ýylyň ýazy iki towuk{Ne} basyrdym.

A4 I. basyrmak 2 : Gatyk etmek üçin bişen süýde gönezlik atyp, gabyň üstüni örtüp goýmak.
II. basyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzym sen[Kim] okuwyňa gitmänkäň, süýdi[Kimi] bişir-de, basyryp goý.

Başarmak

A1 I. başarmak 2 : Oňaryp bilmek, bir işiň hötdesinden gelip bilmek, bir işi alyp baryp bilmek, oňarmak.
II. başarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şunuň bilen birlikde, ony çeper sözler arkaly ussatlyk bilen görkezmegi[Kimi] -de başarypdyr.

Başgalamak

A1 I. başgalamak 2 : Aýry etmek, özbaşdak etmek, aýyrmak, üýtgetmek.
II. başgalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ine onuň şeýle bolgusyz gylyklary degnama halys degenden soň, (men)[Kim] nahar iýýän stolumy we ýatak jaýymy[Kimi] başgalamaly boldum.

Başlamak

A1 I. başlamak 2 : Bir işe, gulluga we ş. m. girişmek.
II. başlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Sypaýyçylyk bilen kitaba özümiň hyrydardygymy bildirmäge[Kime] başladym.

Batgalanmak

A1 I. batgalanmak 1 : Ygal ýagmak ýa suw gitmek zerarly batga bolmak, batgalyga öwrülmek.
II. batgalanmak→ *{Kim}tamamlayıcı*
Ör. Ýer{Kim} batgalanypdyr.

Batlanmak[ba:tlanmak]

A1 I. batlanmak 1 : Güýçli hereket emek, möwç almak, bat almak, güýjemek.
II. batlanmak→ [Kim]
Ör. Tolkun atýan Kaspi deňziň ýüzünde, taýmylyň[Kim] batlanyp öňüne süründi.

A2 I. batlanmak 1 : Gatalmak, batly çykmak (ses hakynda).
II. batlanmak→ [Kim]
Ör. Onuň sandyraýan sesi[Kim] sarsdyryjy güýç bilen batlandy.

Batmak

A1 I. batmak 1 : Suwa çümme, gark bolmak.
II. batmak→ [Kim]
Ör. Gämi[Kim] suwa batyp barýar.

A2 I. batmak 2 : Palçyga girmek, laýa bulaşmak, çägä gömülmek, çümmek.
II. batmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň ýalaňaç aýagy[Kim] ýabyň çägesöw çygly raýyşyna[Kime] batypdyr.

A3 I. batmak 1 : Görünmez bolmak, ýaşmak (asman planetalary hakda).
II. batmak→ [Kim]
Ör. Uzak günläp dumly-duşa ot sowurýan gyzgyn Gün[Kim] ýaňyja batypdy.

A4 I. batmak 1 : Uly zyýan çekmek, zyýan görmek.
II. batmak→ [Kim]
Ör. (Ol) [Kim] Söwda edip batmak.

A5 I. batmak 2 : Sanjylmak, çümmek, dürtülmek.
II. batmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Elime[Kime] tiken[Kim] batdy.

Batyrlanmak[ba:tyrlanmak]

A1 I. batyrlanmak 1 : Edermen bolmak, dogumlanmak, gujurlanmak.
II. batyrlanmak→ [Kim]
Ör. Patyşanyň ýaranlary[Kim] batyrlandylar.

Batyrsyramak[ba:tyrsyramak]

A1 I. batyrsyramak 1 : Ýürekli bolan bolmak, batyr bolan bolmak, gorkmadyksyramak.
II. batyrsyramak→ [Kim]
Ör. Biderek (ol) [Kim] batyrsyramak nämä gerek.

Batyrynmak

A1 I. batyrynmak 2 : Birine degip bilmek, lak atyp bilmek.
II. batyrynmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar dört bolany üçin hiçbir oglan[Kim] olara[Kime] batyrynyp hem bilmedi.

Baýamak1[ba:ýamak]

A1 I. baýamak 1 : Zatly we pully bolmak, baý bolmak, gurplanmak.
II. baýamak→ [Kim]
Ör. Mekdebin kitap fondy[Kim] baýayar (TTS).

Baýamak2[ba:ýamak]

A1 I. baýamak 1 : Tükenmek, gutarmak.
II. baýamak→ [Kim]
Ör. Ýaz çykyberende, biziň odunymyz[Kim] baýady.

Baýatmak1[ba:ýatmak]

A1 I. baýatmak 2 : Baý etmek, gurply etmek .
II. baýatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Hojaýyny[Kimi] il güýjünden baýatdy.

A2 I. baýatmak 1 : (Göçme manyda) Derejesini artdyrmak, üstüni ýetirmek, baýlaşdyrmak.
II. baýatmak→ [Kim]
Ör. Özüniň eden işleri bilen şol tejribäni[Kim] baýatdy.

Baýnamak

A1 I. baýnamak 1 : Bol-elinlikde döwran sürmek, keýpi-sapada ýaşamak, hezil etmek.
II. baýnamak→ [Kim]
Ör. Onuň gudratyna şek ýetiren adamlar[Kim] hiç mahal baýnamazdylar.

Baýrynmak

A1 I. baýrynmak 2 : Baýlyga, gazanylan üstünlige, şowuna düşen işe ulumsylyk bilen buýsanmak, şöhratparazlyk etmek.
II. baýrynmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Nurjahan eje[Kim], ol döwletine, malyna[Kime] baýrynyp çaýkanýar.

Bazarlamak[ba:zarlamak]

A1 I. bazarlamak 1 : Bazara baryp, gerek-ýarak zadyňy alyp gaýtmak.
II. bazarlamak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] bazarlap gelipdirler.

Bazyrdamak

A1 I. bazyrdamak 1 : Bazyrdyly ses çykmak, bazyrdyly seslenmek, bazlamak.
II. bazyrdamak→ [Kim]
Ör. Ot[Kim] bazyrdap ýanýar.

Begenmek

A1 I. begenmek 1 : Bir zatdan göwnüň hoş bolmak, şat bolmak, guwanmak.
II. begenmek→ [Kim]
Ör. Wepa seržantyň şu sözüni eşiden wagty göýä öz dogan-garyndaşyny gören ýaly boldy, (ol)[Kim] begendi.

Bejermek

A1 I. bejermek 2 : Ýeri, ekin meýdanyny sürüp, suwaryp ekişe taýýarlamak, bejergi işini geçirmek.
II. bejermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gowaçany[Kimi] bejermek, dökünlemek ýaly möhüm çäreler hem ýüz prosent bolupdyr.

A2 I. bejermek 2 : Bezeg salmak, keşdelemek, nagyşlamak.
II. bejermek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Kürte[Ne] bejermek.

A3 I. bejermek 2 : Remont etmek, düzetmek, tikmek, ýamamak.
II. bejermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Sapançany[Kimi] bejermäge beripdim.

A4 I. bejermek 2 : Gözegçilik etmek, ideg etmek, idetmek.
II. bejermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Näme üçin biz[Kim] bu atlary[Kimi] bakyp, bejerip boş ýatýarys.

A5 I. bejermek 2 : Syrkawy gurat etmek, keselden halas etmek, sagaltmak.
II. bejermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Lukman[Kim] syrkawy[Kimi] bejerdi.

Bekemek

A1 I. bekemek 1 : berkemek
II. bekemek→ [Kim]
Ör. Uçurum bolup, ganatlary[Kim] bekäpdir.

Beklemek

A1 I. beklemek 2 : Ýapmak, baglamak, gulplamak.
II. beklemek→ [Kim], {kimi}*tamamlayıcı*
Ör. Kerim hanyň tussaga düşeniniň ikinji güni, ýüzi-gözi garalan bir adamyny zyndana iteklediler-de, (olar)[Kim] gapyny{Kimi} daşyndan beklediler.

A2 I. beklemek 2 : Öňüni böwetlemek, böwet basmak, baglamak.
II. beklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] böwsülen ýeri[Kimi] beklemek mumkin däldi.

A3 I. beklemek 2 : Ýoluny, öňüni tutmak, gabat bolmak.
II. beklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bekledi durberdi öňümi[Kimi] birden, Belent bulda başyn deňäp duran jaý.

Belgilemek

A1 I. belgilemek 2 : Bir zada belgi, nyşan, alamat goýmak, bellik etmek.
II. belgilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ilki başda Müsürliler[Kim] her bir sözi[Kimi] aýratyn belgiler-suratlar bilen belgiläpdirler.

Bellemek

A1 I. bellemek 2 : Bir zadyň ýüzüne bellik etmek, nyşan goýmak, alamatlandyrmak.
II. bellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] kitabyň gyzykly yerlerini[Kimi] belledim.

A2 I. bellemek 2 : Bir zady takyklamak, režime girizmek, düzgünleşdirmek.
II. bellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Mekdep okuwçysynyň durmuşynda kadaly tertibi[Kimi] bellemek-de örän möhümdir.

A3 I. bellemek 3 : Birini bir wezipä işe goýmak.
II. bellemek→ [Kim], [Kimi], *{kime}tamamlayıcı*
Ör. Ol[Kim] adamlary[Kimi] işe{Kime} belläpdirler.

A4 I. bellemek 2 : Bir üstünlügi, dabaraly wakany ýatlamak.
II. bellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pionerler[Kim] I. W. minunyniň, doglan gunüniň 100 ýyllygyny[Kim] dabaraly bellemäge taýarlanýarlar.

A5 I. bellemek 2 : Üns bermek, nygtap görkezmek.
II. bellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şunuň bilen birlikde, 18. asyr Türkmen medeniýetinde Magtymguly ýaly (ol)[Kim] progressiw şahyrlaryň bolandygyny[Kimi] -da aýratyn bellemek gerek.

Bentlemek

A1 I. bentlemek 2 : Bent gurmak.
II. bentlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Derýanyň öňüni[Kimi] bentlemek

A2 I. bentlemek 2 : Böwet bolmak, päsgel bermek.
II. bentlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Siz[Kim], meniň ötsüme[Kime] bentleýip bolýarsyňyz.

A3 I. bentlemek 2 : Bent etmek, bagly edip goýmak, daňmak.
II. bentlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bir zady[Kimi] bentleýip galdy.

Berbatlamak[berba:tlamak]

A1 I. berbatlamak 2 : Berbat etmek, weýran etmek, sandan çykarmak.
II. berbatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] onuň welosipedini[Kimi] bolsa berbatladylar.

Berçikmek

A1 I. berçikmek 2 : Bir zatdan irmek, bizar bolmak (iýmit hakda).
II. berçikmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Bu nahardan[Kimden] men[Kim] berçikdim (TTS).

Berçinlemek

A1 I. berçinlemek 2 : Çüýüň epenekden çykyp duran ujuny ýepleşlemek, berçin bilen berkitmek.
II. berçinlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] demir zolaklaryny[Kimi] berçinlepdir.

Berilmek

A1 I. berilmek 2 : Goýberilmek, satylmak.
II. berilmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Dükanda[Kimde] her hili zatlar[Kim] berilýär.

A2 I. berilmek 2 : Birine bir zat bagyş edilmek, gowşurylmak.
II. berilmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Bütin ýurdumyzda kolhoz gurluşygy üstün çykandan soň, bujagaz[Kim] çeşme kolhozyň eýeçiligine[Kime] berildi.

A3 I. berilmek 2 : Birine ýa-da bir zada özüň göwnüňi bermek, şonuň erk-ygtyýaryna geçmek.
II. berilmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Surkowyň bar ünsi[Kim] ýaşajyk sosnajyklara[Kime] berlipdi.

Berkemek

A1 I. berkemek 1 : Gaty bolmak, gatamak, bekemek.
II. berkemek→ [Kim]
Ör. Beton[Kim] berkedi.(TTS)

A2 I. berkemek 1 : Berk bolmak, durnukly bolmak, pugta bolmak.
II. berkemek→ [Kim]
Ör.Gurban jogap berdi bakyp şadyýan Dostlugymyz[Kim] barha berkär arada.

Berklemek

A1 I. berklemek 2 : Pugtalamak, mäkämlemek, berkitmek.
II. berklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Serpik bagyny daň, (sen)[Kim] üzük bagyny[Kimi] berkle!

Bermek

A1 I. bermek 2 : Birine bir zat gowşurmak, tabşyrmak.
II. bermek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Ýatana[Kime] berseň- (sen)[Kim] maňa[Kime] ber! -- diýip, ýene kellesini ýassyga goýdy.

A2 I. bermek 2 : Tabşyrmak (ekzamen, zaçýot hakda).
II. bermek→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. Studentler[Kim] fizikadan ekzamen{Ne} berdiler.

Beslemek

A1 I. beslemek 2 : Timar bermek, bezemek, geýindirmek.
II. beslemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ulagym[Kim] meniň özümi[Kimi] besläpdir.

A2 I. beslemek 2 : Ýetişdirmek, terbiýelemek.
II. beslemek→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. Ene[Kim] on çaga{Ne} besledi.

Beterlemek

A1 I. beterlemek 1 : Öňküden erbet bolmak, has beter bolmak, gaýra üzülmek, keseli agyrlaşmak.
II. beterlemek→ [Kim]
Ör. Dostumyň keseli[Kim] beterläpdir.

A2 I. beterlemek 1 : Has güýçlenip başlamak, güýjemek.
II. beterlemek→ [Kim]
Ör. Onuň geplemezligi[Kim] şondan soň has beterledi.

Betonlamak

A1 I. betonlamak 2 : Beton guýup berkitmek.
II. betonlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Fundamenti[Kimi] betonlamak (TTS).

Beýgelmek

A1 I. beýgelmek 1 : Kem-kemden ýokary galmak, barha beýik bolmak.
II. beýgelmek→ [Kim]
Ör. Ýapda suw[Kim] beygeldi (TTS).

A2 I. beýgelmek 1 : Işde ösmek, ýokary çekilmek, wezipäň boýunça ulalmak.
II. beýgelmek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] abraý bilen beýgelýär (çevrimiçi:http://turkmen. webonary. org/?s=be%C3%BDgelmek&search=Search&key=&tax=-1, *12.05.2015*).

A3 I. beýgelmek 1 : Gataltmak, güýçlendirmek.
II. beýgeltmek→ [Kim]
Ör. Oýunçy gyzlaryň sesi[Kim] beýgelýär.

Beýtmek

A1 I. beýtmek 1 : Beýle etmek, beýle bolmak, şeýle etmek.
II. beýtmek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] näme üçin beýtdilerkä? -- diýip, olaryň raýyny aňlamak üçin, özi bilmediksirän bolup sorady.

Bezemek

A1 I. bezemek 2 : Bezeg şaýlary bilen timarlap goýmak, bezeg zatlaryny goýup gelşige getirmek.
II. bezemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Köp wagtdan bäri dowam edip gelýän adata görä, paýtunçylar[Kim] atlarynyň boýunlaryny[Kimi] gotaz we dürli şaýlar bilen bezäpdirler.

A2 I. bezemek 2 : Birini ýa-da bir zady owadan görnüşe salmak, görk, gelşik bermek.
II. bezemek→ [Kim], [Kimi]
Ör.Adamy[Kimi] zähmet[Kim] bezeyär (TTS).

A3 I. bezemek 2 : Nagyş salmak, keşdelemek.
II. bezemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tamyň içini[Kimi] başdan-aýak dürli nagyş bilen bezeledi.

Bezikmek
A1 I. bezikmek 2 : Bez bolmak, bir zatdan ýa-da birinden bizar bolmak, irmek, bezmek.
II. bezikmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Zalymyň zorundan[Kimden] bezikdik bizler[Kim], Diýýärdi bizlere:

Bälçiremek
A1 I. bälçiremek 1 : Oýun etmek, degişmek.
II. bälçiremek→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] näme bugün köp bälçireýärsiň?

Bäsleşmek
A1 I. bäsleşmek 1 : Biri-birinden kem galmajak bolmak, ýaryşmak.
II. bäsleşmek→ [Kim]
Ör. Kim[Kim] ýagşy tahýa tikýärka, bäsleşip görüň.

Biçmek1
A1 I. biçmek 2 : Geýim üçin tikilýän zatlary ülňi, forma boýunça ölçäpkesmek.
II. biçmek→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. (Ol)[Kim] Don{Ne} biçmek.

A2 I. biçmek 2 : (Göçme manyda) Bir işiň planyny düzmek, kesgitli netijä gelmek.
II. biçmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Baga seýil etmegiň planyny[Kimi] özüçe ölçäp, özüçe biçdi.

Biçmek2
A1 I. biçmek 2 : (Weterinariýa) Erkeklik organynyň mäzini kesip aýyrmak.
II. biçmek→ [Kim], *{Ne}tamamlayıcı*
Ör. (Ol)[Kim] Owlak{Ne} biçmek

Bihaýalanmak[bi:haýa:lanmak]
A1 I. bihaýalanmak 1 : Her hili erbetlige ýüz urmak, utanjy gaçmak, haýasyzlanmak.
II. bihaýalanmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Ýene bihaýalanyp, ýalaňaç gezýärsiň -- diýip gygyrdy.

Bildirmek
A1 I. bildirmek 3 : Bir zady mälim etmek, habar bermek, birine bir zat hakynda aýtmak.
II. bildirmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör.Biz[Kim] kinodan galmajagymyzy[Kimi] ejemize[Kime] bildirdik.

A2 I. bildirmek 2 : Aňlatmak, duýdurmak.

II. bildirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Köp nokat sözlemiň-aýdyljak pikiriň gutarylmandygyny[Kimi] bildirmek üçin goýulýar.

A3 I. bildirmek 2 : Yzy galmak, görnüp durmak, mälim bolmak.
II. bildirmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Onuň sag dulugynda[Kimde] peşehordanyň yzy[Kim] bildirýärdi.

Bileleşmek

A1 I. bileleşmek 1 : Köpçülik, bolup birigişmek, goşulyşmak.
II. bileleşmek→ [Kim]
Ör. Işçileriň belli bir mukdary[Kim] bileleşip işläpdir.

Bilmek

A1 I. bilmek 2 : Bir zady aňşyrmak, akyl ýetirmek, bir zatdan habarly bolmak.
II. bilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Reýhan[Kim] arap ahyr bolmajagyny[Kimi] bildi.

A2 I. bilmek 2 : Bir zady özleşdirmek.
II. bilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Kartany[Kimi] oňly bilemok. Ýöne adyny aýdaýyn.

A3 I. bilmek 2 : Syzmak, duýmak.
II. bilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] görmek, eşitmek, ys almak, tagamy[Kimi] bilmek we daşky täsirleri duýmak organlaryndan ybaratdyr.

A4 I. bilmek 2 : Tanamak.
II. bilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] onuň kimdigini[Kimi] bilmek isleýärin! Sen ony açyk bilýärmiň?

A5 I. bilmek 2 : Bir işi, wezipäni ýerine ýetirmegi başarmak, oňarmak.
II. bilmek→ [Kim], *{kimi}tamamlayıcı*
Ör. Ol[Kim] özüniň işini{Kimi} bilýär.

Bimazalanmak[bi:maza:lanmak]

A1 I. bimazalanmak 1 : Garagollugy artmak, ýakymsyzlanmak.
II. bimazalanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] hemişe bimazalanyp oturur.

A2 I. bimazalanmak 1 : Ynjalyksyzlanmak, rahatsyzlanmak.
II. bimazalanmak→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] bimazalanma, men ederim.

Birahatlanmak[bi:ra:hatlanmak]

A1 I. birahatlanmak 1 :Ynjalygyň gaçmak, rahatsyzlanmak, ynjalyksyzlanmak.
II. birahatlanmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Beýle birahatlanyp oturmasana!

Birikmek[bi:rikmek]
A1 I. birikmek 2 : Goşulmak, garylmak, birleşmek.
II. birikmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Şol posioloklar[Kim] kem-kemden giňelip, şähere[Kime] birigýärler.

A2 I. birikmek 1 : Biri bilen durmuş gurmak, är-aýal bolmak.
II. birikmek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] yene birikipdirler (TTS).

Birleşmek
A1 I. birleşmek 2 : Birikmek, birigişmek, goşulmak.
II. birleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Bu döwlet[Kim] köp millet bilen[Kimle] birleşipdir.

A2 I. birleşmek 2 : Biri-biri bilen kesişmek, çatlyşmak.
II. birleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. İki şäher[Kim] demir yol bilen[Kimle] birleşdi (TTS).

Bişişmek
A1 I. bişişmek 1 : Bişip taýýar bolup barmak, taýyn bolubermek.
II. bişişmek→ [Kim]
Ör. Goňşymyzyň naharlary[Kim] bişişdi.

A2 I. bişişmek 1 : Sagdyn, çydamly, mert bolup ýetişmek, kämilleşmek, türgenleşmek.
II. bişişmek→ [Kim]
Ör. Bu gyzlar[Kim] mekdepde, pioner otrýadynda, medeniýet öýünde, sport ýaryşlarynda bişişipdirler.

A3 I. bişişmek 1 : (Göçme manyda) Berkeşmek, jebisleşmek, mäkämleşmek.
II. bişişmek→ [Kim]
Ör. Partiýamyz[Kim] bişişýär, Partiýam geljege — öňe garaýar.

Bişmek
A1 I. bişmek 1 : Nahar, owkat taýýar bolmak.
II. bişmek→ [Kim]
Ör. Palaw[Kim] bişdi.

A2 I. bişmek 1 : Ýetişmek (miwe hakynda).
II. bişmek→ [Kim]
Ör. Oglan howlugar, tut[Kim] wagtynda bişer.

A3 I. bişmek ₁ : Gaty gyzmak, ýanyp barmak.
II. bişmek→ [Kim]
Ör. Günüň aşagynda gezmekden ýaňa arkam[Kim] bişdi.

A4 I. bişmek ₁ : Bir ýeriň gyzgyn zada ýanmak.
II. bişmek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Ýakma, bişersiň, gazma, düşersiň.

A5 I. bişmek ₁ : (Göçme manyda) Gaýgy-gam çekmek, horluk görmek.
II. bişmek→ [Kim]
Ör. Kimler[Kim] bu zulumda çürkendi, bişdi.

A6 I. bişmek ₁ : (Göçme manyda) Her bir kynçylyga döz gelip bilmek, çydamly bolmak.
II. bişmek→ [Kim]
Ör. Ol adam[Kim] Köp ýerlerde bolan, köp ýerde ygan, durmuş gazanynda bişendi.

Bitakatlanmak[bi:ta:katlanmak]

A1 I. bitakatlanmak ₁ : Takady gaçmak, sabyrsyzlanmak, ynjalyksyzlanmak, tolgunmak.
II. bitakatlanmak→ [Kim]
Ör. Sabyrly adam[Kim] bitakatlanmady.

Bitaraplaşmak[bi:taraplaşmak]

A1 I. bitaraplaşmak ₁: Hiçbir tarapa goşulman, çetde durmak, çetleşmek.
II. bitaraplaşmak→ [Kim]
Ör. Ol uruşda biziň döwletimiz[Kim] bitaraplaşdy (TTS).

Bitişmek

A1 I. bitişmek ₁ : Biri-biri bilen utgaşmak, birleşmek, ýelmeşmek, sepleşmek.
II. bitişmek→ [Kim]
Ör. Gara gaşlar[Kim] aýrylyşýar, bitişýär.

A2 I. bitişmek ₁ : Gowulaşmak, gutulyşmak (ýara döwük hakda).
II. bitişmek→ [Kim]
Ör. Aýagynyň döwlen süňki[Kim] bitişipdir.

A3 I. bitişmek ₁ : Tamamlanyp başlamak, gutaryşmak.
II. bitişmek→ [Kim]
Ör. Işler[Kim] hem bitişip barýar.

Bitmek

A1 I. bitmek 1 : Tamam bolmak, ýerine ýetmek, berjaý bolmak, gutarmak, dolmak.
II. bitmek→ [Kim]
Ör. Sapak[Kim] bitdi.

A2 I. bitmek 1 : Gögermek, ösmek.
II. bitmek→ [Kim]
Ör. Dnepr, Dnestr we Dunaý derýalarynyň kenarlarynda gamyş[Kim] bitýär.

A3 I. bitmek 1 : Gutulmak, sagalmak.
II. bitmek→ *{kim}tamamlayıcı*
Ör. Tyg ýarasy{Kim} biter, söz ýarasy{Kim} bitmez.

A4 I. bitmek 2 : Çökündi ýa-da kesmek tutup, öňi ýapylmak.
II. bitmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bu jüründigi[Kimi] bitipdir.

A5 I. bitmek 1 : Boldumly, hasylly gögermek, ösmek, hasylly bolmak.
II. bitmek→ [Kim]
Ör. Ekinler[Kim] gowy bityär.

Blokirlemek

A1 I. blokirlemek 1 : (Harby termin) Gurşap almak, gabamak.
II. blokirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] prosesleri[Kimi] blokirlemek

Bogmak

A1 I. bogmak 2 : Bir zady daňmak, desseläp baglamak.
II. bogmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Jan ogullar[Kim] , ýene ýekeje gün gaýrat ediň, ot[Ne] bogmakdan hem dynarsyňyz!

A2 I. bogmak 2 : Bokurdagy gysmak, bogazy gysyp kynlyk bilen dem aldyrmak.
II. bogmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ony[Kimi] agy[Kim] bogýardy (TTS).

A3 I. bogmak 2 : Erk-ygtyýaryny çäklendirmek, gysmak.
II. bogmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Buthana[Kim] ylmy pikiriň çala ýüze çykmagyny[Kimi] bogupdyr.

Bognamak

A1 I. bognamak 2 : Bogun-bogun kesip bölekleme k.
II. bognamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] agajy[Kimi] bognadylar.

Bolamak

A1 I. bolamak 1 : Bol bolmak, ýeterlik bolmak.
II. bolamak→ [Kim]
Ör. Ön seýrek tapylýan harytlar[Kim] häzir bolady.

Boldurmak

A1 I. boldurmak 2 : Gutartmak.
II. boldurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] jaýyny[Kimi] boldurupdyr.

A2 I. boldurmak 1 : Ýokdan bar etdirmek, tapdyrmak.
II. boldurmak→ [Kim]
Ör. Hem aýal[Kim] boldurdy, hem aýal güldürdi.

Bolmak

A1 I. bolmak 1: Eneden dogulmak, dünýä inmek, emele gelmek.
II. bolmak→ [Kim]
Ör. Ekiz çagamyz[Kim] boldy.

A2 I. bolmak 2 : Gatnaşmak, barmak.
II. bolmak → [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol) [Kim] Ýygnakda[Kimde] bolmak

A3 I. bolmak 2 : Bir ýerde köp wagt ýaşamak, durmuş geçirmek, gezmek.
II. bolmak → [Kim], [Kimde]
Ör. Puşkin[Kim] Peterburgda[Kimde] (1817-1820) ýyllary boldy, ruhy taýdan çalt ösdi.

A4 I. bolmak 2 : Gutarmak, tamamlamak.
II. bolmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] M. Gorkiniň «Ene» romanyny[Kimi] okap boldum.

Bombalamak

A1 I. bombalamak 2 : Bomba taşlamak, bomba taşlap howadan hüjüm etmek.
II. bombalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmanyň harby obýektlerini[Kimi] bombalamak.

Bosmak

A1 I. bosmak 1 : Bosgun bolup gaçmak, topar-topar bolup ýurduňy taşlap gaçyp, göçüp gitmek.
II. bosmak→ [Kim]
Ör. Obanyň uludan-kiçi hemmesi[Kim] guma tarap bosupdyr.

Boşamak

A1 I. boşamak 1 : Boş bolup galmak, bir zadyň içi boş bolmak.
II. boşamak→ [Kim]
Ör. Çüyşe[Kim] boşalypdyr.

A2 I. boşamak 1 : Azat bolmak, azatlyk almak.
II. boşamak→ [Kim]
Ör. Belki tussaglar[Kim] hem boşar?

A3 I. boşamak 2 : Wezipeden, işden çykmak, işden aýrylmak.
II. boşamak→ [Kim], *{kimden}tamamlayıcı*
Ör. Ol[Kim] işden{Kimden} boşady.

A4 I. boşamak 1 : Daňylgy, balangy ýagdaýyndan aýrylmak.
II. boşamak→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] boşapdyr.

A5 I. boşamak 1 : Boş bolmak, gowşamak.
II. boşamak→ [Kim]
Ör. Tigriňin gurşawy[Kim] boşapdyr.

Botlamak[bo:tlamak]
A1 I. botlamak 1 : Düýäniň köşegi bolmak, köşeklemek.
II. botlamak→ [Kim]
Ör. Guba düýe[Kim] bogazdy, bu wagta iki-üç botlardy — diýdi.

Boýamak
A1 I. boýamak 3 : Bir zada reňk bermek, boýag çalmak, reňklemek.
II. boýamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Pawel[Kim] ony derrew alyp nyşana, Geýen köýnegini[Kimi] boýady gana[Kime] .

A2 I. boýamak 3 : Hapa bulamak, tegmil degirmek, garalamak.
II. boýamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] kostýumyny[Kimi] hapa[Kime] boýady.

Boýlamak
A1 I. boýlamak 2 : Suwuň, çukuryň çuňlugyny boýuň bilen ölçemek.
II. boýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Suwuň çuňlugyny[Kimi] boýlap görmek.

Boýnamak
A1 I. boýnamak 1 : Boý almak, ösmek.
II. boýnamak→ [Kim]
Ör. Oýnap ekseň, (ol)[Kim] boýnap biter.

A2 I. boýnamak 1 : Ýoldan çykmak, ugrundan sowulmak (çapylýan at hakda).
II. boýnamak→ [Kim]
Ör. Şol barmana bir ýaby[Kim] boýnap, hatara düýäň arasyna urdy.

A3 I. boýnamak 2 : İşe öwrenişmek, işe endik edip başlamak (mal hakda).
II. boýnamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýaş öküz[Kim] işe[Kime] boýnady.

Boýuntyryklamak
A1 I. boýuntyryklamak 2 : Boýuntyryk geýdirmek, boýuntyryk salmak.
II. boýuntyryklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] atlary[Kimi] boýuntyryklamak

Boýurdamak
A1 I.boýurdamak 1 : Düwme-düwme bolup dökülmek, boýur-boýur dökülmek.
II. boýurdamak→ [Kim]
Ör. Onuň gözünden ýene-de ýaş[Kim] boýurdady we ol hamsygyp, sözüniň üstüne gaşdy.

Boýurganmak
A1 I. boýurganmak 1 : Zeýrenip aglamak, hamsygyp zeýrenmek.
II. boýurganmak→ [Kim]
Ör. Bu adamlar[Kim] boýurganyp oturýar.

Bozarmak
A1 I. bozarmak 1 : Çalymtyl reňk almak, boz reňke öwrülmek.
II. bozarmak→ [Kim]
Ör. Guwanjyň ýüzi[Kim] bir gyzarýar, bir bozarýar, ol näme diýjegini hem bilmedi.

Bozlamak[bo:zlamak]
A1 I. bozlamak 1 : Mylaýym ses bilen sokduryp seslenmek (düýe, köşek hak.).
II. bozlamak→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] bozlap, at kişňäp, Janlylyk döredi daşda.

A2 I. bozlamak 1 : (Göçme manyda) Zaryn seslenmek, nala çekmek.
II. bozlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bozlap aglaýar welin , ýüregimi paralap barýar. (N. Pomma, Sebäbini Soň Bildim)

Bozmak
A1 I. bozmak 2 : Bir zady ýykmak, dargatmak.
II. bozmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Duşmanlary dargadyp, höwürtgesin[Kimi] bozdular.

A2 I. bozmak 2 : Sandan çykarmak, döwmek, zaýalamak.
II. bozmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Maşyny[Kimi] bejerjek bolup bozmak.

A3 I. bozmak 2 : Öçürip aýyrmak, süpürmek, öçürmek.
II. bozmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] adyny[Kimi] bozdurypdyr.

A4 I. bozmak 2 : Birini azdyrmak, ýaman ýola salmak, ýoldan çykarmak.
II. bozmak→[Kim], *{Ne}tamamlaýjy*
Ör. Ýaman dil[Kim] il{Ne} bozar, ýaman aýak-ýol.

Bozulmak

A1 I. bozulmak 1 : Ýykylmak, dargamak, sökülmek.
II. bozulmak→ [Kim]
Ör. Jaýlaryň eýwanlary[Kim] bozulyp aýrylypdyr.

A2 I. bozulmak 1 : Döwülmek, enjilmek, zaýalanmak.
II. bozulmak→ [Kim]
Ör. Reproduktor[Kim] bozulypdyr.

A3 I. bozulmak 1 : Pytramak, dagap gitmek.
II. bozulmak→ [Kim]
Ör. Ýykylyp ordam[Kim] bozuldy, Däli köňlüm serhoş oldy.

A4 I. bozulmak 1 : Ahlaksyz bolmak, betniýet bolmak, azmak.
II. bozulmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] bozulandyr!

A5 I. bozulmak 1 : Gaýgydan ýa-da şatlykdan ýaňa göze ýaş aýlamak, tolgunmak, hapa bolmak.
II. bozulmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Gyzym, bozulma-da ýagdaýa seret, Howlukma, darykma, bar-da pikir et.

Bögürmek[bö:gürmek]

A1 I. bögürmek 1: «Böö» edip seslenmek (käbir mal hakynda).
II. bögürmek→ *{kim}tamamlaýjy*
Ör. Içinde doňuzlar{Kim} bögürip, şagallar uwlaşýan hyşalyklary, gamyşlyklary, batgalyklary, zorluklary ýok edip, aňyrsyna göz ýetmeýän kartalar çekdik.

A2 I. bögürmek 1 : (Göçme manyda) Gygyryp aglamak, zörledip aglamak.
II. bögürmek→ [Kim]

Ör. Ol[Kim] çydam etmän bögürmäge başlady.

Bökdemek

A1 I. bökdemek 2 : Bir hereketiň ýa da ösişiň öňüne böwet basmak, päsgel bermek, ösüşini saklamak.
II. bökdemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Dowarçylygyň ösmegini[Kimi] näme bökdeýär?

Bökdermek

A1 I. bökdermek 2 : Atyň eýeriniň syrtyna ýük urmak, ýüklemek.
II. bökdermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Atyň keçesini[Kimi] bökdermek.

Bökjeklemek

A1 I. bökjeklemek 1 : Towsup-towsup gitmek, towsaklamak, bökejeklemek.
II. bökjeklemek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Şu bolşuň bilen bökjekläp ýörseň-ä gelişmän hem durjakdäl!

A2 I. bökjeklemek 1 : (Göçme manyda) Şadyýan oýnamak, şatlyk etmek.
II. bökjeklemek→ [Kim]
Ör. Firidunyň ýüregi[Kim] sabyrsyzlyk bilen bökjekledi.

Bökmek

A1 I. bökmek 2 :Towsup bir ýerden geçmek, towusmak.
II. bökmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Biz[Kim] maşyndan[Kimden] böküşip düşdük.

A2 I. bökmek 2 : Bir zadyň üstünden özüňi aşak oklamak.
II. bökmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ruluň syrtynda oturan Hallara gözi düşen Kolýa Çeriomuşkin[Kim] kuzowdan[Kimden] böküp düşdi.

Böleklemek[bö:leklemek]

A1 I. böleklemek 2 : Böleklere bölmek, bölek-bölek etmek.
II. böleklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] agajy[Kimi] böleklediler.

A2 I. böleklemek 2 : Ownutmak maýdalamak (pul hakynda).
II. böleklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüzlügi[Kimi] böleklemek.

Bölmek[bö:lmek]

A1 I. bölmek 2 : Bir zady birnäçe ýere paýlamak, böleklemek.
II. bölmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Goýnuň etini[Kimi] dört ýere böldüler.

A2 I. bölmek 2 : Bir zady toparlary boýunça tapawutlandyrmak.
II. bölmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Ertekileri[Kimi] mazmunlaryna we formalaryna garap biri-birine ýakyn üç topara bölmek bolar.

A3 I. bölmek 2 : Bir zady böwüsmek, ýaryp geçmek.
II. bölmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Parahod[Kim] suwy[Kimi] bölüp barýar.

Börtmek

A1 I. börtmek 1 : Çişmek, ýellenmek.
II. börtmek→ [Kim]
Ör. Gabak[Kim] börtüp durýar.

Böwemek

A1 I. böwemek 2 : Böwet bolmak, öňüne päsgel bolmak, öňüni tutmak.
II. böwemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Annatäçiň öňüni[Kimi] böwedi.

Böwetlemek

A1 I. böwetlemek 2 : Suwuň öňüne böwet etmek, böwet basmak.
II. böwetlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] Suwuň öňüni[Kimi] açmak aňsat, ony saklamak,böwetlemek kyn.

Böwşeňlemek

A1 I. böwşeňlemek 1 : Boşlag bolmak, boşamak, ýumşamak.
II. böwşeňlemek→ [Kim]
Ör. Elim[Kim] böwşeňledi.

Böwüsmek

A1 I. böwüsmek 2 : Bir zady ýaryp çykmak, bölüp geçmek, bölmek.
II. böwüsmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çyranyň yşygy[Kim] aýsyz garaňky gijäniň tümlügini[Kimi] böwsüp çar töwerege ýaýrapdy.

A2 I. böwüsmek 2 : Ýykyp geçmek, deşmek.
II. böwüsmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Iýul we Awgust aýlarynda suw[Kim] derýa kenarlaryndan agýar we bentleri[Kimi] ýygy-ýygydan böwüsýär.

Bugarmak[bu:garmak]

A1 I. bugarmak 1 : Buga öwrülmek, bug halyna gelmek, bug çykarmak.
II. bugarmak→ [Kim]
Ör. Täze dogan güniň şöhlesine meýdan[Kim] çalaja bugaryp durdy.

Bugjarmak[bu:gjarmak]

A1 I. bugjarmak 1 : Ýylylyk temperaturasy zerarly bug çykmak.
II. bugjarmak→ [Kim]
Ör. Palaw[Kim] bugjarýar.

A2 I. bugjarmak 1 : Çalarak derlemek.
II. bugjarmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] jaý içip bugjaryp otyrdy.

Buglamak[bu:glamak]

A1 I. buglamak 2 : Bir zady ýapyk gapda öz şiresi, bugy bilen bişirmek.
II. buglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Palawy[Kimi] buglamak.

A2 I. buglamak 2 : Bir zady buga tutmak.
II. buglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] giýsiýi[Kimi] buglamak

Bukdaklamak

A1 I. bukdaklamak 1 : Birine özüňi görkezmezlik maksady bilen ýapyrylyp ýörmek, görünmejek bolup hereket etmek.
II. bukdaklamak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] oturan wagtlarynda, Wüşi kel, gorka-gorka zordan ýüz-ýüz elli ädim ýakynlaryna bukdaklap baryp bildi.

A2 I. bukdaklamak 1 : Ogryn gezmek, gaçgak bolup gezmek.
II. bukdaklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk onda- munda iki gün bukdaklap gezeninden soň yzyny barlap görmek üçin çatmalaryna dolanyp geldi.

Bukmak

A1 I. bukmak 2 : Ýygşyrmak, gizlemek.
II. bukmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Şu dokumenti[Kimi] berk ýerde bukup goý.

Bulamak2

A1 I. bulamak 2 : Suwuk zadyň içine çemçe ýa-da başga zat sokup garmak, gatyşdyrmak.
II. bulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Süläni[Kimi] bulap bişirmeseň, gazanyň düýbüne ýelmeşer.

A2 I. bulamak 3 : Hapa etmek, hapalamak.
II. bulamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. Çagalar[Kim] ellerini[Kimi] palçyga[Kime] bulapdyr.

A3 I. bulamak 2 : (Göçme manyda) Agzalalyk turuzmak, bulagaýlyk etmek.
II. bulamak→[Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] birinin gününi[Kimi] bulapdyrlar.

Bulaşmak

A1 I. bulaşmak 2 : Hapa degirmek, hapalanmak.
II. bulaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gör, hiç kim[Kim] seniň hapaňa[Kime] bulaşasy gelenok.

A2 I. bulaşmak 1 : Bulam-bujar bolmak, garym-gatym bolmak.
II. bulaşmak→ [Kim]
Ör. Onuň saçy[Kim] bulaşypdy.

A3 I. bulaşmak 1 : Ýalňyşlyk zerarly ugry ýitmek, bulaşyk bolmak, pikiriň garyşmak.
II. bulaşmak→ [Kim]
Ör. Eger ol basym gelmese, işleriň[Kim] bulaşmagy mümkin.

A4 I. bulaşmak 1 : Garalmak, üýtgemek.
II. bulaşmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] kä açylýar, käte bulaşýar.

A5 I. bulaşmak 1 : Saýgarar ýaly bolmazlyk, garjaşmak, dumanlaşmak.
II. bulaşmak→ [Kim]
Ör. Gözüm[Kim] bulaşdy (TTS).

Bulaýlamak

A1 I. bulaýlamak 2 : Bir zady howada galgatmak, iki ýana bulap yşarat etmek.
II. bulaýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] yzyna öwrüldi-de maňa elini[Kimi] bulaýlady.

A2 I. bulaýlamak 2 : Howada aýlamak, salgamak.
II. bulaýlamak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] elindäki taýagyny[Kimi] bulaýlap, ýene bir gezek urdy.

Bulduramak

A1 I. bulduramak 1 : Ýalpyldap öwüşgin atmak, ýyldyrap görünmek.
II. bulduramak→ [Kim]
Ör. Onuň gözýaşy[Kim] buldurap akýardy.

Bulutlaşmak

A1 I. bulutlaşmak 1 : Bulut bilen örtülmek, bulut aralaşyp garalmak.
II. bulutlaşmak→ [Kim]

Ör. Ýazyň ilki aýlarynda howa[Kim] sagatsaýyn üýtgärdi, birden bulutlaşyp, şemal turardy.

Burawlamak

A1 I. burawlamak 2 : Skwažina etmek üçin buraw bilen ýer gazmak.
II. burawlamak→ [Kim], *{kimi}tamamlayıcı*
Ör. Olar[Kim] ýeri{Kimi} burawladylar.

Burçaklamak

A1 I. burçaklamak 1 : Burçak-burçak derlemek, gaty derlemek.
II. burçaklamak→ [Kim]
Ör. Onuň maňlaýyny kertip duran börüginiň aşagyndan (ol)[Kim] burçaklap galan derler biri-birine tapyşdy.

Burgulamak

A1 I. burgulamak 2 : Burup çümmüklemek, biriniň endamyndan towlap, gaty çümmüklemek.
II. burgulamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Meniň budumdan[Kimden] bir däl, iki däl burgulady.

A2 I. burgulamak 2 : Burup, burgy salyp tow bermek.
II. burgulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Daşyna oralan simi[Kimi] burgulap berkitdiler.

Burjulamak1

A1 I. burjulamak 1 : Burjy baglamak.
II. burjulamak→ [Kim]
Ör. Agaçlar[Kim] burjulap, suwlap doňupdy.

Burjulamak2

A1 I. burjulamak 1 : Guzlajak, botlajak bolup heläk bolmak.
II. burjulamak→ [Kim]
Ör. İki sany ene baýtal[Kim] burjulady.

Burmak

A1 I. burmak 2 : Bir tarapa towlap towlulandyrmak.
II. burmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Iki simiň ujuny[Kimi] atagzy bilen burup berkitmek.

A2 I. burmak 2 : Bir tarapa towlamak, towlap berkitmek.
II. burmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gowşan burma çüýleri[Kimi] burup berkedi.

A3 I. burmak 3 : Bir tarapa öwürmek, sowmak.
II. burmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. Şofýor[Kim] maşynyň ruluny[Kimi] çepe[Kime] burdy.

A4 I. burmak 3 : Başga tarapa çekmek, sowmak (gepi, gürrüňi we ş. m.).
II. burmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Sen[Kim] näme üçin meniň sözümi[Kimi] başga ýana[Kime] burýasyň?

Burugsamak

A1 I. burugsamak 1 : Ýanman tüsselemek, burum-burum tüsse çykmak.
II. burugsamak→ [Kim]
Ör. Tarlanyň ýagdaýyny bilmäge gelýärkä, birden tüssä[Kim] burugsap çykýar.

A2 I. burugsamak 1 : Ýiti ys bermek, ys urmak.
II. burugsamak→ [Kim]
Ör. Gowrulýan etiň ysy[Kim] tamdyrda bişýän çöregiň ysy bilen goşylyşyp burugsaýardy.

Burunlyklamak

A1 I. burunlyklamak 2 : Düýäniň burny deşilip büýlüsine burunlyk baglanmak, daňylmak.,
II. burunlyklamak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Tirkişiň yzyndaky düýeýi[Kimi] burunlyklarys.

Busmak

A1 I. busmak 2 : Gizlenmek, ýaşyrynmak, bukulmak.
II. busmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Sen[Kim] ol ýerde[Kimde] näme busýarsyň (TTS)?

A2 I. busmak 2 : Ýere ýapyrylmak, ýere bagryňy bermek.
II. busmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Sen)[Kim] Bir towşanjyk egnin gysyp, çöp düýbünde[Kimde] busup ýatyr.

Buşlamak[buşlamak]

A1 I. buşlamak 2 : Şatlykly habar bilen ilkinji gutlamak ýa-da ol hakda birini habardar etmek, söýünjilemek.
II. buşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Daşaryk çykan Aýna[Kim] dolanyp gelip, Aşyryň gelenini[Kimi] buşlady.

Butnamak

A1 I. butnamak 1 : Duran ýerinden gozganmak, ýöremek gymyldamak, süýşmek, deprenmek.
II. butnamak→ [Kim]
Ör. Öldürseňiz hem, men[Kim] indi şu ýerden butnajak däl!

Buýmak

A1 I. buýmak **1** : Örän üşemek, sowuk almak, doňmak (ygally sowukda).
II. buýmak→[Kim]
Ör. Ol[Kim], belki, bir ýerde buýup galandyr.

Buýralanmak

A1 I. buýralanmak **1** : Buýra-buýra bolmak, tow atyp durmak.
II. buýralanmak→ [Kim]
Ör. Lowurdawuk gyzyl mahmaldan köýnek[Kim] buýralanypdyr.

Buýsanmak

A1 I. buýsanmak **2** : Bir zada guwanmak, begenmek, öwünmek.
II. buýsanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] aýnanyň syratyna, boýuna, özüniň edermenligine[Kime] buýsandy.

A2 I. buýsanmak **2** : Bir zada daýanmak, biriniň arka edilip arkaýynsyramak.
II. buýsanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] güýjüne[Kime] buýsandy.

Buýurmak

A1 I. buýurmak **2** : Bir işi ýerine ýetirmegi tabşyrmak, buýruk bermek.
II. buýurmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Hökman zynjyr bilen daň -- diýip, Çoluga[Kime] buýurdy.

Büdremek

A1 I. büdremek **2** : Aýagyň bir zada degip, batly yranyp gitmek, entireklemek.
II. büdremek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] gapydan çykyp, ýaňy dört-bäş ädip ädende ýatan pile[Kime] büdräp, ýüzünligine ýykyldy.

Bükgüldemek

A1 I. bükgüldemek **1** : Bir zat barada ynjalyksyzýagdaýda ýürek urmak, ala daly ýagdaýda bolmak.
II. bükgüldemek→ *{kim}tamamlayıcı*
Ör. Meniň ertirden bäri ýüregim{Kim} bükgüldäpdur.

Bükmek

A1 I. bükmek **2** : Zady epmek, egmek.
II. bükmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir eliniň barmaklary bilen beýlekisiniň barmaklaryny[Kimi] büküp gözlerini asmana dikip, ahyr soňy hem jogaba garaşýan Baýrama naýynjar garady.

A2 I. bükmek **2** : Gyralaryny epip, biri-birine berkitmek, eplemek.

II. bükmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Men)[Kim] Ertir bilen börek[Ne] büküp goýupdym.

Büremek

A1 I. büremek 2 : Bir zadyň üstüni, daş-töweregini görünmez ýaly edip örtmek.
II. büremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol ýeri[Kimi] giň ýoly baglar[Kim] büreýärdi.

A2 I. büremek 2 : Başa bürenjek atmak, başyny örtmek.
II. büremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar[Kim] başlaryny[Kimi] bürediler.

Bürjeşmek

A1 I. bürjeşmek 1 : Ýygyrt-ýygyrt bolmak, ýygrylmak, bürülmek.
II. bürjeşmek→ [Kim]
Ör. Onuň saç-sakgaly elli ýyllyk durmuşyň bütin jebir-süteminden horlanan adamyňky ýaly agaryp ýüz-gözi[Kim] bürjeşipdi.

Bürküldemek

A1 I. bürküldemek 1 : Örän maýda, ürgün halda bolup, basanynda ýa-da el uranynda tozap durmak.
II. bürküldemek→ [Kim]
Ör. Ýoluň kirşeni[Kim] aýagyň aşagynda bürküldäpdur.

Bürmek2

A1 I. bürmek 2 : Ýygyrmak, büzmek.
II. bürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Haltanyň agzyny[Kimi] büzmek.

A2 I. bürmek 2 : Çytmak, ýygyrmak.
II. bürmek→ [Kim], *{kimi}tamamlayıcı*
Ör. Ol[Kim] öz-özünden ýylgyryp, öýüniň gapysyny açdy-da, birden gaşlaryny{Kimi} gaharly bürüp, bosagada togtady.

Bürüşmek

A1 I. bürüşmek 1 : Ýygrylmak, çytylmak.
II. bürüşmek→ [Kim]
Ör. Bir-den ýene çytyk gaşy[Kim] bürüşdi.

A2 I. bürüşmek 2 : Endamyň bir ýeri ýa-da başga bir zat oda ýa-da gaýnan suwa ýanyp çürüşmek.
II. bürüşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] bütinleý oda[Kime] gowrulyp bürşüpdirler.

Büzmek

A1 I. büzmek 2 : Sapak geçirip ýa-da sapagy dartyp ýygyrmak.
II. büzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Haltanyn agzyny[Kimi] büzdü.

Byçgylamak

A1 I. byçgylamak 2 : Byçgy bilen kesmek.
II. byçgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agajy[Kimi] byçgylap kesmek.

Bygyrdamak

A1 I. bygyrdamak 1 : Bygyr-bygyr edip gaýnamak, bygyrdyly gaýanamak.
II. bygyrdamak→ [Kim]
Ör. Gazanda balyk[Kim] bygyrdap durýar.

Byjyklamak

A1 I. byjyklamak 2 : Bir işe ýa söze ýürek gysmak, çatlamak, gyjynmak.
II. byjyklamak→ *{kim}tamam*layıcı, [Kime]
Ör. Aýsoltanyň Potdynyň sözlerine[Kime] içi{Kim} byjyklaýardy.

-Ç

Çabalanmak

A1 I. çabalanmak 1 : Närazy bolup, öýke-kine edip, el-aýagyňy hereketlendirip, togalanyp ýatmak, el-aýagyňy kakyp ýatmak.
II. çabalanmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Tur, oglum, beýdip çabalanyp ýatma!

A2 I. çabalanmak 1 : Tutgaýlylyk ýa-da güýçli agyry duýmaklyk zerarly sandyrawukly urunmak, sandyrap ýatmak.
II. çabalanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Öz diýeniňi etdirjek bolup çabalandy.

A3 I. çabalanmak 1 : (Göçme manyda) Haýýarlyk etmek, nadaraçylyk etmek.
II. çabalanmak→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Her neçe çabalansalar hem feodallaryn zulumly- sütemli düzgüni çym pytrak bolmalydyr.

Çabjamak

A1 I. çabjamak 2 : Dürli tarapa urunmak, çalt hereket etmek, alakjamak.
II. çabjamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] suwa[Kime] çabjadym.

Çabramak[ça:bramak]

A1 I. çabramak 1 : Lowurdap ýalynly ýanmak, ýalyn göterilmek.
II. çabramak→ [Kim]

Ör. Ýalyn[Kim] çabrap dumly-duşa uzalýar, goýy gara tüsseler burugsap, towlanyp asmana galýar.

A2 I. çabramak 2 : Ýalyn degmek, ýalyn urup çala ýakmak.
II. çabramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Pitiden çykýan howur[Kim] onuň eline[Kime] çabrady.

A3 I. çabramak 1 : (Göçme manyda) Ýangynly, örän täsirli çykmak, örän täsirli bolmak.
II. çabramak→ [Kim]
Ör. Keýmiriň soňky sözleri[Kim] ýalyn kimin çabrap çykdy.

A4 I. çabramak 1 : (Göçme manyda) Gazaply bolmak, ýakymsyz bolmak.
II. çabramak→ [Kim]
Ör.Aýu, iller bu gelin däl-de, (ol)[Kim] çabrap duran ýalyn eken.

Çagalamak[ça:galamak]
A1 I. çagalamak 1 : Çaga dogurmak, çagasy bolmak (adam we käbir haýwanlar hakkynda).
II. çagalamak→ [Kim]
Ör. Pişik[Kim] çagalapdyr.

A2 I. çagalamak 1 : Çaga çykarmak (guşlar hakynda).
II. çagalamak→[Kim]
Ör. Biziň howlymyzdaky höwürtgelän guş[Kim] çagalapdyr.

Çaglamak[ça:glamak]
A1 I. çaglamak 2 : Kök etmek, sazlamak, köklemek.
II. çağlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jellatlar[Kim] gan içip keýpini[Kimi] çaglap, garyby dünyede hor eden kanun.

A2 I. çaglamak 2 : (Göçme manyda) Diýip bilmek, hasap etmek, hasaplamak.
II. çaglamak→ [Kim], [ZÖ]
Ör. (Men)[Kim] Öten gülüm yada salyp aglaram, bir otyrkam özüm ölen[ZÖ] çaglaram.

Çagşamak
A1 I. çagşamak 1 : Könelip dargamak, dyr-pytrak bolmak.
II. çagşamak→ [Kim]
Ör. Häzir bolsa, gadymky dar dünýäniň tärimleri[Kim] çagşap, günsaýyn giňäp barýar.

A2. I. çagşamak 1 : Pytramak, bitertip ýaýrap ýatmak.
II. çagşamak → [Kim]

Ör. Kitaplar[Kim] öyde çagşadyp goýaýypdyr.

Çagşyldamak

A1 I. çagşyldamak 1 : Çagşyldyly ses çykmak, çagşyldyly seslenmek.
II. çagşyldamak→ [Kim]
Ör. Belentlikden ýere tarap (ol)[Kim] çagşyldap gaýdamde zenzele turuzdy.

Çagyrmak[ça:gyrmak]

A1 I. çagyrmak 2 : Gygyryp birine «gel» diýmek, ýanyňa gelmegini haýyş etmek.
II. çagyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Güýçli gudok sesleri «Gel!» diýip ony[Kimi] çagyrýarlar.

A2 I. çagyrmak 3 : Çakylyk etmek, biriniň bir ýere gelmegini soramak.
II. çagyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Altyny[Kimi] şu gün tamymyza[Kime] çagyrjak, şonda sen hem gelgin!

A3 I. çagyrmak 2 : Toplap, jemläp ýygnak, gurultaý, mejlis we ş. m. açmak.
II. çagyrmak→[Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Gurultaý{Ne} çagyrmak (çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%A7agyrmak&search=Search&key=&tax=-1, 12/05/2015).

A4 I. çagyrmak 3 : Bir işi ýerine ýetirmek maksady bilen çagyryş etmek, bir işe ýüzlenmeklerini soramak.
II. çagyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Kemine[Kim] öz halkyny[Kimi] şu hakyky dünýäniň eşretlerine[Kime] çagyrýar.

Çaklamak

A1 I. çaklamak 2 : Öz ýaňyndan çak etmek, çen etmek, güman etmek.
II. çaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] onun kimdiğini[Kimi] önünden çaklaýayrdym.

Çakmak2

A1 I. çakmak 1 : Iňňesini sokmak, dişlemek (ýylan, ary, içýan we ş. m. hakynda).
II. çakmak→ [Kim]
Ör. Ýylan[Kim] çakan kendirden gorkar.

A2 I. çakmak 2 : Bir zady ikinji bir zadyň ýüzüne sürtmek, sürtüp ýakmak.
II. çakmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Hoşgeldi[Kim] otluçöp[Ne] çakyp, onuň ýüzüni gaýtalap synlady.

A3 I. çakmak 2 : Döwüp ýa-da ýaryp, içindäkini aldyrmak.

II. çakmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Olar[Kim] ýumurtga[Ne] çakyp, heýgenek bişirdiler.

A4 I. çakmak 3 : (Göçme manyda) Birine bir zady şugulçylyk edip aýtmak.
II. çakmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Ol[Kim] gele-gelmäne oňa[Kime] bir zat[Ne] çakdy.

Çaknyşmak

A1 I. çaknyşmak 1 : Biri-birine gabat gelip çakyşmak.
II. çaknyşmak→ [Kim]
Ör. Gomlar[Kim] çaknyşar göterlip özara, çarpynyp, zarbasyn urar kenara.

A2 I. çaknyşmak 1 : (Göçme manyda) Göreş etmek, uruşmak.
II. çaknyşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk çaknyşmagy ýüregine düwdi.

A3 I. çaknyşmak 1: Dawa ýa-da jenjel edişmek, uruşmak.
II. çaknyşmak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] tas çaknyşypdy.

A4 I. çaknyşmak 1 : (Göçme manyda) Biri-birine degip durmak, köp sanda bitmek.
II. çaknyşmak→ [Kim]
Ör. Garpyzlaryň her biri[Kim] Köpetdagyň mähnet daşy ýaly çaknyşyp ýatyr.

Çalarmak[ça:larmak]

A1 I. çalarmak 1 : Çal bolup başlamak, çal reňke öwrülip başlamak.
II. çalarmak→ [Kim]
Ör. Egnindäki palto[Kim] çalaryp görünýärdi,
Ör. Bagananyň reňki[Kim] çalarypdyr.

A2 I. çalarmak 1 : Saç, sakgal agaryp başlamak garrap başlamak, ýaşyň könelişmek.
II. çalarmak→ [Kim]
Ör. Bu iki barýan aýalyň biriniň saçy[Kim] çalarypdy.

Çalgylamak

A1 I. çalgylamak 2 : Çalgy çalmak, çalgy bilen ot ýatyrmak.
II. çalgylamak→ [Kim], {Kimi}Tamamlaýjy
Ör. (Biz)[Kim] Oty{Kimi} çalgylap ýatyrdyk.

A2 I. çalgylamak 2 : Süpürmek, süpürişdirmek.
II. çalgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sübse bilen düşekleriň üstüni[Kimi] ol[Kim] çalgylady.

Çaljarmak[ça:ljarmak]

A1 I. çaljarmak 1 : Çal bolup görünmek, çal reňk öwüsmek.
II. çaljarmak→ [Kim]
Ör. Iňrik dura-bara garalyp, ýatan takyr[Kim] çaljaryp -da öz içine gabap alyp barýardy.

Çalmak

A1 I. çalmak 2 : Çalgy daşyna süýkäp ýiteltmek.
II. çalmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ussa[Kim] asylgy duran gaýşa bir-iki gezek päkisini[Kimi] çaldy.

A2 I. çalmak 2 : Saz etmek, saz guralynda bir heňi ýerine ýetirmek.
II. çalmak→[Kim], [Ne]
Ör. Jigitler[Kim] saz[Ne] çalyp, aýdym aýdýardylar.

A3 I. çalmak 2 : Urmak, kakmak.
II. çalmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] hem, elbetde, ony[Kimi] çalasym ýok weli, ýöne, Aýgül, ajysy bolmadygyň süýjüsi bolmaz.

A4 I. çalmak 2 : Suwuklyk bilen üstüni örtmek, sürtmek.
II. çalmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] gyzyl renk[Ne] çaldy.

A5 I. çalmak 2 : Bogazyny kesmek, damagyny kesip, kellesini aýyrmak.
II. çalmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýeri indi bu näme gerek, näme Kelje ol ýerde munuň bilen (ol)[Kim] güýlüngi goýnuň damagyny[Kimi] çalar öýdýärmiň? !-diýdi.

A6 I. çalmak 2 : Ildirip berkitmek, düwmek, daňmak, oramak.
II. çalmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Alnyna täzeje ýaşyl seçeklini[Kimi] bir çalyp, Altyn gyz gelýärdi.

Çalpawlanmak

A1 I. çalpawlanmak 2 : Suw ýygnanyp çalpaw emele gelmek.
II. çalpawlanmak→ [Kim], [EÖ]
Ör. Kanalyň raýyşyna ugurdaş gidýaň ýol[Kim] apreliň ýagyş suwy bilen[EÖ] çalpawlanýar.

Çalşyrmak

A1 I. çalşyrmak 2 : Bir zadyň deregine ikinji bir zady goýmak, alyşmak.
II. çalşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] piliň sapyny[Kimi] çalşyrypdyr.

A2 I. çalşyrmak 2 : Könäniň ýerine täzäni goýmak, könäni täzelemek.
II. çalşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Maşynyň bu bölegini[Kimi] çalşyrmak iki sagada golaý wagt aldy.

A3 I. çalşyrmak 2 : Bir geýimi çykaryp, başga geýim geýmek, geýimi täzelemek.
II. çalşyrmak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] öýüne gelip, geýimlerini[Kimi] çalşyrdy.

A4 I. çalşyrmak 2 : Bir zady üýtgetmek.
II. çalşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] adymy[Kimi] çalşyrsamda, sypatymy üýtgetsem-de, gep gezdirýän, agzalalyk salmaga çalyşýan haýynlardan däl!

Çaltlaşdyrmak

A1 I. çaltlaşdyrmak 2 : Tizleşdirmek, çaltlandyrmak.
II. çaltlaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] İşi[Kimi] çaltlaşdyrmak gerek.

Çalykmak

A1 I. çalykmak 1 : Birneme guramak sarykmak.
II. çalykmak→ [Kim]
Ör. Howlynyň içi[Kim] birneme çalgypdyr.

Çalyşdyrmak

A1 I. çalyşdyrmak 2 : Hemme ýerine çalyp çykmak, süpürişdirmek.
II. çalyşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ene[Kim] içerini[Kimi] çalyşdyrdy.

A2 I. çalyşdyrmak 2 : Bolşuna görä çalmak, rejesiz ýagdaýda çalmak, çyrşaşdyrmak.
II. çalyşdyrmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Potologyn ýüzüne alif[Ne] çalyşdyrmak

Çalyşmak

A1 I. çalyşmak 3 : Bir zadyň deregine ikinji bir zady berip alyşmak, degişmek.
II.çalyşmak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Men[Kim] onun bilen[Kimle] galamymy[Kimi] çalyşdym (TTS).

A2 I. çalyşmak 1 : Bir zadyň ugrunda jan çekmek, jan etmek, dyrjaşmak.
II. çalyşmak→ [Kim]
Ör. Gije-gündüz (ol)[Kim] çalyşyp, ahyr maksada ýetgin.

Çanaklamak[ça:naklamak]

A1 I. çanaklamak 2 : Çanak bilen ölçemek, çanak bilen almak, çanak bilen, çanak-çanak.
II. çanaklamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] gowurma[Ne] Oturanlaryň öňünde çanaklap goýuldy.

Çaňamak

A1 I. çaňamak 1 : Çaň bolup durmak, tozap durmak, tozamak.
II. çaňamak→ [Kim]
Ör. Seýranlap gezmäge ajap çag bolar, çölleriň-derýa[Kim] öňki çaňap ýatar.

Çaňjarmak

A1 I. çaňjarmak 1 : Çaň gatyşykly dumanlap durmak, ümezläp görünmek.
II. çaňjarmak→ [Kim]
Ör. Howanyň ýüzi[Kim] çaňjaryp durdy.

A2 I. çaňjarmak 1 : Çala çaň bilen örtülmek, çaň basmak, çala çaňap durmak.
II. çaňjarmak→ [Kim]
Ör. Onuň ýüzi[Kim] çaňjaryp duransoň gözleri mölerip görünýärdi.

Çapawullamak

A1 I. çapawullamak 2 : Çapawulçylyk etmek, talaňçylyk etmek, basybalyjylyk bilen meşgullanmak.
II. çapawullamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Basmaçylar[Kim] kebir obalary[Kimi] çapawullap gider ekenler.

Çapgylamak

A1 I. çapgylamak 2 : Çapgy bilen çapmak, kerçemek.
II. çapgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] eti[Kimi] çapgylady.

Çapgynlaşmak

A1 I. çapgynlaşmak 1 : Has sowamak, aýaz bolup başlamak (howa hakynda).
II. çapgynlaşmak→ [Kim]
Ör. Gijäniň aýazy[Kim] gowşaşman, gaýtam barha çapgynlaşýar.

Çapmak1

A1 I. çapmak 1 : Aýak aldygyna ýüwürmek, ylgamak.
II. çapmak→ [Kim]
Ör. Durdymyrat[Kim] çapdyrap gelýärdi.

Çapmak2

A1 I. çapmak 2 : Ýiti ýarag bilen kesmek, bölek-bölek etmek, böleklemek, kerçemek.
II. çapmak→ [Kim], [Ne]

Ör. Kakasy[Kim] tokaýda agaç[Ne] çapýar.

A2 I. çapmak 2 : (Göçme manyda) Basyp almak, talamak.
II. çapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gurt şu jenaýaty eden wagtynda garry enesiniň hekaýalarynda öz ýurduny[Kimi] dönükler[Kim] çapdy.

A3 I. çapmak 2 : (Göçme manyda) Öldürmek, kesmek.
II. çapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gaharynyň oduny öçürmek üçin hökman bigünä Wepany[Kimi] çapjakdy.

Çaramak

A1 I. çaramak 2 : Öz-özüňi oňarmak, ýaşamagy başarmak, her bir kynçylykdan başyňy çykarmak, oňşuk etmek.
II. çaramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Indi siz[Kim] öz başyňyzy[Kimi] çaraýarsyňyz, özüni oňarmaýanlar meni halys ýadadýar.

Çarhlamak

A1 I. çarhlamak 2 : Çarhda çalmak, çarha tutmak, çarhda çalyp ýiteltmek.
II. çarhlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bu pyçaklaryň hemmesini[Kimi] çarhlanypdyr.

Çarpmak

A1 I. çarpmak 2 : Eliň aýalaryny biri-birine batly urup, şarpyldyly ses çykarmak.
II. çarpmak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Jemal[Kim] ellerini{Kimi} çarpdy.

Çarşaklamak

A1 I. çarşaklamak 2 : Çarşak bilen toplap ýygnamak, götermek, agdarmak.
II. çarşaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Myrat[Kim] ýandak petdelerini[Kimi] çarşaklap bir ýere basýardy.

A2 I. çarşaklamak 2 : (Göçme manyda) Penjeläp tutmak, penjelemek.
II. çarşaklamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] palaw[Ne] çarşaklap barmaklaryny şapbyldadyp ýalady.

Çaslamak

A1 I. çaslamak 1 : Tizleşmek, çaltlaşmak.
II. çaslamak→ [Kim]
Ör. Suwuňyn akyşy[Kim] çaslandy.

Çaşmak[ça:şmak]

A1 I. çaşmak 3 : Çalam-çaş bolmak, hersi bir ýana gitmek, çaşgyn halda bolmak, dargamak, pytramak.
II. çaşmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] her ýana[Kime] ganym leşgerini[Kime] çaşdy.

A2 I. çaşmak 1 : Özüňden gitmek, özüňden gidip ýykylmak, beýhuş bolup ýatmak.
II. çaşmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] iş wagtynda çaşypdyr.

A3 I. çaşmak 1 : (Göçme manyda) Aljyraňňy ýagdaýda bolmak, özüňi ýitirmek, aljyramak.
II. çaşmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] garrapdyr, çaşypdyr.

Çatlamak

A1 I. çatlamak 1 : Çat açmak, jaýryk açmak, ýarylyp döwülmek, aýrylmak.
II.çatlamak→ [Kim]
Ör. Çal tüýdügiň[Kim] çatlasyn, Goýun-guzyň otlasyn.

Çatlaşmak

A1 I. çatlaşmak 1 : Çalt bolmak, tiz bolmak, çalasyn bolmak, tizleşmek.
II. çatlaşmak→ [Kim]
Ör. Saçlynyň gelmeli wagty[Kim] çaltlaşjak ýaly, bir duýgy bilen häzir onuň ýüregi doludy.

Çatmak

A1 I. çatmak 2 : Ýyrtylan ýa-da sökülen ýeri depjemek, tikmek.
II. çatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] geýimiň ýyrtylan ýerini[Kimi] çatdy.

A2 I. çatmak 2 : Ýüpüň, tanapyň, sapagyň we ş. m. ujuny birikdirip daňmak.
II.çatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] iki ýüpüň ujuny[Kimi] çatypdyr.

A3 I. çatmak 2 : Iki ýa-da köp zady biri-birine baglamak, daňmak, seplemek.
II. çatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Synandylar[Kim] gol-aýagmy[Kimi] çatmaga, Öldürip läşimi gorpa atmaga.

A4 I. çatmak 2 : (Göçme manyda) Är-heleý etmek, duşurmak.
II. çatmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Gara maňlaýdyr başym, on üç- on dörtdür ýaşym, altmyş ýaşla çatdylar, bu läşim[Ne].

A5 I. çatmak 1 : (Gepleşik dili) Ýeterlik bolmak, etmek.
II. çatmak→ [Kim]
Ör. Göteren azygymyz[Kim] zordan üç güne çatdy.

Çawlamak[ça:wlamak]
A1 I. çawlamak 2 : Çybyk, gamçy we ş. m. zat bilen urup awundyrmak, urmak.
II. çawlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Doganym[Kim] meni[Kimi] çawlady.

Çawmak[ça:wmak]
A1 I. çawmak 1 : Howada gaýyp gitmek, öz ýolundan sowa gitmek, gyşarmak (ok we ş. m. hakda).
II. çawmak→ [Kim]
Ör. Ol, duşman ynanman gaýtalap atsa hem degmedi, ok[Kim] çawup gitdi.

Çaýkamak
A1 I. çaýkamak 2 : Arassalyk üçin içine suw guýup ýuwmak.
II. çaýkamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Nahardan soň, agzyňy[Kimi] içilýän suw bilen çaýkamak gerek!

A2 I. çaýkamak 2 : İki ýana yralamak, iki ýana silkelemek, silterlemek.
II. çaýkamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýel[Kim] garaja öýüň uklaryny[Kimi] şatyrdadyp, çaýkap başlapdy.

A3 I. çaýkamak 2 : (Gepleşik dili) Suwa çyrpmak (ýuwlan geýim hakynda).
II. çaýkamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] geýimleri[Kimi] çaýkasana!

Çaýkanmak
A1 I. çaýkanmak 1 : Iki ýana yranyp, ýaýkyldap durmak, yraň atmak, yranmak.
II. çaýkanmak→ [Kim]
Ör. Öý[Kim] çaýkanýardy, uklar şatyrdaýardy.

A2 I. çaýkanmak 1 : (Göçme manyda) Bahana aramak, yrsarap gozgalaň turuzmak, yrsaramak, uruşmak.
II. çaýkanmak→ [Kim]
Ör. Dok[Kim] çaýkanman, aç doýmaz.

A3 I. çaýkanmak 1 : (Göçme manyda) Tolkun atmak, möwç almak.
II. çaýkanmak→ [Kim]
Ör. Amyderýanyň mele suwy[Kim] çaýkanýardy.

Çaýlamak[ça:ýlamak]

A1 I. çaýlamak 2 : Çaý bermek, çaý içdirip suwsuzlygyny gandyrmak.
II. çaýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sabyr baý, hany, (sen)[Kim] myhmanlary[Kimi] çaýla! -- diýip aýtdy.

Çaýmak[ça:ýmak]

A1 I. çaýmak 3 : Bir metalyň ýüzüne ikinji bir metalyň suwuny, erginini çalmak.
II. çaýmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Ussa[Kim] gülýakanyň ýüzüne[Kime] gyzyl[Ne] çaýyp oturan ekeni.

Çaýsyramak[ça:ýsyramak]

A1 I. çaýsyramak 1 : Çaý içesiň gelmek, suwsamak.
II. çaýsyramak→ [Kim]
Ör. Kepgin dodaklary[Kim] çaýsyrap düşnüksiz gymyldaşdy.

Çaýşarmak

A1 I. çaýşarmak 1 : Çaýşyk bolmak, gyşarmak (aýak we ş. m. hakda).
II. çaýşarmak→ [Kim]
Ör. Igli oglanjygyň aýagy[Kim] çaýşarypdyr.

Çaýşyklamak

A1 I. çaýşyklamak 1 : Aýagyňy egri basyp ýöremek, aýagyňy gyşyk basyp ýöremek.
II. çaýşyklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Çaýşyklap ýöremek.

Çaýylmak[ça:ýylmak]

A1 I. çaýylmak 2 : Bir metalyň ýüzüne ikinji bir metalyň suwy, ergini ýaýylmak, çalynmak.
II. çaýylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gyzyl suwy[Kim] kümüş gupbanyň ýüzüne[Kime] çaýyldy.

A2 I. çaýylmak 2 : Bir endigan ýagty düşmek, ýagty ýaýramak.
II. çaýylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Çar tarapdan ýüzüne[Kime] güneş[Kim] çaýylýar.

A3 I. çaýylmak 1 : (Göçme manyda) Bir alamat aralaşmak, görnüşi üýtgemek, ýaýramak, ýaýylmak.
II. çaýylmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Nursoltanyň şatlyk şöhlesi ýaýylan ýagty[Kim] ýüzüne[Kime] birdenkä gaýgy alamaty[Ne] çaýyldy.

Çekelemek

A1 I. çekelemek 2 : Eýläk-beýläk çekmek, dartgylamak, tüýtmelemek, ýolmalamak.

II. çekelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Soňky gelen iki möjegiň ikisi[Kim] iki tarapdan maslygy[Kimi] çekeleýärdi.

Çekeleşmek
A1 I. çekeleşmek 2 : Bir zat sebäpli dawa edişmek, çekeleşik etmek, jedelleşmek.
II. çekeleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Garamergen bilen[Kimle] Nursähet[Kim] kän çekeleşipdi (Seyıdow, 1986:95)

A2 I. çekeleşmek 2 : Dartyşmak, iteleşmek.
II. çekeleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Bir salym onuň bilen[Kimle] çekeleşip oýun etdik.

Çekiçlemek
A1 I. çekiçlemek 2 : Çekiç bilen üstünden urmak, urup süýndürmek, kakmak.
II. çekiçlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim], çüýüň ujuny[Kimi] ýasylamak üçin çekiçläp otyrdy.

A2 I. çekiçlemek 2 : (Göçme manyda) Gaty tankyt etmek, käýemek.
II. çekiçlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Öten agşamky ýygnakda kolhozçular[Kim] ýaltalary[Kimi] mazaly çekiçlediler.

Çekinmek1
A1 I. çekinmek 2 : Ýygralyk etmek, utanmak, uýalmak, utanjyramak.
II. çekinmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sen[Kim] bizden[Kimden] çekinme-de, Aýt halyň-ahwalyň.

A2 I. çekinmek 2 : Ätiýaç etmek, heder etmek, birneme gorkmak.
II. çekinmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Emma ol bu hakda Atageldi aga[Kim] aýtmakdan[Kimden] çekindi.

Çekişdirmek
A1 I. çekişdirmek 2 : Çalasynlyk bilen çekmek, käbir ýerlerini çalarak çekmek.
II. çekişdirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] joraplaryny[Kimi] çekişdirdi.

Çekmek
A1 I. çekmek 2 : Dartmak.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tamdyranyň kirşini[Kimi] çekdi.

A2 I. çekmek 2 : Bir zady bir ýerden ikinji ýere eltmek, göterip bilmek, süýşürmek, daşamak.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] köçäniň daşlaryny[Kimi] çekdi.

A3 I. çekmek 2 : Terezide ölçäp agramyny bilmek, ölçäp bermek.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Terezide onuň ýüregini[Kimi] çekipdirler.

A4 I. çekmek 2 : Sogrup, çykaryp almak, çykarmak, sogurmak.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Goltugundaky kitaby[Kimi] çekip alypdyrlar.

A5 I. çekmek 2 : Belli wagta çenli dowam etmek.
II. çekmek→ [Kim], [ZÖ]
Ör. Garakçylaryň at saýlamak, nahar taýýarlatmak işleri[Kim] bir sagada golaý[ZÖ] çekdi.

A6 I. çekmek 3 : Geçirmek, salmak, eltmek.
II. çekmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Şäherden obamyza[Kime] ýol[Ne] çekdiler.

A7 I. çekmek 3 : Gatnaşmaga höwes döretmek, girizmek, gatnaşdyrmak.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Siz)[Kim] Gimtastika sapagyna[Kime] öz ýoldamlaryňyzy[Kimi] hem çekiň!

A8 I. çekmek 2 : Içiňe sormak (çilim we ş. m. hakda).
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] tütüni[Kimi] çekdim.

A9 I. çekmek 3 : Susup almak, çykarmak.
II. çekmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] Guýudan suw[Ne] çekmedi.

A10 I. çekmek 2 : Daş görnüşi, kesbi, gylyk-häsiýeti birine meňzetmek, çalym etmek.
II. çekmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Asyl seniň ýeläňe-ygyňa düşer ýaly däl, kakaňda- ha şeýle häsiýetlisi ýokdy, bilmedim sen[Kim] kime[Kime] çekdiňkäň?!

A11 I. çekmek 2 : El bilen süýüp almak, süýmek (ýüpek hakda).
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör.Garry ene ýüň egirýär, gulaç dokaýar, (ol)[Kim] onuň-munuň ýüpegini[Kimi] çekip berýär.

A12 I. çekmek 2 : Syramak, tikmek (ýorgan hakynda).
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] täze ýorgany[Kimi] çekipdir.

A13 I. çekmek 2 : Ýapmak, örtmek.
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýelli[Kim] haty hem alyp, içki jaýa girip, işigi[Kimi] çekdi.

A14 I. çekmek 2 : Üwemek.
II. çekmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] Degirmende un (bugdaý)[Ne] çekipdir.

A15 I. çekmek 2 : Döl almak üçin çaknyşdyrmak (mal-gara hakda).
II. çekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] mallary[Kimi] çekmek

A16 I. çekmek 2 : Bir zadyň özüne meňzedip şekilini almak.
II. çekmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] surat[Ne] çekdi.

Çekremek
A1 I. çekremek 1 : Sandyrawuk sesli mälemek (geçi hakda).
II. çekremek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Geçi{Kim} çekredi.

Çemçelemek
A1 I. çemçelemek 2 : Çemçe bilen almak, çemçe bilen alyp iýmek.
II. çemçelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Çemçe bilen ýygnanyňy[Kimi] çanaklap dökme.

Çemelemek
A1 I. çemelemek 2 : Çemesine getirip, taýýarlap goýmak, gabatlap häzirlemek.
II. çemelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] her bir zadi[Kimi] çemeleýipdir.

Çemmerlemek
A1 I. çemmerlemek 2 : Düýäniň howudynyň çemmerini çekip daňmak.
II. çemmerlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Düýäniň howudyny[Kimi] salyp çemmerlemek.

Çenemek
A1 I. çenemek 2 : Nyşana almak, gezemek.
II. çenemek→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Şol wagt leýtenant bir karabini alyp, biraz dikelibräge-de duşmana[Kime] tarap çenedi.

A2 I. çenemek 2 : Ululygyny, kiçiligini deňäp görmek, deňemek.
II. çenemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Donuň uzynlygyny[Kimi] boýuňa çenäp görmek.

Çenlemek
A1 I. çenlemek 2 : Çen bilen kesgitlemek, çen etmek, çak etmek, güman etmek.
II. çenlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Biriniň ýaşyny[Kimi] çenläp aýtmak.

Çeňklemek
A1 I. çeňklemek 2 : Döwlen, jaýryk atan, çat açan agaç gaba çeňk urmak, çeňk urup berkitmek.
II. çeňklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çanagy[Kimi] çeňkledi.

Çermemek
A1 I. çermemek 2 : Geýimiň ýeňini ýa-da balagyň agzyny tersligine düýrläp çyzgamak.
II. çermemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kimse[Kim] goluny[Kimi] çermäp, gapyda odun aýyrýardy.

A2 I. çermemek 2 : Epläp açmak, serpmek.
II. çermemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jemende öýüň gamşyny sypyrdy, ol[Kim] durluklaryny[Kimi] çermedi.

Çerreltmek
A1 I. çerreltmek 2 : Çüýjertmek (göz hakda).
II. çerreltmek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı , [Kime]
Ör. Ol[Kim] Kotlýarowa[Kime] gözlerini{Kim} çerreldip seretdi.

Çetinleşmek
A1 I. çetinleşmek 1 : Çetin bolmak, kynlaşmak, agyrlaşmak.
II. çetinleşmek→ [Kim]
Ör. Işler[Kim] gitdigiçe çetinleşýär.

Çetleşmek
A1 I. çetleşmek 1 : Bir gyra çekilmek, köpçülikden saýlanmak; aýrylmak, gyraklanmak.
II. çetleşmek→ [Kim]
Ör. Onuň özi[Kim] gitdigiçe işden çetleşdi.

Çetremek

A1 I. çetremek 1 : Mekgejöwen gowrulanda patrak bolman açylman galmak, çetrek bolmak.
II. çetremek→ [Kim]
Ör. Patragymyz gowy bolmady, köpüsi[Kim] çetredi.

A2 I. çetremek 1 : Janlanyp, täzeden gol çykaryp, gögerip başlamak (ösümlik hakynda).
II. çetremek→ [Kim]
Ör. Howa çigräp başlandan soň, gawun, garpyz[Kim] täzeden çeträp başlaýar.

Çeýnemek

A1 I. çeýnemek 2 : Agza salyp bölek-bölek etmek, owratmak, ownutmak.
II. çeýnemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Atlar[Kim] bol samany[Kimi] nebsewürlik bilen çeýnediler.

A2 I. çeýnemek 2 : (Göçme manyda) Mazaly degmek, aýtjagyny aýdyp horlamak.
II. çeýnemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Naçalnigini[Kimi] näçe çeýnädi.

Çäklenmek

A1 I. çäklenmek 1 : Bir zat ýa-da iş belli bir derejä ýetirilip goýulmak.
II. çäklenmek→ [Kim]
Ör. Eseriň gahrymanlary[Kim] iş üstünde hereket etmän, öz aralaryndaky edýän gürrüňleri bilen çäklenýärler.

A2 I. çäklenmek 1 : Kanagatlanmak.
II. çäklenmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Emma dine bir sözde düşündürmek bilen çäklenmek, ol hut iş yüzünde hem öwredyerdi.

Çäşermek

A1 I. çäşermek 1 : Gyşaryp ýatmak.
II. çäşermek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Suwuň gulagyny açda, çäşer-de yat!

A2 I. çäşermek 1 : Özüňden gidip, bulaşyp ýatmak.
II. çäşermek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] birden dik duran ýerinden çäşerdi-de ýatyberdi.

Çigişmek

A1 I. çigişmek 1 : Açylmaz ýaly çigin düşüp daňylmak, çigin bolmak.

II. çigişmek→ [Kim]
Ör. Sapagyň ujy[Kim] çigşipdir.

A2 I. çigişmek 1 : (Göçme manyda) Ýitileşmek, berkişmek.
II. çigişmek→ [Kim]
Ör. Onuň ýüregindäki görüşmezlik niýeti[Kim] has beter çigişdi.

Çigitlemek
A1 I. çigitlemek 2 : Çigidi çakyp, maňzyny iýmek, maňzyny gabygyndan arassalamak.
II. çigitlemek→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Olaryň kimisi nas tüýkürýär, kimisi[Kim] çigit{Ne} çigitleýär.

A2 I. çigitlemek 2 : Pagtany çigidinden arassalmak.
II. çigitlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Pagtany[Kimi] çigitlemek

Çigmek
A1 I. çigmek 2 : Çiginläp düwmek, çigin salmak.
II. çigmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüpi[Kimi] çigmek. (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%A7igmek&search=Search&key=&tax=-1, 12/05/2015)

Çigreklemek
A1 I. çigreklemek 1 : Howa azrak sowap ugramak.
II. çigreklemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Howa{Kim} çigreklerdi

A2 I. çigreklemek 1 : Ýeňiljek sowuk kakmak, çalaja sowuklap nähoşlamak (esasan çaga barada).
II. çigreklemek→ [Kim]
Ör. Ol çaga[Kim] çigrekläpdir.

Çigremek
A1 I. çigremek 1 : Howa sowap başlamak, aýaz düşüp başlamak.
II. çigremek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Güýz düşenden soň, howa{Kim} çigräp başlar.

Çikjermek
A1 I. çikjermek 2 : Biriniň üstüne haýbat atmak.
II. çikjermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Hamala diýersiň, men ondan gorkýan ýaly, gözjagazlaryny alardyp, (ol)[Kim] meniň üstüme[Kime] çikjerip bolýar.

A2 I. çikjermek 1 : Suwumsyzlyk edip, öňe düşmek, hondan bärsi bolmak, gopbamsyramak.
II. çikjermek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] çikjerip, görünmesiz ýerde görünýär.

Çilimleşmek

A1 I. çilimleşmek 1 : Biri bilen çilim çekişmek, çilim çekişip dynç almak.
II. çilimleşmek→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Ýolly, hany bir çilimleşeli!

Çilşirmek

A1 I. çilşirmek 2 : Biri-biriniň içinden geçirmek, indirmek.
II. çilşirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] aýaklaryny[Kimi] çilşirip, traktoryň kölegesinde çaý içip otyr.

A2 I. çilşirmek 1 : (Sport termini) Çilşirme emelini salmak.
II. çilşirmek→ [Kim]
Ör. Kä ol badak saldy, (ol)[Kim] kä beýleki içden çilşirdi (Seýıdow, 1986:21).

Çintgemek

A1 I. çintgemek 2 : Sorap anygyna ýetjek bolmak, iň ownuk zatlary hem biljek bolup gaýta-gaýta soramak.
II. çintgemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň eden işlerini[Kimi] birin-birin çintgäp barlaýardy.

Çiňermek

A1 I. çiňermek 2 : Dykgat bilen seretmek, üns berip garamak, geňirgenip garamak.
II. çiňermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ýoldaşyna[Kime] çiňerip seretdi.

Çirkizmek

A1 I. çirkizmek 3 : Ýaga daglamak; oda, ýanla tutup, hamyň we ş. m. ýüzündäki tüýüni, ýelegini ýakmak, ýanla çabradyp arassalamak.
II. çirkizmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] kellebaşaýagy[Kime] oda[Kime] çirkizmek.

Çirtmek1

A1 I. çirtmek 2 : Ýiti ýarag bilen sähalçe dilmek, çalaja kesmek.
II. çirtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Dömüp çykan ýaranyň üstünü[Kimi] çirtdiler.

A2 I. çirtmek 2 : (Göçme manyda) Ýalap geçmek, awutmak.
II. çirtmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Demirgazykdan ösýän çapgyn şemal[Kim] garrynyň ýüzüni[Kimi] çirtip geçýärdi.

Çisňemek[çi:sňemek]

A1 I. çisňemek 1 : Maýdalap ownujak pürküp ýagmak (ýagyş hakynda).
II. çisňemek→ [Kim]
Ör. Gijäniň Aýsyzlygynyň üstesine howa bulutdy hem ümürlidi we ýumşaklyk bilen (ol)[Kim] çisňeýärdi.

Çişlemek[çi:şlemek]

A1 I. çişlemek 2 : Çiş dürtmek, çiş çümdürmek.
II. çişlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] zaty[Kimi] böwründen çişlemek.

A2 I. çişlemek 2 : Öldürmek.
II. çişlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hiçbir zatdan çekinmezden, Duşmanlary[Kimi] çişledim men[Kim] .

A3 I. çişlemek 2 : (Göçme manyda) Söz bilen urmak, söz bilen duzlamak.
II. çişlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Oňy[Kimi] mazalyja çişlediň, indi öwrülip şonuň ýaly zady agzyna almaz.

Çişmek[çi:şmek]

A1 I. çişmek 1 : Çiş emele gelmek, ýellenip gabarmak, pökgermek, gübermek.
II. çişmek→ [Kim]
Ör.Tatýana çaý guýup, Güllere garap, diýdi: -- Ýüzüň[Kim] çişip nähili boldy.

A2 I. çişmek 1 : Ýel almak, ýel bilen dolmak.
II. çişmek→ [Kim]
Ör. Pökgi[Kim] ýel berlenden soň çişdi.

A3 I. çişmek 2 : (Göçme manyda) Biriniň üstüne haýbat atmak, gyzarylmak, gaharlanmak, herrelmek.
II. çişmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Meniň üstüme[Kime] çişmäni hem başarýardyň.

A4 I. çişmek 1 : (Göçme manyda) Hondan bärsi bolmak, gopbamsy bolmak, güplemek.
II. çişmek→ [Kim]
Ör. Getirlende ilki[Kim], gelniň ýanyna gaty çişip, sygman geler donuna.

Çitmek

A1 I. çitmek 2 : Çitim etmek, çitim çitip dokamak.

II. çitmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol ikisi[Kim] dulda dokma[Ne] çitýärdiler.

Çogdamlamak
A1 I. çogdamlamak 2 : Çogdam edip goýmak, ykjam edip üýşürmek (odun, gül we ş. m. zatlar hakynda).
II. çogdamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Odunlary[Kimi] çogdamlap goýmak.

Çogmak1
A1 I. çogmak 1 : Gaýnap gabyň erňegine çenli ýermek, gaýnap daşyna dökülmek, joşup daşyna çykmak.
II. çogmak→ [Kim]
Ör. Süýt[Kim] çogdy.

A2 I. çogmak 1 : (Göçme manyda) Joş almak, joşmak.
II. çogmak→ [Kim]
Ör. Ýaş ýürekde barha ökde namys[Kim] çogar ot alyp.

Çokalamak
A1 I. çokalamak 2 : Yzly-yzyna çokmak, çüňki bilen alyp iýmek, iýişdirmek, çüňki bilen deşmek (guş hakynda).
II. çokalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gargalar[Kim] maslygy[Kimi] çokalaýardylar.

Çokjarmak
A1 I. çokjarmak 1 : Suwumsyzlyk edip, göze-başa düşmek, beýlekilerden öňürtmek, garyşmasyz ýere gatyşmak, garyşmak.
II. çokjarmak→ [Kim]
Ör. Ol derrew[Kim] çokjarar.

Çokmak
A1 I. çokmak 2 : Çüňki bilen iýmek.
II. çokmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Kepderiler[Kim] däne[Ne] çokdu.

A2 I. çokmak 2 : Çüňki bilen urmak, tutmak, dişlemek (guş hakynda).
II. çokmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garga[Kim] garganyň gözüni[Kimi] çokmaz.

Çokunmak
A1 I. çokunmak 2 : (Dini söz) Hudaýa ýa-da bir «keramatly» zada ýüz tutmak, ybadat etmek.
II. çokunmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Halk[Kim] ol ganojaklara[Kime] çokundu.

Çolamak

A1 I. çolamak 3 : Bir zady ikinji bir zadyň arasyna salyp, daşyny örtmek, dolamak.
II. çolamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ony[Kimi] gazetiň arasyna[Kime] çolady.

A2 I. çolamak 3 : Gundamak.
II. çolamak→ [Kim], [Kimi], {kime}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Çagany[Kimi] gundaga{Kime} çolap, eline aldy.

A3 I. çolamak 3 : Daşyna saramak, oramak.
II. çolamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Köne geýimini[Kimi] endamyna[Kime] çolapdyr-da, Soltansöýne jogap beripdir.

Çolarmak

A1 I. çolarmak 1 : Çola bolmak, adam azalmak, birneme çola bolup başlamak.
II. çolarmak→ [Kim]
Ör. Köne oba[Kim] gaty çolardy.

Çolpulamak

A1 I. çolpulamak 2 : Çolpy bilen süzüp almak.
II. çolpulamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Gazandan (ol)[Kim] börek[Ne] çolpulap çykarmak.

Çommalmak

A1 I. çommalmak 1 : Dyzyňy epip, iki aýagyň üstünde oturmak.
II. çommalmak→ [Kim]
Ör. Annaguly[Kim] bir düýp gowaçanyň düýbünde çommaldy.

A2 I. çommalmak 1 : Öňe çykyp durmak, sömelip görünmek, ujy çykyp durmak.
II. çommalmak→ [Kim]
Ör. Topbagyň dodaklary[Kim] çommalyp durdy.

Çorlamak

A1 I. çorlamak 1 : Kir baglamak, kir basmak, kir gatap galmak, çor baglamak.
II. çorlamak→ [Kim]
Ör. Onuň eli[Kim] çorlapdy.

Çotgalamak

A1 I. çotgalamak 2 : Çotga bilen arassalamak, çotga bilen päkize etmek, hapasyny aýyrmak.
II. çotgalamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Men)[Kim] Asla dişini[Kimi] çotgalamagyň geregem ýok (çevrimiçi: http://wap.ertir.com/index.php?q=blog&view=97504,10.03.2015).

Çotlamak

A1 I. çotlamak 2 : Çot bilen hasap etmek, çot urmak.
II. çotlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Ýaňky hasaby[Kimi] ýaňadan hem bir çotladyk weli, dogry çykdy.

Çowlamak

A1 I. çowlamak 2 : Ujuny inçeltmek.
II. çowlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Taýagyň ujuny[Kimi] birneme çowlamak.

A2 I. çowlamak 2 : Ýiti täsir etmek, çala ýakmak (aýaz, howur hakynda).
II. çowlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sörtükden uran epgek[Kim] ýüzüni[Kimi] çowlap barýardy.

Çoýmak[ço:ýmak]

A1 I. çoýmak 2 : Oda tutup ýylatmak, gyzdyrmak.
II. çoýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oduň başyna geçdi-de, (ol)[Kim] elini[Kimi] çoýdy.

Çozmak

A1 I. çozmak 2 : Hüjüm etdirmek, üstüne dökülmek.
II. çozmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Eziz Tejen şäherine[Kime] Allaýar han bilen bile çozdy.

A2 I. çozmak 2 : Bir süri bolup bir ýere eňmek, bir zada topulmak, bosmak.
II. çozmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Goýunlar[Kim] suwa[Kime] çozdy.

A3 I. çozmak 2 : (Göçme manyda) Köpçilik bolup bir işe girişmek.
II. çozmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Serçeler[Kim] üzüme[Kime] çozdu, sarlary sapanladylar.

Çökmek

A1 I. çökmek 1 : Suw gitmek ýa-da yzgar çekmek we ş. m. zerarly aşak düşmek, oýulmak, peselmek (ýer hakynda).
II. çökmek→ [Kim]
Ör. On gat uly jaýyň aşagyndan otly geçende, neneň ol[Kim] çökäýmeýärkä?!

A2 I. çökmek 1 : Dyzyň üstüne oturmak, aýaklaryny epip üstünde oturmak (düýe hakda).

II. çökmek→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] bimahal çökdi.

A3 I. çökmek 2 : Suwuň düýbüne gitmek, batmak.
II. çökmek→[Kim], [Kime]
Ör. Börekler[Kim] gazanyň düýbüne[Kime] çökdi.

A4 I. çökmek 1 : (Göçme manyda) Oturmak, ýerleşmek.
II. çökmek→ [Kim]
Ör. Aşyr Artygyň[Kim] düşeginiň ýanynda çöküp, onuň elini gysymlady.

Çöňňermek
A1 I. çöňňermek 1 : Çöňňe bolmak, gözüň kütelmek.
II. çöňňermek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gözü{Kim} şeýle çöňňerip, şuny hem göreňokmy?!

Çöplemek
A1 I. çöplemek 2 : Ýeke-ýeke ýygnamak, ýygnap üýşürmek.
II. çöplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] döwlen stakanyn gyýçaklaryny[Kimi] çöpledi.

A2 I. çöplemek 2 : Hasylyny ýygmak.
II. çöplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Indi pagtanyň bir übtügini[Kimi] hem zaýalaman çöplemegimiz galdy.

A3 I. çöplemek 2 : Ýeke-ýekeden saýlap almak, aýryp almak.
II. çöplemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] çeltik[Ne] çöpledi.

A4 I. çöplemek 2 : Iýip gutarmak, iýmek.
II. çöplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ozal-a ýyl aşan tohumyň ýarysyny[Kimi] gargalar[Kim] çöpledi.

Çöşlemek
A1 I. çöşlemek 2 : Kültemini, sargysyny açmak, sökmek.
II. çöşlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şlanglary Erin içegesini[Kimi] çöşledi.

Çöwjemek
A1 I. çöwjemek 2 : Biriniň üstüne gygyrmak, haýbatly dyzamak, sürünmek.
II. çöwjemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýralyk ajy däl, ynan, söwdügim, haýynlar[Kim] üstüme[Kime] çöwjäp gelende.

Çöwşülemek

A1 I. çöwşülemek 2 : Öýe çöwşi etmek.
II. çöwşülemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýel ýykmazlyk üçin öýi[Kimi] çöwşülemek gerek.

Çöwürmek

A1 I. çöwürmek 2 : Iç ýüzüni daşyna öwürmek.
II. çöwürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kostýumyny[Kimi] çykardy-da, çöwrüp eline aldy.

A2 I. çöwürmek 2 : Agzyny yzyna serpmek.
II. çöwürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Galla gapgarylanda gabyň agzyny[Kimi] çöwürmek.

A3 I. çöwürmek 2 : Aşagyny ýokary öwürmek, agdarmak, düňdermek.
II. çöwürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Al-asmanda aýylganç uwlaýan bomba[Kim], Wazlap inip gara ýeri[Kimi] çöwürdi.

Çözlemek

A1 I. çözlemek 2 : Kültemini açmak.
II. çözlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jutdan işilen ýogyn tanapyny aldy-da, (ol)[Kim] ony[Kimi] çözledi.

Çözmek

A1 I. çözmek 2 : Daňlan ýüpi, düwni, sargyny we ş. m. açmak.
II. çözmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] düýäniň duşagyny[Kimi] çözdi.

A2 I. çözmek 2 : Meseläni işlemek, işläp çykarmak.
II. çözmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] mugallymyň beren meselesini[Kimi] tiz çözdüm.

A3 I. çözmek 2 : Orta atylan meseläni bir ýüzli etmek, bir meseläni, ýagdaýy anyklamak, belli netijä getirmek.
II. çözmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bu meseleleriň hemmesini[Kimi] umumy sözler bilen beýan etmän, aýry-aýry konkret şahslaryň üsti bilen çözýär.

Çugdumlamak

A1 I. çugdumlamak 2 : Bir ýere ykjam üýşürmek, üýşürip goýmak, üýşmek etmek.
II. çugdumlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Bütin töweregi nebite bulaýan inçejik turbalary[Kimi] sebet çybygy ýaly çugdumlaýardylar.

Çugutmak

A1 I. çugutmak 1 : Üşäp ýa-da başga bir sebäbe görä pugta ýygrylmak, düýrükmek, ýygrylyp oturmak.
II. çugutmak→ [Kim]
Ör. Aman aga[Kim] ýene-de çugudyp aşak oturdy.

Çukuralmak

A1 I. çukuralmak 1 : Çukur bolmak, çuň bolmak.
II. çukuralmak→ [Kim]
Ör. Bu ýer[Kim] birneme çukuralypdyr.

A2 I. çukuralmak 1 : Içine giden ýaly bolmak, öçügsi bolup görünmek (göz hakynda).
II. çukuralmak→ {Kim}Tamamlaýıcı
Ör. Şofýoryň gözleri{Kim} çukuralyp halys boldy.

Çuňalmak

A1 I. çuňalmak 1 : Çuň bolup başlamak, çuňňur bolmak, çukur bolmak, çuňlaşmak.
II. çuňalmak→ [Kim]
Ör. Guýudan bir-iki depin alypdyrlar weli (ol)[Kim] çuňalypdyr.

Çüflemek

A1 I. çüflemek 1 : (Dini söz) Dem salmak, dem urmak, doga etmek, çüf urmak.
II. çüflemek→ [Kim]
Ör. Gudratdan mukaddes ojak[Kim] çüflendi (Gurbannepesow, 1995:429).

Çümmek

A1 I. çümmek 2 : Dürtülip geçmek, sanjylmak, batmak.
II. çümmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýagyna[Kime] tiken[Kim] çümdi.

A2 I. çümmek 2 : Suwuň düýbüne, aşagyna gitmek, suwa batmak.
II. çümmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Suwa[Kime] çümmek.

Çümmüklemek

A1 I. çümmüklemek 2 : Başam we süýem barmaklaryň ujy bilen ten gapjamak, çümmügiň bilen mäkäm tutmak.
II. çümmüklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar[Kim] meni[Kimi] sapakta çümmüklediler (TTS).

Çümürmek

A1 I. çümürmek 2 : Kellä geýilýän zady öz durýan derejesinden aşak basyp geýmek.
II. çümürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Possunynyň daşyndan pugta guşalan kemerini düzetdi, (ol)[Kim] telpegini[Kimi] berkräk çümürdi.

Çüpremek

A1 I. çüpremek 1 : Ownamak, kiçelmek, maýda bolmak.
II. çüpremek→ [Kim]
Ör. Göwnüme bolmasa, mallar[Kim] gitdigiçe çüprer.

Çürelmek

A1 I. çürelmek 1 : Aşagy ýa-da ýokarsy çowly bolmak.
II. çürelmek→ [Kim]
Ör. Onuň eňegi[Kim] çürelip galypdyr.

Çürkemek

A1 I. çürkemek 2 : Birine maddy taýdan zyýan ýetirmek, ütmek.
II. çürkemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] ona[Kime] çürkendirin asla ýadymdan çykmaz.

A2 I. çürkemek **2** : Horlamak, azap bermek.
II. çürkemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Mihmanlar[Kim] jaý eýesine[Kime] çürkedi (TTS).

A3 I. çürkemek 2 : Gyzgyn zada biriniň bedeniniň bir ýerini ýakmak, bişirmek.
II. çürkemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] elimi[Kimi] çürkedim.

Çürtmek

A1 I. çürtmek 2 : Ujuny ýolmak, ujundan ýolup almak (ot, agaç we ş. m. hakynda).
II. çürtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Agajyn ýapragyny[Kimi] çürtedim.

Çürüşmek

A1 I. çürüşmek 1 : Gyzgyn zada ýanyp bürüşmek, ýalyn çabyrap ýygyrt-ýygyrt bolmak.
II. çürüşmek→ [Kim]
Ör. Oduň ýanynda goýlan ädigiň burny[Kim] çürşüpdir.

Çürüzziklemek

A1 I. çürüzziklemek 1 : Çürüzzik oýnunda orta depmek.
II. çürüzziklemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] herdaýym çürüzzikler.

Çüýjermek

A1 I. çüýjermek 2 : Bir zada gözüňi çerreldip, çiňerdip seretmek.
II. çüýjermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Mugallym[Kim] maňa[Kime] çüýjerdi

Çüýlemek

A1 I. çüýlemek 2 : Çüý kakyp berkitmek.
II .çüýlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Baryny bir düwünçege düwüp, agaja[Kime] ykjam çüýledim.

A2 I. çüýlemek 2 : (Göçme manyda) Ýerlikli gep aýdyp, berk gaýtawul bermek, duzlamak, sugşurmak.
II. çüýlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Senem[Kim] şu ýagdaýy[Kimi] gazete çüýläp, maňa kömek etmeseň, ölemde gözümi açyp giderin.

Çüýremek

A1 I. çüýremek 1 : Organiki taýdan bozulyp başlamak.
II. çüýremek→ [Kim]
Ör. Ýagyş has köpräk ýagsa, tohumlar[Kim] çüýrer gorkusy bardy.

A2 I. çüýremek 1 : Kesilmek, zaýalanmak (süýt hakynda).
II. çüýremek→ [Kim]
Ör. Düýnki alan süýdümiz[Kim] çüýräpdir.

A3 I. çüýremek 1 : Sary gitmek (geýim hakynda).
II. çüýremek→ [Kim]
Ör. Bu köýnegim halys[Kim] çüýräpdir.

Çybşyldamak

A1 I. çybşyldamak 1 : Çala aýak sesini çykaryp ýöremek, çybşyldy döremek.
II. çybşyldamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] daşardan çybşyldap geldi.

Çybyklamak[çy:byklamak]

A1 I. çybyklamak 2 : Çybyk bilen urmak, saýgylamak.
II. çybyklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Şol wagtda bir selleli garryja molla gelip, itleriň gandyzyna[Kime] çybyklady.

Çydamak

A1 I. çydamak 2 : Agyra ýa-da başga bir zada dözmek, çydam etmek, döz gelmek.
II. çydamak→ [Kim], [Kime]

Ör. Näsag janyma[Kime] şu bela[Kim] çydajak boldum.

A2 I. çydamak 2 : Sabyr etmek, garaşmak.
II. çydamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Gowusy[Kimi] çydaýyn, oba barýançam, Ony özüm gözüm bilen görýänçäm.

A3 I. çydamak 1 : (Göçme manyda) Ýeterlikli bolmak, ýetmek.
II. çydamak→ [Kim]
Ör. Bu harç edişiňe pul[Kim] çydamaz.

Çygjarmak[çy:gjarmak]

A1 I. çygjarmak 1 : Birneme der gelmek, çala derlemek.
II. çygjarmak→ [Kim]
Ör. Horjunuň agramyňdan ýana garrynyn arkasy[Kim] çygjardy.

Çygşyldamak

A1 I. çygşyldamak 2 : Çygşyldyly ses çykarmak, çygyş-çygyş edip çala seslenmek.
II. çygşyldamak→[Kim]
Ör. Çaly, çerkezler[Kim] sähelçejik şemala çygşaldap otyr.

Çygylmak

A1 I. çygylmak 1 : Az salymlykça demiňi tutup hyklamak, özüňe zor salmak, iginmek.
II. çygylmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme, beýle çygylýarsyň?!

Çygyrmak[çy:gyrmak]

A1 I. çygyrmak 1 : Inçeden ýiti ses bilen gygyrmak.
II. çygyrmak→ [Kim]
Ör. Ol çaga[Kim] çyr-çyr çygyrdy.

Çykamak

A1 I. çykamak 2 : Odun-çöp ýaly zatlary mala ýüklemek üçin ykjam edip daňmak.
II. çykamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] iki düýelik oduny[Kimi] çykap goýdular.

Çykarmak

A1 I. çykarmak 2 : Içinden daşyna alyp çykmak.
II. çykarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kitaby[Kimi] sumkasyndan çykardy.

A2 I. çykarmak 2 : Egninden aýyrmak.

II. çykarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Keýmir[Kim] paltosyny[Kimi] egninden çykaryp, tamyň burçundaky asawaçdan asdy.

A3 I. çykarmak 3 : Gullyk wezipesinden aýyrmak, boşatmak.
II. çykarmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Meredi[Kimi] işden[Kimden] çykarypdyr.

A4 I. çykarmak 2 : Gyz maşgalany gözli-başly etmek, äre bermek.
II. çykarmak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] meni[Kimi] çykaryp, gysymynyň içinde saklajak bolýar.

A5 I. çykarmak 2 : Iýer ýaly we ş. m. zady salyp alyp bermek, getirmek.
II. çykarmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Aýna[Kim] okara doly gowurma[Ne] çykardy.

A6 I. çykarmak 2 : Bir ýerden başga bir ýere sürüp alyp gitmek.
II. çykarmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Eger men hem alada etsem, onda guma[Kime] goýun[Kim] çykarmaly bolarys.

A7 I. çykarmak 2 : Meseläni çözmek, işlemek.
II. çykarmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Mesele[Ne] çykarmak için köp wagt gerek bolar.

A8 I. çykarmak 2 : Öndürip ýetişdirmek, önüm bermek.
II. çykarmak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] zawod ýag önümlerini[Kimi] çykarýar.

A9 I. çykarmak 2 : Ýerasty baýlyklary gazyp almak.
II. çykarmak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Ol işçiler[Kim] şahtada kömür{Ne} çykarýarlar.

A10 I. çykarmak 3 : (Göçme manyda) Zadyň bahasyny belli derejä ýetirmek, belli bir nyrha getirmek.
II. çykarmak→ [Kim], [Kimi], [ZÖ]
Ör. Aşgabatda çaýyň gadagyny[Kimi] men[Kim] üç manada[ZÖ] -da çykaryp bilerin.

Çykmak

A1 I. çykmak 2 : Belli bir zadyň içinden saýlanyp aýrylmak, gitmek.
II. çykmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Yhlas bilen aglasaň, sokur gözden[Kimden] ýaş[Kim] çykar.

A2 I. çykmak 2 : Belentlige göterilmek, ýokary galmak.
II. çykmak→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Artyk gurşun ýaly akýan çägäniň belent raýyşyna[Kime] çykdy.

A3 I. çykmak 1 : Öz wagtyndan öň peýda bolmak.
II. çykmak→ [Kim]
Ör. Ýaz[Kim] ir çykypdy.

A4 I. çykmak 2 : Ýaşaýan ýerinden göçüp gitmek.
II. çykmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Men[Kim] ol jaýdan[Kimden] çykdym.

A5 I. çykmak 2 : Gullukdan, işden aýrylmak.
II. çykmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] mekdepden[Kimden] çykypdyr.

A6 I. çykmak 1 : Öňe saýlanmak, öň tarapa berilmek.
II. çykmak→ [Kim]
Ör. Tamyň burçy[Kim] ileri çykypdur.

A7 I. çykmak 1 : Ýaryşdan ozmak, öň gelmek.
II. çykmak→ [Kim]
Ör. Saýlawda obanyň aty[Kim] çykdy.

A8 I. çykmak 2 : Äre barmak, durmuşa gitmek.
II. çykmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Olaryň gyzy[Kim] durmuşa[Kime] çykypdyr.

A9 I. çykmak 1 : Emele gelmek, dömmek.
II. çykmak→ [Kim]
Ör. Onuň boýnuna çyban[Kim] çykypdyr.

A10 I. çykmak 2 : Belli bir derejä ýetmek, barmak.
II. çykmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Bu oýnalýan oýnuň derejesi artyp, ozal bir köpük bolsa, soňabaka bir şaýa, iki şaýa, soň bir apbasa[Kime] çykdy.

A11 I. çykmak 1 : (Göçme manyda) Ses gelmek, eşidilmek.
II. çykmak→ [Kim]
Ör. Ýene çykdy jaňyň owazy[Kim], Enaýy jaňňyrdap çagyrdy bizi.

Çylpyklamak

A1 I. çylpyklamak 1 : Göze iriňli şepbeşik ýygnanmak, gözde çylpyk emele gelmek.
II. çylpyklamak→ [Kim]
Ör. Onuň gözleri[Kim] çylpyklady.

Çyngarmak
A1 I. çyngarmak 1 : Çyna, hakykata öwrülip başlamak.
II. çyngarmak→ [Kim]
Ör. Ol eşiden habarymyz[Kim] çyngardy.

Çyňkyrmak
A1 I. çyňkyrmak 1 : Urulmakdan, dalanmakdan yzly-yzyna inçe gaty ses çykarmak (it hakda).
II. çyňkyrmak→ [Kim]
Ör. Güjük[Kim] çyňkyrdy.

Çyňsamak
A1 I. çyňsamak 1 : Belli bir sebäbe göre inçejik, nayyncar uzyn ses çykarmak (it hakda).
II. çyňsamak→ [Kim]
Ör. Ertesi danylgy köpek[Kim] çynsap başlaýar.

A2 I. çyňsamak 1 : (Göçme manyda) ağlamak
II. çyňsamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Goý sesiňi, näme çyňsap otyrsyn!

Çypdyrmak
A1 I. çypdyrmak 1 : Ýalan söz aýtmak, ýalan sözlemek.
II. çypdyrmak→ [Kim]
Ör. Üçünji[Kim] seýle bir çypdyrýar welin (Ezizow, 1995: 195)

Çyrçyklamak
A1 I. çyrçyklamak 1 : Kesel degmek, ýeňiljek syrkawlamak (çaga hakda).
II. çyrçyklamak→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] çyrçyklady.

Çyrlamak
A1 I. çyrlamak 1 : Çirkin sesli aglamak (çaga hakda).
II. çyrlamak→ [Kim]
Ör. Eşidilýär sesi, çaga[Kim] çyrlaýar.

Çyrmamak
A1 I. çyrmamak 2 : Bir zadyň daşyna çolamak, orap almak.
II. çyrmamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gyzgyn ýüreginiň daşyny[Kimi] çyrmap alan söýginiň ýüpek tarlaryny çözmek isledi.

Çyrpmak1
A1 I. çyrpmak 2 : Ujundan, ýokarsyndan kesmek, kesip aýyrmak.

II. çyrpmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] üzüm çybyklarynyn ujuny[Kimi] çyrpmaly.

Çyrpmak2

A1 I. çyrpmak 2 : Ýuwlan kiri ahyrky gezek arassalamak üçin arassa suwa sokup çykarmak, batyrmak, durlamak.
II. çyrpmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] geýimleri[Kimi] çyrpdy.

A2 I. çyrpmak 2 : Çyrpyny boýuň deňerägine galdyryp, batly silkip, şarpyldyly ses çykarmak.
II. çyrpmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Üzüm sakçysy[Kim] çyrpysyny[Kimi] birsyhly çyrpýardy.

Çyrpynmak

A1 I. çyrpynmak 1 : Abşaryp, guýrugyny tarpyldadyp esremek.
II. çyrpynmak→ [Kim]
Ör. Öz ineri[Kim] çyrpynyp durýar.

A2 I. çyrpynmak 1 : (Göçme manyda) Möwç almak, joşmak.
II. çyrpynmak→ [Kim]
Ör. Çyrpynýar deňizler[Kim] balyklar towsýar,gaýalar gögerip, al-ýaşyp öwsýär.

A3 I. çyrpynmak 1 : (Göçme manyda) Biriniň üstüne çöwşemek, hondan bärsi bolup dyzamak, haýbat atmak.
II. çyrpynmak→ [Kim]
Ör. Eýsem[Kim], seniň çyrpynyp, şeyle öwnüşüň ýalanmy?

Çyrryldamak

A1 I. çyrryldamak 1 : Çyrryldyly ses çykmak, çyrryldyly seslenmek.
II. çyrryldamak→ [Kim]
Ör. Peçde gara çekirtgä[Kim] çyrryldaýar.

Çyrşamak

A1 I. çyrşamak 2 : Degrip, çalyp hapalamak.
II. çyrşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen) [Kim] Gawunyň şiresini[Kimi] köýnegiňe-de çyrşapsyň.

A2 I. çyrşamak 2 : (Göçme manyda) Çalyp suwamak, suwag çekmek.
II. çyrşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tamyň diwarynyň kerpiçleri[Kimi] görnüp durmasyn! -- diýip, özüm[Kim] çyrşap çykdym.

A3 I. çyrşamak 3 : (Göçme manyda) Hat ýazmak.
II. çyrşamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Pikirimi[Kimi] kagyza[Kime] çyrşap başlamda güller gelip gördi taýýar erlerin.

Çytawlaşmak

A1 I. çytawlaşmak 1 : Göreşde, durmuşda we ş. m. üstün çykmak üçin jan etmek, güýç sarp etmek, gaýrat etmek, dyrjaşmak.
II. çytawlaşmak→ [Kim]
Ör.Emma (men)[Kim] çytalaşýardym, dişimi gyjaýardym.

Çytmak

A1 I. çytmak 1 : Ýygyrmak, büzmek.
II. çytmak→ [Kim]
Ör. Ýüzü[Kim] çytýardy.

Çyzgamak

A1 I. çyzgamak 2 : Ýokary çermemek, ýokary çekmek (geýim hakynda).
II. çyzgamak→[Kim], [Kimi]
Ör. Adam[Kim] geýimini[Kimi] çyzgady.

Çyzmak

A1 I. çyzmak 2 : Çyzyk çekmek, çyzyk geçirmek.
II. çyzmak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Ol galamyny pugta basyp durdy-da, (ol)[Kim] kese çyzyk{Ne} çyzdy.

A2 I. çyzmak 2 : Bir zadyň çyzgysyny, şeklini çekmek.
II. çyzmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen) [Kim] Tagta şu şekilleri[Kimi] çyz.

A3 I. çyzmak 2 : (Göçme manyda) Sypjyryp yz galdyrmak, ýaralamak.
II. çyzmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Myradyň bolsa bileginden bir-iki ýerini[Kimi] çyzypdyr.

-D

Dabanaklamak[da:banaklamak]

A1 I. dabanaklamak 1 : Eýläk-beýläk çapmak, ylgamak.
II. dabanaklamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme iki baka dabanaklap ýörsüň!

Dabanlamak[da:banlamak]

A1 I. dabanlamak 2 : Daban basyp ölçemek, aýagyň durky, uzynlygy bilen ölçemek.
II. dabanlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Artyk çäji dikeldip, (ol)[Kim] daşyny[Kimi] dabanlady, segsen bäş daban çykdy.

Dabaralanmak

A1 I. dabaralanmak 2 : Şadyýanlyk edilmek, baýram edilmek.
II. dabaralanmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Ýubileý[Ne] dabaralandy (TTS).

A2 I. dabaralanmak 1 : Üstün çykmak, ýeňmek, makul bilinmek.
II. dabaralanmak→ [Kim]
Ör. Beýik ideýalar[Kim] dabaralandy.

A3 I. dabaralanmak 1 : At-abraýy göterilmek, taryplanmak, şöhratlanmak.
II. dabaralanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] barha dabaralanýardy.

Dabyramak[da:byramak]

A1 I. dabyramak 1 : At salyp howlukmaç barmak, gidip gelmek; içinden çalasyn urup geçmek.
II. dabyramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gözel dabyrap derrew tamyna bardy.

Dadynmak[da:dynmak]

A1 I. dadynmak 1 : Agzyňy suwartmak, bir zada gyzygyp aldanmak, ymsynmak, emenmek.
II. dadynmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] dadynyp galmak

Dadyrmak[da:dyrmak]

A1 I. dadyrmak 3 : Azajyk mukdarda bermek.
II. dadyrmak→[Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Üç put igdesinden çagalara[Kime] ýekejesini[Kimi] dadyrmaga gurby çatmadyk Taýlak Hyzzyn çagalaryň içýän süýdünden, iýýän gaýmagyndan tamakin bolup, bokurdagyny gulkuldadyp otyr.

Dagamak[da:gamak]

A1 I. dagamak 1 : Pytrap gitmek, dagynyk hala geçmek, ýaýramak.
II. dagamak→ [Kim]
Ör. Bugdaý[Kim] dagapdyr.

A2 I. dagamak 1 : Her kim öz ugruna gitmek, dargamak, pytramak.
II. dagamak→ [Kim]
Ör. Myhmanlar[Kim] giçden soň dagadylar.

A3 I. dagamak 1 : Bölünip her haýsy bir ýerde bolmak, böleklere bölünip gitmek.
II. dagamak→ [Kim]
Ör. Yakutlaryn urugçylyk gurluşlary[Kim] 18 asyrda dagap ugrapdyr.

A4 I. dagamak 1 : Köp ulanmak zerarly sandan galmak, ýyrtylmak.
II. dagamak→ [Kim]
Ör. Onuň eşigi[Kim] dagapdyr.

A5 I. dagamak 1 : Weýran bolmak, çaşmak.
II. dagamak→ [Kim]
Ör. Köne çatma[Kim] halys dagandyr.

Dagdyramak

A1 I. dagdyramak 1 : Näsaglyk, gorky zerarly sandyramak, titremek, galpyldamak, dagyrdamak.
II. dagdyramak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] duran ýerinde dagdyrap başlady.

Daglamak[da:glamak]

A1 I. daglamak 2 : Dag basmak, tagma basmak, gyzdyrylan metal bilen tagmalamak.
II. daglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýogyn zynjyr bilen gollaryp baglap, Kesdi (ol)[Kim] dillerini[Kimi] ot bilen daglap.

A2 I. daglamak 2 : Eti, sogany ýaga gowurmaçlamak.
II. daglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] eti[Kimi] daglamak

A3 I. daglamak 2 : (Könelişen söz) Käbir agyra, ýara gyzdyrylan metal basmak (tebipleriň, medisina ylmyna esaslanmadyk tebipçilik usuly).
II. daglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör.(Ol)[Kim] ony[Kimi] gyzan sim bilen daglamak (TTS).

Dakmak

A1 I. dakmak 3 : Tikip berkitmek (ilik, bagjyk we ş. m. zat hakynda).
II. dakmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Köýnegimiň ýeňine[Kime] ilik[Ne] dakdym.

A2 I. dakmak 3 : Ýük, goş-golaň urmak.
II. dakmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Men[Kim] ýükümi[Kimi] olaryň düýesine[Kime] dakdym.

A3 I. dakmak 3 : Baglamak, iltemek, asmak.

II. dakmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Olaryň boýunlaryna[Kime] gulçulyk zynjyryny[Kimi] dakmak isleýen adamhor jellatlaryň ýigrenç pygyllaryny paş etdi.

A4 I. dakmak 3 : Äri ölen aýaly äriniň doganyna äre bermek, çatmak.
II. dakmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Uly agasy ölse, onuň aýalyny[Kimi] kiçisine[Kime] dakardylar.

Daknyşmak
A1 I. daknyşmak 2 : Goş-golaňyňy ýükläp, goşulyşyp gitmek, barýan ýolagça goşulyp gitmek.
II. daknyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] düýelä[Kime] daknyşyp gitdiler.

Dalaklamak [da:laklamak]
A1 I. dalaklamak 1 : Dalak keseline duçar bolmak.
II. dalaklamak→ [Kim]
Ör. Soltan eje, ogluň[Kim] dalaklapdyr.

Dalamak[da:lamak]
A1 I. dalamak 2 : Basyp-basmarlap, agyz urup çeýnemek, ýarmak, ýaryp horlamak, ýaralamak.
II. dalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Töweregime üýşen aç itler[Kim] meni[Kimi] daladylar.

A2 I. dalamak 2 : (Göçme manyda) Ýüzüni almak, ýüzüne jabjynmak, azgyrylmak.
II. dalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Halnazar[Kim] hem Saryny[Kimi] zarply, ajy sözler bilen dalamak isledi.

Dalaşmak[da:laşmak]
A1 I. dalaşmak 2 : Biri-biriň bilen basalaşmak, tutluşmak, çekeleşmek, oýun edişmek.
II. dalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Men)[Kim] Düşümde-de Maşenka bilen[Kimle] dalaşyaryn.

A2 I. dalaşmak 2 : (Göçme manyda) Iş salyşmak, baş goşmak, tokunmak, erjeşmek.
II. dalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Biziň ýalylar[Kim] dworýanlar bilen[Kimle] baş dalaşyp bilmeýär.

Dalawlamak
A1 I. dalawlamak 2 : Urjak bolup çenemek, gezemek, galdyrmak.
II. dalawlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Şol mahal hem Oraz ýagly diýen namysjaň bir kaşaň ýigit[Kim] egri gylyjyny[Kimi] dalawlap, gynyndan çykarypdyr.

Daldalamak

A1 I. daldalamak 2 : Pena edinmek, eliňi öňüňde tutup gorag edinmek, hemaýat edinmek.
II. daldalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aşyr ikinji gezek elini galdyranda, ýaňagy gyzan Mawy[Kim] elini[Kimi] daldalady.

A2 I. daldalamak 2 : Goluňy galdyrmak, eliňi bulaýlamak.
II. daldalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýok, ýok, beýle zat bolmaz! -- diýip, Öwez[Kim] elini[Kimi] daldalady.

Daljygmak[da:ljygmak]

A1 I. daljygmak 1 : Ylgamak ýa-da çalt işlemek we ş. m. zerarly kynlyk bilen dem almak.
II. daljygmak→ [Kim]
Ör. Ýegorjyk, onuň bu teklibine garşy boldy, sebäbi ol[Kim] daljygyp, gaty ýadapdy.

Dalmynmak

A1 I. dalmynmak 1 **:** Ýalym-ýulum etmek, ýalanyp, tamşanyp durmak.
II. dalmynmak→ [Kim]
Ör. Bir görsem, ol[Kim] dalmynyp oturan eken diyipdir (Özkan, 1999: 305).

A2 I. dalmynmak 1 : Guwançly, arzuwly ýagdaýda bolmak.
II. dalmynmak→ [Kim]
Ör. Dodaklar[Kim] dalmyndy, göwünler şatlykly galkyndy.

Damjalamak

A1 I. damjalamak 1 : Damja-damja bolup dammak, .
II. damjalamak→ [Kim]
Ör. Şäheriň yşyklary gijäniň garaňky perdesini ýyrtýardy, ýagyş[Kim] damjalaýar ýol açýana meňzeýärdi.

A2 I. damjalamak 1 : Iki-ýeke damyp, ýagyp başlamak.
II. damjalamak→ [Kim]
Ör. Stansiýa üç werst galanda, ýagyş[Kim] damjalap ugrady.

Dammak

A1 I. dammak 1 : Damjalap gaçmak, damja-damja bolup düşmek, damjalamak.
II. dammak→ [Kim]
Ör. Iri-iri ýagyş damjalary[Kim] damyp başlady.

Dandamak

A1 I. dandamak 2 : Her bir zady seljermek, tapawut goýmak, saýlamak, saýgarmak.
II. dandamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Işde diýeniň şunuňky ýaly bolaýsa, (ol)[Kim] zat[Ne] dandamasy ýok!

Daňmak

A1 I. daňmak 2 : Ýüpüň we ş. m. zatlaryň uçlaryny birleşdirip baglamak, uçlaryny düwmek.
II. daňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Botinkaň bagyny[Kimi] daňmak

A2 I. daňmak 2 : Bir zady baglap goýmak, berkidip goýmak, iltemek.
II. daňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Düýäni[Kimi] gazygyna daňmak.

A3 I. daňmak 2 : Daşyny saramak, baglamak.
II. daňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Duşmanlar[Kim] muny öldir ýaly urup, elini-aýagyny[Kimi] pugta arkasyna daňypdyrlar.

Daraklamak

A1 I. daraklamak 2 : Barmaklaryňy içinden geçirip daramak (saç, sakgal we ş. m. hakda).
II. daraklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Salym geçirmän sakgalyny[Kimi] gabarçykly elleri bilen daraklaýardy.

Daralmak2[da:ralmak]

A1 I. daralmak 1 : Dar bolmak, öňküsinden kiçelmek, girmek.
II. daralmak→ [Kim]
Ör. Çayın içi[Kim] daralypdyr (TTS).

A2 I. daralmak 1 : Insiz bolmak, kiçelmek (giňişlik barada).
II. daralmak→ [Kim]
Ör. Köynegim[Kim] daralypdyr (TTS).

A4 I. daralmak 1 : (Göçme manyda) darykmak
II. daralmak→ [Kim]
Ör. Baý öýünde giň dünýäsi[Kim] daraldy, igledi-de, günbe-günden saraldy.

Daramak1

A1 I.daramak 2 : Darak bilen saça timar bermek, bulaşygyny aýyrmak.
II. daramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çalşyrdy iş lybasyn, (ol)[Kim] gara saçyn[Kimi] darady.

A2 I. daramak 2 : Darakdan geçirmek, darak bilen tämizlemek.
II. daramak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Çäkmenlik ýüň[Ne] daramak.

Daramak2[da:ramak]

A1 I. daramak 1 : Ýakyn aralyga çapyp geçmek (at hakda).
II. daramak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. At{Kim} darap gidyär (TTS).

A2 I. daramak 2 : Hüjüm etmek, okdurylyp topulmak, çozmak.
II. daramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] Watany goraýar, ganyma[Kime] gurt dek daraýar.

Darsyldamak

A1 I. darsyldamak 1 : Düňk-düňk edip otlukly ýaly ýöremek.
II. darsyldamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] başyny dik tutup, dünýäde gaýşaryp gezmelidir hem öz ýoly bilen darsyldap gitmelidir (çevrimiçi: http://turkmenkultur.com/menu/ml/t1/ oech. html, 11.3. 2015).

Darykmak[da:rykmak]

A1 I. darykmak 1 : Ýüregiňi, içiňi gysdyrmak, gysynmak, gaýgylanmak, gussalanmak.
II. darykmak→ [Kim]
Ör. Men[Kim] nämeden darykýaryn.

Darytmak[da:rytmak]

A1 I. darytmak 2 : Ýakyn aralyga at çapdyryp geçmek.
II. darytmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Atlaryny[Kimi] onuň özi[Kim] darydyp görýärdi.

Daşamak

A1 I. daşamak 2 : Bir ýerden ikinji bir ýere çekmek, tirmek, äkitmek, eltmek.
II. daşamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Biziň bilen galaý, araba münersiň, (sen)[Kim] arabaly ýüň[Ne] daşarsyň!

Daşlamak1

A1 I. daşlamak 2 : Bir zadyň daşyna daş etmek, örtük etmek, jilt etmek.
II. daşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kitaby[Kimi] daşlamak (TTS).

Daşlamak2 [da:şlamak]

A1 I. daşlamak 2 : Daş zyňmak, daş bilen urmak, daş taşlamak, daş atmak.
II. daşlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Oglanlar[Kim] ýylany[Kimi] derrew daşlap, taýaklap ýylany öldüripdirler.

A2 I. daşlamak 2 : Daş düşemek, daş bilen örtmek(ýola, geçelgä we ş. m.).
II. daşlamak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. (Ol) [Kim] ýoly{Kimi} daşlamak (TTS).

Daşlaşmak1
A1 I.daşlaşmak 2 : Bir ýerden ýa-da bir zatdan uzaklaşmak, araňy açmak.
II. daşlaşmak→ [Kim],[Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] öýden[Kimden] daşlaşmak (TTS).

A2 I. daşlaşmak 2 : (Göçme manyda) Bir esasy meseleden, esasy temadan uzaga gitmek, çetleşmek.
II. daşlaşmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol) [Kim] öňki pikirinden[Kimden] daşlaşmak

Daşmak[da:şmak]
A1 I. daşmak 1 : joşmak
II. daşmak→ [Kim]
Ör. Jomartlyk gazany[Kim] gaýnady daşdy.

Datlamak [da:tlamak]
A1 I. datlamak 1 : «Dat, dady-bidat» diýip, gygyryp haraý islemek.
II. datlamak→ [Kim]
Ör. Şol aýdan hüwdileriň, Ýürejigim[Kim] datlaýar (çevrimiçi: http://vk.com /wall -45069907_490 ,11.03.2015.).

Datmak[da:tmak]
A1 I. datmak 2 : Tagamyny görmek, duzuny görmek.
II. datmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çorbanyň tagamyny[Kimi] dadyp görmek

Dawalaşmak[da:wa:laşmak]
A1 I. dawalaşmak 2 : Dawa etmek, bir zat dogrusynda jedelleşmek, jenjel turuzmak, galmagal etmek.
II. dawalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Eýsem biz nätmeli, (ol)[Kim] erbap bilen[Kimle] dawalaşyp bilmeris ahyry!

Daýamak
A1 I. daýamak 2 : Bir zadyň gapdalyndan söýeg urmak, direg urmak, paýalamak.
II. daýamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] agaja[Kime] daýamak

A2 I. daýamak ₃ : Iki zady ýykylmazlyk üçin biri-birine söýemek.
II. daýamak→[Kim],[Kimi], [Kime]
Ör. (Ol) [Kim] Haltalary[Kimi] bir-birine[Kime] daýamak

Daýanmak1

A1 I. daýanmak 1 : Aýak üstüne galmak, guratlanmak, sagalmak.
II. daýanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi birneme daýandy.

Daýanmak2

A1 I. daýanmak 2 : Birine, bir zada bil baglamak, arkalanmak.
II. daýanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Kakaň hem kakaň welin, (ol)[Kim] öz garyňa[Kime] hem daýanmak gerek.

A2 I. daýanmak 2 : Esas edinmek, esaslanmak.
II. daýanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] beýik elindäki kanuna[Kime] daýanyp, ýalkasa, ýaz, gargasa, gyş edip bilýär (Gowşudow, 1989: 380).

A3 I. daýanmak 2 : Aýak çekmek, durmak, togtamak, säginmek.
II. daýanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Şol barmana bir dagyň düýbüne[Kime] baryp daýandyk.

Daýyrdamak

A1 I. daýyrdamak 1 : Daýyrdyly ses çykmak.
II. daýyrdamak→ [Kim]
Ör. Atlylar[Kim] daýyrdaýyp geçýärdiler.

Dazarylmak

A1 I. dazarylmak 2 : Haýbat atmak, hemle urmak, ýüzüni almak, herrelmek.
II. dazarylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Artyga[Kime] gazap bilen dazaryldy.

Dazlamak

A1 I. dazlamak 1 : Çalt ýöremek, gaty-gaty ýöräp gitmek, tiz, çalt hereket etmek.
II. dazlamak→ [Kim]
Ör. Dynjyny alan aýy sürüsi[Kim] dazlap geçdi.

A2 I. dazlamak 1 : Sesli, bat bilen zyňlyp gitmek, wazlamak, dazyrdyly ses çykmak.
II. dazlamak→ [Kim]

Ör. Ol[Kim] çeşme beyik uçut gayadan dazlap aşak inyärdi (Gowşudow, 1989: 730).

Dazzarmak

A1 I. dazzarmak 1 : Açylyp, somalyp görnüp durmak, ýalaňaç bolup görünmek.
II. dazzarmak→ [Kim]
Ör. Onuň syrylan kellesi[Kim] dazzaryp göründi.

Debsemek

A1 I. debsemek 2 : At, eşek we ş. m. ulag münlende, böwrüne aýagyň ökjesi bilen urmak, depmek.
II. debsemek→ [Kim], {Kimi}Tamamlaýyjy
Ör. Atly[Kim] atyny{Kimi} debsedi-de, Sähet golakdan gamçy saldy.

Degişmek

A1 I. degişmek 2 : Özara oýun edişip, bälçireşip gürrüň etmek ýa-da bir hereket etmek, wäşilik bilen biri-biriňe söz gatmak.
II. degişmek→ [Kim],[Kimle]
Ör. Begenç adatda gelin-gyzlar bilen[Kimle] sözleşmäge, (ol)[Kim] degişmäge çekinmeýän, wäşi, şowhun bir ýigitdi.

A2 I. degişmek 3 : Çalyşmak, alyşmak.
II. degişmek→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Men[Kim] kitabymy[Kimi] ýoldaşym bilen[Kimle] degişdim.

A3 I. degişmek 1 : Özgermek, üýtgemek.
II. degişmek→ [Kim]
Ör. Emma häzir ýagdaý üýtgedi, syýasat[Kim] degişdi.

Degmek

A1 I. degmek 2 : Bir zat ikinji bir zat bilen galtaşmak, ýanaşmak.
II. degmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Agacyň şahalary[Kim] äpişgä[Kime] degyärdi (TTS).

A2 I. degmek 2 : Atyp ýa-da salyp nyşana we ş. m. galtaşdyrmak, urmak.
II. degmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Iki sany ok[Kim] maşynyň gapdal demrine[Kime] degipdir

A3 I. degmek 2 : Ýokuşmak, sürtülmek.
II. degmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Wepanyň eline[Kime] bir hili ýelmeşik zat[Kim] degdi.

A4 I. degmek 2 : Öz bahasyna, nyrhyna, gymmatyna mynasyp bolmak.
II. degmek→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Kyrk guzuly goýna[Kime] degip duran mata-da bereýin.

A5 I. degmek 2 : Azar bermek, ynjatmak.
II. degmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Gowusy sen[Kim] maňa[Kime] degme.

A6 I. degmek 2 : (Göçme manyda) Oýun etmek, bälçireşmek.
II. degmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýöne bu zatlary[Kim] bize[Kime] degip aýdýarsyň-la?

Degşirmek

A1 I. degşirmek 2 : Deňeşdirip görmek, garşy goýup barlap görmek.
II. degşirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Iki haty[Kimi] -da degşirip gördüler.

A2 I. degşirmek 2 : Barlamak, derňemek.
II. degşirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Halk rowaýatlaryny[Kimi] ýeterlik degşirip görmändir.

Delillendirmek[deli:llendirmek]

A1 I. delillendirmek 2 : Delil getirip subut etmek, delile getirmek, özüçe esaslandyrmak.
II. delillendirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] maglumatlaryn dogrulygyny[Kim] delillendirmek (TTS).

Delmirmek

A1 I. delmirmek 1 : Birine zaryn, naýynjar garaýyş bilen seretmek, boýun burup haýyş etmek, iki baka urunmak.
II. delmirmek→ [Kim]
Ör. Ejesi[Kim] delmirip oňa bakypdur, Gizlese-de, gözden ýaşy akyp dur.

Demikmek

A1 I. demikmek 1 : Dem tutulmak, bir sebäbe görä demiňi kynlyk bilen , bogulmak, demjikmek.
II. demikmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] demigýär, huşundan gidip sojaýar.

Demlemek

A1 I. demlemek 2 : Çäýnege çaý atyp, gaýnan suw guýmak.
II. demlemek→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Aýjemal[Kim] bir çäýnek çaý{Ne} demläp, onuň öňünde goýdy.

A2 I. demlemek 2 : Demine goýup bişirmek (palaw hakda).
II. demlemek→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] palawy{Kimi} demlepdir.

Demrikmek

A1 I. demrikmek 1 : Depelenip ýa-da basgylanyp baslykmak, synçgylanmak, gatalmak.
II. demrikmek→ [Kim]
Ör. Jaýyň garşysyndaky asfalt[Kim] heniz onçakly demrikmändi.

Deňeşmek

A1 I. deňeşmek 2 : Biri bilen boýuňy ölçäp görmek, boýuňy deňäp görmek.
II. deňeşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] hiç haçan menim bilen[Kimle] deneşip bilmez (TTS).

A2 I. deňeşmek 2 : Birine taý gelmek, biri bilen barabar boljak bolmak (işde, okuwda we ş. m. ýerlerde).
II. deňeşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Bilbil aldap tutmakda (ol)[Kim] Ýermolaý bilen[Kimle] deňeşip biljek adam ýokdy.

Deňlemek

A1 I. deňlemek 2 : Bir zady ikinji bir zat bilen deň etmek, barabar etmek, laýyk etmek, möçberi boýunça meňzeş etmek.
II. deňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Terezini[Kimi] deňlemek

A2 I. deňlemek 2 : Birini ikinji biri bilen bir hatarda tutmak.
II. deňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mele[Kim] ýorga oba tarap başy öwrülenden soň, gulaklaryny[Kimi] deňledi.

Depmek

A1 I. depmek 2 : Toýnak salmak (mal barada) ; aýagyň bilen urmak (adam barada).
II. depmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eşek semrese, eýesini[Kimi] deper.

A2 I. depmek 2 : Ýeri pil bilen agdarmak, agdaryp bejermek.
II. depmek→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] yeri{Kimi} depmek

A3 I. depmek 2 : (Göçme manyda) Ulagy çalt sürmek, çapmak, at salmak.
II. depmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Meret[Kim] derrew ol iňňildi sesiň çykan ýerine ýabysyny[Kimi] depdi.

A4 I. depmek 1 : Tüpeň göçende, bady yzyna urmak.
II. depmek→ {Kim}Tamamlayıcı

Ör. Ýok, sen atyp bilmersiň, bu tüpeň{Kim} gaty depýär.

Depelemek

A1 I. depelemek 2 : Aýak bilen döweläp, basgylap baslykdyrmak, berkitmek, gataltmak.
II. depelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Wepa[Kim] döläni[Kimi] ätiýaçsyz depeleýärdi.

A2 I. depelemek 2 : (Göçme manyda) Äsgermezlik edip ezýet bermek, zulum etmek, sütem etmek, horlamak.
II. depelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] başlykdyryn diýen bolup, adamyny[Kimi] äsgermän, depeläp ýörmeli däl ahyry.

Depeşeklemek

A1 I. depeşeklemek 1 : Birsyhly aýak bilen depýän ýaly hereket etmek.
II. depeşeklemek→ [Kim]
Ör. Italmaz[Kim] depeşekläp, nadaralyk edýär.

Depgilemek

A1 I. depgilemek 2 : Aýak bilen basgylamak, depelemek, depmek.
II. depgilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaş ekinleri[Kimi] depgilemek bolmaz.

A2 I. depgilemek 2 : (Göçme manyda) Azar bermek, zulum, sütem etmek, horlamak, ezmek.
II. depgilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Mugthorlary[Kimi] depgiläp, gam laýyna batyrdyň.

Depirjiklemek

A1 I. depirjiklemek 1 : Aýak bilen yzly-yzyna depeşeklemek, çalt hereket edip ýöremek.
II. depirjiklemek→ [Kim]
Ör. Işe göýdük üsti ýükli eşegim[Kim] depirjikläp batly-batly ýörýärdi.

Depjemek

A1 I. depjemek 2 : Geýimlik matanyň ýa-da geýimiň ýyrtylan ýerini, gyrasyny biri-birine ýabşyryp, gapjap tikmek.
II. depjemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar[Kim] tikinleri[Kimi] depjemegiň tärleri bilen tanyş bolýardylar.

Depremek

A1 I. depremek 1 : Tutanýerli, gujurly hereket etmek, ýapyşmak.
II. depremek→ [Kim]

Ör. Ol[Kim] heniz başyna irişme, arkasyna howut degmedik tez mal ýaly depredi.

Derdinmek

A1 I. derdinmek **1** : Öz derdiňi birine aýtmak, içiňi dökmek, zeýrenmek.
II. derdinmek→ [Kim]
Ör. Biz[Kim] derdinirdik.

Dereklemek

A1 I. dereklemek **2** : Birini ýa-da bir zady gözlemek, yzarlamak, idemek.
II. dereklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýitiren zadyňy[Kimi] derekledi.

Derjikmek

A1 I. derjikmek **1** : Çala derlemek, çygjarmak.
II. derjikmek→ [Kim]
Ör. Bugdaýreňk ýüzü[Kim] derjigedi.

Derjiremek

A1 I. derjiremek **1** : Sähelçe derlemek, çyg çykmak.
II. derjiremek→ [Kim]
Ör. Maňlaýyny[Kim] derjirädi.

Derlemek

A1 I. derlemek **1** : Der çykarmak, endamyňa der, çyg çykmak.
II. derlemek→ [Kim]
Ör. Uzak ýoly ýören adamlar[Kim] burçak-burçak derleýärdi.

A2 I. derlemek **1** : (Göçme manyda) Bir zadyň üstünde köp zähmet çekmek.
II. derlemek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Mazalyja derlemeseň iş bitmez.

A3 I. derlemek **1** : (Göçme manyda) Çyg, nem bilen üsti, ýüzi örtülmek.
II. derlemek→ [Kim]
Ör. Aýnanyň ýüzi[Kim] derleýär.

Derňemek

A1 I. derňemek **2** : Bir işiň dogrudygyny we kanunalaýyk gelýändigini barlamak, barlag etmek.
II. derňemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kassany[Kimi] derňemek

A2 I. derňemek **2** : Ylmy taýdan öwrenmek.
II. derňemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] fiziki jisimleriň hereketiniň kanunlaryny[Kimi] derňäpdir.

Derslemek

A1 I. derslemek 2 : Ýeriň mesligini ýokarlandyrmak üçin ders dökmek.
II. derslemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Ýerleri[Kimi] derslemek işi gutardy.

Dertlemek

A1 I. dertlemek 1 : Düýpli kesele uçramak, kesellemek.
II. dertlemek→ [Kim]
Ör. İt[Kim] dertlepdir.

Dertleşmek

A1 I. dertleşmek 2 : Biri-biriňe derdiňi, aladaňy aýdyşmak, içiňi döküşmek, derdinişmek.
II. dertleşmek→[Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] biri bilen[Kimle] dertleşere özi ýaly bir adam tapdy.

Desselemek

A1 I. desselemek 2 : Desse edip bogmak, desse etmek, desse baglamak, desse-desse edip goýmak.
II. desselemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gülü[Kimi] dessele-de sen[Kim] ysga, Täze durmuş gülüň bar.

Deşmek

A1 I. deşmek 2 : Deşik etmek, deşik açmak.
II. deşmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Suw[Kim] aşak urup böwedi[Kimi] deşdi-de, ýüzüniň ugruna şaggyldap gitdi.

Däbşeneklemek

A1 I. däbşeneklemek 1 : Ýatan ýeriňde aýaklaryňy dumly-duşa uzadyp hereket etmek, däbşeklemek.
II. däbşeneklemek→ [Kim]
Ör. Indi bu ýaşdan soň şeýdip (ol)[Kim] däbşenekläp ýatmak saňa-ha gelşenok.

Däliremek

A1 I. däliremek 1 : Psihiki we ruhy taýdan bozulmak, nähoşlamak.
II. däliremek→ [Kim]
Ör. Ol adam[Kim] däliripdir.

A2 I. däliremek 1 : (Gepleşik dili) Akyldan azaşmak, akyly ýitirmek, tentek bolmak, akylsyzlyk etmek.
II. däliremek→ [Kim]
Ör. Bä, kaka, sen[Kim] däliredińmi?

Dänelemek

A1 I. dänelemek **1** : Däne görnüşini almak, başlap ugramak, baş getirmek.
II. dänelemek→ [Kim]
Ör. Bugdaý[Kim] dänelep başlapdyr (TTS).

Dänjiremek

A1 I. dänjiremek **1** : Bolelin zadyň içinde her bir zada göwnüýetmezçilik etmek, aýnamak.
II. dänjiremek→ [Kim]
Ör. (Sen) [Kim] Dänjiremek näme gerek?

Dänmek

A1 I. dänmek **2** : Bir işi etmäge söz berip, soňra boýuntowlamak, boýun gaçyrmak, beren sözüňden dönmek.
II. dänmek→ [Kim], {Kimden}Tamamlayıcı
Ör. Mert adam[Kim] hiç wagt sözünden{Kimden} dänmez.

Digdeneklemek

A1 I. digdeneklemek **2** : Sowukdan ýaňa üşäp titremek, üşäp ýa-da üşüdip sandyraklamak.
II. digdeneklemek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] sowukdan[Kimden] ýaňa digdeneklemek (TTS).

Digirdemek

A1 I. digirdemek **1** : Bir zat sebäpli endam-janyňda maýdaja digir peýda bolmak, sandyramak.
II. digirdemek→ [Kim]
Ör. Ahmediniň endam-jany[Kim] digirdäp gitdi.

Diglemek

A1 I. diglemek **1** : Garaşylmadyk täsir netijesinde endamyňdan sowuk suw guýlan ýaly bolmak, endamyň tikeneklemek.
II. diglemek→ [Kim]
Ör. Onuň endamy[Kim] digledi.

Dikanlamak[dika:nlamak]

A1 I. dikanlamak **1** : Birine ýa-da bir za da gönüläp nazar dikmek, gönülemek, dogrulamak, dikarynlamak.
II. dikanlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] dikanlap gaýta gaýta seretdi.

Dikelmek

A1 I. dikelmek **2** : Ýeriňden galmak, ýeriňden turmak.
II. dikelmek→ [Kim], [Kimden]

Ör. Oglan[Kim] birden tisgindi we ýeriňden[Kimden] dikeldi.

A2 I. dikelmek 1 : Boýuna ösmek, beýgelmek.
II. dikelmek→ [Kim]
Ör. Jaýyň gurluşygy gowy gidýäni üçin, gün-günden boýy[Kim] dikelýär.

Dikgermek

A1 I. dikgermek 1 : Keýpiň kök bolup, başyňy ýokary tutmak; hekgermek.
II. dikgermek→ [Kim]
Ör. Meniň gözüm ýitelip, başym[Kim] dikgerdi.

Dikgirdemek

A1 I. dikgirdemek 1 : Çalt hereket edip ýöremek, dikgirdili ýöremek (eşek barada).
II. dikgirdemek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Eşek{Kimi} dikgirdep gidiberdi.

Dikleşmek

A1 I. dikleşmek 1 : Art aýaklarynyň üstüne galyp garpyşmak.
II. dikleşmek→ [Kim]
Ör. Uruşýan itler[Kim] dikleşip, biri-birine agyz saldylar.

A2 I. dikleşmek 2 : Ýüzbe-ýüz bolup sögüşmek, aýdyşmak, dawalaşmak.
II. dikleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Men[Kim] iň soňunda onuň bilen[Kimle] dikleşmäge mejbur boldum.

Dikmek

A1 I. dikmek 3 : Ýere oturtmak, dik edip düýbüni ýere gömmek, dikip goýmak, oturtmak.
II. dikmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Pürsi[Kimi] ýere[Kime] dikmek (TTS).

A2 I. dikmek 2 : Gurmak, salmak.
II. dikmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Bu gün çatma[Ne] dikmek hem başga işler bilen meşgul boldular .

Dilemek

A1 I. dilemek 2 : Birinden bir zat sorap ýüz tutmak, dileg etmek.
II.dilemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Artyk Eziz[Kim] hanyňkydan dolanyp gelenden soň, baýtal[Ne] dilemek bahanasy bilen Meretlere bardy.

A2 I. dilemek 2 : Arzuw etmek, islemek.
II. dilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Ýumşa gideniň eglenip gelenini[Kimi] dile.

A3 I. dilemek 2 : Satyn almak üçin bahalaşyp, öz kesgitlän bahaňy aýtmak.
II. dilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň bazara çykaran keçesini[Kimi] dilemedi.

Dillenmek

A1 I. dillenmek 1 : Bir zat barada aýdyp bilmän ýören pikiriňi mälim etmek, söz açmak.
II. dillenmek→ [Kim]
Ör. Bahar[Kim] dillenmedik hem bolsa, Gözel eje onuň ýüzünde igenç alamatlaryny gören bolmaga çemeli.

Dilleşmek

A1 I. dilleşmek 1 : Biri bilen bir zat barada öňünden konkret pikire gelmek, wadalaşmak.
II. dilleşmek→ [Kim]
Ör. Olar ikisi[Kim] dilleşipdirler (TTS).

Dilmek

A1 I. dilmek 2 : Dilim-dilim edip kesmek.
II. dilmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] kak[Ne] dilmek (TTS).

A2 I. dilmek 2 : Dilik açmak, ýirmek.
II. dilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Saldamly gamçy[Kim] ýaş ýigidiň ýuka köýnegini[Kimi] dilip geçdi.

Diňirgemek

A1 I. diňirgemek 1 : Bir zat hakda böwrüňi diňlemek, pikir etmek.
II. diňirgemek→ [Kim]
Ör. Berdi aga[Kim] diňirgep, hat getireniň ýüzüne seredip durdy.

Diňlemek

A1 I. diňlemek 2 : Gulak salmak, eşitmek.
II. diňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] goşgy[Kimi] diňlemek (TTS).

A2 I. diňlemek 2 : Bir gürrüňe gizlin gulak asmak, diň salmak, diňşirgäp gulak asmak.
II. diňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol adam[Kim] biziň ogryň gürrüňimizi[Kimi] diňlepdir (TTS).

A3 I. diňlemek 2 : (Göçme manyda) Biriniň aýdan-diýenine gulak asmak, makul bilmek.
II. diňlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol) [Kim] Ululарыň aýdanyny[Kimi] diňlemek (TTS).

Diňmek

A1 I. diňmek **1** : Aglamagyny bes etmek, sesi kesilmek, sesini goýmak.
II. diňmek→ [Kim]
Ör. Men henize çenli ony elime alan adam däl, özi aglap, özi[Kim] diňer.

A2 I. diňmek **1** : Bes etmek, kesilmek, gutarmak.
II. diňmek→ [Kim]
Ör. Ýagyş[Kim] diňdi.

Diňşirgemek

A1 I. diňşirgemek **2** : Bir ýerden çykýan sesi aňşyrjak bolup gulak asmak.
II. diňşirgemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] möjek sesine[Kime] diňşirgemek (TTS)

Direlmek1[di:relmek]

A1 I. direlmek **1** : Jan gelmek, jan girmek, janlanmak (janly zatlar hakda).
II. direlmek→ [Kim]
Ör. Ynanman duramok weli, gury agaj janlandy ölen[Kim] direldi.

A2 I. direlmek **1** : Öňki kaddyna gelmek, öňki derejesine ýetmek, dikelmek.
II. direlmek→ [Kim]
Ör. Täzeden direldi seniň ruhuň[Kim].

A3 I. direlmek **1** : Agyr keselden açylyp sagalmak, ölümiň gyrasyndan gaýtmak.
II. direlmek→ [Kim]
Ör. Mazaly, Çary aga[Kim] direläýdi -- diýşip, bir goýun soýup, toý edip, obany-da çagyrdylar.

Direlmek2[di:relmek]

A1 I. direlmek **2** : Direg bolmak, daýalmak, söýget bolmak, söýelmek.
II. direlmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Içine sulfat gapgarylan kagyz haltalar[Kim] biri-birlerine[Kime] direlip goýlupdyr.

A2 I. direlmek **2** : Bir zadyň ujy ikinji bir zada degip durmak, degmek, dürtülmek.
II. direlmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Halnazar[Kim] sandyrady, ýokaryk galdyran kepjesi kem-kemden aşak indi, ýere[Kime] direldi.

A3 I. direlmek **2** : Ünsi dikilmek, nazar düşmek, göz öňüne gelmek, seredilmek.

II. direlmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Artygyň gözüniň öňüne[Kime] birdenkä üýtgeşik bir ýagdaý[Kim] gelip direldi.

Diremek[di:remek]

A1 I. diremek 2 : Bir zady saklamak üçin söýeg, direg urmak.
II. diremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gapyny[Kimi] tagta[Kim] direp yapmak (TTS)

A2 I. diremek 3 : Söýenmek, daýanmak üçin eliňi ýa-da başga bir ýeriňi ikinji bir zada urmak.
II. diremek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] çep elini[Kimi] tamyň diwaryna[Kime] diräp, gapa tarap ugrady.

A3 I. diremek 3 : Gezemek, çenemek.
II. diremek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Duşman[Kim] özüniň ganly hanjaryny[Kimi] Watanyň bagryna[Kime] dirän wagty, gorkunç howpuň Watanyň üstüne abanan wagty, Wepa ýaly gujurly ýigitler heý durup bilermi!

Diskriminirlemek

A1 I. diskriminirlemek 2 : Hukuklylygy çäklendirmek, deň hukuklylykdan mahrum etmek.
II. diskriminirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ukrainada bolsa Rusça gepleýänleri[Kimi] diskriminirlemek ýokary derejede amala aşyrylýar (çevrimiçi: http://wap.ertir. com/ index.php?q=blog&view=82625, 12.03.2015.)

Dişemek[di:şemek]

A1 I. dişemek 2 : Oragyň, arynyň we ş. m. ýüzüni ýörite gural bilen diş-diş etmek, dişlerini ýiti etmek, diş çykarmak.
II. dişemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ussa[Kim] kümesine baryp, getirilen pyçaklary taplamak, oraklary[Kimi] dişemek ýaly işler bilen meşgul boldy.

Dişlemek[di:şlemek]

A1 I. dişlemek 2 : Agyz salyp, dişiňi geçirmek, ýaralamak.
II. dişlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Käte itler, käte gurtlar[Kim] ony[Kimi] dişledi.

A2 I. dişlemek 2 : Dişiň bilen bölüp almak, iýmek; dişiň bilen tutmak.
II. dişlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çöregi[Kimi] dişlep almak (TTS)

Diýmek1

A1 I. diýmek 3 : Birine bir zat aýtmak, habar bermek, duýdurmak.
II. diýmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Ol[Kim] mana[Kime] hiç zat[Ne] diymedi (TTS).

Doganlaşmak

A1 I. doganlaşmak 1 : Doganlyk aragatnaşygynda bolmak, dogan bolmak, dogan okuşmak.
II. doganlaşmak→ [Kim]
Ör. Doganlaşdy Rus[Kim], Türkmen birleşip, bolşewigin berýen peýdesi şudur.

Dogmak

A1 I. dogmak 1 : Eneden bolmak, dünýä inmek.
II. dogmak→[Kim]
Ör. Mollanepes[Kim], takmynan, 1810-njy ýylda Saragt sebitlerinde eneden dogupdyr.

A2 I. dogmak 1 : Peýda bolmak, görünmek, çykmak, ýüze çykmak.
II. dogmak→ [Kim]
Ör. Dogdy Watanmyzyň ýaşmasyz Aýy[Kim], Ýalpyldap şöhlesi artýar günsaýy.

Dogralmak1

A1 I. dogralmak 1 : Dogry bolmak, gönelip durmak, göni bolmak, gönelmek.
II. dogralmak→ [Kim]
Ör. Ýol[Kim] dograldy.

Dogramak

A1 I. dogramak 2 : Kesip böleklemek, bölek-bölek etmek, tike-tike etmek.
II. dogramak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] et[Ne] dagrady.

Dogrulamak

A1 I. dogrulamak 2 : Dogry etmek, gönülemek.
II. dogrulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] simi[Kimi] dogrulady.

A2 I. dogrulamak 3 : Nyşana almak, çenemek.
II. dogrulamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Mergen[Kim] tüpeňini[Kimi] oturan guşa[Kime] dogrulap atdy.

A3 I. dogrulamak 1 : Bir zada gönüläp gitmek, dogry gitmek.
II. dogrulamak→ [Kim]

Ör. (Ol)[Kim] Käbir ýerde gorkman, dogrulady, käýerde hem ýoldan çykman sürdi.

Dogumlanmak

A1 I. dogumlanmak 1 : Dogumly bolmak, ýürekli bolmak, batyr bolmak, gujurlanmak, gaýratlanmak.
II. dogumlanmak→ [Kim]
Ör. Bu sölperip ýörmegiňi taşla, (sen)[Kim] dogumlan, sen hem bir hepbelije bol!

Dogurmak

A1 I. dogurmak 2 : Dünýä indirmek, guzlamak, çagalamak.
II. dogurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ejem[Kim] pahyr hem bir pälwan ogul[Ne] dograýmandyr.

A2 I. dogurmak 2 : Günüň çykmagyna garaşmak.
II. dogurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Güni[Kimi] ýolda dograly--diýip, jogap beripdir.

Dokamak

A1 I. dokamak 2 : Çitip ýa-da erişden argaç geçirip taýýar etmek, häzirlemek, öndürmek (haly, mata we ş. m. hakda).
II. dokamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] uzak gijesi gulaç[Ne] dokardy.

Dolamak

A1 I. dolamak 3 : Daşyna aýlap daňmak, daşyna saramak, oramak.
II. dolamak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Aýagyna[Kime] dolak[Ne] dolady.

A2 I. dolamak 3 : Bir zadyň daşyny örtüp daňmak, baglamak, üstüni örtmek.
II. dolamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] hatlaryny[Kimi] ýüpek ýaglyga[Kime] dolap saklaýardy.

A3 I. dolamak 3 : Yzyna gaýtarmak, yzyna tarap öwürmek.
II. dolamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Çapan[Kim] sürini[Kimi] yzyna[Kime] dolady.

A4 I. dolamak 3 : (Göçme manyda) Bir tarapa sowmak, äheňini üýtgetmek.
II. dolamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Gürrüňi[Kimi] ekerançylyk meýdanyna baka[Kime] doladylar.

Dolaşmak

A1 I. dolaşmak 2 : Biri-biriniň boýnuna gol salmak, çyrmaşmak, gujaklaşmak.
II. dolaşmak→ [Kim], [Kime]

Ör. Tatýanan boýnuna[Kime] dolaşýar gollar[Kim], göýe dyrmyşan dek renbe ren güller.

A2 I. dolaşmak 2 : (Göçme manyda) Aldawa düşmek, aldanmak, çolaşmak.
II.dolaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ahyr zalym baýlaryň dolaşdyň sen[Kim] duzagna[Kime].

Dolmak[do:lmak]

A1 I. dolmak 2 : Içine salnyp, agzyna, erňegine çenli gelmek, püre-pür bolmak.
II. dolmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] bir ýaşçigi[Kimi] dolyp iberdim.

A2 I. dolmak 1 : Ýygnanmak, üýşmek, toplanmak.
II. dolmak→ [Kim]
Ör. Az salymdan soň meýdan[Kim] adamdan doldy.

A3 I. dolmak 2 : Ýerine ýetmek, berjaý bolmak.
II. dolmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ençe bagt garankyda gezdiniz, täze durmuş[Kim] öýüne[Kime] dolmaly gündür.

A4 I. dolmak 2 : Ýaýramak, tutmak.
II. dolmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Dokuz aý bolanda, bir ogluň bolsun, Onuň batyr ady[Kim] äleme[Kime] dolsun.

A5 I. dolmak 1 : Boý almak, boýy-ini ýetmek.
II. dolmak→ [Kim]
Ör. Aý[Kim] dolýar giň äleme şöhle seçýärdi.

Dommarylmak

A1 I. dommarylmak 1 : Doňan, doňdurylan ýaly bolmak, tüňňerilmek.
II. dommarylmak→ [Kim]
Ör. Bu sözden soň Gylyç Gajarow az salym sesini çykarman, kellesini sypalap, kesilýän äpet toraňňynyň töňňesi ýaly (ol)[Kim] dommarylyp oturdy.

Doňmak

A1 I. doňmak 1 : Buza öwrülmek, buz bolmak, buz halyna geçmek.
II. doňmak→ [Kim]
Ör. Suw[Kim] doňupdyr.

A2 I. doňmak 1 : Gaty üşemek.
II. doňmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] doňupdyr haw, geplemäge agzy ysanok.

A3 I. doňmak 1 : Sowap gatamak, yzgary gidip gatamak, berkemek.
II. doňmak→ [Kim]
Ör. Eýýäm ýer[Kim] doňupdyr.

A4 I. doňmak 1 : Hereket edip bilmän galmak, gymyldap bilmän durmak, gatap galmak.
II. doňmak→ [Kim]
Ör. Nätanyş gür agaçlyga seretdi-de, (ol)[Kim] doňup galdy.

Dostlaşmak[do:stlaşmak]

A1 I. dostlaşmak 2 : Biri bilen dost bolmak, dostluk aragatnaşygyny açmak.
II. dostlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Çaga[Kim] başga jynsdan bolan çagalar bilen[Kimle] dostlaşypdyr.

Doýmak

A1 I. doýmak 1 : Doýýançaň iýmek, geregiňçe iýmek, mazaly naharlanmak.
II. doýmak→ [Kim]
Ör.Kaştanka örän kän iýdi, emma weli (ol)[Kim] doýmady, ýöne nahar iýmekden melul boldy.

A2 I. doýmak 1 : Baý bolmak, baýlaşmak.
II. doýmak→ [Kim]
Ör.Dok, çaýkanman, aç[Kim] doýmaz.

A3 I. doýmak 1 : (Göçme manyda) Görüp ganmak, kanagatlanmak.
II. doýmak→ [Kim]
Ör. Suratyňy gördüm, gözüm[Kim] doýanok, Basmasam bagryma, ýürek goýanok.

A4 I. doýmak 2 : (Göçme manyda) Bizar bolmak, irmek, ýadamak, armak.
II. doýmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Men[Kim] ondan[Kidenm] tüýs doýdum.

Doýgunlaşmak

A1 I. doýgunlaşmak 1 : Doýgun bolmak, ýeterlikli ganyşmak.
II. doýgunlaşmak→ [Kim]
Ör. Adamyň gyzyl gan bedenjikleriniň möçberi-de, formasy-da[Kim] gemoglobiniň kisloroddan has doly we çalt doýgunlaşmagyny üpjün edýär.

Dökmek

A1 I. dökmek 3 : Bir zady bir ýere guýmak, agdarmak.
II. dökmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Üstüne[Kime] çaý[Ne] dökermi, suwa ýykylarmy, garaz bilemok.

A2 I. dökmek 3 : Saçmak, ýaýratmak, örtmek.
II. dökmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Günüň joşgunly çogy[Kim] bütin gözýetime[Kime] kümüş nuruny[Kimi] heniz bolluk bilen dökýärdi.

A3 I. dökmek 3 : Sepmek, pytratmak, dargatmak, ýaýratmak.
II. dökmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Mahmal ýaly mylaýym meýdanda seýalkalar[Kim] hatara[Kime] tohum[Ne] dökýärdi.

A4 I. dökmek 3 : Silkip gabyň içindäkini aýyrmak, boşatmak.
II. dökmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bugdaýly çuwaly[Kimi] göterip, gapanda çekip, ammara[Kime] dökerdi.

A5 I. dökmek 2 : Bir zadyň içini barlamak, bir zat agtarmak, gözlemek.
II. dökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Içerini[Kimi] döküp çykmak.

A6 I. dökmek 1 : Deşilenligi ýa-da zaýalananlygy zerarly akmak, suwuklyk goýbermek.
II. dökmek→ [Kim]
Ör. Çelek[Kim] birneme dökýär.

A7 I. dökmek 2 : Akdyrmak, saçmak (ýaş, gan hakda).
II. dökmek→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] gözyaşy{Kimi} dökdü.

Döllemek

A1 I. döllemek 1 : Döle durmak, goýun, geçi guzlap başlamak.
II. döllemek→ [Kim]
Ör. Bu ýaşuly çopanyň sürüsi[Kim] Gamakly oýy diýen ýerde dölleýärdi.

A2 I. döllemek 1 : Hasyla durmak, düwüp hasyl berip başlamak (gawun, garpyz, hyýar we ş. m. gaýtalap düwýän ekinler barada).
II. döllemek→ [Kim]
Ör. Garpyz[Kim] ýazda döller.

Dömmek

A1 I. dömmek 1 : Bedeniň içinden döräp, çişip çykmak, iriňläp ýarylmak, çişip ýarylmak.
II. dömmek → [Kim]
Ör. Onuň aýagy[Kim] dömüpdir.

A2 I. dömmek 1 : (Göçme manyda) Birden içiňi dökmek, pikir edip ýörän zadyňy aýtmak.
II. dömmek→ [Kim]
Ör. Ahyry durup bilmän, ol ýigit[Kim] dömdi.

Dönmek[dö:nmek]

A1 I. dönmek 2 : Bir tarapyňdan beýleki tarapyňa öwrülmek, dolanmak, agdarylmak, düňderilmek.
II. dönmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] leňňeç ýaly derrew beýleligine[Kime] döndi.

A2 I. dönmek 2 : Yzyna gaýtmak, yzyna öwrülmek.
II. dönmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Men)[Kim] Söweşden[Kimden] dönmerin, kasam içýärin.

A3 I. dönmek 2 : Bir zada öwrülmek, bir zada meňzemek.
II. dönmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ertekidäki dek belent çäç önýär, Gün düşende, ol[Kim] çäç altyna[Kime] dönýär.

Döremek

A1 I. döremek 1 : Täze bir zat emele gelmek, peýda bolmak, ýüze çykmak, hasyl bolmak.
II. döremek→ [Kim]
Ör. Türkmen halkynyň ykdysady-syýasy we medeni taýdan ymykly ösmegine mümkinçilikler[Kim] döreýär.

A2 I. döremek 1 : Dünýä inmek, eneden bolmak, dogulmak, dogmak.
II. döremek→ [Kim]
Ör. Şu obada döräp, şunda ösen gyz[Kim].

Dörmek[dö:rmek]

A1 I. dörmek 2 : Eýläk-beýläk peşemek, gorjap garyşdyrmak, gorjamak.
II. dörmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýeri[Kimi] dörmek üçin kätmenden peýdalanypdyrlar.

A2 I. dörmek 2 : Bir zadyň içini döküp gözlemek, agtarmak.
II. dörmek→[Kim], [Ne]
Ör. Dolmaz petekeleriniň ýesiri bolan towuklar[Kim] demir dyrnaklary bilen tezek[Ne] dörýärler.

Döwmek

A1 I. döwmek 2 : Egip, egreldip, büküp ýa-da bir ýere güýçli urup böleklere bölmek, bölek-bölek etmek, syndyrmak.
II. döwmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Seresap bol, (sen)[Kim] eliňdäki gapyrjagy[Kimi] döwme!

A2 I. döwmek 2 : Uşatmak, maýdalamak, ýarmak, owratmak.
II. döwmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Gant[Ne] döwmek.

A3 I. döwmek 2 : Üwemek, owratmak.
II. döwmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Et[Ne] döwmek.

A4 I. döwmek 2 : Gabykdan arassalamak (döwek, miwe hakda).
II. döwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] hem harmanlarmyzy[Kimi] maşynda döwüp , senagat döwrüni guralyn, ýaşlar!

A5 I. döwmek 2 : Beden süňkleriň bir ýeri synmak.
II. döwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eşekden ýykylyp, (ol)[Kim] elini[Kimi] döwüpdir.

A6 I. döwmek 2 : Sandan çykarmak, bozmak, zaýalamak.
II. döwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Adamlar horlanarlar: (olar)[Kim] maşynlaryny[Kimi] döwerler, suwlarynyň hemmesini içerler! -- diýip oýlandym.

Döwnemek

A1 I. döwnemek 2 : Bir zadyň üstünde köp urunmak, köp gaýtalamak, lenç etmek.
II. döwnemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] ony[Kimi] döwnedi.

Döwümlemek

A1 I. döwümlemek 2 : Döwüm-döwüm etmek, bölek-bölek döwmek, uşatmak, maýdalamak.
II. döwümlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] äýnegiň saplaryny[Kimi] döwümledi.

Döwüşmek2

A1 I. döwüşmek 2 : (Gepleşik dili) Uruşmak, söweşmek, çaknyşmak.
II. döwüşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Döwüşseň, (sen)[Kim] mert bilen[Kimle] döwüş, Namardy kowujy bolma!

Dözmek

A1 I. dözmek 2 : Birehim bolmak, rehimsizlik etmek, göz gyýmak, nebsiň agyrmazlyk.

II. dözmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Siz[Kim] neneň meni şoňa bermäge[Kime] dözjek.

A2 I. dözmek 2 : Çydam etmek, döz gelmek, çydamak.
II. dözmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Mydam sen diýp gezerin, (men)[Kim] Jebriňe[Kime] -de dözerin.

Dulamak[du:lamak]
A1 I. dulamak 2 : Dolamak, büremek, örtmek, çolamak.
II. dulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Argyn günüň şöhleleri[Kim] kä bulutlary[Kimi] dulaýar.

A2 I. dulamak 2 : Jaýlamak, ýerlemek (ölen adam hakda).
II. dulamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Iň soňunda öz doganlaryňyzy[Kimi] öz eliňiz bilen dulaň!

Dumanlamak[duma:nlamak]
A1 I. dumanlamak 1 : Duman gurşap almak, duman örtmek, duman büremek.
II. dumanlamak→ [Kim]
Ör. Howanyň ýüzi[Kim] dumanlap, jahan, gapyşan ýaly boldy.

A2 I. dumanlamak 1 : (Göçme manyda) Garaňkyramak, ümezlemek (göz hakda).
II. dumanlamak→ [Kim]
Ör. Gözümiň öňi[Kim] dumanlapdur.

A3 I. dumanlamak 1 : (Göçme manyda) Garjaşmak,bulaşmak(pikir hakda).
II.dumanlamak→ [Kim]
Ör. Onuň kellesi[Kim] dumanlap durdy.

Durguşmak
A1 I. durguşmak 1 : Ençeme wagt durup arassalanmak, durup durlanmak.
II. durguşmak→ [Kim]
Ör. Şerap[Kim] durguşupdur, ol ony gülli käsä guýup, hormat bilen hödürledi.

A2 I. durguşmak 2 : Ýaşyň bir çene barmak, gartaşmak.
II. durguşmak→ [Kim]
Ör. Adamyň ýaşy[Kim] durguşdy.

Durlamak
A1 I. durlamak 2 : Suwuklyklary hapadan arassalamak, hapadan saplamak, dury görnüşine getirmek.
II. durlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Bedreläp alnan suw laý bolandygy üçin, (olar)[Kim] suwy[Kimi] durlamaga goýdular.

Durmak

A1 I. durmak 1 : Aýak çekmek, saklanmak, togtamak.
II. durmak→ [Kim]
Ör. Sagat[Kim] birden durdy (TTS).

A2 I. durmak 2 : Aýak üstüne galmak, dim-dik ýagdaýda bolmak, dikelmek.
II. durmak → [Kim], [Kimde]
Ör. Onuň ýigitleri[Kim] meýdanyň bir çetinde[Kimde] durdular.

A3 I. durmak 2 : Bir ýerde ýerleşmek, bar bolmak.
II. durmak → [Kim], [Kimde]
Ör. Maşyn[Kim] garajda[Kimde] durýar (TTS).

A4 I. durmak 2 : Bir käre eýe bolmak, bir wezipäniň başynda bolmak, bir guramanyň agzasy bolmak.
II. durmak → [Kim], [Kimde]
Ör .Häkimiýet başynda[Kimde] işçiler we daýhanlar[Kim] durýarlar.

Duruzmak

A1 I. duruzmak 2 :Dik, wertikal ýagdaýda goýmak, saklap bilmek.
II. duruzmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Taýagy[Kimi] barmagyň üstünde dik durzup bilmek.

Duşaklamak

A1 I. duşaklamak 2 : Duşak salmak, duşak bilen aýaklaryny baglamak.
II. duşaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Eşegi[Kimi] duşaklamak.

Duşmak[du:şmak]

A1 I. duşmak 2 : Birine duş gelmek, sataşmak, gabat gelmek.
II. duşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Eziz[Kim] şol günüň ertesi Nyýazbege[Kime] duşdy.

A2 I. duşmak 2 : Bir ýagdaýa sezewar bolmak, duçar bolmak, uçramak.
II. duşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bela betere[Kime] duşdu.

A3 I. duşmak 2 : Gabat gelmek, şowuna düşmek.
II. duşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] örän gowy sözlüge[Kime] duşdum (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/hvo16495/,13.03.2015.)

Duýmak

A1 I. duýmak **2** : Öňünden bilmek, aňmak.
II. duýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] ejizleýändigimi[Kimi] tiz duýdum.

A2 I. duýmak **2** : Syzmak. Agyryny duýmak.
II. duýmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Onuň teni[Kim] zat[Ne] duýanok (TTS).

Duzaklamak

A1 I. duzaklamak **2** : Duzaga salmak, duzakda saklamak.
II. duzaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Çürçüri tutmak üçin oňa[Kime] duzakladyk.

A2 I. duzaklamak **2** : (Göçme manyda) Hile gurmak, mekirlik etmek.
II. duzaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Duşmanlar[Kim] bütin töwerege[Kime] duzakladylar.

Duzlamak[du:zlamak]

A1 I. duzlamak **2** : Tagamlyk üçin duz sepmek.
II. duzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Böreklik eti[Kimi] duzlamak.

A2 I. duzlamak **2** : Duza ýatyrmak, duza basmak.
II. duzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] garaköl baganalaryny[Kimi] soýmak, duzlamak, eýlemek, bejermek baradaky iş prosesleriniň hemmesine ýolbaşçylyk edýär.

A3 I. duzlamak **2** : (Göçme manyda) Duzly sözler bilen ýüzüni almak, ýüzüni gyzdyrmak.
II. duzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tul-tullap gaty azary bar gyz -- diýip, gyzlar[Kim] çişigi[Kimi] duzlardylar.

Düblemek

A1 I. düblemek **2** : Yrsarap, mesirgäp, agzyňa gelenini samrap durmak, biriniň üstüne gyzarylmak.
II. düblemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ýumruklaryny düwüp, sesini endiredip, aýalynyň üstüne[Kime] dübledi (*çevrimiçi:*wap.ertir.com/index.php?q=blog&view=95471&sitata =1864276, 13.03.2015.)

Dükürdemek

A1 I. dükürdemek **1** : Dükürdili ses çykmak, dükür-dükür etmek.
II. dükürdemek→ [Kim]

Ör. Paýtun köçeden-köçä aýlandy, atlaryň nally toýnaklary[Kim] dükürdedi.

Dümewlemek

A1 I. dümewlemek 1 : Sowuklamak zerarly ýeňilräk syrkawlamak, sowuklamak, nähoşlamak.
II. dümewlemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] azajyk dümewläpdir.

Dümtünmek

A1 I. dümtünmek 1 : Bir hysyrdyly iş bilen güýmenip oturmak, başagaý bolup oturmak.
II. dümtünmek→ [Kim]
Ör. Gyzym, Bahar, biz[Kim] bu halylaryň üstünde gözümizi gerip dümtünýäris.

Düňdermek

A1 I. düňdermek 2 : Düýbüni ýokaryk edip agdarmak, düýbüni ýokaryk edip öwürmek, agzyny aşak edip goýmak.
II. düňdermek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] tamdyrynyň agzyna köne çoýun gazan[Ne] düňderip goýdy.

Düňküldemek

A1 I. düňküldemek 2 : Gaty ylgap gitmek, aýak aldygyňa ylgap gitmek.
II. düňküldemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol gyz[Kim] ýüzüniň ugruna[Kime] düňküldäp gitdi.

A2 I. düňküldemek 1 : Düňküldili ses çykmak, düňküldili ses eşidilmek.
II. düňküldemek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] soky daşyny ellerinden düşürmän, gijegündiz Düňküldedýärler (Gowşudow, 1989: 250).

Düňňürdemek

A1 I. düňňürdemek 1 : Düňňürdili ses çykmak, düňňürdili ses eşidilmek.
II. düňňürdemek→ [Kim]
Ör. Düwmeler[Kim] dünňürdedi.

Dürrelemek

A1 I. dürrelemek 2 : Dürre bilen urmak, ýençmek.
II. dürrelemek→ [Kim], {Kimi}Tamamlaýıcı
Ör. Oglum[Kim] aty{Kimi} dürreler (çevrimiçi: http://www.ertir.com /modules/ blog.php?view=18326, 13.03.2015.)

Dürsemek

A1 I. dürsemek 2 : Ýagdaýyňy gowulandyrmak, hal-ýagdaýyňy oňatlaşdyrmak, özüňi tutmak, özüňi rastlamak.
II. dürsemek→ [Kim], [Kimi]

Ör .Her näme hem bolsa, ol[Kim] özüni[Kimi] birneme dürsedi.

Dürteklemek

A1 I. dürteklemek 2 : Yzly-yzyna dürtmek, birnäçe gezek dürtüp azar bermek.
II. dürteklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] meni[Kimi] dürtekläp oturtmady.

A2 I. dürteklemek 2 : Dürtük-dürtük etmek.
II. dürteklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Petirlik hamyryň ýüzüni[Kimi] dürtekläp çykmak.

A3 I. dürteklemek 1 : Bir zady hemişe ýadyna salyp durmak, gaýtalap-gaýtalap aýdyp etdirmek.
II. dürteklemek→ [Kim]
Ör. Ýüreginde dörep bir açan söygi[Kim], myngçgalaýar, dürtekleýer, goýmaýar.

Dürtermek

A1 I. dürtermek 1 : Ýaňy gögerip çykyp durmak, ýaňy gögerip ösüp başlamak.
II. dürtermek→ [Kim]
Ör. Gögeren bugdaýlar[Kim] ýylak ýaly dürterip galypdy.

A2 I. dürtermek 1 : Syh-syh bolmak, syh-syh bolup durmak.
II. dürtermek→ [Kim]
Ör. Sakgalynyň--öňünde we duluklarynyň üstünde gyllar[Kim] dürterip durýardy.

Dürtmek

A1 I. dürtmek 3 : Bir zadyň ýiti ujuny bir ýere sançmak, sokmak.
II. dürtmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň tenine[Kime] naýza[Ne] dürtüp soranlarynda-da, «bilemokdan» başga jogap bermedi.

A2 I. dürtmek 2 : Bir zadyň ýüzüni deşik-deşik, dürtük-dürtük edip çykmak.
II. dürtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çöregiň ýüzüni[Kimi] dürtmek.

A3 I. dürtmek 3 : Ýere sanjyp ekmek, oturtmak.
II. dürtmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Pomidor, kelem,burç şitillerini[Kimi] ýere[Kime] dürtüp ekýerler.

A4 I. dürtmek 2 : Biriniň böwrüne kakmak, duýdurmak.
II. dürtmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] dostunyň böwrüne[Kime] dürtdü.

A5 I. dürtmek 1 : (Göçme manyda) Bir işi etmeklige ündemek, bir işi etmekligini duýdurtmak, ýatladyp durmak.
II. dürtmek→ [Kim]
Ör. Heniz hem onuň ýoldaşlary[Kim] eýlesinden-beýlesinden, dürtüp: -- Annaguly, aýagyňy düz, aňkarma! -- diýip goldap barýarlar.

Düşemek

A1 I. düşemek 2 : Düşek ýazyp goýmak, düşek ýazmak.
II. düşemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Gülüşip, oýnaşyp dargadylar tiz, kölge haly[Ne] düşäp çykdy iki gyz[Kim].

A2 I. düşemek 3 : Üstüni (ýoluň, köçäniň) gaty zat bilen örtmek, örtüp çykmak.
II. düşemek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol) [Kim] Köçelere[Kime] daş[Ne] düşedi (TTS).

Düşlemek

A1 I. düşlemek 2 : Çaý içmek, nahar edinmek, dynç almak üçin bir ýerde düşmek, gonmak ýa-da iş wagtynda ara kesip, dem-dynç almak.
II. düşlemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ýükli arabalar kerweni[Kim] derýanyň obadan tarapky kenarynda[Kimde] düşledi.

Düşmek

A1 I. düşmek 2 : Ýokardan aşaklygyna gaçmak, dökülmek.
II. düşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Alma[Kim], biş, agzyma[Kime] düş.

A2 I. düşmek 2 : Aşak inmek, aşaklygyna ýöremek, oturan ýa-da duran zadyň üstünden aýrylmak.
II. düşmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Kabinadaky gara köýnekli ýigit[Kim] hem maşyndan[Kimden] düşdi.

A3 I. düşmek 1 : Ýuwunmak.
II. düşmek→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Gelelim bäri, iki gezek narzana düşdüm.

A4 I. düşmek 2 : Akyl ýetirmek, pähim etmek, aňlamak, aňşyrmak, bilmek, düşünmek.
II. düşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] oňa näme ýamanlyk edýänligime[Kime] düşemok.

A5 I. düşmek 2 : Peýda bolmak, getirilmek, görünmek (bazarda).

II. düşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Bazara[Kime] gawun[Kim] düşüpdir.

A6 I. düşmek 2 : Peýda bermek, haýyr etmek, ýaramak.
II. düşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Gyzyl goşun güllügi[Kim] saňa[Kime] düşüpdür.

A7 I. düşmek 1 : Peselmek, azalmak.
II. düşmek→ [Kim]
Ör. Derýanyň suwy[Kim] gün-günden düşýär.

Düşündirmek

A1 I. düşündirmek 2 : Düşündiriş bermek, bir zady anyklaşdyrmak üçin gürrüň bermek, bir zady aýdyňlaşdyrmak üçin düşündirişli gürrüň etmek, aňyna ýetirmek.
II. düşündirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Komandir[Kim] birnäçe günläp şu kazarmada bolmalydygyny[Kimi] düşündirdi.

düşünmek

A1 I. düşünmek 2 : Pikirlenip manysyny aňlamak, oýlanyp manysyny bilmek, akyl ýetirmek, bilmek.
II. düşünmek→[Kim], [Ne]
Ör. Daýhan[Kim] hiç bir zat[Ne] düşünmeýär -- diýen oý seniň göwnüňe gelmesin.

Düwdeneklemek

A1 I. düwdeneklemek 1 : Çaltlyk bilen ylgap gitmek, düňk ýasap gitmek.
II. düwdeneklemek→ [Kim]
Ör. Bolýar oglum -- diýip, ejesi[Kim] düwdenekläp gitdi.

Düwmek

A1 I. düwmek 2 : Bir zady matanyň, ýaglygyň içine salyp, dolap daňmak, düwünçek edip baglamak.
II. düwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar, şu ýartyja almany görýäňizmi? Şuny[Kimi] men[Kim] häzir bir düwünçejige düwüp goýýaryn.

A2 I. düwmek 2 : Ýüpüň, ýüplügiň we ş. m. ujuny daňmak, çigmek.
II. düwmek→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Ýüplügiň ujuny{Kimi} düwmek.

A3 I. düwmek 2 : Miwe getirmek, miwelemek.
II. düwmek→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Men garaşdym agaç[Kim] miwe{Ne} düwende.

Düwmelemek

A1 I. düwmelemek 1 : Düwme-düwme bolmak, bir näçe düwme emele gelmek, togalajyk-togalajyk bolmak, damja-damja bolmak.
II. düwmelemek→ [Kim]
Ör. Onuň gözlerinde ýaş[Kim] düwmeläp-düwmeläp akýar.

Düwnükmek

A1 I. düwnükmek 1 : Bir zat iýlip otyrka kynlyk bilen ýuwdunmak.
II. düwnükmek→ [Kim]
Ör. Sähetdurdy bir zat diýip düşündirjek ýaly etdi-de, (ol)[Kim] gözüniň ýaşyny syryp düwnükdi.

Düwünçeklemek

A1 I. düwünçeklemek 1 : Düwünçek düwüp başlamak, düwünçek atyp başlamak, düwüp başlamak (gök ekin, miweli agaçlar barada).
II. düwünçeklemek→ [Kim]
Ör. Bir düýp garalynyň we şetdalynyň şahalarynda pomidor[Kim] düwünçekläp gyzaryşyp oturmagy gaty geň.

Düwürtiklemek

A1 I. düwürtiklemek 1 : Düwürtik çykarmak, köp düwürtik örmek.
II. düwürtiklemek→ [Kim]
Ör. Onyň yüzi[Kim] düwürtiklepdir.

Düýbemek

A1 I. düýbemek 2 : Düýbüni ýolup aýyrmak, düýbüni ýolup arassalamak.
II. düýbemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gökli somsa bişirjek bolup, (men)[Kim] selmäni[Kimi] düýbäp otyrdym.

Düýnemek

A1 I. düýnemek 2 : Zyýarat etmek, öwlüýäniň «güýjüne» ynanyp, oňa aýlanmak.
II. düýnemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Keramatyn synap gördüm, (men)[Kim] Telim öwlüýä[Ne] düýnäp gördüm.

Düýplemek

A1 I. düýplemek 2 : Düýp oturtmak, düýp goýmak.
II. düýplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Demirçi ussa[Kim] bedre[Ne] düýpledi.

Düýrlemek

A1 I. düýrlemek 2 : Orap düýrmek, birnäçe gezek towlap, turba şekilli etmek, togalamak.

II. düýrlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol gelin[Kim] keçeleri[Kimi] düýrläp, öýe oklady.

A2 I. düýrlemek 2 : (Göçme manyda) Howlugyp işdäli iýmek, nebsewürlik bilen çalt-çalt iýmek.
II. düýrlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] käselerdäkileri bir bada başlaryna çekip, gowurmany[Kimi] düýrläp başladylar.

Düýrmeklemek
A1 I. düýrmeklemek 2 : Düýrüp topbak, üýşmek edip başlamak.
II. düýrmeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Üçbir-üçbir oturyp, seçelenip duran palawy[Kimi] düýrmekläp başladylar.

Düýrükmek
A1 I. düýrükmek 1 : Gysylyp ýygrylmak, kiçelmek, gorkmak.
II. düýrükmek→ [Kim]
Ör. Näme üçin ol gijikdi? Näm bolduka Nabada? Birdenkä ol[Kim] düýrükdi, Aýbyn saldy-da ýada.

Düýşürgemek
A1 I. düýşürgemek 1 : Uklap ýatan adamyň kellesinde bir zat hakda hyýal, pikir peýda bolmak, düýş görmek.
II. düýşürgemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] gice düýşürgedi.

Düýtmek
A1 I. düýtmek 2 : Köp geýdirmek, uzaga gitmek, çydamak (geýim-gejim hakda).
II. düýtmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Oňa näçe aýakgap alyp berdik, (ol)[Kim] emma hiç zat[Ne] düýtmeýär.

Düzelmek
A1 I. düzelmek 1 : Abat bolmak, ýola goýulmak, dikelmek, bejerilmek, abatlanmak.
II. düzelmek→ [Kim]
Ör. Köneni ýatlasak, kendir derdimiz, düzelendir bibat bolan ýurdumuz[Kim].

A2 I. düzelmek 1 : (Göçme manyda) Öňki normal we adamkärçilikli ýagdaýyna geçmek, adam bolmak.
II. düzelmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi kemsiz düzelipdir.

Düzetmek

A1 I. düzetmek 2 : Abat etmek, dikeltmek, bejermek, abatlamak.
II. düzetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çerkez [Kim] oturgyçlary[Kimi] düzetdi.

A2 I. düzetmek 2 : (Göçme manyda) Öňki normal we adamkärçilikli ýagdaýyna getirmek, adam hataryna goşmak.
II. düzetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Öýkeleşigiň ýaraşygy şonda bolup biler, haçan ýalňyşan tarapyň öz ýalňyşyny[Kimi] (ol)[Kim] düzetmek üçin ýüreginde guýçli isleg dörese .

A3 I. düzetmek 2 : Belli bir derejede tertibe salmak, düzgüne salmak.
II. düzetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Wüşi kel çommalyp (ol)[Kim] oturyşyny[Kimi] düzedip ynjalyklaşdy.

Düzgünleşmek

A1 I. düzgünleşmek 1 : Belli bir tertibe, kada, düzgüne girip başlamak, ýola goýlup başlamak.
II. düzgünleşmek→ [Kim]
Ör. Türkmen dilindeki goşma sözlerin ýazuwy düzgünleşdi (TTS).

Düzlemek

A1 I. düzlemek 2 : Bejerişdirip tekizlemek, tekiz etmek.
II. düzlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] köçäni[Kimi] düzledi.

A2 I. düzlemek 2 : Ýola goýmak, sazlamak, dogrulamak.
II. düzlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Olaryň arasyndaky düşünilişmeýän gürrüňleri[Kimi] düzläp geldi.

Düzmek

A1 I. düzmek 3 : Birnäçe zady ýüpe, çişe we ş. m. yzygiderli ötürip çykmak.
II. düzmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Jigitler[Kim] gulan etini[Kimi] tüpeň çybygyna[Kime] düzüp, kebap bişirdiler.

A2 I. düzmek 2 : Böleklerini, şaýlaryny ýygnaşdyryp, gurnap ýola goýmak.
II. düzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bäşatary[Kimi] söküp, ýaňadan düzmek.

A3 I. düzmek 2 : Kirişlerini çekip, sesini sazlaşdyrmak.
II. düzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Dutary[Kimi] düzmek.

A4 I. düzmek 2 : Hasyl etmek, emele getirmek.
II. düzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Amyderýanyň çökündileri[Kim] Garagumy[Kimi] düzýärler.

A5 I. düzmek 2 : Döretmek, ýazmak (şygyr, hat we ş. m. hakda).
II. düzmek→ [Kim], {Ne}Tamamlaýjy
Ör. Bu ikisi[Kim] goşgujyklar we aýdymlar{Ne} düzerdiler.

A6 I. düzmek 2 : Köpçüligiň güýjüni çekmek ýoly bilen esaslandyrmak, gurmak.
II. düzmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Komsomollardan on-on beş adamdan ybarat brugada[Ne] düzmeli.

Dyglamak

A1 I. dyglamak 1 : Endamyň, bedeniň çümşüldäp, tikenekläp gitmek.
II. dyglamak→ [Kim]
Ör. Artygyň adyny eşidende, onuň gamçysy ýadyna düşende, Mawynyň endamy[Kim] dyglady.

Dykmak

A1 I. dykmak 2 : Bir zady pugta basyşdyryp, örän ýerleşikli edip gaba salmak.
II. dykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Haltany[Kimi] dykyp, otdan doldurmak gerek.

A2 I. dykmak 2 : (Gepleşik dili) Nebsewürlik bilen ýetişibildiginden iýmek, açlykdan çykan ýaly bolup nahar iýmek.
II. dykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] restoranda nahary[Kimi] dykýar.

A3 I. dykmak 3 : Bir zadyň agzyny, deşigini beklemek, ýapmak.
II. dykmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Küýzäniň agzyna[Kime] dykysyny[Kimi] dykmak.

Dyknyşmak

A1 I. dyknyşmak 1 : Iteleşip gysylyşmak, gysylyşyp ýerleşmek, itnişmek.
II. dyknyşmak→ [Kim]
Ör. Maşynyň içindeki ýolagçylar[Kim] dyknyşyp durýar.

Dykylmak

A1 I. dykylmak 1 : Dyky bilen ýapylmak, dyky bilen berkidilmek.
II. dykylmak→ [Kim]
Ör. Çüýşeleriň agzy[Kim] dykyldy.

A2 I. dykylmak 1 : Dykyn emele gelmek, beklenmek, tutulmak.

II. dykylmak→ [Kim]
Ör. Onda skwajinanyn turbasy[Kim] dykylandyr.

A3 I. dykylmak 2 : (Göçme manyda) Sokulyp barmak, sokulyp girmek, sokjarylmak.
II. dykylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Märekäniň arasyna[Kime] dykylyp girmek.

Dylmyldamak

A1 I. dylmyldamak 1 : Dylym-dylym etmek, gülümsiremek, ýylgyrmak.
II. dylmyldamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim], çeper ýazyjymyz Agahan Durdyýewiň «taryp edýän» Bally mollasy ýaly, Hatyjanyň öňünde dylmyldap, ýagşy görünjek, boldy.

Dymjykmak

A1 I. dymjykmak 1 : Derläp ýumşamak, çygjaryp gowşamak.
II. dymjykmak→ [Kim]
Ör. Şol ys, şol tämiz howa Begenjyň tam içinde uzak gije endamy[Kim] dymjyýar, gowşan damarlaryna gurp-kuwwat berýärdi.

A2 I. dymjykmak 1 : Howa ýetmezçiligi we ş. m. sebäplere görä, birneme zaýalanyp yslanmak (et, azyk önümleri we ş. m. hakda).
II. dymjykmak→ [Kim]
Ör. Et[Kim] dymjykdy.

Dymmak

A1 I. dymmak 1 : Sesiňi-üýnüňi çykarman oturmak, geplemän oturmak.
II. dymmak→ [Kim]
Ör. Wepa[Kim] öňki bolşunda erinjigini sallap, garaja gözlerini gyrpyldadyp, dymyp durdy.

A2 I. dymmak 1 : (Göçme manada) Petiş bolmak, şemal ösmän, asuda ýagdaýda bolmak.
II. dymmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] dymýar.

Dymykmak

A1 I. dymykmak 1 : Yssylyk zerarly kapas bolmak, dymyk bolmak, petişlenmek.
II. dymykmak→ [Kim]
Ör. Gijäniň maýyl ysy[Kim] dymygyp ýüzüňize urar.

Dynmak[dy:nmak]

A1 I. dynmak 2 : Halas bolmak, başyňdan sowmak, azat bolmak, gutulmak.
II. dynmak→ [Kim], [Kimden]

Ör. Damagy çalynjak bolup duran goýunlar[Kim] häzirlikçe ölüm howpundan[Kimden] dyndylar.

A2 I. dynmak 1 : Bes etmek, goýmak, durmak.
II. dynmak→ [Kim]
Ör. Ýagyş[Kim] dyndy.

A3 I. dynmak 1 : Ynjalyk tapmak, karar tapmak, gutulmak, başdan sowmak, rahatlanmak.
II. dynmak→ [Kim]
Ör. Maşgalam[Kim] dyndy.

Dyňzamak
A1 I. dyňzamak 1 : Suwuk zatdan mazaly dolup tyňkarmak, dolup çişmek.
II. dyňzamak→ [Kim]
Ör. Diýdi: -- Suw[Kim] dyňzap gelsedi şu taýa.

A2 I. dyňzamak 1 : Möwç almak, joşmak, batlanmak.
II. dyňzamak→ [Kim]
Ör. Güç[Kim] dyňzap durýar.

Dyrjaşmak
A1 I. dyrjaşmak 1 : Jan çekmek, jan etmek, yhlas bilen ýapyşmak, bar güýjüňi goýmak, çalyşmak, dyryşmak.
II. dyrjaşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bar güýji bilen böwedi saklamaga dyrjaşdy.

Dyrmalamak
A1 I. dyrmalamak 2 : Dörjeläp köwmek, gorjalap oýmak, dyrnak ýa-da başga bir zat bilen ýüzüňi dyrmamak, sydyrmak.
II. dyrmalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ine, şu ýerde bir zat bar! -- diýip, (ol) [Kim] agajyň bir ýerini[Kimi] eli bilen dyrmalady.

Dyrmanmak
A1 I. dyrmanmak 2 : Bir zat bilen meşgul bolmak, güýmenmek, dümtünmek, dörjenmek.
II. dyrmanmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Onuň içinde bir aýal bar zatlar bişirýämi, nämemi, (ol)[Kim] öz işi bilen[Kimle] dyrmanýardy.

Dyrmyklamak
A1 I. dyrmyklamak 2 : Dyrmyk bilen owradyp ýumşatmak, dyrmyk bilen düzlemek.
II. dyrmyklamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] çygjaryp ýatan pelleri[Kimi] ýene dyrmyklady (çevrimiçi: nepesov.info/Works/Kone.html, 13.03.2015).

Dyrmyldamak

A1 I. dyrmyldamak 1 : Bir işi örän haýal ýerine ýetirmek, juda haýal işlemek, güýmenmek.
II. dyrmyldamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Bu dyrmyldap oturyşyň bilen işiňi agşama-da gutarmarsyň.

Dyrnaçaklamak

A1 I. dyrnaçaklamak 2 : Bedeniň ýa-da başga bir zadyň ýüzüne dyrnagyňy çümdürip, yz galdyrmak, dyrmamak, dyrnagyňy geçirmek, dyrnaklamak, dyrnaçak-dyrnaçak etmek.
II. dyrnaçaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pişik[Kim] Çerkeziň elini[Kimi], ýüzüni[Kimi] dyrnaçaklamaga mejbur boldy.

Dyrnamak

A1 I. dyrnamak 2 : Bir zadyň ýiti ujy bilen ýüzüni sydyrmak.
II. dyrnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Köne gyzgany[Kim] goparyp zyňsaň-da, ahmal bolsaň dyrnaýar.

Dyzamak

A1 I. dyzamak 2 : Çor berip topuljak bolmak, okduryljak bolmak.
II. dyzamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Çagajyk[Kim] emedeklejek bolup öňe[Kime] tarap dyzaýar (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=dyza&lang=tk&search=Search&key=&tax=-1, 13.03.2015).

A2 I. dyzamak 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň üstüne ileri-ileri omzamak.
II. dyzamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Halnazar[Kim] töweregini itlere aldyran ýekegapan ýaly bolup, her haýsyny bir ýana[Kime] itekleşdirip dyzady.

Dyzanaklamak[dy:zanaklamak]

A1 I. dyzanaklamak 1 : Iki dyzyňy ýere urup, çöke düşüp ýöremek.
II. dyzanaklamak→ [Kim]
Ör. Ýasawul[Kim] dyzanaklap, gapa süýşüp başlady.

Dyzarlamak[dy:zarlamak]

A1 I. dyzarlamak 2 : Çökerilen düýe tarsa turmazlyk üçin, bir ýa-da iki öň dyzyny ýüp bilen sarap daňmak, dyzlamak.
II. dyzarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] baý düýesini[Kimi] çökerip dyzarlady.

-E

Ebedileşdirmek [ebedi:leşdirmek]

A1 I. ebedileşdirmek 2 : Hemişelik etmek, mydamalyk etmek.
II. ebedileşdirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şahyryn ýadigärligini[Kimi] ebedileşdirmek (TTS)

Ebşirlemek[ebşi:rlemek]

A1 I. ebşirlemek 2 : Berk, mäkäm tutmak, gapjap tutmak.
II. ebşirlemek→ [Kim],[Kimi]
Ör. Ahmyrly galan Tarhan bar güýjüni jemläp, gelne tarap atyldy-da, (ol)[Kim] keteni[Kimi] köýnegiň ýagyrnysyndan ebşirläp tutdy.

Eçilmek

A1 I. eçilmek 1 : Jomart bolmak, merhemetli bolmak, sahylyk etmek, joşmak.
II. eçilmek→ [Kim]
Ör. Mama[Kim] has hem eçildi.

Egelenmek

A1 I. egelenmek 2 :Bir zadyň daşyna egele bolup durmak, aýlanmak.
II. egelenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Myhmanlar[Kim] stoluň daşyna[Kime] gysby egelenip oturdylar.

Egilmek

A1 I. egilmek 1 : Biliňi epmek, aşaklygyna eňňit etmek, egmek, epilmek.
II. egilmek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Egilme-de bükülme.

Egirmek

A1 I. egirmek 2 : Süýümi towlamak, burmak bilen sapak etmek, eriş etmek.
II. egirmek → [Kim], [Ne]
Ör. Garry ene[Kim] ýüp[Ne] egirýär, gulaç dokaýar, onuň-munuň ýüpegini çekip berýär, kişi hyzmatyny edýär, garaz, ýykma-ýykylma bir mydar bilen gün dolandyrýar.

A2 I. egirmek 3 : (Göçme manyda) Bir ýere, bir zadyň daşyna ýygnamak, toplamak, üýşürmek, goýmak, oturtmak.
II. egirmek→[Kim], [Kimi], [Kime]
Ör.Ol[Kim] bu wagt päkize stoluň daşyna[Kim] myhmanlaryny[Kimi] egirdi.

Egismek

A1 I. egismek 2 : Az etmek, azlatmak, peseltmek, möçberini kemeltmek.
II. egismek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] puluňy[Kimi] egisdiňmi (TTS)?

Eglemek

A1 I. eglemek 2 : Bir iş ýa-da bir sebäp bilen birnäçe wagt saklamak, duruzmak, saklap durmak, gijikdirmek.
II. eglemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Dostuňy[Kimi] egleme, nepden galmasyn, Duşmanyň saklama, syryň bilmesin.

Egmek

A1 I. egmek 2 : Bir zadyň uçlaryny biri-birine ýakynlaşdyryp, duga görnüşinde etmek; başyny, ýokary tarapyny aşak bükmek, epmek, tutmak, gyşartmak.
II. egmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Düzüm-düzüm gozalar[Kim] gowaçalaryň şahalaryny[Kimi] aşak egipdirler.

Egrelmek

A1 I. egrelmek 1 : Egri bolmak, göni bolmazlyk, gyşarmak, bükülmek.
II. egrelmek→ [Kim]
Ör. Onuň burny[Kim] ýyrtyjy guşuňky ýaly egrelipdir.

A2 I. egrelmek 2 : (Göçme manyda) Ters ugur bilen gitmek, bir zada garşy bolmak, hakykatdan, dogry ýoldan gyşarmak.
II. egrelmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Meniň ýolum gaty dogrudyr, indi ony[Kimi] hiç kim[Kim] egreldip bilmez! -- diýip, Gurt berk aýtdy.

Egremlemek

A1 I. egremlemek 2 : Egri ýol bilen gitmek, egrem-bugram, sowa ýol bilen barmak.
II. egremlemek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Barsaň-da, (ol)[Kim] jülgeleriň içi bilen[Kimle] egrerlip barmaly bolar.

Egşitmek

A1 I. egşitmek 2 : Ýüzüňi egşitmek-gaşyňy çytyp gaharly görünmek, gaharly bolmak.
II. egşitmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýüzüni[Kimi] egşidip gaýtdy.

Ejizlemek[eji:zlemek]

A1 I. ejizlemek 1 : Güýçden-gurpdan düşmek, güýç-kuwwaty az bolmak, güýçsiz bolmak, ysgynsyz bolmak.
II. ejizlemek→ [Kim]
Ör. Ylaýta-da Kerimiň eline düşen[Kim] ejizläpdir.

A2 I. ejizlemek 1 : Göçme manyda Pese düşmek, asgynlamak, gowşamak.
II. ejizlemek→ [Kim]

Ör. Çaknyşyk netijesinde Reýhan[Kim] ejizleýär.

A3 I. ejizlemek 1 : (Göçme manyda) Hor ýagdaýda bolmak, biçäre halda bolmak.
II. ejizlemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] soňky wagtlarda has ejizledi.

Ekabyrsyramak[eka:byrsyramak]

A1 I. ekabyrsyramak 1 : Güýçli, zor bolan bolmak, dogumlysyramak, batyrsyramak.
II. ekabyrsyramak→ [Kim]
Ör. Muhat[Kim] ekabyrsyrap, Şirniň kabinetini kakman girdi.

Ekezlenmek

A1 I. ekezlenmek 1 : Dogumlanmak, özüňi tijemek, tijenmek; batlanmak, güýçlenmek.
II. ekezlenmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] birneme ekezlendi.

Ekjeşmek

A1 I. ekjeşmek 2 : (Dialektal söz Tersleşmek, sene-mene edişmek, sögüşmek.
II. ekjeşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Men) [Kim] Seň bilen[Kimle] ekjeşmek hajat däl maňa!

Eklemek

A1 I. eklemek 2 : Birini iýdirip-geýdirip saklamak, biriniň durmuşyna kömek etmek, idetmek.
II. eklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol öz maşgalasynyň arasynda otursa, men[Kim] ony[Kimi] eklejek ahyry.

Ekmek

A1 I. ekmek 2 : Gögertmek üçin ýere tohum sepmek, agaç oturtmak.
II. ekmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Agdaryp çykan ýerine bolsa bugdaý, gawun, mekgejöwen[Ne] ekýär.

A2 I. ekmek 2 : (Göçme manyda) Döwmek, ýoklamak, puja çykarmak.
II. ekmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] biriniň töhmetiňi[Kimi] ekdi.

Elemek

A1 I. elemek 2 : Elekden geçirip arassalamak.
II. elemek→[Kim], [Ne]
Ör. Olar harman atýardylar, (olar)[Kim] bugdaý[Ne] eleýärdiler.

A2 I. elemek 2 : (Göçme manyda) Saýlamak, seçmek, barlamak.
II. elemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tüwiniň çeltigini[Kimi] elemek.

Elenmek
A1 I. elenmek 1 : Elekden geçirilmek.
II. elenmek→ [Kim]
Ör. Un[Kim] elendi.

A2 I. elenmek 1 : Saýlanmak, seçilmek, barlanmak.
II. elenmek→ [Kim]
Ör. Ertir arçyn[Kim] saýlanjakdyr.

A3 I. elenmek 1 : (Göçme manyda) Çaýkanmak, yranmak, sandyramak, titremek.
II. elenmek→ [Kim]
Ör. Atly gelip daýananda, at[Kim] elendi.

A4 I. elenmek 1 : (Göçme manyda) Kynçylyk çekmek, horlanmak, kaňkamak.
II. elenmek→ [Kim]
Ör. Muny gapy-gapy (ol)[Kim] elenip ýörmekden gutaralyň!

Eleslemek
A1 I. eleslemek 1 : Aýyl-saýyl bolup durmak, görüpmek.
II. eleslemek→ [Kim]
Ör. Esewan etse, kyblasynda bir gala[Kim] elesläp görünýär.

A2 I. eleslemek 1 : Galgap barmak, çalt hereket edip gitmek.
II. eleslemek→ [Kim]
Ör. At[Kim] eleslep, gidiberedi ýoluna.

Elewremek
A1 I. elewremek 1 : Bir zat üçin güýçli duýgy bilen aladalanmak, aljyramak, howsala düşmek, näme etjegini bilmän ýörmek.
II. elewremek→ [Kim]
Ör. Bike eje[Kim] ogluny gapynyň agzynda garşylady, onuň keýpiniň bozukdygyny görüp, daşynda elewräp başlady.

Elikmek
A1 I. elikmek 2 : El öwrenmek, öwrenişmek.
II. elikmek→ [Kim],[Kime]
Ör. Men[Kim] muňa[Kime] elikmändirin.

Eljiremek
A1 I. eljiremek 1 : Ynjyklyk etmek, näziksiremek, lälirgemek, aýnamak.

II. eljiremek→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] eljiräp ýörer.

Ellemek

A1 I. ellemek 2 : Eliňi birine ýa-da bir zada degirmek, degrip görmeki bir zady eliň bilen tutup görmek, barlap görmek.
II. ellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Hapa eliň bilen çagany[Kimi] elleme!

A2 I. ellemek 2 : (Göçme manyda) Aýal maşgalanyň namysyna degmek, el degirmek, el urmak, ynjatmak.
II. ellemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Ýaman işlere[Kime] elleseň ýüzüňe gara geler (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=ellemek&search=Search&key=&tax=-1, 12/05/2015).

A3 I. ellemek 2 : (Göçme manyda) Bir zady edinmek, ele salmak.
II. ellemek→ [Kim],[Kimi]
Ör. **Ol**[Kim] Ýaňky kitabyň[Kimi] ellemeli.

Elleşmek

A1 I. elleşmek 2 : Hoşallyk bildirmek, nyşany hökmünde biri-biriň elini gysmak, el berişmek, biri biriň bilen el tutuşmak, salamlaşmak.
II. elleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol adam[Kim] Durdy aga bilen[Kimle] elleşdi.

Eltmek

A1 I. eltmek 3 : Bir zady bir ýere özüň bilen alyp barmak, äkitmek, gowşurmak.
II. eltmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Uly dogany[Kim] pili[Kimi] begene-begene öýüne[Kime] eltipdir.

A2 I. eltmek 2 : Bir zada sezewar etmek, duşurmak, uçratmak, duçar etmek.
II. eltmek→ [Kim],[Kimden]
Ör. (Sen)[Kim] Bir işiň üstünden[Kimden] eltjekdiň, eltdiň-de dyndyň!

A3 I. eltmek 3 : Goýbermek, ýakynlaşdyrmak, ýakynyna bardyrmak.
II. eltmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Köplenç wagt düýeler[Kim] öz öňüne dökülen otuna[Kime] başga mallary[Kimi] eltmeýärler.

Emedeklemek

A1 I. emedeklemek 1 : Göwräňi aşak ýapyryp, eliňi we aýagyňy öňe hereket etmek (dyzyňy).
II. emedeklemek→ [Kim]

Ör. Babaly[Kim] emedekläp baryp, onuň ýagyny gujaklady.

Emenmek

A1 I. emenmek 1 : Bir zada ymtylmak, ünsüňi bermek, hantama bolmak, tamakin bolup, dykgat bilen seretmek, ät galmak.
II. emenmek→ [Kim]
Ör. Gözleri[Kim] emenýär, döwüm nan diläp.

Emgeklemek

A1 I. emgeklemek 1 : Kesele sataşmak, derde duçar bolmak, syrkawlamak, hassalamak, kesellemek.
II. emgeklemek→ [Kim]
Ör. Gurçugymyz[Kim] emgekledi.

Emgemek

A1 I. emgemek 2 : Bir zady etmek üçin janyňy gynamak, özüňe agram salmak.
II. emgemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Han küýli[Kim] janyny[Kimi] emgemeli ýerinde tapylmaýardy.

Emlemek

A1 I. emlemek 2 : Bermek.
II. emlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Daýhanda[Kim] malyna[Kime] emlemäge artykmaç gala nirede?!

A2 I. emlemek 2 : (Göçme manyda) Para bermek.
II. emlemek→ [Kim],[Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Dawany satyn almak üçin, olara[Kime] hem birneme emlemek gerek.

Emmek

A1 I. emmek 2 : Bir zady sormak, suwuk zady (süýdi) sorup almak.
II. emmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýagşyny-ýamany saýgaryp bilmeýän ümmülmez çaga[Kim] emejin tokly ýaly sokjap, ejesini[Kimi] emdi.

Endiganlamak[endiga:nlamak]

A1 I. endiganlamak 2 : Endigan etmek, düz etmek, düzlemek, tekiz etmek, tekizlemek, dogrulamak, deňlemek, birsydyrgyn etmek.
II. endiganlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýeri[Kimi] endiganlapdyr.

Endiremek

A1 I. endiremek 1 : Ýygy-ýygydan titremek, sandyramak esasynda bolýan sarsmak, yranmak.
II. endiremek→ {kim}tamamlayıcı

Ör. Zarbyňyzdan daglar-daşlar{Kim} endiresin!

A2 I. endiremek 1 : Bir zadyň täsiri, gyzma, gahar netijesinde bozulmak, erbet bolmak.
II. endiremek→ [Kim]
Ör. Olaryň kelleleri dumanlap, ýürekleri[Kim] endiräp durdy.

A3 I. endiremek 2 : Endigandeň bolmazlyk, kadaly çykmazlyk, kesilip-kesilip sandyrap çykmak.
II. endiremek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ogulnur ejäniň agzyndan[Kimden] sözler[Kim] endiräp çykdy, Nurjahana aýratyn täsir etdi.

Enjamlaşdyrmak[enja:mlaşdyrmak]

A1 I. enjamlaşdyrmak 3 : Hemme gerek zatlar, iş gurallary bilen üpjün etmek, gerekli enjamlar bilen üpjün etmek.
II. enjamlaşdyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Nebit promiselleri[Kimi] täze tehnika bilen[Kimle] enjamlaşdyrdy.

Entemek

A1 I. entemek 1 : Deňagramlylygy saklap bilmän iki baka çaýkanmak, yranmak, entireklemek.
II. entemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] göýä diýersiň, aýaklanmadyk köşek ýaly enteýärdi.

A2 I. entemek 1 : (Göçme manyda) Biderek ygyp ýörmek, işsiz aýlanyp ýörmek, gezip ýörmek.
II. entemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Onda-munda entäp ýörmek.

A3 I. entemek 1 : (Göçme manyda) Mal-mülksüz galmak, garyp düşmek, batmak, lüt düşmek.
II. entemek→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] sähel entädin.

A4 I. entemek 1 : Horluk çekmek, kynçylyk görmek.
II. entemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gije-gündiz entäp lüti çykýardy.

A5 I. entemek 2 : (Göçme manyda) Bir zadyň yzynda sergezdan bolmak, bir zat üçin kynçylyk çekmek.
II. entemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Olar)[Kim] Onuň yzynda[Kimde] entädiler.

Eňekleşmek

A1 I. eňekleşmek 1 : Bir zat hakynda jedel edişmek, sanaşyp oturmak, jedelleşmek, dawalaşmak, kejeleşmek.
II. eňekleşmek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] Şirniň çykarylyşy barada eňekleşip başladylar.

Eňmek

A1 I. eňmek 2 : Aşaklygyna gaýtmak, inmek.
II. eňmek→ [Kim],[Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmanyň alty sanysy göwresini saklap bilmän aşaga[Kime] eňdi.

A2 I. eňmek 2 : Bir tarapa ýüzlenmek, gitmek.
II. eňmek→ [Kim],[Kime]
Ör. Biz[Kim] gündogar tarapa[Kime] eňmeli.

A3 I. eňmek 2 : Hüjüm etmek, çozmak, topulmak.
II. eňmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Duşmanyň üstüne[Kime] baka eňdiler.

Eňremek

A1 I. eňremek 1 : Gynançdan ýaňa zaryndan gözýaş etmek, zar-zar aglamak, aglamak.
II. eňremek→ [Kim]
Ör. Köp eňredi Nabat pahyr, Çagalary[Kim] hem aglaşdy.

Eňtermek

A1 I. eňtermek 2 : Gaby aşak tutup, egip bir zady dökmek, akdyrmak, guýmak.
II. eňtermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň üstünden bedreli suwy[Kimi] hem eňteripdi.

A2 I. eňtermek 3 : Bir zat bilen basyrmak, üstüni ýapmak, gömmek.
II. eňtermek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Hawa, (siz)[Kim] ol maşyny[Kimi] şol ýere[Kime] eňteriň, üstüne kenary eňteriň, düşüdiňizmi? --diýip, Patan ata öz adamlaryna buýruklar berdi.

A3 I. eňtermek 2 : Bir tarapa agdarmak, itekläp ýykyp goýbermek.
II. eňtermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şeýle-de bolsa, meniň yralan agajymy[Kim] sen[Kimi] eňterip goýberdiň.

A4 I. eňtermek 2 : (Göçme manyda) Erbet taraplaryny, etmişini görkezip geplemek, üstünden düşmek, tankyt etmek, ýamanlamak.
II. eňtermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] öz kömekçilerimi[Kimi] eňterdim.

A5 I. eňtermek 2 : Bir zat bilen urmak, depesinden indirmek.
II. eňtermek→[Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Hyrçyny dişläp eýmenç baý[Kim], birdenkä çolugyň gerşinden gamçysyny{Kimi} eňterdi.

A6 I. eňtermek 2 : (Göçme manyda) Bir bada içmek, başyňa çekmek, götermek.
II. eňtermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hany, dostlar[Kim], badalary[Kimi] eňteriň!

Epeýlenmek

A1 I. epeýlenmek 1 : Epeý görnüşi almak, ulumsyramak, dogumlysyramak.
II. epeýlenmek→ [Kim]
Ör. Ballyýew[Kim], epeýlenip, ynjalykly oturýar.

Epilmek

A1 I. epilmek 1 : Epin emele gelmek, epin tutmak, gasyn atmak.
II. epilmek→ [Kim]
Ör. Onuň köýnegi[Kim] epilipdir.

A2 I. epilmek 1 : Duga formasynda bolmak, egilmek, bükülmek, eplenmek.
II. epilmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] epilip salam berdi.

Eplemek

A1 I. eplemek 2 : Bir zady bükmek, gat-gat etmek.
II. eplemek→[Kim],[Kimi]
Ör. Ol[Kim] ony[Kimi] epläp jübüsine saldy.

Erbetlemek

A1 I. erbetlemek 1 : Hil taýdan erbet bolmak, ýaman bolmak, ýaramazlamak.
II. erbetlemek→ [Kim]
Ör. Emma howa[Kim] erbetledi.

A2 I. erbetlemek 1 : Pese düşmek, beterlemek.
II. erbetlemek→ [Kim]
Ör. Göýä Günüň öňün bulut alan ýaly, Ene erbetledi Hasanyň haly[Kim].

Erejekletmek

A1 I. erejekletmek 2 : Gözüňi elek-çelek, etdirmek, hereketlendirmek.
II. erejekletmek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Ertirden soň gözüni açdy hem bir hili gorkýan ýaly, (ol)[Kim] gözlerini{Kimi} erejekledip, töweregine seretdi.

Eremek

A1 I. eremek 1 : Ergin hala çekmek, ýylylyk zerarly suwuk hala öwrülmek.
II. eremek→ [Kim]
Ör. Gijeki syrap ýatan gar[Kim] eremändir.

A2 I. eremek 2 : Suwuklykda dargamak, suwuk hala geçmek.
II. eremek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Duz[Kim] suwda[Kimde] eredi.

A3 I. eremek 1 : (Göçme manyda) Fiziki taýdan çekilmek, horlanmak.
II. eremek→ [Kim]
Ör. Jontuk sygry[Kim] öz gözüniň öňünde günsaýyn eräp çykdy.

A4 I. eremek 1 : (Göçme manyda) Mähirli, ýüregi ýuka ýagdaýda bolmak.
II. eremek→ [Kim]
Ör. Ýürek-bagry[Kim] eredi.

Erişmek
A1 I. erişmek 2 : Biriniň garşysyna çykmak, birine hüjüm etmek.
II. erişmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Onsoň hem kim bolupmyş ol, Meredow[Kim] diýilýän, maňa[Kime] erşer ýaly?

Erkanlaşdyrmak
A1 I. erkanlaşdyrmak 2 : Kinoda görkezmek üçin taýýar etmek, dogry getirmek, uýgunlaşdyryp suratyny almak.
II. erkanlaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Pýesany[Kimi] ekranlaşdyrmak.

Erňeklemek
A1 I. erňeklemek 2 : Bir zadyň ýakasyny, kenaryny tutup durmak, bir ýeriň gyrasy boýunça ýerleşmek.
II. erňeklemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Araçäge golaý, dag etegine[Kime] çaklaňrak bir oba[Kim] erňekläp görünýärdi.

Ersmek
A1 I. ersmek 1 : Üýtgemek, özgermek.
II. ersmek→ [Kim]
Ör. Seniň ýüregiň[Kim] ersmek üçin aýdaýypsyň.

Esaslanmak[esa:slanmak]
A1 I. esaslanmak 2 : Bir zada (delile, tutaryga) daýanmak, bir zady esas edinmek.
II.esaslanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ony[Kimi] siz[Kim] näme esaslanyp diýdiňiz?!

Eselmek

A1 I. eselmek 1 : Hondan bärisi bolmak, gopbarmak.
II. eselmek→ [Kim]
Ör. Merde ýalbarsaň peseler, (olar)[Kim] namarda ýalbarsaň eseler.

Esetmek

A1 I. esetmek 2 : Birini, bir zady görmek maksady bilen seretmek, barmak, äňetmek, garamak; syn etmek.
II. esetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gözün gyrpman, atasyna[Kime] esetdi.

Esreşmek

A1 I. esreşmek 1 : Köpçülikleýin esremek, lummur-lummur edişip ses çykarmak, kükreşmek.
II. esreşmek→ [Kim]
Ör. Esreşýär erkekler[Kim], kükreşýär nerler.

Eşiklemek

A1 I. eşiklemek 2 : Bir zadyň üstüne eşik örtmek, eşik ýapmak, eşikli etmek.
II. eşiklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ony[Kimi] täze keçeler bilen eşikläp, ak gümmez ýaly etdi.

Eşitmek

A1 I. eşitmek 2 : Eşidiş organy arkaly kabul etmek, gulaga ilmek.
II. eşitmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Öz sesini[Kimi] güýçli ýelde çala eşidýärdi.

A2 I. eşitmek 1 : Eşidiş ukyby bolmak.
II. eşitmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] oňat eşidýär, emma sen oňat eşitmeýärsiň!

A3 I. eşitmek 2 : Bir habary, maglumaty bilmek.
II. eşitmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çünki ol[Kim], Çernyşowyň öz ortýady bilen Mara baka öten gije çekilen habaryny[Kimi] eşidipdi.

A4 I. eşitmek 2 : Diňlemek, gulak salmak.
II. eşitmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Saz[Ne] eşitdi.

A6 I. eşitmek 2 : Aýdylan zady berkleşdirmek, tassyklamak.
II. eşitmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gün tertibini[Kimi] eşidýär.

Eteklemek

A1 I. eteklemek 2 : Bir ýeriň etegi bilen gitmek, etegi tutup durmak: etegi düşmek, aşaklamak.
II. eteklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ukrainanyň Borisenko diýen obasy[Kim] gür tokaýlygy[Kimi] etekläp otyrdy.

Etigmek

A1 I. etigmek 1 : Özüňi tutmak, gurplanmak, daýanmak, semremek.
II. etigmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaňy etigenje köşek ene düýän emjeklerini taýly gezek sokjaýardy.

Etmek

A1 I. etmek 2 : Bir işi amala aşyrmak, ýüze çykarmak, ýerine ýetirmek.
II. etmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bu işleri[Kimi] onuň özi[Kim] etdi.

Eýelemek

A1 I. eýelemek 2 : Bir zady özüňki etmek, öz ygtyýaryňa geçirmek, eýe bolmak.
II. eýelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kitaby[Kimi] eýýäm eýeläpdir.

A2 I. eýelemek 2 : Ele almak, ele salmak, basyp almak.
II. eýelemek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Olar[Kim] on ikinji iýulda Aşgabatda hem Gyzylarbatda häkimiýeti{Kimi} eýelediler.

A3 I. eýelemek 2 : Bir ýerde jaýlaşmak, ýerleşmek, ornaşmak.
II. eýelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ellerini işden boşanan beýleki adamlar-da[Kim] özleriniň at-abraýlaryna laýyk bolan ýerlerini[Kimi] eýelediler.

Eýerlemek

A1 I. eýerlemek 2 : Gylýala ýer salmak, gylýalyň üstüne eýer berkitmek.
II. eýerlemek. → [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Musa aga[Kim] boz aty{Kimi} eýerledi.

Eýermek

A1 I. eýermek 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň ýany bilen gitmek, yz ýanyndan barmak, yzyna düşüp galmazlyk.
II. eýermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýaňky iki atly-da[Kim] onuň yzyna[Kime] eýerdiler.

A2 I. eýermek 2 : Bir zatda deň barmak, bir zada ýetişmek.
II. eýermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Emma bagyşla, durmuş guramakda men[Kim] seniň yzyňa[Kime] eýerip bilmen!

A3 I. eýermek 2 : Bir zady esas edinmek, bir zada esaslanmak, daýanmak, bir zatdan ugur alma, bir zadyň ugry bilen gitmek(pikire).
II. eýermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Siz[Kim] olara[Kime] körlerçe eýerýärsiňiz.

Eýesiremek

A1 I. eýesiremek 2 : Bir zadyň eýesi bolan bolmak, bir zada eýe çykan bolmak, özüňi bir zadyň eýesi hökmünde görezmäge synanyşmak özüňkisirmek, hojaýynsyramak, eýesiremek.
II. eýesiremek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Indi ata[Kime] has eýesiredi.

Eýgermek

A1 I. eýgermek 2 : Bir zady etmegi başarmak, oňarmak, bir işi ýerine ýetirip bilmek, hötdesinden gelmek.
II. eýgermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mämmet[Kim] indi kemsiz özün ony[Kimi] eýgerýär.

Eýikmek

A1 I. eýikmek 1 : Özüňi tutmak, ösmek, güýçlenmek, aýaga galmak, daýanmak, rowançlanmak.
II. eýikmek→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Käbir ýerde eýikmedik, Çaly-çerkez bitip otyr.

Eýlemek1

A1 I. eýlemek 2 : Eý bermek, derini eýe ýatyrmak, eý berip bejermek.
II. eýlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Stepan[Kim] gaplaňyň derisini[Kimi] eýlemek bilen meşgul boldy.

A2 I. eýlemek 3 : Bir zady ikinji bir zat bilen garyşdyryp, gatyşdyryp gysmak, basmak, owkalamak bilen olary biri-birine utgaşdyrmak, durnukly etmek, eýini ýetirmek.
II. eýlemek→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] sygyr tezegi bilen[Kimle] samany[Kimi] garyp, eýläp oturan eken.

Eýlemek2

A1 I. eýlemek 3 : (Könelişen söz) etmek1
II. eýlemek→ [Kim], [Kime], {Ne} tamamlayıcı,
Ör. Atam-enem[Kim] kast{Ne} eýledi janyma[Kime].

Eýmenmek

A1 I. eýmenmek 2 : Birinden ýa-da bir zatdan gorkmak, çekinmek, ätiýaç etmek, heder etmek, üýşenmek.
II. eýmenmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sizden[Kimden] Görogly[Kim] çigit ýaly hem eýmenmäz.

Ezberleşmek

A1 I. ezberleşmek 1 : Iş başarjaň bolmak, öz işiňe ökde bolmaklyga endik edip başalamak, ökdeleşmek.
II. ezberleşmek→ [Kim]
Ör. Halk şahyryň soňky şygyrlarynda ýerlikli çeperçilik serişdelerini ulanyşy[Kim] ezberleşdi we güýçlendi (Gurbanowa, 2011: 285).

Ezelenmek

A1 I. ezelenmek 1 : Ýürekden syzdyryp aýtmak, haýyş etmek, ýalbarmak.
II. ezelenmek→ [Kim]
Ör. Saçyndan ak görnen tanyş bir adam[Kim] ezelenip, ýalbaryp duransoň Gurbanyň razylaşmakdan başga alajy bolmady.

A2 I. ezelenmek 1 : Janyň-teniň bilen hereket etmek, bir zady etjek bolup çalyşmak, urunmak.
II. ezelenmek→ [Kim]
Ör. Gaýgy-gamyň gujagynda her zaman Ot içinde ezelenýär Şirin jan[Kim].

Ezmek

A1 I. ezmek 2 : Bir zady öllemek, öl etmek, bir zady suwa ýatyrmak, suwa salyp goýmak.
II. ezmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. İrden gür ýagýan ýagyş[Kim] eşikleri[Kimi] derrew ezýärdi.

A2 I. ezmek 2 : (Göçme manyda) Rehimsiz gysmak, zulum, sütem bermek, hak-hukuksyz horlamak.
II. ezmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] İsledik maksatlary zähmetkeşi[Kimi] ezmekdir.

Äbermek

A1 I. äbermek 3 : Bir zady birine bermek, alyp bermek.
II. äbermek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Oglum, ajygansyň, men goýultmak bişirdim! -- diýip, bir çanak goýultmagy[Kimi] Annagulyň öňüne[Kime] äberdi.

A2 I. äbermek 3 : Bir zady biri üçin alyp bermek, satyn alyp bermek.
II. äbermek→[Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Ol[Kim] dükandan ogluna[Kime] oýunjak[Ne] äberdi.

Ädimlemek

A1 I. ädimlemek 1: Ädim ätmek, ädim ädip gitmek, barmak, ýörmek.
II. ädimlemek→ [Kim]
Ör. Çünki gorkusyndan ýaňa düýeleriň aýaklary bütin göwresine çenli saňňyldaýar we aýaklary[Kim] darajyk duşalan ýaly zordan ädimleýärdiler.

A2 I. ädimlemek 2 : Ädim ädip belli bir aralygy, giňligi ölçemek, ölçäp görmek.
II. ädimlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Öküziň meýidine çenli bolan aralygy[Kimi]-da ädimläp ölçedi.

A3 I. ädimlemek 2 : (Göçme manyda) Hereket etmek, gadam basmak, öňe gitmek.
II. ädimlemek→[Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Beýle sözler bilen geljege[Kime] ädimläp bolmaz.

Äginmek

A1 I. äginmek 1 : Aýak çekmek, biraz durmak.
II. äginmek→ [Kim], [ZÖ]
Ör. Bir garryja aýal içeri girdi, (ol)[Kim] Ägindi az wagt[ZÖ], geçmedi dula.

A2 I. äginmek 1 : Giden ýeriňde ýa bir iş edeňde saklanmak, eglenmek.
II. äginmek→ [Kim]
Ör. Seniň eger janyňa haýpyň gelýän bolsa, (sen)[Kim] äginme-de derrew torbany doldur!

Ähtleşmek

A1 I. ähtleşmek 2 : Äht edişmek, şert edişmek, söz berişmek, wadalaşmak.
II. ähtleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Sen[Kim] meniň bilen[Kimle] ähtleş (çevrimiçi: http://wap.ertir.com/index.php?q=blog &view=104916, 06.03.2015)).

Äkelmek

A1 I. äkelmek 2 : getirmek, alyp gelmek
II. äkelmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Päkize[Kim] bir gyz[Kimi] hem äkelipdir. Bar, oglum[Kim], taýyňy[Kimi] äkel!

Äkitmek

A1 I. äkitmek 2 : Bir zady ýa-da birini özüň bilen alyp gitmek, özüň bilen alyp barmak, eltmek.
II. äkitmek → [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] yk tarapa bakyp duran ýerinden hemme kuwwatyny ýygnap, zarp bilen ätmekçi boldy weli, çäge goşantly ýel donuň we köýnegiň içine doldy-da, ony[Kimi] ýuwaşlyk bilen ýerden göterip äkitdi.

Äklemek

A1 I. äklemek 2 : Geýim-gejim äk urmak, äk goýmak, äk salmak, äk bilen tikmek. II. äklemek → [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Geýiminiň ýyrtylan ýerini[Kimi] äklemek.

Äňetmek

A1 I. äňetmek 2 : Seretmek, garamak, bakmak, görmek, esetmek.
II. äňetmek → [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] oňa[Kime] näçe äňetse-de, kimdigini aňşyryp bilmedi.

A2 I. äňetmek 2 : Bir zada gözegçilik etmek, bir zat hakynda alada etmek, agyry etmek, bir zadyň ugruna seretmek, esetmek.
II. äňetmek→[Kim],[Kime]
Ör. Aýaly[Kim] kesellä[Kime] äňetmelidi.

A3 I. äňetmek 2 : Belli bir maksat bilen bakmak, gözden geçirmek, barlap görmek.
II. äňetmek→[Kim], [Kime]
Ör. Suhan[Kim] gaty asmana seredip, üstüne abanan uzyn adamyň ýüzüne[Kime] äňetdi-de, ýaňy aýak biten oglan ýaly, entirek-tentirek götinläp sowuldy (Derýaýew, 83).

A4 I. äňetmek 2 : Bir tarapa bakyp durmak, bir tarapa ýüzlenen bolmak.
II. äňetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň äpişgesi[Kim] baýra[Kime] äňedip giňden açykdy.

Äsgermek

A1 I. äsgermek 2 : Bir zat hökmünde görmek, derekli hasaplamak, sana goşmak, bir zar diýip bilmek.
II. äsgermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] ony[Kimi] äsgerer ýaly, ol[Kim] seni[Kimi] äsgerdimi näme?!

A2 I. äsgermek 2 : Birinden çekinmek, gorkmak, üýşenmek.
II. äsgermek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] şeýle adamdyr, hiç kimden[Kimden] äsgermese, her zat eder.

Ätlemek

A1 I. ätlemek 2 : Bir zadyň üstünden ädip geçmek, ötmek.
II. ätlemek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Şolaryň üstünden[Kimden] ätlemelidi.

A2 I. ätlemek 2 : Aýgytly-hereket etmek, öňe gitmek.
II. ätlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Öňe[Kime] tarap ätleýäris.

Ätmek

A1 I. ätmek 1 : Öňe aýak basmak, gitmek, ýöremek.
II. ätmek→[Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Dur aýagyňy ätme, goý, iýsin!

Äwmek

A1 I. äwmek 1 : Howlukmak, gyssanmak, alňasamak.
II. äwmek→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Ýeri, onda näme äweňizok?

-F

Filtrlemek

A1 I. filtrlemek 2 : Filtr arkaly arassalamak, filtrden geçirmek.
II. filtrlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tüweleý görnüşli hereketi döretmek üçin enjamlar; iri howany guratmak üçin enjamlar; howany[Kimi] filtrlemek üçin suwy ýumşatmak üçin gurluşlar (çevrimiçi: http://kak.znate.ru/docs/index-103189.html?page=84,15.03.2015).

Formalaşmak

A1 I. formalaşmak 1 : Belli bir forma gelmek, belli bir formany kabul etmek.
II. formalaşmak→ [Kim]
Ör. Sözüň üýtgeýişi[Kim] formalaşdy.

Formulirlemek

A1 I. formulirlemek 1 : Pikiriňi gysga we anyk aýtmak.
II. formulirlemek→ [Kim]
Ör. B.İ. Lenin[Kim] rewolýutsiyadan son erine etirmeli bolan saglygy saklaýşyn düýp manysyny beýik oktýabr sotsialistik rewolýutsiýasyndan ozal formulirlepdi.

-G

Gabamak[ga:bamak]

A1 I. gabamak 2 : Töwerek-daşyny gurşap almak, töweregine halkalaýyn aýlanmak, gabawa salmak.
II. gabamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] meni görüp derrew daşymy[Kimi] gabadylar.

A2 I. gabamak 2 : Biriniň daşyna üýşmek, bir zadyň töweregine ýygnanmak, toplanmak, halkalaýyn aýlanmak.
II. gabamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Toplanan märeke[Kim] onuň daşyny[Kimi] gabady.

Gabanmak[ga:banmak]

A1 I. gabanmak 2 : Gabanjaňlyk etmek, gabanjaň gylykda bolmak, özgelerden gysganmak.
II. gabanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eger Pökgen aga[Kim] gyzyny[Kimi] beýle gabansa, biz-näme diýjegimizi bilemzok.

Gabarmak[ga:barmak]

A1 I. gabarmak 1 : Göwrümi ulalmak, pökgermek, güberilmek, çişmek.
II. gabarmak→ [Kim]
Ör. Fartuklary[Kim] gitdigiçe gabarýar, uzakdaky harman gar dek agarýar.

A2 I. gabarmak 1 : Gabarçyk emele gelmek, pakgarmak.
II. gabarmak→ [Kim]
Ör. Elimiň aýasy[Kim] gabardy.

A3 I. gabarmak 1 : (Göçme manyda)Ýerliksiz öwünmek, güplemek, çişmek.
II. gabarmak→ [Kim]
Ör. Bolsa-da ol[Kim] gabarmagyň we çişmegi gadyryny bilip, hötdesinden gelýän adam ekeni.

Gabatlamak

A1 I. gabatlamak 1 : Gabatma-gabat etmek, garşyma-garşy etmek, biri-birine göni getirmek, gönülemek.
II. gabatlamak→ [Kim]
Ör. Iki hatar[Kim] gabatlap duraýsadyk.

A2 I. gabatlamak 2 : Bir zada ýa-da wagta laýyk geler ýaly hereket etmek, niýet edip iş görmek.
II. gabatlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Festiwala[Kime] gabatlap Moskwa gitdik.

A3 I. gabatlamak 2 : Gabat öňünden çykmak, öňünden garşylamak. Pete-pet gelmek.
II. gabatlamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Onuň özünden, gapdalyndan[Kimden] hem ýörite iberilen otrýadlar[Kim] gabatlady.

Gabsalamak

A1 I. gabsalamak 2 : Gabsa oturtmak, gapy oturtdyrmak.
II. gabsalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Jaýy[Kimi] gabsalamak.

Gabsamak[ga:bsamak]

A1 I. gabsamak 1 : Daşyny almak, daşyna aýlanyp ugramak.

II. gabsamak→ [Kim]
Ör. Öýümiziň gamşyna dyrmaşyp ugrandan, ejem ikimiz[Kim] gyrkylyk bilen ýerli-ýerden gabsap ugradyk.

A2 I. gabsamak 2 : Büräp almak, urmak, dolmak (el, tüsse we ş. m. hakda).
II. gabsamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň burlan uzyn murtlaryny, gyrçuw sakgalyny[Kimi] tüsse[Kim] gabsady.

Gabşyrmak
A1 I. gabşyrmak 2 : Iki zady biri-birine söýäp goýmak, ýanaşyk goýmak.
II. gabşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tagtalary[Kimi] gabşyrdy.

Gabzamak
A1 I. gabzamak 2 : Bolýan hereketiň, ýagdaýyň öňüni almak, päsgel bermek, hereketiň amala aşmagyna bökdenç bolmak, düýrüp almak.
II. gabzamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aşyr owsala ýüregini aldyrman, (ol)[Kim] onuň öňüni[Kimi] gabzady.

Gaçalaklamak
A1 I. gaçalaklamak 2 : Boýun gaçyrmak, gaçalak etmek, sapalak atmak, sypjyklamak.
II. gaçalaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüzüni[Kimi] iki ýana sowup gaçaklady.

Gaçgaklamak
A1 I. gaçgaklamak 2 : Gaça durmak, bir işden sowa durup sypçaklamak, gaçyp gezip ýörmek, ol ýüzüni iki ýana sowup gaçgaklady.
II. gaçgaklamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Artyk (ol)[Kim] Halnazaryň karam bijesinden[Kimden] gaçgaklap, neneň niçik bolýança şäher düşdi.

Gaçmak
A1 I. gaçmak 2 : Duran ýerinden bir tarapa gaty ylgap gitmek, yza çekilmek, bir sebäbe görä bolýan ýerinden işden ýa-da baş ga bir zatdan ygtyýarsyz çykyp gitmek, uzaklaşmak.
II. gaçmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Oraz serdar[Kim] Eýrana[Kime] gaçdy.

A2 I. gaçmak 2 : Elinden ýa-da ýokardan ýere düşmek.
II. gaçmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bu suraty görseň, diýýärsiň göýä, Aýyň bir bölegi[Kim] ýere[Kime] gaçypdyr.

A3 I. gaçmak 1 : Peselmek, çekilmek, azalmak (suw hakda).
II. gaçmak→ [Kim]
Ör. Derýanyň suwy[Kim] gaçypdyr.

Gadaklamak
A1 I. gadaklamak 2 : Gadak bilen ölçemek, gadak bilen çekmek.
II. gadaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çaýy[Kimi] gadaklap ölçemek.

Gadyrlanmak
A1 I. gadyrlanmak 1 : Gadyrly bolmak, alçaklanmak, sylagly garamak.
II. gadyrlanmak→ [Kim]
Ör. Jeren[Kim] gadyrlanypdyr.

Gagşamak
A1 I. gagşamak 1 : Gyzdyrmak, gorkmak ýa-da üşümek zerarly sandyramak, titremek, galdyramak.
II.gagşamak→ [Kim]
Ör. Mämmet aga[Kim] sowukdan gagşady.

Gagyldamak[ga:gyldamak]
A1 I. gagyldamak 1 : Gagyldyly ses çykarmak (gargalaryň, gazlaryň, ördekleriz gagyldysy hakda).
II. gagyldamak→ [Kim]
Ör. Garga[Kim] gagyldap, gaz bolmaz, kempir bezenip-gyz.

Gagyrdamak[ga:gyrdamak]
A1 I. gagyrdamak 1 : Gagyldamak.
II. gagyrdamak→ [Kim]
Ör. Garga[Kim] muň gagyrsa-da ýaz çykmaz, Gaz[Kim] bir gagyrsa -ýaz.

A2 I. gagyrdamak 1 : Bogazyňy sesli arçamak, gakylygyňy tüýkürmek.
II. gagyrdamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] gan gagyrdaýar.

Gaharlandyrmak
A1 I. gaharlandyrmak 2 : Gaharyň gelmek, gaharyň gyzmak, herrelmek, dazarylmak, gazaplanmak.
II. gaharlandyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Nabat eje[Kim] saňa[Kime] gaharlandy.

Galagoplanmak
A1 I. galagoplanmak 1 : Galagop bolmak, ynjalygyň gaçmak, howsala düşmek, aljyraňňy, başagaý ýagdaýda bolmak.
II. galagoplanmak→ [Kim]

Ör. (Ol)[Kim] Galagoplanmak işe zyýanlydyr.

Galaýylamak[gala:ýylamak]

A1 I. galaýylamak 2 : Galaýy çaýmak, galaýy bilen tutdurmak.
II. galaýylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Radiopriýomnikleriň gurallaryny[Kimi] kislota bilen galaýylamak bolmaz.

Galdyramak

A1 I. galdyramak 1 : gagşamak
II. galdyramak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ilki bilen galdyrap üşüdýänligini we ýüreginiň, bulanýanlygyny duýdy.

Galdyrmak1

A1 I. galdyrmak 2 : Duran ýerinden ýokary götermek, göterip ýerden aýagyny üzmek.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] özüniň döwük äýnegini[Kimi] ýokary galdyrdy.

A2 I. galdyrmak 2 : (Göçme manyda) Dikeltmek, aýaga galmagyna kömek etmek.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýigitler[Kim], başyňyzy[Kimi] galdyryň biz sizi gurtarmaga geldik.

A3 I. galdyrmak 2 : Üstüne çykarmak, göterip üstünde goýmak.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Ýüki[Kimi] galdyrmak.

A4 I. galdyrmak 2 : Artdyrmak, ýokarlandyrmak.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Halk hojalygyny[Kimi] galdyrmak.

Galdyrmak2[ga:ldyrmak]

A1 I. galdyrmak 2 : Ýadyňdan çykaryp goýup gaýtmak ýa-da goýup gitmek.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Sagady[Kimi] öýde galdyrypdyryn.

A2 I. galdyrmak 2 : Ýitirip ýok etmek, ýitirmek.
II. galdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çakgyny[Kimi] galdyrmak.

Galkmak

A1 I. galkmak 1 : Ýokary galmak, göterilmek.
II. galkmak→ [Kim]

Ör. Samolýotlar[Kim] galkdy.

A2 I. galkmak 1 : (Göçme manyda) Aýaga galmak, baş götermek.
II. galkmak→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Galkyň indi, mahal boldy galkmaga, ýarag edip elde herne baryňyz.

Galkyjaklamak
A1 I. galkyjaklamak 1 : Sähel göterilmek, ýokary galmak.
II. galkyjaklamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] galkyjaklap ýöränd̈e, ençeme gözler oňa bakan aýlandy.

A2 I. galkyjaklamak 1 : Şatlanmak, ruhlanmak.
II. galkyjaklamak→ [Kim]
Ör. Göwün guşy alla nirädir Begenje[Kim] galkyjaklap söz beresimi?!

Galkynmak
A1 I. galkynmak 1 : Ruhuň göterilmek, ruhlanmak; birneme gurplanmak.
II. galkynmak→ [Kim]
Ör. Aýsoltanyň göwnü[Kim] galkyndy.

Galmagallamak
A1 I. galmagallamak 1 : Galmagal etmek, gykylyk etmek.
II. galmagallamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Galmagallap durma-da işiň bilen bol!

Galmak1
A1 I. galmak 1 : Ýokary turmak, ýerinden turmak, dikelmek.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ýerinden galyp, gazap bilen gygyrdy-da onuň sözüni kesdi.

A2 I. galmak 1 : Barha ýokarlanmak, ýokary göterilmek, beýgelmek.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Ertesi, Gün[Kim] guşluga galyp, daňylgy köpek çyňsap başlaýar.

A3 I. galmak 1 : Öňküsinden köpelmek, artmak, ösmek, ýokarlanmak.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Bahasy[Kim] galmak.

A4 I. galmak 1 : Derejesi ýokarlanmak.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Ýaz aýlarynda deryanyň suwy[Kim] barha galýar.

Galmak2

A1 I. galmak 2 : Ýaryşda we ş. m. beýlekilerden soň gelmek, beýlekilerden yzda bolmak, ýeňilmek.
II. galmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Soňky aýlawda «Kommuna» kolhozynyň ýyldyrym atly aty[Kim] biziň Ülkerimizden[Kimden] galdy.

A2 I. galmak 2 : Ýetişip bilmezlik zerarly gitjek ýerine gidip, ugrap bilmezlik.
II. galmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Otludan[Kimden] galmak.

A3 I. galmak 2 : Gitmekligiňi goýbolsun etmek.
II. galmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Komandirowkadan[Kimden] galmak.

A4 I. galmak 1 : Ýatdan çykarylyp galdyrylmak, alynman gaýdylmak.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Ýaňky myhmanlaryň düwünçegi[Kim] galypdyr.

A5 I. galmak 1 : Bar bolmak, bolmagyny dowam etdirmek.
II. galmak→ [Kim]
Ör. Il içinde ýarag ulaglary[Kim] galyp hem alyp gelmäge buýruk berdi.

A6 I. galmak 1 : Gutarylman taşlanmak, gutarylman goýulmak.
II. galmak→ [Kim]
Ör. İş[Kim] galyp gar ýagar.

Galňamak

A1 I. galňamak 1 :Öňküden galyň bolmak, has küti bolmak.
II.galňamak→[Kim]
Ör. Men ýoldaky gar syrgynlaryny[Kim] galňap ýöremegiň kynalýandygyny duýdum.

Galplaşdyrmak

A1 I. galplaşdyrmak 2 : Bir zada meňzedip, galp ýasamak, galp etmek, ýoýmak.
II. galplaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Türkmenistanyň pul belgilerini[Kimi] galplaşdyryp ýasamak we ýerlemek gadagandyr hem-de kanun boýunça yzarlanylýar (çevrimiçi: http://www.cbt.tm/ tm/laws/tmb_hakynda_kanun.html,30.03.2015).

Galpyldamak

A1 I. galpyldamak 1 : Üşäp, gorkup ýa-da üşidip titremek, sandyramak, gagşamak.
II. galpyldamak→ [Kim]

Ör. (Ol)[Kim] Niçik lak atjagyň bilmeýän ýaly, ogryn-ogryn galpyldaýar azajyk.

Galtamak

A1 I. galtamak 2 : Çala degirmek, kaklyşdyrmak; degmek.
II. galtamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýaglyga[Kime] elim[Kim] çala galtady.

Galyndyrmak

A1 I. galyndyrmak 2 : Zyýan ýetirilen maddy we moral ýagdaýdan, agyrlykdan çykarmak, aýak üstüne galdyrmak, özüni tutmaga mümkinçilik döretmek.
II. galyndyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ony[Kimi] biz[Kim] galyndyryp bilmeris.

Galyplamak[ga:ly:plamak]

A1 I. galyplamak 2 : Galyba salmak, galyba geýdirmek.
II. galyplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tufliýi[Kimi] galyblapdyr.

Gamaşmak[ga:maşmak]

A1 I. gamaşmak 1 : Gök iýmiş, gaty turşy tagam igmeklik zerarly dişiň çeýnemeklik ukyby peselmek.
II. gamaşmak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Dişim{Kim} gamaşýar.

A2 I. gamaşmak 1 : Ýiti şöhläniň, güýçli ýeliň täsiri we ş. m. netijesinde gözüň görmeklik ukyby peselmek, ýaşaryp ümezlemek, gözüň öňi bulaşmak.
II. gamaşmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] gamaşyp, asmanyň ýüzüni aksowult bulut perdeläpdir.

Gamçylamak

A1 I. gamçylamak 2 : Gamçy bilen urmak, gamçy çalyp saýgylamak, gamçy çalmak.
II. gamçylamak→ [Kim], {Ne}
Ör. Mätel[Kim] at{Ne} gamçylap gaýdyberdi.

Gamlanmak

A1 I. gamlanmak 1 : Gam çekmek, bir zadyň gaýgysyny etmek, gaýga batmak, tukatlanmak, gamgynlanmak.
II. gamlanmak→ [Kim]
Ör. Gamlanma baba[Kim], sen[Kim] gamlanma baba! Onuň Polat atly bir şägirdi bar.

Ganamak[ga:namak]

A1 I. ganamak 1 : Gan çykmak, teniňden, ýaradan we ş. m. gan akmak.

II. ganamak→ [Kim]
Ör. Onuň burny[Kim] ganady.

Ganatlandyrmak[ga:natlandyrmak]
A1 I. ganatlandyrmak 2 : (Göçme manyda) Çakdanaşa begendirmek, ruhlandyrmak, şatlandyrmak.
II. ganatlandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sowet goşunynyň üstünlik habary[Kim] Tejen daýhanlaryny[Kimi] ganatlandyrdy.

Ganatlanmak[ga:natlanmak]
A1 I. ganatlanmak 1 : Ganat baglamak, gaty şatlanmak, ruhy göterilmek.
II. ganatlanmak→ [Kim]
Ör. Öňki aýgytlaryň üstüne, oslagsyz gelen harby kömege Çärjewliler[Kim] ganatlandylar.

Gandyzlamak
A1 I. gandyzlamak 2 : Gandyzyna urmak.
II. gandyzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýola düşdi döküp göwni posuny, (ol)[Kim] gamçy bilen gandyzlady ýabysyny[Kimi].

Ganjarmak[ga:njarmak]
A1 I. ganjarmak 1 : Sähelçe gan çykmak, gan görünmek.
II. ganjarmak→ [Kim]
Ör. Aýna gyýan barmagym[Kim] birneme ganjardy.

Ganmak[ga:nmak]
A1 I. ganmak 2 : Suwsuzlygyňy kanagatlandyrmak, bolýançaň içmek.
II. ganmak→ [Kim], {Kime}Tamamlayıcı
Ör. Mallar[Kim] suwa{Kime} gandy.

A2 I. ganmak 2 : (Göçme manyda) Pugta düşünmek, özleşdirmek.
II. ganmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ukuýa[Kime] ganypdyr.

Ganymatlaşmak[gany:matlaşmak]
A1 I. ganymatlaşmak 1 : Gowulaşmak, ýagşylaşmak.
II. ganymatlaşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Öňküsinden az-kem ganymatlaşdy.

Gaňrylmak
A1 I. gaňrylmak 2 : Boýnuňy yzyňa öwürmek, boýnuňy öwrüp seretmek.
II. gaňrylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gyzy süýräp barýan sygryň başy[Kim] birden yzyna[Kime] gaňryldy.

A2 I. gaňrylmak 1 : Öwrülip durmak, tersine öwrülmek.
II. gaňrylmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Diňe menden başga adamlan bary ýatypdyr diýdi-de gaňrylyp durdy.

A3 I. gaňrylmak 1 : Bir ýan ýüzüne egilmek, egrelmek, tersine towlanmak, ýüzi gaýtmak.
II. gaňrylmak→ [Kim]
Ör. Çişiň ujy[Kim] gaňrylypdyr.

Gaňtarmak

A1 I. gaňtarmak 2 : Atyň uýanyny eýeriň gaşyndan geýdirip, boýnuny gaýşardyp goýmak.
II. gaňtarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gyratyň başyny[Kimi] gaňtaryp goýupdyrlar.

Gaňyrmak

A1 I. gaňyrmak 2 : Bir ýan ýüzüne egmek, bir tarapa egreltmek; tersine egmek, tersine towlamak.
II. gaňyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çüýi[Kimi] gaňrýar.

Gapaklamak

A1 I. gapaklamak 2 : Agzyna gapak ýapmak bilen agzyny berkitmek.
II. gapaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gazanyň agzyny[Kimi] gapaklamak.

A2 I. gapaklamak 2 : Dutaryň gapagyny oturtmak.
II. gapaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ussa[Kim] dutary[Kimi] gapaklapdyr, indi perdelerini geýdirýär.

A3 I. gapaklamak 1 : Ýagyş ýagandan soň ekilen ýerin ýüzünde gapak emele gelmek.
II. gapaklamak→ [Kim]
Ör. Ýeriň ýüzi[Kim] gapaklady.

Gapdallamak

A1 I. gapdallamak 1 : Bir zadyň gapdaly bilen ýöremek, bir zadyň deňinden gitmek, gapdalyna ýakynlaşmak.
II. gapdallamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sessiz-üýnsüz we bir hili gapdallap ýöreýärdi.

Gapgarmak[ga:pgarmak]

A1 I. gapgarmak 3 : Gabyň içine salmak, zady gaba ýerleşdirmek.

II. gapgarmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] gyzyl çuwala[Kime] öý goşlaryny[Kimi] gapgarýarka, öz ýanyndan hiňlenmek bilen göz ýaş edýärdi.

Gapjamak

A1 I. gapjamak 2 : Iki taraplaýyn basyp gysmak, arasyna salyp sykmak.
II. gapjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) [Kim] Barmagymy[Kimi] gabsa gapjady.

Gaplamak[ga:plamak]

A1 I. gaplamak 2 : Gaba salmak, gaba ýerleşdirmek.
II. gaplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kitaplary[Kimi] gaplady.

A2 I. gaplamak 2 : Matanyň içine ýüň, pagta salyp ýorgan etmek.
II. gaplamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Täze ýorgan[Ne] gapladylar.

A3 I. gaplamak 2 : (Göçme manyda) Gapsap almak, örtülmek, bürelmek.
II. gaplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Goýy tütün[Kim] asmany[Kimi] gaplady.

Gapmak

A1 I. gapmak 2 : Oklanan zady ýere düşürmän, howada tutmak.
II. gapmak→[Kim], [Ne]
Ör. Top urlandan soň, kim[Kim] öňürti[Ne] gapsa, ol aýny alyp baryjy bolýar.

A2 I. gapmak 2 : Agyz urmak, agyz salmak, dişlemek.
II. gapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Oňa agyzdyryk saljak bolanda bolsa, alaşa dodaklaryny gymyldadyp, oýun edip, Artygyň elini[Kimi] gapdy.

A3 I. gapmak 2 : (Göçme manyda) Íýmek.
II. gapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bäş menzilden bedew atlar çapar men, (Men)[Kim] Her menzilde sermes guzy[Kimi] gapar men.

Gapylmak2

A1 I. gapylmak 1 : Baglanmak, ýapylmak.
II. gapylmak→ [Kim]
Ör. Aglap-aglap onyň iki gözi[Kim] hem gapyldy.

Garalamak

A1 I. garalamak 2 : Reňkini gara etmek, gara reňke öwürmek.
II. garalamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] kagyzy[Kimi] garalaýar.

A2 I. garalamak 2 : Hapa degirmek, hapalamak.
II. garalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Elimi[Kimi] garaladym.

A3 I. garalamak 2 : (Göçme manyda) Töhmet atmak, ýamanlamak.
II. garalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Mähriniň özlerini[Kimi] garalap gidenini hem duýmadylar.

A4 I. garalamak 2 : Töwereginden seredip ýörmek, gözden ýitirmän, yzyna düşmek, gözegçilik etmek.
II. garalamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Wüşi[Kim] kel töweregimizden[Kimden] garalap ýörüpdir.

A5 I. garalamak 2 : Ýag çalmak, arassalamak.
II. garalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ädigimi[Kimi] özüm[Kim] garaladym.

Garalmak1

A1 I. garalmak 1 : Gara bolmak, gara reňke öwrülmek.
II. garalmak→ [Kim]
Ör. Proýawitelde köp saklansa, surat[Kim] garalýar.

A2 I. garalmak 1 : Bozulyp başlamak, üýtgemek (hawa hakynda).
II. garalmak→ [Kim]
Ör. Bulut gelip, hawanyň ýüzi[Kim] garaldy.

A3 I. garalmak 1 : (Göçme manyda) Bişmek, ýetişmek.
II. garalmak→ [Kim]
Ör .Üzümler[Kim] eýýäm garalypdyr.

A4 I. garalmak 1 : Garaňky düşüp başlamak.
II. garalmak→ [Kim]
Ör .Bu wagt ýaňy iňrigiň[Kim] garalyp barýan wagtydy.

A5 I. garalmak 1 : Uzakdan görünmek, çala mälim bolmak.
II. garalmak→ [Kim]
Ör. Göwnüme bolmasa, ol tamyň düýbünde bir zat[Kim] garaldy, nämedigini açyk saýgaryp bilmedim.

Garamak

A1 I. garamak 2 : Seretmek, bakmak, äňetmek.
II. garamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Kerim[Kim] myhmanlaryň ýüzlerine[Kime] ýylgyryp garady.

A2 I. garamak 2 : Gözegçilik etmek, äňetmek.
II. garamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Çagalara[Kime] bir adam[Kim] garar.

A3 I. garamak 1 : Ara alyp maslahatlaşmak, derňemek.
II. garamak→ [Kim]
Ör. Bu meselä[Kim] geçen ýygnakda garadylar.

A4 I. garamak 2 : Agzyna seredip durmak, bagly bolmak, garaşly bolmak.
II. garamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] öz borçlaryňa[Kime] garaýdy.

Garanjaklamak

A1 I. garanjaklamak 2 : Bir zatdan heder edip, daş-töweregine seretmek, töweregiňe bakmak, töweregiňe äňetmek.
II. garanjaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mama[Kim] gorkuly gözleri bilen töweregine[Kime] garanjaklandy.

Garaňkyramak

A1 I. garaňkyramak 1 : Garaňky düşüp başlamak, çala garaňky düşmek.
II. garaňkyramak→ [Kim]
Ör. Içeri[Kim] garaňkyrady.

Garaşmak

A1 I. garaşmak 2 : Biriniň ýa bir zadyň geler wagty bolýança sagynmak, durmak, göz dikmek.
II. garaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] Aşyra[Kime] garaşýaryn. Ol[Kim] saňa[Kime] sabyrsyzlyk bilen garaşýar.

Garawullamak

A1 I. garawullamak 2 : Garawulçylyk çekmek, gorap saklamak, sakçylyk etmek.
II. garawullamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] entek şu sklady[Kimi] garawullap dur.

A2 I. garawullamak 2 : Çenemek, nyşana almak, garawula almak.
II. garawullamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mawy[Kim] duşmana[Kime] resim etmäniň tersdigine düşünip, çalasyn garawullady-da, tüpeňiniň çekerini çekdi.

Garbamak

A1 I. garbamak 2 : Zady nebsewürlik bilen hasyr-husur almak, çalasyn almak, ur-tut almak.

II. garbamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] haltajygy[Kimi] garbap aldy, onuň içinde hiç zat ýokdy.

Garbanmak

A1 I. garbanmak 2 : Döwüm-dişlem çörek iýmek, doýar-doýmaz nahar edinmek, ýeňiljek nahar iýmek.
II. garbanmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Aý ogul[Kim], gel bir agyz çörek[Ne] garbap, soň ýene işläber -- diýdi.

A2 I. garbanmak 1 : Näumyt galmak, hiç zatsyz galmak, sermenmek.
II. garbanmak→ [Kim]
Ör. Eger-de biz olaryň şu pikirini puja çykaryp biläýsek, onda olar[Kim] düýbünden garbanyp galarlar.

Gargamak

A1 I. gargamak 2 : Gargyş etmek, näletlemek.
II. gargamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Oglum, «Jany agyran[Kim] Taňrysyna[Kime] gargar» diýipdirler.

A2 I. gargamak 2 : Paýyş sözler aýtmak, sögmek.
II. gargamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Baýaryň[Kim] oňa[Kime] sähel bir zat üçin: --it ogly, doňuz ogly -- diýip gargady.

Garjaşmak[ga:rjaşmak]

A1 I. garjaşmak 2 : Garylmak, garyşyp gitmek, goşulmak.
II. garjaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] märekäniň arasyna[Kime] garjaşdy.

A2 I. garjaşmak 1 : Bulam-bujar bolmak, garym-gatym bolmak, ýalňyşlyk gitmek, bulaşmak.
II. garjaşmak→ [Kim]
Ör. Pikir[Kim] garjaşmak.

Garjykmak[ga:rjykmak]

A1 I. garjykmak 1 : Gyryk bolmak, gyrylmak.
II. garjykmak→ [Kim]
Ör. Onuň sesi[Kim] garjygyp gitdi.

Garkyldamak

A1 I. garkyldamak 1 : Garkyldy ses çykarmak, gark-gark edip seslenmek (gaz hakda).
II. garkyldamak→ [Kim]
Ör. Garga[Kim] gagyldaýar, gaz[Kim] garkyldaýar.

Garmak[ga:rmak]

A1 I. garmak 3 : Bir zady ikinji bir zat bilen goşmak, garjamak.
II. garmak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Saçypdyrlar ol jennetiň zerini, (olar)[Kim] Garypdyrlar gulman bilen[Kimle] hüýrüni[Kimi].

Garnamak

A1 I. garnamak 2 : Öldürilen malyň garnyny dilip, iç goşuny çykarmak, aýyrmak.
II. garnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Owadan keýikleri[Kimi] garnap, maşynyň ortasyna basdylar.

Garpyşmak

A1 I. garpyşmak 1 : Salşyp almak, geýdirilişilmek, uruşmak.
II. garpyşmak→ [Kim]
Ör .Iki it[Kim] bada-bat bir garpyşdy.

A2 I. garpyşmak 1 : Gujaklaşmak.
II. garpyşmak→ [Kim]
Ör. Rugsat ber, ýürekleri açaly, goý ýürekler[Kim] garpyşsyn.

Garramak

A1 I. garramak 1 : Garry bolmak, ýaşyň körelişmek.
II. garramak→ [Kim]
Ör. At[Kim] garrar, meýdan[Kim] garramaz, ýigit[Kim] garrar, heňňam[Kim] garramaz.

Garsyldamak1

A1 I. garsyldamak 1 : Garsyldyly ses çykarmak (kiçi kalibrli ýarag atylanda).
II. garsyldamak→ [Kim]
Ör. Ýakyn ýanymyzdan bäşataryň sesi[Kim] garsyldap eşidildi.

Garsyldamak2

A1 I. garsyldamak 1 : Bir syhly gaşanyp gart-gart edip oturmak, gaşanmak.
II. garsyldamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme, garsyldap otyrsyň, gijeýärmi?!

Garşylamak

A1 I. garşylamak 2 : Öňünden çykmak, garşy almak.
II. garşylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Emma Nurjahan[Kim] ony[Kimi] öz ogly ýaly garşylady. Atly polk Kuropatkin köçesine girende, şäher halky[Kim] olary[Kimi] gül bilen garşylady.

Gartaşmak

A1 I. gartaşmak 1 : Birneme garramak, garrap başlamak.
II. gartaşmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi gartaşypdyr.

Garyndaşsyrmak

A1 I. garyndaşsyrmak 2 : Ýakyn hossar bolan bolmak.
II. garyndaşsyrmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] çäkmeniň syýy bilen[Kimle] derlerini süpürişdirip gadyrly garyndaşsyrady.

Garyplaşmak[garyplaşmak]

A1 I. garyplaşmak 1 : Ykdysady taýdan pese düşmek, garyplyk ýagdaýyna düşmek, garyp düşmek.
II. garyplaşmak→ [Kim]
Ör. Halk[Kim] bolsa garyplaşypdyr.

Garyşlamak

A1 I. garyşlamak 2 : Garyş bilen ölçemek.
II. garyşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Matany[Kimi] garyşlamak.

Gasmak

A1 I. gasmak 2 : Gasyn-gasyn edip titmek, epip titmek, köýnegiň etegini gasmak.
II. gasmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Köýnegiň etegini[Kimi] gasmak.

Gasňaklamak1

A1 I. gasňaklamak 2 : Arabanyň tigrini gasňak bilen gurşawyna berkitdirmek.
II. gasňaklamak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] maşynyn tigrini{Kimi} gasňaklady.

Gaşamak

A1 I. gaşamak 2 : Gijeýän ýeriňi dyrnagyň bilen gazamak.
II. gaşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Utulan[Kim] ýeňsesini[Kimi] gaşar.

Gatalmak

A1 I. gatalmak 1 : Berkleşmek, pugtalaşmak, gaýymlaşmak.
II. gatalmak→ [Kim]
Ör. Palçyk[Kim] barha gatalýar.

A2 I. gatalmak 1 : Güýçlenmek, batlanmak.
II. gatalmak→ [Kim]
Ör. Radionuň sesi[Kim] gitdikçe gatalýar.

A3 I. gatalmak 1 : Tizleşmek, çaltlaşmak.
II. gatalmak→ [Kim]
Ör. Otlynyň gidişi[Kim] gatalýar.

Gatamak
A1 I. gatamak 1 : Çygy gidip berkemek, gurap gaty hala öwrülmek, gaty bolmak.
II. gatamak→ [Kim]
Ör. Käbir ýeri[Kim] gany bilen gatapdyr.Syçdyrylypmy, döwlüpmi belli däl.

Gatbarlamak
A1 I. gatbarlamak 1 : Üsti- üstüne goýmak, gat-gat goýmak.
II. gatbarlamak→ [Kim]
Ör. Daglaryň gary[Kim] gatbarlap eredip, bol hasylyn gözbaşyny döretdi.

Gatlamak
A1 I. gatlamak 2 : Gat-gat etmek, gat-gat edip eplemek.
II. gatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Şu haltany[Kimi] gatla-da, aşagyna ataý!

A2 I. gatlamak 2 : Ýüpi, ýüplügi birnäçe gat edip birleşdirmek, birleşdirip işme.
II. gatlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Sapak[Ne] gatlamak.

Gatlyşmak
A1 I. gatlyşmak 2 : Goşylyşmak, sepleşmek, garylyşmak.
II. gatlyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň hyýallaryna[Kime] tebigatyň berk duýgusy[Kim] gatlyşdy.

Gatmak
A1 I. gatmak 3 : Goşmak, garmak, birikdirmek.
II. gatmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Mäşiň içine[Kime] biraz tüwi[Ne] hem gataý!

Gatnamak
A1 I. gatnamak 2 : Belli bir punktlar arasynda ýöremek, hereket etmek (ulag hakda).
II. gatnamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bibi[Kim] mekdebe[Kime] mydam biziň ýanymyzdan gatnardy.

A2 I. gatnamak 2 : Şol bir ýere gaýta-gaýta baryp gaýtmak
II. gatnamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň bir ogly[Kim] mekdebe[Kime] gatnady.

Gatyklamak

A1 I. gatyklamak 2 : Gatyk goşmak (aşa ş. m.).
II. gatyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Unaşy[Kimi] gatyklamak.

Gatyrganmak

A1 I. gatyrganmak 2 : Gaharly käýinmek, gaharly geplemek, gaty görmek öýkelemek.
II. gatyrganmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Garly ussa[Kim] oglynyň bir soragyna[Kime] hiçbir geňirgenmedi, gatyrganjak hem bolmady.

Gaýamak

A1 I. gaýamak 2 : Gaýma bilen nagyş etmek,.
II. gaýamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Bizä gelin wagtymyzda sülmüräp çaý içerdik, (biz)[Kim] gaýma[Ne] gaýardyk, keşde ederdik.

Gaýçylamak

A1 I. gaýçylamak 2 : Gaýçy bilen gyrkyp timarlamak, gaýçy bilen kesmek, gyrmak.
II. gaýçylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] murtlaryny[Kimi] gaýçylap, bir kadada saklady.

Gaýdyşmak

A1 I. gaýdyşmak 2 : Iki-ýekeden gaýdyp başlamak, dagaşmak.
II. gaýdyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Kolhozçylar[Kim] pagta ýerlerinden öýlerine[Kime] gaýdyşyp gelýärdiler.

A2 I. gaýdyşmak 1 : Çekilişmek, peselişmek.
II. gaýdyşmak→ [Kim]
Ör. Elimiň çişi[Kim] birneme gaýdyşdy.

Gaýgylanmak

A1 I. gaýgylanmak 1 : Gaýgy etmek, gam-gussa çekmek, alada etmek, ünjä, pikire batmak.
II. gaýgylanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ilki gaýgylandy.

Gaýgyrmak

A1 I. gaýgyrmak 2 : Aýaw saklamak, gorap saklamak, aýamak.
II. gaýgyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Edebiýat äleminde Gerkimiz hyzmat etdi (siz)[Kim] öz güýjüni[Kimi] gaýgyrman.

A2 I. gaýgyrmak 2 : Rehim etmek, dönmezçilik etmek, dözmezlik.

II. gaýgyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] syrkaw adamyny gaýra üzäýmäýin diýip, adama[Kime] gaýgyrdym.

Gaýkyldamak

A1 I. gaýkyldamak 1 : Oturan ýerinde ileri-gaýra hereket etmek, iki ýana çaýkanyp oturmak.
II. gaýkyldamak→ [Kim]
Ör. Düýä münseň, (ol)[Kim] şol gaýkyldap oturmaly bolýar.

Gaýlamak

A1 I. gaýlamak 1 : Gaý düşmek, howa sowamak.
II. gaýlamak→ [Kim]
Ör. Ol özüniň kiçijik gaýygy bilen uçsuz-gyraksyz, deňiz[Kim] gaýlap, ortarasynda tupanda galan deňizçi ýaly, pikir derýasyny gulaçlap ýüzýärdi (Gowşudow, 1989: 122).

A2 I. gaýlamak 1 : (Göçme manyda) Başagaý ýagdaýa düşmek.
II. gaýlamak→ [Kim]
Ör. Ak ýorgany gök ýolkalar astyndan, biziň ýolagçylar[Kim] barýardy gaýlap.

Gaýmak2

A1 I. gaýmak 1 : Bogaz bolmak (düýe hakda).
II. gaýmak→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] baharda gaýypdyr.

Gaýmak3[ga:ýmak]

A1 I. gaýmak 2 : Ganat ýaýyp howada uçmak (guş hakda).
II. gaýmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Garaguşlar[Kim] seniň üstüňde[Kimde] gaýýar.

A2 I. gaýmak 2 : Zyňylmak zerarly howada ýaýylyp gitmek.
II. gaýmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Samolýotyň shematik modeli[Kim] asmanda[Kimde] gaýýardy.

A3 I. gaýmak 2 : Suwuň ýüzünde göterilip ýörmek, suwda ýüzmek.
II. gaýmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Suwuň ýüzünde[Kimde] (ol)[Kim] gaýyp ýörjek bolsa, ol gurçujak jähenneme gitsin.

A4 I. gaýmak 2 : Bir ýerden bat bilen ýykylmak, zarply gaýtmak.
II. gaýmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Men bilemedim näme üçin atlanyp, at üstünden[Kimden] gaýtdyňmy sen[Kim], Artykjan?

Gaýmaklamak

A1 I. gaýmaklamak 1 : Bişirilende süýdüň ýüzünde gaýmak emele gelmek, gaýmak bitmek.
II. gaýmaklamak→ [Kim]
Ör. Aky hem ýyljak süýd[Kim] gaýmaklap derrew içip boldy.

A2 I. gaýmaklamak 1 : Suwuklyklaryň we ş. m. ýüzünde ýokajyk örtük emele gelmek.
II. gaýmaklamak→ [Kim]
Ör. Gaýmaklap başlady derýalar, jarlar[Kim].

Gaýmalamak2[ga:ýmalamak]

A1 I. gaýmalamak 2 : Ganat ýaýyp uçup ýörmek.
II. gaýmalamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Kä ýerde[Kimde] garaguşlar[Kim] gaýmalaýardy.

A2 I. gaýmalamak 1 : (Göçme manyda) Bir zadyň töwereginde görünmek, aýlanyp ýörmek.
II. gaýmalamak→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] howlukmaç gaýmalaýardy.

Gaýnamak

A1 I. gaýnamak 1 : Güýçli gyzdyrylmak, temperaturasy ýokarlandyrylmak zerarly bugaryp lakyrdamak, lygyrdamak (suwuklyk hakda).
II. gaýnamak→ [Kim]
Ör. Çaý-naharyň[Kim] gaýnapdur, elektrik tok bilen.

A2 I. gaýnamak 1 : (Göçme manyda) Gyzgalaňly bolmak, möwç almak, joşmak.
II. gaýnamak→ [Kim]
Ör. Keranynda durmuş joş alyp gaýnar, otluk ýaýlalarda mallarymyz[Kim] gaýnar.

Gaýralamak

A1 I. gaýralamak 1 : Gaýra çekilmek, yza süýşmek.
II. gaýralamak→ [Kim]
Ör. Jemagat[Kim] gaýralady.

A2 I. gaýralamak 1 : Keselliniň ýagdaýy agyrlaşmak.
II. gaýralamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] gün-günden gaýralaýardy.

Gaýraşmak

A1 I. gaýraşmak 1 : Arka tarapa egrelmek, döşiňi ileri berip, kellaňi gaýra tutmak, arkaň gaýyşmak.
II. gaýraşmak→ [Kim]
Ör. Boýun synman (siz)[Kim] gaýşarýanyň, depesinden düşdi kanun.

Gaýratlanmak[gaýra:tlanmak]
A1 I. gaýratlanmak 1 : Gaýratly bolmak, gaýrata galmak, janlanmak.
II. gaýratlanmak→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] gaýratlandy.

Gaýşartmak
A1 I. gaýşartmak 2 : Arka tarapa egreltmek, döşi ileri berip, kelläňi arkan atdyrmak, arkan gaýyşmak.
II. gaýşartmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Nursoltan[Kim] gursagyny[Kimi] gaýşardyp ýöreýärdi.

Gaýtalamak
A1 I. gaýtalamak 2 : Ýaňadandan etmek, gaýtadan etmek, ýene bir gezek.
II. gaýtalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mährijemal[Kim] bada-bat aýdan sözlerini[Kimi] ýene gaýtalapdyr.

Gaýtarmak
A1 I. gaýtarmak 2 : Yzyna dolamak, yzyna öwürmek, yzyna ibermek, ugratmak.
II. gaýtarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aman sürini[Kimi] gaýtardy.

A2 I. gaýtarmak 2 :Bir zady yzyna, öňki eýesine bermek, gowşurmak.
II. gaýtarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sapar[Kim] ähli çuwalgızlary[Kimi] gaýtardyn.

A3 I. gaýtarmak 2 : Eden söwdaňy, wadaňy goýbolsun etmek, sökmek.
II. gaýtarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Nury lebzinden dändi, (ol)[Kim] eden söwdasyny[Kimi] gaýtardy.

A4 I. gaýtarmak 1 : Iýeniň agzyndan gelmek, gusmak.
II. gaýtarmak→ [Kim]
Ör. Iýenim batmady, (men)[Kim] gaýtardym.

Gaýtmak
A1 I. gaýtmak 2 : Gelen ýeriňe gitmek, yzyňa ugramak, öwrülmek.
II. gaýtmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Myhmanlar[Kim] öýli-öýüne[Kime] gaýtdy.

A2 I. gaýtmak ₁ : Ýokardan aşak gaçmak, ýykylmak.
II. gaýtmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Eger gaýtaýsaň, çigidiň çaşar, bilgin şony! — diýen.

Gaýymlaşmak[ga:ýymlaşmak]

A1 I. gaýymlaşmak ₁ : Gaýym bolup başlamak, berkleşmek, pugtalaşmak, berk ornaşmak.
II. gaýymlaşmak→ [Kim]
Ör. Sibir hanlary öz aralarynda ýaramaz bir näçe mülkler[Kim] gaýymlaşyp bölünýän eken

A2 I. gaýymlaşmak ₁ : Tutanýerli bolmak, işiňe jür bolmak, başarnykly bolmak.
II. gaýymlaşmak→ [Kim]
Ör. Aýaly Lýudmila[Kim] gaýymlaşypdyr.

A3 I. gaýymlaşmak ₁ : Ykjamlaşmak, çemeli bolmak.
II. gaýymlaşmak→ [Kim]
Ör. Gaýymlaşdy elindäki taýagy[Kim].

Gaýzykmak

A1 I. gaýzykmak ₁ : Sowamak, üşümek zerarly ýüzi üýtgemek.
II. gaýzykmak→ [Kim]
Ör. Emma ol hem daýaw we ýüzi[Kim] gaýzygyp hem-de bir petde iňňä meňzäp duran gara murtly adamdy.

Gazamak

A1 I. gazamak ₂ : Gazaw, kepgir we ş. m. biren tämizlemek, bir zadyň ýüzüni gyrmak.
II. gazamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Azal[Kim] demriniň paslaryny[Kimi] gazady.

A2 I. gazamak ₂ : Yzly-yzyna gaşamak, dyrmamak.
II. gazamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mälim zat, Iwan Aga[Kim], ýönekeý ökjäň çoruny[Kimi] aýyrmak üçin hem gazamak gerek.

A3 I. gazamak ₂ : Ýer peşemek, dörjelemek.
II. gazamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Atlar[Kim] toýnaklary bilen tagtany[Kimi] gazardylar.

Gazanmak

A1 I. gazanmak ₁ : Girdeji almak, gazanç etmek.
II. gazanmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Biz[Kim] pul[Ne] gazanarys.

A2 I. gazanmak 2 : Belli derejä ýetmek, eýe bolmak.
II. gazanmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Türkmenistanyň balet teatrynyň kollektiwi[Kim] uly arbaý[Ne] gazandy.

Gazaplanmak

A1 I. gazaplanmak 1 : Çendenaşa gaharlanmak, ganyň gyzmak.
II. gazaplanmak→ [Kim]
Ör. Ýolbars[Kim] gazaplanyp ýapyrlyp eňdi, Baryp bir gulanyň üstüne zyňdy.

Gazmak

A1 I. gazmak 2 : Gazylýan gural arkaly ýeri köwmek, ýeri oýmak, gazy işlerini geçirmek.
II. gazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] şu günler gazy[Kimi] gazýan, ertir bar-da meniň çägimi almaga kömekleş.

Geçirmek

A1 I. geçirmek 3 : Bir zadyň üstünden ýa-da içinden ötürmek.
II. geçirmek→ [Kim], [Ne], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Deşikden[Kimden] ýüp[Ne] geçirmek.

A2 I. geçirmek 3 : Urup sokmak, sünçmek, sançmak.
II. geçirmek→ [Kim], [Ne], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmanyň böwründen[Kimden] naýza[Ne] geçirmek.

A3 I. geçirmek 3 : Başga ýere, işe bellemek, ornuny üýtgetmek.
II. geçirmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Haspçynyň[Kimi] ýerine[Kime] geçirmek.

A4 I. geçirmek 3 : Bir kär bilen meşgul bolmak, ötürmek.
II. geçirmek→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Horoz[Kim] bagşy öziniň ýetmiş ýaşa golaý ömrüniň agramyny[Kimi] bagşyçylyk bilen[Kimle] geçiripdi.

A5 I. geçirmek 2 : Bagyş etmek, bagyşlamak. (günä we ş. m. hakda).
II. geçirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Meniň gyzgyn ganlylygymy[Kimi] geçiriň!

A6 I. geçirmek 2 : Alyp barmak (ýygnak we ş. m. hakdag).
II. geçirmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Iwan Timofeýewiç[Kim] şondan ýarym sagat ozal gysgajyk ýygnak[Ne] geçirdi.

A7 I. geçirmek 2 : Ýerine getirmek, berjaý etmek amala aşyrmak.

II. geçirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Otamak işini[Kimi] haşal otlar gögeren dessine geçirmek bolar.

A8 I. geçirmek 3 : Terjime etmek, bir dilden ikinji dile öwürmek.
II. geçirmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Leniniň eserlerini[Kimi] Türkmen diline[Kime] geçirmek.

Geçmek

A1 I. geçmek 2 : Ötüp gitmek, girip gitmek, bir zadyň üstünden aşmak, ätläp aňyrsyna barmak.
II. geçmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] köprüden[Kimden] geçmek.

A2 I. geçmek 2 : Kabul edilmek bellenmek, girmek.
II. geçmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Işe[Kime] geçmek.

A3 I. geçmek 1 : Gowy satylmak, alynmak.
II. geçmek→ [Kim]
Ör. Malymyz[Kim] oňat geçdi.

A4 I. geçmek 2 : Bir ýere (gurama) girmek, bir gurama agzap bolmak.
II. geçmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] fabrikaýa[Kime] geçmek

A5 I. geçmek 2 : Bir işi gutaryp ikinji işe başlamak.
II. geçmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Eseriň birinji bölümini gurtaryp ikinji bölümine[Kime] geçmek.

A6 I. geçmek 2 : (Göçme manyda) Birinden, bir zatdan ýüz öwürmek, el çekmek.
II. geçmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Sen)[Kim] Geçenden[Kimden] geç.

A7 I. geçmek 2 : Bagyşlamak, ötmek.
II. geçmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hoşgeldi seniň göwnüňe degen bolsa-da sen[Kim] onuň günäsini[Kimi] geç!

A8 I. geçmek 1 : Ara wagt düşmek, ötmek.
II. geçmek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Aradan ýyllar{Kim} geçdi.

Gedaýlaşmak[geda:ýlaşmak]

A1 I. gedaýlaşmak 1 : Gedaýlyk ýagdaýyna düşmek yktysady taýdan has peşe düşmek, garyplaşmak.
II. gedaýlaşmak→ [Kim]
Ör. Adamyn ýagdaýy[Kim] gitdigiçe gedaýlaşýar.

Gelişmek

A1 I. gelişmek 1 : Iki- ýekeden gelmek, ýuwaş- ýuwaşdan, yzly-yzlyna gelip başlamak.
II. gelişmek→ [Kim]
Ör. Kassa peýda berýär, sizde hak almaz, düşünen daýhanlar[Kim] gelişip barýar.

A2 I. gelişmek 1 : Gelişikli bolmak, ýaraşmak.
II. gelişmek→ [Kim]
Ör. Şu bolşuň bilen bökjekläp ýörseňä (men)[Kim] gelişmänem durjak däl!

A3 I. gelişmek 2 : Ylalaşmak, baryşmak, razylaşmak.
II. gelişmek→ [Kim],[Kimle]
Ör. Siz[Kim] meniň bilen[Kimle] gelişýärsiňizmy?

Gelmek

A1 I. gelmek 2 : Bir ýerden ikinji bir ýere barmak.
II. gelmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Dostum men[Kim] saňa[Kime] arkaýynlanyp geldim.

A2 I. gelmek 1 : Ýüze çykmak peýda bolmak.
II. gelmek→ [Kim]
Ör. Bir şahyr[Kim] oturka gije dümtünip, gelendir bir pikir onuň oýuna.

Gelşiklenmek

A1 I. gelşiklenmek 1 : Gelşigine gelmek, gelşikli bolmak, owadanlamak.
II. gelşiklenmek→ [Kim]
Ör. Otagyn içi[Kim] gelşiklendi.

Gelşirmek

A1 I. gelşirmek 2 : Gelşigine getirmek, ýaraşykly etmek.
II. gelşirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] obany[Kimi] gelşirdi.

A2 I. gelşirmek 2 : Bir zady ýerinde goýmak, laýyk getirmek, oňartmak.
II. gelşirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Gapyny[Kimi] gelşirip, ýerine oturtdym.

A3 I. gelşirmek 2 : (Gepleşik dili) Degerli urmak, çekgesine gelşirmek.
II. gelşirmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] dulugyna[Kime] gelşirdi.

Gemirmek

A1 I. gemirmek 2 : Diş bilen kitirdedip kertip, gazap iýmek.
II. gemirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mönje oglan[Kim] omaçany[Kimi] gemrip, Halnazara bakan düwnekledi.

A2 I. gemirmek 2 : (Göçme manyda) Kişinin gazanjyny öz şahsy peýdaň üçin harçlamak, iýmek, kesekini rehimsiz eksplautirlemek.
II. gemirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] üç ýylap kolhozy[Kimi] gemirdiň.

A3 I. gemirmek 2 : Zaýalamak, haraplamak.
II. gemirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Näme uran hem bolsaň, pyçagyň ýüzüni[Kimi] gemripsiň.

Geňeşmek

A1 I. geňeşmek 2 : Birinden maslahat soramak, öwüt almak, maslahatlaşmak.
II. geňeşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Peleň[Kim] olaryň hem ellerine ýapyşdy, synlady, ýoldaşyna[Kime] geňeşdi.

Geňirgenmek

A1 I. geňirgenmek 2 : Geň görmek, geň galmak, haýran bolmak täsin galmak.
II. geňirgenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Biz[Kim] muňa[Kime] gaty geňirgendik.

Geňlemek

A1 I. geňlemek 2 : Geň taň görmek, aýyp görmek.
II. geňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Köçede öz peýwagtyna hiňlenip barýan geýnüwli adama gabat gelen ýolagçylar[Kim] ony[Kimi] geňleýärdiler.

Geplemek

A1 I. geplemek 1 : Birinji sözläp başlamak.
II. geplemek→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] gepledi.

Germek

A1 I. germek 2 : Çekip, dartdyryp asmak, ýazyp goýmak,ýazmak.
II. germek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] ýuwulgy geýimleri[Kimi] gerdi.

A2 I. germek 2 : Iki tarapa uzatmak, ýaýmak(ganat, gol we ş. m. hakda).
II. germek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Asmanda ganatyn[Kimi] gerýär somolýot[Kim].

Germemek

A1 I. germemek 2 : Her ujuny bir ýere ildirip, kese goýmak,çekmek.
II. germemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Pasekanyň ýerleşýän ýerine mal girmez ýaly agaç[Ne] germeleýärdiler.

Getirmek

A1 I. getirmek 2 : Bir ýerden ikinji bir ýere alyp gelmek, äkelmek.
II. getirmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] magazinden bir halta ak un[Ne] getirdi.

A2 I. getirmek 1 : Hasyl bitmek, hasylly bolmak.
II. getirmek→ [Kim]
Ör. Bu ýyl üzümimiz[Kim] ýagşy getirdi.

Geýinmek

A1 I. geýinmek 2 : Geýim-gejimiňi we ş. m. geýmek.
II. geýilmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýallar[Kim] zyňypdyr ýaşmak börügi[Kimi] geýinipdir, atynypdyr ýüpegi.

A2 I. geýilmek 2 : Örtülmek, bürelmek.
II. geýilmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ýaşyl don[Ne] geýindi ýalaňaç baglar[Kim].

Gezemek

A1 I. gezemek 2 : Birine ýa-da bir zada çenemek, dogrulamak.
II. gezemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Begenç Potda[Kim] ýumrugyny[Kimi] gezedi.

Gezmek

A1 I. gezmek 2 : Keýpine gezmelemek, aýlaň- çaýlaň etmek.
II. gezmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Men[Kim] hem obamyzda[Kim] gezmäge bardym.

A2 I. gezmek 2 : Durmuş geçirmek, ýaşamak.
II. gezmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Adam[Kim] nazary düşmedik ýerde[Kimde] gezsin.

A3 I. gezmek 2 : Biri bilen tirkeşmek, wagt geçirmek.
II. gezmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ata[Kim] Myrat bilen[Kimle] gezýär.

Gäbermek

A1 I. gäbermek 1 : Güberilip durmak, çişmek, pökgermek.
II. gäbermek→ [Kim]
Ör. Onuň garny[Kim] gäberipdir.

Gägirmek

A1 I. gägirmek 1 : Agzyňdan sesli ýel çykarmak.
II. gägirmek→ [Kim]
Ör. Bir okara düýe çalyny içdim, welin, (men)[Kim] gägirdim, burnum tütäp gitdi.

Gämiklemek

A1 I. gämiklemek 1 : Gögerip çykmak, gämik bolup çykmak.
II. gämiklemek→ [Kim]
Ör. Eýýäm gowaça[Kim] gämikläpdir.

A2 I. gämiklemek 2 : Bir ýa birnäçe tohum taşlap, aýry-aýry edip ekmek.
II. gämiklemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Daýhan[Kim] öz ekinine eýelik etdi, joýa gazdy, gawun[Ne] gämikledi, künji ekdi.

Gätmek

A1 I. gätmek 2 : Bir ýerinden gädijek açmak, gyrasyny ýykyp oýmak.
II. gätmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Haýaty[Kimi] gätmek.

A2 I. gätmek 2 : Gyrasyndan döwüp almak, gyrasyndan azajyk bölüp aýyrmak.
II. gätmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Çöregiň gyrasyndan[Kimden] gätmek.

A3 I. gätmek 2 : Başyny bozmak, ujundan biraz harçlamak.
II. gätmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Aýap saklaýan pulumyň gyrasyny[Kimi] gädesim gelenok.

Gäwüşemek

A1 I. gäwüşemek 1 : Gäwüş gaýtaryp çeýnemek, çeýnäp, eňekleriňi hereketlendirmek, çeýnemek (düýe, goýun ýaly mal hakda).
II. gäwüşemek→ [Kim]
Ör. Sygyr[Kim] gapymyzda gäwüşäp durandyr.

A2 I. gäwüşemek 1 : (Gepleşik dili) Iýmek, garbanmak.
II. gäwüşemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] iş gürrüňine girişmezden ozal, biraz gäwüşemegi teklip etdi.

Gäzlemek

A1 I. gäzlemek 1 : Gaty kirlemek.
II. gäzlemek→ [Kim]
Ör. Onuň ýakasyna tozan siňip, ýeňiniň manžeti[Kim] gäzläp başlapdy.

Giçlemek[gi:çlemek]
A1 I. giçlemek 1 : Giç agşam bir ýere gitmek, giç barmak.
II. giçlemek→ [Kim]
Ör. Jeýhun dynman, sesin kesmän akýardy, gyzlar[Kim] giçläp gaýtsalar-da ýatmaga.

Gidişmek
A1 I. gidişmek 1 : Iki-ýekeden gidip başlamak, iki-ýekeden dargaşmak.
II. gidişmek→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] iki-ýekeden gidişip başladylar.

A2 I. gidişmek 2 : Biri bilen bir işde, meselede, gürrüňde galmajak bolup çalyşmak.
II. gidişmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaryşdaşyň bilen[Kimle] galmajak bolup gidişmek.

Gijemek[gi:jemek]
A1 I. gijemek 1 : Bedeniňde giji peýda bolmak.
II. gijemek→ [Kim]
Ör. Gözüň[Kim] gijemek.

Gijikmek[gi:jikmek]
A1 I. gijikmek 1 : Agşam ýakynlaşmak, gün ýaşmaga az galmak, gün agyp başlamak.
II. gijikmek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Wagt{Kim} hem gijikdi.

A2 I. gijikmek 1 : Wagtyndan gaýra galmak, eglenmek.
II. gijikmek→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Biziň garşymyza çykyp bilmezler,gijikdiler.

Giňemek[gi:nemek]
A1 I. giňemek 1 : Giňligi artmak, göwrümi ulalmak, giňemek.
II. giňemek→ [Kim]
Ör. Serdaryň uzadan turşy hyýaryny waşyrdadandan soň, Kelhanyň bogazy[Kim] biraz giňedi.

A2 I. giňemek 1 : (Göçme manyda) Giň göwrümli bolmak, sowuk ganly bolmak.
II. giňemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi gaty giňäpdir.

Girmek[gi:rmek]

A1 I. girmek **2** : Bir zadyň içine geçmek.
II. girmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Goşun[Kim] şähere[Kime] girdi.

A2 I. girmek **2** : Kabul edilmek, bir ýere ýerleşmek, götirilmek.
II. girmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol) [Kim] Işe[Kime] girmek.

A3 I. girmek **2** : Bir zadyň hataryna, sanyna goşulmak.
II. girmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Meniň adym[Kim] hem spisoga[Kime] girdi.

A4 I. girmek **1** : Ýuwulmak netijesinde gysgalmak, daralmak, kiçelmek.
II. girmek→ [Kim]
Ör. Mata[Kim] ýuwlanda girýär.

Girrelmek

A1 I. girrelmek **2** : Bir zada birden gaharlanmak, derrew gaharlanmak.
II. girrelmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] adama[Kime] biderek zat üçin girrelmek.

Gitmek

A1 I. gitmek **2** : Bir tarapa barmak, ýöremek, ugramak.
II. gitmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Myhmançylyga[Kime] gitdi.

A2 I. gitmek **2** : Taşlap ötägitmek, işden gitmek.
II. gitmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] gullukdan[Kimden] gitmek.

A3 I. gitmek **1** : Dowam etmek.
II. gitmek→ [Kim]
Ör. Atyşyk[Kim] diňe depäň töwereginde, derýaň kenarynda gitýärdi.

A4 I. gitmek **1** : Sarp edilmek, geçmek.
II. gitmek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Wagtyň{Kim} biderek gitmek.

A5 I. gitmek **2** : (Göçme manyda) Çümmek batmak, girmek.
II. gitmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Pikire[Kime] gitmek.

Giýewlemek

A1 I. giýewlemek 1 : (Könelişen söz) Atasy öýüne gaýtarylan gelniň yzyndan ogryn ýagdaýda görme-görşe barmak (adamsy hakda).
II. giýewlemek→ [Kim]
Ör. Men[Kim] hem kempirimiň yzyndan giýewlemäge baramda tutulyp, suwa salma ýenjildim.

Gizlemek
A1 I. gizlemek 2 : Birinden ýaşyrmak, ýygşyrmak.
II. gizlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Bäşatarym bilen naganymy[Kimi] hem golaýjakda gizledim.

Gobsunmak
A1 I. gobsunmak 2 : Ýeriňden turjak bolup synanyşmak, hereket etmek.
II. gobsunmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Wanýa daýy[Kim] ýerinden[Kimden] azajyk gobsundy.

Godukmak
A1 I. godukmak 1 : Gozganmak, sarsmak, titremek, yranmak, gymyldamak (ýer hakkynda).
II. godukmak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Ýer{Kim} goduklapdyr.

Godurdamak
A1 I. godurdamak 1 : Gody- gody edip gürlemek, hondan bärsi bolup gürläp oturmak.
II. godurdamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme beýle godurdap otyrsyň.

Gojalmak
A1 I. gojalmak 1 : Gojalyk ýaşyna ýatmak, garramak.
II. gojalmak→ [Kim]
Ör. Asyrlar oň gara saçyn agartmaz, Ömür baky (ol)[Kim] hiç gojalmak ýok oňa.

Golawramak
A1 I. golawramak 1 : Uzak ýoly pyýada geçmek we ş. m. sebäpli gaty ýadamak, ysgyndan düşmek, halys bolmak, aşa ýadamak.
II. golawramak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Daga awa gidip, halys golawradyk.

Golaýlamak
A1 I. golaýlamak 2 : Bir ýere, bir zada golaý gelmek, ýakynlamak.
II. golaýlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Otly[Kim] stansiýa[Kime] golaýlady.

A2 I. golaýlamak 1 : Ýakyn gelmek ýakynlamak (wagt hakynda).
II. golaýlamak→ [Kim]
Ör. Gije[Kim] daňa golaýlapdy.

Goldamak
A1 I. goldamak 2 : Arka çykmak, kömek bermek, garaşyk etmek.
II. goldamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ähli türkmen halklary[Kim] hem saňa ýar bolup, seni[Kimi] goldar, oglum!

Gollanmak
A1 I. gollanmak 2 : Bir zady öz işiňde peýdalanmak, ulanmak.
II. gollanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] şol kanunlar ýygyndysyny[Kimi] gollaýaryn.

Goltaşmak
A1 I. goltaşmak 2 : Juda ýakyn durmak biri- birine goluň degmek, golun kaklyşyp durmak.
II. goltaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mährijemal[Kim] nämedir bir zat barasynda ýürekden syzdyryp gürrüň bermek üçin, Wepanyň sag gapdalyna[Kime] galtaşdy.

Goltuklamak
A1 I. goltuklamak 2 : Goltugynda götermek, goltugyna alyp götermek, goltugyna almak.
II. goltuklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýsoltan[Kim] geýimini[Kimi] goltuklap, hammama bakan gitdi.

A2 I. goltuklamak 2 : Biriniň goltugyndan tutmak, biriniň goltugyna girip götermek, goltugyndan tutup ýöremek, kömek etmek.
II. goltuklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýoldaşyny[Kimi] goltuklap, nämedir bir zat barada gürrüň berýärdi.

Gomalmak
A1 I. gomalmak 1 : Ýerliksiz-ýere öwünmek, gopbasyratmak, gomparmak.
II. gomalmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] näme beýle gomalýarsyn?

Gomlamak[go:mlamak]
A1 I. gomlamak 1 : Örküjiniň gapdallaryna ýag ýygnamak, semremek.
II. gomlamak→ [Kim]
Ör. Bu uwanyň reňki hurmaýy ýaly gyzaryp, garaköli ýaly buýra atdy, örküji[Kim] gomlady.

A2 I. gomlamak 2 : (Göçme manyda) Goltugyndan götermek hemaýat bermek.
II. gomlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Kämillik ýaşyna ýetmedik çagalaryň maşgalasyna[Kime] gomlady.

Gomparmak

A1 I. gomparmak 1 : Hondan bärsi bolan bolmak, öwüňjeňlik etmek, gopbamsy bolma, çişmek, gomalmak.
II. gomparmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Ýeri how, halypa ne beýle gomparýarsyň.

Gonmak

A1 I. gonmak 1 : Ýerde oturmak, howada ýere düşmek.
II. gonmak→ [Kim]
Ör. Suw akar kenar gider, laçynym[Kim] gonar gider.

A2 I. gonmak 2 : Dynç almak üçin arkandaki ýüküni düşürmek, ýüküni düşürüp oturmak.
II. gonmak→ [Kim], [EÖ]
Ör. (Biz)[Kim] Dynç almak üçin[EÖ] aralykda bir gonduk.

A3 I. gonmak 2 : Göçe-göçlükde bir ýurtdan ikinji ýere baryp ornaşmak, täze ýurt tutmak.
II.gonmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Kimler[Kim] gonmandyr bu ýurda[Kimde], ýurda gonan göçer bir gün.

Goňaklamak

A1 I. goňaklamak 1 : Kelläň düýbüne goňak düşmek.
II. goňaklamak→ [Kim]
Ör. Saç[Kim] kirlese goňaklaýar.

Goňkarmak

A1 I. goňkarmak 1 : Gopbamsy, ulumsy ýagdaýda oturmak.
II. goňkarmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Goňkaryp oturmak.

Goňralmak

A1 I. goňralmak 1 : Goňur reňke öwrülmek, goňur reňke geçmek goňur bolmak.
II. goňralmak→ [Kim]
Ör. Aýsoltanyň ýüzü[Kim] güne goňralyp aşagyndaky akjyk Begenji gozgalaňa saldy.

Goňursamak

A1 I. goňursamak 1 : Ýanyk ys gelmek, goňyrsy ys gelmek.

II. goňursamak→ [Kim]
Ör. Bir zadyň ysy[Kim] goňursaýar.

Goparmak

A1 I. goparmak 2 : Gögerip oturan ýa-da bir ýere berkildigi zady sogurtmak, sogrup çykartmak.
II. goparmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Guran agajy[Kimi] goparmak.

A2 I. goparmak 2 : Ýüzüniň gatyny aýyrtmak, gatyny gaçyrtmak.
II. goparmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ussa[Kim] tamyň köne suwaglaryny[Kimi] goparyp, bir ýüzüni tutuş täzeden suwady.

Gopbarmak

A1 I. gopbarmak 1 : Hondan bärsi bolmak, ulumsy bolmak, gomparmak, çişmek.
II. gopbarmak→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] gopbarma, ulumsylygyň, hiç kime geregi ýok.

Gopmak

A1 I. gopmak 1 : Ýüzi dökülip aýrylmak, gaçmak, soýulmak.
II. gopmak → [Kim]
Ör. Kitabyn kagyzy[Kim] gopupdyr.

A2 I. gopmak 1 : Döwlip aýrylmak, döwülmek.
II. gopmak → [Kim]
Ör. Çäýnegiň gulpy[Kim] gopupdyr.

A3 I. gopmak 1 : Sogrulyp aýrylmak, sogrulmak.
II. gopmak → [Kim]
Ör. Durdugyça kynlaşsa-da oň haly, ýylgyn gopaýmasa, ol[Kim] hem gopjak däl.

A4 I. gopmak 2 : (Göçme manyda) Ýerinden galmak, turmak.
II. gopmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Nabat[Kim] ýerinden[Kimden] gopdy.

Goramak[go:ramak]

A1 I. goramak 2 : Ekine we ş. m. gözegçilik etmek, garawuçylyk çekmek, esewanlyk etmek.
II. goramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] serhedi[Kimi] goramak

A2 I. goramak 2 : Watany duşmandan saklamaž.

II. goramak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Biz)[Kim] Duşmanlardan[Kimden] azatlygy[Kimi] goraýas, meýil etseler, biz rehimsiz daraýas.

Gordurmak
A1 I. gordurmak 2 : Aty gorgunyna sürmek.
II. gordurmak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Başlyk ýene-de atyny{Kimi} gorduryp geldi.
,
A2 I. gordurmak 2 : (Göçme manyda) Pikirini bilmek üçin gürletmek.
II. gordurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Stepanowiň iberen wekillerini[Kimi] gordurypt göreris.

Gorjamak[go:rjamak]
A1 I. gorjamak 2 : Dörjelemek, ölçermek.
II. gorjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Ody[Kimi] gorjasaň-öçer, goňşyňy[Kimi] gozgasaň-göçer.

A2 I. gorjamak 2 : Bir zadyň içini arassalamak üçin dyrmalamak.
II. gorjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] şybygynyň içini[Kimi] gorjady-da, ýene onuň ajy tüssesini içine sordy.

A3 I. gorjamak 2 : Bolup geçen zady ýaňadan gozgamak, agzamak.
II. gorjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Öten ýylky meseläni[Kimi] gorjaýarlar.

Gorkmak
A1 I. gorkmak 2 : Bir zatdan, hereketden we ş. m heder etmek, gorky duýgusy peýda bolmak, ürkmek.
II. gorkmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Mährijemal[Kim] itden[Kimden] gorkaýar.

A2 I. gorkmak 2 : Heder etmek, ätiýaç etmek, çekinmek.
II. gorkmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Biz ähli mugallymlar[Kim] bolup ondan[Kimden] gorkardyk.

Gorsamak[go:rsamak]
A1 I. gorsamak 2 : Ölçermek, dörjemek, gorjamak.
II. gorsamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýanyp duran ody[Kimi] gorsamak.

A2 I. gorsamak 2 : Mekgejöweni we ş. m ownuk közli külüň içine gömüp bişirmek.
II. gorsamak→ [Kim], [Ne]

Ör. (Ol)[Kim] Oda mekgejöwen[Ne] gorsamak.

Gorsuldamak

A1 I. gorsuldamak 1 : Uly aýakgaply gors-gors edip ýöremek, gorsuldyly ses çykarmak.
II. gorsuldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gorsuldap ýöremek.

A2 I. gorsuldamak 1 : (Göçme manyda) Hondan bärsi bolup ýörmek, gopbamsyramak.
II. gorsuldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gorsuldan bolup ýörmek.

Gorulmak

A1 I. gorulmak 2 : Aşaklyga süýşüp dökülmek, guýulmak.
II. gorulmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gum[Kim] çukura[Kime] gorulýar.

Goşalamak

A1 I. goşalamak 2 : Goşa, iki etmek.
II. goşalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlaryna sep, inji almak, (ol)[Kim] sygyrlaryny[Kimi] goşalamak pikirindedi.

Goşarlamak

A1 I. goşarlamak 2 : Göreşilende garşydaşyň bilindäki guşakdan tutman, öz goşaryndan tutmak.
II. goşarlamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Aga Merediň bilinden[Kimden] pugta goşarlap tutdy.

Goşawuçlamak

A1 I. goşawuçlamak 2 : Goşawuç bilen almak.
II. goşawuçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýene-de daglaryň ümsümligini bozup, derelere ýaň salmak üçin dili, bulagyň dişiňi döwüp gelýän buz ýaly, (ol)[Kim] suwuny[Kimi] goşawuçlap-goşawuçlap şemalyň ugruna serpmek üçin elleri, asyrlaryň dowamy agyr ukuda ýatan daglaryň gadymy gerişlerine dyrmaşmak üçin gujurly aýaklary bardy (çevrimiçi: pelsepe.com/main.php ?action=read&id= 472, 01.04.2015).

Goşmak

A1 I. goşmak 2 : Öňküsiniň üstüne goýmak, üstüni artdyrmak, üstüni ýetirmek.
II. goşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] çip köpçüligiň içine barmak gelşikli zat däl -- diýip, sözüniň üstüne[Kime] goşdy.

A2 I. goşmak 3 : Garmak, garyşdyrmak, birikdirmek.
II. goşmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ýykylmyş köne dünýä[Kim], awy[Kimi] goşduň aşyma[Kime].

A3 I. goşmak 3 : Köp zadyň arasyna garmak birikdirmek.
II. goşmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Bar, oglum[Kim], sygry[Kimi] sürä[Kime] goşup gel!

A4 I. goşmak 2 : Mala, araba, azal we ş. m tirkemek, arabany azaly we ş. m mala tirkemek, döwek döwmek üçin ýabylary ýa eşekleri biri-biriniň gapdalyny çatmak.
II. goşmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Daýysynyň ýabysy bilen düýesini[Kimi] goşup, çygly ýerden keş çekip ugrady.

A5 I. goşmak 2 : Goşgy, sygyr düzmek, ýazmak.
II. goşmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Goşgy[Ne] goşmak.

A6 I. goşmak 2 : Ýaryşdyrmak, çapyşdyrmak.
II. goşmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Meni öz pellämden çykarjak bolsaň, (men)[Kim] at[Ne] goşjak däl.

Goturamak

A1 I. goturamak 1 : Mama keseli bile kesellemek, gotur bolmak.
II. goturamak→ [Kim]
Ör. Düýäňiz[Kim] de goturadymy?

Gowadaklamak

A1 I. gowadaklamak 1 : Awşanaklap ýöremek, awşanaklamak.
II. gowadaklamak→ [Kim]
Ör. Gylyç gaçar ogly[Kim] gowadaklap, tagtanyň ýanyna geldi.

A2 I. gowadaklamak 1 : Ýaranjylyk bilen hereket etmek.
II. gowadaklamak→ [Kim]
Ör. Gotur söwdegär[Kim] ep- esli salymdan bäri gowadaklaýarka, ahyrynda maý tapyp, çaý başynda olara arz etdi.

Gowşamak

A1 I. gowşamak 1 : Berkligi peselmek, pugtalygy aýrylmak.
II. gowşamak→ [Kim]
Ör. Petlä urlan çüý[Kim] gowşapdyr.

A2 I. gowşamak 1 : (Göçme manyda) Ýatyşmak, peselmek, köşeşmek, maýlamak.

II. gowşamak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] birneme gowşady.

A3 I. gowşamak 1 : Depgini peselmek, ýaramazlanmak.
II. gowşamak→ [Kim]
Ör. Işiň gidişi[Kim] gowşamady, ýol bermek bolmaz.

Gowulanmak

A1 I. gowulanmak 1 : Öňki ýagdaýynda gowulanmak ýagşylaşmak, oňatlaşmak.
II. gowulanmak→ [Kim]
Ör. Işler[Kim] gitdigiçe gowulanýar.

A2 I. gowulanmak 1 : Sagat bolmak, sagalmak, ýagşylaşmak.
II. gowulanmak→ [Kim]
Ör. Önümiň hili[Kim] gowulandy .

Gowurmak1

A1 I. gowurmak 2 : Azajyk suw guýup, ýaga daglap bişirmek.
II. gowurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýsoltan -- sen tüwüsini arassalaýyn, men[Kim] etini[Kimi] gowraýyn -- diýesi geldi.

Gowurmak2

A1 I. gowurmak 2 : Ýüp ýa-da ýüplük bilen büzmek, daraltmak (çaryp, telpek we ş. m. hakkynda).
II. gowurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] telpegiň etegini[Kimi] gowurdu.

Gowuşmak

A1 I. gowuşmak 2 : Eýesiniň eline düşmek, baryp ýetmek, gelip ýetmek.
II. gowuşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Iberen kitaplaryň iki ekzemplýary[Kim] hem maňa[Kime] gowuşdy.

A2 I. gowuşmak 2 : Tapyşmak.
II. gowuşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] öz söýgülisine[Kime] gowuşýar.

Gowzamak

A1 I. gowzamak 1 : Gabyň we ş. m içindäki zat azalmak, egsilmek.
II. gowzamak→ [Kim]
Ör. Haltanyň uny[Kim] gowzapdyr.

Goýalmak

A1 I. goýalmak 1 : Suwy azalyp goýy bolmak, suwuklygy aýrylmak.

II. goýalmak→ [Kim]
Ör. Çernil[Kim] öňkisinde goýalypdyr.

Goýazylanmak

A1 I. goýazylanmak 1 : Salykatly bolmak, akyllanmak.
II. goýazylanmak→ [Kim]
Ör. Maýsa[Kim] has goýazylanypdyr.

Goýbermek

A1 I. goýbermek 2 : Paýlamak, ýaýratmak, bermek.
II. goýbermek→ [Kim], [Ne]
Ör. Kolhozlar[Kim] awans däne[Ne] goýberýär.

A2 I. goýbermek 2 : Daňysyny çözmek, boşatmak.
II. goýbermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Daňylgy mallary[Kimi] goýberdim.

A3 I. goýbermek 3 : Goýmak, salmak, ibermek.
II. goýbermek→ [Kim], [Kimi] , [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Seniň damaryňa[Kime] şu sülügi[Kimi] goýbermeli edipdir.

A4 I. goýbermek 3 : Öňüni açmak tutmak (suw we ş. m. hakynda).
II. goýbermek→ [Kim], [Ne] , [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Kanala[Kime] suw[Ne] goýbermek.

A5 I. goýbermek 2 : Çykarmak, neşir etmek, çap etmek.
II. goýbermek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Makala[Ne] goýbermek.

A6 I. goýbermek 2 : Aýrylmak, sypdyrmak.
II. goýbermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyz[Kim] utanyp ýüpde elini[Kimi] goýberdi.

A7 I. goýbermek 3 : Aşaklygyna oklamak, taşlamak.
II. goýbermek→ [Kim], [Kimi] , [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Dik duran ýerinden özüni[Kimi] ýassygyn üstüne[Kime] goýberdi.

Goýmak

A1 I. goýmak 3 : Eliň bilen ýerleşdirmek, ýene ýerinde galdyrma, taşlamak.
II. goýmak→ [Kim], [Kimi] , [Kimde]
Ör. Gurban[Kim] arkasyndaky ýüküni[Kimi] ýylçyr daşyň üstünde[Kimde] emaý bilen goýdy.

A2 I. goýmak 2 : Bes etmek, taşlamak.
II. goýmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Bagşy[Kim] aýdym aýtmasyny[Kimi] goýdy.

Gozalamak[go:zalamak]

A1 I. gozalamak 1 : Goza çykaryp başlamak, goza getirmek.
II. Gozalamak→ [Kim]
Ör. Gowaçalarymyz[Kim] gyradeň gozalapdyr.

Gozgamak[go:zgamak]

A1 I. gozgamak 2 : Ýerinden üýtgetmek, ýerinden süýşürmek, ýerinden gymyldatmak, ellemek.
II. gozgamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Ody[Kimi] gozgasaň-öçer, goňşyňy[Kimi] gozgasaň-göçer.

A2 I. gozgamak 2 : Bir zat ýa-da mesele hakda gürrüň gozgamak.
II. gozgamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Planyň ýerine ýetişi hakynda mesele[Ne] gozgamak.

A3 I. gozgamak 2 : Täsir etmek, ynjytmak, rahatsyzlandyrmak.
II. gozgamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Soňky gürrüňler[Kim] ony[Kimi] has hem gozgady.

Göçmek

A1 I. göçmek 2 : Ýaşaýan ýerini üýtgetmek, bir ýerden ikinji bir ýere baryp ýaşamak.
II. göçmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] täze jaýa[Kime] göçdü.

A2 I. göçmek 2 : Küşt, damka we ş. m. oýunda çöpi bir öýden başga öýe süýşürmek, göçüm etmek.
II. göçmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Pyýada[Ne] göçmek.

A3 I. göçmek 1 : Ýarylmak, partlamak, ot almak (ok, tüpeň barada).
II. göçmek→ [Kim]
Ör. Ol çenäp tüpeňiň çakmagyny gysdy, (ol)[Kim] emma göçmedi.

Gögermek[gö:germek]

A1 I. gögermek 1 : Ýere taşlanan tohumyndan şine ýaryp ýeriň ýüzüne çykmak, baldak çykarmak, tohum alyp ösüp başlamak.
II. gögermek→ [Kim]
Ör. Tohum[Kim] al-da, ýere bar, gögermese, maňa gel.

A2 I. gögermek 1 : Gök reňke öwrülmek, gök reňke meňzemek.
II. gögermek→ [Kim]
Ör. Sowukdan ýaňa elleri[Kim] gögeripdi.

A3 I. gögermek 1 : Teniňe zarba düşüp, gan öýmek.
II. gögermek→ [Kim]
Ör. Onuň gözüniň öňi[Kim] gögeripdir.

Gölemek[gö:lemek]

A1 I. gölemek 2 : Gölegi, ölüni jaýlamak.
II. gölemek→ [Kim],[Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ölini[Kimi] gölemek.

Gölermek[gö:lermek]

A1 I. gölermek 1 : Aýaklaryny uzyn salyp-çäşerip çişip ýatmak (haýwan barada).
II.gölermek→ [Kim]
Ör. Düýämyz[Kim] göleripdir.

Gömmek

A1 I. gömmek 2 : Zadyň üstüni gum we ş. m. bilen örtmek.
II. gömmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] hiniň agzyny[Kimi] gömüp, däneleri gyşa gamlap goýupdyrlar.

A2 I. gömmek 2 : Jaýlamak, dulamak (adamy).
II. gömmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Garyplar bolsa öz ölülerini[Kimi] hiçbir balzamlaşdyrman, ýere gömüpdirler.

Göndermek3

A1 I. göndermek 3 : Ýola salmak, ugratmak, ibermek.
II. göndermek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] iki sany kenizi[Kimi] erkek lybasynda soltanyň üstüne[Kime] gönderip, şeýle mälim ediň diýipdir.

A2 I. göndermek 2 : (Göçme manyda) Bir başa çekmek, hemmesini bir bada içmek.
II. göndermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Käsedäki gatygyň baryny[Kimi] gönderdi.

Gönelmek

A1 I. gönelmek 1 : Dogralmak, göni bolmak, ýazylmak.
II. gönelmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] bütin göwresi bilen gönelip, bir tarapa seredip dur.

A2 I. gönelmek 1 : (Göçme manyda) Çynyňy aýtmak, hakykaty aýartmak, dogryňdan gelmek.
II. gönelmek→ [Kim]

Ör. Sen[Kim] gönel-de, dogryňy aýt!

Gönenmek

A1 I. gönenmek 2 : Janyň lezzet tapmak; hezil etmek, begenmek.
II. gönenmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sen[Kim] ondan[Kimden] gönenipdirsin.

A2 I. gönenmek 2 : Bir zat bir doly üpjün bolmak, ýeterlik kanagatlanmak.
II. gönenmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Iýmitden[Kimden] gönenmek.

Gönükmek

A1 I. gönükmek 2 : Barylmaly ýere ugur boýunça göni gitmek, ugramak.
II. gönükmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Soň tamlaryň gapdaly bilen dolandy we öz ýoluna[Kime] (ol)[Kim] gönügip, gök otlaryň üsti bilen ädimleýärdi.

A2 I. gönükmek 2 : Dogry usul, ugur bilen hereket edip başlamak, işe türgenleşmek, ugrukmak.
II. gönükmek→ [Kim], {Kime}Tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] İşe{Kime} gönükmek.

Gönülemek

A1 I. gönülemek 1 : Göni ýol bilen gitmek, dogrulamak.
II. gönülemek→ [Kim]
Ör. Galmagal turzup nätjek, sürüber-dä (sen)[Kim] gönüle-de!

A2 I. gönülemek 1 : (Göçme manyda) Dogry sözlemek, çynyňyaýtmak, dogryndaň gelmek, dogryňy aýtmak.
II. gönülemek→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Gönülesem, gyzym, meniň hem çaga hüwdüläsim, sallançak üwräsim gelýär.

Göreşmek

A1 I. göreşmek 1 : Göreş sporty boýunja güýç synaşyp, biri-birini ýykjak bolmak, göreş tutmak.
II. göreşmek→ [Kim]
Ör. Şu gün stadionyň göreş meýdançasynda ýaş pälwanlar[Kim] göreşjekdir.

A2 I. göreşmek 1 : Göreşi alyp barmak, söweşmek, uruşmak.
II. göreşmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Azatlyk ugrunda göreşmek.

A3 I. göreşmek 2 : Bir zadyň ugrunda çalyşmak, alada etmek.
II. göreşmek→ [Kim], [ZÖ]

Ör. Kolhozyň maldarlary[Kim] täze ýylda has köp üstünlik gazanmak ugrunda[ZÖ] göreşýärler.

Görkezmek

A1 I. görkezmek 3 : Zady aýdyň görer ýaly etmek, zada gözüni düşürmek, görmäge mümkinçilik bermek.
II. görkezmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Sen[Kim] maňa[Kime] öýüňizi[Kimi] görkez -- diýdi.

A2 I. görkezmek 3 : Seretmek, äňetmek, tanyş bolmak üçin birine görmäge bermek.
II. görkezmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Makalamy[Kimi] oglanlara[Kime] görkezdim.

Görmek1

A1 I. görmek 2 : Görüş ukybyna eýe bolmak.
II. görmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] indi öz ýoluny[Kimi] görýär.

A2 I. görmek 2 : (Göçme manyda) Biri bilen duşuşmak, birine gabat gelmek.
II. görmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] Atany[Kimi] şäherde gördüm.

A3 I. görmek 2 : (Göçme manyda) Başdan geçirmek.
II. görmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Patyşa wagtynda sakgalymyzyň reňki üýtgän wagtynda, biziň gözümiz[Kim] nämeler[Ne] görmedi.

Görüşmek

A1 I. görüşmek 2 : Ýüzbe-ýüz bolmak, biri-biriňi görmek, duşuşmak.
II. görüşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Biz[Kim] biri-birimiz bilen[Kimle] seýrek görüşýäris.

A2 I. görüşmek 2 : Elleşip salamlaşmak.
II. görüşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Sary[Kim] onuň bilen[Kimle] gadyrly görüşse-de, ilki bada ony tanamady.

Götergilemek

A1 I. götergilemek 2 : Köp bolup dabara bilen birini ýokary galdyrmak, götermek.
II. götergilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýigitler Amany, gyzlar[Kim] Gülnary[Kimi] götergiläp, şondan öýe saldylar.

A2 I. götergilemek 2 : (Göçme manyda) Abraýyny galdyrmak, ýokary götermek.
II. götergilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mämetweli[Kim] ony[Kimi] götergiledi.

A3 I. götergilemek 2 : (Göçme manyda) Üstüňden gülmek maksady bilen ýalandan öwmek, oýnamak.
II. götergilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] onlary[Kimi] götergilepdir.

Göterimlemek

A1 I. göterimlemek 1 : Arryklygy we horlugy ze rarly guzlajak guzlajagynyň öň ýanynda sürä eýermän galmak, sürüden galmak (goýun, geçi hakda).
II. göterimlemek→ [Kim]
Ör. Bu geçi[Kim] göterimläpdir.

Götermek

A1 I. götermek 2 : Ýokary galdyrmak, ýere degirmän saklamak, ele ýa arka almak.
II. götermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Musa aga[Kim] suwly küýzesini[Kimi] göterdi.

A2 I. götermek 3 : (Göçme manyda) Kabul etmek, almak.
II. götermek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ony[Kimi] işe[Kime] göterdi.

A3 I. götermek 2 : (Göçme manyda) Noş etmek, içmek.
II. götermek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Gelen myhmanlaryň saglygyna[Kime] göterdiler.

Götinjeklemek[göti:njeklemek]

A1 I. götinjeklemek 1 : Yzyna ýöremek, götin çekilmek, götinligine hereket etmek.
II. götinjeklemek→ [Kim]
Ör. Başlygyň aty[Kim] bir-iki ädim götinjekledi.

A2 I. götinjeklemek 1 : İkirjiňläp durmak, yza serpip başlamak.
II. götinjeklemek→ [Kim]
Ör. Goşun[Kim] götinjekläp durdy.

A3 I. götinjeklemek 2 : Öz aýdanyndaň boýun towlajak bolmak, öz diýeniňden dänip başlamak, dönmek.
II. götinjeklemek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] indi öz aýdan sözünden[Kimden] götinjekläp başlady.

A4 I. götinjeklemek 1 : Azary gaýdyp başlamak, peselmek.
II. götinjeklemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Kesel[Kim] indi birneme götinjekläp başlady.

Götinlemek[göti:nlemek]
A1 I. götinlemek 1 : Götin ýöremek, yzyňa ýöremek.
II. götinlemek→ [Kim]
Ör. Duşman[Kim] götinläp başlady.

Göwdükmek
A1 I. göwdükmek 1 : Açdan-aç gezmek (Mal hakynda).
II. göwdükmek→ [Kim]
Ör. Bu goýun[Kim] göwdügipdir.

Göwnemek
A1 I. göwnemek 2 : Razy bolmak, kaýyl bolmak, islemek.
II. göwnemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Bä men ýerli- suwly, öz erkli adam bolarmykam, eýsem, halnazar baý[Kim] oňa[Kime] göwnärmikä?

Göwşüldemek
A1 I. göwşüldemek 1 : Täzelik görki gitmek, könelmek.
II. göwşüldemek→ [Kim]
Ör. Gara öýüň kilimi[Kim] göwşüldedi.

Göýdükmek
A1 I. göýdükmek 1 : Ýaşlykda ene süýdünde mähri ganman horluk çekmek, kadaly iýmitlenmän horlanmak, göýdük ösmek.
II. göýdükmek→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] göýdügipdir.

A2 I. göýdükmek 1 : Suw, dökün ýetmezçiligi zerarly ösmän galmak.
II. göýdükmek→ [Kim]
Ör. Ekiniň ýerleri[Kim] göýdükdi.

Gözemek
A1 I. gözemek 2 : Çuwalyň horjuny we ş. m. gabyň içinden zat dökülmez ýaly köjüklerinden eýlek- beýlak atanaklaýyn ýüp geçirip daňmak.
II. gözemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Agaýunus[Kim] iki horjunyň agzyny[Kimi] gözap özüniň hem zerli- zerli geýimlerini aldy.

Gözetlemek
A1 I. gözetlemek 2 : Seretmek bakmak, garamak.
II. gözetlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] signaly[Kimi] gözetleýär.

A2 I. gözetlemek 2 : Garaşyp durmak.
II. gözetlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Birini[Kimi] gözetläp durmak.

Gözlemek
A1 I. gözlemek 2 : Tapmak maksady bilen agtarmak, barlamak, yzarlamak.
II. gözlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eli taýakly adamlar[Kim], asyrynlyk bilen bukdaklap, kimidir birini[Kimi] gözleýärdiler.

A2 I. gözlemek 2 : Bir ýana äňetmek, seretmek.
II. gözlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gülnar[Kim] gyzyň giden taýyn[Kimi] gözleýär.

Gözükmek
A1 I. gözükmek : Işe birneme öwrenişmek, hünäri ele alyp başlamak; berilýän tälime öwrenişmek (mal hakda).
II. gözükmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi gözügip ugrapdyr.

A2 I. gözükmek 1 : Dini düşünjä göra: çaga we ş. m. göz-dil degmek.
II. gözükmek→ [Kim]
Ör. Bu sapar biziň çagamyz[Kim] gözükdi.

Gubarlamak[guba:rlamak]
A1 I. gubarlamak 1 : Dumanlamak, ümürlenmek.
II. gubarlamak→ [Kim]
Ör. Daglaryň başy[Kim] gubarlaýar.

A2 I. gubarlamak 1 : Gözüň öňi ümezlenmek.
II. gubarlamak→ [Kim]
Ör. Gözüm[Kim] gubarlady.

Guçmak
A1 I. guçmak 2 : Bagryňa basmak, gujagyňa gysmak, gujaklamak.
II. guçmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Üzüm aram tapyp, uzadyp golun, Gaýtadan gol salyp (ol)[Kim] guçdy serwini[Kim]. (N. Pomma, Saýlanan eserler)

Guduramak[gu:duramak]
A1 I. guduramak 1 : Örän begenmek, çakdanaşa guwanmak.
II. guduramak→ [Kim]

Ör. Özem çopanyň ilki bilmeli zady şol — diýip, alaşanyň daşynda ýören Tarhan[Kim] gudurap gürledi (Seýıdow, 1986:286)

A2 I. guduramak 1 : Ýakymsyzlyk etmek, bezzatlyk etmek, göze düşme bolmak, garagolluk etmek (köplenç çaga barada).
II. guduramak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme beýle guduraýarsyň?

Guduzlamak

A1 I. guduzlamak 1 : Ýokançly nerw keseli bilen kesellemek, guduz açmak.
II. guduzlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] guduzlapdyr.

A2 I. guduzlamak 1 : (Göçme manyda) Çendenaşa zabun bolmak, rehimsizlik etmek, däliremek.
II. guduzlamak→ [Kim]
Ör. Duşman[Kim] guduzlady, ony derbi-dagyn etmek gerek.

Gugarmak[gu:garmak]

A1 I. gugarmak 1 : Boşap galmak, taňkyrap galmak, hiç zatsyz galmak.
II. gugarmak→ [Kim]
Ör. Men özümi bilelim bäri, ol[Kim] gugaryp duran haraba.

Gujaklamak

A1 I. gujaklamak 2 : Iki eliň bilen daşynda aýlap tutmak, gujagyna gyrmak, almak.
II. gujaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oňa bakan topulypdyr-da, (ol)[Kim] ony[Kim] mäkäm gujaklapdyr.

Gulkullatmak

A1 I. gulkullatmak 1 : Gul-gulk edip işdäli içmek, jyňkydyp içmek, başyňa çekmek.
II. gulkullatmak→ [Kim]
Ör. Ýermolaý[Kim] bir demde gulkullatdy.

Gulplamak

A1 I. gulplamak 2 : Gulp ildirip ýapmak, gulp bilen baglamak, gulp bilen berkitmek.
II. gulplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Haýwanlaryň baryny bir saraýa gabaň-da (sen)[Kim] agzyny[Kim] daşyndan gulplaň!

Gultunmak

A1 I. gultunmak 1 : Bir zatdan hantama bolup ýuwdunmak, garaşmak, at galmak.

II. gultunmak→ [Kim]
Ör. Artyk, seniň söýgüliň bukjasyny baglap, saňa garaşyp, (sen)[Kim] gultunyp otyr.

Gulunlamak
A1 I. gulunlamak 1 : Taýçanak guzlamak (baýtal hakda).
II. gulunlamak→ [Kim]
Ör. Gör-le, baba, oguşýa[Kim] gulunlaýan.

Gumalaklamak
A1 I. gumalaklamak 1 : Gumalak gaçyrmak, tezeklemek.
II. gumalaklamak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Çay uğrunda bir köşek, gumalaklamazmışdık, gumalagı, tomusgan togalaklamazmışdık.

Gumlamak
A1 I. gumlamak 2 : Ösümligiň we ş. m. düýbüne gum dökmek, düýbüne gum üýşürmek, düýbüni ýumşatmak.
II. gumlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Pomidoryň düýbüni[Kimi] gumlamak.

Gunçalamak
A1 I. gunçalamak 1 : Gunça getirmek, gunça düwmek, gozalyp başlamak.
II. gunçalamak→ [Kim]
Ör. Gowaçalar[Kim] gunçalady, gülledi, gozalady.

Gundamak
A1 I. gundamak 2 : Çagany gundaga dolamak.
II. gundamak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. (Olar)[Kim] Çagany{Kimi} galyň edip gundadylar.

Gunuşmak
A1 I. gunuşmak 2 : Hereket edip başlamak, topulmak, girişmek.
II. gunuşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onsoň biz[Kim]-de sana[Kime] gunuşdyk.

Guraklaşmak
A1 I. guraklaşmak 1 : Gary, ýagyş ýagman, ygal düşmän başlamak, ot-çöp gurap başlamak.
II. guraklaşmak→ [Kim]
Ör. Sähradaky klimat[Kim] barha guraklaşypdyr.

Guramak1

A1 I. guramak 2 : Jemgyýetçilik güýçlerini jemlemek arkaly syýasy we ş. m. guramanyň esasyny düzmek, esasyny tutmak, döretmek, bir zady, bir işi düzmek, ugrukdyrmak.
II. guramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] sport jemgyýetini[Kimi] gurady.

A2 I. guramak 2 : Bina etmek, salmak (jaý we ş. m.).
II. guramak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] täze jaý[Ne] gurady.

A3 I. guramak 2 : Ýola goýmak, terbiýe salmak.
II. guramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eý, ýok biz[Kim] işi[Kimi] geregiçe guramaga henizem ýetişeris.

Guramak2[gu:ramak]

A1 I. guramak 1 : Öli, çygy, nemi aýrylmak, gury bolup galmak, sarykmak.
II. guramak→ [Kim]
Ör. Ýuwlup serlen geýimleriň hemmesi[Kim] gurapdyr.

A2 I. guramak 1 : (Gepleşik dili) Juda arryklamak gaty horlanmak, iglemek.
II. guramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gerek öňküsinden hem beter gurapdyr.

A3 I. guramak 1 : (Göçme manyda) Ýok bolmak.
II. guramak→ [Kim]
Ör. Garyplyk[Kim] gurasyn! -- diýip, Musa aga oňa seretdi.

A4 I. guramak 1 : Ösümlik dünýäsinde: ýaşaýyş prosesi kesilmek gutarmak, solup gitmek.
II. guramak→ [Kim]
Ör. Şu ýyl biziň iki düýp erigimiz[Kim] gurady.

Gurawlaşmak

A1 I. gurawlaşmak 1 : Sagalyp başlamak, ýagşylamak, gowulaşmak, ganymatlaşmak.
II. gurawlaşmak→ [Kim]
Ör. Men[Kim] birneme gurawlaşdym.

Gurdamak[gu:rdamak]

A1 I. gurdamak 2 : Malyň ýarasyna düşen gurdy aýyrmak.
II. gurdamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Goýun[Ne] gurdamak.

Gurdukmak2[gu:rdukmak]

A1 I. gurdukmak 2 : Gurt çozup sürüni, maly zaýalamasy, sürä, goýna gurt degmek, gurt daramak.
II. gurdukmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Goýun[Ne] gurdugypdyr.

Gurgunlaşmak

A1 I. gurgunlaşmak 2 : Keselden açylyşmak, ýagşylaşmak, ganymatlaşmak.
II. gurgunlaşmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Men)[Kim] Keselden[Kimden] soň birneme gurgunlaşdym.

A2 I. gurgunlaşmak 1 : Semräp başlamak, guratlaşmak (mal hakynda).
II. gurgunlaşmak→ [Kim]
Ör. Goýunlar[Kim] birneme gurgunlaşyp başlapdyrlar.

A3 I. gurgunlaşmak 1 : (Göçme manyda) Oňat ýaşap başlamak, gurplanmak.
II. gurgunlaşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gowy işläp gurgunlaşmak.

Gurmak

A1 I. gurmak 2 : Bina ertmek, salmak, dikmek.
II. gurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] köpri[Ne] gurupdyr.

A2 I. gurmak 2 : Emele getirmek, düzmek, döretmek.
II. gurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] kolhoz[Ne] gurdy.

A3 I. gurmak 2 : Gapan, duzak ýaly emeli usul bilen aw awlanýan gurallary aw tutmaga taýýar edip goýmak.
II. gurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim]Tilkä gapan[Ne] gurmak.

A4 I. gurmak 2 : Sökülen zady täzeden jemlemek, ýygnamak, öňki görnüşine getirmek.
II. gurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Alan şkafymyzy[Kimi] ussa[Kim] gelip gurup berdi.

Gurnamak

A1 I. gurnamak 2 : Bölek- büçek zatdan ýasamak, tikmek, dikeltmek.
II. gurnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] motory[Kimi] gurnady.

Gurplanmak

A1 I. gurplanmak 1 : Ysgyna gelmek, sagadyna çykmak, daýawlanmak.
II. gurplanmak→ [Kim]

Ör. Ata aga[Kim] doktora seretdirip ugraly bäri birneme gurplandy, öňki bolşy öwerlikli däldi.

A2 I. gurplanmak 1 : Durmuş ýagdaýyň ýagşylaşmak, oňatlaşmak, gowulaşmak.
II. gurplanmak→ [Kim]
Ör. Indi kolhozçylarymyz[Kim] gurplandy, indi olar medeniýetleşerler.

A3 I. gurplanmak 1 : Güýçlenmek, kuwwatlanmak, ruhlanmak.
II. gurşalmak→ [Kim]
Ör. Durdynyň üýleri[Kim] gurplandy.

Gurşamak
A1 I. gurşamak 2 : Halkalaýyn daşyny almak, daş- töweregini gabamak.
II. gurşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Duşman[Kim] goşunyn daşyny[Kimi] gurşaýar.

Gurşunlamak
A1 I. gurşunlamak 2 : Gurşun bilen tutdurmak, gurşun guýmak.
II. gurşunlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] bedreleriň deşiklerini[Kimi] gurşunladylar.

Gurtlamak[gu:rtlamak]
A1 I. gurtlamak 1 : Gurt düşmek, gurt döremek.
II. gurtlamak→ [Kim]
Ör. Et[Kim] gurtlapdyr.

Gurumlamak
A1 I. gurumlamak 1 : Gurum baglamak, tüsse siňip garalmak, gara ört bolmak.
II. gurumlamak→ [Kim]
Ör. Gara böwürdäki giden iki telpek[Kim] ýabada gurumlap asylgy durdy.

Gusmak
A1 I. gusmak 1 : İýeniň agzyňdan gelmek, iýeniňi gaýtarmak, gaýtarmak.
II. gusmak→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] gusýar.

Gussalamak
A1 I. gussalamak 2 : Gussa çekmek, gaýgylamak, aladalanmak.
II. gussalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ine ol eýýäm ýarym sagat oturdy, bir sagat oturdy we bu[Kim]ony[Kimi] gussalanmaga çenli irizdi.

Guşamak
A1 I. guşamak 2 : Biline guşak daňmak, oramak, baglamak.

II. guşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çaltlyk bilen ýerinden galyp, donuny geýip, bilini[Kimi] guşamaga durdy.

Gutarmak

A1 I. gutarmak 1 : Zat galmazlyk, tükenmek, baýamak.
II. gutarmak→ [Kim]
Ör. Meniň gözel döwranym[Kim] gutardy.

A2 I. gutarmak 2 : Bes etmek, tamamlamak, tükellemek.
II. gutarmak→ [Kim],[Kimi]
Ör.(Ol)[Kim] Gürrüňi[Kimi] gutarmak.

A3 I. gutarmak 3 : Aladadan, işden we ş. m. halas etmek, dyndarmak.
II. gutarmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Siz)[Kim] Muny[Kimi] gapy-gapy elenip ýörmekden[Kimden] gutaralyň.

A4 I. gutarmak 1 : (Göçme manyda) Aradan çykmak, ýogalmak, ölmek.
II. gutarmak→ [Kim]
Ör. Aşyryň gelni[Kim] gutardy.

Gutlamak

A1 I. gutlamak 2 : Biriniň oňat eden işini, üstünligini, baýramçylygy, şatlykly habary mübäreklemek.
II. gutlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýubilýary[Kimi] gutlaýar.

Gutulmak

A1 I. gutulmak 1 : Keselden açylmak, sagalmak.
II. gutulmak→ [Kim]
Ör. Ol çaga[Kim] gutulýar.

A2 I. gutulmak 1 : Howpdan halas bolmak, howpdan sypmak, dynmak.
II. gutulmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim]Ýalan sözleseň, tutularsyň, düz sözleseň, gutularsyň.

Guwanmak

A1 I. guwanmak 2 : Höwesiň artmak, begenmek, şatlanmak, ruhlanmak.
II. guwanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Seniň dabaraňa[Kime] guwanýan.

Guýlunmak

A1 I. guýlunmak 1 : Towlam - towlam ýygyrylmak, düýrülmek.
II. guýlunmak→ [Kim]

Ör. Garaja öýün gözeneginde ýatan ala ganjyk[Kim] guýlanyp ok ýaly geldi-de, ýabynyň guýrygyndan agyz saldy.

Guýmak1

A1 I. guýmak 3 : Bir gapdan başka gaba dökmek, gapgarmak.
II. guýmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Kösesyndaky çaýy[Kimi] çaýneýine[Kime] guýjak balonda, daşyna dökdi.

A2 I. guýmak 2 : Metal ergininden ýa-da palçykdan bir zat ýasamak, etmek.
II. guýmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Kerpiç[Ne] guýmak.

Guzlamak

A1 I. guzlamak 1 : Gölesi bolmak, guzusy, owlagy bolmak (kabir haýwanlar hakda).
II .guzlamak→[Kim]
Ör. Eje, sygryň[Kim] guzladymy?

A2 I. guzlamak 1 : Ýumurtgalamak.
II. guzlamak→ [Kim]
Ör. Bu towuklar[Kim] guzlaýar.

Gübermek

A1 I. gübermek 1 : İçine ýel düşen ýaly çişmek, ýokary galyp durmak, gabarmak, pökgermek.
II. gübermek→ [Kim]
Ör. Onuň manlaýy[Kim] güberipdir.

A2 I. gübermek 1 : (Göçme manyda) Tekepbirlik etmek, çişmek, gabarylmak, gopbamsyramak.
II. gübermek→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] güberme seniň ulumsylygyň hiç kimse geregi ýok.

Gübürdemek

A1 I. gübürdemek 1 : Ýyldyrym çakmak arkaly gümmürdemek gübürdili ses çykmak.
II. gübürdemek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Howa näçe ýakymly, mylaýym bolsa-da, bir görseň, ýyldyrym çakyp, gök{Kim} gübürdäp güýçli çabga ýagyp dur.

Güjeňlemek

A1 I. güjeňlemek 1 : Tamşandyrjak bolup, zadyny buýsanyp görkezmek, güjeň-güjeň etmek.
II. güjeňlemek→ [Kim]

Ör. Tilkiler[Kim] ýüni ýeten guýruklaryny bulaýlaýardylar, güjenleýärdiler.

Güjüklemek

A1 I. güjüklemek 1 : İtiň we ş. m. ýaşajyk çagasy bolmak.
II. güjüklemek→ [Kim]
Ör. Ganjyk[Kim] güjüklepdir.

Güjürdemek

A1 I. güjürdemek 1 : Güjür-güjür edip geplemek, wüjürdemek (çaga gepleşigi hakynda).
II. güjürdemek→ [Kim]
Ör. Çagalaryň hemmesi[Kim] güjürdeşdi.

Güžžüldemek

A1 I. güžžüldemek 1 : Güžžüldili seslenmek, güžžüldili ses çykmak.
II. güžžüldemek→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] üç-dört gezek güžžüldedi.

Gülçülmek

A1 I. gülçülmek 2 : Gütläp ýere gaçmak, ykjam ýere ýykylmak.
II. gülçülmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ýere[Kime] gülçüldäp ýykylmak.

Güllemek

A1 I. güllemek 1 : Gül açmak, gül çykarmak, gül getirmek.
II. güllemek→ [Kim]
Ör. Özleriniň ýaşaýyşynyň belli bir döwründe olar[Kim] gülleýärler.

A2 I. güllemek 1 : (Göçme manyda) Ýokary ösüş derejesinde bolmak, pajarlap ösmek.
II. güllemek→ [Kim]
Ör. Respublikamyz[Kim] gülleýär.

A3 I. güllemek 1 : Almadyk hamyrdan çörek birilende garalyp ýüzi galmak.
II. güllemek→ [Kim]
Ör. Çörek[Kim] gülleýär.

Gülmek

A1 I. gülmek 1 : Gülki döretmek, yzly yzyna gülküli ses çykarmak.
II. gülmek→ [Kim]
Ör. Aýsoltan[Kim] jakgyldap güldi. (B. Kerbabaýew, Aýsoltan)

Gülümjiremek

A1 I. gülümjiremek 1 : Çala ýylgyrmak, gülümsiremek.
II. gülümjiremek→ [Kim]

Ör. Atynyň agyzzyrygyny aýryp, Altyna (ol)[Kim] gülümjiräp bakdy.

Gümansyratmak[güma:nsyratmak]

A1 I. gümansyratmak 1 : İkuçly etmek, näbelli etmek.
II. gümansyratmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gümansyradyp jogap bermek.

Gümmezeklemek

A1 I. gümmezeklemek 1 : Gümmez ýaly bolup durmak.
II. gümmezeklemek→ [Kim]
Ör. Esenaly çaýdan soň, garymyň içinde baýyr ýaly galan bugdaý[Kim] gümmezekläp syn etdi.

Gümmürdemek

A1 I. gümmürdemek 1 : Gümmürdili ses döretmek, yzly-yzyna atylmak (top sesi we ş. m. baraldy.
II. gümmürdemek→ [Kim]
Ör. Toplar[Kim] gümmürdäp başlady.

Gümpüldemek

A1 I. gümpüldemek 1 : Gümpüldili ses emele gelmek, tüpeň atylandaky ýaly ses çykmak, atylyp gitmek.
II. gümpüldemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gümpüldäp tüsse çykanda, Gurban wagşy bir ses etdi.

Gümremek

A1 I. gümremek 1 : (Dialektal söz) Gübürdäp ýanmak, közügip ýanyp durmak (ot hakynda).
II. gümremek→ [Kim]
Ör. Gemre[Kim] ojakda gümräp ýanar.

Güneşlemek

A1 I. güneşlemek 1 : Güneşde oturmak, günüň gyzgynyna ýylynmak.
II. güneşlemek→ [Kim]
Ör. Ýatan möjek[Kim] güneşläpdi, Sähediň duýdman baryp, çalasynlyk bilen onuň garnyny silkeçyndy.

Günälemek

A1 I. günälemek 2 : Günä ýüklemek, günäli etmek, ýazykly etmek, aýyplamak, günäkärlemek.
II. günälemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Sud prosesinde jenaýatçyny[Kimi] günälemek.

Güpbermek

A1 I. güpbermek 1 : Çişip tümmermek, gabarmak, gübermek.

II. güpbermek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Pagtaly galyň don geýip güpbermek.

Güpbüldemek
A1 I. güpbüldemek 1 : Güp-güp edip ses çykmak, güpbüldili ses döremek.
II. güpbüldemek→ [Kim]
Ör. Ol enjamlar[Kim] güpbüldedi.

Güplemek
A1 I. güplemek 1 : Çakdanaşa özüňi öwmek, öwnüp gürlemek, öwünmek.
II. güplemek→ [Kim]
Ör. Ýygnak, meýlise barsam, (biz)[Kim] boş güpläp gürlämok.

A2 I. güplemek 1 : Batly degmek, güpbüldili seslenmek, ýykylmak.
II. güplemek→ [Kim]
Ör. Çyňlan top[Kim] güpläp onuň arkasyna degdi.

Güpürdemek
A1 I. güpürdemek 1 : Güpürdili seslenmek, güpürdili ses çykmak, tapyrdamak.
II. güpürdemek→ [Kim]
Ör. Çagalar[Kim] bir salym güpürdediler, oýnap keýpden çykdylar.

Gürelmek
A1 I. gürelmek 1 : Arasy biri-birine ýakyn bolmak, ýygy bolmak, ýygalmak.
II. gürelmek→ [Kim]
Ör. Tokaýyň agajy[Kim] barha gürelýär.

A2 I. gürelmek 1 : Ýygy-ýygydan, çalt-çaltdan, tiz-tizden ýüze çykmak.
II. gürelmek→ [Kim]
Ör. Emma tüpeň sesi[Kim] kem-kemden güreldi.

Gürlemek
A1 I. gürlemek 1 : Gürrüň etmek, söz sözlemek, geplemek.
II. gürlemek→ [Kim]
Ör. Häkim[Kim] kel köp gürledi.

A2 I. gürlemek 1 : Gürrüldili ses etmek, arlamak (ýolbars, gaplaň we ş. m. hakda).
II. gürlemek→ [Kim]
Ör. Gök[Kim] gürläp, ýyldyrym çakyp, ýagyş ýagmaga başlady.

Gürpüldemek
A1 I. gürpüldemek 1 : Gürpüldili ses çykmak, gürpüldili seslenmek.
II. gürpüldemek→ [Kim]
Ör. Batly basýan aýak sesi[Kim] gürpüldedi.

A2 I. gürpüldemek 1 : (Göçme manyda) Ýykylmak.
II. gürpüldemek→ [Kim]
Ör. Göwnüme bolmasa, onuň hem aýagynyň asty gorp atýan ýaly, şu gün ýa erte ol[Kim]-da gürpüldär.

Gürrüldemek
A1 I. gürüldemek 1 : Gürrüldili ses çykmak, gürrüldäp seslenmek.
II. gürrüldemek→ [Kim]
Ör. Motor sesleri[Kim] gürrüldeýär.

Gürrüňleşmek
A1 I. gürrüňleşmek 2 : Pikir alyşmak üçin gürrüň edişmek, özara gepleşmek, sözleşmek.
II. gürrüňleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] daýhanlar bilen[Kimle] gürrüňleşmegi gowy görýärdi.

Gürsüldemek
A1 I. gürsüldemek 1 : Gürsüldili işlemek, gürs-gürs edip seslenmek.
II. gürsüldemek→ [Kim]
Ör. Onuň başy aýlanyp, ýüregi[Kim] gürsüldeýärdi.

Güsürdemek
A1 I. güsürdemek : Güsürdili ses çykmak, güsürdili seslenmek.
II. güsürdemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Sülgünler[Kim] güsürdepdir.

Gütlemek
A1 I. gütlemek 2 : Güt edip bir ýere zarply degmek, bat bilen bir zada urulmak.
II. gütlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Sanýa kä ýerde şyr takyp gary sowrup, giden buzly örküçlere[Kime] gütläp degýärdi.

Gütürdemek
A1 I. gütürdemek 1 : Gütürdili, gütür-gütür edip ses çykmak.
II. gütürdemek→[Kim]
Ör. Daşarda garyň üstünde biriniň aýak sesi[Kim] gütürdep gelýärdi.

Güwlempaçlamak[güwlempa:çlamak]
A1 I. güwlempaçlamak 1 : Güýçli lowlap ýanmak.
II. güwlempaçlamak→ [Kim]
Ör. Odun[Kim] güwlempaçlap ýanýar.

A2 I. güwlempaçlamak 1 : (Göçme manyda) Gaty gyzmak (howa hakda).
II. güwlempaçlamak→ [Kim], [Kime]

Ör. Süýrdepä galan Günüň ody[Kim] güwlempaçlap ýanýardy.

Güwwüldemek

A1 I. güwwüldemek 1 : Güwlap ses etmek, güwwüldili seslenmek, güwlemek.
II. güwwüldemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim]Güwwüldeýär deredaky sil ýaly.

Güýçlenmek

A1 I. güýçlenmek 1 : Güýçli bolmak, güýji köpetmek, kuwwatlanmak.
II. güýçlenmek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] otuz ýaşlarynda has güýlenýär.

A2 I. güýçlenmek 1 : Barda güýji artmak, güýjäp başlamak, batlanmak.
II. güýçlenmek→ [Kim]
Ör. Stansiýada adamlaryň janly hereketi[Kim] güýçlendi.

Güýlmek

A1 I. güýlmek 2 : Gyrkmak ýa öldürmek maksady bilen maly ýatyryp, dört aýagyny hem bir ýere getirip daňmak.
II. güýlmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] goýunu[Kimi] güýlüpdür.

A2 I. güýlmek 2 : El-aýagyny baglamak, daňmak.
II. güýlmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] adamy[Kimi] güýlüp atypdyrlar.

Güýmemek

A1 I. güýmemek 2 : Dürli sebäp, bahana we ş. m. zatlar bilen eglemek, wagtyňy geçirmek, ünsüňi özüňe çekmek.
II. güýmemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aman, bar sen[Kim] olary[Kimi] birneme güýme!

Güýürdetmek

A1 I. güýürdetmek 2 : Güýürdili ses çykarmak, güýürdedip çeýnemek, iýmek (at, eşek hakda).
II. güýürdetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýadaw atlar[Kim] dürüşde oty[Kimi] güýürdedip çeýnediler.

Güzlemek

A1 I. güzlemek 1 : Güzzüldäp seslenmek, güzzüldäp ses çykarmak (maşyn, motor we ş. m. sesi hakda).
II. güzlemek→ [Kim]
Ör. Niredendir maşynyň sesi[Kim] güzläp eşidildi.

A2 I. güzlemek 1 : Işläp, ýöräp durmak, hereket etmek.

II. güzlemek→ [Kim]
Ör. Onuň öýünde bolsa radiopriýomnigi[Kim] güzläpdur.

Güzzüldemek
A1 I. güzzüldemek 1 : Güzzüldili ses çykmak, güzzüldili seslenmek.
II. güzzüldemek→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] üç-dört gezek güzzüldedi.

Gybyrdamak
A1 I. gybyrdamak 1 : Ýygjam-ýygjam ädimläp ýöremek, gybyrt-gybyrt edip ýöremek.
II. gybyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gybyrdap ýöremek.

A2 I. gybyrdamak 1 : Gyrmyl-gyrmyl, gybyrt-gybyrt etmek, gymyldamak.
II. gybyrdamak→ [Kim]
Ör. Ýeňimiň içinde nämedir bir zat[Kim] gybyrdaýar.

Gydyrdamak
A1 I. gydyrdamak 1 : Başardygyňdan zähmet çekmek, ukybyňa görä işlemek.
II. gydyrdamak→ [Kim]
Ör. Biz[Kim] hem bolşuna göre gydyrdap ýöris.

Gygyrmak[gy:gyrmak]
A1 I. gygyrmak 1 : Zowwam ses çykarmak, gaty ses emele getirmek, berk seslenmek.
II. gygyrmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gygyryp, döşüni tutup, ökjäni göterdi.

A2 I. gygyrmak 1 : Biriniň adyny tutup çagyrmak.
II. gygyrmak→ [Kim]
Ör. Sähet! -- diýip, Aman poşçy[Kim] gygyrýar.

A3 I. gygyrmak 2 : Käýinmek, azgyrylmak.
II. gygyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Bigünä adamyň üstüne[Kime] gygyrma.

Gyjyklamak
A1 I. gyjyklamak 2 : Adamyň gyjygyny getirmek üçin tenini dyrmalamak.
II. gyjyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýene Marýanany[Kimi] gyjyklamaga başlady.

Gyjynmak
A1 I. gyjynmak 2 : Bir zada hyjuw etmek, ahmyr çekmek.
II. gyjynmak→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Geçen zada[Kime] gyjynmak.

A2 I. gyjynmak 1 : Gahar-gazaba münmek, gaharlanmak.
II. gyjynmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] aşaky küti dodagyny dişläp gyjyndy, gazabyna çydaman sandyrady.

Gyjyrdamak
A1 I. gyjyrdamak 1 : Çeýnelende, dişiň arasynda zat galyp gyjyrdyly ses çykmak, gyjyrt-gyjyrt etmek.
II. gyjyrdamak→ [Kim]
Ör. Dişiň arasynda iýýen zad[Kim] gyjyrdamak.

A2 I. gyjyrdamak 1 : (Göçme manyda) Sähel zada gaharlanmak, gaharyň gelmek.
II. gyjyrdamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme beýle gyjyrdap otyrsyň?

Gykuwlamak[gy:kuwlamak]
A1 I. gykuwlamak 2 : Gykuw urmak, «gyw!» diýip alazenzele turuzmak.
II. gykuwlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Duşmany[Kimi] gykuwlap sürüň, ýigitler[Kim]!

Gykylyklamak[gy:kylyklamak]
A1 I. gykylyklamak 1 : Galmagal etmek, gykylyk etmek, galmagallamak.
II. gykylyklamak→ [Kim]
Ör. Ejeligim[Kim] sumak Halnazarlara bakan gykylyklap gitdi.

A2 I. gykylyklamak 1 : (Göçme manyda) Dawa etmek, dawalaşmak.
II. gykylyklamak→ [Kim]
Ör. Bilbil bilen Selbi[Kim] iş üstünde gykylykladylar.

Gylawlamak
A1 I. gylawlamak 1 : Ýüzi gylaw almak, ýüzünde emele gelmek.
II. gylawlamak→ [Kim]
Ör. Gawunyň ýüzi[Kim] gylawlapdyr.

gylawlanmak
A1 I. gylawlanmak 1 : Eden işiň bir gezek şowuna düşmegine buýsanmak, öňki eden işiň rowaç tapandygy üçin, ýene täzesine ymtylmak.
II. gylawlanmak→ [Kim]
Ör. Täzeden bäri sen[Kim] gylawlanypsyň.

Gylyçlamak
A1 I. gylyçlamak 2 : Gylyç urmak, gylyç bilen kesmek, gylyç bilen çapmak.

II. gylyçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] duşmany[Kimi] gylyçlady.

Gymmatlamak
A1 I. gymmatlamak 1 : Öňki bahasyndan nyrhy ýokarlamak, bahasy artmak.
II. gymmatlamak→ [Kim]
Ör. Kapitalistik ýurtlarda harytlaryň bahasy[Kim] gymmatlaýar.

Gymyldamak[gy:myldamak]
A1 I. gymyldamak 1 : Ýuwaşjadan hereketlenmek, eýläk-beýläk gozganmak, süýşmek.
II. gymyldamak→ [Kim]
Ör. Dodaklary[Kim] çala gymyldady.

A2 I. gymyldamak 1 : (Göçme manyda) Ýöremek, ugramak.
II. gymyldamak→ [Kim]
Ör. Sanýaçylar we kuçer[Kim] gymyldadylar.

Gymyrsamak
A1 I. gymyrsamak 1 : Köpçülik bolup ýörmek, topar bolup bir ugra barmak, gymyldamak.
II. gymyrsamak→ [Kim]
Ör. Ýere gurt düşen ýaly, (ol)[Kim] gymyrsap barýar goşun.

Gynamak[gy:namak]
A1 I. gynamak 2 : Sütem etmek, zorluk etmek, jebir çekdirmek, horlamak.
II. gynamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Ertesi bulary[Kimi] ýene birin-birin soraga çagyryp, öňki ýaly gynamaklaryny dowam etdiler.

A2 I. gynamak 2 : Gaty ynjytmak, azar bermek, janyny ýakmak.
II. gynamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Obadaşlyk hatyrasyna, sen[Kim] meni[Kimi] mundan artyk gynama.

Gynanmak[gy:nanmak]
A1 I. gynanmak 1 : Ýüregiň awamak, nebsiň agyrmak, gussa çekmek, ökünmek.
II. gynanmak→ [Kim]
Ör. Biz[Kim] gynansak-da, onuň näme hakynda gürrüň berýendigini aňşyryp bilmedik

Gyňralmak
A1 I. gyňralmak 1 : Azm urmak, dazarylmak, herrelmek.
II. gyňralmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim]Ters bakyp, gyňralyp sowluberdi.

A2 I. gyňralmak 1 : Gyňyr bolmak, hyrsyzlanmak.
II. gyňralmak→ [Kim]
Ör. Bu gelin[Kim şu wagtdan şeýle gyňralyp görünýär.

Gypjynmak

A1 I. gypjynmak 1 : Bedeniň bir ýerine agram düşüp agyrmak.
II. gypjynmak→ [Kim]
Ör. Bilim[Kim] gypjynypdyr.

A2 I. gypjynmak 1 : Bir ýeriňe deger öýdüp tisginmek, gorkup ziňkildemek.
II. gypjynmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme beýle gypjynyp otyrsyň?

Gypmak

A1 I. gypmak 2 : Birine yşarat edip, gözüňi ýumup goýbermek, gabaklary çalt hereket etdirip, göz açyp ýummak.
II. gypmak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Ýeroşka[Kim] gözüni{Kimi} gypyp, Oleniniň ýüzüne soragly seretdi.

A2 I. gypmak 2 : Ýapyrmak.
II. gypmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. At[Kim] gulagyny[Kimi] gypyp, gazygyň daşyna aýlandy.

Gypydyklamak

A1 I. gypydyklamak 1 : Bir hili ýepberilip, agsabrak ýöremek.
II. gypydyklamak→ [Kim]
Ör. Babahan arçyn[Kim] gypydyklap, olaryň ýanyna bardy.

Gypyrtmak

A1 I. gypyrtmak 2 : Bir ýan ujundan başlap kesmek, baryny ýatyrmak, pürdemek, pürrelemek.
II. gypyrtmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Wüşi[Kim] kel oragy alyp, gören çybygyny[Kimi] gypyrdyp başlady.

Gyratlamak[gyra:tlamak]

A1 I. gyratlamak 2 : Deň, doly, barabar etmek.
II. gyratlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Käsäni[Kimi] gyratlap tüwi ölçemek.

Gyrawlamak

A1 I. gyrawlamak : Gyraw düşmek, gyraw baglamak, gyraw emele gelmek.
II. gyrawlamak→ [Kim]
Ör. Daş[Kim] gyrawlap ol ellikleri bilen atlaryň uýanlaryny saýhallamaga başlady.

A2 I. gyrawlamak 1 : (Göçme manyda) Sakgal-saçy agaryp ugramak, çalarmak.
II. gyrawlamak→ [Kim]
Ör. Toýlyň buýra gara saçy[Kim] gyrawlap ýaly bolupdyr.

Gyrçamak

A1 I. gyrçamak 2 : Suw geçýän ýabyň ýa-da bir ýeriň ot-çöpüni, üstki gatlagyny we ş. m. ýüzleý gyrmak, gyryp aýyrmak, arassalamak.
II. gyrçamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] ýap[Ne] gyrçady.

A2 I. gyrçamak 2 : Orak we ş. m. ýiti ýarag bilen maýda edip kerçemek, gyryp kesmek.
II. gyrçamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Mala bermek üçin ýorunja[Ne] gyrçapdyr..

Gyrdamak

A1 I. gyrdamak 2 : Büdür-südür ýerini gyryp düzlemek, ýonup ýylmamak, rendelemek, tekizlemek.
II. gyrdamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agajyň düwünlerini[Kimi] pyçak bilen gyrdamak.

Gyrkmak

A1 I. gyrkmak 2 : Malyň ýüňüni gyrkylyk bilen almak.
II. gyrkmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] size öldür diýenok-da, ýüňüni[Kimi] gyrk diýýär.

Gyrmak1

A1 I. gyrmak 2 : Baryny, hemmesini öldürmek, ýok etmek, öldürişdirip çykmak.
II. gyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Öz ýerinde duşmany[Kimi] gyrýar gyzyl esgerler[Kim].

Gyrmak2

A1 I. gyrmak 2 : Gazamak, ýonmak, ýüzüni ýylmamak.
II. gyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gyrgyç bilen gawunyň etini[Kimi] gyrmak.

A2 I. gyrmak 2 : Kesmek, gyrkmak.
II. gyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dokmaçylar[Kim], ilki biri-biriniň ertirden bäri näçe gyranyny[Kimi] gyryp, näçe çitenini bilişdiler.

A3 I. gyrmak 2 : Üzmek, ýolmak, ýok etmek.

II. gyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Möýüň kerebin[Kimi] gyrdylar.

Gyrmyldamak

A1 I. gyrmyldamak 1 : Ýuwaşjadan gymyldamak, haýal ýöremek, hereket etmek.
II. gyrmyldamak→ [Kim]
Ör. Artygyň murtlary[Kim] Aýnanyň burnunyň aşagynda garynja ýaly gyrmyldady.

Gyrpajaklatmak

A1 I. gyrpajaklatmak 2 : Gözüňi gyrp-gyrp edip durmak, yzly-yzyna gyrpyp durmak.
II. gyrpajaklatmak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Pýotr[Kim] kiçiräk gözlerini{Kimi} gyrpajakladyp, Wepa baka dikdi.

Gyrpaklamak

A1 I. gyrpaklamak 1 : Ýüzi çalaja doňmak, ýüzi bolgusyzja doňmak, gaýmaklamak.
II. gyrpaklamak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Suwlaryň ýüzi{Kim} gyrpaklaýar.

Gyrpmak

A1 I. gyrpmak 2 : Gözüňi çalt ýumup açmak.
II. gyrpmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] göz[Ne] gyrpman seredýärdi.

Gyrpyldamak

A1 I. gyrpyldamak 1 : Gyrp-gyrp etmek, gabak açylyp-ýumlup durmak (göz hakda).
II. gyrpyldamak→ [Kim]
Ör. Jepbar[Kim] sözleýen wagtynda, bulaşyk kirpikleri[Kimi] dynuwsyz gyrpyldaýardy.

A2 I. gyrpyldamak 1 : (Göçme manyda) Asuda hereket etmek, ülpüldemek, ýylpyldamak.
II. gyrpyldamak→ [Kim]
Ör. Garaňkyda tanyş otjagazlar[Kim] gyrpyldap peýda boldular.

Gyrylmak

A1 I. gyrylmak 1 : Kesilmek, ýolunmak, üzülmek.
II. gyrylmak→ [Kim]
Ör. Onuň üstünden guş bolup uçsaň, ganatyň[Kim] gyryljak.

A2 I. gyrylmak 1 : Gyryk çykmak, bogulmak, garjaşmak (ses hakynda).

II. gyrylmak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Sesiň[Kim] gyrlypdyr.

A3 I. gyrylmak 1 : Köpçülikleýin ölmek, ölüp gutarmak.
II. gyrylmak→ [Kim]
Ör. Gyşyna bir siňek[Kim] hem galman gyrlar.

Gysgalmak[gy:sgalmak]
A1 I. gysgalmak 1 : Uzynlygy kemelmek, keltelmek, girmek.
II. gysgalmak→ [Kim]
Ör. Köýnek[Kim] gysgalypdyr.

A2 I. gysgalmak 1 : Wagty, möhleti azalmak.
II. gysgalmak→ [Kim]
Ör. Baýyr maýsa bilen özün bezäpdi, Gijeler[Kim] gysgalyp, günler uzapdy.

Gysganmak
A1 I. gysganmak 2 : Husytlyk etmek, gysgançlyk etmek.
II. gysganmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Baý[Kim] malyny[Kimi] bahyl gysganar.

Gysmak
A1 I. gysmak 2 : Iki zadyň arasyna salyp berk basmak ýa-da el bilen tutmak, sykmak.
II. gysmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] tahýany[Kimi] gursagyna[Kime] gysdy.

A2 I. gysmak 2 : Dar bolmak.
II. gysmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tufliniň çep taýy[Kim] aýagymy[Kimi] gysýar.

A3 I. gysmak 2 : Göçme manyda Bir iş, zat babatda gyssamak, käýemek.
II. gysmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýok, Muhammet[Kim], menä[Kime] gysmak üçin seni çagyrmandym.

A4 I. gysmak 2 : (Göçme manyda) Sütem etmek, ezmek.
II. gysmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Amerikada negrleri[Kimi] gysýarlar.

Gysmyljyramak
A1 I. gysmyljyramak 2 : Birine garşy gysylybrak durmak, ýakyn durmak, gysyljyramak.
II. gysmyljyramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] oňa[Kime] her neçe gysmyljyrasa-da, Aýnanyň göwni Umsagülde bir ýigrenjilik syzdy.

Gyssamak

A1 I. gyssamak 2 : Bir zady wagtyndan öň, tiz gutarmak üçin howlukdyrmak.
II. gyssamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Il şeýle bosga düşse-de, ony[Kimi] kowalaýan, (ol)[Kim] gyssaýan ýokdy.

A2 I. gyssamak 2 : Belli bir habar almak maksady bilen käýemek, öz erkine goýmazlyk.
II. gyssamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk ony[Kim] erkine goýman gyssady.

A3 I. gyssamak 2 : Öz erkine, peýwagtyna goýman sürmek (mal hakynda).
II. gyssamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Malyňy[Kimi] gaty gyssama-da, arkaýynlyk bilen sür.

A4 I. gyssamak 2 : Janhowluna azar bermek (keselli hakda).
II. gyssamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Syrkaw[Kim] ýatan adamy[Kimi] gyssaýar.

Gysymlamak

A1 I. gysymlamak 2 : Eliň bilen gysyp tutmak, gysymyň bilen gysyp tutmak.
II. gysymlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gapydan gelen Aşyr sesini çykarman, Artygyň düşeginiň ýanynda çöküp, onuň elini[Kimi] gysymlady.

Gyşarmak[gy:şarmak]

A1 I. gyşarmak 1 : Bir gapdala ýaplanybrak, keseribräk durmak.
II. gyşarmak→ [Kim]
Ör. Dikilen agaçlar[Kim] gyşarypdyr.

A2 I. gyşarmak 2 : Ýatmak, uklamak.
II. gyşarmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Firidun[Kim] harmanyň gapdalynda, heniz döwülmedik bugdaýyň ýanynda[Kimde] gyşarypdy.

A3 I. gyşarmak 1 : Göni ýoldan bir gapdala sowulmak, göni ýoldan çykmak.
II. gyşarmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Bir gradus gyşarsaň, agyr batgalyga çümersiň.

A4 I. gyşarmak 2 : Kine etmek, öýkelemek.
II. gyşarmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Sen)[Kim] Näme menden[Kimden] ýüzüňi sowup, gyşaryp ýörsüň?

Gyşlamak

A1 I. gyşlamak 2 : Gyşyna bir ýerde ýaşamak, gyşyňy bir ýerde geçirmek.

II. gyşlamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Polýusyň üstünde[Kim] mertler[Kim]gyşlap, hormatly kän salam Ata Salyhdan.

Gytaklamak[gy:taklamak]
A1 I. gytaklamak 2 : Gytak ýöremek, aýlanybrak ýöräp ýakynlaşmak, gabatlap golaýlaşmak.
II. gytaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ozaldan düzgün eden düýe[Kim], her wagt bir agzyny ota urup, keýiklere[Kime] gytaklap ugrady.

Gytalmak
A1 I. gytalmak 1 : Gyt bolmak, selçeň tapylmak, azalmak.
II. gytalmak→ [Kim]
Ör. Zatlar[Kim] gytalypdyr.

Gytyrdamak
A1 I. gytyrdamak 1 : Gytyrt-gytyrt etmek, gytyrdyly ses çykmak, gytyrdatmak.
II. gytyrdamak→ [Kim]
Ör. Çuwalyň içinde syçan[Kim] gytyrdaýar.

Gywlamak[gy:wlamak]
A1 I. gywlamak 2 : «Gyw!» -- diýip gygyrmak, «Gyw!» -- diýip seslenmek.
II. gywlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Maňa[Kime] kim[Kim] gywlady?

Gyýalamak
A1 I. gyýalamak 2 : Aralygy gysgaltmak maksady bilen gönülemek.
II. gyýalamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Ýeliň ugruna[Kime] gyýalasana! -- diýip gygyrýanlygy eşidilýärdi.

Gyýmak
A1 I. gyýmak 2 : Kesip ýaralamak, dilmek ýa-da ýyrtmak.
II. gyýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pyçak[Kim] onuň eliniň aýasyny[Kimi] biraz gyýdy.

A2 I. gyýmak 2 : Bütewi matanyň ujundan zolaklaýyn gyýa kesmek.
II. gyýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] matanyň ujunu[Kimi] gyýdylar.

Gyzarmak
A1 I. gyzarmak 1 : Gyzyl reňke öwrülmek, gyzyl reňke geçmek, gyzgylt öwşün atmak; gan öýmek.
II. gyzarmak→ [Kim]

Ör. Gamçynyň degen ýerleri[Kim] zaw-zaw bolup gyzardy.

A2 I. gyzarmak 1 : Ýokary temperatura zerarly köz ýaly gyzyl bolmak, çym gyzyl bolmak (demir we ş. m. hakda).
II. gyzarmak→ [Kim]
Ör. Körüge sokan simleriň[Kim]-de köz ýaly gyzarypdyr.

A3 I. gyzarmak 1 : (Göçme manyda) Gahar gelmek, gaharlanmak.
II. gyzarmak→ [Kim]
Ör. Annatuwak, sen[Kim] nähak gyzarýarsyň, rahatlan!

Gyzmak
A1 I. gyzmak 1 : Temperatura, gyzgynlyk derejesi ýokary galmak.
II. gyzmak→ [Kim]
Ör. Gün dogup, eýýäm howa[Kim] gyzyp ugrapdy.

A2 I. gyzmak 1 : (Göçme manyda) Dargursaklyk etmek, gaharyň gelmek, girriklik etmek.
II. gyzmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] tiz gyzýardy, sözleýärdi, öýkeleýärdi, tiz-de sowaýardy, mylaýymlanýardy.

A3 I. gyzmak 1 : (Göçme manyda) Gyzgalaňly bolmak.
II. gyzmak→ [Kim]
Ör. Bazar[Kim] ýaňyja gyzyp başlanda, Myrat ýolagçylaryň gelmegine garaşýardy.

A4 I. gyzmak 2 : (Göçme manyda) Bir zada gaty höweslenmek, höwesiň artmak.
II. gyzmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Köplük[Kim] bugdaýa[Kime] gyzar-da esasy mesele zyýan berer.

Gyzykmak
A1 I. gyzykmak 2 : Höwes bilen, yhlas bilen ýapyşmak, üns bermek, höweslenmek, gyzyklanmak.
II. gyzykmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Iki atyň haýsynyň ökde çykjagyna[Kime] hemmeler[Kim] gyzygýardylar.

A2 I. gyzykmak 2 : Möwç almak, gyzmak.
II. gyzykmak→ [Kim]
Ör. Olaryň arasynda gürrüň[Kim] gyzykdy.

Gyzyllamak
A1 I. gyzyllamak 2 : Gyzyl çaýmak, gyzyl çalmak, gyzyl suwuny bermek.
II. gyzyllamak→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Bezeg şaýynyň ýüzüni[Kimi] gyzyllamak.

A2 I. gyzyllamak 1 : (Botanika) Bugdaý ýaňy tümmüle duranda, bulutlyk, dymyklyk sebäpli kesellemek, dänesi arryklamak.
II. gyzyllamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Şol ýyl, hakykatdan hem, bugdaý[Kim] bitginli bolup, sümmüle duranda gyzyllapdy.

Gyzyşmak

A1 I. gyzyşmak 1 : Üşekligiňi aýyrmak üçin işlemek, hereket etmek, hereket edip ýylynmak.
II. gyzyşmak→ [Kim]
Ör. Toparçak esgerler[Kim] gyzyşmak üçin tans edýärler.

A2 I. gyzyşmak 2 : Bir iş we ş. m. zat bilen gyzygyp gitmek, gyzyp başlamak.
II. gyzyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gürrüňe[Kime] gyzyşmak.

-H

Hababaýlamak

A1 I. hababaýlamak 1 : Gaty üşemek, gyzzyrma tutmak we ş. m. zerarly gagşamak, sesli titremek.
II. hababaýlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] başyny pugta basyryndy-da, üşüdýän ýaly hababaýlap başlady.

Habarlaşmak

A1 I. habarlaşmak 2 : Bir zat barada maglumat almak maksady bilen bir ýerden, birinden habar tutmak, gürleşmek.
II. habarlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Gazan beg[Kim] bu yerde yurt bilen[Kimle] habarlaşmyş (Gorkut Ata, 1999).

Hahahaýlamak

A1 I. hahahaýlamak 1 : Gaty ses bilen gülmek, ha-ha-ha edip, sesli gülmek.
II. hahahaýlamak→ [Kim]
Ör. Pökgi[Kim] wala hahahaýlap güldi.

Hažžyldamak

A1 I. hažžyldamak 1 : Hažžyldyly ses çykmak, hažžyldyly seslenmek.
II. hažžyldamak→ [Kim]
Ör. Bir zad[Kim] gymyldady, käte bolsa hažžyldady.

Haklamak

A1 I. haklamak 2 : Berjaý etmek, ýerine ýetirmek, ödemek.

II. haklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Agyr jeňde doganlygňy[Kimi] hakladyň.

Halallamak [hala:llamak]

A1 I. halallamak 2 : Maly özi ölmänkä, öz eliň bilen damagyny çalyp öldürmek, etini iýer ýaly etmek.
II. halallamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] maşyn uran sygyrlaryny[Kimi] halallapdyrlar.

A2 I. halallamak 2 : (Göçme manyda) Tabşyrylan işi arassa ýerine ýetirmek, ynamy ödemek, alan hakyňy ödemek.
II. halallamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] hakyny[Kimi] halallap aldy, işi gowy ýerine ýetirdi.

Halamak[ha:lamak]

A1 I. halamak 2 : Ýürekden söýmek, mähriň almak, gowy görmek, göwne ýakmak, ýaramak.
II. halamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Annaguly[Kim] Altyny[Kimi] halady.
Ör. Mikola[Kim] bu ýeriň çagalaryny[Kimi] gaty halady.

Halkalamak

A1 I. halkalamak 2 : Ýüpüň, sapagyň ujuny halka edip daňmak, halka edip baglamak.
II. halkalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Göz açyp-ýumasy salymda ýüpüň ujuny[Kimi] halkalap, Abylpaýyza oklady.

Hallanlamak[halla:nlamak]

A1 I. hallanlamak 1 : Eýläk-beýläk galgamak, hallan atmak, eýläk-beýläk çaýkanmak, güýçli, yrgyldamak, hellewlemek.
II. hallanlamak→ [Kim]
Ör. Indi bu ýogyn direg hem öý bilen birlikde hallanlap çaýkanýardy.

Hallaslamak[halla:slamak]

A1 I. hallaslamak 1 : Bir zadyň ugrunda eýläk-beýläk haýdamak, alakjamak, hallas atmak.
II. hallaslamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Çar tarapa bakyp hallaslap geldi.

Haltyldamak

A1 I. haltyldamak 1 : Bir zadyň ugrunda selpeşmek, hars urdurmak.
II. haltyldamak→ [Kim]
Ör. Aldyrany bar ýaly gelýän sygyrlar[Kim] haltyldaşyp molaşýardylar.

Halymsyramak[ha:lymsyramak]

A1 I. halymsyramak 1 : Ýaramadyksyran bolmak, hykgy -- çokgy etmek, näziňi çekdirmek, jögüsiremek.
II. halymsyramak→ [Kim]
Ör. Men gyzzyrmaly ahyry! -- diýip (ol)[Kim] halymsyrady.

Hamsykmak

A1 I. hamsykmak 1 : Kemşerip aglamjyramak, bogazyň dolup aglamjyramak.
II. hamsykmak→ [Kim]
Ör. Şol sese Aşyryň enesi[Kim] hamsygyp çykdy.
Ör. Aýna[Kim] şol agyr pikirleri ýüregine sygdyryp bilmän hamsykdy.

Hamyrlamak[hamy:rlamak]

A1 I. hamyrlamak 2 : Hamyr çalyp ýelmemek, berkitmek.
II. hamyrlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Bukjanyň agzyny[Kimi] hamyrlapdyrlar.

Hanjarlamak

A1 I. hanjarlamak 2 : Hanjar-gama bilen urmak, suhlamak, ýaralamak.
II. hanjarlamak → [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmany[Kimi] hanjarlamak.

Haňkarmak

A1 I. haňkarmak 1 : Içi zatsyz köwelip durmak, agzy açylyp, boş durmak.
II. haňkarmak→ [Kim]
Ör. Içi darakdişli gara gäz börügi[Kim] pyşdylyň köwegi ýaly haňkarýar.

Haňlamak

A1 I. haňlamak 1 : Içi hiç zatsyz boşap, haňzap galmak.
II. haňlamak→ [Kim]
Ör. Ýöne weli, otaglar[Kim] haňlap durandyr.

Haňzamak

A1 I. haňzamak 1 : (Dialektal söz) haňlamak
II. haňzamak→ [Kim]
Ör. Galardy yzynda dykyz, dok körek, hem-de gury çaňňalak[Kim] haňzap boşardy.

Hapalamak

A1 I. hapalamak 2 : Hapa etmek, kirletmek, çorlatmak.
II. hapalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Eliňi[Kimi] hapalama!

A2 I. hapalamak 2 : Başga zatlar goşup, garyp zaýalamak, iýer-içer ýaly etmek.

II. hapalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mallar[Kim] öňüne dökülen otuny[Kimi] hapalaýar.

Haplamak

A1 I. haplamak 2 :Gyzgyn howur, gyzgyn ýel we ş. m. ýüzüňe urmak, çabyramak.
II. haplamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gyzgyn tamdyryň howry[Kim] ýüzüňe[Kime] haplady.

A2 I. haplamak 2 :Ýakymsyz, porsy ys burnuňa urmak.
II. haplamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Maslygyň ysy[Kim] burnuma[Kime] haplap urdy.

Haraplamak [hara:plamak]

A1 I. haraplamak 2 : Harap etmek, bibat etmek, sandan çykarmak, derege ýaramaz ýaly etmek, zaýalamak.
II. haraplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] maşyny[Kimi] harapladyň, ýene biz seniň bilen deň bolmadyk.

A2 I. haraplamak 2 : Hapa etmek, bulam-bujar etmek, hapalamak.
II. haraplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Towuklaryň[Kim] dünýäni[Kimi] haraplaýar.

A3 I. haraplamak 2 : Porsatmak, yslandyrmak, zaýalamak (Iýilýän önümler hakda).
II. haraplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Gök önümleri[Kimi] wagtynda ýygnaman haraplapdyrlar.

A4 I. haraplamak 2 : (Göçme manyda) Ugruny gaçyrmak, mazasyny bozmak.
II. haraplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] onuň keýpini[Kimi] haraplapsyň.

Harçaňlaşmak

A1 I. harçaňlaşmak 2 : Bolgusyz zat üçin biri-biriňe söz gaýtaryşyp durmak, biriň diýenini ikinjiň diýip sögüşmek, salyşmak.
II. harçaňlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň bilen[Kimle] harçaňlaşmany özüne-laýyk bilmäni üçin, sesini çykarman, diňe ajymtyk ýylgyrdy.
Ör. Möwlam[Kim] olar bilen[Kimle] harçaňlaşyp durmaga çekindi.

Harçlamak

A1 I. harçlamak 2 : Harç etmek, sarp etmek, sowmak, ýoklamak.
II. harçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Myrat aga, sen[Kim] munça puly[Kimi] nirä harçlaýarsyň?!

Harlamak1

A1 I. harlamak 1 : Harryldyly ses çykmak, harryldyly seslenmek.
II. harlamak→ [Kim]
Ör. Reýhan[Kim] zaňňar bir beýik sypanyň üstünde harlap ýatyr.

Harlamak2 [ha:rlamak]

A1 I. harlamak 2 : Har tutmak, bigadyr saklamak, gymmatyny gaçyrmak, aýak astyna almak, üstünden basmak.
II. harlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Näme, zadyňy[Kimi] harlaýarsyň?!

Harryldamak

A1 I. harryldamak 1 : Harryldyly ses çykmak, harryldyly seslenmek.
II. harryldamak→ [Kim]
Ör. Aýy[Kim] harryldaýar.

Harsyldamak

A1 I. harsyldamak 1 : Bir zadyň ugrunda hars urmak, alakjamak.
II. harsyldamak→ [Kim]
Ör. Ýüzlerine gulaklaryna kül oturan ýigitler[Kim] harsyldadylar.

A2 I. harsyldamak 1 : Gart-gart gaşanmak.
II. harsyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bir agja baryp, gapdalyny oýkap gaşanypdyr.

Hasanaklamak

A1 I. hasanaklamak 1 : Alňasaklyk bilen çalt hereket etmek, howlukmaç hereket etmek, aladaly çalasyn ýöremek.
II. hasanaklamak→ [Kim]
Ör. Aljyraňňylyga düşen Gulluhan bir zat[Kim] aýtmak niýeti bilen hasanaklap galdy.
Ör. Biri[Kim] hasanaklap, yzymdan ýetdi.

Hasaplamak[hasa:plamak]

A1 I. hasaplamak 2 : Hasap edip görmek, hasabyny almak, jemini çykarmak, jemlemek, sanamak.
II. hasaplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Boýdan-başa hakyňy[Kimi] hasaplap alypbirin .

A2 I. hasaplamak 2 : Deň hasap etmek, saýmak, deňemek.
II. hasaplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Zelili[Kim] öz ülkesini[Kimi] edil gözüniň göreji hasaplapdyr.

Haslamak

A1 I. haslamak 1 : hassyldamak
II. haslamak→ [Kim]
Ör. Gyrat[Kim] haslap çişiberdi.

Hassalamak
A1 I. hassalamak 1 : syrkawlamak
II. hassalamak → [Kim]
Ör. Adam[Kim] hassalapdyr, ol wraça ýüz tutmaly.

Hasyrdamak
A1 I. hasyrdamak 1 : Çalasynlyk bilen howlukmaç hereket etmek, hasyrdyklamak.
II. hasyrdamak→ [Kim]
Ör. Sabry tükenen studentler[Kim] ýerli-ýerden hasyrdap turdular.

A2 I. hasyrdamak 1 : Hasyrdyly ses çykmak, hasyrdyly seslenmek.
II. hasyrdamak→ [Kim]
Ör. Möjegi agyzlaryndan sypdyran iki it[Kim] hem hasyrdap geçip gitdiler.

Haşamlamak
A1 I. haşamlamak 2 : Jaýa ýa-da agaç önümlerine görk bermek üçin bezeg etmek, nagyşlamak, owadanlyk, görk bermek.
II. haşamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Zalda gurallary[Kimi] haşamlapdyr.

Haşçyldamak
A1 I. haşçyldamak 1 : Haşçyldyly ses çykmak, haşçyldyly seslenmek.
II. haşçyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Dur bakaly! -- diýip, zemzen ýaly haşçyldady.

Haşlamak
A1 I. haşlamak 1 : Haşçyldyly ses çykmak, haş-haş etmek, haşçyldyly seslenmek
II. haşlamak→ [Kim]
Ör. Nurjan[Kim] ygtyýarsyz haşlap dem aldy.

Hatarlamak
A1 I. hatarlamak 2 : Hatara düzmek, setir-setir edip goýmak, hatar-hatar etmek.
II. hatarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Aşyklary[Kimi] mazaly hataplap dikenmişin.

Hatlaşmak

A1 I. hatlaşmak 2 : Bir zat barada edilen wadany ýazyp berkleşdirmek, hat üsti bilen söz edişmek, öňünden gol çekişmek, hat üsti bilen wadalaşmak, şertleşmek.
II. hatlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Myradyň talyp ýyllarynda hem Ýazgül[Kim] mydama onuň bilen[Kimle] duşuşyp, gepleşip, hatlaşyp gezdi (çevrimiçi: http://www.azathabar.org/content/blog/2001344.html, 18.05.2015).

Hatyralamak[ha:ty:ralamak]

A1 I. hatyralamak 2 : Sylag-hormat goýmak, gadyr-gymmat saklamak, hatyra goýmak, hormatlamak, sylamak.
II. hatyralamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Türkmenistanyň ilkinji Prezidentini[Kimi] hatyralamak çäresi tamamlanansoň, hormatly Prezidentimiz "Garaşsyzlygyň 10 ýyllygy" seýilgähiniň çäginde ýerine ýetirilen işler bilen tanyşdy (çevrimiçi: http://turkmenistan.gov.tm/_tmt/?id=5113, 18.05.2015).

Hatyrdamak

A1 I. hatyrdamak 1 : Hatyrdyly ses çykarmak, hatyrdyly seslendirmek.
II. hatyrdamak→ [Kim]
Ör. Ýaňy şu ýerde bir zat[Kim] hatyrdady.

Hawlamak

A1 I. hawlamak 1 : Hawwuldyly ses etmek, hawwuldyly ses çykarmak.
II. hawlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bir gezek hawlady.

Haýaljyramak

A1 I. haýaljyramak 1 : Haýy gaçmak, bady gowşamak, uýaljyramak, utanjyramak, aljyramak.
II. haýaljyramak→ [Kim]
Ör. Aman poşçy[Kim] haýaljyrap: --Haýsy oglum! -- diýdi.
Ör. Nabat[Kim] haýaljyrap, içini çekdi.

Haýallamak

A1 I. haýallamak 1 **:** Bady gaçmak, hereketi peselmek, gowşamak, ýuwaşamak (hereket barada).
II. haýallamak→ [Kim]
Ör. Ýüreginiň işlemegi[Kim] haýallady.

Haýbatlanmak

A1 I. haýbatlanmak 1 : Haýbat atmak, herrelmek, dazarylmak.
II. haýbatlanmak→ [Kim]
Ör. Birden serdar[Kim] haýbatlanyp, ýaraglarňyz alyň! -- diýdi.

Haýdamak

A1 I. haýdamak 1 **:** Çalasyn hereket etmek, çalt gitmek, çalt iş etmek, depgini güýçlendirmek.
II. haýdamak→ [Kim]
Ör. Haýdaň, oglanlar[Kim] , agşama çenli gutaralyň!

A2 I. haýdamak 2 : Çalt sürmek, gyssagly kowup alyp gitmek.
II. haýdamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eziz[Kim] bagyrtlak butly, tüýli bugrany[Kimi] ýene çaltrak haýdady.

A3 I. haýdamak 1 : Howlukmaç ýöräp gitmek, ylgap gitmek, çalt ýöremek.
II. haýdamak→ [Kim]
Ör. Garly ussa[Kim] hem ýoluň gönüsi bilen öz öýüne baka haýdady.

A4 I. haýdamak 2 : Kowup goýbermek, kowmak.
II. haýdamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] seni[Kimi] şu wagtyň özünde ýeňsäňden itip haýdajak.

haýkylyklamak

A1 I. haýkylyklamak 1 : Galmagal etmek, gygyryp zenzele etmek, gykylyklamak.
II. haýkylyklamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme haýkylyklaýarsyň?!

Haýkyrmak

A1 I. haýkyrmak 1 : Galmagal etmek, zenzele turuzmak, batly aglamak.
II. haýkyrmak→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Näme haýkyryp dursuňyz!

A2 I. haýkyrmak 1 : Käýinip gygyrmak, gaty käýinmek.
II. haýkyrmak→ [Kim]
Ör. Tüpeňi ogurlatdyňmy? -- diýip, Pökgen[Kim] haýkyrdy.

A3 I. haýkyrmak 1 : (Gepleşik dili) Batly ses bilen kişňemek.
II. haýkyrmak→ [Kim]
Ör. Atlar[Kim] biri-birine haýbat atdylar, haýkyrdylar.

Haýykmak

A1 I. haýykmak 1 : Birinden ýa-da bir zatdan heder etmek, özünden ökde görüp çekinmek, geň görmek, haýran bolmak, sustun basylmak, geňirgemek.
II. haýykmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk onuň şol wagtky keşbini görende haýykdy.

Haýyrlanmak

A1 I. haýyrlanmak 2 : Peýdalanmak, ulanmak.
II. haýyrlanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] biziň arabamyzy[Kimi] haýyrlanyp ýörler.

A2 I. haýyrlanmak 2 : Haýyr görmek, peýda görmek, girdeji almak (söwda-satyk hakda).
II. haýyrlanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Olar)[Kim] Ýerden[Kimden] köp haýyrlanmak maksady bilen öýleriň ýokarky etažlaryna balkon edipdirler.

Hazlamak

A1 I. hazlamak 1 : Hazzyldyly ses çykmak, wazlap durmak (ýel hakda).
II. hazlamak→ [Kim]
Ör. Şemal[Kim] hazlap ösýärdi, köwsärlap urýardy.

Heçjiklemek

A1 I. hazlamak 1 : Okalanda sözleri bogna bölüp sakynyp, üzlem-saplam aýtmak.
II. heçjiklemek→ [Kim]
Ör. Oglanjyk[Kim] haty açyp, üzlem-saplam edip, heçjikläp diýen ýaly okamaga başlady. (A. Gowşudow, Powestler We Hekaýalar)
Ör.Halyçylar hakynda- diýip, (ol)[Kim] heçjikläp okamaga başlady.

Hekgermek

A1 I. hekgermek 1 : Dogumsyran bolup dikgermek, özüňi hondan bärsi tutmak.
II. hekgermek→ [Kim]
Ör. Äşebibi[Kim] aýaklaryny aşak sallap, diwanyň üstünde hekgerip oturdy.

Heklemek

A1 I. heklemek 2 : Hek çalmak, hek bilen agartmak.
II. heklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bular[Kim] hem alma, ülje, armyt baglaryny[Kimi] hekläp we dermanlap gutardylar.

Heläklemek

A1 I. heläklemek 2 : Gurban etmek, öldürmek, aldyrmak.
II. heläklemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Bilip bolmaz, şowna düşmez birdenkä, örän hatarly iş[Ne] heläklär, belkä.

A2 I. heläklemek 2 : Heläk etmek, azap bermek, jepa çekdirmek, görgi görkezmek.
II. heläklemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Olar[Kim] Göroglyny[Kimi] birneme heläklejekdir.

Hellewlemek

A1 I. hellewlemek 1 : Yraň atmak, salgym atyp görünmek, galgamak.
II. hellewlemek → [Kim]
Ör. Ýap boýlarynyň her ýerinde bir düýp tut, uzakdan bolsa erik agaçlary[Kim] hellewläp görünýärdi.

A2 I. hellewlemek 1 : (Gepleşik dili) Biderek sölpüldäp ýörmek, biderek ykmak.
II. hellewlemek → [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Onsoň göreniň agzyna aňkarylyp, hellewläýärsiň.

Heneklemek

A1 I. heneklemek 1 : Gözüň bir zady açyk, dury görmän, gubar inen ýaly çala görmek, gözüň öňi gamaşmak.
II. heneklemek→ [Kim]
Ör. Men sizi bir gören adamyma meňzedýärin welin, nirede görenimi ýadyma salyp bilemok, belki, ýa-da meniň gözüm[Kim] henekleýändir! - diýdi.

Heňkirmek

A1 I. heňkirmek 1 : Sesli aglamak, möňňürmek, aglap oturmak.
II. heňkirmek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Heňkirip oturma-da, bar gözüň ýaşyny süpür!

A2 I. heňkirmek 2 : Biriniň üstüne azmly gygyrmak, gykylyklamak.
II. heňkirmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] olgusyz zadyň üstüne[Kim] heňkirişip keýpden çykdylar.

Heňlemek

A1 I. heňlemek 1 : Heň emele gelmek, heň baglamak, heň basmak, pilislemek.
II. heňlemek→ [Kim]
Ör. Çörekler[Kim] heňlendi, olary ýumşadyp towuklara berdiler.

Hereketlenmek

A1 I. hereketlenmek 1 : Herekete gelmek, hereket etmek, gymyldamak.
II. hereketlenmek→ [Kim]
Ör. Hatyja[Kim] onuň öňünde çyna berimsiz hereketlendi.

Herrelmek

A1 I. herrelmek 2 : Gaharlanyp geplemek, azm uruşmak, dazarylyşmak.
II. herrelmek→ [Kim], [Kime]

Ör. Ejesi bilen erkek dogany[Kim] oňa[Kime] herrelmekden başga jogap bermediler.

Heserlenmek

A1 I. heserlenmek 1 : Öz-özüne göwni ýetip, hondan bärsi bolup ýörmek, duýgusy göterilmek, hyjuwlanmak.
II. heserlenmek → [Kim]
Ör. Obanyň çilik oýnap, goh turzup ýören çagalary[Kim] gaýralygyna seredip heşerlendiler (Seýıdow, 1986:17).

Heşerilmek

A1 I. heşerilmek 1 : Täsin galyjylyk bilen çiňerilmek, dikgerilip seretmek, hekgerilmek.
II. heşerilmek→ [Kim]
Ör. Tagsyr[Kim] heşerildi.

Hezzetlemek

A1 I. hezzetlemek 2 : Hezzet etmek, sylag etmek, hormat etmek, oňat myhman almak.
II. hezzetlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hojamyrat[Kim] komissiýa çlenlerinden käbirini[Kimi] öýüne çagyryp hezzetledi.

Häsiýetlendirmek

A1 I. häsiýetlendirmek 2 :Gylyk-häsiýetini beýan etmek gylyk- häsiýetini doly görkezmek, bolşuny aýtmak.
II. häsiýetlendirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Agahany[Kimi] häsiýetlendirmek üçin, biz şol çopan hakyndaky şu wakany beýan etdik.

Häzirlemek

A1 I. häzirlemek 2 : Taýýar etmek, taýyn etmek, häzir etmek, taýýarlamak.
II. häzirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Näzik[Kim] gap-gajy[Kimi] häzirleýär, hamyr ýuguryar.

Hikirdemek

A1 I. hikirdemek 1 : Hikirdili gülmek, hikirdili ses etmek.
II. hikirdemek→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Yza dönüp, şeýle köp söz aýdansoň hikirdediler.

Hiňlenmek

A1 I. hiňlenmek 1 : Aýdymyň sözlerini eşidiler-eşidilmez aýdyp, çalajadan heň etmek, ýuwaşjadan aýdym aýtmak, hiňňildemek.
II. hiňlenmek→ [Kim]

Ör. Ol[Kim] at aýagynyň tabyrdysyna goşup hiňlendi. (B. Kerbabaýew, Aýgytly ädim)
Ör. (Ol)[Kim] Garlynyň uly ogly düýe etiniň gaýnatmasyndan garnyny dolduryp, ýuwaşja aýdyma hiňlenýärdi.

Hokranmak

A1 I. hokranmak 1 : Kişňeýän ýaly hykranyp, mylaýym seslenmek (Esasan at barada).
II. hokranmak→ [Kim]
Ör. Onýança ýedi-sekiz ädimdäki başga bir at[Kim] agzyndaky torbasyny ýere urup hokrandy.

A2 I. hokranmak 1 : Öz-özünden birine ýa-da bir zada sögünmek, garganmak.
II. hokranmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] "Gaýtma niýetiň ýokmy?" diýýän ýaly ýuwaşja hokrandy (Seýıdow, 1986: 44).

Hokurdamak

A1 I. hokurdamak 1 : Hokurdyly ses çykmak, hokurdyly seslenmek.
II. hokurdamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] gazap bilen ýerinden gobsunanda, çep çigni bir hili hokurdady.

Holpuldamak

A1 I. holpuldamak 1 : Holpuldyly ses çykmak, holpuldyly seslenmek, larkyldamak.
II. holpuldamak → [Kim]
Ör. Ýokary çekilen keşdeli balagynyň agzyndan kiçijik gara injikleri darty ýaly görnüp, ýalaňaç aýaklary[Kim] giň galoşyň içinde holpuldaýardy.

Hoňkarmak

A1 I. hoňkarmak 1 : Köwelip durmak, oýulyp, deşilip durmak.
II. hoňkarmak → [Kim]
Ör. Guýynyň agzy ýaly deşik[Kim] hoňkaryp durdy.

Hopbalamak

A1 I. hopbalamak 1 : Arkaňa götermek, arkaňa hopba edip almak.
II. hopbalamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Hopbalap arkasyna, baýyrlyga gadam urdy.

Hopmak

A1 I. hopmak 1 : Çökmek, ýykylmak, ýuwutmak.
II. hopmak→ [Kim]
Ör. Asman[Kim] üstüme hopdy.

Hopukmak

A1 I. hopukmak 1 : Dem almagyň kynlaşmak, demikmek.
II. hopukmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk oňa elini berip-bermänkä, hopugyp oýandy.

A2 I. hopukmak 1 : Gorky aralaşmak, howsala düşmek.
II. hopukmak→ [Kim]
Ör. Aýna[Kim] şol ýandyryjy oýlara gark bolup, hopugyp dem alýardy.

Hopurdatmak

A1 I. hopurdatmak 2 : Hopurdyly ses çykarmak, hopurdyly içmek, owurtlamak.
II. hopurdatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jepbar[Kim] bir käse çaýy[Kimi] hopurdadyp içdi.

Horgurmak

A1 I. horgurmak 1 : Hokranýan ýaly burnuny parryldadyp seslenmek.
II. horgurmak→ [Kim]
Ör. Alaşa[Kim] aýagynyň agyrysyna garaman, olaryň üýtgeşik seslerini oňanda horgurdy.

Horkuldamak

A1 I. horkuldamak 1 : Horkuldyly seslenmek, hork-hork edip aglamak.
II.horkuldamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] Artygy görenden gujaklady, gözleriniň ýaşyny seçip horkuldady.

Horlamak1

A1 I. horlamak 1 : Horruldyly seslenmek, uklap hor çekmek.
II. horlamak→ [Kim]
Ör. Mama[Kim] gözenekde ýanyn gyşaryp, horlap ýatyrdy.

Horlamak2 [ho:rlamak]

A1 I. horlamak 2 : Arryklatmak, igletmek.
II. horlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ony[Kimi] horlap, çöpe dönüpdir.

A2 I. horlamak 2 : Jebir, sütem etmek, görgi görkezmek, ezýet bermek, gynamak; ezmek.
II. horlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Artygyň agyr ýagdaýyndan habardar Iwan Timofeýewiç[Kim] ony[Kimi] artyk horlamady.

Hormatlamak

A1 I. hormatlamak 2 : Birine hormat goýmak, sylag, hormat etmek, biriniň ýa-da bir zadyň hatyrasyny tutmak, hezzet goýmak.
II. hormatlamak → [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] Altyny[Kimi] gyzlaryň seresi diýip hormatlardylar.

Horukmak[ho:rukmak]
A1 I. horukmak 1 : Bir zadyň ýetmezçilik etmegi zerarly horluk çekmek, hor düşmek, horlanmak.
II. horukmak→ [Kim]
Ör. Sürüleriň ýagdaýyny wagtal-wagtal barlap, mallar[Kim] horukup, olaryn wagtynda sürüden aýrylmagyny, olara sagaldyş punktlarynda ideg edilmegini kada girizmeli.

Hoşallanmak[hoşa:llanmak]
A1 I. hoşallanmak 2 : Göwnüň hoş bolmak, hoşal bolmak, göwnüň bitmek, minnetdar bolma.
II. hoşallanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Garry[Kim] oglundan[Kimden] örän hoşallanypdyr.

Hoşlamak
A1 I. hoşlamak 2 : Gowulygy göwnüňe jaý bolmak, gowudygyny makullamak, makul bilmek.
II. hoşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ahun[Kim] , öz içinden pälini-niýetini ýerine ýetirenine göwnüni[Kimi] hoşlap gitdi (Gowşudow,1989:639).

Hoşlaşmak
A1 I. hoşlaşmak 2 : Biriniň ýanyndan aýrylyp gideniňde, ugradanyňda we ş. m. ýagdaýda «hoş, sag bol» diýişmek, hoş arzuw edişmek, sagbollaşmak.
II. hoşlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Durdy[Kim] oturanlar bilen[Kimle] hoşlaşdy-da, çykyp gitdi.

Howalamak [howa:lamak]
A1 I. howalamak 1 : Uzakdan beýgelip görünmek, salgym atmak, salgymlap görünmek.
II. howalamak→ [Kim]
Ör. Uzakdan Kümmethowzuň belent minarasy[Kim] howalanyp göründi.

Howatyrlanmak[howa:ty:rlanmak]
A1 I. howatyrlanmak 1 : Ätiýaç etmek, howatyr etmek, howatyrly bolmak.
II. howatyrlanmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme howatyrlanýarsyň? Sapa, goý ýagsa ýagsyn, bereketdir!

Howlamak

A1 I. howlamak 1 : Howsala düşmek, darykmak, gyssanmak.
II. howlamak→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Hiçbir zat ýok ýerinden howlap barýarsyňyz!

A2 I. howlamak 1 : Üýrmek, jabjynmak, topulmak (it hakda).
II. howlamak→ [Kim]
Ör. Hälki it[Kim] ýene onuň yzyndan howlap geldi.

Howlukmak

A1 I. howlukmak 1 : Howlukmaç deprenmek, gyssagly ýagdaýa düşmek, gyssanmak.
II. howlukmak → [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme, beýle howlukdyň?!
Ör. Ol[Kim] çörek bişirmek, nahar häzirlemek işine howlugýardy.

A2 I. howlukmak 1 : Bisabyrlyk etmek, alňasamak.
II. howlukmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Sabyr et, oglum, howlukma, basym bolar!
Ör. Oglan[Kim] howlugar, tut wagtynda bişer.

Howplanmak

A1 I. howplanmak 1 : Howpa düşmek, howp etmek, gorky aralaşmak, wehim etmek.
II. howplanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Işim gaýtdy! -- diýip howplanýar.

Howsalalanmak

A1 I. howsalalanmak 1 : Howsala düşmek, gorka düşmek, dowla düşmek, howatyrlanmak, wehimlenmek.
II. howsalalanmak→ [Kim]
Ör. Arina[Kim] howsalalanyp başlady.

Howutlamak

A1 I. howutlamak 2 : Howut salmak, düýäniň howut-halygyny salyp taýýarlamak.
II. howutlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bäş-alty ineri[Kimi] howutlap, Genjim kakasynyň ýanyna gidiberdi.

Hozanaklamak

A1 I. hozanaklamak 1 : Bir zadyň ugrunda içgin aladanyp, çalasyn hereket etmek, oda-köze düşmek, hasanaklamak.
II. hozanaklamak → [Kim]
Ör. Aknabat eje[Kim] begenjinden «bolýar» diýip hozanaklap gitdi.

Hödürlemek

A1 I. hödürlemek 2 : «Al, iý» diýip, nahar iýmegini soramak, hödür etmek, hormat, hezzet etmek.
II. hödürlemek → [Kim], [Kime]
Ör. Mister Nelson[Kim] stoluň üstünde ýatan sigary alyp, Ahmede[Kime] hödürledi.

A2 I. hödürlemek 3 : Özüňde bar bolan bir zady biriniň almagyny ündemek.
II. hödürlemek → [Kim], [Kime] , [Ne]
Ör. Köne pikir bolup, men[Kim] näme saňa[Kime] altmyş ýaşly gyz[Ne] hödürledimmi-ýa heleý üstüne heleý al diýdimmi?

Hökgermek

A1 I. hökgermek 1 : Tümmerip durmak, tammaryp görünmek, küýkermek, bükülmek.
II. hökgermek→ [Kim]
Ör. Ýagyrnysy[Kim] bir azajyk hökgerip görünýän Ýagşymyrat sahna çykanda, hemmeler oňa seredişdiler.

Höküdiklemek

A1 I. höküdiklemek 1 : Hompuldap, tagaşyksyz ýöremek, höküdik-höküdik edip ylgamak.
II. höküdiklemek → [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Elli ýaşyň içinde öýlenjek diýip, höküdikläp ýörmezdiň.

Höltüldemek

A1 I. höltüldemek 1 : Çalasyn hereket etmek.
II. höltüldeme→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] geýnüwlirak ýigit geçse, onuň yzyndan höltüldäp ylgaýar.

Höňküldemek

A1 I. höňküldemek 1 : Loňkuldap ýöremek, hereket etmek.
II. höňküldemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sebäpden biziň indi mundan beýläk höňküldejek bolmamyz bir salgyma çapan ýaly zat bolýa (Derýaýew, 1937: 195).

Höweslenmek

A1 I. höweslenmek 2 : Bir zada gyzyklanmak, höwesli bolmak, isleg döretmek.
II. höweslenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk Günüň şöhlesine[Kime] höweslenmek bilen buýsananda, gapy şakyrdady.

Höwrükmek

A1 I. höwrükmek 2 : Bir adam ýa-da mal bilen öwrenişmek, ysnyşmak, höwür edinmek, hemra edinmek.
II. höwrükmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Çünki bary bilen[Kimle] höwrügerdim men[Kim]. (Ezizow, 1995:196).

Höwürtgelemek

A1 I. höwürtgelemek 1 : Höwürtge edinmek, höwürtge ýasanmak.
II. höwürtgelemek→ [Kim]
Ör. Guşlar[Kim] höwürtgeläp başladylar.

humarlanmak[huma:rlanmak]

A1 I. humarlanmak 1 : Bir zatdan keýpiň kök bolup oturmak, keýpiň tutmak.
II. humarlanmak→ [Kim]
Ör. Göwreler owlap, kelleler[Kim] humarlanyp hem rahatlyk talap edýärdi.

Humrarylmak

A1 I. humrarylmak 1 : Tüňňerilip, gaharly seretmek.
II. humrarylmak→ [Kim]
Ör. Bu garakçylaryň baştutany bolan şu eňegi daňylgy adam[Kim] humrarylyp, Wepa baka seretdi.

Hurmalamak

A1 I. hurmalamak 1 : Hurma getirmek, hurma düwmek.
II. hurmalamak→ [Kim]
Ör. Gyzyletregiň subtropiki sowhozyndaky hurma agaçlary[Kim] şu ýyl oňat hurmalapdyr.

A2 I. hurmalamak 1 : Oňat hoşa baglamak, oňat hoşalamak, hoşalaýan ýaly dänelemek (üzüm we käbir ösümlikler hakda).
II. hurmalamak→ [Kim]
Ör. Üzüm baglary[Kim] hurmalady.

Hüžžermek

A1 I. hüžžermek 1 : Tagaşyksyz galşyp durmak, bulaşyp durmak, bulam-bujar, çalam-çaş bolmak.
II. hüžžermek → [Kim]
Ör. Saçlary[Kim] hüžžerip durýar.

A2 I. hüžžermek 1 : (Göçme manyda) Haýbat atmak.
II. hüžžermek → [Kim]
Ör. Pişijek[Kim] hüžžerdi.

hümerlenişmek

A1 I. hümerlenişmek 2 : Köpçülik bolup üýşmek, bir ýere köp bolup toplanyşmak.

II. hümerlenişmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Olar[Kim] altynjy «B» klasynyň agzyna gelip, koridorda[Kimde] hümerlenişýärler.

Hümletmek

A1 I. hümletmek 2 Öz özüňden küýlenip geplemek, küý basmak; gaharly, hyjuwly pikirde içiňi gepletmek.
II. hümletmek→ [Kim], {Kimi}Tamamlaýycı
Ör. Ýüzi güne ýanan üç bölek sakgally bir adam[Kim], sakgalyny taýly gezek sypady-da, içini{Kimi} hümletdi.
Ör. Ogultäç[Kim] içini{Kimi} hümletdi-de, basyrylgy çäýnekleriň kiçirägini oglunyň öňünde goýdy.

Hümürdemek

A1 I. hümürdemek 1 : Hümürdili ses çykmak, hümürdili seslenmek, geplemek.
II. hümürdemek → [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bulutly gije boldy, asmanyň ýyldyzlaryndan hem bize haýyr bolmady, ýogsa ýyldyzlardan çen tutmak, goram etmek bolardy -- diýip, ýuwaşça hümürdedi.

Hüňmek

A1 I. hüňmek 2 : Içini çuň köwmek, çuň oýmak, gazmak.
II. hüňmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tümi ýerdöle şekilinde, agzyndan bir adam girip biler ýaly edip aşak gazypdyr-da, ony[Kimi] hem bir gapdala hüňüpdir (Gowşudow, 1989:139).

Hüňürdemek

A1 I. hüňürdemek 1 : Özbaşyňa igençli geplemek zeýrenip, käýinip, öz ugruňa geplemek.
II. hüňürdemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Elegiň başyňy iýsin! -- diýip, hüňürdäp gidýär.

Hüplemek

A1 I. hüplemek 1 : Birden batly urmak, gelmek (Esasan tüsse, ýel we ş. m. barada).
II. hüplemek→ [Kim]
Ör. Okara ýalyn[Kim] hüpläp urdy.

Hürseklemek

A1 I. hürseklemek 2 : Ýumruk, tirsek bilen bir-biriniň gapdalyna dürtmek, urup, dürtüp duýdurmak.
II. hürseklemek → [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Biri-birimiziň böwrümize[Kime] hürsekläp, okaradan, çemçeden nobat ýeterine garaşyp, bokurdagymyzy gulkuldadyp otyrys.

Hütürdemek

A1 I. hütürdemek 1 : Hütürdili ses çykmak, hütürdili seslenmek.
II. hütürdemek→ [Kim]
Ör. Ululygy gapak[Kim] bir-birine sürtülip hütürdeyär. (Seýıdow, 1986: 399).

Hüwdülemek

A1 I. hüwdülemek 2 : Ýaş çagany hüwdi bilen allalap ýatyrmak, hüwdi aýdyp uklatjak bolmak.
II. hüwdülemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Näzik oýandy-da, daşaryk çykman, (ol)[Kim] gyzyny[Kimi] hüwdüläp ýatdy.

Hüýlemek

A1 I. hüýlemek 1 : Ýaramazlyk tapynmak, bir kemi bolmaklyk (ýaş çaga hakda).
II. hüýlemek→ [Kim]
Ör. Gözeliň çagasy[Kim] hüýläpdyr.

Hyžžyldamak

A1 I. hyžžyldamak 1 : Hyžžyldyly ses çykarmak, hyžžyldyly seslenmek.
II. hyžžyldamak→ [Kim]
Ör. Onuň sesi-de dogumly hem şadyýan däl-de, umytsyz perişandy hem-de wagtal-wagtal gaharly owazlar[Kim] hyžžyldap eşidilýärdi.

Hykgyldamak

A1 I. hykgyldamak 1 : Hykgyldyly ses çykarmak, hykgyldyly seslenmek, hyklamak.
II. hykgyldamak→ [Kim]
Ör. Weranyň mamasy[Kim] hykgyldap, otaga girdi.

Hyklamak

A1 I. hyklamak 1 : hykgyldamak
II. hyklamak → [Kim]
Ör. Mirahyr[Kim] hyklap, gözüni açdy.

Hykyrdamak

A1 I. hykyrdamak 1 : Hykyrdyly ses çykmak, hykyrdyly seslenmek.
II. hykyrdamak→ [Kim]
Ör. Soltan[Kim], näme beýle hykyrdaýarsyň güler ýaly näme bar?!

Hylçyldamak

A1 I. hylçyldamak 2 : Ýere özüňi batly goýbermek, bir ýere baryp batly urulmak.

II. hylçyldamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ýene oturgyja[Kime] hylçyldap goýyldy.

Hynalamak[hy:nalamak]

A1 I. hynalamak 2 : Hyna çalmak, hyna bilen reňklemek, hyna urmak.
II. hynalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim], dyrnagyny[Kimi] hynalamaga oturdy.

Hynçgyrmak

A1 I. hynçgyrmak 1 : Aňňyrjak ýaly edip çala ses çykarmak, sojamak (eşek hakda).
II. hynçgyrmak→ [Kim]
Ör. Gandym awçynyň howla girenini görüp, sygyr-goýunlar hantamaçylyk bilen dyzynyşdylar, eşek[Kim] hynçgyrdy.

A2 I. hynçgyrmak 1 : (Göçme manyda) Demini içine çekip, içigip aglamak, demi içine sygman demigip aglamak.
II. hynçgyrmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Çyrany ýakyp, uklap ýatan Aýnanyn ýüzüne seredip, içi-içine sygman, hynçgyryp başlady (Aşyr, 1986:54).

Hyňranmak

A1 I. hyňranmak 1 : Üýrjek ýaly edip çala hyrlamak, üýrmäge meýil edip hyrlamak.
II. hyňranmak→ [Kim]
Ör. Küle köpek[Kim] art penjeleri bilen ýer dörüp, ýüzüni nobura bakan tutup hyňranýardy.

Hyňzamak

A1 I. hyňzamak 1 : Joşup daşmak, möwç urmak, püre-pür dolup batlanmak.
II. hyňzamak → [Kim]
Ör. Gözýaşlary[Kim] hyňzap garry aýalyň gözleriniň öňüni gubarlandyrdy.

Hyrkyldamak

A1 I. hyrkyldamak 1 : Hyrkyldyly ses çykmak, agyr halda kynlyk bilen dem almak.
II. hyrkyldamak → [Kim]
Ör. Ol[Kim] hyrkyldap dem alýardy.

Hyrlamak

A1 I. hyrlamak 1 : Hyrryldyly ses çykmak, hyrryldyly seslenmek.
II. hyrlamak→ [Kim]
Ör. Köpek[Kim] hyrlaýar, Pişik myrlaýar, Iş düzelenin syçanlar duýar.

Hyrryldamak

A1 I. hyrryldamak ₁ : Hyrryldyly ses çykmak, hyrryldyly seslenmek.
II. hyrryldamak→ [Kim]
Ör. Byçgy[Kim] hyrryldaýardy.

Hyrsyzlanmak[hy:rsyzlanmak]

A1 I. hyrsyzlanmak 1 : Mylaýymlyk keşbinden aýrylmak, gaharjaňlyk sypatyna geçmek.
II. hyrsyzlanmak→ [Kim]
Ör. Artygyň aňlaşyna görä, ol[Kim] kime haýbat atýanyny-da unudyp, öz adatyna görä gaşlaryny çytýar, durdugyça hyrsyzlanýar.

Hyssyldamak

A1 I. hyssyldamak 1 : Hyssyldyly ses çykmak, hyssyldyly seslenmek.
II. hyssyldamak → [Kim]
Ör. Hol aňyrrakda (ol)[Kim] hyssyldap ýatan äpet ýekegapan bolsa eýýäm art aýaklaryndan başlap döşüne çenli garny böwsülip, gyzyl gana bulaşyp ýatyrdy (çevrimiçi: http://vk.com/wall262265879_1, 18.05.2015))

Hysyrdamak

A1 I. hysyrdamak 2 : Iş, alada bilen özbaşyňa güýmenip ýörmek, iş bilen meşgullanyp ýörmek.
II. hysyrdamak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Aşyryň ejesi[Kim] bolsa çaý-çörek aladasy bilen[Kimle] hysyrdap ýördi.

Hytlatmak

A1 I. hytlatmak 2 : Berk urmak, pugta urmak, gaty urmak.
II. hytlatmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Tüpeňiň teýi bilen böwrüne[Kime] hytlatdy.

Hytyrdamak

A1 I. hytyrdamak 1 : Hytyrdyly ses çykmak, hytyrdyly seslenmek.
II. hytyrdamak→ [Kim]
Ör. Şu ýerde bir zat[Kim] hytyrdaýar welin, unly çuwalyňy syçan kertýän bolaýmasa ýagşy?!

Hyýallanmak[hyýa:llanmak]

A1 I. hyýallanmak 2 : Bir işi ýa-da bir zady ýerine ýetirmäge hyýal etmek, hyýala münmek, ýürege düwmek.
II. hyýallanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk sapançasyna ýapyşyp, ony atmaga[Kime] hyýallandy.
Ör. Ussa jan[Kim] , «eliň-gözüň dert görmesin» -- diýip, aýagyna galoşyny geýmäge[Kime] hyýallandy.

Hyzlamak

A1 I. hyzlamak 1 : Hyzzyldyly ses çykmak, hyzzyldyly seslenmek.
II. hyzlamak→ [Kim]
Ör. İňrik garalyp çirkeý[Kim] hyzlaýar, Topbak gögeýin irmän wyzlaýar.

hyzzynlamak[hyzzy:nlamak]
A1 I. hyzzynlamak 1 : jyzzynlamak
II. hyzzynlamak → [Kim]
Ör. Eşek[Kim] hem hyzzynlap böküberdi.

-İ
İbermek[i:bermek]
A1 I. ibermek 3 : Birini ýa-da bir zady bir ýere ugratmak, ýollamak, göndermek.
II. ibermek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Aşgabatdan Gyzylarbada, Guşga hem başga birnäçe ýerlere[Kime] öz ündewçilerini[Kimi] iberdiler.

İçikmek
A1 I. içikmek 1 : Urulmak zerarly demiň içiňe dolmak, gaty urulmak.
II. içikmek→ [Kim]
Ör. Urulýan ýigid[Kim] içikdi.

İçmek1
A1 I. içmek 2 : Suwuk zady owurtlap ýuwutmak.
II. içmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Garly ussa[Kim] bir çäýnek gök çaý[Ne] içdi.

İçirgilemek
A1 I. içirgilemek 2 : At, eşek we ş. m. mallaryň arkasyna içirgi salyp eýerlemek.
II. içirgilemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Annaguly[Kim] atynyň agyzdyrygyny salyp atyny[Kimi] içirgiledi.

İçirmek
A1 I. içirmek 3 : Haýsy-da bolsa bir suwuklygy içmäge bermek ýuwutdyrmak.
II.içirmek→ [Kim], [Kime], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Doktor[Kim] derrew Akmyrada[Kime] derman{Ne} içirdi-de: -- Hany munuň ejesi? -- diýdi.

A2 I. içirmek 3 : (Göçme manyda) Gep öwretmek, ynandyrmak.
II. içirmek→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Ol[Kim] oňa[Kime] aýtmaly zatlaryn aýdyp, eýýäm[Ne] içirendir.

İçlemek
A1 I. içlemek 1 : Bir neme ýag ýygnap semräp ugramak (mal barada).

II. içlemek→ [Kim]
Ör. Baga bakylýan goýunlaryň guýrugy[Kim] içläp ugrapdyr.

İdeglemek[i:deglemek]
A1 I. ideglemek 2 : Biri ýa-da bir zat barada soraşdyryp bilmek, gözleg etmek.
II. ideglemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyz[Kim] Aždary[Kimi] idegledi.

İdemek[i:demek]
A1 I. idemek 2 : Gözleg etmek, agtarmak, gözlemek.
II. idemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyrat diýp agtarsam dagy-düzleri, (siz)[Kim] bir ýylda gelmesek, idäň bizleri[Kimi].

A2 I. idemek 2 : İdeg-sorag etmek, habar tutmak, sorap durmak.
II. idemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] Ýaslidäki çagalary[Kimi] idedi.

İdeneklemek
A1 I. ideneklemek 1 : Baş aýlanmak, büdremek we ş. m. zerarly entirekläp gitmek.
II. ideneklemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň başy aýlanyp, idenekläp gitti.

İdenekletmek
A1 I. idenekletmek 2 : İtmek, güýç bilen çekmek we ş. m. zerarly entirekletmek; zor bilen itenekläp ýöretmek, südürlemek.
II. idenekletmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Meni[Kimi] idenekledip, getirip zawodyň howlusyna dykdy.

İdetmek[i:detmek]
A1 I. idetmek 2 : Ekläp-saklamak ekläp-terbiýeläp ösdürmek (adam barada) ; ot-iým berip bakmak, äňetmek (mal barada).
II. idetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oglum, sen[Kim] daglarda aw at-da, geziber hem malyňy[Kimi] idet.

İdirdetmek
A1 I. idirdetmek 3 : Ýeňsesinden güýç bilen itip ýöretmek, güýç bilen iteläp, ýöredip alyp gitmek, güýç bilen özüňe garşy çekmek.
II. idirdetmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Çerkez hem onuň bir ýanyndan ýapyşyp, ony[Kimi] çeträge[Kime] idirdetdiler.

İgelemek[i:gelemek]
A1 I. igelemek 2 : İge bilen ýiteldilmek, ige bilen ýonmak, ýylmamak.

II. igelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Orsgeldi aga[Kim] eýwanyň aşak eteginde piliniň ýüzüniň gaýdan ýerlerini[Kimi] igeleýärdi.

İgenmek[i:genmek]

A1 I. igenmek 2 : Birinden ýa-da bir zatdan nägile bolup, igençli söz aýtmak, iňirdäp käýinmek, iňirdemek.
II. igenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Näme saklaýarsyň -- diýip, şofýora[Kime] igendi.

İglemek[i:lemek]

A1 I. iglemek 1 : Kesel zerarly horlanmak, arryklamak.
II. iglemek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] gulagyndan iglär.

A2 I. iglemek 1 : Köp ulanylmak zerarly könelmek, iýlip inçelmek (metal gurallar hakda).
II. iglemek→ [Kim]
Ör. Pyçak[Kim] iglepdir (TTS).

İkilemek

A1 I. ikilemek 2 : Bir işi bileleşip etmek, iki bolup ýerine ýetirmek.
II. ikilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Bu agajy ikiläp ýykdyk.

A2 I. ikilemek 2 : Biriniň daşyna iki bolup geçmek, birini iki bolup urmak.
II. ikilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] ony[Kimi] ikiläpdirler.

İkirjiňlemek

A1 I. ikirjiňlemek 1 : İkigöwünlilik etmek, böwrüňi dinläp durmak, aýgyt edip bilmän durmak, ýaýdanjyramak.
II. ikirjiňlemek→ [Kim]
Ör. Öwez[Kim] ilki ikirjiňleýär.

İldirmek[i:ldirmek]

A1 I. ildirmek 3 : Bir zady ildirgiçden asmak, asyp, ötürip goýmak.
II. ildirmek→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. Biline gylyç guşanan Artyk[Kim], Halnazaryň goşasyny[Kimi] hem egninden[Kimden] ildirdi.

İlerlemek

A1 I. ilerlemek 2 : Öňe tarap hereket, ileri süýşmek, golaýlaşmak.
II. ilerlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Sowet Goşuny[Kim] duşman pozitsiýasyna[Kime] tarap ilerleýärdi.

A2 I. ilerlemek 1 : Oňküsinden has ösmek, pugtalanmak, berkemek.
II. ilerlemek→ [Kim]
Ör. Hökümet[Kim] ilerläp baryşy, Ýylba-ýyldan köpdür peýda berişi.

İlmek[i:lmek]

A1 I. ilmek 2 : Asylyp, çolaşyp galmak, ýapyşmak.
II. ilmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Düýe bir agaja gapdalyny öýkap gaşanypdyr we şonda gök sapaklar[Kim] ona[Kime] ilipdir.

A2 I. ilmek 2 : Degmek, düşmek, gapjalmak.
II. ilmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Bir küti kitap[Kim] onuň eline[Kime] ildi.

İltemek[i:ltemek]

A1 I. iltemek 3 : Çala daňyp goýmak, çala çatmak, baglamak.
II. iltemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk Meleguşuň irişme tanapyny[Kimi] gazyga[Kime] iltedi-de, nirädir gyssanmaç howlukdy.

A2 I. iltemek 3 : Birine bir iş ýüklemek, tabşyrmak.
II. iltemek→ [Kim],[Kimi], [Kimden]
Ör. (Biz)[Kim] Hany bu muraplygy[Kimi] kimiň ýakasyndan[Kimden] iltäris? -- diýen sowala dürli ýerden dürli atlar tutuldy.

A3 I. iltemek 3 : (Göçme manyda) Adamsy aradan çykyp, dul galan gelni adamsynyň doganyna, doganoglanyna äre bermek.
II. iltemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Ol gelni[Kimi] gaýyn agasyna[Kime] iltediler.

İmeşmek[i:meşmek]

A1 I. imeşmek 1 : Bulaşyp durmak, bulaşyp galmak, bulaşmak.
II. imeşmek→ [Kim]
Ör. Eňegindäki tüýler[Kim] imeşip durýardy.

İmrinmek

A1 I. imrinmek 2 : Mähirli söýmek, gowy görmek, mähir inmek, ynanmak, berilmek.
II. imrinmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň edeni em bolmalydyr diýýän sözlerine[Kime] -de biraz imrindi.

İnçelmek[i:nçelmek]

A1 I. inçelmek 1 : Ýogynlykdan inçe hala gelmek, inçe bolup başlamak.
II. inçelmek→ [Kim]
Ör. Ol çylgamlar[Kim] gitdikçe inçelip, ahyrsoňy çölde ýitip gidýär.

A2 I. inçelmek 1 : Horlanmak, arryklamak.
II. inçelmek→ [Kim]
Ör. Onuň doly göwresi[Kim] elip ýaly inçelip, gapyrgasy garnyna ýelmeşdi.

İndemek
A1 I. indemek 1 : Biri ýa-da bir zat barada aladalanmak, ynjalyksyzlanmak.
II. indemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] çagalar hakynda indemek.

A2 I. indemek 2 : Birini ýa-da bir zady idemek, sorag-ideg etmek, gözlemek.
II. indemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] myhmany[Kimi] idedi.

İndirmek[i:ndirmek]
A1 I. indirmek 2 : Sürüp, kowup, belli bir ýeriň üstünden alyp gelmek.
II. indirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sygyrlarymy derrew toplap, ýüzümi oba tarap göneltdim we (men)[Kim] obanyň ýokary çetinden çaňjardyp sygyrlarymy[Kimi] indirdim.

İnmek[inmek]
A1 I. inmek 2 : Ýokardan aşaklygyna düşmek, aşaklamak.
II. inmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Guşlar[Kim] agajyn üstünden birden aşaga[Kime] inýärdiler.

A2 I. inmek 2 : (Göçme manyda) Biriniň üstünden düşmek, eňmek, dökülmek.
II. inmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Görýän weli, ol[Kim] seniň üstüňden[Kimden] inip başlasa gerek.

İntilmek
A1 I. intilmek 2 : Bir zada üns bilen seretmek, köp garaşmak.
II. intilmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] saňa[Kime] intilip köp garaşdym (TTS).

İňirdemek
A1 I. iňirdemek 2 : Närazlyk bildirmek, igençli geplemek, teýene etmek.
II. iňirdemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Halha, goňşyň gelni baldyzy bilen kino gidýär, hi gaýny[Kim] gelnine, gyzyna[Kime] iňirdeýarmi?!

İňlemek

A1 I. iňlemek 1 : Iňňildili ses çykarmak, iňňildili ses etmek, iňremek, iňrenmek.
II. iňlemek→ [Kim]
Ör. Artyk onuň ýanyna baryp görse, hälki şaýly gelin[Kim] iňläp ýatyrdy.

İrinmek
A1 I. irinmek 2 : Bir işi göwünli-göwünsiz etmek, irinjeňlik bilen ýerine getirmek.
II. irinmek→ [Kim], *{kime}tamamlayıcı*
Ör. (Sen)[Kim] Çagyrylan ýere{Kime} irinme, çagyrylmadyk ýerde görünme.

İriňlemek
A1 I. iriňlemek 1 : Organizmiň öýjüklerinde iriň emele gelmek, iriň emele gelip başlamak.
II. iriňlemek→ [Kim]
Ör. Hojam, onuň degen ýeri[Kim] azyp iriňlemese-de biridir.

İrizmek[i:rizmek]
A1 I. irizmek 2 : Bizar etmek, ýürege düşmek, bizar peteňe getirmek, ýadatmak.
II. irizmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bu eşikler[Kim] meni[Kimi] halys irizdi. (N. Saryhanow, Saýlanan eserler)

İrkilmek
A1 I. irkilmek 1 : Çala uka gitmek, uklamak, ymyzganmak.
II. irkilmek→ [Kim]
Ör. Bahar daňa golaý azajyk (ol)[Kim] irkilip bildi.

A2 I. irkilmek 1 : (Göçme manyda) Asuda, ýuwaş, parahat halda bolmak; irginsiz garaşmak.
II. irkilmek→ [Kim]
Ör. Garagum[Kim] irkilipdir («Sowet edebiýaty» žurnaly)

İrlemek[i:rlemek]
A1 I. irlemek 1 : Wagtyndan öň gelmek, ir bilen gelmek.
II. irlemek→ [Kim]
Ör. Bu[Kim] näme beýle irledikä!

İrmek[i:rmek]
A1 I. irmek 2 : Bizar bolmak, halys bolmak, lütüň çykmak, ýadamak.
II. irmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] Geldiniň towlanyp ýörüşinden[Kimden] halys irindi.

İslemek

A1 I. islemek 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň islegini etmek, bir zady höwes etmek, bir zada meýil, arzuw etmek.
II. islemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Siz[Kim] näme[Ne] isleyärsiniz (TTS).

İşlemek[i:şlemek]

A1 I. işlemek 1 : Zähmet çekmek, bir iş bilen meşgul bolmak.
II. işlemek→ [Kim]
Ör. Uly başlar[Kim], kiçi işlär.

A2 I. işlemek 1 : Hereketde bolmak bilen bir zady öndürmek, çykarmak.
II. işlemek→ [Kim]
Ör. Zawot[Kim] işleýär.

A3 I. işlemek 2 : Bir edarada gulluk etmek, bir wezipäni, käri ýerine ýetirmek.
II. işlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ylmy[Kimi] işgär bolup işlemek.

A4 I. işlemek 1 :Abat bolup ýöräp durmak.
II. işlemek→ [Kim]
Ör. Sagat[Kim] işleýer.

.

İşmek[i:şmek]

A1 I. işmek 2 : Ýüp, ýüplük we ş. m. zatlaryň dinini, taryny birikdirip berkitmek, sapaga, tanapa öwürmek, bükdürmek, towlap ýüp, sapak etmek.
II. işmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Olaryň biri çöpür darap, pişge edip ýetişdirýär, biri[Kim] hem eliniň aldygyna haýdap ýüp[Ne] işýär.

İteklemek

A1 I. iteklemek 3 : Itip, iteläp öňe süýşürmek, itelemek.
II. iteklemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Reduktoryň gapagynyň bir çetini[Kimi] öňe[Kime] itekleýärdi.

A2 I. iteklemek 3 : (Göçme manyda) Bir işe ýa-da bir zada ündemek, ugrakdyrmak.
II. iteklemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Onuň bu söýgüsü[Kim] ony[Kimi] dogry ýola[Kime] itekledi.

İtmek2[i:tmek]

A1 I. itmek 2 : Bir zady çekip, öz yzyň bilen alyp gitmek.
II. itmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agta ýabysyny[Kimi] idip ugrady.

A2 I. itmek 3 : (Göçme manyda) Biriniň ygtyýaryny ele alyp, yzyň bilen ýöretmek, birini yzyňa eýertmek.
II. itmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör.Sen[Kim] bizi[Kimi] nirä[Kime] itseň idip ýörjek-ow!

İýmek

A1 I. iýmek 2 : İýmit kabul etmek, iýmitlenmek, naharlanmak.
II. iýmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] deňiz suwuna ýugrulan çöregi[Kimi] iýdim.

A2 I. iýmek 1 : Köp ulanmak, könelmek zerarly ýonup inçeltmek.
II. iýmek→ [Kim]
Ör. Motoryň zynjyry[Kim] iýdi (TTS).

İýmitlenmek

A1 I. iýmitlenmek 1 : Iýmit kabul etmek, iýmek.
II. iýmitlenmek→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] nädagry iýmitlendi.

A2 I. iýmitlenmek 2 : Organizme gerek bolan her hili ýokumly maddalary kabul etmek (ösümlikler hakda).
II. iýmitlenmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agajyň ösýändiginiň sebäbi onuň toprakdan we howadan alýan maddalary[Kimi] iýmitlenýändigindendir.

İýmlemek

A1 I. iýmlemek 2 : Ot-iým bermek, iým iýdirmek, naharlamak.
II. iýmlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Uzakdan örülerde dowarlary[Kimi] (ol)[Kim] iýmlemegiň şertlerini gowulandyryp, ölüm-iýtimsiz saklanylmagyny gazanarys.

İzolirlemek

A1 I. izolirlemek 2 : (Fizika) Bir zady töweregindäki zatlardan aýrybaşgalaşdyrmak, bir ýerden (adamlaryň arasyndan we ş. m.) başga ýere aýryp çeşleşdirmek.
II. izolirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] elektrik simini[Kimi] izolirledi (çevrimiçi:http://www.ajapsozluk .com/ dictionary/russian-turkmen/dictionary /turkmen-russian/izolirlemek, 16.03.2015).

-J

Jabjynmak

A1 I. jabjynmak 1 : Gaharly üýrmek (it hakda).
II. jabjynmak→ {kim}tamamlayıcı

Ör. Olary gören itler{Kim} özlerini öldire getirip jabjyndylar.

A2 I. jabjynmak 2 : (Göçme manyda) Gaharly azgyrylmak, birine ajyňy pürkmek, biriniň ýüzüni almak.
II. jabjynmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] olaryň ýüzüne[Kime] jabjynman, kakam olara: -- Hojam, şu mesele üçin şundan soň biriňi garap hem bakma! -- diýip kowdy.

Jadylamak[ja:dylamak]
A1 I. jadylamak 1 : Jady etmek, owsunlamak, göz baglamak.
II. jadylamak→ [Kim]
Ör. Medeýa[Kim] jadylap hem-de jadyly dermanlar bilen aždarhany ukladypdyr.

A2 I. jadylamak 2 : (Göçme manyda) Täsin galdyrmak, özüňe çekmek, ýesir etmek, erkini almak.
II. jadylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oňa syn edýänler[Kim] ony[Kimi] edil jadyladylar.

Jaggyldamak
A1 I. jaggyldamak 1 : Jaggyldyly ses çykarmak, jaggyldyly seslenmek.
II. jaggyldamak→ [Kim]
Ör. Gür baglykda guşlar[Kim] jaggyldaýarlar.

Jahyllanmak[ja:hy:llanmak]
A1 I. jahyllanmak 1 : Daýanyp jahyl görünmek, ýigdelmek, juwanlanmak.
II. jahyllanmak→ [Kim]
Ör. Garrylar[Kim] jahyllap güýjelýär.

Jakgyldamak
A1 I. jakgyldamak 1 : Çasly ses bilen saýramak, jakgyldyly ses çykarmak, jak-jak etmek (guş, towuk hakda).
II. jakgyldamak→ [Kim]
Ör. Bilbil[Kim] jakgyldaýardy.

A2 I. jakgyldamak 1 : (Göçme manyda) Jak-jak edip gülmek, hahahaýlamak.
II. jakgyldamak→ [Kim]
Ör. Aýsoltan[Kim] jakgyldap gülenini hem duýman galdy.

Janlanmak[ja:nlanmak]
A1 I. janlanmak 1 : Ýaşap başlamak, jan girmek, direlmek.
II. janlanmak→ [Kim]
Ör. Yağış yagandın soň ekinler[Kim] bir näme janlandy.

A2 I. janlanmak 1 : (Göçme manyda) Herekete gelmek, oýanmak, ruhlanmak, başarjaňlygy artmak.
II. janlanmak→ [Kim]
Ör. Birnäçe ýörite toplar hem minomýotlar, tokaýyň içinde duşman[Kim] janlandy.

Janykmak[ja:nykmak]

A1 I. janykmak 1 : Bir zat etmeklige ýürek bilen çalyşmak, jan çekmek, yhlasly bolmak, gyzykmak.
II. janykmak→ [Kim]
Ör. A gyz, nämä gülýärsiň? Ynanaňokmy? Seret ahyry! -- diýip (ol)[Kim] janykdy.

Jaňňyrdamak

A1 I. jaňňyrdamak 1 : Jaňňyrdyly ses çykarmak, jaňňyrdyly seslenmek.
II. jaňňyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ýük üstünde jaň goýsaň, Jaňňyrdar ýar-ýar.

Jarkyldamak

A1 I. jarkyldamak 1 : Jarkyldyly ses çykarmak, jarkyldyly seslenmek.
II. jarkyldamak→ [Kim]
Ör. Gapy[Kim] jarkyldap açyldy we jaýyň içinden ýüregi ýangynly märeke baslygyp daşary çykdy.

Jaslatmak

A1 I. jaslatmak 2 : Awuly çakmak, sokmak (ýylan, içýan, ary hakda).
II. jaslatmak→ {kim}tamamlayıcı, [Kimi]
Ör. Ony[Kimi] ary{Kim} jaslatypdyr (TTS).

A2 I. jaslatmak 2 : (Gepleşik dili) Atyp goýbermek, atmak.
II. jaslatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tüpeňi[Kimi] jaslatmak.

Jatyrdamak

A1 I. jatyrdamak 1 : Jatyrdyly ses çykmak, agram düşmek, zor görmek zerarly jatyrdyly seslenmek.
II. jatyrdamak→ [Kim]
Ör. Teläriň üstündeki agaç[Kim] jatyrdap döwüldi.

Jaýlamak[ja:ýlamak]

A1 I. jaýlamak 2 : Ýerli-ýerinde, jaýba-jaý goýmak, tygşytlyja goýmak, ýerleşdirmek.
II. jaýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Aýrylan agaçlary[Kimi] tama salyp, jaýlap goýduk.

A2 I. jaýlamak 2 :Aradan çykan adamyny ýerlemek, depin etmek.
II.Jaýlamak→[Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] hem atasyny[Kimi] şu ýerde jaýlady.

Jaýrylmak
A1 I. jaýrylmak 1 : Jaýryk, ýaryk emele gelmek, çat açmak, ýarylmak.
II. jaýrylmak→ [Kim]
Ör. Gawunlaryň käbiriniň syrty[Kim] jaýrylyp ýatyr.

Jaýtarmak
A1 I. jaýtarmak 1 : Towlanyp galyp durmak, gaňtarylyp durmak, öňe çykyp durmak; gaýşarylmak.
II. jaýtarmak→ [Kim]
Ör. Murty[Kim] jaýtaryp durýar.

Jaýyrdamak
A1 I. jaýyrdamak 1 : Jaýyrdyly ses çykmak, jaýyrdyly seslenmek, jaýyrt-jaýyrt etmek, gaty jygyldamak.
II. jaýyrdamak→ [Kim]
Ör. Orazyň täze köwşi[Kim] jaýyrdaýardy.

A2 I. jaýyrdamak 1 : Ýyrtylyp gitmek (ýukajyk mata hakda).
II. jaýyrdamak→ [Kim]
Ör. Onyň köýneği[Kim] jaýyrdap gitdi (TTS).

Jazlamak
A1 I. jazlamak 2 : Nahary jaz bilen bişirmek, nahara jaz goşmak.
II. jazlamak→ [Kim],[Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] ysmanagy[Kimi] jazlaýar (TTS).

Jazzyldamak
A1 I. jazzyldamak 1 : Jazzyldyly ses çykmak, jazzyldyly seslenmek, jazyrdamak.
II. jazzyldamak→ [Kim]
Ör. Gazanda gowrulýan et[Kim] jazzyldaýardy.

Jebislemek
A1 I. jebislemek 3 : Biri-birine degrip pugta birleşdirmek, jebis getirmek, jebis etmek, laýyk getirmek.
II. jebislemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Çynjyry[Kimi] ýerine[Kime] jebisledi-de, ony berkitmege başlady.

A2 I. jebislemek 2 : (Göçme manyda) Agzybirlik gazanyp birleşdirmek.
II. jebislemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Halk köpçüligini[Kimi] jebislemek.

Jedelleşmek

A1 I. jedelleşmek 2 : Jedel edişmek, çekişmek.
II. jedelleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Men)[Kim] Öýde jigilerim bilen[Kimle] jedelleşdim.

A2 I. jedelleşmek 2 : Dawa edişmek, galmagallaşmak.
II. jedelleşmek→ [Kim],[Kimle]
Ör. (Men)[Kim] Seniň bilen[Kimle] jedelleşip durmaga wagtym ýok.

Jedirdemek

A1 I. jedirdemek 1 : Jedir-jedir edip gürlemek, örän çalt we çalasyn geplemek.
II. jedirdemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] jedirdäp başlady.

Jemlemek

A1 I. jemlemek 2 : Jem etmek, bir ýere toplamak, üýşürmek, ýygnamak.
II. jemlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Deň-duşlaryndan karz alyp, dört ýüz tyllany[Kimi] jemledi.

A2 I. jemlemek 2 : (Mat.) Goşup jemini çykarmak, hasabyny çykarmak.
II. jemlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýygnagyň işini[Kimi] jemlemek.

A3 I. jemlemek 2 : Belli bir netijä gelmek, netije çykarmak.
II. jemlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kelhan[Kim] iň soňunda gürrüňi[Kimi] bir ýere jemledi.
Ör. Garry[Kim] öz pikirini[Kimi] jemlemek üçin üsgüresi gelmese-de üsgüren boldy.

A4 I. jemlemek 2 : Bes etmek, gutarmak, tamamlamak.
II. jemlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pionerler[Kim] öz ýygnanyşyklaryny[Kimi] «Meniň mähriban ýurdum giňdir» diýen aýdym bilen jemleýärdi.

Jenjelleşmek

A1 I. jenjelleşmek 2 : Biri bilen jenjel etmek, dawalaşmak, käýişmek, gygyryşmak.
II. jenjelleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Aman aga[Kim] onuň bilen[Kimle] jenjelleşip durmany uslyp bilmedi.

Jetleşmek

A1 I. jetleşmek 2 : Biri bilen jet bolmak, biri bilen tersleşmek.
II. jetleşmek→ [Kim], [Kimle]

Ör. Öz[Kim] biri-biriň bilen[Kimle] jetleşmek.

A2 I. jetleşmek 2 : Dawalaşmak, galmagal edişmek.
II. jetleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] dostuň bilen[Kimle] jetleşmek.

Jezalamak[jeza:lamak]
A1 I. jezalamak 2 : Jeza bermek, berk temmi bermek, jezalandyrmak.
II. jezalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sud[Kim] günäkärleri[Kimi] jezalady.

Jägildemek
A1 I. jägildemek 1 : Jägildili ses çykarmak, jägildili seslenmek, jäk-jäk edip aglamak.
II. jägildemek→ [Kim]
Ör. Çaga[Kim] jägildäp aglaýardy.

Jäheklemek
A1 I. jäheklemek 2 : Gyrasyna jähek çekmek, jähek tutmak.
II. jäheklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Meniň köýnegimi[Kimi] gyzyl ýüpek bilen jähekläpdirler.

Jibirdemek
A1 I. jibirdemek 1 : Zaryn ses bilen jüýgüldemek, jürküldemek (guş hakda).
II. jibirdemek→ [Kim]
Ör. Guşlar[Kim] jibirdedi.

Jibrinmek
A1 I. jibrinmek 1 : Zeýrenip käýinmek, nägilelik bildirmek, ýanyp gürrüň etmek, ýanyp-bişmek.
II. jibrinmek→ [Kim]
Ör. Ojar[Kim] ody basylan dek jibrinip, Eziz myhmanynyň tarapyn çaldy.

Jikgermek
A1 I. jikgermek 2 : Birine herrelip, gaharly seretmek, haýbat atmak.
II. jikgermek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ahmedow[Kim] Mergeniň syryny aňjak bolýan ýaly bolup, onuň gözlerine[Kime] jikgeripseretdi (çevrimiçi: http://vk.com/wall-71220728_2812?reply= 2815, 13.05.2015)).

Jikgildemek
A1 I. jikgildemek 1 : Jikgildili ses çykarmak, jik-jik edip seslenmek, jirkildemek (guş hakda).
II. jikgildemek→ [Kim]
Ör. Serceler[Kim] jikgideýärler (TTS).

Jikjermek

A1 I. jikjermek 2 : Ýoknasyzlyk etmek, sokuljyramak.

II. jikjermek→ [Kim], [Kime]

Ör. Seretsem, sary getiren ýaly bolup, bedýakym, betnyşan biri[Kim] ýüzüme[Kime] jikjerip dur (çevrimiçi:http://tehnokent.blogspot. com.tr/2014/01 /sowda. html,16.03.2015).

Jiltlemek

A1 I. jiltlemek 2 : Sahypalary jilde salyp berkitmek, sahaplamak.

II. jiltlemek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı

Ör. (Ol)[Kim] kitaby{Kimi} jiltledi (TTS).

Jiňkermek

A1 I. jiňkermek 2 : Biriniň ýüzüne ýiti-ýiti seretmek, bakmak.

II. jiňkermek→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Ýüzüne[Kime] jiňkerip seredýär.

Jojuklamak[jo:juklamak]

A1 I. jojuklamak 1 : Guzlamak (doňuz hakda).

II. jojuklamak→ {kim}tamamlayıcı

Ör. Doňuz{Kim} jojuklapdyr.

Jomartlanmak[jo:ma:rtlanmak]

A1 I. jomartlanmak 1 : Birneme sahy bolmak, jomart bolup başlamak, alçak bolmak.

II. jomartlanmak→ [Kim]

Ör. Mama[Kim] tirsegine galdy, gözüni ýaşartdy, jomartlandy.

Jomurmak

A1 I. jomurmak 2 : Döwüp aýyrmak, döwmek, döwüşdirmek.

II. jomurmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Taýagy[Kimi] jomrup taşlamak.

Jontarmak

A1 I. jontarmak 1 : Jontuk bolup galmak.

II. jontarmak→ [Kim]

Ör. Onuň süýem barmagy[Kim] jontaryp durýar.

Jontmak

A1 I. jontmak 2 : Bir zadyň ujuny kesip ýa-da döwüp aýyrmak, jontuk etmek.

II. jontmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Çäýnegiň jüründigini[Kimi] jontmak.

Joňkuldamak

A1 I. joňkuldamak 1 : Joňk-joňk edip ýöremek, bökjekläp ýöremek, loňkuldamak.
II. joňkuldamak→ [Kim]
Ör. Guşlar[Kim] joňkuldap ýördüler.

Jorkuldamak

A1 I. jorkuldamak 1 : Jork bolmak, uly batgalyga öwrülmek, bütinleý lüýk bolmak; suw dökülip, batga bolup ýatmak.
II. jorkuldamak→ [Kim]
Ör. Tagamly şóhlat[Kim] jorkuldap gidip bokurdakdan gowy geçip duran bolmaga çemeli (çevrimiçi: m.ertir.com/index.php?q=blog&view=100927 &sitata = 1996226, 16.03.2015).

Jorlamak

A1 I. jorlamak 1 : Sesli akmak, dökülmek (suwuklyk hakda).
II. jorlamak→ [Kim]
Ör. Ternawdan suw[Kim] jorlap akýardy.

Joşmak[jo:şmak]

A1 I. joşmak 1 : Örän güýçli akmak, suw köplük edip daşmak, kenardan agmak.
II. joşmak→ [Kim]
Ör. Tejeniň derýasy[Kim] bu ýyl alabahardan joşup gelipdi.

A2 I. joşmak 1 : (Göçme manyda) Güýçli duýgy döremek, möwç almak, hyjuwlanmak.
II. joşmak→ [Kim]
Ör. Mährijemalyň ýüreginde Wepa bolan söýgi[Kim] has beter joşýardy.

A3 I. joşmak 1 : (Göçme manyda) Jomartlyk etmek, eçilmek.
II. joşmak→ [Kim]
Ör. Mahal[Kim] joşsa, saňa bir teňňe-iki teňňe berer.

Jowranmak

A1 I. jowranmak 1 : Ýiti agyry zerarly awunmak.
II. jowranmak→ [Kim]
Ör. Bagryňyz[Kim] jowransyn.

A2 I. jowranmak 1 : (Göçme manyda) Ýitgi zerarly gynanmak, çürkenmek.
II. jowranmak→ [Kim]
Ör. Aşakdaky sözleri ýazýar Anna[Kim] jowranyp.

Joýalamak[jo:ýalamak]

A1 I. joýalamak 3 : Joýa gazyp çykmak, joýa çekmek.
II. joýalamak→[Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. Rejep aga[Kim] kartoşkalary[Kimi] bu sapar, günortadan demirgazyga[Kime] joýalap ekmaän, günbatardan gündogara joýa çekip ekdi (çevrimiçi:http:// nepesov.info/Works/Kone.html,16.03.2015)

Jugurdamak

A1 I. jugurdamak 1 : Jugurdyly ses çykarmak, jugurdyly seslenmek.
II. jugurdamak→ [Kim]
Ör. Onuň içi[Kim] jugurdaýar.

Jukguldamak

A1 I. jukguldamak 1 : Jukguldyly ses çykarmak, jukguldyly seslenmek.
II. jukguldamak→ [Kim]
Ör. Sagadam[Kim] jukguldap dursa (çevrimiçi: http://wap.ertir.com /index.php?q =blog&view =104251,16.03.2015)

Jülpüldemek

A1 I. jülpüldemek 1 : Jülpüldili ses çykarmak, suwa çümüp ýa-da batyp, jülpüldili seslenmek.
II. jülpüldemek→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] jülpüldep, suwuň içi bilen ädimleýärler.

Jümşüldemek

A1 I. jümşüldemek 1 : Endamyňa tiken dürtülen ýaly bolmak, endamyň tikeneklemek.
II. jümşüldemek→ [Kim]
Ör. Bir hili üşüdýän ýaly, onuň endamy[Kim] jümşüldedi.

Jürküldemek

A1 I. jürküldemek 1 : Jürk-jürk etmek, jürküldili seslenmek.
II. jürküldemek→ [Kim]
Ör. Guşlar[Kim] jürküldeşýärler.

Jürrüldemek

A1 I. jürrüldemek 1 : Jürrüldili ses çykarmak, jürrüldili seslenmek, jürlemek.
II. jürrüldemek→ [Kim]
Ör. Guşlar[Kim] jürrüldep sesleri eşidilýär.

Jüýgüldemek

A1 I. jüýgüldemek 1 : Jüýk-jüýk etmek, jüýk-jüýk edip seslenmek, jüýgüldili seslenmek (guş, jüýje hakda).
II. jüýgüldemek→ [Kim]
Ör. Çöpüň düýbünde bir guşjagaz[Kim] jüýgüldedi.

Jybarlamak[jyba:rlamak]

A1 I. jybarlamak 1 : Çalaja sepeläp gubarly ownuk ýagyş ýagmak, çisňäp durmak.
II. jybarlamak→ [Kim]
Ör. Gün ýerden bir az saýlanandan soň, ýagyş[Kim] jybarlap ýagdy, ýeriň ýüzüni ýylmap, tozanyny ýatyrdy-da, diňdi.

Jyglamak

A1 I. jyglamak 1 : Jyg-jyg edip ses çykarmak, jyggyldyly seslenmek.
II. jyglamak→ [Kim]
Ör. Semawar[Kim] jyglaýar.

Jygyldamak[jy:gyldamak]

A1 I. jygyldamak 1 : Jygyldyly ses çykarmak, jygyldyly seslenmek.
II. jygyldamak→ [Kim]
Ör. Ýykyljak araba[Kim] kyrk gün öňünden jygyldar.

Jyklamak[jy:klamak]

A1 I. jyklamak[1] : Pagtany jykdan geçirip arassalamak.

A2 I. jyklamak 2 : Ogrynça garamak, özüňi görkezmän seretmek, yşyklamak.
II. jyklamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Gyz[Kim] durlugyň deşiginden[Kimden] jyklap oturyşyna Annagylyjy gördi.

Jykyrdamak

A1 I. jykyrdamak 1 : Jykyrdyly ses etmek, jykyrdy döremek.
II. jykyrdamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Näme üçindir jykyrdap gülüşýär.

A2 I. jykyrdamak 1 : (Göçme manyda) Sesli gülmek, yzly-yzyna gülki sesi çykmak.
II. jykyrdamak→ [Kim]
Ör. Çagajyklar[Kim] jykyrdap gülýärler.

Jylawlamak

A1 I. jylawlamak 2 : Jylaw geýdirmek, jylaw salmak.
II. jylawlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] atlary[Kimi] jylawlamak.

A2 I. jylawlamak 2 : Jylawyny tutup saklamak.
II. jylawlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gürzelek çal sakgalyň kimdigini täze hyzmatkär bilmese-de, onyň haýbatyndan sussy basylyp, (ol)[Kim] derrew ýabysyny[Kimi] jylawlady.

[1] Örnek cümle bulunamamıştır.

A3 I. jylawlamak 2 : (Göçme manyda) Boýun egdirmek, tabyn etmek.
II. jylawlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Birini[Kimi] jylawlamak.

Jynlanmak
A1 I. jynlanmak 1 : (Gepleşik dili) Gazaba münmek, gaty gaharlanmak.
II. jynlanmak→ [Kim]
Ör. Bu tam[Kim] jynlanypdyr.

Jyňkytmak
A1 I. jyňkytmak 2 : (Gepleşik dili) Nebsewürlik bilen içmek, bir başa çekmek.
II. jyňkytmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Taýmaz baba[Kim] sowan çaýy[Kimi] jyňkytdy.

Jyňňyrdamak
A1 I. jyňňyrdamak 1 : Jyňňyrdyly ses çykarmak, jyňňyrdyly seslenmek.
II. jyňňyrdamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Başlyk raýondan öýüne gelip, ýaňy öňüne bir çäýnek çaý alanynda, telefon{Kim} jyňňyrdady.

Jypydyklamak
A1 I. jypydyklamak 1 : (Gepleşik dili) Ýüzüň ugruna çalt ýöräp gitmek, çapyp gitmek.
II. jypydyklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Oňa meýil berip jypydyklady-da, Artygyň özi hem ylgady.

Jyrkyldamak
A1 I. jyrkyldamak 2 : Jyrkyldyly ses çykarmak, jyrkyldyly seslenmek.
II. jyrkyldamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol) Kim] Gapynyň kildini[Kimi] jyrkyldamak.

Jyrlatmak
A1 I. jyrlatmak 2 : (Gepleşik dili) Ýyrtyp goýbermek, ýyrtmak.
II. jyrlatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Börügine ýapyşan el[Kim] onuň gyňajyny[Kim] parran jyrladyp goýberdi.

Jyrmak1
A1 I. jyrmak 2 : Mata bölegini ýyrtmak.
II. jyrmak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Matany{Kimi} jyrmak.

Jyrmak2
A1 I. jyrmak 2 : (Gepleşik dili) Gaçyp gitmek, gorkup ökjäni götermek.

II. jyrmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Gorkuly ýerden[Kimden] jyrmak.

Jyssyldamak
A1 I. jyssyldamak 1 : Jyssyldyly ses çykmak, jyssyldyly ses bilen atylmak.
II. jyssyldamak→ [Kim]
Ör. Tüpeň[Kim] jyssyldap gitdi.

Jytlatmak
A1 I. jytlatmak 1 : (Gepleşik dili) «Jyt» edip ses etdirmek, sesli tüýkürmek.
II. jytlatmak→ [Kim]
Ör. Pökgi[Kim] wala nasyny jytladyp jomartlyk satdy.

Jyzlamak
A1 I. jyzlamak 1 : Jyzzyldyly ses çykarmak, jyzzyldyly seslenmek (jyzlan hakda).
II. jyzlamak→ [Kim]
Ör. Ýaz aýlarynda jyzlanlar[Kim] jyzlap ses edýär.

A2 I. jyzlamak 1 : Awuşap gaty agyrmak (ýara ýa-da tene bir zat batan wagtynda).
II. jyzlamak→ [Kim]
Ör. Welmyradyň döşi[Kim] jyzlap gitdi.

Jyzyrdamak
A1 I. jyzyrdamak 1 : Jyzyrdyly ses çykarmak, jyzyrdyly seslenmek.
II. jyzyrdamak→ [Kim]
Ör. Gazanyň aşagyndaky otlar[Kim] jyzyrdaýr.

A2 I. jyzyrdamak 1 : (Göçme manyda) Güne ýanmak.
II. jyzyrdamak→ [Kim]
Ör. Şol eňegi daňylgy adam[Kim] tomsuň jöwzasynda güne jyzyrdap, hatara duran döwekçilere baka azm urdy.

Jyzzynlamak[jyzzy:nlamak]
A1 I. jyzzynlamak 1 : Jyzzyn atmak, jyrtyk atmak, art aýagy bilen depejeklemek.
II. jyzzynlamak→ [Kim]
Ör. Taýly baýtallar, kürreli eşekler[Kim] biri-birini kowalaşyp, jyzzynlap obanyň töweregini torç ederdiler.

-K
Kadalaşdyrmak[ka:dalaşdyrmak]
A1 I. kadalaşdyrmak 2 : Belli bir kada salmak.
II. kadalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] Türkmen edebi gepleşiýşini[Kimi] kadalaşdyrmak

A2 I. kadalaşdyrmak 2 : Kanunlaşdyrmak,düzgünleşdirmek,tertipleşdirmek, sazlamak.
II. kadalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ilkibada käbir etmezçilikler-de ýüze çykdy. (Olar)[Kim] Nazar şol zatlaryň hemmesini[Kimi] kadalaşdyrdylar.

Kakamak

A1 I. kakamak 1 : Suwy çekilmek, sarygyp gurap başlamak, gatamak.
II. kakamak→ [Kim]
Ör. Serlen kaklar[Kim] kakap başlapdyr.

A2 I. kakamak 1 : Eti çekilmek, horlanyp gurap galmak, gaty arryk düşmek.
II. kakamak→ [Kim]
Ör. Garybyň göwresi[Kim] kakapdyr.

Kaklamak

A1 I. kaklamak 2 : Ýukajyk edip dilmek, kakatmak üçin dilmek, kesmek (et barada).
II. kaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] şaralyk et kesişdirip ony[Kimi] kaklap otyrdy.

A2 I. kaklamak 2 : (Göçme manyda) Ýok etmek, öldürmek.
II. kaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] düşmany[Kimi] kaklamak

Kaklyşmak

A1 I. kaklyşmak 2 : Sähelçe degmek, galtaşyp geçmek, galtaşmak, süýkeşmek.
II. kaklyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Awtomobil[Kim] agaja[Kime] kaklyşman geçip gitdi.

A2 I. kaklyşmak 1 : (Göçme manyda) Golaýlaşmak, ýakynlaşmak.
II. kaklyşmak→ [Kim]
Ör. (Ol) [Kim] Kaklyşsa garbap aljak.

Kakmaçlamak

A1 I. kakmaçlamak 2 : Kakmaç görnüşinde kesmek, eti ýukajyk dilişdirmek, kakmaç dilmek, bölek-bölek etmek, bölüşdirmek.
II. kakmaçlamak→ [Kim], {kimi}tamamlaýyjy
Ör. (Ol)[Kim] Eti{Kimi} kakmaçlap goýmak.

Kakmak

A1 I. kakmak 3 : Üstünden urup girizmek, üstünden urmak.
II. kakmak→ [Kim], [Kime], [Ne]

Ör. (Ol)[Kim] yere[Kime] gazyk[Ne] kakmak.

A2 I. kakmak 2 : Urup tarkyldatmak, tarkyldyly ses çykarmak.
II. kakmak→ [Kim], [Kimi]
Ör.Ynha otyryn weli, biri[Kim] gapyny[Kimi] kakýar.

A3 I. kakmak 2 : Urup tozanyny aýyrmak, silkmek.
II. kakmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Geýimiň tozanyny[Kimi] kakmak.

A4 I. kakmak 2 : Silkip gaçyrmak, yralap ýere düşürmek, urup düşürmek.
II. kakmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] tut[Ne] kakmak

A5 I. kakmak 2 : Garbap almak, birdenkä silkip almak.
II. kakmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Men)[Kim] Elinde saklap durka[Ne] kakyp goýberdim.

A6 I. kakmak 2 : Degmek, galtaşmak.
II. kakmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] elime[Kime] kakdy.

Kakynlamak
A1 I. kakynlamak 1 : Kakynly, tutgaýly bolmak, kakyn tapynmak.
II. kakynlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] kakynlapdyr.

Kanagatlanmak[kana:gatlanmak]
A1 I. kanagatlanmak 2 : Kanagat etmek, razy bolmak, göwnüň jaý bolmak.
II. kanagatlanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Men[Kim] mugallymyň leksiýasyndan[Kimden] doly kanagatlandym.

Kanunlaşdyrmak[ka:nu:nlaşdyrmak]
A1 I. kanunlaşdyrmak 2 : Kada-kanuna laýyk etmek, kada-kanuna dogry getirmek, kanuny güýje girizmek.
II. kanunlaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Toýjan[Kim] öz bahanasyny[Kimi] kanunlaşdyrmaga näçe çalyşsa-da, süňňi bir zat syzan ussa oňa ynanmady.

Kaňkamak
A1 I. kaňkamak 1 : Işsiz aýlanyp ýörmek, biderek gapy-gapy syryp ýörmek.
II. kaňkamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] It aýagyny iýen ýaly kaňkap ýörsüň.

A2 I. kaňkamak 1 : Ysyrganyp aýlanyp ýörmek.

II. kaňkamak→ [Kim]
Ör. Meger hem möjekdir, olar[Kim] bu ýerde gijesine köp kaňkaýarlar.

Kararlaşmak[kara:rlaşmak]
A1 I. kararlaşmak 1 : Belli bir netijä, karara gelmek, badalaşmak.
II. kararlaşmak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] kararlaşyp çykyp gitdiler.

Kebeleklemek
A1 I. kebeleklemek 1 : Gaýmalamak, pelpellemek, uçganaklamak.
II. kebeleklemek→ [Kim]
Ör. Ertir turanymyzda, gar[Kim] kebelekläp ýagýardy.

A2 I. kebeleklemek 2 : Daşynda aýlanmak, yhlas bilen birine hyzmat etmek, gulluk etmek, pyrlanmak.
II. kebeleklemek→ [Kim], {kimde}tamamlayıcı
Ör. Şepagat uýasy[Kim] syrkawyň daşynda[Kimde] kebelekläp ýördi.

A3 I. kebeleklemek 1 : Gözüň oňi uçganaklamak, ümezlemek.
II. kebeleklemek→ [Kim]
Ör.Ýerimden turanymda, gözümiň öňi[Kim] kebelekläp başlady.

Kebşirlemek[kebşi:rlemek]
A1 I. kebşirlemek 2 : Metaly we ş. m. biri-birine tutdurmak, seplemek.
II. kebşirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] turbanyň döwlen ýerini[Kimi] kebşirdedi.

Kejeleşmek
A1 I. kejeleşmek 2 : Kejine gaýtmak, biriniň tersine gitmek, sene-mene edişip durmak, jedelleşmek.
II. kejeleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Öz ogly ýaly adam bilen[Kimle] (ol)[Kim] kejeleşmegi özüne uslyp bilmedi.

Kekeçlemek
A1 I. kekeçlemek 1 : Sakynyp gürlemek, sakawlamak.
II. kekeçlemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Kekeçlemän geplemek.

Kelemenlemek
A1 I. kelemenlemek 1 : Beýiklikden başaşak kelemenläp gaýtmak.
II. kelemenlemek→ [Kim]
Ör. Horaz[Kim] dik başaşak kelemenledi-de, patlap ýere düşdi.

Keleplemek

A1 I. keleplemek 2 : Haly ýa-da tara dokamak üçin ýüplügi kelep agajyna kültürlemek, kelep etmek.
II. keleplemek→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] Ýüplük{Ne} kelepledi.

Kellekilemek
A1 I. kellekilemek 2 : Kelleki geýdirmek.
II. kellekilemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aty[Kimi] kellekiläp mündi-de, ýola düşdi.

Keltelmek
A1 I. keltelmek 1 : Gysgalmak.
II. keltelmek→ [Kim]
Ör. Gyş aýlarynda gün[Kim] keltelýär.

A2 I. keltelmek 1 : Girip gysgalmak, girmek.
II. keltelmek→ [Kim]
Ör. Köýnegiň ýeňi[Kim] keltelipdir.

Kemelmek
A1 I. kemelmek 1 : Aşak düşmek, azalmak, peselmek, egsilmek, gowşamak.
II. kemelmek→ [Kim]
Ör. Derýanyň suwy[Kim] kemelipdir.

A2 I. kemelmek 1 : Agramy azalmak, ýeňlemek.
II. kemelmek→ [Kim]
Ör. Kakan etiň agramy[Kim] kemelýär.

A3 I. kemelmek 1 : Agralyşmak, pese düşmek, gowşamak.
II. kemelmek→ [Kim]
Ör. Öz dostlary[Kim] kemeldi.

Kemmek
A1 I. kemmek 1 : Nyrhyny azaltmak, bahasyndan aýyrmak, aýyrmak, azaltmak.
II. kemmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] goynun bahasyny[Kimi] kemdi.

Kempermek
A1 I. kempermek 1 : Oýulyp galmak, ýemrilmek.
II. kempermek→ [Kim]
Ör. Eňekleri[Kim] kemperip, durşuna dym-ak tüý bolup duran garry salamyny aldy.

Kemsinmek

A1 I. kemsinmek 2 : Bir zady özüňe kemlik bilmek, bir zatdan göwnüň galmak, nägile bolmak, çökgün göwünli bolmak.
II. kemsinmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] özüniň näme üçin şol gelýänçä pagta ýygyp bilmändigine[Kime] kemsinýärdi.

Kemsitmek

A1 I. kemsitmek 2 : Kemlik duýurmak, nägile etmek, çökgün göwünli etmek, bir zatdan göwnüni galdyrmak.
II. kemsitmek→[Kim],[Kimi]
Ör. Siz sergini gördüňizmi, ol niçik? Bu soragyňyz[Kim] bizi[Kimi] kemsidýär açyk.

Kemşermek

A1 I. kemşermek 1 : Kemiş-kemiş etmek, aglamjyramak.
II. kemşermek→ [Kim]
Ör. Onuň galyň dodaklary[Kim] gülmäge utanýan ýaly kemşerýärdi.

Kepemek

A1 I. kepemek 1 : Birneme guramak, öli aýrylyp gatamak, çalykmak.
II. kepemek→ [Kim]
Ör. Onuň göziniň ýaşlary[Kim] kepäpdir.

A2 I. kepemek 1 : Suwsuzlykdan guramak, suwsamak.
II. kepemek→ [Kim]
Ör. Ol meýdan[Kim] kepädi.

Kerçelemek

A1 I. kerçelemek 2 : Kerç-kerç etmek, kerçäp kesmek, kerçäp çykmak, käselemek.
II. kerçelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gawun dilimlerini[Kimi] kerçeläp, myhmanlaryň öňünde goýdy.

A2 I. kerçelemek 2 : Çapym-çapym etmek, kerçim-kerçim edip kesmek, kesip bölek -- bölek etmek.
II. kerçelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] eti[Kimi] kerçeläp dogramak.

Kerçemek

A1 I. kerçemek 2 : Kesip ýa-da çapyp bölek-bölek etmek, kesmek.
II. kerçemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýorunjany[Kimi] kerçedi.

Kersenlemek

A1 I. kersenlemek 2 : Kerseni doldurmak, kersene salmak.
II. kersenlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň dilen kakyny[Kimi] garry aýaly[Kim] kersenläp göterip çöpüň üstüne serýärdi.

Kertmek

A1 I. kertmek 2 : Kertik etmek, kertik emele getirmek, pyçak bilen kesip bellik etmek.
II. kertmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çeke[Kim] her gezek çykarylanda, emin taýajygynyň ujuny[Kimi] kertýärdi.

A2 I. kertmek 2 : Yz etmek, yz galdyrmak, kesmek.
II. kertmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň zömmejik şypyrmasynyň tüýi düşen erňegi maňlaýyny[Kimi] kertýärdi.

A3 I. kertmek 2 : Ýolmak, üzmek.
II. kertmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Meniň sargymy[Kimi] kertip, meni azat ediň.

Keseklemek

A1 I. keseklemek 2 : Kesek zyňmak, kesek salmak, kesek bilen urmak.
II. keseklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] itleri[Kimi] nabat bilen kesekläpdir.

Kesellemek

A1 I. kesellemek 1 : Syrkawlamak, nähoşlamak, näsaglamak, hassalamak.
II. kesellemek→ [Kim]
Ör. On ýylyň içinde adam[Kim] hem kesellemän ýaşaýar, emma bir gün görseň birden ýok bolýar.

Kesermek

A1 I. kesermek 1 : Keseligine uzalyp gitmek, uzalyp ýatmak.
II. kesermek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gara dag{Kim} keserip ýatýar.

A2 I. kesermek 1 : Gyşarmak, süýnmek.
II. kesermek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] halynyň üstünde keserip ýatyrdy.

Kesgitlemek

A1 I. kesgitlemek 2 : Belli etmek, äşgär etmek, netije çykarmak, takyklamak.
II. kesgitlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Garaköli[Kim] baganalaryň sortlaryny[Kimi] kesgitlemek işine onuň nähili beýle ökdelänligini soradyk.

Kesilmek

A1 I. kesilmek ₁ : Bölünip aýrylmak, bölünmek.
II. kesilmek→ [Kim]
Ör. Aglaýan çaganyň, üýrýän itleriň sesi[Kim] kesildi.

A2 I. kesilmek ₁ : Akmasy galmak, ýatmak.
II. kesilmek→ [Kim]
Ör. Ýabyň suwy[Kim] kesildi.

A3 I. kesilmek ₁ : (Göçme manyda) Zaýalanmak, çüýremek.
II. kesilmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Süýt{Kim} kesildi.

A4 I. kesilmek ₁ : (Göçme manyda) Dowam etdirilmän galmak, goýbolsun edilmek, arasy ýolunmak, üzülmek.
II. kesilmek→ [Kim]
Ör. Sözü[Kim] kesildi.

Kesmek1

A1 I. kesmek ₂ : Ýarag bilen bölmek, bitin zatdan bölüp aýyrmak, bölek-bölek etmek.
II. kesmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir zuwala hamyry[Kimi] aş bişirmek üçin kesdi.

A2 I. kesmek ₂ : Ýara sarmak, dilmek.
II. kesmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pyçak[Kim] onuň elini[Kimi] kesdi.

A3 I. kesmek ₂ : Dilim-dilim etmek, ýarmak.
II. kesmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kerim[Kim] kyrkgünlügini[Kimi] kesjek bolup, ylgap kakasynyň ýanyna geldi.

A4 I. kesmek ₂ : Ujundan tutup alyp galmak, tutup saklamak.
II. kesmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Olar) [Kim] Aýlygymdan[Kimden] on manat kesipdirler.

A5 I. kesmek ₂ : Bes etmek, goýmak, üzmek.
II. kesmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Denis[Kim] gözüni gyrpyldatmagyny[Kimi] kesýär.

A6 I. kesmek ₂ : (Medisina) Operasiýa etmek, ýaryp bejermek.

II. kesmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Meni[Kimi] diňe Gadam[Kim] kessin, diňe Gadam kessin.

A7 I. kesmek 2 : Çapyp aýyrmak, çapmak.
II. kesmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Tut[Ne] kesip duran wagty, gapdalyndaky ýol bilen geçip gidipdirler.

A8 I. kesmek 2 : Pyçak bilen çalmak, öldürmek.
II. kesmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Gan içen jellatlar[Kim] pyçagyn ýalap, Kän kelle[Ne] kesdiler köne döwürde.

Kesmeklemek

A1 I. kesmeklemek 1 : Kesmek baglamak, ýüzi gatamak (bir zadyň üsti hakda).
II. kesmeklemek→ [Kim]
Ör. Aradan birnäçe wagt geçenden soň, kepderjigiň ýarasy[Kim] kesmekledi.

A2 I. kesmeklemek 1 : Kesmek tutmak, aşa bişip kesmek emele gelmek.
II. kesmeklemek→ [Kim]
Ör. Gazanın düýbüni[Kim] kesmeklepdir.

Keşdelemek

A1 I. keşdelemek 2 : Keşde çekmek, nagyş salmak, nagyşlamak.
II. keşdelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tylla pioner[Kim] baýdagyny[Kimi] keşdeläp boldy.

Keşlemek

A1 I. keşlemek 2 : Keş çelmek, joýa çekmek suw akar ýaly ýapjagaz çekmek.
II. keşlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pluglar[Kim] ýeri[Kimi] keşleýerler.

Ketewlemek

A1 I. ketewlemek 2 : Ketew keseli degmek, ketew keseli bilen kesellemek.
II. ketewlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] haýwanlary[Kimi] ketewledi.

Keýermek

A1 I. keýermek 2 : Töwerege seretmek, garanjyramak, keýkermek, dikelmek, üşerilmek, towsarmak.
II. keýermek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Näme töweregiňe[Kime] keýerýärsiň?!

Keýplenmek

A1 I. keýplenmek 1 : Keýpiňi götermek, gyzyklanmak, serhoş bolmak.
II. keýplenmek→ [Kim]
Ör. Öz-özüň[Kim] keýplenmek.

Keýşermek

A1 I. keýşermek 1 : Birneme egilmek, bükülmek (köplenç agyr zat göterilende).
II. keýşermek→ [Kim]
Ör. Aşyr egni doly haltaly[Kim] keýşerip barýardy.

Keýşiklemek

A1 I. keýşiklemek 1 : Agsap ýöremek, keýşerilip ýöremek.
II. keýşiklemek→[Kim]
Ör. Onuň sag aýagy[Kim] keýşiklepdir.

Keýtiklemek

A1 I. keýtiklemek 1 : Bir aýagyňa agsap ýöremek, agsaklamak.
II. keýtiklemek→ [Kim]
Ör. Öňden Gulluhan[Kim] keýtikläp barýady, aýak çekip yzyndakylara garady.

Käkelemek

A1 I. käkelemek 1 : «Kä-kä» edip, gygyryp ses etmek (towuk hakda).
II. käkelemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Towuklar{Kim} käkeleýärler.

A2 I. käkelemek 1 : (Göçme manyda) Sabyrdan gaçmak, aýagyn bişen ýaly bolmak, näme etjegiňi bilmän elewräp ýörmek.
II. käkelemek→ [Kim]
Ör. Näme ertirden bäri (sen)[Kim] käkeläp ýörsüň, eýgilikmi?!

Kämilleşmek[kami:lleşmek]

A1 I. kämilleşmek 1 : Kämil bolmak, kämillik derejesine ýetmek, ýetişmek, berkleşmek.
II. kämilleşmek→ [Kim]
Ör. Şahyr[Kim] öz ussatlygda kämilleşýärdi.

Käselemek

A1 I. käselemek 2 : Gawuny ýa-da garpyzy kerç-kerç, käse-käse edip bölmek.
II. käselemek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Olar[Kim] gawunlary{Kimi} käseleýärler.

Kätmenlemek

A1 I. kätmenlemek 2 : Ýeri kätmen bilen bejermek, kätmen bilen ýer işlemek, kätmen urmak.
II. kätmenlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Hatar aralaryny[Kimi] birnäçe gezek kätmenläpdi.

Käýemek

A1 I. käýemek 2 : Nädogry edilen iş üçin ýazgarmak, ýazykly adama öwüt-nesihat etmek.
II. käýemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Bu babatda oňa[Kime] düşündiripdirler, käýäpdirler.

Käýinmek

A1 I. käýinmek 2 : Birini ýa-da öz özüni ýazykly edip, käýäp durmak, kime-de nämä-de bolsa gaty käýinjiremek, biriniň eden işine ýa-da bolan waka öz nägilediginі käýinç bilen bildirmek.
II. käýinmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Oňa[Kime] her haýsy bir zat diýip käýindiler.

Kibirdemek

A1 I. kibirdemek 1 : Pytrap durmak, kibirt-kibirt edip durmak owranmak.
II. kibirdemek→ [Kim]
Ör. Köke[Kim] agzymda kibirdepdir (TTS).

Kiçelmek

A1 I. kiçelmek 1 : Göwrümi kiçi bolmak.
II. kiçelmek→ [Kim]
Ör. Annadurdy murtuň gözleri[Kim] kiçeldi.

A2 I. kiçelmek 1 : Sykylmak, horlanmak, inçelmek.
II. kiçelmek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] garradygyça kiçelýär.

A3 I. kiçelmek 1 : Aşak düşmek, aşaklamak, peselmek.
II. kiçelmek→ [Kim]
Ör. Onuň gullugy[Kim] kiçelipdir.

A4 I. kiçelmek 1 : (Göçme manyda) Ruhdan düşmek, peselmek.
II. kiçelmek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] kiçeldi.

Kiltlemek

A1 I. kiltlemek 2 : Kildini ildirmek, indirgijini, zülpüni ildirmek, gulplamak.
II. kiltlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bahar[Kim] turdy-da, açyk işigi[Kimi] çekip içinden kiltledi.

Kinaýalamak[kina:ýalamak]

A1 I. kinaýalamak 1 : Kinaýa etmek, kakdyryp aýtmak.

II. kinaýalamak→ [Kim]

Ör. (Ol)[Kim] Hanha, götergileýän adamyň, gör, näme iş edýär?--diýip kinaýalap güldi.

Kiparlamak[kiparlamak]

A1 I. kiparlamak 1 :Ýuwaşamak, peselmek, haýallamak, gowşamak.

II. kiparlamak→ [Kim]

Ör. Daşarda harasat, ol güýjemese, ol[Kim] kiparlamaýardy.

Kirişlemek

A1 I. kirişlemek 2 : Kiriş tutmak; kiriş çekip işlemek.

II. kirişlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] dutary[Kimi] kirişledi.

Kirjikmek

A1 I. kirjikmek 1 : Sähelçe kirlemek, kirikmek.

II. kirjikmek→ [Kim]

Ör. Kostýum[Kim] birneme kirjigipdir.

Kirlemek

A1 I. kirlemek 1 : Hapa bolmak, kir ýokuşmak, çirk bolmak, hapalanmak.

II. kirlemek→ [Kim]

Ör. Ak köýnek[Kim] tiz kirleýär.

Kişçiklemek

A1 I. kişçiklemek 2 : Kişçik-kişçik etmek, ýaş çagany towsakladyp oýnatmak, güýmemek.

II. kişçiklemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] oglany[Kimi] kişçikledi.

Kişňemek

A1 I. kişňemek 1 : Sazlaşykly, çirkin ses çykarmak (at hakynda).

II. kişňemek→ {kim}tamamlayıcı

Ör. Göýä meni mün diýýän dek kişňeýär her biriniň tutulanda atlary{Kim}.

Kitirdemek

A1 I. kitirdemek 1 : Kitirt-kitirt etmek, kitirt-kitirt edip owranmak.

II. kitirdemek→ [Kim]

Ör. Köke[Kim] kitirdep iýildi.

Kokamak

A1 I. kokamak 1 : Ys gelmek, ýakymsyz ys bermek, aňkamak.

II. kokamak→ [Kim]

Ör. Turýar tupan, kokaýar gan[Kim].

Kowmak

A1 I. kowmak 2 : Yzyna düşmek, yzyndan ylgamak, gitmek, kowalamak.
II. kowmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Gorkagy[Kimi] kowsaň, batyr bolar.

A2 I. kowmak 3 : Bir ýerden ýa-da bir jaýdan mejbury ýagdaýda çykaryp goýbermek.
II. kowmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol) [Kim] Meni[Kimi] kowdy boş peliňden[Kimden], Şu käriňi goýgun indi.

A3 I. kowmak 3 : Wezipeden, işden, okuwdan we ş. m. boşatmak, çykarmak.
II. kowmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Meredi[Kimi] işden[Kimden] kowupdyr.

A4 I. kowmak 3 : Sürüp äkitmek sürüp gitmek, sürmek.
II. kowmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] sagylýan düýeleri[Kimi] örä[Kime] kowdy.

Köjemek

A1 I. köjemek 2 : Çuwalyň ýa-da horjunyň köjügini gözemek, gözäp agzyny daňmak. Horjunyň agzyny köjemek.
II. köjemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bugdaýdan doly çuwallaryň agzyny[Kim] köjedim.

Kökelmek

A1 I. kökelmek 1 : Mes bolmak, keýpiň kök bolmak, keýpiň artmak.
II. kökelmek→ [Kim]
Ör. Keýpimiz[Kim] kökeldi.

A2 I. kökelmek 1 : Keselden açylyp daýanmak, sagadyna çykmak, sagalmak, gowulaşmak.
II. kökelmek→ [Kim]
Ör. Syrkawlan adam[Kim] kökelyär.

Kökermek

A1 I. kökermek 2 : Kökene daňmak, kökene baglamak.
II. kökermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] dowarlary[Kimi] kökeripdir.

Köklemek1

A1 I. köklemek 2 : Kök atmak, kök çekmek.
II. köklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýorgany[Kimi] kökledi.

A2 I. köklemek 2 : Kök bilen berkitmek.
II. köklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Öýüň tärimini[Kimi] kökläp çykmak.

Köklemek2

A1 I. köklemek 2 : Wagtyňy hoş etmek, keýpiňi gowulandyrmak, keýpden çykmak.
II. köklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] keýplerini[Kimi] kökläp, gezelenje çykdylar.

Kölegelemek

A1 I. kölegelemek 2 : Kölegede oturmak, saýalamak.
II. kölegelemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Olar[Kim] öýüň kölegesinde[Kimde] kölegeläp otyrdylar.

Kömekleşmek

A1 I. kömekleşmek 2 : Birine ýardam etmek, birine kömek bermek, kömek edişmek.
II. kömekleşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] eneme[Kime] kömekleşdim.

Könelmek[kö:nelmek]

A1 I. könelmek 1 : Köne bolmak, geýlip sary gitmek, täzeligini ýitirmek, köp ulanylyp sary gitmek.
II. könelmek→ [Kim]
Ör. Aýakgabym[Kim] könelipdir.

A2 I. könelmek 1 : Üstünden wagt geçmek, ýatdan çykmak.
II. könelmek→ [Kim]
Ör. Onuň ýarasy[Kim] könelipdir.

Köpbilmişsiremek

A1 I. köpbilmişsiremek 1 : Köpbilmişlik eden bolmak, köp bilýän ýaly bolmak, köp bilen bolmak, bilimsiremek.
II. köpbilmişsiremek→ [Kim]
Ör. Atak aganyň brigadasyna-ha baraýmaz şol; ne beýle (sen)[Kim] köpbilmişsirän bolýarsyň.

Köpelmek

A1 I. köpelmek 1 : San taýyndan köp bolmak, artmak, üýşmek, toplanmak, ýygnanmak.
II. köpelmek→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] toý märekesi ýaly köpeldi.

Köpeltmek

A1 I. köpeltmek 2 : San taýyndan köp etmek, artdyrmak.
II. köpeltmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Seredip otursam, sen[Kim] geýim-eşigi[Kimi] köpeltmäge hiç pikir bermeýärsiň.

A2 I. köpeltmek 2 : Arasyny ýygaltmak çaltlaşdyrmak.
II. köpeltmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çaşçy çaman[Kim] bulara gelmesini[Kimi] has hem köpeltdi.

A3 I. köpeltmek 3 : (Matematika) Bir sany ikinji bir sana götermek, göterip jemini çykarmak.
II. köpeltmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Bäşi[Kimi] bäşe[Kime] köpeltseň, näçe bolar?

Köpemek

A1 I. köpemek 2 : Kök atan ýaly edip tikmek, syrdamak.
II. köpemek→[Kim], [Ne]
Ör. Doktor[Kim] sançjak diýip, howut[Ne] köpäse, iňňesini barsyldadyp ursa, men nädip çydaryn.

A2 I. köpemek 1 : Çişmek, ýellenmek, gübermek.
II. köpemek→ [Kim]
Ör. Aglandan soň, Mähriniň ýüzi[Kim] köpepdir, ýellenen ýaly bolup, gözleri hem gyzarypdyr.

Köpürjiklemek

A1 I. köpürjiklemek 1 : Köpürjik emele gelmek, köpremek, köpüklemek, ýeljiklemek.
II. köpürjiklemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] şor suwda hem köpürjikleýär.

Köremek[kö:remek]

A1 I. köremek 1 : Tutaşyp ýanyp başlamak.
II. köremek→ [Kim]
Ör. Gandym kömri[Kim] köräp, dumly -- duşa uçgunlar syçraýardy.

Kösemek1

A1 I.kösemek 3 : gorsamak
II. kösemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] goýnun aýaklaryny[Kimi] oda[Kime] köseýär.

Kösemek2

A1 I. kösemek 2 : Azap çekdirmek, horlamak örtemek, jibrindirmek.
II. kösemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Aýratyn hem ony[Kimi] suwsuzlyk[Kim] köseýär.

Kösseklemek

A1 I. kösseklemek 2 : Kössek bilen ýabynyň ýa-da eşegiň aýagyny baglamak.
II. kösseklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýabynyň aýagyny[Kimi] kössekläp goýbermek.

Kösüklemek

A1 I. kösüklemek 1 : Kösük baglap başlamak, düýp tutup başlamak.
II. kösüklemek→ [Kim]
Ör. Käşir[Kim] kösükläp başlapdyr.

Köşemek

A1 I. köşemek 1 : Ýüregiň düşüşmek, rahatlanmak, ynjalmak.
II. köşemek→ [Kim]
Ör. Amanyň gahary[Kim] birneme köşedi.

A2 I. köşemek 1 : Ýatmak, ýatyşmak, ýuwaşamak, peselmek.
II. köşemek→ [Kim]
Ör. Ýel[Kim] birneme köşedi.

Köteklemek

A1 I. köteklemek 2 : Urmak, ýumruklamak.
II. köteklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bigünä adamy[Kimi] kötekledi.

A2 I. köteklemek 2 : Käýemek, igenmek, ýazgarmak.
II. köteklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şondan soň Wepanyň agalary[Kim] -da ony[Kimi] köteklemeklerini goýdular.

Köwejeklemek

A1 I. köwejeklemek 1 : Töweregine gorkuly, ätiýaçly garamak, garanjaklamak.
II. köwejeklemek→ [Kim]
Ör. Eşek bolsa ýykylyp ýatan seredip, gulagyny üşerdip, (ol)[Kim] köwejekläp gaçýardy.

A2 I. köwejeklemek 1 : Bir zadyň daşynda köw salyp aýlanmak.
II. köwejeklemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] köwejekläp durjak boldy.

Köwelmek

A1 I. köwelmek 1 : Oýnaklyk etmek, paňkarylmak, suwumsyzlyk etmek.
II. köwelmek→ [Kim]

Ör. Yakynda watanyma barjakdyryn, şu balagyna sygman ýörenler[Kim] köwelip bir elime düşayseda (çevrimiçi: http://wap.ertir.com/index.php?q =microblog&tag=watanym&page=6,25.03.2015).

Köwlemek1

A1 I. köwlemek 2 : Köwüp almak, düýbüni gazmak.
II.Köwlemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Kömür[Ne] köwlemek-de, ony ýüklemek hem daşamak işleri-de maşyn güýji bilen ýerine ýetirilýär.

Köwlemek2

A1 I. köwlemek 2 : Gelip-gidip durmak, aýlanyp durmak, gara bermek, dolanyp gelmek.
II. köwlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Wepanyň şol gidişi boldy, ol[Kim] dolanyp oba[Kime] köwlemedi.

Köwlenmek2

A1 I. köwlenmek 2 : Aýlanyp gelmek, dolanyp gelmek, gara bermek.
II. köwlenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Agşamlaryna ýatak ýerine[Kime] köwlenenok.

A2 I. köwlenmek 1 : Girdap bolup aýlanmak, towlanyp akmak.
II. köwlenmek→ [Kim]
Ör. Akmak ýatyr öz ugruna towlanyp, käte bolsa şowhun edýär (ol)[Kim] köwlenip.

Köwmek

A1 I. köwmek 2 : Gazyp çukur etmek, oýmak, gazmak (köplenç bir zadyň düýbüni).
II. köwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kepçesi bilen guýynyň böwşeňräk tarapyny[Kimi] köwüp başlapdy.

Köwsarlamak[köwsa:rlamak]

A1 I. köwsarlamak 1 : Öwsüp şemal urmak, köwsar urup şemal düşmek.
II. köwsarlamak→ {kim} tamamlayıcı
Ör. Diňe şemal{Kim} köwsarlady, gamyşlaryň uzynja ýapraklary has gatyrak şygyrdaşýardylar.

Köwzemek

A1 I. köwzemek 2 : Sowrup ýa-da silkip hapasyny aýyrmak, sowurmak (bugdaýy, tüwini we ş. m.).
II. köwzemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bugdaýy[Kimi] ýele köwzäp, hapasyny aýyrmak.

Köýlenmek[kö:ýlenmek]

A1 I. köýlenmek 1 : Bir zadyň pikirini etmek, oýlanmak, pikirlenmek, hyýallanmak.
II. köýlenmek→ [Kim]
Ör. Ol näme aýlanýar, näme oýlanýar, ol[Kim] näme köýlenýär, näme köýlenýär.

Köýmek

A1 I. köýmek 1 : Aşa bişip ýanmak, ýanyp zaýalanmak, ýanmak.
II. köýmek→ [Kim]
Ör. Et[Kim] köýüpdür.

A2 I. köýmek 1 : (Göçme manyda) Janyňy ýakmak, jowranmak, örtenmek, käýinmek.
II. köýmek→ [Kim]
Ör. Biz gaty mes, içiňiz ýansyn, bagryňyz[Kim] köýsün! -- diýip gygyrdy.

A3 I. köýmek 1 : Derek tutman galmak, biderek gitmek, dereksiz gitmek.
II. köýmek→ [Kim]
Ör. Bizim zadymyz[Kim] köýüp gitmejek.

Közemek[köezemek]

A1 I. közemek 1 : Köze öwrülip ýanyp başlamak, köz bolup ýanmak.
II. közemek→ [Kim]
Ör. Ojar oduny[Kim] soňabaka közäp ýanyp başlady.

Kuwwatlanmak[kuwwa:tlanmak]

A1 I. kuwwatlanmak 1 : Kuwwatly bolmak, zor bolmak, gujurlanmak, güýçlenmek.
II. kuwwatlanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gymmatly sözler bilen kuwwatlandy.

Küdelemek

A1 I. küdelemek 2 : Küde etmek, küde edip üýşürmek.
II. küdelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýatyrylan otlary[Kimi] küdelemek işi gutardy.

Küjülemek

A1 I. küjülemek 2 : Dokma küji etmek.
II. küjülemek→ [Kim], {kimi} tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] dokmamyzy{Kimi} küjüledik.

Kükemek

A1 I. kükemek 1 : Ýiti ys gelmek, ys bermek.
II. kükemek→ [Kim]

Ör. Şöhlesini döküän Günüň astynda, Gülden kükeýärdi duhi --atyrlar[Kim].

A2 I. kükemek 2 : Ýanman tüsseläp durmak, burugsamak.
II. kükemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çilimi[Kimi] kükedi.

Kükremek

A1 I. kükremek 1 : Esremek.
II. kükremek→ [Kim]
Ör. İner[Kim] agzyndan ak köpük saçyp kükräp çyrpynýar.

A2 I. kükremek 2 : (Göçme manyda) Gaharlanyp gaty gygyrmak, üstüne dyzymak.
II. kükremek→ [Kim],[Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ýigrenen adamsyna[Kime] şeýle bir şerebeli sözler bilen kükläp başlaýar welin, zada meňzeş däl.

A3 I. kükremek 1 : (Göçme manyda) Pýan, mes bolup gürlemek, düblemek.
II. kükremek→ [Kim]
Ör. Arkaýyn bol, ol geler, onda-da (ol)[Kim] kükräp geler.

Küljermek

A1 I. küljermek 1 : Kül ýaly bolmak, maýdalanmak, owranmak.
II. küljermek→ [Kim]
Ör. Onuň balkyldaýan gara gözlerindäki durmuş uçgunlary sönüp, (ol)[Kim] küljerip ojar közi ýaly umytsyz seredýärdi.

Külkelemek

A1 I. külkelemek 2 : Külke hala öwürmek, maýda-maýda etmek, ownuk etmek, owratmak.
II. külkelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] madeni[Kimi] külkeledi.

Külterlemek

A1 I. külterlemek 2 : Kelep şekilinde ýüp ýygnamak, kültem-kültem etmek.
II. külterlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Radionyň simlerini[Kimi] külterledi.

Külüňlemek

A1 I. külüňlemek 2 : Külüň bilen gazmak, külüň urup işlemek.
II. külüňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çagylly ýeri[Kimi] külüňledi.

Kümşüldemek

A1 I. kümşüldemek 2 : Alyn dişler bilen, çörek iýip, agzyny hereket etdirmek, agzyny gymyldatmak.
II. kümşüldemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dişleri gädilişen Näzikjemal[Kim], iýmiti[Kimi] kümsüldäp iýdi.

Küpürsemek

A1 I. küpürsemek 1 : Boş, ýumşak halda bolmak (ýer, ýel we ş. m. hakda).
II. küpürsemek→ [Kim]
Ör. Kätmen uran ýeri[Kim] küpürsäp ýatyr.

A2 I. küpürsemek 1 : (Göçme manyda) Hyjuwly geplemek, çalt-çalt gödek, tagaşyksyz hereket, etmek.
II. küpürsemek→ [Kim]
Ör. Men muňa düýbünden garşy! -- diýip, Gyzyl aga[Kim] küpürsäp ýerinden turdy.

Küreklemek

A1 I. küreklemek 2 : Kürek bilen artmak, kürek bilen sowurmak.
II. küreklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Tamyň üstüniň garyny[Kimi] küreкläp artdylar.

A2 I. küreklemek 1 : Kürek urup gaýygy öňe hereket etdirmek, kürek bilen sürmek.
II. küreklemek→ [Kim]
Ör. Gaýykly barýanlar[Kim] küreкleýärdiler.

Kürrelemek

A1 I. kürrelemek 1 : Kürre dogurmak, guzlamak (eşek hakda).
II. kürrelemek→ [Kim]
Ör. Myradyň eşegi[Kim] kürreläpdir.

Kürsemek

A1 I. kürsemek 2 : Hasyrdap girmek, ýüzüň ugruna baryp batly girmek.
II. kürsemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Halyk[Kim], ylgawyny ýazdyrman, mekdebe[Kime] kürsäp girdi.

Kürşermek

A1 I. kürşermek 2 : Ýüzüňi turşatmak, närazylyk bildirmek, närazy, görnüşde bolmak, ýüzüni sortdurmak.
II. kürşermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] heççi ýüzüni[Kimi] kürşerdi.

Kürtdürmek

A1 I. kürtdürmek 1 : Birdenkä saklanyp durmak, birden aýak çekmek.
II. kürtdürmek→ [Kim]

Ör. Emma weli, ol[Kim] şu ýere ýeteninden soň, birdenkä kürtdürip durdy.

Küssermek

A1 I. küssermek **1** : Haýbaty gaçmak, susty pes bolmak, gowşamak.
II. küssermek→ [Kim]
Ör. Ol sazandanyň ýüzüne seredende, çal murty[Kim] küsserýärdi.

Küşgürmek

A1 I. küşgürmek **3** : Biriniň ýa bir zadyň üstüne iti öjükdirip ugrukdyrmak.
II. küşgürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Tejribeli awçy[Kim] iti[Kimi] oňa[Kime] küşgürip awa saldy.

A2 I. küşgürmek **3** : (Göçme manyda) Göteriläp, azdyryp, birini başga biriniň üstüne öjükdirmek, erbet iş etmäge iteklemek.
II. küşgürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Şony[Kim] Ahalyň üstüne[Kime] küşgürmeli (Seyıdow, 1986: 302).

Kütelmek

A1 I. kütelmek **1** : Kütek bolmak, kesmezek bolmak, ötmezek bolmak.
II. kütelmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Pyçak{Kim} kütelipdir.

A2 I. kütelmek **1** : (Göçme manyda) Körzehin bolmak, akyly kütek bolup başlamak.
II. kütelmek→ [Kim]
Ör. Gara gözüň bilen gyýa gaşyňy, akyl[Kim] kütelmejek huşuny söýýän.

A3 I. kütelmek **1** : (Göçme manyda) Erbet görmek, gowy görmekden galmak.
II. kütelmek→ [Kim]
Ör. Onuň göreji[Kim] küteldi.

A4 I. kütelmek **1** : (Göçme manyda) Küti bolmak, galňamak.
II. kütelmek→ [Kim]
Ör. Söýşen ýürklerinin arasyndaki diwar[Kim] küteldi

Küýkermek

A1 I. küýkermek **1** : Garrap biliň bükülmek.
II. küýkermek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] küýkerýär.

A2 I. küýkermek **1** : Aşak eglip ýöremek.
II. küýkermek→ [Kim]
Ör. Olaryn billeri[Kim] indi küýkerýärler.

Küýlenmek

A1 I. küýlenmek 1 : Bir işi etmegiň pikirine düşmek, bir zady amala aşyrmagy ýüregiňe düwmek, hyýallanmak, pikirlenmek.
II. küýlenmek→ [Kim]
Ör. Senem joşa geldi, uçdy (ol)[Kim] küýlenip, Ýöremäge göwni etmän kanagat.

Küýsemek

A1 I. küýsemek 2 : Arzuw etmek, islemek.
II. küýsemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Men[Kim] turşy zat[Ne] küýseýärin.

A2 I. küýsemek 2 : Göresiň gelmek.
II. küýsemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Olaryň kiçi ogullaryny[Kimi] küýsemekleri has hem güýçlenipdi.

Kylmak

A1 I. kylmak 2 : (Könelişen söz) etmek
II. kylmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Serwiden tabyt[Ne] kylyp, gülden kepen etmek gerek.

Kynalmak[ky:nalmak]

A1 I. kynalmak 1 : Kyn bolmak, müşgil bolmak, çetinleşmek, agyrlaşmak.
II. kynalmak→ [Kim]
Ör. Çernyşowyň ýagdaýy[Kim] has kynaldy.

-L

Labyrdamak

A1 I. labyrdamak 1 : Labyrdyly ýanmak, tutaşyp gowy ýanmak, seslenip ýalynly ýanmak.
II. labyrdamak→ [Kim]
Ör. Ojar[Kim] labyrdap ýanýar.

Lagnatlamak

A1 I. lagnatlamak 2 : Gargyş etmek, nälet etmek.
II. lagnatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oglum, seniň kakaň pakyr jan berende, (ol)[Kim] şolaryň neslini[Kimi] lagnatlap gitdi.

Lagşamak

A1 I. lagşamak 1 : Könelmek, ugry gaçmak zerarly bozulmak, sandan çykmak.
II. lagşamak→ [Kim]
Ör. Maşynyň käber bölekleri[Kim] lagşapdyr (TTS).

A2 I. lagşamak 1 : Garrap, gujurdan galmak, sandan galmak.
II. lagşamak→ [Kim]
Ör. Göwresi[Kim] lagşamady, ýigitlik kuwwaty bilen ylgady.

Lagyrdamak
A1 I. lagyrdamak 1 : Bagyrdap ses etmek, bagyrmak (mal hakynda).
II. lagyrdamak→ [Kim]
Ör. Şahyryň göhertleri[Kim] lagyrdap durýar.

A2 I. lagyrdamak 1 : Galmagal etmek, köp geplemek, zeýrençli geplemek.
II. lagyrdamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Näme lagyrdap ýörsüň?!

A3 I. lagyrdamak 1 : Gorkudan ýaňa titremek, sandyramak.
II. lagyrdamak→ [Kim], [ZÖ]
Ör. Ol[Kim] gorkup[ZÖ] lagyrdap otyr.

Lahhyldamak
A1 I. lahhyldamak 1 : Bogazyňa salyp, gaty sesli gülmek, lah-lah edip gülmek.
II. lahhyldamak→ [Kim]
Ör. Maşynyň ýeňsesinde oturan gözi äýnekli adam[Kim] lahhyldap güldi.

Lakgyldamak
A1 I. lakgyldamak 1 : Biderek ýaňramak, bolgusyz gürlemek, laýygylyk etmek, ýaňramak.
II. lakgyldamak→ [Kim]
Ör. Her wagt söz oklap, (ol)[Kim] lakgyldap gülüp, Merediň goltugna kädi berýärdi.

Lakyrdamak
A1 I. lakyrdamak 1 : Gaýnap lakyrdyly ses etmek, gaýnamak.
II. lakyrdamak→ [Kim]
Ör. Semawar[Kim] lakyrdaýar.

A2 I. lakyrdamak 1 : Köp ulanylmak zerarly gowşamak, çagşamak, gowşap ses etmek.
II. lakyrdamak→ [Kim]
Ör. Stolux aýaklary[Kim] lakyrdaýar.

Lalaýlamak
A1 I. lalaýlamak 1 : (Gepleşik dili) Düşnüksiz geplemek, düşnüksiz seslenmek.
II. lalaýlamak→ [Kim]
Ör. Faşist köpekleri[Kim] guýruk bulaýlap, boýun burup, dyza çökýär lalaýlap.

Laňňyldamak

A1 I. laňňyldamak 1 : Bolgusyz gürrüň etmek, dereksiz ýaňramak, lakgyldamak.
II. laňňyldamak→ [Kim
Ör. (Sen)[Kim] Laňňyldap oturma-da, bar, işiň bilen bol!

Laplamak

A1 I. laplamak 1 : Ot alyp tutaşmak, tutaşanda ses edip ýanmak, lap-lap edip ýanmak.
II. laplamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ot{Kim} laplap ýanýar.

A2 I. laplamak 1 : (Göçme manyda) Gyzmak, ot ýaly ýanmak, temperatura ýokarlanmak.
II. laplamak→ [Kim]
Ör. Endamym[Kim] laplap gyzdy.

Lapyrdatmak

A1 I. lapyrdatmak 1 : (Gepleşik dili) Howlugyp şapyrdadyp iýmek, dökän-saçan owurtlap iýmek.
II. lapyrdatmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Lapyrdadyp unaş içmek.

Larsyldamak

A1 I. larsyldamak 1 : Lars-lars edip gaýnamak, larsyldyly gaýnamak.
II. larsyldamak→ [Kim]
Ör. Toşap[Kim] larsyldap , onuň elini ýakdy.

Lasyrdamak

A1 I. lasyrdamak 1 : Gaty gaýnap lasyrdyly ses etmek, gaty gaýnamak.
II. lasyrdamak→ [Kim]
Ör. Radiatoryň suwy[Kim] lasyrdap ugrady.

Lasyrdatmak

A1 I. lasyrdatmak 2 : Lasyrdyly gaýnatmak, gaty gaýnatyp lasyrdyly ses etdirmek, gaty gaýnatmak.
II. lasyrdatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Radiatoryň suwuny[Kimi] lasyrdadyp we buguny burugsadyp, belent depelere çykmaly bolýardy.

A2 I. lasyrdatmak 1 : (Göçme manyda) Ýakyp barmak, gaty gyzdyrmak (gün hakda).
II. lasyrdatmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gün{Kim} lasyrdatdy, howry ýüregiňe urýardy.

Laýyklamak[la:ýyklamak]

A1 I. laýyklamak 2 : Deň getirmek, laýyk etmek, barabar etmek.
II. laýyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Terezeni [Kimi] laýyklady (TTS).

A2 I. laýyklamak 3 : Dogry getirmek, dogrulamak, gönülemek.
II. laýyklamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Dürbüni[Kimi] öz gözüne[Kime] laýyklap, eýläk-beýläk gezdiren Annak seslenenini duýman galdy.

Lejikmek

A1 I. lejikmek 2 : Halys irmek, bizar bolmak, leji çykmak, ýadamak.
II. lejikmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Gurban[Kim] bu ýumuşlardan[Kimden] halys lejikdi, soň baýyň aýalyna we ogluna ýüzlenip: -- Zol Gurban bolup dur-la? ! -- diýip zeýrendi.

Lellermek

A1 I. lellermek 1 : Ysgynsyz bolmak, gowşak bolmak, sust bolmak, başarnyksyz bolmak.
II. lellermek→ [Kim]
Ör. Biz[Kim] juda lelleripdiris.

Lemmerlenmek

A1 I. lemmerlenmek 1 : Lemmer-lemmer bolmak, üsti-üstüne üýşmek, gat-gat bolmak.
II. lemmerlenmek→ [Kim]
Ör. Dag gerişleriniň iň belendiniň başynda pajarly gar[Kim] lemmerlenip ýatdy.

Lenjikmek

A1 I. lenjikmek 2 : Halys irmek, bizar bolmak.
II. lenjikmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Men)[Kim] Senin varsaky gürrüninden[Kimden] lenjikipdirin (TTS).

Leňkildemek

A1 I. leňkildemek 1 : Leňk-leňk edip ýöremek çalt we ýeňil ýöremek; leňk edip galmak.
II. leňkildemek→ [Kim]
Ör. Aşyr ir bilen nirädir (ol) [Kim] leňkildap barýardy.

Lepbermek

A1 I. lepbermek 2 : Ýapyrylyp oturmak, iki eplenen ýaly bolup oturmak, ýapbaşyp oturmak.
II. lepbermek→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Iç işikde[Kimde] lepberip oturdy.

Lezzetlenmek

A1 I. lezzetlenmek ı : Gowy iýmitden, ýakymly we mylaýym ýagdaýdan lezzet almak, maza almak, häzil etmek, oňat täsir almak.
II. lezzetlenmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sahawat[Kim] öz-özünden[Kimden] lezzetlenmek heseline gark bolup durdy.

Lägirmek

A1 I. lägirmek ı : Gaty ses bilen uzyn-uzyn çekip mälemek (owlak-guzy hakynda).
II. lägirmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Owlak{Kim} lägirýär.

A2 I. lägirmek ı : Aglap gaty gygyrmak (çaga hakda) ; gorkyňa gaty ses bilen gygyrmak (adam hakda).
II. lägirmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Duran ýerinde agzyny hatap ýaly açyp: --Wä-ä, wä-ä! -- diýip lägirdi.

Läliksiremek

A1 I. läliksiremek ı : Lälik bolan bolmak, aýnan bolmak, ynjyksyramak.
II. läliksiremek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Läliksiremäge wagt bolmany üçin, Artyk onuň üzeňňisine basdy.

Läşermek

A1 I. läşermek ı : Öli ýaly ýatmak, çäşerip ýatmak, gölermek.
II. läşermek→ [Kim]
Ör. Mal-garalar[Kim] läşerip ýatdy.

A2 I. läşermek ı : Serrelip ýatmak, düňderilişip ýatmak.
II. läşermek→ [Kim]
Ör. Gök biýarada boýy ýeten gawunlar[Kim] läşerip ýatyrdylar.

Ligirdemek

A1 I. ligirdemek ı : Gybyr-gybyr edip ýöremek, kiçijik ädim bilen ýöremek, gybyrdamak.
II. ligirdemek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Ligirdep yürüme (TTS).

Liňkildemek

A1 I. liňkildemek ı : Liňk-liňk edip ýöremek, agsaklap, keýtikläp ýöremek.
II. liňkildemek→ [Kim]

Ör. Sen kompaniýa ýygnanýançaň, men komandiriň ýanyna baryp geleýin! -- diýip, (ol)[Kim] liňkildäp sowuldy.

Lokgalamak

A1 I. lokgalamak 2 : Lokga-lokga etmek, bölek-bölek etmek, tokga-tokga etmek, tokgalamak.

II. lokgalamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Hamyry[Kimi] lokgalamak.

Lokguldamak

A1 I. lokguldamak 1 : Lok-lok edip gülmek, ýogyn ses bilen gülmek.

II. lokguldamak→ [Kim]

Ör. Başlygyň özi[Kim] hem lokguldap güldi.

Lokurdamak

A1 I. lokurdamak 1 : Lokur-lokur edip ses çykarmak, lokurdyly ses etmek.

II. lokurdamak→ [Kim]

Ör. Sorulýan suw çilim[Kim] lokurdap ses edýärdi.

Loňkuldamak

A1 I. loňkuldamak 1 : Loňkuldyly ýöriş bilen gitmek, loňk-loňk edip ýöremek; ylgamak, löňk-löňk edip ýöremek, löňküldemek.

II. loňkuldamak→ [Kim]

Ör. Ýaby[Kim] loňkuldamaga başlady.

A2 I. loňkuldamak 2 : Arabanyň ýa-da ulagyň üstünde aşak-ýokary galyp towsup oturmak.

II. loňkuldamak→ [Kim], [Kimde]

Ör. Ol[Kim] arabanyň üstünde[Kimde] loňkuldaýärdy.

Lowlamak

A1 I. lowlamak 1 : Ot alyp sesli ýanmak, tutaşyp ýalynly ýanmak, güýçli ýanmak.

II. lowlamak→ [Kim]

Ör. Lowlaýar kömür[Kim], Gyzarýar demir.

A2 I. lowlamak 1 : (Göçme manyda) Gaty gaharyň gelmek, janyň ýanyp gyzmak.

II. lowlamak→ [Kim]

Ör. Ol[Kim] gahardan ýana lowlaýärdı (TTS).

A3 I. lowlamak 1 : (Göçme manyda) Endamyň gyzdyrmak, teniň gyzmak, gyzgynyň galmak.

II. lowlamak→ [Kim]

Ör. Onuň ýüzi[Kim] lowlap, gözleri ýaldyrap gitdi.

Lowurdamak

A1 I. lowurdamak 1 : Güýçli lowurdyly ýanmak, tutaşyp ýalynly ýanmak.
II. lowurdamak→ [Kim]
Ör. Her gapyda ojaklarda ýakylýan otlar[Kim] lowurdap, köne tamlaryň diwarlarynyň ýüzüne şöhle salýardy.

A2 I. lowurdamak 1 : Öwşün atmak, şöhle bermek, ýalpyldamak, ýylpyldamak.
II. lowurdamak→ [Kim]
Ör. Maňlaýy sakar al atyň endamy[Kim] lowurdaýardy.

Lummurdamak

A1 I. lummurdamak 1 : Lummur-lummur edip sesli esremek (düýe hakda).
II. lummurdamak→ [Kim]
Ör. Mes erkek[Kim] lummurdap daşlady.

A2 I. lummurdamak 1 : (Göçme manyda) Lummur-lummur edip ses çykarmak, lummurdyly seslenmek, lokurdamak.
II. lummurdamak→ [Kim]
Ör. Başy serpinjekli mähnet çilim elden-ele gezdi, yzly-yzyna (ol)[Kim] lummurdap esredi.

Lükgelemek

A1 I. lükgelemek 2 : Bir ýere toplamak, jemlemek, ýygnamak, düýrlemek.
II. lükgelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hawa, Annaberdi ogluny sähelçe zat bilen öýerdi, (ol)[Kim] senem şujagaz zatlaryňy[Kimi] pul edipjik lükgeläýseň, bir zat bolar-da duruberer!

Lygyrdamak

A1 I. lygyrdamak 1 : Lygyrdyly ses çykarmak, lygyr-lygyr edip seslenmek, sesli gaýnamak.
II. lygyrdamak→ [Kim]
Ör. Bişen nahar[Kim] lygyrdap gaýnap durýardy.

Lykyrdamak

A1 I. lykyrdamak 1 : Lykyrdyly ses çykarmak, lykyr-lykyr edip seslenmek.
II. lykyrdamak→ [Kim]
Ör. Haçan küýzäniň agzyndan suw girip (ol)[Kim] lykyrdamaga başlanda, tilki: --Gap sesiňi, öljegiňe gülýärmiň? -- diýipdir.

-M

Madyrdamak

A1 I. madyrdamak 1 : Üznüksiz biderek geplemek, irginsiz ýaňrap oturmak.
II. madyrdamak→ [Kim]

Ör. Biz olaryň yzlaryna düşüp, garanjaklap ýörüs, emma olaryň aýdanlaryna düşünmeýäris --nemesçe (olar)[Kim] madyrdaýarlar.

Magallaklamak

A1 I. magallaklamak 2 : Ýanyndaky beýleki zatlardan saýlanyp, ýokarda elesläp görünmek, magallak atmak.

II. magallaklamak→ [Kim], [Kimde]

Ör. Obanyň ortasynda[Kimde] haýbatly beýik gala[Kim] magallaklaýardy.

Magtamak

A1 I. magtamak 2 : Gowy tarapyny aýtmak, öwmek, taryplamak.

II. magtamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] derrew agtygynyň adyny sorap bildi we onuň arassa saklanyşyny[Kimi] magtady.

Mahabatlamak[maha:batlamak]

A1 I. mahabatlamak 2 : (Könelişen söz) Esassyz öwmek, biderek taryplamak, öwüp arşa çykarmak.

II. mahabatlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Hawa-da ýetişerçe-de wagt geçipdir -- diýip, (ol) [Kim] doganyň gylyklaryny[Kimi] mahabatlap gürledi.

Makullamak[ma:ku:llamak]

A1 I. makullamak 2 : Maksada laýyk hasaplamak, dogry diýip tapmak, makul bilmek, ýerlikli hasap etmek, oňlamak.

II. makullamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Men)[Kim] Seniň häzirki maslahatyňy[Kimi] makullaýaryn.

Malalamak[ma:lalamak]

A1 I. malalamak 2 : Mala basyp, ýeri bejermek, mala basmak.

II. malalamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Kesekleri[Kimi] owratmak we topragyň üstüni tekizlemek maksady bilen boronalamaly we malalamaly.

Manipulirlemek

A1 I. manipulirlemek 2 : Manipulýasiýa geçirmek.

II. manipulirlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. 2009-njy ýylda "Serhetsiz lukmanlar" atly halkara gurama[Kim] , ýurduň saglygy saklaýyş ulgamyna degişli bolan statistiki sanlary[Kimi] manipulirlemek baradaky döwlet syýasatynyň bir bölegi bolmaklygy islemedi we ýurdy terk etmek kararyna geldi (Türkmenistandaky aýallar, 2013: 40).

Masgaralamak

A1 I. masgaralamak 2 : Masgara, biabraý etmek, ile gülki etmek, abraýdan düşürmek.
II. masgaralamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bu[Kim] meni[Kimi] masgaralamaga gelendir.

Maslahatlaşmak

A1 I. maslahatlaşmak 2 : Biri bilen bilelikde maslahat etmek, biri meseläni ara alyp, pikir alyşmak, bir zat barada biri bilen geňeş etmek, birine geňeş salmak, geňeşmek.
II. maslahatlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Sen[Kim] häziriň özünde onuň bilen[Kimle] indi näme etmelidigini maslahatlaşmalysyň.

Maşjarmak

A1 I. maşjarmak 1 : Agram düşüp ýepbeşmek, ýemşertmek, maşjarylmak.
II. maşjarmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Labyr basan köpri ýaly aşak maşjardy.

Maşynlamak[maşy:nlamak]

A1 I. maşynlamak 2 : Mala emeli usul bilen tohum bermek.
II. maşynlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Goýunlary[Kimi] maşynlamakda hem bakmakda seniň birinji çopan -- diýip aýtmazdy.

Mawlamak[ma:wlamak]

A1 I. mawlamak 1 : Maw-maw edip gygyrmak, gygyryp seslenmek (pişik hakynda).
II. mawlamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Daýzanyň penjesiniň astynda pişik{Kim} boguk sesi bilen mawlady.

Maýdalamak

A1 I. maýdalamak 2 : Maýda-maýda etmek, böleklere bölmek, ownatmak, uşatmak.
II. maýdalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Oduny[Kimi] maýdalady.

A2 I. maýdalamak 2 : Iri puly hyrdalamak, böleklemek, uşatmak.
II. maýdalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüzlügi[Kimi] maýdalamak.

Maýlamak

A1 I. maýlamak 1 : Maýyl bolmak, ýylap başlamak, ýylamak (howa hakynda).
II. maýlamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Howa{Kim} maýlap, mal-garalar gök otdan garynlaryny mazaly ýazanda bolsalar, dag başynyň gary heniz eremändi.

Maýmyklamak

A1 I. maýmyklamak 1 : İki gapdala çaýkanybrak ýöremek, çaýşygrak basyp ýöremek, maýmyldamak.
II. maýmyklamak→ [Kim]
Ör. Telim ördek çagasy[Kim] maýmyklap, çöplüklere sümüldiler.

Maýyrmak

A1 I. maýyrmak 2 : Agyr ýük ýa-da iş zerarly şikes ýetirmek, maýyp etmek, maýryk etmek.
II. maýyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Eşege agyr ýük urup, ony[Kimi] tiz maýryp taşladylar.

A2 I. maýyrmak 2 : (Göçme manyda) Işe ýarawsyz etmek, sandan çykarmak, döwmek.
II. maýyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Heniz bir ýyldan köp wagt geçmänkä, (ol)[Kim] dört sany ýük maýyny[Kimi] maýryp taşlady.

A3 I. maýyrmak 2 : (Göçme manyda) Halys etmek, irizmek, ýadatmak.
II. maýyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hawa, hawa, meýt, ol betbagtlaryň çaýy, nasy, süýjüsi[Kim] hem adamyny[Kimi] maýyrjak.

Mazamlamak[ma:zamlamak]

A1 I. mazamlamak 2 : Bir zadyňy birine görkezip öwünmek, bir zady birine güjeňlemek
II. mazamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýagşy gül, ýagşy gül! -- diýip, güllerini[Kimi] mazamlaýar.

Medeniýetleşmek

A1 I. medeniýetleşmek 1 : Birneme medeniýetli bolmak, medeniýetliräk bolmak, medeniýeti, düşünjeliligi artyp başlamak, medeniýetli bolmak.
II. medeniýetleşmek→ [Kim]
Ör. Onuň özi hem üýtgäpdir: (Olar)[Kim] Medeniýetleşipdir, salykatlanypdyr, gürlände-de has edepli gürlemäge endik edipdirler.

Meniklenmek

A1 I. meniklenmek 1 : Akyllanyp başlamak, düşbi bolmak, paýhaslanmak.
II. meniklenmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] meniklenipdir.

A2 I. meniklenmek 1 : Dogumly bolup başlamak dogumlanmak.
II. meniklenmek→ [Kim]

Ör. Sen[Kim] agaň bilen meniklenme, aga gözleşmeli bolsa, her kimiň hem agasy bardyr.

Meňzemek

A1 I. meňzemek 2 : Başga bir zada ogşamak, meňzeş bolmak, çalyşym etmek.
II. meňzemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gurt uruşda bolan ahyrky iki ýylynda misli söýgniň we ýigrenijiň ýörde mekdebini gutaryp, hatymkerde bolan adama[Kime] meňzeýärdi.

Merkezleşmek

A1 I. merkezleşmek 2 : Bir merkeze jemlemek, bir merkeze garaşly bolmak.
II. merkezleşdmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Biziň ýurdumyzyň territoriýasynda[Kimde] köpmilletli döwlet[Kim] merkezleşip emele gelip başlandyr.

Mertebelemek

A1 I. mertebelemek 2 : Derejesini götermek, hatyrasyny tutmak, hormatlamak.
II. mertebelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garly[Kim] «başlyk» sözüni[Kimi] ýörite mertebeläp aýtdy.

Meselmek

A1 I. meselmek 1 : Mes bolup boşlamak, ykdysady durmuşyň ýagşylaşmak.
II. meselmek→ [Kim]
Ör. Ýaran[Kim] kolhoza çlen bolup gireli bäri örän meselipdir.

A2 I. meselmek 1 : Dökün dökülmek arkaly gurplanmak, mes bolmak.
II. meselmek→ [Kim]
Ör. Pagta ekiljek ýerler[Kim] örän meselipdir.

A3 I. meselmek 1 : Güýjäp başlamak, köpelmek, joşmak.
II. meselmek→ [Kim]
Ör. Suw[Kim] indi meseldi ahyry.

Mesirgemek

A1 I. mesirgemek 1 : Meslik etmek, mes bolmak.
II. mesirgemek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Ýersiz ýere mesirgäp, götermediň doklugy.

A2 I. mesirgemek 1 : Möwç almak, hyjuwlanmak.
II. mesirgemek→ [Kim]
Ör. Joş alyp, çyrpynyp akyp, Ýaz derýa[Kim] mesirgäp galdy.

Meşgullanmak[meşgu:llanmak]

A1 I. meşgullanmak 2 : Bir iş ýa-da bir zat bilen meşgul bolmak, bir zada güýmenmek, gümra bolmak.
II. meşgullanmak→ [Kim],[Kimle]
Ör. Gazyp çykarmaklyk bilen[Kimle] arheologiýa ylmy[Kim] meşgullanýar.

Meýillenmek
A1 I. meýillenmek 2 : Meýil etmek, hyýal etmek, göwün etmek, hyýallanmak.
II. meýillenmek→ [Kim],[Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gezelenje gitmäge[Kime] meýillenmek.

Meýmiremek
A1 I. meýmiremek 1 : Belli bir zadyň täsiri netijesinde ymyzganmak, irkilmek, irkiljiremek.
II. meýmiremek→ [Kim]
Ör. Men[Kim] meýmiremesem bolýar.

Mäjumlamak[mäju:mlamak]
A1 I. mäjumlamak 2 : Garym-gatym etmek, garjaşdyrmak, ezmek, mäjerlemek.
II. mäjumlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň adatlanan elleri[Kim] suw bilen uny[Kimi] sanly salymda mäjumlady-da, güýçli, çalasyn ýumrugy hamyryň eýini ýetirdi.

Mäkämlemek
A1 I. mäkämlemek 2 : Mäkäm etmek, gaýym etmek, pugtalamak, berklemek.
II. mäkämlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Dalbarlyk diken pürslerimiziň düýbüni[Kimi] pugta mäkämledik.

A2 I. mäkämlemek 2 : Pugta ildirmek, ýapmak, beklemek, berkitmek.
II. mäkämlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Derwezäniň işigini[Kimi] mäkämläň!

Mälemek
A1 I. mälemek 1 : «Mä» edip seslenmek (geçi, goýun we ş. m. hakynda).
II. mälemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] häzir sowuk howada mälamäge --de ýaraman duran ýalydy.

Mäzleşmek
A1 I. mäzleşmek 1 : Gubarlap, ýaşaryp durmak.
II. mäzleşmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Onuň gözleri{Kim} mäzleşdi, mawyny tanan ýaly, çala gymyldady.

Miwelemek[mi:welemek]
A1 I. miwelemek 1 : Miwe getirmek, iýmiş getirmek.

II. miwelemek→ [Kim]
Ör. Biderek biten agaçlar[Kim] miweli agaçlary ösmäge, miwelemäge goýmazlar.

A2 I. miwelemek 1 : (Göçme manyda) Yzyny ýörediji nesil emele gelmek, nesil ýetişdirmek.
II. miwelemek→ [Kim]
Ör. Tämiz sürüp, eken bagyň[Kim] miweläp ýetişdi, Lenin.

Molamak[mo:lamak]
A1 I. molamak 1 : «Mo-o» edip seslenmek, gygyrmak (sygyr, öküz hakda).
II. molamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Sygyrlar{Kim} ýogyn ses bilen howany ýaňlandyryp moloýardylar.

Moýmuldamak
A1 I. moýmuldamak 1 : Gaz ýörüşini edip ýöremek.
II. moýmuldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Şol sözünden soň Halnazaryňka bakan moýmuldap ugrady.

Möhürlemek
A1 I. möhürlemek 2 : (Könelişen söz) Peçat basmak, Möhür goýmak, tagmalamak.
II. möhürlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Wagonlaryň agzyny[Kimi] möhürlediler.

Möjükmek
A1 I. möjükmek 1 : Bir zadyň degmegi, urulmagy zerarly bir ýeriňde inkes, zeper ýetmek.
II. möjükmek→ [Kim]
Ör. Amanowun dyzy[Kim] gaty möjüküp, agrysyny-da unudup derrew Poladow bilen boldy.

Mölermek[mö:lermek]
A1 I. mölermek 1 : Bir zada aňkaryp durmak, aňkaryp seretmek geň galyp, aňk bolup durmak.
II. mölermek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Baý ogly galpyl-da düşdi, gözleri{Kim} mölerdi.

Mönsüremek[mö:nsüremek]
A1 I. mönsüremek 1 : Bir zady bilmediksirän bolmak, jögülik etmek, hilegärlik bilen aňkawlyga salmak.
II. mönsüremek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk ýene mönsüräp azm urdy.

Möňňürmek

A1 I. möňňürmek 1 : Gaty sesli aglamak, uly iliň bilen aglamak.
II. möňňürmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Waý, Aýjemalymdan aýryldym-leý! -- diýip, köçäniň ugrunda möňňürip aglady.

A2 I. möňňürmek 2 : (Göçme manyda) Bir zada çydaman dat etmek, bagyryp durmak.
II. möňňürmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol özüniň iki egninden basýan horluga çydap bilmän, (ol)[Kim] özüniň iki egninden basýan horluga[Kime]) möňňürip goýbermäge çenli baryp ýetipdi.

Möwjemek
A1 I. möwjemek 1 : Möwç almak, güýji artmak, güýjemek, gazaplanmak.
II. möwjemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Esreşýär erkekler, kükreşýär kerler, aýazda möwjeýär olaryň joşy[Kim] .

Möwlemek
A1 I. möwlemek 1 : Ýala gelmek (it hakda) , mawa gelmek (pişik hakda).
II. möwlemek→ [Kim]
Ör. Olaryň arasynda biri[Kim] ganjyk eken, möwleýän eken.

Mumlamak[mu:mlamak]
A1 I. mumlamak 2 : Mum çalmak, mum sürtmek.
II. mumlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ädikçi[Kim] sapagy[Kimi] mumlap, soňra tikip başlaýan.

Mumyýalamak[mu:myýalamak]
A1 I. mumyýalamak 2 : Mumyýa çalmak, mumyýa sürtmek.
II. mumyýalamak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] jeseti{Kimi} mumyýalamak.

Murdarlanmak[murda:rlanmak]
A1 I. murdarlanmak 1 : Murdar bolmak, ýigrenji görünmek, erbet bolmak, nejisligi artmak.
II. murdarlanmak→ [Kim]
Ör. Ak daş[Kim] murdarlanyp gabryň üstünde mese-mälim iki kölege durýar.

Mübäreklemek
A1 I. mübäreklemek 2 : Alkyşlamak, gutlamak.
II. mübäreklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eziz Nadežda Semýonowna[Kim], sizi[Kimi] dogan günüňiz bilen mübärekleýärin, size uzak ýaş, bagtly durmuş arzuw edýärin!

A2 I. mübäreklemek 2 : Tarypyny etmek, taryplamak.
II. mübäreklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oglan[Kim] mün atyňa, özüňi[Kimi] mübärekläp, bir nama diý!

Münderlemek

A1 I. münderlemek 3 : Biri-biriniň üstüne goýmak, gat-gat edip basmak, üýşürmek.
II. münderlemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Transportioryň üsti billen ýokary çykýan kerpiçleri[Kimi] ussalar[Kim] çaltlyk bilen alyp, diwarlaryň üstüne[Kime] münderleýärler.

Münmek

A1 I. münmek 2 : Bir ýere gitmekçi bolup, ulag üstünde oturmak.
II. münmek→ [Kim], {kime}tamamlayıcı
Ör. Aýsoltan[Kim] şol tämiz howada samolýata{Kime} münmäge taýynlanýardy.

A2 I. münmek 2 : Bir zadyň üstüne, ýokary çykmak, üstünde oturmak.
II. münmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ýene mündi ejesiniň dyzyna[Kime].

Müňküldemek

A1 I. müňküldemek 1 : Herekete gelmek, gymyldamak.
II. müňküldemek→ [Kim]
Ör. Halnazaryň dodaklary[Kim] müňküldedi, ýumrugyny ýokary galdyryp, galjak ýaly göründi.

Müňkürlenmek

A1 I. müňkürlenmek 2 : Müňkür bolmak, müňkürlik etmek, iňkislenmek, betgumanlyk etmek, şübhelenmek.
II. müňkürlenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň indi özi[Kim] hem hatyň güýjüne[Kime] müňkürleşip keýpi bozuldy.

Müňzemek

A1 I. müňzemek 1 : Öňe tarap hereket etmek, öňe omzamak, öňe sürünmek.
II.müňzemek→ [Kim]
Ör. Eje, sen zady gaýgy etme, ynha buldozer[Kim] gelip bir müňzär welin, köçeler edil süpürilene döner!

Mürrelmek

A1 I. mürrelmek 1 : Mürrik bolmak, mürrük bolup ösmek (gawun-garpuz, miwe we ş. m. hakda).
II. mürrelmek→ [Kim]
Ör. Alma[Kim] mürrelipdir.

A2 I. mürrelmek 1 : (Göçme manyda) Güýji, gujury gaçmak, horlanyp kiçelmek.
II. mürrelmek→[Kim]
Ör. Bossan eje[Kim] mürrelipdir.

Mürreltmek
A1 I. mürreltmek 1 : Erkini alyp ýygyrmak, bükmek.
II. mürreltmek→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Uky{Kim} mürreldip barýan bolsa, ýatyber!

Mürşermek
A1 I. mürşermek 1 : Ýygyrt-ýygyrt bolmak, ýygrylmak, çytylmak.
II. mürşermek→ [Kim]
Ör. Onuň neşebent ýüzi[Kim] hasda mürşerdi.

Müýnürgemek
A1 I. müýnürgemek 1 : Müýnli bolmak, ýazykly, etmişli halda görünmek, utanjyramak.
II. müýnürgemek→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Öz beren jogabymyň ýüzleýdigine müýnürgäp ýylgyrdym.

Müzzermek
A1 I. müzzermek 1 : Sust bakmak, ýygralyk etmek, müýnürgäp ýygryljyramak.
II. müzzermek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bally başyny aşak salyp müzzerdi.

A2 I. müzzermek 1 : (Göçme manyda) Ejizlik etmek, bir zatdan basylyp namartlamak.
II. müzzermek→ [Kim]
Ör. Görogly[Kim] kynçylygyň öňünde müzzermeýär.

Myçmak
A1 I. myçmak 2 : Nyşanasyz atmak, çenemän atmak.
II. myçmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mergen[Kim] tisginip, tüpeňini[Kim] myçyp goýberipdir.

A2 I. myçmak 1 : Uly tizlik bilen ýöremek, örän çalt gitmek.
II. myçmak→ [Kim]
Ör. Otly[Kim] myçýar, polat ýoldan ýel ýaly.

A3 I. myçmak 1 : (Göçme manyda) Ýalan sözlemek, toslap ýok zady aýtmak, çypdyrmak.
II. myçmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Bay myçdyň-ow (TTS)!

Mydyrdamak

A1 I. mydyrdamak 1 : Ýuwaşjadan geplemek, eşidiler--eşidilmez ýaly geplemek. II. mydyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Kagyzlary birin-birin okýaýar, öz içinden mydyrdaýar.

Myhlamak[my:hlamak]

A1 I. myhlamak 2 : Myh kakyp berkitmek, çüýlemek.
II. myhlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk çekiç bilen agaja[Kime] myhlady.

Myhmanlamak[my:hma:nlamak]

A1 I. myhmanlamak 1 : Myhmana hezzet etmek, myhman edip almak.
II. myhmanlamak→ [Kim]
Ör. Başlyk[Kim] hem bir gün eneli-ogly myhmanlady.

Myžgamak

A1 I. myžgamak 1 : Öl bolmak, çyg çekyp, myžžyk bolmak.
II. myžgamak→ [Kim]
Ör. Derlemekden ýaňa onuň köýnegi[Kim] myžgady.

Myžžarmak

A1 I. myžžarmak 1 : Suwy, şiresi çykyp durmak, myžžyk bolmak, ezilmek.
II. myžžarmak→ [Kim]
Ör. Çeleklerde çakyr üçin ezilen üzümler[Kim] myžžarypdyr.

A2 I. myžžarmak 1 : (Göçme manyda) Etli-ganlylyk ýa-da ýumşaklyk zerarly mylkyldap durmak.
II. myžžarmak→ [Kim]
Ör. Siz[Kim], eýlemi etmedik hamyr ýaly myžžarman, etiňizi gatadyň!

Mylaýymlanmak[myla:ýymlanmak]

A1 I. mylaýymlanmak 1 : Mylaýym, ýumşak bolmak, göwne ýaramly bolmak (predmet, zat hakda).
II. mylaýymlanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] bir neme mylaýymlanypdyr (TTS).

A2 I. mylaýymlanmak 1 : Maýlap başlamak, jana ýaramly bolmak.
II. mylaýymlanmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] mylaýymlanýar.

A3 I. mylaýymlanmak 1 : Ýyp-ýyly bolmak (suw hakynda).
II. mylaýymlanmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Suw{Kim} mylaýymlanypdyr.

A4 I. mylaýymlanmak 1 : Gulaga ýakymly degip başlamak, hoş ýakmak, ýakymly täsir etmek (ses, owaz hakda).
II. mylaýymlanmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ýaş bagşynyň sesi{Kim} barha mylaýymlanýar.

A5 I. mylaýymlanmak 1 : Açyk göwünli hem hoş gylykly bolmak, süýji dili bolmak, alçaklyk etmek.
II. mylaýymlanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] tyz gyzýardy, sözleýärdi, öýkeleýärdi, tizde sowaýardy, mylaýymlanýardy.

Mylaýymsyramak[myla:ýymsyramak]

A1 I. mylaýymsyramak 1 : Açyk göwünli, hoş gylykly bolan bolmak ýarnjaňlyk etmek.
II. mylaýymsyramak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] şeýle ýesrlik bilen mylaýymsyrady welin, komandir ýesirlikleriň düýp mazmynyny eýýäm aňlady we onuň ýüzünde ýigrenç alamatlary peýda boldy.

Mylkyldamak

A1 I. mylkyldamak 1 : Ýumşaklyk zerarly tulkuldap durmak, mylk-mylk edip durmak.
II. mylkyldamak→ [Kim]
Ör. Köçãniñ ýagdaýy[Kim] jaýyň içindãkiden-de erbetdi: asfalt alan hamyr ýaly ýumşapdy, mylkyldap ýatyrdy. (çevrimiçi: http://m.ertir.com/index.php?q=blog&view=97917, 12/05/2015).

Mymyldamak[my:myldamak]

A1 I. mymyldamak 1 : Endigan, siňňin yrgyldap durmak, hereket edip durmak.
II. mymyldamak→ [Kim]
Ör. Tamyň gapysynyň ýokary gapdalynda, kiçijik penjiraniň öňünde prujinaly üstünde duran ak krowaty[Kim] mymyldady.

Mymyramak[my:myramak]

A1 I. mymyramak 1 : Asuda halda bolmak.
II. mymyramak→ [Kim]
Ör. Mawy deňiz[Kim] rahat mymyraýardy, şelpelerini çala yralaýardy.

A2 I. mymyramak 1 : Janyň şypa tapyp, lezzet alyp, ukuly ýagdaýda meýmiremek.
II. mymyramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk maňlaýyny iki eliniň aýasyna goýup gyzgyn gürrüň astynda mymyrady.

Mynçgamak

A1 I. mynçgamak 3 : Bir zady eliň içinde owkalamak, owkalap mynjyratmak, mynçgalap ezmek, owmak, mynçgalamak.
II. mynçgamak→ [Kim], [Kimi], [Kimde]
Ör. Ol[Kim] ýüpegi[Kimi] barmaklarynyň arasynda[Kimde] mynçgalap, garşysyndaky adama görkezýärdi.

Mynjyramak

A1 I. mynjyramak 1 : Baslygyp ýa-da zor görüp owranyp gitmek, pytramak, ezilmek.
II. mynjyramak→ [Kim]
Ör. Ýumurtga[Kim] mynjyrapdyr (TTS).

A2 I. mynjyramak 1 : (Göçme manyda) Ýok bolmak, ölmek.
II. mynjyramak→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Duşmanlaryň bosgunlary girere süren tapman, ibirtde-zibirt bolup, top oklarynyň astynda mynjyraýardylar.

Myňňyldamak

A1 I. myňňyldamak 1 : Endigan, siňňin yrgyldap durmak, hereket edip durmak.
II. myňňyldamak→ [Kim]
Ör. Duwan[Kim] myňňyldady.

A2 I. myňňyldamak 1 : Burnuňa salyp geplemek, myňňy-myňňy edip geplemek.
II. myňňyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Näme, agzyňa suw alan ýaly myňňyldaýar?

Myrdyrdamak

A1 I. myrdyrdamak 1 : Ýuwaşjadan geplemek, eşidiler-eşidilmez ýaly geplemek, .
II. myrdyrdamak→ [Kim]
Ör. Kagyzlary birin-birin okaýar, (ol)[Kim] öz içinden mydyrdaýar.

Myrlamak

A1 I. myrlamak 1 : Myr-myr edip seslenmek, myrryldyly ses çykarmak (pişik hakda).
II. myrlamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Pişik{Kim} myrlaýar.

A2 I. myrlamak 1 : Çalaja hor çekip, süýji ukuda ýatmak.
II. myrlamak→ [Kim]
Ör. Onuň gapdalyndaky jigisi[Kim] guzy ýaly myrlap ýatyrdy.

Myssarmak

A1 I. myssarmak 1 : Myssyk bolmak, terligi gaçmak, ýumşamak (ir-iýmiş, miwe hakda).
II. myssarmak→ [Kim]
Ör. Gawun[Kim] myssarypdyr.

A2 I. myssarmak 1 : Solgun we gowşak görünmek.
II. myssarmak→ [Kim]
Ör. Heniz tüý çykmadyk ter ýaňaklary[Kim], myssaryp görünýär.

A3 I. myssarmak 1 : Gowzamak zerarly dykyzlygy gaçmak, boşlaň bolmak.
II. myssarmak→ [Kim]
Ör. Ýaşikleriň gapdalynda meşikler[Kim] myssarýardy.

Myssyldamak

A1 I. myssyldamak 1 : Myssyldyly dem almak, burnuň bilen asuda dem almak.
II. myssyldamak→ [Kim]
Ör. Süýji ukuda ýatan kentliler[Kim] myssyldaýar.

Myşlamak

A1 I. myşlamak 1 : Sesli dem almak.
II. myşlamak→ [Kim]
Ör. Sygyr as-kem tamşanan boldy-da (ol)[Kim] otdan ýüzini sowup, çalaja myşlady.

Mytdyldamak

A1 I. mytdyldamak 1 : Maýda ädimläp, ýuwaş ýöremek, haýal gitmek, haýal hereket etmek.
II. mytdyldamak→ [Kim]
Ör. Şol wagt ýol bilen Mergen aga[Kim] mytdyldap gelýärdi.

-N

Naçarlamak[na:ça:rlamak]

A1 I. naçarlamak 1 : Naçarlyk etmek, naçar galmak, erksizlenmek, ejizlemek.
II. naçarlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] bir gapynyň agzynda gysmyljyrap we naçarlap çyňsamaga durdy.

Nagyşlamak

A1 I. nagyşlamak 2 : Nagyş bilen bejermek, nagyş salmak, nagyş çekmek.
II. nagyşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Düzüpdir mekdebe şeýle bir albom, Goýupdyr oň gyralaryny[Kimi (ol)[Kim] nagyşlap, açsaň her sahypa durşuna bir tom.

Naharlamak

A1 I. naharlamak 2 : Nahar bermek, nahar iýdirmek.

II. naharlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gul eýeleri[Kim] öz gullaryny[Kimi] bütinleý diýen ýaly naharlamandyrlar.

Nalamak[na:la:mak]

A1 I. nalamak 2 : Biriniň elinden dat etmek, biri ýa-da bir zat barada gaty närazalyk bildirmek, güýçli zeýrenmek.
II. nalamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] öz gününden[Kimden] nalar ýalymydy näme?!

Nallamak[na:llamak]

A1 I. nallamak 2 : Nal kakmak, nal berkitmek.
II. nallamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Atyň aýaklaryny[Kimi] nallamak.

Namartlamak[na:ma:rtlamak]

A1 I. namartlamak 1 : Namart bolmak, gorkaklyk etmek, namartlyk etmek, bigaýratlap başlamak, ejizlemek.
II. namartlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] beýle namartlaýdymyka?

A2 I. namartlamak 1 : Sözünden dänmek, sözünde tapylmazlyk, ähtiňden dänmek.
II. namartlamak→ [Kim]
Ör. Men son: "(Sen)[Kim] Gul yeser namartlama-da, bir az gujurlan" diyip, serdara azm urdum.

Naýçalamak

A1 I. naýçalamak 1 : Naýça emele gelip başlamak, düwüp başlamak, düwmek.
II. naýçalamak→ [Kim]
Ör. Hyýar[Kim] gülüni dökenden soň naýçalap başlaýar.

Naýzalamak

A1 I. naýzalamak 2 : Naýza sançmak, naýza sanjyp ýaralamak, naýza bilen dürtüşmek.
II. naýzalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmany[Kimi] naýzalamak.

Nazarlamak

A1 I. nazarlamak 2 : Bir zada seretmek, çemine göz gezdirmek.
II. nazarlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ala gözlerini Muhammede[Kime] nazarlap: -- Men-ä seniň näme diýjek bolýandygyňa hiç düşünüp bilmeýärin! -- diýip, diňirgenip durdy.

A2 I. nazarlamak 3 : Garawula almak, çenemek.
II. nazarlamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Rezin[Kim] turbany[Kimi] Orazalynyň döşüne[Kime] nazarlap, suw pürkdi welin, Orazaly döşünden ok degen däldi öýtmedi.

Nejislemek[neji:slemek]
A1 I. nejislemek 2 : Pislemek, näletlemek.
II. nejislemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ony[Kimi] hemmeler[Kim] nejisledi.

Nemjiremek
A1 I. nemjiremek 1 : Birneme çyg çekdirmek, birazajyk yzgar aldyrmak.
II. nemjiremek→ [Kim]
Ör. Radiatordan uly güýç bilen bug çykyp, maşynyň aýnasy[Kim] nemjiredi.

Nemlemek
A1 I. nemlemek 2 : Çyg çekdirmek, yzgar aldyrmak, çygjartmak.
II. nemlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tohumlary[Kimi] nemlemek.

Näletlemek
A1 I. näletlemek 2 : Nälet aýtmak, gargyş etmek, gargamak.
II. näletlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Zelili[Kim] watansöýüjilik duýgusyna ýugrulan ýalkymly goşgularynda talaňçylary[Kimi] näletläpdir.

Näsaglamak
A1 I. näsaglamak 1 : Bir kesele duçar bolmak, nähoş bolmak, syrkawlamak.
II. näsaglamak→ [Kim]
Ör. Täze mirabymyz[Kim] näsaglady.

Näzirgemek
A1 I. näzirgemek 1 : Näz etmek, näzli bolmak.
II. näzirgemek→ [Kim]
Ör. Aýaly[Kim] näzigräp aýtdy oňa: — Wassyldan oturma, işiň bilen bol!

A2 I. näzirgemek 1 : Läliklik etmek, lälik bolmak, läliksirmek, sypaýyçylykly bahana aramak.
II. näzirgemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Näzirgäp gürrüň etmek.

Nikalamak[nika:lamak]
A1 I. nikalamak 1 : Nika gyýmak, nikaly etmek, nikada duruzmak.
II. nikalamak→ [Kim]

Ör. Men[Kim] gyrnak hem bolsam, şerigat kanunyna görä nikalanmasaň, meniň ýanyma gelmersiň.

Niýetlemek

A1 I. niýetlemek 3 : Bir zada, işe öňünden niýet etmek.
II. niýetlemek→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. (Biz)[Kim] Maral gyza[Kime] uzak ömür, beýik bagt[Ne] niýetleýäris.

Nogtalamak

A1 I. nogtalamak 2 : Nogta salmak.
II. nogtalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] Göläni[Kimi] nogtalamak.

A2 I. nogtalamak 1 : (Göçme manyda) Erk-ygtyýary ele alynmak, agzyna seretdirilmek, ygtyýary elden gitmek.
II. nogtalamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Alaçsyz nogtalanyp galmak.

Nokatlamak

A1 I. nokatlamak 2 : Gep nokatlamak-heçjikläp birsyhly gaýtalap durmak.
II. nokatlamak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Ýeri, (sen)[Kim] gep{Ne} nokatlap, oturma bes et!

Nurlanmak[nu:rlanmak]

A1 I. nurlanmak 1 : Ýagtylanmak, şöhlelenmek.
II. nurlanmak→ [Kim]
Ör. Onuň gözi-de, ýüzi-de, göwni-de[Kim] nurlanýar.

Nygtamak

A1 I. nygtamak 2 : Bir zady aýratyn bellemek, aýratyn belläp geçmek.
II. nygtamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kemine[Kim] gaýtalanany öz pikirini[Kimi] has pugta nygtamak üçin peýdalanýar.

Nyrhlamak

A1 I. nyrhlamak 1 : Nyrh kesmek, bahalamak.
II. nyrhlamak→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Näçe nyrhlaýardynyz (TTS)?

Nyşanalamak[nyşa:nalamak]

A1 I. nyşanalamak 2 : Nyşana dogrulamak, nyşana tarap çenemek, nyşana almak.
II. nyşanalamak→ [Kim], [Kimden]

Ör. Ol[Kim] ýylanyň kellesinden[Kimden] nyşanalady (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=ny%C5%9Fan&lang=tk&search=Search &key=&tax=-1,17.03.2015)

-O

Oburmak[o:burmak]

A1 I. oburmak 2 : Bir zadyň ýüzüni, içini zarp bilen goparmak, oýmak.
II. oburmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Suw[Kim] kenary[Kimi] oburypdyr.

Odanmak[o:danmak]

A1 I. odanmak 1 : Bir zada gaty gynanmak, ýanmak, bişmek, heläk bolmak.
II. odanmak→ [Kim]
Ör. Garlynyň ýüregi[Kim] odandy.

Odukmak[o:dukmak]

A1 I. odukmak 1 : Gahar-hazaby has hem artmak, ot alan ýaly bolmak, öjükmek.
II. odukmak→ [Kim]
Ör. Aýna[Kim] büs-bütün odukdy.

Oglanlamak

A1 I. oglanlamak 2 : (Gepleşik dili) Çaga dogurmak, çagalamak.
II. oglanlamak→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Onuň ejesi[Kim] ekiz{Ne} oglanlady.

Ogşamak

A1 I. ogşamak 2 : Dodaklary birine ýa-da bir zada degrip öpmek, posa almak.
II. ogşamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Artyk Babala[Kim] nebsewürlik bilen garandan soň ony[Kimi] mäkäm ogşady.

Ogurlamak

A1 I. ogurlamak 2 : Ogurlyk etmek, iliň zadyny duýdurman, gizlinlik bilen almak.
II. ogurlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Süýthorlaryň gallalaryny[Kimi] ogurlasaň hem, çozup alsaň hem günä bolmaz.

Okamak

A1 I. okamak 2 : Ýazylan ýazgyny, haty sesli beýan etmek ýa-da sesiz gözden geçirmek.
II. okamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Gazeti[Kimi] çaý başynda okasaň lezzeti aýry bolýar maňzyňa oturýar.

A2 I. okamak 1 : Bilim öwrenmek, ylymly bolmak üçin okuw bilen meşgullanmak, sowat, bilim almak.
II. okamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] okap-okap agranomçylyga ýetip heniz kolhoz ýerlerine timar berip başlamanka bolsa, öz bilýäniň, uruş başlandy.

A3 I. okamak 2 : Auditoriýada, märekäniň öňünde bir zat barada çykyş etmek.
II. okamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Lektor halkara ýagdaýy hakynda leksiýa[Ne] okady.

Okdurylmak
A1 I. okdurylmak 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň üstüne okgunly topulmak.
II. okdurylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Birdenkä Akbilek[Kim] üýrüp, zynjyryny şakyrdadyp, gapa[Kime] tarap okduryldy.

Oklamak1
A1 I. oklamak 3 : Bir zady bir ýer zyňmak, taşlamak.
II. oklamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Aman aga[Kim] sakgaldaşynyň kädisini[Kimi] oňa[Kime] oklady.

Oklamak2
A1 I. oklamak 2 : Ot açýan ýaraglaryň agzyna ok bermek, ok doldurmak, ok sürmek.
II. oklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Bolgusyz gürrüňleri goý-da tüpeňleri[Kimi] okla!

Okunmak
A1 I. okunmak 2 : Hasap etmek, oý etmek.
II. okunmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Biderek ýerden duşman[Ne] okunmak nämä gerek.

Oljalamak
A1 I. oljalamak 2 : Duşmany ýeňip, zadymy olja almak, ele almak, ele düşürmek.
II. oljalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Özümizi we hemme mal-emlägimizi[Kimi] oljalap alyp, öz ýurtlaryna baka sürüp ugradylar.

Oltarmak
A1 I. oltarmak 2 : Aýakgabyň aşagyna oltaň saldyrmak, çokaý oltarmak.
II. oltarmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Çaryk[Ne] oltarmak.

A2 I. oltarmak 2 : (Göçme manyda) Öz ýanyňdan pikirlenmek, oýlanmak, toslamak.
II. oltarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] şulary[Kimi] oltaryp gelişine oba sowetiniň jaýyna ýetenini hem bilmedi.

Omadaklamak

A1 I. omadaklamak 1 : Ellerini ýere berip, dört aýak bolup ýöremek.
II. omadaklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Omadaklap ýöremek.

Ommalmak

A1 I. ommalmak 1 : Aşak egilip durmak.
II. ommalmak→ [Kim]
Ör. Biýaralaryň içinde dürli gawunlar[Kim] ommalyp ýatyrdy.

A2 I. ommalmak 1 : Başaşak gaýtmak, ýykylmak.
II. ommalmak→ [Kim]
Ör. Yraň atyp duran hayat[Kim] iteläp-iteläp ommalypdyr.

Omurmak

A1 I. omurmak 2 : Döwüp aýyrmak, güýç bilen iki bölmek döwmek.
II. omurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tegelek çöregiň ortasyndan hapa, (ol)[Kim] çorly eli bilen basdy-da çöregi[Kimi] iki omrup, ýarty eline aldy.

Omuzlamak

A1 I. omuzlamak 2 : Bir biriňe omzuny diräp tutluşmak, omuz diremek, omzuny bermek.
II. omuzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pälwanlar[Kim] biri-birini[Kimi] omuzlap, gaçarak saklanyşyp, eýläk-beýläk itnişip tegelegiň içinde öwrüm etdiler.

Omzamak

A1 I. omzamak 2 : Güýç bilen öňe hareket etmek, öňe süýşmek, öňe dyzamak.
II. omzamak→ [Kim], [Kime]
Ör.Gandym aga[Kim], hany bir giňirak gürrüň bersene! -diýip öňe[Kime] omzady.

Oňalmak

A1 I. oňalmak 1 : Tertip-düzgüne girmek, gowulanmak, oňatlanmak, düzelmek.
II. oňalmak→ [Kim]
Ör. Orsgeldiniň durmuşy-ýagdaýy[Kim] oňalyp başlady.

Oňarmak

A1 I. oňarmak 2 : Bir zady düzetmek, tertibe salmak, bejermek.
II. oňarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aparatyň dövürini[Kimi] oňarmak (TTS).

A2 I. oňarmak 2 : Bir işiň hötdesinden gelip bilmek, bir işi başarmak.
II.oňarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] halkyň arasynda has giň ýaýran çeper otorizmleri, nakyllary öz ýerinde degerli edip peýdalanmagy[Kimi] oňarýar.

A3 I. oňarmak 2 : (Gepleşik dili) Öz ýerinde aýtmak, hötdesinden gelmek, duzlamak (ses bilen).
II. oňarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] bolsa-da, ony[Kimi] oňardyň!

Oňatlanmak

A1 I. oňatlanmak 1 : gowulanmak
II. oňatlanmak→ [Kim]
Ör. İşler[Kim] oňatlanyp başlady ugrady.

Oňdurmak

A1 I. oňdurmak 2 : Berlen ýa-da alan zady bilen kanagatlandyrmak, razy boldurmak.
II. oňdurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Biz[Kim] üzümi ekip, iki ýaşandan soň diňe gyş suwy bilen düme[Ne] oňdurýarys.

Oňlamak

A1 I. oňlamak 2 : Birini ýa-da bir zady makul bilmek, dogry tapmak, halatmak.
II. oňlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. İl[Kim] ony[Kimi] oňlasa, atyňy soý.

Oňmak

A1 I. oňmak 1 : Güzeran geçirmek, gün görmek, ýaşamak.
II. oňmak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Bir sygyrsyz oňup bileris, emma erkeksiz oňup bilmeris.

A2 I. oňmak 1 : Çydam etmek, mydar etmek, takat etmek.
II. oňmak→ [Kim]
Ör. Wepa[Kim] şu howla aýak basman oňar.

A3 I. oňmak 1 : Şowly bolmak, şowuna düşmek, oň bolmak.
II. oňmak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Her zat-da bolsa, agranomdana oňduk.

A4 I. oňmak 1 : (Gepleşik dili) Bes etmek, gutarmak, çäklenmek, tamamlamak.
II. oňmak→ [Kim]
Ör. Merdanyň kakasy[Kim]: --Hawa şeýle! --diýdi-de oňaýdy.

Oňuşmak

A1 I. oňuşmak 2 : Biri bilen ylalaşyp ýaşamak, agzybirlik saklamak.
II. oňuşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Arçyn aga[Kim] olar bilen[Kimle] hem özüm oňşaryn.

A2 I. oňuşmak 2 : Razy bolmak, kanagatlanmak.
II. oňuşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Men)[Kim] Kitabyň biri bilen[Kimle] oňuşýan bolsam, senden soramazdym.

Opmak

A1 I. opmak 1 : Esasan suw gitmek, yzgar almak zerarly aşak çökmek (ýer).
II. opmak→ [Kim]
Ör. Howlynyň ileri burçy[Kim] opdy.

Opurmak

A1 I. opurmak 2 : Goparyp aýyrmak, ýykmak, oýmak.
II. opurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Güýçli ýagyş[Kim] diwarlary[Kimi] opurýar.

A2 I. opurmak 2 : (Göçme manyda) Işi bulaşyklyga salmak, işe zyýan bermek, ýykgynçlyk etmek.
II. opurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] demokratik hereketi[Kimi] içeriden opurjak bolýarlar.

Oramak

A1 I. oramak 3 : Bir ýadyň daşyna saramak, daşyna dolamak, aýlamak.
II. oramak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] şol hemişeki ak donuny geýnip biline[Kime] hem uzyn ak guşagyny[Kimi] birnäçe sapar orapdyr.

Orlaşmak

A1 I. orlaşmak 1 : Sesli aglaşmak, gygyrşyp zenzeleli aglaşmak.
II. orlaşmak→ [Kim]
Ör. Ölen ölüp, ýola düşüp, Galanlar[Kim] galar orlaşyp, Haydar diýer, hatarlaşyp (çevrimiçi: http://www.turkmenler.org/turkmen /arhiw/teymur /seydiy.php,23.03.2015).

Ormak

A1 I. ormak 2 : Galla ýada başga ekinleri orak bilen kesip ýygnamak, hasylyny almak.

II. ormak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Her kim[Kim] öz ekenini{Kimi} orar.

Ornamak
A1 I. ornamak 2 : Bir ýerde berkemek, kök urmak, ýerleşmek, siňmek.
II. ornamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Biziň goşunlarymyz[Kim] öz bellän rubežlerinde[Kimde] berk ornadylar.

A2 I. ornamak 2 : Täsir etmek, täsiri ýetmek.
II. ornamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Artyk türme naçalnigine ýumrugyny gezemek isledi, emma eliniň awusy[Kim] ýüregine[Kime] ornady.

Ortalamak
A1 I. ortalamak 2 : Bir işiň ýada zadyň ortasyna çenli barmak, ýarysyna ýetmek.
II. ortalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Beýleki serbazlar nämäň-nämedigini saýgarýança, özlerini dürseýänçäler[Kim] ýoly[Kimi] ortalady (Seýıdow, 1986: 232).

Oslamak
A1 I. oslamak 2 : Bir zady güman etmek, çak etmek, garaşmak.
II. oslamak→ [Kim], [Ne]
Ör.(Ol)[Kim] Gözi ýer görmeýän haramzadalardan her zat[Ne] oslamak boljak.

Osmak
A1 I. osmak 3 : Şeýledir öýtmek, şeýledir diýip hasap etmek, meňzetmek, deňemek.
II. osmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Hemme adamy[Kimi] özüňe[Kime] osmazlar.

A2 I. osmak 2 : Bir zady güman etmek, çak etmek, garaşmak.
II. osmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] senden beýle zady[Kimi] osmandan soň äm-säm bolup durarlar.

Osmaklamak
A1 I. osmaklamak 2 : Bir zady bilmediksirän bolup, birine habar gatmak, birinden bir zat soramak.
II. osmaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Wepa[Kim] bu syry[Kimi] osmaklap bilmekçi bolup ahyry okuwyň iň soňky güni aňlady.

Otamak
A1 I. otamak 2 : Otag işini alyp barmak, otag işini geçirmek.

II. otamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] gowaça[Ne] otamakda, pagta ýygmakda, orak ormakda bolsun, özi ýaly gyzlardan pes durmaýar.

Otarmak

A1 I. otarmak 2 : Maly meýdana goýberip bakmak, öri meýdanynda bakmak, otlatmak.
II. otarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Haçan dünýä ýüzünden möjegiň tohumy kesilip, biz[Kim] arkaýyn goýunlarymyzy[Kimi] otaryp bilerkäk.

Otlamak1

A1 I. otlamak 1 : Örä çykmak, ot iýmek.
II. otlamak→ [Kim]
Ör. Goyunlar[Kim] otlap yörler (TTS).

Otlamak2[o:tlamak]

A1 I. otlamak 2 : Bir zada ot bermek, bir zady ýakmak, ýandyrmak, tutaşdyrmak.
II. otlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Elindäki ody öçüp giden papirasyny ýere taşlap täzesini[Kimi] otlady.

A2 I. otlamak 2 : Herekete getirmek, işletmek, ýöretmek (içinden ot alýan dwigateller barada).
II. otlamak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Aýsoltan: --Patdy[Kim], maşyny{Kimi} otlasana! --diýip, oňa igendi.

A3 I. otlamak 2 : Oka tutmak, atmak, öldürmek.
II.otlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Duşmany[Kimi] rehimsiz otlamak gerek.

A4 I. otlamak 2 : (Gepleşik dili) Çürkemek, kösemek, işini görmek.
II. otlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Atam-enem[Kim] meniň işi[Kimi] otlaýarlar.

Otukmak

A1 I. otukmak 1 : Ot otlap, iým içmegi öwrenmek.
II. otukmak→ [Kim]
Ör. Göleler[Kim] otukýarlar.

Oturmak

A1 I. oturmak 2 : İki dyzyňy epip, bir ýerde ornaşmak.
II. oturmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Olar)[Kim] Goçbuýnuzli keçäniň üstünde[Kimde] oturdylar.

A2 I. oturmak 2 : Belli bir ýagdaýda bolmak, bir zat bilen meşgul bolmak.
II. oturmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Bütin gün öýde[Kimde] oturmyş.

Owadanlamak

A1 I. owadanlamak 2 : Owadan görnüş bermek, owadan etmek, bezemek.
II. owadanlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Jaýyň birnäçe böleklerini[Kimi] pökgi şekiller bilen owadanlapdyrlar.

Owazlanmak[owa:zlanmak]

A1 I. owazlanmak 1 : Owaz çykarmak, seslenmek, ses çykarmak.
II. owazlanmak→ [Kim]
Ör. Owazlanýar göýä dutaryň tary[Kim].

Owkalamak

A1 I. owkalamak 2 : Bedeniň bir ýerini el bilen gysyşdyryp owmak, endamyň agyrýan ýerlerini basyşdyrmak, massaž etmek.
II. owkalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çigrek degen ellerini[Kimi] olar[Kim] çendan owkalaýardylar.

A2 I. owkalamak 2 : Bir zady gysyşdyryp owratmak, eliň aýasyna salyp mynjyratmak, külke etmek, hapasyny aýyrmak.
II. owkalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kendir tužurkasynyň eteginde gatan laýy[Kimi] owkalady.

Owlaklamak

A1 I. owlaklamak 1 : Guzlamak (geçi, keýik hakda).
II. owlaklamak→ [Kim]
Ör. Bökjekleşýär marallary[Kim] owlaklady.

Owmaçlamak

A1 I. owmaçlamak 2 : Owmaç ýaly edip owmak, mum-helim etmek mynjyratmak.
II. owmaçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Köp adamlar[Kim] diş protezlerine zerurlyk dörese hem bialaçlykdanmy ýa-da kentlewigi bilen iýmiti[Kimi] owmaçlap iýip, özlerini kyn ýagdaýa salýarlar (çevrimiçi: www.saglyk.info/makalalar/12.05.2015).

Owmak

A1 I. owmak 2 : Bir zady eliň bilen owkalap mynjyratmak, kül etmek.
II. owmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gumy[Kimi] owup görýär hem-de ysgaýar.

A2 I. owmak 2 : Bir zady owkalap ezmek.
II. owmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ben)[Kim] Selmämi[Kimi] owup öýüme girdim.

Ownamak

A1 I. ownamak 1 : Böleklere bölünmek, maýda-maýda bolmak, owranmak uşamak.
II. ownamak→ [Kim]
Ör. Bu taýda bolsa hemme zatlar[Kim] bölenlere bölünýär we ownaýardy.

A2 I. ownamak 1 : Barha kiçelmek, ownuk bolup uşap başlamak.
II. ownamak→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] ýylsaýyn ownadylar, tire bütinleýin ýitip gitmäge golaýlaşypdy.

A3 I. ownamak 1 : Ähmiýeti peselmek, pese gaçmak, agry gaçmak.
II. ownamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] soňky wagtlar has ownap başlapdyk, bolgusyz zatlary hem agzyna alýar.

Owratmak

A1 I. owratmak 2 : Maýda-maýda etmek ownuk böleklere bölmek, owram-owram etmek.
II. owratmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çaklaňrak bir köpriniň aşagyndaky sementleri[Kimi] owratdy.

A2 I. owratmak 2 : Döwüp böleklere bölmek, aýyrmak.
II. owratmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Wüşi[Kim] kel peçe sazak[Ne] owradyp salmakda Hoşgeldä kömek bermäge başlady.

A3 I. owratmak 2 : (Göçme manyda) Dyr-pytrak etmek, derbi-dagyn etmek dagytmak.
II. owratmak→ [Kim], [Kimi]
Ör (Ol[Kim] Duşmany[Kimi] owradyp, läşini serer, Gazap edip salsaň, dagy hem ýarar.

Owsarlamak

A1 I. owsarlamak 2 : Owsar salmak.
II. owsarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Düýäni[Kimi] owsarlamak.

Owsunlamak

A1 I. owsunlamak 1 : Möwç almak, owsun atmak, haýbatlanmak, sürünmek.
II. owsunlamak→ [Kim]

Ör. Bu pursatda Baýly özüniň saklanyp bilmeýändigini, göýä bir güýçli zat[Kim] owsunlap demine çekýän ýaly ygtyýaryny elinden oňa aldyrypdy.

Owşanaklamak

A1 I. owşanaklamak 1 : Satanyňy giň açyp ýöremek aýaklaryň arasyny giň açyp hereket etmek.
II. owşanaklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Pälwanlara garşy owşanaklap ötägitdi.

Owuçlamak

A1 I. owuçlamak 2 : Owuç bilen almak, owjuňy doldurmak.
II. owuçlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] bir zat[Ne] owuçlap, öňlügiň içine atan ýaly etdi (çevrimiçi: wap.ertir.com/index.php?q=blog&view=77334,24.03.2015).

Owurtlamak

A1 I. owurtlamak 2 : Owurda alyp içmek (suwuklyk hakda).
II. owurtlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garly ussa[Kim] käsesine guýan çaýyny[Kimi] owurtlady.

Oýanmak

A1 I. oýanmak 1 : Ukudan açylmak, turmak.
II. oýanmak→ [Kim]
Ör. Gijäniň ýary geçenden soň, men[Kim] oýandym.

A2 I. oýanmak 1 : Ýüze çykmak, peýda bolmak, döremek.
II. oýanmak→ [Kim]
Ör. Köpçüligiň rewolýutsion initsiatiwasynyň[Kim] oýanmagy.

Oýçarylmak[o:ýçarylmak]

A1 I. oýçarylmak 1 : Hondan bäri bolmak, özüňi ýokary tumak.
II. oýçarylmak→ [Kim]
Ör. Mama[Kim] oýçarylyp, epeý jogap gaýtardy.

Oýkamak

A1 I. oýkamak 3 : Bir zady bir ýere sürtgülemek, yzygiderli süýkemek.
II. oýkamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Myrat[Kim] eliniň aýasyny[Kimi] dyzyna[Kime] oýkady-da, nas atmak üçin taýýarlandy.

Oýkanjyramak

A1 I. oýkanjyramak 1 : Eýläk-beýläk gozganmak, gymyldap oturmak, gozganjyramak.
II. oýkanjyramak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] oýkanjyrady-da: --Goýun bakaryn --diýdi.

Oýkanmak

A1 I. oýkanmak 2 : Bir zada süýkenmek, ýaplanyp gaşanmak.
II. oýkanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bir gün omzuny gaşamak üçin agaja[Kime] oýkanýar weli, ýokarsyndan naýynjar ses eşidilýär.

A2 I. oýkanmak 1 : Ynjalyksyz bolmak ýaýdanmak.
II. oýkanmak→ [Kim]
Ör. Stulda oturmaga öwrenişmänsoň, (ol)[Kim] gorka-gorka oýkanyp, oturgyjyny stola ýakynyrak süýşürdi.

Oýlagramak[o:ýlagramak]

A1 I. oýlagramak 1 : Gorkuly garanjaklamak, eýläňe-beýläňe gorkuly seretmek.
II. oýlagramak→ [Kim]
Ör. Lellik bilen körpe[Kim] oýlagrap, yzlaryna seredişip gelýärler.

Oýlamak[o:ýlamak]

A1 I. oýlamak 2 : Bar ünsüňi gönükdirmek, bir zat barada pikir etmek, pirirlenmek.
II. oýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şu beýik maşgalada özüniň nähili derejede orun tutandygyny[Kimi] oýlar.

A2 I. oýlamak 1 : Çak etmek, paýhas etmek, çaklamak.
II. oýlamak→ [Kim]
Ör. Myrat[Kim] öz ýanyndan: --indi bir çen boldy! --diýip oýlady.

Oýmak2[o:ýmak]

A1 I. oýmak 2 : Bir zady gazyp ýa-da kesip oý etmek, çukanak etmek.
II.oýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agajyň ýüzünü[Kimi] oýup nagyş çekmek ussatçylygynyň güllemegi XVII asyra degişlidir.

Oýmudyklamak

A1 I. oýmudyklamak 1 : Oýmul-oýmul edip hereket etmek, oýmuldap ýörmek.
II. oýmudyklamak→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] derrew oýmudyklap, çökmek bilen boldy.

Oýmuldamak

A1 I. oýmuldamak 1 : Çaýkanjyrap hereket etmek, oýmudyklap hereket etmek.
II. oýmuldamak→ [Kim]
Ör. Bu heleý[Kim] oýmuldap, kynçylygy görmändir.

Oýnaklamak

A1 I. oýnaklamak **1** : Her hili oýunlar edip bökjeklemek, oýun etmek.
II. oýnaklamak→ [Kim]
Ör. Sypanda dor taýyň[Kim] sagrysyn, göwsün, silkinip oýnaklap, ol atýar owsun.

A2 I. oýnaklamak **1** : Çalt hereket etmek, hereketde bolmak, möwç almak.
II. oýnaklamak→ [Kim]
Ör. Tolkunlar[Kim] yzly-yza oýnaklap, düýrlenip, kenar gelýär. Gözleri oýnaklap duran ýaşuly oňa ýylgyryp seretdi.

Oýnamak

A1 I. oýnamak **2** : Oýun bilen meşgullanmak, oýuna gatnaşmak.
II. oýnamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] taýda bir topary üýşüp düzzüm[Ne] oýnaýardy.

A2 I. oýnamak **2** : Bir roly ýerine ýetirmek her hile hereketler bilen oýun görkezmek.
II. oýnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. «Görogly» dramasynda ol[Kim] Öweziň roluny[Kimi] oýnady.

A3 I. oýnamak **2** : Biri bilen oýun etmek, bälçiräp biriniň üstünden gülmek, degişmek.
II. oýnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Meni[Kimi] oýnamaň maňa işlemäge mümkinçilik beriň!

A4 I. oýnamak **1** : Eýläk-beýläk hereket etmek.
II. oýnamak→ [Kim]
Ör. Onuň gara gözleri[Kim] oýnap durýardy.

Oýnamlamak

A1 I. oýnamlamak **2** : Oýnam bilen ölçemek, oýnam-oýnam edip çanamak.
II. oýnamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] aşygyny[Kimi] oýnamlap sanaýardy.

Oýtarmak[o:ýtarmak]

A1 I. oýtarmak **1** : Töweregiňe diň salyp, ýaltak-ýultak etmek, garanjaklamak, üşerilmek, oýturaklaşmak.
II. oýtarmak→ [Kim]
Ör. Aýal-gyzlar[Kim] hem ony görenlerinde oýturaklap geçýärler.

Oýurganmak[o:ýunganmak]

A1 I. oýurganmak **1** : Oýa çümmek, oýa batmak, oýlanmak.
II. oýurganmak→ [Kim]

Ör. Ýör, melegim, synlaly biz çölleri/ (Sen)[Kim] Durmasana oýurganyp, ýaýdanyp (www.ertir.com/modules/blog.php?view=82319,24.03.2015)

Ozmak

A1 I. ozmak 1 : Öňe geçmek, ýetip ötmek, öň gelmek, birinji ýeri eýelemek (ýaryşda).
II. ozmak→ [Kim]
Ör. Tarlaň[Kim] şu gün ozmalydyr, ol atdan çykan taýdyr.

A2 I. ozmak 1 : Öň hatarda barmak, bir işde, ýaryşda üstün çykmak.
II. ozmak→ [Kim]
Ör. Egri azar, dogry[Kim] ozar.

-Ö

Öçmek

A1 I. öçmek 1 : sönmek
II. öçmek→ [Kim]
Ör. Köremesi galandan soň körügiň üstünde duran kömrüň ýylpyldylary[Kim] öçüp, üýşmejik gara bolup galypdy.

A2 I. öçmek 1 : Hereket etmekten galmak, durmak, sönmek (maşyn, motor barada).
II. öçmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. «Gazigiň» motory{Kim} öçdi, kenaryň beýle tarapynda işläp duran traktoryň gürrüldisi eşidilip ugrady.

A3 I. öçmek 1 : Görünmez bolmak, süpürilip aýrylmak.
II. öçmek→ [Kim]
Ör. Ýazylan hat[Kim] öçüpdir.

A4 I. öçmek 1: Geplemäňi bes etmek, lal bolmak, sesiňi kesmek.
II. öçmek→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] öç, gygyrma, aýryl, ýapyşma, gapyny ýap!

Ödemek[ö:demek]

A1 I. ödemek 2 : Bir niýetlenen zada ýa-da ada mynasyp bolmak, bir zada laýyk iş etmek, hötde gelmek.
II. ödemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tejen otrýady Gyzyl Goşun[Kim] komandowaniýesiniň ynanjyny[Kimi] kemsiz ödedi.

Ögemek[ö:gemek]

A1 I. ögemek 1 : Ýürek bulanyp, düwnüp gaýtarasyň gelmek.
II. ögemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bokurdagyna çigit gabygy gidip, ögäp tas melamat bolupdy.

Öjükmek[ö:jükmek]

A1 I. öjükmek 2 : Birine bolan öjüň artmak, gaharyň güýjemek, görübilmezçiligiň, hyjuwyň artmak, öjeşmek.
II. öjükmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] barha oňa[Kime] öjügip başlardy.

Ökdelemek

A1 I. ökdelemek 2 : Ökde bolmak, öz hünäriňi artdyrmak, käriň we s. m. tärini ele almak, tejribäň artdyrmak, bir zady gowy bilmek, ussat bolmak, türgenleşmek.
II. ökdelemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Türkmen diline[Kime] ökdeläpdir.

A2 I. ökdelemek 2 : (Göçme manyda) Güýjäp ugramak, üstün çykyp başlamak.
II. ökdelemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýsoltan[Kim] oňa[Kime] susty ökdeledi.

Ökünmek

A1 I. ökünmek 2 : Öz eden nädogry işiň üçin ahmyr çekmek gynanmak, puşman etmek, nebsiň agyrmak, .
II. ökünmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Kelhan kelle gyzgynlyk edip, ýalňyş iş edenine[Kime] ökündi.

Ölçemek

A1 I. ölçemek 2 : Ölçegini kesgitlemek, agramyny, uzynlygyny we s. m. bilmek, kesgitlemek, çekmek.
II. ölçemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tehnik[Kim] çeşmäniň çuňlugyny[Kimi] ölçedi.

A2 I. ölçemek 1 : (Göçme manyda) Bir zat barada pikirlenip, aýlanyp görmek.
II. ölçemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ölçäp, biçip, belki-de meni suda bererler.

Ölçermek

A1 I. ölçermek 2 : Endigan ýakmak üçin agaçlary gozgaşdyrmak, çala ýanýan bölekleri güýçli ýanar ýaly etmek.
II. ölçermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çüýşegöz[Kim] ody[Kimi] ölçerýärdi.

Öljermek[ö:ljermek]

A1 I. öljermek 1 : Çala öl bolmak, yzgar, nem çykmak.
II. öljermek→ [Kim]
Ör. Ýagşyň aşagynda galyp geýimi[Kim] öljerdi.

Öllemek[ö:llemek]

A1 I. öllemek 2 : Öl etmek, çyg çekdirmek, suwa ezmek, suw degdirmek.
II. öllemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Üstünde köp oýnalmakdan kä ýerleri süzülen matany[Kimi] suwa ölläp ýere ýazýarlar.

Ölmek

A1 I. ölmek 1 : Ýaşaýyşdan mahrum bolmak, dünýäden ötmek, wepat bolmak, aradan çykmak, ýogalmak.
II. ölmek→ [Kim]
Ör. Iki at depişer, arasynda eşek[Kim] öler.

A2 I. ölmek 1 : Ýok bolup gitmek, dowam etmegi kesilmek, bes etmek, ýitip gitmek.
II. ölmek→ [Kim]
Ör. Näme üçin biziň adatymyz[Kim] ölüp gideýär.

Ölügsilenmek

A1 I. ölügsilenmek 1 : Ölügsi bolmak, ýagtysy azalyp başlamak, şöhlesi öçüp başlamak.
II. ölügsilenmek→ [Kim]
Ör. Asmanyň ýiti ýyldyzlary[Kim] kem-kemden ölügsilenip, gündogardan göterilen daň şapagy dünýä ýüzüne çalymtyl çäkmen bolup çaýylýardy.

A2 I. ölügsilenmek 1 : Öçügsi bolmak, tutuk bolmak (reňk hakda) .
II. ölügsilenmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Bu matanyň reňki{Kim} ölügsilenipdir.

A3 I. ölügsilenmek 1 : (Göçme manyda) Şöhlesi gitmek, nury gaçmak, kütelmek (göz hakda).
II. ölügsilenmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Olaryň tükenen agyly gözleri{Kim} ölügsilenipdir.

Öndemek

A1 I. öndemek 3 : Birine bir işi etmekligi duýdurmak, yşarat arkaly aýtmak, habar bermek, ýola salmak, gönükdirmek.
II. öndemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol Poltoraskini ýeni bir gezek görerin, belki (siz)[Kim] hem ony[Kimi] gaçmaga[Kime] öndärin -- diýip oýlandy.

Önmek[ö:nmek]

A1 I. önmek 1 : Öndürijilikli bolmak, öndümli bolmak, köpelmek.
II. önmek→ [Kim]
Ör. Niçik, küýzejikler[Kim] önýärmi! ?

A2 I. önmek 1 : Hasyl bolmak, önüm peýda bolmak, emele gelmek, bitmek.

II. önmek→ [Kim]
Ör. Goý, üstüňden çaglar aksyn, gün düşmeýän baglar[Kim] önüp.

Önüp-ösmek[ö:nüp-ösmek]

A1 I. önüp-ösmek 2 : Dünýä inmek, döremek, dogulmak we ýaşamak.
II. önüp-ösmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Seýdi[Kim] Amyderýa boýlarynda[Kimde] önüp-ösüpdir.

Öňürdiklemek

A1 I. öňürdiklemek 1 : Öňürdigine gitmek, ýuwaş çapmak.
II. öňürdiklemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ýaryşýan atlar[Kim} öňürdiklep barýardy.

Öňürtmek

A1 I. öňürtmek 2 : Bir zady beýlekilerden öň etmek, başgalardan öňünçä etmek.
II. öňürtmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ýetginjekler[Kim] hoşlaşyp, biri-birinden[Kimden] öňürtjek bolup, ýerli-ýerden gepläp başladylar.

A2 I. öňürtmek 2 : Öň gelmek ýa-da öň bakmak.
II. öňürtmek→ [Kim],[Kimden]
Ör. Ol[Kim] menden[Kimden] öňürtdi.

Öpmek

A1 I. öpmek 2 : Posa almak, ogşamak.
II. öpmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Berekella, gyzym, batyr bolmak gerek!- diýip, gujaklap manlaýyndan[Kimden] öpdü.

Örklemek

A1 I. örklemek 2 : Maly otarmak üçin otluk ýere daňmak.
II. örklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bir uly çynaryň üstünden bardy we (ol)[Kim] onuň saýasynda atyny[Kimi] örkläp, dynç almakçy boldy.

Örküçlemek

A1 I. örküçlemek 1 : Tolkun atyp beýik-beýik örküç, tolkun emele gelmek (deňiz suwy hakda).
II. örküçlemek→ [Kim]
Ör. Sähel salym wagt geçmänkä, şemal turup, gomlar[Kim] örküçläp ugrady, birneme howatyr etdirýärdi.

Örmek1[ö:rmek]

A1 I. örmek 2 : Ýörite çiş ýa-da maşyn arkaly ýüplükden, erişden we ş. m. önüm taýýarlamak.
II. örmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Täze awtomatyň oturdylmagy[Kim] jorap[Ne] örmekde öndürjiligi ýokarlandyrmagy üpjün etdi.

A2 I. örmek 2 : Saçy ýada käbir ösümlikleriň baldaklaryny biri-biriniň içinden geçirip birleşdirmek, işmek.
II. örmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Mele[Kim] saçyny[Kimi] örüp ýeňsede düýrläp, Rus aýaly otyr oglun gujaklap.

A3 I. örmek 2 : Biri-biriniň üstünde tertipli goýup galdyrmak.
II. örmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Eýýäm 10 müň sany kerpiçNe] örüpdirler

Örmek2[ö:rmek]

A1 I. örmek 1 : Gögerip başlamak, gögerip çykmak (ot hakda).
II. örmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Bahar gelip ot{Kim} örer, gür tokaýda döwran sürer.

A2 I. örmek 1 : Tüý çykmak.
II. örmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ýalangaç eňegine bolsa iýmeşik gara gyllar{Kim} örüpdir.

A3 I. örmek 2 : Bedende herhili düwürtik peýda bolmak.
II. örmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Çaga gyzamyk çykanda, bedeninde[Kimde] örgün[Kim] örýär.

A4 I. örmek 1 : Köplük bolup aýaga galmak, birden turup gitmek.
II. örmek→ [Kim]
Ör. Mugallym turanda, okuwçylar-da[Kim] ördi.

A5 I. örmek 1 : Birlikde ukudan turmak, oýanmak; turmak.
II. örmek→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Niçik? Sag-aman ördüňizmi?

Örňemek[ö:rňemek]

A1 I. örňemek 1 : Nesil artmak, köpelmek.
II. örňemek→ [Kim]
Ör. Maldarçylyk ösýär bizde, Goýun-guzy[Kim] örňäp düzde.

Örtemek

A1 I. örtemek 2 : Bir zada gynandyryp azap çekdirmek, gün ýamanyny görkezmek, horlamak.

II. örtemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Laçyn kibi gyza takdym, janymy[Kimi] örtedim ýakdym.

Örtmek

A1 I. örtmek 2 : Üstüni ýapmak, büremek.
II. örtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýaz gelende, beýik bagy[Kimi] ak garlar[Kim] örtüp, Eräp-eräp derýa bolup, uzaklara akýarlar.

A2 I. örtmek 2 : Öňüni tutmak, öňüne gabat bolmak.
II. örtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Günüň ýüzüni[Kimi] topbak bulut[Kim] örtdi.

A3 I. örtmek 2 : (Göçme manyda) Ýaşyrylmak, gizlenilmek (waka, gürrüň we ş. m. hakynda).
II. örtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] öýlerinde bolan wakany[Kimi] örtdüler.

Örüzmek[ö:rüzmek]

A1 I. örüzmek 2 : Ürküzip uçurmak, ürküzmek.
II. örüzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Bilbiliň[Kimi] örüzdim bagyndan, Dolandym soly-sagyndan.

A2 I. örüzmek 2 : Aýaga galdyrmak, ör turuzmak, turuzmak.
II. örüzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pökgeniň öýündäki oturanlary[Kimi] hem şu adamyň mojuk sesi[Kim] örüzdi.

A3 I. örüzmek 2 : Ukudan turuzmak, oýatmak, oýandyrmak.
II. örüzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Turan galmagal[Kim] ýatanlary[Kimi] örüzdi.

A4 I. örüzmek 2 : (Göçme manyda) Üstüne çozdurmak, küşgürmek.
II. örüzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] İti[Kimi] örüzmek.

Ösmek

A1 I. ösmek 1 : Gögerip boý atmak, boýy uzalmak, ýetişip barmak (ekerançylyk, bagçylyk, we ş. m. hakda).
II. ösmek→ [Kim]
Ör. Gün gyzyp başlaly bäri ekinler[Kim] gowy ösýär.

A2 I. ösmek 1 : Terbiýelenip ýetişmek, terbiýelenmek (Adam hakda).
II. ösmek→ [Kim]

Ör. Oylanlar[Kim] ösýär Sowet Soýuzynda çagalaryň sagdyn ösmekleri üçin ähli şertler döredilendir.

A3 I. ösmek 1 : Güýçlenmek, kuwwatlanmak, berkemek.
II. ösmek→ [Kim]
Ör. Biziň sowet jemgyýetimiz[Kim] ösýär, gülleýär.

A4 I. ösmek 1 : Kämilleşmek, ýaýbaňlanmak, ýiňelmek.
II. ösmek→ [Kim]
Ör. Öňki wagtda Türkmeniň saz sungatynda bolmadyk orkestr we ansamy[Kim] biziň döwrümizde döredi we günsaýyn ösýär.

A5 I. ösmek 1 : Düşünjäň artmak, düşünjeli bolmak.
II. ösmek→ [Kim]
Ör. Sowet adamlary[Kim] günsayyn ösyärler.

Ötmek

A1 I. ötmek 2 : Geçip gitmek, gapdalyndan, üstünden geçmek.
II. ötmek→ [Kim],[Kimden]
Ör. Ýetip hem durmadym, (men)[Kim] duşundan[Kimden] ötdüm.

A2 I. ötmek 1 : Geçmek (wagt hakynda).
II. ötmek→ [Kim]
Ör. Ýene bir ýyl[Kim] ötjek soň, men hem mekdebe gitjek.

A3 I. ötmek 1 : Ozup geçmek, öňe geçmek, ýeňmek, ozmak.
II. ötmek→ [Kim]
Ör. Ýaryş gurup, sen[Kim] ýaryşda ötersiň, Üstünlikden-üstünlige ýetersiň.

A4 I. ötmek 1 : Satyn alynmak, satylmak, geçmek.
II. ötmek→ [Kim]
Ör. Harytlar[Kim] ötdü.

A5 I. ötmek 1 : (Göçme manyda) Ýaşap geçmek, ölüp gitmek.
II. ötmek→ [Kim]
Ör. Danteniň gumanizmiň öň ýanynda adam[Kim] ötüp geçipdir.

A6 I. ötmek 1 : Bedene ýiti täsir etmek, awuşatmak, agyrtmak.
II.ötmek→ [Kim]
Ör. Göze guýlan derman[Kim] ötýär.

A7 I. ötmek 2 : Günäsini geçmek, bagyş etmek, ýazygyny bagyşlamak.
II. ötmek→[Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Günäsini{Kimi} ötmek.

A8 I. ötmek 1 : Kesip bilmek, gowy kesmek(Palta, pyçak we ş. m. hakda).
II. ötmek→ [Kim]
Ör. Ýarty byçgylar, agzy gädik paltalar, jontuk pyçaklar[Kim] ötüpdür.

Ötünmek

A1 I.ötünmek 2 : Ötünç soramak, towakga etmek, haýyş etmek, eden ýalňyşyňy gaýdyp almak.
II. ötünmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Aşyr[Kim] iň soňunda, çaý başynda Artykdan[Kimden] uzur ötündi.

Ötürmek

A1 I. ötürmek 2 : Geçirip goýbermek, üsti bilen ýa-da içi bilen äkitmek.
II. ötürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Harytlary[Kimi] Russiýanyň içinden ötür-de, Ýewropa ýetir.

A2 I. ötürmek 3 : Bir zadyň içinden geçirmek.
II. ötürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ertir irden ejesi we kakasy bilen hoşlaşyp, düwünçekli ýaglgyna[Kime] taýagy[Kimi] ötürip egnine atdy-da, Gyzyl Goşun gullugyna kabul edilýän punkta ugrady.

A3 I. ötürmek 3 : Bir zada ikinji bir zady geýdirmek, ildirmek.
II. ötürmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Barmaklara[Kime] ýüzük[Ne] ötürmek.

A4 I. ötürmek 1 : Belli bir wagty geçirmek.
II. ötürmek→ [Kim]
Ör. Kalizmiň öz möwriti[Kim] ötürüp görünýär.

A5 I. ötürmek 2 : Iş başarjaňlyk we ş. m. taýdan birinden artdyrmak, öňe geçmek.
II. ötürmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Elbetde degýär, ýoldaş Sähedow! Ogul[Kimi] öz kakasyndan[Kimden] ötürip barýar.

Öweçlemek

A1 I. öweçlemek 2 : Goýun geçiniň art aýaklaryndan galdyryp, iki öň aýagynyň üstünde ýöretmek.
II. öweçlemek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol) [Kim] Goýny{Kimi} öweçlemek.

Öwelmek

A1 I. öwelmek 1 : Geň galyp, aňkaryp durmak, aňk bolup durmak.
II. öwelmek→ [Kim]

Ör. Sen[Kim] näme öwelýärsiň?

Öwhüldemek

A1 I. öwhüldemek 1 : Gynançly uludan dem almak, öwh çekmek.
II. öwhüldemek→ [Kim]
Ör. Kapaslykdan ejir çekan adam ýaly (ol)[Kim] öwhüldäp dem aldy.

Öwmek

A1 I. öwmek 2 : Taryp etmek, öwgüsini ýetirmek, taryplamak.
II. öwmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Özüňi[Kimi] özüň[Kim] öwme, seni[Kimi] halk[Kim] öwsün.

Öwrenişmek

A1 I. öwrenişmek 2 : Endik etmek, türgenleşmek.
II. öwrenişmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Emma ol[Kim] bu ýagdaýa[Kime] tiz öwrenişdi.

A2 I. öwrenişmek 2 : Ysnyşyp başlamak, ysnyşmak.
II. öwrenişmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Biz[Kim] onuň bilen[Kimle] öwrenşipdik.

A3 I. öwrenişmek 2 : Uýgunlaşmak.
II. öwrenişmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Kynçylyklar bilen[Kimle] öwrenişmeli bolýar.

Öwrenmek

A1 I. öwrenmek 2 : Bilimi özleşdirmek, biz käri, seneti ele almak, bir zadyň tärini bilmek.
II. öwrenmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Adamzadyň we haýwanyň gylyk-häsiýetlerini[Kimi] oňat öwrenipdir.

Öwretmek

A1 I.öwretmek 2 : Birine bilim bermek, okadyp hünär aldyrmak.
II.öwretmek→ [Kim],[Kime]
Ör.(Men)[Kim] Meniň islegim: okamak soňra bolsa başgalara[Kim] öwretmek.

A2 I. öwretmek 3 : Bir işe girişmegi meýil etdirmek, türgenleşdirmek.
II. öwretmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Joralary[Kim] oňa[Kime] aýdym aýdyp tans etmegi we hiňňildikde uçmagy[Kimi] öwretdiler.

A3 I. öwretmek 2 : Nesihat bermek, maslahat bermek, akyl bermek.
II. öwretmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Men[Kim] ony agzybir ýaşamagy[Kimi] öwretmäge gelendir diýip begendim.

Öwsübermek

A1 I. öwsübermek 1 : Öwsüp başlamak, ösüp başlamak, .
II. öwsübermek→ [Kim]
Ör. Gijara birden ýol[Kim] öwsüberdi.

A2 I. öwsübermek 1 : (Göçme manyda) Turup gidibermek, turup birden gitmek.
II. öwsübermek→ [Kim]
Ör.(Ol)[Kim] Oturan ýeriňden öwsübermek.

Öwsünmek

A1 I. öwsünmek 2 : Meýil etmek, hyýallanmak, begenmek, guwanmak.
II. öwsünmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Keýik awlamaga gitmäge[Kime] öwsünip oturan Mergenowyň islegini bu gün ýelli ýerine ýetirmeli boldy.

Öwürmek

A1 I. öwürmek 3 : Yzyna aýlamak, yzyna gaýtarmak, bir tarapdan beýleki tarapa dolamak.
II. öwürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Kakasy bilen ejesi[Kim] ýüzlerini[Kimi] öz tamlaryna[Kime] baka öwrüp oturdylar.

A2 I. öwürmek 3 : Bir ugra ýüzlendirmek, bir tarapa gönükdirmek.
II. öwürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Türkmen pulemýot komandasy[Kim] söweşiň iň gyzgalaňly wagtynda öz pulemýotlaryny[Kimi] aklara[Kime] bakan öwürdi.

A3 I. öwürmek 3 : Bir görnüşden başga bir görnüşe geçirmek, öňki görnüşini üýtgetmek, täze görnüşe salmak.
II. öwürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Garagum kanalynyň suwy[Kim] meýdany[Kimi] lälezarlyga[Kime] öwürjek.

A4 I. öwürmek 3 : Daşyna aýlamak, daşyna oramak.
II. öwürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Aýagynyň sargysyny[Kimi] ýene[Kime] bir gezek öwrüp deňdi.

A5 I. öwürmek 2 : Bir ýüzünden ikinji ýüzüne agdarmak, düňdermek.
II. öwürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Kerpijiň ol ýüzüni[Kimi] öwür!

A6 I. öwürmek 2 : (Göçme manyda) Alyş-çalyş etmek, söwda etmek.

II. öwürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] mallary[Kimi] öwürmek.

Öwüsmek

A1 I. öwüsmek 1 : Öňüni atyp ýöremek (at hakda).
II. öwüsmek→ [Kim]
Ör. Kolhozçy ýaş ýigitleriň birnäçesi atlary[Kim] öwüsýärdi.

A2 I. öwüsmek 1 : Öwüsgin bolmak, ýel gelmek, mylaýym şemal turmak.
II. öwüsmek→ [Kim]
Ör. Ýuwaşja şemal[Kim] öwüsýär, otlaryň ýakymly ysyny getirýärdi.

A3 I. öwüsmek 1 : Her hili görnüşe geçip durmak dürli reňkde öwsüp durmak, öwşün atmak.
II. öwüsmek→ [Kim]
Ör. Onuň al ýaňaklary[Kim] öwüsýär ýüzi aksowult, pakgylaç görünýärdi.

Öýdemek1

A1 I. öýdemek 2 : (Dokmaçylyk) Bir setir çitip çykmak öýdüm etmek (haly dokalanda).
II. öýdemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Halyçylar[Kim] halynyň ahyrky öýdümini[Kimi] öýdeýärler.

Öýdemek2

A1 I. öýdemek 2 : Üýşmek ownuk zadyň içinden irilerini saýlap almak.
II. öýdemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Irugijem[Kim] şundan gowusy[Kimi] çykar öýdemok (Gowşudow,1989: 538).

Öýkelemek

A1 I. öýkelemek 2 : Birinden öýke etmek, kine etmek birinden nägile bolmak, göwnüň galmak.
II. öýkelemek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Sen)[Kim] Bizden[Kim/(Kimden)] öýkeläp gelmän ýörmikä? («Sowet edebiýaty» žurnaly)

Öýkenlemek

A1 I. öýkenlemek 1 : (Weterinariýa) Mala öýken keseli degmek.
II. öýkenlemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Sowuk degip öýkenlemek.

Öýkünmek

A1 I. öýkünmek 2 : Bir zady bir nusga boýunça etmek, biriniň eden zadyna meňzedip etjek bolmak.
II. öýkünmek→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Klassyky sahyrlara[Kime] öýkünmek.

A2 I. öýkünmek 2 : Birine meňzejek bolmak, başga biriniň bolşuny özüne meňzedip etmek.
II. öýkünmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Mekdepden biri[Kim] oňa[Kime] öýkünip gygyran ýaly bolup eşidildi.

Öýlenmek
A1 I. öýlenmek 1 : Gelin, aýal almak, öýli-işikli bolmak maşgala durmuşyny gurmak.
II. öýlenmek→ [Kim]
Ör. Annagulynyň deňindäki oglanlaryň köpüsi[Kim] öýlendiler.

Öýtmek
A1 I. öýtmek 2 : Guman etmek, çak etmek, pikir etmek.
II. öýtmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Sen)[Kim] Ejem gelipdir[Ne] öýdýan.

Özelenmek
A1 I. özelenmek 1 : Birinden bir zady ýürek bilen ýalbarmak, haýyş etmek, jan edip soramak.
II. özelenmek→ [Kim]
Ör. Men[Kimi] özelenip soranymdan soň, maňa ol gyryň kesele uçraşyny gürrüň berdi.

Özgermek
A1 I. özgermek 1 : Başga görnüşe girmek, owalky boluşdan başga hala geçmek üýtgemek.
II. özgermek→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] özgermedi.

Özlenmek[ö:zlenmek]
A1 I. özlenmek 1 : Özli bolmak, çeýe bolma.
II. özlenmek→ [Kim]
Ör. Hamyr[Kim] özlendi.

Özleşdirmek[ö:zleşdirmek]
A1 I. özleşdirmek 2 : Bir zada pugta düşünmek, bir zady öwrenmek, doly derejede bilmek.
II. özleşdirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] himiýa sapagynda bir gezekki geçilýän temany[Kimi] tejribe üsti bilen özleşdirýäris.

A2 I. özleşdirmek 2 : Bir işiň täsrini ele almak.
II. özleşdirmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Sulfat ýygnaýjy[Kim] maşyny[Kimi] özleşdirmeli.

A3 I. özleşdirmek 2 : Işläp bejermek, işläp taýýarlamak.
II. özleşdirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Maýsanyň saýlap alan temasy[Kim] Türkmenistanyň şor ýerlerini[Kimi] özleşdirmek we ekerançylykda peýdalanmak meselesidir.

-P

Paçlamak[pa:çlamak]

A1 I. paçlamak 2 : Paç almak, paç hökmünde salgyt salmak.
II. paçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] şeýdip, hepdede bir gezek bazary[Kimi] paçlap, bazar arasynda hem iki elini gowşuryp oturanok.

Paçlatmak

A1 I. paçlatmak 1 : Ýumruk bilen ýüzi kessiri bermek, urmak.
II. paçlatmak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Ýogsam, ynha, ýene bir paçladaryn welin! -- diýip haýkyrdy.

Paglamak

A1 I. paglamak 1 : Paggyldyly ses çykarmak, zogdurylyp akmak.
II. paglamak→ [Kim]
Ör. Etiň çorbasy[Kim] paglaýar.

A2 I. paglamak 1 : Atylyp gitmek, gümpüldemek.
II. paglamak→ [Kim]
Ör. Onuň elinde tutup oturan tüpeňi[Kim] paýlap gitdi.

Pagşyldamak

A1 I. pagşyldamak 1 : Pagşyldyly ses çykarmak.
II. pagşyldamak→ [Kim]
Ör. Ýap gazylyp, suw[Kim] pagşyldap akmandyr, bu ýerlerde daýhan pili gezmändir.

A2 I. pagşyldamak 1 : Çim pytrak bolup döwülmek, bir ýere batly degip ýa-da urulyp bölek-bölek bolmak, kül-uşak bolmak.
II. pagşyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Elindäki çäýnegi elinden gaçyryp pagşyldady.

Pajarlamak[pa:jarlamak]

A1 I. pajarlamak 1 : Ýaýrap ösmek, möwç almak, möwjemek.
II. pajarlamak→ [Kim]
Ör. Tut ağaçlarynyn hemmesi[Kim] pajarlady.

A2 I. pajarlamak 1 : Giň gerim almak, ýaýbaňlanmak, ösmek.
II. pajarlamak→ [Kim]
Ör. Rak keseline garşy göreşýän ýörite edaralaryň seti[Kim] giňden pajarlady.

Pažžyldamak
A1 I. pažžyldamak 1 : Pažžyldyly ses çykmak, pažžyldyly seslenmek.
II. pažžyldamak→ [Kim]
Ör. Suw[Kim] pažžyldady.

Pakgarmak
A1 I. pakgarmak 1 : Teniň bir ýeri çişmek, pökgermek, gabarçyk emele gelmek.
II. pakgarmak→ [Kim]
Ör. Suwdan ganman, agyz- dilleri[Kim] pakgardy.

Pakgyldamak
A1 I. pakgyldamak 1 : Pakgyldyly ses çykarmak, pakgyldyly seslenmek.
II. pakgyldamak→ [Kim]
Ör. Agzy[Kim] pakgyldady.

Pakyrdamak
A1 I. pakyrdamak 1 : Pakyrdyly ses çykmak, pakyrdyly seslenmek, gülüşmek.
II. pakyrdamak→ [Kim]
Ör. Annaguly sölpi Berdi ogly iki ýarym gün-diýeninden, hemmesi[Kim] pakyrdap gülüşdiler.

Palanlamak
A1 I. palanlamak 2 : Palan salmak, palanyny üstüne atyp berkitmek.
II. palanlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Aman aga[Kim] eşegine[Kime] palanlady.

Palatallaşmak
A1 I. palatallaşmak 1 : (Lingwistika) Ýumşaklaşmak.
II. palatallaşmak→ [Kim]
Ör. Rus dilindäki çekimsiz sesleriň köpüsi[Kim] palatallaşýar.

Palçyklamak
A1 I. palçyklamak 2 : Palçyk çalmak, palçyk bilen suwamak.
II. palçyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň howlusynyň daş-töweregine aýlanan diwary[Kimi] palçyklady.

Palçyldamak
A1 I. palçyldamak 2 : Ýere batly gaçmak, gaçyp kul-uşak bolmak.

II. palçyldamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Agzyndaky nasyny[Kimi] palçyldady.

Pallamak[pa:llamak]

A1 I. pallamak 1 : Ýadawlyk ýa-da uky tutmaklyk zerarly arzyňy giň açyp, howany sorup we ýene-de çykaryp dem almak.
II. pallamak→ [Kim]
Ör. Begenç[Kim] gollaryny giň açyp gerindi, pallady.

Paltalamak

A1 I. paltalamak 2 : Palta bilen çapmak, palta bilen bölek-bölek etmek, yzly-yzyna palta salmak.
II. paltalamak→ [Kim],[Kimi]
Ör. Ajal[Kim] seniñ daragtyňy[Kimi] perwaýsyzlyk bilen paltalady (çevrimiçi: oainternational. free.fr/pax7.html,25.03.2015).

Paňlamak

A1 I. paňlamak 1 : Gopbamsyrap çişmek, hondan bärsi bolan bolmak, güpläp öwünmek.
II. paňlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Synçynyň ýanynda-da ullakan-ullakan gürläp paňlapdy.

Paramak[pa:ramak]

A1 I. paramak 2 : Oňaýly täsir etmek, hep etmek, ýaramak, ýokmak.
II. paramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň ýaly adama[Kime] diňe ýamanlyk[Kim] paraýar.

A2 I. paramak 1 : Ýeterlik derejede çatmak, etmek, çydamak.
II. paramak→ [Kim]
Ör. Ne ýangyç[Kim] paraýar, ne-de lemeh.

Parawuzlamak

A1 I. parawuzlamak 2 : Gyrasyna parawuz tutmak.
II. parawuzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bagana içmegin gyrasyny[Kimi] parawuzlady.

Parçalamak

A1 I. parçalamak 2 : Bölek-bölek etmek, böleklere bölmek, tike-tike etmek, bölеklemek, tikelemek.
II. parçalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir gezek tas meniň hem budumy[Kimi] parçalapdy, taýagym janyma ýetişäýdi.

Parhlandyrmak

A1 I. parhlandyrmak 3 : Hil taýdan tapawudyny, parhyny anyklamak, ýokary baha bermek, üýtgeşiklik derejesini kesgitlemek, parh goýmak.
II. parhlandyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] ýagyşyny[Kimi] ýamandan[Kimden] parhlandyrdy.

Parkyldamak

A1 I. parkyldamak 1 : Parkyldyly ses çykmak, parkyldyly seslenmek.
II. parkyldamak→ [Kim]
Ör. Dabaraly el[Kim] parkyldady.

A2 I. parkyldamak 1 : Atylyp gitmek, ýarylmak.
II. parkyldamak→ [Kim]
Ör. Duşman guşy yzly-yzyna sallanyşdy ýere düşdi, petekesi[Kim] parkyldady, ganat gaçdy, perler çaşdy.

Parlamak

A1 I. parlamak 1 : Ýalpyldap nur saçmak, gaty yşyk bermek.
II. parlamak→ [Kim]
Ör. Gün şöhlesi[Kim] parlap ýere ýaýranda, köp bilim almaga göreş edýäris.

A2 I. parlamak 1 : Öwşün atyp durmak.
II. parlamak→ [Kim]
Ör. Gülälekler[Kim] parlady.

A3 I. parlamak 1 : Şemala, ýele galgamak, pasyrdamak, parryldyly seslenmek.
II. parlamak→ [Kim]
Ör. Çaýyň depesinde gyzyl baýdak[Kim] parlaýardy.

A4 I. parlamak 1 : Giň gerim almak, ýaýbaňlanmak, ösmek.
II. parlamak→ [Kim]
Ör. Kän işlerde öňde bolan, (sen)[Kim] parlap al-asmana galan.

Parryklatmak

A1 I. parryklatmak 2 : Burundan howa alyp dem çykaryp, parryldyly ses etdirmek, burun açmak.
II. parryklatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýorga hopugýan ýaly burnuny[Kimi] parrykladýardy.

Parryldamak

A1 I. parryldamak 1 : Parryldyly ses çykmak, parryldyly seslenmek.
II. parryldamak→ [Kim]
Ör. Daşardan eşidilip duran horruldy has açygrak[Kim] parryldady.

Parsylamak[pa:rsylamak]

A1 I. parsylamak 1 : Pars dilinde geplemek, parsça geplemek.

II. parsylamak→ [Kim]
Ör. Kerim[Kim] parsylaýar.

A2 I. parsylamak 1 : (Gepleşik dili) Başga dilde geplemek.
II. parsylamak→ [Kim]
Ör. Doktor[Kim] mugallyma parsyldady-da: -- Hiçbir adam gitmesin! -- diýdi.

Parsyldamak
A1 I. parsyldamak 1 : Parsyldyly ses çykmak, parsyldyly seslenmek.
II. parsyldamak→ [Kim]
Ör. Hatda sak jereniñ balasy näzik teninden awuly dişler[Kim] parsyldap geçýänçä gara tegmilli sary monjuk garaklaryny-da açmaga ýetişmedi

Partlamak
A1 I. partlamak 1 : Güýçli, gaty ýarylmak, atylmak.
II. partlamak→ [Kim]
Ör. Okly sklad[Kim] partlady.

Pasyrdamak
A1 I. pasyrdamak 1 : Pasyrdyly ses çykmak, passyrdyly seslenmek.
II. pasyrdamak→ [Kim]
Ör. Zakaspiniñ merkezi Aşgabat-da gyzyl baýdak pasyrdady.

Paşmak1
A1 I. paşmak 1 : (Gepleşik dili) Amala aşmak, iş ýüzüne geçmek, başa barmak.
II. paşmak→ [Kim]
Ör. Onuň plany[Kim] paşdy (TTS).

Paşşarmak
A1 I. paşşarmak 1 : Paşjyk, ýasy bolmak, ýasy görnüşe eýe bolmak, ýuwaş-ýuwaşdan paşjyk bolmak.,
II. paşşarmak→ [Kim]
Ör. Äyneğin astynda burnu[Kim] paşşardy.

Paşyrdamak
A1 I. paşyrdamak 1 : Paşyrdyly ses çykmak, paşyrdyly seslenmek.
II. paşyrdamak→ [Kim]
Ör. Duzly kelem, hyýar[Kim] paşyrdap, gyzyl pomidor, her hili yslyja otlar barha işdäñi açýardy.

Patanaklamak
A1 I. patanaklamak 1 : Aýak bitmedik köşek ýaly gödeksi ylgamak, ýüwürmek, çapmak.

II. patanaklamak→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] önüne seretman patanaklayar (çevrimiçi: www.ertir.com/ modules/ microblog.php?show=116504,25.03.2015).

Patdyldamak

A1 I. patdyldamak 1 : Patdyldyly ses çykmak, patdyldyly seslenmek.
II. patdyldamak→ [Kim]
Ör.Patdy barýar (ol)[Kim] patdyldap, patdy afiaş görýär.

A2 I. patdyldamak 1 : Ýöremegi zordan başarmak, kynlyk bilen ýöremek.
II. patdyldamak→ [Kim]
Ör. Hawa agzalar[Kim] patdyldap oturanmysynyz (çevrimiçi: www.ertir.com/modules /microblog.php?show=91302,25.03.2015)

Patlamak

A1 I. patlamak 1 : Patdyldyly ses çykmak, patdyldyly seslenmek.
II. patlamak→ [Kim]
Ör. Ýakasyna tüýkürjek bolanda, kellesinden börügi[Kim] patlap öňüne gaçdy.

Patlatmak

A1 I. patlatmak 2 : Patdyldyly ses çykarmak, patdyldyly ses etmek.
II.patlatmak → [Kim], [Kimi]
Ör. Inçemik uzyn murtlary aşak sallanan uzyn işçi ýerinden galdy-da, (ol)[Kim] köne papagyny[Kimi] oturgyja patladyp urdy.

A2 I. patlatmak 2 : (Gepleşik dili) Urmak.
II. patlatmak → [Kim],[Kime]
Ör. Ol[Kim] sag eli bilen onuň arkasyna[Kime] patlatdy.

Patraşmak

A1 I. patraşmak 1 : Patrak ýaly açylyşmak, ýagty şöhle saçyşyp durmak, ýalpyldaşmak.
II. patraşmak→ [Kim]
Ör. Ynha derýa hiç darykman akyp dur, ýyldyzlar[Kim] patraşyp, maňa bakyp dur.

Patyrdamak

A1 I. patyrdamak 1 : Patyrdyly ses çykmak, patyrdyly seslenmek.
II. patyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bu demde hut oňa jogap beren dek, patyrdady birden iki-üç gezek.

Paýalamak[pa:ýalamak]

A1 I. paýalamak 2 : Paýa urmak, paýa diremek, paýa söýemek, direg urmak.
II. paýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] üzümi[Kimi] paýalady.

Paýawlamak

A1 I. paýawlamak 1 : Ahyryna ýetmek, tamamlamak, gutarylamak, soňlamak.
II. paýawlamak→ [Kim]
Ör. Şondan soň oýun[Kim] hem paýawlaýar.

Paýhaslanmak

A1 I. paýhaslanmak 1 : Akyl ýetirmak, paýhas, pikir edilmek, pähimlenmek.
II. paýhaslanmak→ [Kim]
Ör. Işler[Kim] örän paýhaslanyp edilendir.

Paýhynlamak

A1 I. paýhynlamak 2 : Leýs etmek, döküp, kakyp ýaýratmak, segin etmek, haraplamak.
II. paýhynlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. İtler[Kim] yorunjany[Kimi] paýhynlady.

A2 I. paýhynlamak 2 : (Göçme manyda) Gyrlyp gutarmak, gytgyna bermek, gyrmak.
II. paýhynlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Paýhynladym elim bile, bir topar ganym duşmany[Kimi].

Paýlamak[pa:ýlamak]

A1 I. paýlamak 2 : Bölüp bermek, üleşdirmak.
II. paylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Halnazar baýyň mallaryny[Kimi] paýlap beräýermikäler?

A2 I. paýlamak 2 : Köpçülige ýaýratmak, dargatmak.
II. paylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýeri, meniň ýaly bir uly obany salgyt kagyzyny[Kimi] (ol)[Kim] paýlamaly bolsa, näderdikä?

Paýpyldamak

A1 I. paýpyldamak 1 : Agras ädim bilen yranyp ýöremek.
II. paýpyldamak→ [Kim]
Ör. Aýazhan[Kim] paýpyldaýar.

Paýramak

A1 I. paýramak 1 : Seçelendirip ýaýramak, dargap gitmek, pytramak.
II. paýramak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gözlerimden ýaş{Kim} paýrady, burçuň düýbün iýen ýaly.

Paýyrdamak
A1 I. paýyrdamak **1** : Ýagyş ýagan ýaly dökülmek, sepelenip gaçmak.
II. paýyrdamak→ [Kim]
Ör. Bişip oturan erik kakylanda, (ol)[Kim] paýyrdap döküldi.

Pazlamak
A1 I. pazlamak **1** : Wazyrdap ot alyp ýanmak.
II. pazlamak→ [Kim]
Ör. Toýjanyň otluçöp degen gaz ýaly (sen)[Kim] pazlaman, gaýta bir hili söllerişinden ussa onuň hemişeki Atajanow däldigini derrew aňlady.

Pazzyldamak
A1 I. pazzyldamak **1** : Pazzyldyly ses çykarmak, pazzyldyly seslenmek.
II. pazzyldamak→ [Kim]
Ör. İslän wagtyn özünden-özi gyzýan, gazy otluçöp degirmegine mähetdel kwartira[Kim] pazzyldady.

Peçatlamak
A1 I. peçatlamak **2** : Peçat basyp tassyklamak, paçat- möhür basmak.
II. peçatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Täze şahadatnamalary[Kimi] peçatlap çykdylar.

A2 I. peçatlamak **2** : Bir zadyň agzyny, gapysyny möhürläp ýapmak, sürgüçlemek.
II. peçatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Skladyň agzyny[Kimi] peçatladylar.

Peleseňlemek
A1 I. peleseňlemek **1** : Bir zadyň ýa-da biriniň ugrunda aladalanmak, hars urmak.
II. peleseňlemek→ [Kim]
Ör. Pişik[Kim] peleseňläp, suwuň töwereginden aýrylmady.

Pelpellemek
A1 I. pelpellemek **1** : Howada ganat kakyp durmak, ganat gerip durmak.
II. pelpellemek→ [Kim]
Ör. Suw guşlar[Kim] pelpelläp, ganat kakýarlar.

A2 I. pelpellemek **1** : Galgamak, ýelkildemek.
II. pelpellemek→ [Kim]
Ör. Ýapraklar[Kim] pelpelledi.

Pelteklemek
A1 I. pelteklemek **1** : Sesleriň käbirini nädogry aýdyp geplemek.
II. pelteklemek→ [Kim]

Ör.Asyl meniň dilim[Kim] peltekleýän däldir.

Penalamak[pena:lamak]

A1 I. penalamak 2 : Gorag edinmek, görünmezlik üçin bir zadyň arkasyna dolanmak, pena edinmek.
II. penalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tut agaçlaryny[Kimi] penalap, daş- töwereginde bolup duran hereketleriň birini hem sypdyrman, gözden geçirmäge başlady.

A2 I. penalamak 2 : (Göçme manyda) Arka tutmak, hossar bolmak, arka durmak.
II. penalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Annadurdy[Kim] murt rejaniň geň däldigini bilip, derrew bizi[Kimi] penelady.

Penjelemek

A1 I. penjelemek 2 : Penje bilen gysymlamak, tutmak.
II. penjelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Öwez tüýüni ýolmalap oturan telpegini[Kimi] penjeledi-de -- Ýalan sözleme! -- diýdi.

A2 I. penjelemek 2 : Penje urmak, ýapyşmak, ýolmamak.
II. penjelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. İt[Kim] diňe onuň köne donunyň ýagyrnysyny[Kimi] penjeläp bilipdir.

Pentlemek

A1 I. pentlemek 2 : Nesihat, wesýet bermek, tabşyrmak.
II. pentlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gaýdyp kartyň golaýyna barmaýyn -- diýip, (ol)[Kim] öz-özüni[Kimi] pentlärdi.

Perdelemek

A1 I. perdelemek 2 : Tyty tutmak, perde tutmak.
II. perdelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aýalary[Kimi] perdelemek.

A2 I. perdelemek 2 : Kirişli saz gurallarynyň käbiriniň sapyna perde etmek.
II.perdelemek→[Kim],[Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Dutaryň sapyny[Kimi] perdelemek.

A3 I. perdelemek 2 : (Göçme manyda) Ýüzüni örtmek, üstüni basyrmak, gizlemek, ýaşyrmak.
II. perdelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Ýöne özüň üçin bolup serasap, Iş edeňde hereketiň[Kimi] perdele.

Peselmek

A1 I. peselmek 1 :Boýy kemelmek, tekizligi bozulyp, bir ýeri çökmek, pes bolmak.
II. peselmek→ [Kim]
Ör. Öý[Kim] peselipdir.

A2 I. peselmek 1 : Aşak düşmek, azalmak, aşaklamak.
II. peselmek→ [Kim]
Ör. Howanyň temperaturasy[Kim] peseldi (TTS).

A3 I. peselmek 1 : Saglygyň ugry gaçyp başlamak, erbetleşmek, ýaramazlaşmak.
II. peselmek→ [Kim]
Ör. Syrkawyň haly[Kim] peselýär.

A4 I. peselmek 1 : Gymmaty, nyrhy azalmak, kemelmek, arzanlamak.
II. peselmek→ [Kim]
Ör. Pagtanyň sortuny garyşdyrsak, bahasy[Kim] peseler.

A5 I. peselmek 1 :Ýuwaşamak, gowşamak, haýallamak.
II. peselmek→ [Kim]
Ör. Ýaz ysyn göterip şemaljyk geldi, Şonda ýagýan garyň bady[Kim] peseldi.

Pessaýlanmak[pessa:ýlanmak]

A1 I. pessaýlanmak 1 : Ýuwaşap başlamak, gowşamak (esasyny şemal, ýel hakda).
II. pessaýlanmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Şemal{Kim} pessaýlap buludy kowup gitdi.

A2 I. pessaýlanmak 1 : Ýuwaş- ýuwaşdan inmek, kem- kemden aşaklamak, usullyk bilen ýerlemek.
II. pessaýlanmak→ [Kim]
Ör. Samolýot[Kim] pessaýlap gonmaly boldy.

Peşemek

A1 I. peşemek 2 : Öň aýaklaryň bilen ýeri dörmek, dörjelemek, oýmak (Käbir haýwanlar hakda).
II. peşemek→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. Laçyn[Kim] töweregindäki atlara haýbat atmak bilen ýer{Ne} peşeýärdi.

Peşjermek

A1 I. peşjermek 1 : Içi boşan ýaly bolup aşak düşmak, pezzermek, söllermek, süllermek.
II. peşjermek→ [Kim]
Ör. Bu yşaratdan soň Suwhan aganyň ujy[Kim] çowluja murtlary sümek ýaly peşjerdi.

Petdelemek

A1 I. petdelemek 2 : Ýyglandan soň depeläp, petde görnüşine getirmek.
II. petdelemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Ýandak[Ne] petdelemek.

A2 I. petdelemek 2 : Küt-küt edip topbaklap daňmak, bogmak.
II. petdelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kolhozyň başlygy haly horjundan, çykardy (ol)[Kim] kagyz manady[Kimi] petdeläp.

Petiklemek

A1 I. petiklemek 2 : Bentlemek, dyky we ş. m. Zat bilen beklemek, ýapmak, çykmak.
II. petiklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Faşistleriň çykyp gaçaýjak ýerini[Kimi] petiklediler.

Petişlenmek

A1 I. petişlenmek 1 : Dymyk bolmak, tutuk bolmak, kapaslanmak.
II. petişlenmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gijara ýel turjak ýaly, howa{Kim} totlandy-da petişlendi.

Petlemek1

A1 I. petlemek 2 :Matany, ýüpegi gatltmak üçin petiň için salmak, pet bermek.
II. petlemek→[Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Ýüpek{Ne} petlemek.

Petlemek2

A1 I. petlemek 2 : Petle kakmak, petle oturtmak.
II. petlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tugta gapyýy[Kimi] petledi.

Petremek

A1 I. petremek 1 : Hanasyndan çykjak ýaly mölermek, alarmak (göz hakda).
II. petremek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Onuň gözleri{Kim} peträpdur.

Petreşmek

A1 I. petreşmek 1 : Ýiti şöhlelenip ýalpyldaşmak, ýaldyraşmak.
II. petreşmek→ [Kim]

Ör. Asmandaky ýyldyzlar[Kim] bulutlaryň, hatda sähelçe dumanyň-da ýoklugyna begenýän ýaly petreşip, aşak seredişýärdiler.

Peýdalanmak[peýda:lanmak]

A1 I. peýdalanmak 2 : Öz geregiňe ulanyp, haýyrlanyp bilmek, işletmek (gural, esbap, maşyn we ş. m. barada).
II. peýdalanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eger biz[Kim] nebit skwajynalaryny[Kimi] iň soňky müşkinçilge çenli peýdalanmak, onda planymyzy dolduryp bilmeris.

A2 I. peýdalanmak 2 : Bir zatdan özüňe peýda, haýyr, nep görmek, düşewünt gazanmak.
II. peýdalanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sen[Kim] meniň alaçsyzlıgymdan[Kimden] peýdalanaýarsyň (TTS).

A3 I. peýdalanmak 2 : Öz ýerinde ulanyp bilmek.
II. peýdalanmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Şahyr[Kim] öz eserlerinde[Kimde] satirany örän täsirli, ýiti ýarag hökmünde ussatlyk bilen peýdalandy.

Peýlemek

A1 I. peýlemek 2 : Biriniň yzyna gizlin düşmek, ogryn garamak, ogryn yzarlamak, aňtamak.
II. peýlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garawul[Kim] hem ogryn basyp, tamyň düýbüni syryp, aralykdan boýnuny uzatjak adamyny[Kimi] peýläp, bir ädim ara goýup maý aldy.

A2 I. peýlemek 2 : Bir zadyň amatyny gözlemek, amatyny tapjak bolmak, maý agtarmak, çemini gözlemek.
II. peýlemek→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Men)[Kim] Olary tutmak üçin, pursat{Ne} peýläp ýörerdim.

Pezzermek

A1 I. pezzermek 1 : Gabarmak, hüžžermek.
II. pezzermek→ [Kim]
Ör. Onuň gözleri uçganaklady, murty[Kim] pezzerdi, gollaryny çyzgap, ellerini owkalaşdyrdy.

Pähimlenmek

A1 I. pähimlenmek 1 : Pähim etmek, akyl ýetirmek, paýhaslanmak, oýlanmak, pikirlenmek.
II. pähimlenmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] pähimlenip birneme dymansoň sözüni dowam etdi.

Pikirlenmek

A1 I. pikirlenmek 1 : Bir zat hakda pikir etmek, bir zada pikiriňi gönükdirmek, oýlanmak, paýhaslanmak.
II. pikirlenmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] öz içinden: -- Ýaňky gybatlar eýýäm Gulman arçynyň gulagyna ýetip, ýasawulyny iberipdir-ow! -- diýip pikirlendi.

Pilislemek

A1 I. pilislemek 1 : (Dialektal söz) heňlemek
II. pilislemek→ [Kim]
Ör. Çörekler[Kim] pilisledi.

Pislemek[pi:slemek]

A1 I. pislemek 2 : Erbet görmek, ýaman görmek, näletlemek, masgaralamak.
II. pislemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eger şeýtse, elbetde, ol aýaly[Kimi] uly il[Kim] pislär ahyryn, çünki Gurt hem onuň üçin söweşdi.

Pişgelemek

A1 I. pişgelemek 2 : Ýüňi darap, pişge görnüşini bermek.
II. pişgelemek→ [Kim], {Ne}tamamlaýjy
Ör. Ol[Kim] egirmek üçin ýüň{Ne} pişgeledi (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=pi%C5%9Fgelemek&search=Search&key=&tax=-1).

Pitiklemek

A1 I. pitiklemek 2 : Pitik bilen urmak, pitik bilen kakmak.
II. pitiklemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Pälwanyň derçirän burnuna[Kime] mäkäm pitikledi.

Pitremek

A1 I. pitremek 1 : Kül bolmak, tüýdülmek, owranmak (mata we ş. m hakda).
II. pitremek→ [Kim]
Ör. Ol ýama-da tutanok, tutan ýeriň[Kim] piträp barýar.

Porsamak

A1 I. porsamak 1 : Ynjap, zaýalanyp ýakymsyz ys çalmak, harap bolup yslanmak.
II. porsamak→ [Kim]
Ör. Balyk[Kim] başyndan porsar.

A2 I. porsamak 2 : (Göçme manyda) Birine paýyş, sögünç söz aýtmak.
II. porsamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] elindäki gapyrjagyny ýere goýdy-da, gaharyna[Kime] porsady.

Poslamak

A1 I. poslamak 1 : Ýüzi pos bilen örtülmek, pos baglamak, pos bolmak, zeňlemek.
II. poslamak→ {Kim}tamamlayıcı
Ör. Azalyň oky ýerinde bolsa-da tutawajy çykypdyr, demri{Kim} poslapdyr.

Pökgermek

A1 I. pökgermek 1 : Ýellenip çişmek, çişip gübermek, ýellenmek.
II. pökgermek→ [Kim]
Ör. Ol çalymtyk reňkli, ullakan gözleri[Kim] pökgerip içerik üns berip, nazaryny aýlady.

A2 I. pökgermek 1 : Güberilip, çişen ýaly bolup durmak.
II. pökgermek→ [Kim]
Ör. Onuň galyň dodaklary[Kim] pökgerip, ullakan burnunyň öňünde towlanyp duran murtlary bardy.

A3 I. pökgermek 1 : Ýognamak, semremek.
II. pökgermek→ [Kim]
Ör. Men[Kim] pökgerdim.

A4 I. pökgermek 1 : (Göçme manyda) Çişip ölmek.
II. pökgermek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Edil çerrik iýen goýun ýaly pökgermelidir.

Pösürdemek

A1 I. pösürdemek 1 : Pösürdili ses çykmak.
II. pösürdemek→ [Kim]
Ör. Ýüzi gaýmaklan çägänin içi[Kim] pösürdedi.

Pötlemek

A1 I. pötlemek 2 : Bat bilen baryp degmek, baryp urulmak, pöt edip urulmak.
II. pötlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Pökgi[Kim] onuň arkasyna[Kime] pötledi.

Puçlamak[pu:çlamak]

A1 I. puçlamak 2 : Puç etmek, biderek hasaplamak, sen boş diýip aýtmak.
II. puçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Meni[Kimi] puçlasaň-edil agzyňa zäk atylan ýaly ederin.

Pudaklamak[pu:daklamak]

A1 I. pudaklamak 1 : Pudak çykaryp başlamak, pudak ösüp başlamak.
II. pudaklamak→ [Kim]
Ör. Oturdylan alma agaçlary[Kim] pudaklap başladylar.

Pudamak[pu:damak]

A1 I. pudamak 2 : Pudaklaryny kesip ýylmamak, pudaklaryny çapyşdyryp aýyrmak, çapmak.
II. pudamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Deregi[Kimi] pudadym syrdamrak etdim, Has parlap össün ol, düýbüni depdim.

Pugtalamak

A1 I. pugtalamak 2 : Mäkäm edip goýmak, berkitmek, berkleşdirmek.
II. pugtalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Soňra ýüni[Kimi] ýene-de pugtalaryn.

Pullanmak

A1 I. pullanmak 1 : Puluň köpelmek, pully bolmak, baý bolmak.
II. pullanmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] soňky wagtlarda pullanyp başlapdyr.

Pürdemek

A1 I. pürdemek 2 : Agajyň gapdallaryndan, düýbünden gögerip çykan ownujak şahajyklaryny kesip aýyrmak, kesip ýylmamak.
II. pürdemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bu iki çaga[Kim] gülleri[Kimi] pürdemäge başladylar.

Pürepürlemek

A1 I. pürepürlemek 2 : Erňegine çenli doldurmak, mazaly doldurmak, pürepür etmek.
II. pürepürlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ähli stakany[Kimi] pürepürledi.

Pürkmek

A1 I. pürkmek 3 : Pürkgüç we ş. m. gural bilen ýa-da agzyna suw alyp sepelemek, sepeläp dökmek.
II. pürkmek→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüzüne, kellesine[Kime] odekolon[Ne] pürkdi.

Pürrelemek

A1 I. pürrelemek 2 : Ýoluşdyryp, ýykyşdyryp döwüşdirmek (ösümlik hakda).
II. pürrelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bişmedik almalary[Kimi] pürreledi.

A2 I. pürrelemek 2 : (Göçme manyda) Bir ýan ujundan ýok etmek, bir ýan ujundan gyrmak, öldürmek.
II. pürrelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. İtleriň ýiti dişleri we awçylaryň oklary[Kim] möjekleri[Kimi] pürreledi.

Püwdürmek

A1 I. püwdürmek **2** : Zogduryp, birden batly çykarmak, akdyrmak.

II. püwdürmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Olar[Kim] suwy[Kimi] püwdürdüler.

Pyçaklamak

A1 I. pyçaklamak **2** : Pyçak bilen urmak, pyçak sokmak, pyçak sançmak, pyçaklap ýaralamak.

II. pyçaklamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ol[Kim] adamy[Kimi] pyçaklady.

Pykyrdamak

A1 I. pykyrdamak **1** : Pykyrdyly ses çykmak, pykyrdyly seslenmek.

II. pykyrdamak→ [Kim]

Ör. Ýoldaşlary[Kim] onuň göwni üçin pykyrdady.

Pylçamak

A1 I. pylçamak **2** : Bir zadyň ýüzüne bat bilen taşlamak, gazap bilen zyňmak, urmak, göterip ýere urmak.

II. pylçamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Babahan arçyn soňky karta gözi düşende, baryny[Kimi] birden (ol)[Kim] pylçap urdy.

Pyntyklamak

A1 I. pyntyklamak **1** : Pyntyk çykarmak, pyntyk ýarmak.

II. pyntyklamak→ [Kim]

Ör. Garry agaç[Kim] pyntyklardy.

Pyňkyrmak

A1 I. pyňkyrmak **1** : Pes ses bilen birden batly gülüp goýbermek.

II. pyňkyrmak→ [Kim]

Ör. Märeke[Kim] birden pyňkyrdy.

Pyrkyldamak

A1 I. pyrkyldamak **1** : Pyrkyldyly ses çykmak, pyrkyldyly seslenmek.

II. pyrkyldamak→ [Kim]

Ör. Meleguş temegi[Kim] pyrkyldaýardy.

Pyssarmak

A1 I. pyssarmak **1** : Terligi gaçmak, myssarmak.

II. pyssarmak→ [Kim]

Ör. Gawun[Kim] pyssarypdyr.

Pyssyldamak

A1 I. pyssyldamak 1 : Pyssyldyly ses çykmak, pyssyldyly seslenmek.
II. pyssyldamak→ [Kim]
Ör. Welosipediň kamerasy[Kim] pyssyldady.

Pysyrdamak

A1 I. pysyrdamak 1 : Pysyrdyly ses çykmak, pysyrdyly seslendirmek, pasyrdamak.
II. pysyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Guşjagazyň-da çüňkünden tutup aşak sallasaň pysyrdaýar.

Pyşdyldamak

A1 I. pyşdyldamak 1 : Örän haýal ýöräp gitmek, ýadawlyk zerarly ýuwaş ýöremek.
II. pyşdyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Pyşdyldap barmak, (ol)[Kim] pyşdyldap ýöremek.

Pyşgyrmak

A1 I. pyşgyrmak 1 : Burun deşikleri arassalamak üçin batly howa çykarmak (käbir haýwanlar hakda).
II. pyşgyrmak→ [Kim]
Ör. Şeýle edilende guşuň agzyna et bilen azajyk mukdarda arassa çäge düşýär we guş[Kim] pyşgyryp, burun boşlugyny arassalaýar (çevrimiçi: gollanma.com /elguslar.html,26.03.2015).

A2 I. pyşgyrmak 2 : (Gepleşik dili) Bir zat barada habar bermek, seslenmek, diýmek, aýtmak.
II. pyşgyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Diýjek zadyňy[Kimi] anyk pyşgyr (çevrimiçi: www.turkmens.com/ Dersat/birkitap.htm,26.03.2015)

Pyşyrdamak

A1 I. pyşyrdamak 1 : Pyşyrdyly geplemek, pyşyr-pyşyr edip gürlemek.
II. pyşyrdamak→ [Kim]
Ör. Ýuwaş, ýuwaş! -- diýip, Annaguly[Kim] pyşyrdaýardy.

Pytdyldamak

A1 I. pytdyldamak 1 : Pytdyldyly ses çykmak.
II. pytdyldamak→ [Kim]
Ör. Agyr ýükli maşynlary süýrege alýan traktor[Kim] pytdyldaýardy.

Pytramak

A1 I. pytramak 1 : Her haýsy bir tarapa dagap gitmek, ýazylyp gitmek, seçelenmek, ýaýramak.
II. pytramak→ [Kim]
Ör. Asmanda galan bulut[Kim] hem pytrady.

Pyýadalamak[pyýa:dalamak]

A1 I. pyýadalamak 1 : Pyýada ýöremek, ulaga münmän, öz aýagyň bilen ýöräp gitmek.
II. pyýadalamak→ [Kim]
Ör. Bir gün (men)[Kim] pyýadalap bazara gitdim.

Pyzmak

A1 I. pyzmak 2 : El ýa-da aýak bilen batly togalap goýbermek, bat bilen zyňyp goýbermek, bir ýana taşlap goýbermek, iteläp goýbermek.
II. pyzmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýatagan[Kim] ony[Kimi] bir aýagy bilen pyzyp goýberdi. ,

Pyzzyldamak

A1 I. pyzzyldamak 1 : Pyzzyldyly ses çykmak, pyzzyldyly seslenmek.
II. pyzzyldamak→ [Kim]
Ör. Aman onuň uzyndan baranda, (ol)[Kim] pyzzyldap ýanýan plitka eýýäm sarymtyl ýaşyl öwüşginli ýalyn pürkýärdi.

-R

Radiofisirlemek

A1 I. radiofisirlemek 2 : Radiostansiýalar,radioustanowkalar radioapparatlar gurmak.
II. radiofisirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] kolhoz posýologyny[Kimi] radiofisirlediler.

Radiolaşdyrmak

A1 I. radiolaşdyrmak 2 : Radio arkaly alyp eşitdirmek üçin gerekli enjamlar bilen abzallaşdyrmak radio geçirmek.
II. radiolaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Oba ýerlerini[Kimi] radiolaşdyrmaklygy çaltlandyrmaly.

Ragbatsyzlanmak

A1 I. ragbatsyzlanmak 1 : Güýçden düşmek, kuwwaty gaçmak, ysgynsyz bolmak.
II. ragbatsyzlanmak→ [Kim]
Ör. Garry[Kim] ragbatsyzlandy.

Rahatlanmak[ra:hatlanmak]

A1 I. rahatlanmak 1 : Rahatlyk tapmak, köşeşmek, ynjalmak, parahatlanmak.
II. rahatlanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Uzak wagtlap rahatlanyp bilmän, artygyň ellerine, hatda çäkmeniniň syýlaryna çenli ogşady.

Rasionalizasiýalaşdyrmak

A1 I. rasionalizasiýalaşdyrmak 2 : Bir işi maksada has laýyk rasional ýol bilen guramak.
II. rasionalizasiýalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Önümçiligi[Kimi] rasionalizasiýalaşdyrmak.

Rastlamak[ra:stlamak]

A1 I. rastlamak 2 : Göwne jaý etmek, anyklamak, aýdyňlaşdyrmak.
II. rastlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ogly dolanyp içeri girende, ene[Kim] özüni[Kimi] rastlaýar (XX. Asyr Türkmen Edebiýatynyň Taryhy).

A2 I. rastlamak 2 : Gönülemek, dogrulamak.
II. rastlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mergen[Kim] şol agaja[Kime] tarap rastlap atdy.

Razylaşmak[ra:zy:laşmak]

A1 I. razylaşmak 1 : Bir zada razylyk bermek, razy bolmak, makul bilmek, bir pikire goşulmak, ylalaşmak.
II. razylaşmak→ [Kim]
Ör. Gadam jan[Kim], razylaş, balam, razylaş!

A2 I. razylaşmak 2 : Hoşlaşmak.
II.razylaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Kentli[Kim] öljegine gözi ýetende oglan-uşaklary bilen[Kimle] razylaşmaga başlapdyr.

Reabilitirlemek

A1 I. reabilitirlemek 2 : (Ýuridik termin) Öňki hukugy dikeldilmek, öňki hukugy berilmek.
II. reabilitirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Emir[Kim] sizi[Kimi] reabilitirledi (çevrimiçi: http://www.avdet.org/tr/node/751,20.03. 2015).

Redaktirlemek

A1 I. redaktirlemek 2 : Tekst çapa taýýarlananda, oň barlap düzetmek.
II. redaktirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Golýazmany[Kimi] redaktirlemek.

A2 I. redaktirlemek 2 : Redaktorlyk etmek, bir zadyň çap edilmegine ýolbaşçylyk etmek.
II. redaktirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Lenin[Kim] ilkinji bolşewistik gazet bolan «Nowaýa Žizn» gazetini[Kimi] redaktirleýärdi.

Reformalaşdyrmak

A1 I. reformalaşdyrmak 2 : Reforma geçirmek, reforma ýoly bilen üýtgetmek, reforma etmek.
II. reformalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olardan biri[Kim] bilim pudagyny[Kimi] reformalaşdyrmak, beýlekisi-de professional bilim bilen bagly (çevrimiçi: http://www.azathabar.mobi/a/2000112.html, 20.03.2015).

Registrirlemek
A1 I. registrirlemek 2 : Hasaba alyp bellemek, registrasiýadan geçirmek.
II. registrirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol[Kim] Gelýän poçtalary[Kimi] registrirledi.

Reglamentirlemek
A1 I. reglamentirlemek 2 : Reglamente boýun egmek, ýörite çykarylan karara boýun egmek.
II. reglamentirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. UNESCO[Kim] "Personal maglumatlary kompýuterleşdirilen gaýtadan işlemegi[Kimi] reglamentirlemek soraglary boýunça BMG-yň Esasy düzgünlerini" kabul etdi (Ykdysady We Sosıal Iş Topary)

Regressirleşmek
A1 I. regressirleşmek 1 : Yza çekilmek, regrese tarap barmak, erbetleşip başlamak.
II.regressirleşmek→ [Kim]
Ör. Kapitalistik senagat[Kim] şu güne çenli regressirleşmegini dowam edýär.

Rejelemek
A1 I. rejelemek 2 : Tertibe salyşdyrmak, jaýlaşykly ýerleşdirmek, ýerbe-ýer goýundyrmak.
II. rejelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kitaplary[Kimi] rejelemek

A2 I. rejelemek 2 : Gelşik bermek, taraşlamak, endiganlamak.
II. rejelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Indi olar[Kim] reňklemek, suwamak, ony[Kimi] rejelemek işlerini özbaşdak amala aşyrýarlar.

Rekwizirlemek
A1 I. rekwizirlemek 2 : Jemgyýetçilik guramalarynyň ýa-da aýratyn adamlaryň emlägini döwletiň peýdasyna mejbury suratda geçirmek.
II. rekwizirlemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Emläg[Ne] rekwizirlemek ve onun gymmatyny aşaklatmakdan gelýän ýitgeläre baha wermek , Türkmenistanyn kanunçylygynda

kesgitlenýän tertipde ygtyýarly edara ýa-da garaşsyz baha kesiji tarapyndan geçirilýär (Türkmenistanyn VI Halkara Maýa Goýum Maslahaty)

Rendelemek

A1 I. rendelemek 2 : Rende bilen ýonmak, rende bilen ýylmamak.
II. rendelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Tagtany[Kimi] rendelemek.

Reňklemek

A1 I. reňklemek 2 : Reňk çalmak, reňk bilen ýüzüni örtmek, boýamak.
II. reňklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gapylaryň ownuk-uşak ýerini[Kimi] reňklemeli.

Repetirlemek

A1 I. repetirlemek 2 : Köpçülik öňünde çykyş etmek üçin bir zad yöňünden öwrenmek, gaýtalap taýýarlamak, repetisiýa etmek.
II. repetirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] şol kartinany[Kimi] repetirledim.

Resenzirlemek

A1 I. resenzirlemek 2 : Bir esere, işe we ş. m. resenziýa ýazmak, bir zada syn ýazmak.
II. resenzirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Makalany[Kimi] resenzirlemek.

Resmileşdirmek[resmi:leşdirmek]

A1 I. resmileşdirmek 2 : Güýje girer ýaly edip kanunlaşdyrmak, güýje girizmek, resmi etmek.
II. resmîleştirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tapylan zatlary[Kimi] ýeterlik derejede (sen)[Kim] resmileşdirseň okuw esbaplary bolup bilerler.

Restawrirlemek

A1 I. restawrirlemek 2 : (Sung.) Könelen ýa-da zaýalanan çeper eserleri gaýtadan düzetmek, öňki görnüşine getirmek, dikeltmek, restawrasiýa geçirmek.
II. restawrirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Türkmenistanyň Muzeý fondunyň ýadygärliklerini degişli derejede saklamagy üpjün etmek maksady bilen olaryň eýeleri ýa-da oňa ygtyýarly organlar degişli şertler döretmelidirler, ýadygärlikleri saklamagyň ylmy taýdan esaslandyrylan ýörite düzgünini ýola goýmalydyrlar, olaryň konserwirlenmegini[Kimi] hem-de

restawrirlenmegini geçirmelidirler (Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1996 ý., № 4, 68-nji madda).

A2 I. restawrirlemek 2 : (Syýasy termin) Öňki agdarylan syýasy gurluşy dikeltmek.
II. restawrirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kemine[Kim] beýik şahyr Magtymgulynyň pikirlerini[Kimi] restawrirleýär.

Retuşirlemek

A1 I. retuşirlemek 2 : Fotografiýa suratlaryny tuş arkaly düzetmek.
II. retuşirlemek→[Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Suratlary[Kimi] gaýtadan dikeltmek we retuşirlemek boýunça hyzmatlar. (çevrimiçi: www.stat.gov.tm/assets/klasifikator/CPA 2008 t. pdf, 20.03.2015).

Rifmalaşmak

A1 I. rifmalaşmak 1 : Şygryň bogun ölçegleriniň sany dogry gelmek, rifma boýunça düzülmek, kapyýalaşmak.
II. rifmalaşmak→ [Kim]
Ör. Birinji ugra şygryd ölçegleri, ritmiki gurluşy[Kim] rifmalaşmak täri, rifmalary, ses sazlaşygy, bentleriniň gurluşy girýär(çevrimiçi pdf: Sowet Edebiýaty jurnaly 11/1989).

Rowaçlanmak[rowa:çlanmak]

A1 I. rowaçlanmak 1 : Rowaç almak, rowaç tapmak, üstünlikli ýaýbaňlanmak, oňaýly bolmak, şowly bolmak.
II. rowaçlanmak→ [Kim]
Ör. Köpçüligiň arka durýan işi[Kim] hökman rowaçlanmalydyr.

Ruhandyrmak[ru:hlandyrmak]

A1 I. ruhandyrmak 2 : Ruhuny götermek, ylham bermek, psihiki güýç-kuwwet bermek, bir zat etmäge meýil döretmek.
II. ruhandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýaz aýynyň güni bolany üçin ertiriň örän mylaýym howa[Kim] adamy[Kimi] ruhandyrýardy.

Ruhlanmak[ru:hlanmak]

A1 I. ruhlanmak 1 : Keýpi göterilmek, ruhy göterilmek ylham almak, janlanmak.
II. ruhlanmak→ [Kim]
Ör. Goý esgerler[Kim] joşsun hem-de ruhlansyn.

-S

Sabamak[sa:bamak]

A1 I. sabamak 1 : Içi boşamak, boşap galmak, gutarmak, tükenmek.
II. sabamak→ [Kim]
Ör. Howa sowap başlandan sinekler[Kim] sabady.

A2 I. sabamak 2 : Bir zatdan arassalanmak, hapasy aýrylmak, saplanmak.
II. sabamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] köne düşüncelerden[Kimden] sabady (TTS).

A3 I. sabamak 2 : Halas bolmak, gutulmak, dynmak.
II. sabamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Biziň kebir garrylarymyz[Kim] köneniň zyýanly galyndylaryndan[Kimden] entekler hem sabap bilenoklar.

Sabynlamak[sa:bynlamak]

A1 I. sabynlamak 2 : Sabyn çalmak, sabyn sürtüp ýuwmak.
II. sabynlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] derrew ýüzüni[Kimi] sabynlap ýuwdy-da oňatja süpürindi.

Saçmak

A1 I. saçmak 3 : Ýaýratmak, seçelemek, pytratmak.
II.saçmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Gün[Kim] dogup äleme[Kime] nuruny[Kimi] saçdy dünýäni ýagtyltdy.

Sadalaşdyrmak[sa:dalaşdyrmak]

A1 I. sadalaşdyrmak 2 : Has sada görnüşe getirmek, ýönekeýleşdirmek, aňsatlaşdyrmak.
II. sadalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Teoremalaryň subut edilişini[Kimi] ep-esli sadalaşdyrmaga mümkinlik berdi.

Sadasyramak[sa:dasyramak]

A1 I. sadasyramak 1 : Özüňi sada saýmak, sada adam bolan bolmak.
II. sadasyramak→ [Kim]
Ör. Baýram[Kim], sadasyran bolma!

Sagalmak

A1 I. sagalmak 1 : Saglygy gowulanmak, keselden gutulmak, keselden açylmak, gurat bolmak, daýanmak.
II. sagalmak→ [Kim]
Ör. Doktorlar: -- Endamyndaky çişler gaýdar, ýaralaryň[Kim] sagalar -- diýip aýdýarlar.

Saglaşmak

A1 I. saglaşmak 1 : hoşlaşmak

II. sagalmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] kim bilen hoşlaşjagyna, kim bilen[Kimle] saglaşjagyna-da akyly ýetmän, ýeňsesini öwürdi.

Sagmak

A1 I. sagmak 2 : Malyň ýelninden süýt önümini almak.
II. sagmak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Nur soltan[Kim] sygrynyň süýdüni{Kimi} sagyp gazana guýdy.

A2 I. sagmak 2 : (Göçme manyda) Aldaw, zorluk we ş. m. ýollar bilen talanak, ütmek, biriniň gazanjyny zadyny eýelemek.
II. sagmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şol hojaýynlar[Kim] iliň gazanjyndan baý bolup ýene-de olary[Kimi]bolrak sagmagyň giň planyny gurýardylar.

Sagsyzlamak

A1 I. sagsyzlamak 1 : Näsag bolmak, nähoşlamak, syrkawlamak.
II. sagsyzlamak→ [Kim]
Ör. Näme ugruň ýok-la, (sen)[Kim] sagsyzladyňmy?!

Sagynmak2[sa:gynmak]

A1 I. sagynmak 1 : Ýaýdanjyrap bir zada ýa-da birine garaşmak, haýal etmek, ýaýdanmak.
II. sagynmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Kiçijik tokaýyň etegine ýetip sagyndy.

Sahaplamak[saha:plamak]

A1 I. sahaplamak 2 : Kitabyň, depderiň we ş. m. daşyna sahap etmek, jiltlemek.
II. sahaplamak→ [Kim], {Kimi}Tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] kitaby{Kimi} sahaplady.

Sahnalaşdyrmak

A1 I. sahnalaşdyrmak 2 : Bir eseri teatr sahnasynda goýar ýaly, oýnar ýaly etmek.
II. sahnalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gogol[Kim] «Derňewçi» komediýasyny[Kimi] 1836 njy ýylda ýazyp sahnalaşdyrýar.

Sakaklamak

A1 I. sakaklamak 2 : Alkym ýüpünden bagyndan pugta tutmak, alkym bagyndan tutup almak.
II. sakaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýigitleriň biri[Kim] ony[Kimi] dessine sakaklaýar.

Sakanaklamak

A1 I. sakanaklamak 1 : Birden diliň tutulmak, sakynmak, kekeçlemek.
II. sakanaklamak→ [Kim]
Ör. Ol aljyrady: hiç wagtda şatlygyny, gaýgysyny saýgartmaýan gara ýüzüne ölüm howpy ýaýyldy, dili tutuldy, (ol)[Kim] sakanaklady.

Sakawlamak

A1 I. sakawlamak 1 : Sakynyp geplemek, kekeçlemek.
II. Sakawlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sakawlap, naýynjar ses bilen: -- Men näme aýdaýyn? -- diýdi.

Saklamak

A1 I. saklamak 3 : Tutup durmak, eliňde tutmak.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi], [Kimde]
Ör. Ol[Kim] kitaby[Kimi] elinde[Kimde] saklap durdy.

A2 I. saklamak 2 : Duruzmak, togtatmak.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sergeý Stepanowiç[Kim] maşyny[Kimi] saklady.

A3 I. saklamak 2 : Öz eklenjiňde garamagyňda ýaşatmak; idetmek, eklemek.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Mallary[Kimi] ölüm-ýitimsiz we semiz saklamak köp derejede çopana baglydyr.

A4 I. saklamak 2 : Eýelik etmek, gözegçilik, etmek, göz-gulak bolmak, goramak.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bir seniň garry eneň[Kim] öz öýüňi[Kimi] saklap otyr.

A5 I. saklamak 2 : Bir zada daýanç bolup hyzmat etmek, götermek.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tamyň pürslerin[Kimi] diwar[Kim] saklaýar.

A6 I. saklamak 3 : Ýanyňdan goýbermän duruzmak, eglemek.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi], [Kimde]
Ör. Men[Kim] ony[Kimi] öýümizde[Kimde] iki sagat sakladym.

A7 I. saklamak 2 : Sakçylyk etmek, gorag etmek, goramak.
II. saklamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ene[Kim] böwet[Ne] saklamaga şeýle sak bolsa-da onuň sakçylygy bu gezek şowuna düşmedi.

A8 I. saklamak 2 : Aýap tutmak, aýamak, goramak.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Men[Kim] olary[Kimi] gözümiň göreji ýaly saklaryn.

A9 I. saklamak 2 : (Göçme manyda) Gizlemek, ýaşyrmak.
II. saklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kem-käs ýalbaraýyn-da (siz)[Kim] etjek işimi[Kimi] öz ýanymda saklaýyn.

A10 I. saklamak 2 : Belli bir maksat üçin tutmak, edinmek, eklemek we ş. m.
II. saklamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Gyzylhan[Kim] dumly-duşda dozor[Ne] saklaýardy.

Saklanmak

A1 I. saklanmak 1 : Özüňe erk edip bilmek, özüňe buýurmak.
II. saklanmak→ [Kim]
Ör. Nurjahan[Kim] syr bildirmän saklansa-da, ýeke galanda gözüniň ýaşyny saklap bilmeýärdi.

A2 I. saklanmak 1 : Aýak çekmek, daýanmak, durmak, eglenmek.
II. saklanmak→ [Kim]
Ör. Gyz näz edip gaçýar bagy gabatlap, ýigit kowýar: -- Gitme, (sen)[Kim] saklan gözelim!

A4 I. saklanmak 2 : Bar bolmak, bolmak.
II. saklanmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Zyýanly duzlaryň[Kim] toprakda[Kimde] artykmaç saklanmagy pagtaçylyga ägirt uly zyýan ýetirýär.

A5 I. saklanmak 2 : Garawly bolmak, aýalyp goýulmak.
II. saklanmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Tohumlar[Kim] ýörite jaýlarda[Kimde] saklanmalydyr.

A6 I. saklanmak 2 : Özüňi gorap bilmek.
II. saklanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Trahomanyň ýokuşmagyndan[Kimden] saklanmagyň iň oňat serişdesi arassaçylykdyr.

A7 I. saklanmak 2 : Öňünde durup bilmek, çydam etmek.
II. saklanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bent[Kim] suwuň badyna[Kime] saklanyp bilmedi.

A8 I. saklanmak 1 : Ýerine ýetirilmek, esewan edilmek.
II. saklanmak→ [Kim]
Ör. Tertip-düzgüniň[Kim] saklandy hem-de okuwyň ýyllyk jemleriniň nähili netijeler bermegi hakynda pikirlenýärdi.

A9 I. saklanmak 1 : Abat galmak, ýygnalyp goýulmak.
II. saklanmak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Aý, şükür, birsydyrgyn saklandyk.

A10 I. saklanmak 1 : Saklaw edilme, garalmak.
II. saklanmak→ [Kim]
Ör. Zapowednikler[Kim] goralyp saklanýar.

Sakynjyramak

A1 I. sakynjyramak 1 : Sakyna-sakyna geplemek, gepläniňde käte sakynmak, sakynybrak geplemek.
II. sakynjyramak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Jogap berip başlanymda birneme sakynjyradym.

Sakyrdamak

A1 I. sakyrdamak 1 : Arasyny kesmän gepläp durmak, birsyhly dynman geplemek.
II. sakyrdamak→ [Kim]
Ör. Jemal eje[Kim] gep düşündirjek bolsaň uzyn günläp sakyrdamaly.

A2 I. sakyrdamak 1 : Bolgusyz gürlemek, ýaňramak.
II. sakyrdamak→ [Kim]
Ör. Daýy men[Kim] birazajyk sakyrdadym weli, hernä bagyşlarsyň.

Sakyrtgalamak

A1 I. sakyrtgalamak 1 : Sakyrtga basmak, sakyrga düşmek.
II. sakyrtgalamak→ [Kim]
Ör. Düýämiz[Kim] sakyrtgalapdyr.

Salamlaşmak[sala:mlaşmak]

A1 I. salamlaşmak 2 : Birine salam bilen ýüzlenmek, salam alyşmak, salam berip görüşmek.
II. salamlaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] biz bilen[Kimle] salamlaşdy.

Saldarlamak

A1 I. saldarlamak 2 : Ele alyp agramyny çaklap görmek.
II. saldarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] alyp gitjek çemedanyny[Kimi] saldarlap gördi.

A2 I. saldarlamak 2 : (Göçme manyda) Pikirlenip görmek, paýhas edip görmek, oýlap görmek.
II. saldarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sary aga[Kim] aýtjak gepini[Kimi] içinden telim gezek saldarlap görüp, soňra orta atýan adamdy.

Salgamak[sa:lgamak]

A1 I.salgamak 2 : Bulaýlamak

II.salgamak →[Kim], {Kimi}Tamamlayıcı

Ör. Aýsoltan Potda[Kim] elini{Kimi} salgady-da, öz ugruna ýöräp gitdi.

Salgylanmak

A1 I. salgylanmak 2 : Bir zady anyklamak ýa-da tassyklamak üçin başga bir zada esaslanmak, salgy almak.

II. salgylanmak→ [Kim], [Kime]

Ör. (Ol)[Kim] Darwin ýaşaýyş şertleriniň özgerip durýanlygyna[Kime] dogruçyllyk bilen salgylandy.

Salgylaşmak

A1 I. salgylaşmak 2 : Bir ýere barmaklygy ýa-da gelmekligi wadalaşmak.

II. salgylaşmak→ [Kim], [Kimle]

Ör. Men[Kim] onuň bilen[Kimle] salgylaşdym.

Salgymlamak[sa:lgymlamak]

A1 I. salgymlamak 1 : Salgym atmak, salgym atyp görünmek, daşdan çala görünmek.

II. salgymlamak→ [Kim]

Ör. Begenjiň gözüne bir zat[Kim] salgymlap görünýän gämi «Molniýa» teplohodydy.

Salkynlamak

A1 I. salkynlamak 1 : Salkyn bolup başlamak, salkyn howa bolmak.

II. salkynlamak→ [Kim]

Ör. Ösüp duran şemal[Kim] garaňky gatlyşandan beýläk salkynlap başlady.

A2 I. salkynlamak 1 : Salkyn ýerde, howada bolmak, dem-dynç almak, salkyn ýere çykmak.

II. salkynlamak→ [Kim]

Ör. Saýasyna keçe atyp, (ol)[Kim] salkynlap ýataýmaly.

Sallamak

A1 I. sallamak 3 : Ýokardan aşak goýbermek, ýuwaşlyk bilen aşaklygyna ýüp we ş. m. arkaly indermek.

II. sallamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. (Men)[Kim] Bagyryň joşgunly ýabynyň gyrasynda oturyp, aýagymy[Kimi] içine[Kime] salladym.

Sallanjyramak

A1 I. sallanjyramak 1 : Ýüzüňi aşak salyp saýkiň basyp ýöremek, sallanybrak ýuwaş ýöremek.

II. sallanjyramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Sallanjyrap, emaý bilen ätleýär, garanjaklap, gör kimidir ýatlaýar.

Sallanmak

A1 I. sallanmak 1 : Asylyp durmak, asylmak.
II. sallanmak→ [Kim]
Ör. Onuň bilindeky gap[Kim] sallanýardy.

A2 I. sallanmak 1 : Ýüzüňi aşak salyp, spesifik ritmli aýak basmak ýöremek.
II. sallanmak→ [Kim]
Ör. Nabat gyz[Kim] eli bedreli suwa sallanyp barýardy.

Salmak

A1 I. salmak 1 : Bina etmek, gurmak.
II. salmak→ [Kim]
Ör. Nirede kömekçi desgalar[Kim] salmaly.

A2 I. salmak 2 : İçine ýa-da aşagyna goýmak, ýerleşdirmek, içinde jaýlaşdyrmak.
II. salmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýygan otlarymy[Kimi] halta salyp gijara öýe bakan ugradym.

A3 I. salmak 3 : Işe, okuwa we ş. m. ýerleşdirmek, girizmek.
II. salmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Men[Kim] sizi[Kimi] telegrafa işe[Kime] saldym.

A4 I. salmak 2 : Bir zady birine ýa-da bir tarapa dazladyp goýbermek, zyňmak.
II. salmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Çagalar[Kim] ellerinde gar tokgalap oňa[Kime] salýardylar.

A5 I. salmak 2 : Nyşan, bellik etmek.
II. salmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Tagma[Ne] salmak.

Salparmak

A1 I. salparmak 1 : Salpy bolmak, gowşap aşak sallanyp durmak.
II. salparmak→ [Kim]
Ör. Murtlary[Kim] hem salparyp ýatan, agzy bolsa nasly ýaly ýumralyp duran bir adamdy.

Samahyllamak

A1 I. samahyllamak 1 : Biderek gürrüň etmek, bolgusyz, ugursyz gürlemek.
II. samahyllamak→ [Kim]

Ör. Hany (sen)[Kim] samahyllap durma-da, ony şu taýdan aýyr diýdigim aýyr.

Sammyldamak

A1 I. sammyldamak 1 : Bolgusyz sözler geplemek.
II. sammyldamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Iň gowusy sammyldama-da goýny sür-de ugra!

Samramak

A1 I. sarmamak 1 : Huşuňy ýitirip, alasarmyk sözler aýtmak.
II. samramak→ [Kim]
Ör. Akmyrat[Kim] ýene özüni ýitirip samramaga başlady.

A2 I. samramak 1 : Boş samahyllamak, biderek gürrüň etmek, ýaňramak.
II. samramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Sen başlygyň gyzy boldugyň ak patyşanyň gyzy boldugyňmy? -- diýip, gyssag aralykda samrady.

Samsyklamak

A1 I. samsyklamak 1 : Samsyklyk etmek, kelesaňlyk etmek, akylyňy gidermek.
II. samsyklamak→ [Kim]
Ör. Näme indi bärde biri[Kim] samsyklady diýip bizem samsyk bolmalymy (www.ertir.com/modules/microblog.php?show=323359,27.03.2015).

A2 I. samsyklamak 1 : Bolgusyz sözler aýtmak.
II. samsyklamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Agzyňy onda-munda urup, samsyklap oturma!

Sanamak[sa:namak]

A1 I. sanamak 2 : Bir zadyň sanyny, mukdaryny, jemini hasaplamak, näçedigini bilmek.
II. sanamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Orazbaý[Kim] goýunlary[Kimi] sanady.

Sanaşmak[sa:naşmak]

A1 I. sanaşmak 2 : Birnäçe atlary yzly-yzyna aýtmak, birnäçe zadyň adyny köp bolup tutmak.
II. sanaşmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Akbaý Alabaý diýşip, itleriň atlaryny[Kimi] samaşyp gygyryşdylar.

A2 I. sanaşmak 2 : (Göçme manyda) Gep gaýtaryp durmak, bir aýdylana ikini aýtmak, gygyryşmak.
II. sanaşmak→ [Kim], [Kimle]

Ör. Artyk kim[Kim], meniň bilen[Kimle] sanaşmak kim?

Sançmak

A1 I. sançmak 3 : Ujy biz ýaly ýa-da ýiti zady sokmak, dürtmek, çümdürmek.
II. sançmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Begenç[Kim] elindäki pilini[Kimi] ýabyň boýuna[Kime] nähili sanjady.

A2 I. sançmak 2 : (Medisina) Tene dermanly iňňe urmak, ukol etmek.
II.sançmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] kesele[Kime] sançdy.

Sandyramak

A1 I. sandyramak 1 : Gahardan, keselden, ysgynsyzlykdan we ş. m. süňňüňe galpyldyaralaşmak, titremek, endiremek.
II. sandyramak→ [Kim]
Ör. Halnazar[Kim] öz gazabyna çydap bilmän sandyrady.

Sanjylamak

A1 I. sanjylamak 1 : Sanjy tutmak, sanjyly agyry başlamak.
II. sanjylamak→ [Kim]
Ör. Şol wagt Pýotr: -- Wepa, Wepa, näme bir ýeriňiz[Kim] sanjylýarym. ?! -- diýip seslendi.

Saňalmak

A1 I. saňalmak 1 : Doňan ýaly bolup durmak, aňalyp gozganman, aňk-taňk bolup durmak.
II. saňalmak→ [Kim]
Ör. Garantgy ýaly bolup (ol)[Kim] saňalyp duran ýelli öz syryny aňdyrmajak bolup jan etdi.

Saňňyldamak

A1 I. saňňyldamak 1 : Sowukdan gorkudan gahardan we ş. m. ýaňa galpyldamak, saňňyl-saňňyl edip titremek, sandyramak.
II. saňňyldamak→ [Kim]
Ör. Gorkusyndan ýaňa düýeleriň aýaklary[Kim] bütin göwresine çenli saňňyldaýar.

Sapalaklamak

A1 I. sapalaklamak 1 : Sapalak atmak, sap atmak sypjyklyk etmek, sapajaklamak.
II. sapalaklamak→ [Kim]
Ör. Çynar iz ok-ýaýyny almaga ýetişmän, (ol)[Kim] sapalaklap özüni jara atdy.

Sapalanmak[sapa:lanmak]

A1 I. sapalanmak 1 : Keýpli-sapaly bolmak, keýp-sapa çekmek, lezzet almak.
II. sapalanmak→ [Kim]
Ör. Bahar, ne ajap çaglar! Sapalanypdyr daglar[Kim].

Sapalanmak

A1 I. sapalanmak 2 : Sapan bilen kesek atmak, sapan atmak.
II. sapalanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sakçylar[Kim] üzüme çozýan serçeleri, sarlary[Kimi] sapanlaýardylar.

Saplamak1

A1 I. saplamak 2 : Sap etmek, sap oturtmak, tutawaç oturtmak (pil, palta we ş. m. hakda).
II. saplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ussa[Kim] kätmeni[Kimi] taňk-tuňk edip, saplamaga durdy.

Saplamak2[sa:plamak]

A1 I. saplamak 2 : Gaýry goşantlardan arassalamak, tämizlemek.
II. saplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] spirti[Kimi] saplady.

A2 I. saplamak 2 : Tamam etmek, sarp edip gutarmak, tüketmek.
II. saplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Gök ekinleri[Kimi] sapladyk.

A3 I. saplamak 3 : Halas etmek, gutarmak, dyndarmak.
II. saplamak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. Gumuň dürli otlarynyň güýji[Kim] ony[Kimi] ähli kesellerden[Kimden] saplady.

Sapmak

A1 I. sapmak 3 : Sapagy ötürmek, iňňäniň gözünden sapak geçirmek.
II. sapmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Ol[Kim] iňňäniň gözüne[Kime] sapak[Ne] bolup, sapyp bilmän otyrdy.

A2 I. sapmak 2 : Ösümligiň hilini gowulandyrmak maksady bilen bir ösümligiň gabygyny ýaryp, oňa ikinji bir ösümligiň gözüni berkitmek arkaly täze ösüntgi almak.
II. sapmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bu tudy[Kimi] mundan üç ýyl ozal oturdypdy we oňa[Kime] «ýapon tudy» diýilýän tudy agronomçylyk usuly bilen sapypdy.

A3 I. sapmak 3 : Biri-birine berkidip uzaltmak, utgaşdyrmak.
II. sapmak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] porşen bilen[Kimle] tigreýi[Kimi] sapdy.

Saralmak2[sa:ralmak]

A1 I. saralmak 1 : Sary bolmak, sary reňke öwrülmek.
II. saralmak→ [Kim]
Ör. Hyýar[Kim] hem wagty geçip saralsa agramy agyr bolýar.

A2 I. saralmak 1 : Bişmek (miwe hakda).
II. saralmak→ [Kim]
Ör. Gawunlar[Kim] saraldy.

Saramak

A1 I. saramak 2 : Bir zadyň daşyna sargy oramak, sargy bilen daňmak.
II. saramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gelenleriň ýüz-gözleriňi[Kimi] esgi bilen sarap daňypdyr.

A2 I. saramak 2 : Bir zadyň daşyna ýüplük oramak.
II. saramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çyrmaşan ýumagyn[Kimi] sarady çarha[Kim].

Sargamak

A1 I. sargamak 2 : Bir ýumşy bitirmegini tabşyrmak, sargyt etmek.
II. sargamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Zat[Ne] sargamakda Gülsün eje[Kim] hem kem galmady.

A2 I. sargamak 3 : Bir zady ýerine ýetirmegi tabşyrmak.
II. sargamak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Çyk içerden gelneje, (sen)[Kim] Doganma[Kime] ýaglyk[Ne] sarga.

Sarkmak

A1 I. sarkmak 1 : Syrygyn akmak, syrykmak.
II. sarkmak→ [Kim]
Ör. Sagrysyndan berler[Kim] sarkdy, budundan damdy.

Sarkyrmak

A1 I. sarkyrmak 3 : Iň soňky damjasyna çenli guýmak, zat goýman guýmak (suwuklyk hakda).
II. sarkyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Aýsoltan[Kim] içip boşadan çäýneginiň soňky damjalaryny[Kimi] käsesine[Kime] sarkyryp başlady.

Sarmaklaşmak

A1 I. sarmaklaşmak 2 : (Gepleşik dili) Salşyp almak, tutluşyp almak, urşup-sögüşmek.
II. sarmaklaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Häzir süýji ukynyň arasynda aýaly bilen[Kimle] sarmaklaşdy.

Sarnamak

A1 I. sarnamak 2 : Boş samahyllamak, birsyhly ýaňramak, bir zatlar aýtmak.
II. sarnamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ahun gelip Ahmedi bilen görüşdi, içinden nämedir bir zat[Ne] (ol)[Kim] sarnady.

Sarsmak

A1 I. sarsmak 1 : Sarsgyn emele gelmek, yranmak, titremek.
II. sarsmak→ [Kim]
Ör. Ýer titrende jaý[Kim] sarsýardy.

Sarykmak

A1 I. sarykmak 1 : Suwy çekilmek, birneme guramak çala guramak.
II. sarykmak→ [Kim]
Ör. Ýer[Kim] sarykdy, içini depmek işine girişmeli.

A2 I. sarykmak 1 : Akmak, dökülmek, dammak.
II. sarykmak→ [Kim]
Ör. Gurdy öýüne eltdi we ýüzüne ganlar[Kim] sarygyp ony ýuwup ugratdy.

Sarylamak[sa:rylamak]

A1 I. sarylamak 2 : Sary ýüplük, ýüpek bilen nagyş salmak, keşdelemek.
II. Sarylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] semawari[Kimi] sarylady.

Sataşmak

A1 I. sataşmak 2 : Sezewar bolmak, duçar bolmak, uçramak.
II. sataşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] oňa[Kime] köçede sataşdym (http://turkmen.webonary.org/).

A2 I. sataşmak 2 : Biri bilen duşmak, tapyşmak.
II. sataşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ýaşaýar, işleýer bir adam şunda, sataşdym, sözleşdim, tanyşdym men[Kim] -de adam bilen[Kimle].

A3 I. sataşmak 2 : (Göçme manyda) Biri bilen maşgala bolup ýaşamak.
II. sataşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ynha, meni görýärmiň, (men)[Kim] saňa[Kime] sataşalym bäri kemally köýnek geýemok!

A4 I. sataşmak 2 : (Göçme manyda) Biri-biriňi görmek.
II. sataşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Birden Maral bilen[Kimle] Şadynyň gözleri[Kim] sataşýar.

Satmak

A1 I. satmak 2 : Zady belli bir möçberdäki pula bermek.
II. satmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Olary[Kimi] satmaga alyp barmaýanyny bilýärin.

A2 I. satmak 3 : (Göçme manyda) Dönüklik, haýynlyk etmek, birini ikinji birine ýamanlamak, şugullamak.
II. satmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Seniň ataň[Kim] seni[Kimi] ýomuda-gökleňe[Kime] satyp ýok etmek hyýalyna düşüpdir (Gowşudow, 1989:655).

Saýalamak[sa:ýalamak]
A1 I. saýalamak 2 : kölegelemek
II. saýalamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Sakçylar[Kim] gündizlerine şol kümejikde[Kimde] saýalap, töweregine gözegçilik edýärdiler.

Saýgarmak
A1 I. saýgarmak 2 : Aýyl-saýyl etmek, tanamak, görmek, bilmek, aňşyrmak.
II. saýgarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýanlygyň sazyna gyzygyp, töwerekden gelýän -- geçýäni[Kimi]-de saýgarmady.

A2 I. saýgarmak 2 : Göz ýetirmek, tanamak, bilmek.
II. saýgarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] basjak ýerim bilen basmajak ýerimi[Kimi] gaty saýgarýan.

Saýgylamak[sa:ýgylamak]
A1 I. saýgylamak 2 : Gamçy, çybyk we ş. m. zat bilen yzygiderli urmak.
II. saýgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] öz atyny[Kimi] gamçy bilen saýgylamaga başlady.

A2 I. saýgylamak 2 : Teýeneli söz aýtmak, kemçiligini ýüzüne basmak.
II. saýgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ony[Kimi] has degenekli, söz bilen saýgylasy geldi.

Saýhallaşmak
A1 I. saýhallaşmak 1 : Ýuwaşaşmak, diňişmek, köşeşmek.
II. saýhallaşmak→ [Kim]
Ör. Irden başlan ýagyş[Kim], öýlänler biraz saýhallaşdy.

Saýlamak
A1 I. saýlamak 2 : Saýlawda ses berip, wekilligini tassyklamak.
II. saýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Bu beýik wezipä seni[Kimi], bir agyzdan saýlarys göni.

A2 I. saýlamak 2 : Köp zadyň içinden seçip almak.
II. saýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Bir zakaz berjek matalarymyzy[Kimi] saýladyk.

Saýlanmak

A1 I. saýlanmak 2 : Köpçülikden ýa-da bir ýerden uzaklaşmak, arany açmak.
II. saýlanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Bular[Kim] obadan[Kimden] ep-esli saýlanyp, bir erik agajynyň kölegesinde oturdylar.

A2 I. saýlanmak 1 : Bir parhly alamaty bilen tapuwutlanmak, beýlekilerden tapuwutly bolmak.
II. saýlanmak→ [Kim]
Ör. Uzyn boýy[Kim] gök meýdanda saýlandy.

A3 I. saýlanmak 1 : Ösüp ýokary galyp başlamak.
II. saýlanmak→ [Kim]
Ör. Ýerden ep-esli göm-gök öwüşýän goweçalar[Kim] saýlandy.

Saýmak1[sa:ýmak]

A1 I.saýmak 3 : Hasap etmek, hasaplamak.
II. saýmak→ [Kim], [Kimi], [ZÖ]
Ör. Aýna[Kim] Artygy[Kimi] özüne has ýakyn[ZÖ] saýýardy.

Saýmak2[sa:ýmak]

A1 I. saýmak 2 : Saýgyç bilen urup tüýtmek (ýüň, pamyk we ş. m. barada).
II. saýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýorgana salmak üçin ýygnap ýören ýarym halta çüprek ýüňüni tüýdüp çykdy, (ol)[Kim] ony[Kimi] saýdy.

Saýpallamak

A1 I. saýpallamak 1 : Selçeňlemek, saýpal tapmak, azalmak, gutaraňkyrlamak, tükeneňkirlemek.
II. saýpallamak→ [Kim]
Ör. Adat boýunça gelen-gidenler[Kim] saýpallady.

Saýramak

A1 I. saýramak 1 : Hoş owazly ses etmek.
II. saýramak→ [Kim]
Ör. Gül-pürçük pudaklarda, saýrarmyş dürli guşlar[Kim].

A2 I. saýramak 1 : (Göçme manyda) Şadyýan gürlemek, çeper sözlemek, oňat aýdym aýtmak.
II. saýramak→ [Kim]
Ör. Çeper sözleri çöpläp, näzik saýraýar dilim[Kim].

Sazanaklamak[sa:zanaklamak]

A1 I. sazanaklamak 1 : Janserek bolup durmak, gorkudan ýaňa ýaýdanjyramak, sandyraklamak.
II. sazanaklamak→ [Kim]
Ör. Öz dosty pökgeniň gybatyny edip otyrka, birden onuň gelýänini aňlap (ol)[Kim] sazanaklamaga başlady.

Sazlamak[sa:zlamak]

A1 I. sazlamak 2 : Saz guralynyň kirişlerini çekişdirip, gerekli owaza gurmak, düzmek.
II. sazlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Sazlary[Kimi] ýuwaş-ýuwaşdan tiňňirdedip, sazlap durkalar, hälki gul hümürdäp geçdi.

A2 I. sazlamak 2 : Gerekli tehniki ýagdaýyna çalmak, düzgüne çalmak, gurnamak, düzetmek, bejermek.
II. sazlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Anýa[Kim] maşyny[Kimi] sazlajak bolup güýmenip durdy.

Sebsemek

A1 I. sebsemek 2 : Bir zadyň gözleginde bolup entemek, bir zadyň ugrunda ylgamak, aýlanmak, alakjamak.
II. sebsemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Diňe Nurgeldi[Kim] gezýär, goýnuň yzynda[Kimde] sebsäp.

Seçeklemek

A1 I. seçeklemek 2 : Bir zadyň gyrasyna seçek tutmak, seçek etmek.
II. seçeklemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] diwarlaryň ýüzüne[Kime] seçeklepdirler.

Seçmek

A1 I. seçmek 3 : Pytradyp sepmek, ýaýratmak, sepelemek.
II. seçmek→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Çöle[Kime] bulut[Kim] merjen dek damjalar[Ne] seçdi.

A2 I. seçmek 2 : Saýlap almak, saýlamak.
II. seçmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] öz hünärimi[Kimi] näme üçin seçip aldym?

Sekmek

A1 I. sekmek 3 : Bir ýere aýak basmak, barmak, görünmek, gelmek.
II. sekmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Siz)[Kim] Dagy-duwara[Kime] düýnkiň ýaly meniň gapymdan aýagyňy[Kimi] sekäýmegin!

Seleňlemek
A1 I. seleňlemek 1 : Açyk howa çykyp gezelenç etmek.
II. seleňlemek→ [Kim]
Ör. Ýörüň (biz)[Kim] seleňläp geleliň!

A2 I. seleňlemek 1 : Salgym atmak.
II. seleňlemek→ [Kim]
Ör. Kolhozlaryň baglary[Kim] seleňläp görünýärdi.

Seljermek
A1 I. seljermek 2 : Bir zady saýgaryp bilmek, bir zadyň aslyna düşünmek, bir zady ikinji bir zatdan parhlandyryp bilmek, aýyl-saýyl edip bilmek.
II. seljermek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kemine ezýän we ezilýän gatlaklary[Kimi] seljerip bilipdir.

Selkildemek
A1 I. selkildemek 1 : Yraň atmak, ülpüldemek.
II. selkildemek→ [Kim]
Ör. İkisiniň hem murtlary[Kim] şemal degen tozga ýaly selkildedi.

Selpemek
A1 I. selpemek 1 : Haýal ylgaw bilen gitmek, loňkuldap ylganak.
II. selpemek→ [Kim]
Ör. Düýeler[Kim] patanaklap selpedi.

A2 I. selpemek 2 : (Göçme manyda) Bir zadyň ugrunda alňasap ýörmek, bir zadyň aladasynda gezmek, kaňkamak.
II. selpemek→ [Kim], [ZÖ]
Ör. Biziň uzak geçmişdäki ata-babalarymyz[Kim] iýmit gözleginde[ZÖ] ondan-oňa selpäpdirler.

Sementlemek
A1 I. sementlemek 2 : Sement bilen berkitmek.
II. sementlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gapynyň basgançaklaryny[Kimi] sementledi.

Semremek
A1 I. sermemek 1 : Semiz bolmak, etli-ganly bolmak, doluşmak.
II. semremek→ [Kim]
Ör. Eşek[Kim] semrese, eýesini deper.

Senagatlaşdyrmak[sena:gatlaşdyrmak]
A1 I. senagatlaşdyrmak 2 : Sanagaty giňden ýaýbaňlandyrmak, senagaty ösdürmek, kärhanalary artdyrmak.

II. senagatlaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Welaýatlary[Kimi] senagatlaşdyrmak, ýurdumyzyň önümçilik kuwwatlyklaryny ýokarlandyrmak, sebitleriň ilatyny täze iş orunlary bilen üpjün etmek boýunça çäreler şoňa gönükdirilendir (çevrimiçi: http://www.turkmenistan.gov.tm/_tmt/?id=5327,27.03.2015).

Seňkildemek

A1 I. seňkildemek 2 : İki baka loňkuldap ylgamak.
II. seňkildemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] sesleri seljermek üçin iki baka[Kime] seňkildäp aşakdaky işleri aňladym.

Seňňerlemek

A1 I. seňňerlemek 1 : Beýik bolup durmak, seňňer bolup durmak.
II. seňňerlemek→ [Kim]
Ör. Giň ýatagyň dört töwereginde gar basan gum depeleri[Kim] agaryp seňňerläp durýardy.

Seňňildemek

A1 I. seňňildemek 1 : İki ýana yranmak, titremek.
II. seňňildemek→ [Kim]
Ör. Sen gazal okap, aýdym aýdýarsyň welin seniň sakgalyň[Kim] seňňildeýär.

Seňselemek

A1 I. seňselemek 1 : Seňse bolmak, huşuňy ýitirmek, özüňden gitmek, beýhuş bolmak.
II. seňselemek→ [Kim]
Ör. Wüşi[Kim] kel çalarak seňseledi.

Sepelemek

A1 I. sepelemek 1 : Bir zady sepip çykmak, sepişdirmek.
II. sepelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Günbatardan öwüsýän pessaý şemal bolsa çäge[Kim] owuntyjyklaryny[Kimi] sepeleýär.

A2 I. sepelemek 1 : Ýagyp başlamak, ýagmak (ýagyş hakda).
II. sepelemek→ [Kim]
Ör. Bulutlar ýeliň ugruna ýagyş[Kim] sepeläp barýardylar.

Seplemek

A1 I. seplemek 2 : Birikdirip berkitmek, birikdirip tutdurmak.
II. seplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] porşene demir çybygy[Kimi] sepläpdirler.

A2 I. seplemek 1 : Utgaşdyryp goşmak, utgaşdyrmak.
II. seplemek→ [Kim]
Ör. Sepledi joşgunly günleriniň biri[Kim].

Sepmek

A1 I. sepmek 3 : Sepeläp dökmek, sepeläp ýaýratmak.
II. sepmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Dänäni[Kimi] ýüzüniň ugruna[Kime] bunker kadaly sepýär.

Serenjamlamak[serenja:mlamak]

A1 I. serenjamlamak 2 : Gerekli enjam bilen üpjün etmek.
II. serenjamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] urşujylaryň hemmesini[Kimi] serenjamlapdyr.

A2 I. serenjamlamak 2 : Bir zada serenjam bermek, tertipli goşundyrmak.
II. serenjamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] otagy[Kimi] serenjamlady.

Seretmek

A1 I. seretmek 2 : Birine ýa-da bir zada bakmak, garamak, gözlemek, äňetmek.
II. seretmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] şol tekepbir garaýşy bilen adamlara[Kime] seretdi.

A2 I. seretmek 2 : Birine ýa-da bir zada garaşyk etmek, idetmek, äňetmek.
II. seretmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] çagalaryňa[Kime] seretdi.

A3 I. seretmek 2 : Bir zadyň anygyna ýetmek üçin bir işe garamak, borlap görmek.
II. seretmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] İşe[Kime] seretmek.

Sermek

A1 I. sermek 2 : Gutarmak üçin bir zady ýazyp goýmak, asyp goýmak, ýaýratmak.
II. sermek→ [Kim], [Ne]
Ör. Kimler[Kim] kak[Ne] serýär, kimler biraz saryganlaryny çata galdyrýarlar.

Sermemek

A1 I. sermemek 2 : Bir zady el bilen agtarmak, el bilen gözlemek.
II. sermemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bu ýerde biz hem az iş edemzok-la! -- diýip özüniň goltuklaryny[Kimi] sermemäge başlady.

Serpaýlamak[serpa:ýlamak]

A1 I. serpaýlamak 2 : Serpaýy halat bermek, serpaý bilen sylaglamak.
II. Serpaýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kerwensaraýyň eýesinden gaty minnetdar bolup, haçan-da bolsa bir mahal, onuň myhmanparazlygyny[Kimi] serpaýlamak hyjuwyny hem ýany bilen alyp gidipdir (http://www.pelsepe.com/main.php?action=read&id=616, 27.03.2015).

Serpikmek
A1 I. serpikmek 1 : Yza öwrülmek, yza çekilmek, yza gaýtmak.
II. serpikmek→ [Kim]
Ör. Märeke[Kim] bu görnüşe, haýran galyşyp, arkan serpikdi.

Serpmek
A1 I. serpmek 2 : Yzyna öwürmek, yzyna gaýtarmak.
II. serpmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] arkana[Kime] serpdiler.

A2 I. serpmek 2 : Açyp goýbermek, bat bilen açmak.
II. serpmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Ylgap baryp üstlerindäki ýorgany[Kimi] serpdim.

A3 I. serpmek 2 : Ýokardan pytradyp, ýaýradyp dökmek.
II. serpmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Suw[Ne] serpmek.

Serrelmek
A1 I. serrelmek 1 : Diň arkan ýykylmak, agdarylyp gitmek, ýykylmak.
II. serrelmek→ [Kim]
Ör. Jesed[Kim] serrelipdi, basmaçylar ýanynda toparlanyşdylar.

Seslenmek
A1 I. seslenmek 1 : Ses etmek, ses çykarmak, owazlanmak.
II. seslenmek→ [Kim]
Ör. Beýik erik agajynyň ýapraklary[Kim] şygyrdaşyp seslenýär.

A2 I. seslenmek 2 : Raýdaşlyk bildirmek, jogap bermek.
II. seslenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] çagyryşa[Kime] seslendi.

Setirlemek
A1 I. setirlemek 2 : Setire düzmek, hatara düzmek, setir-setir etmek.
II. setirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] şäheriň çyralaryny[Kimi] setirledi.

Seýiklemek

A1 I. seýiklemek **2** : Eliň ýa-da aýagyň döwlen süňkini tutdurmak üçin gamyş, tagta seýik goýup baglamak, sarap daňmak.
II. seýiklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir aýagyny[Kimi] seýikläp, boýdan-başyna sarap goýduk.

Seýislemek
A1 I. seýislemek **2** : Çapylýan atlary çapyşyga taýýarlamak, idetmek.
II. seýislemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. İne, atlylar[Kim] atlaryny[Kimi] seýisläp gelipdir.

A2 I. seýislemek **2** : (Göçme manyda) Özüňe oňat seretmek, özüňi bir tapda saklamak, ýaryşa taýýarlamak.
II. seýislemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] özüni[Kimi] seýisläp ýör.

Seýreklemek
A1 I. seýreklemek **1** : Selçeňlemek, azalmak.
II. seýreklemek→ [Kim]
Ör. Wagtyň irligine garaman, gatnawçylar[Kim] seýrekläpdir.

Säginmek
A1 I. säginmek **1** : Biraz saklanmak, birneme durmak.
II. säginmek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Birjik säginip durma, nirä bolsa gidiber.

Säkdirmek
A1 I. säkdirmek **2** : Atyň iki öň aýagyny atdyryp sürmek.
II. säkdirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Balam[Kim], atyň[Kimi] säkdirme/Sekiz myhyň kakdyrma/Uzak ýere gideňde/Gelniň ýola bakdyrma (http://wap.ertir.com/index.php?q= blog&view= 81614,27.03.2015).

Sämeşmek
A1 I. sämeşmek **1** : Biderek aýlanyşyp ýörmek.
II. sämeşmek→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Näme sämeşip ýörsüňiz, işiňiz ýokmy?!

Säpjetmek
A1 I. säpjetmek **2** : Ulagy, esasan hem aty, düýäni we ş. m. gaty sürmek.
II. säpjetmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] dor alaşany[Kimi] Aýnalaryň ýeňsesi bilen säpjedip barýardy.

Silkemek
A1 I. silkemek **2** : Eýläk-beýläk itip ýa-da çekip gymyldatmak, eýläk-beýläk gozgamak, itelemek, çekelemek, yramak.

II. silkemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gyz bolsa kellesini[Kimi] silkeýär-de, sallangaçy üwreýär.

Silkmek
A1 I. silkmek 2 : Bir zady yralap, eýläk-beýläk ýaýkamak, yralamak.
II. silkmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] erik agaçynyň şahasyny[Kimi] silkdi.

A2 I. silkmek 2 : Bir zadyň tozanyny ýa-da hapasyny kakmak.
II. silkmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Maşyndan düşen adamlar[Kim] egin-başlaryny[Kimi] silkdiler.

A3 I. silkmek 2 : Bir zady silkemek, birden batly dartmak.
II. silkmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Enesi[Kim] çaganyň[Kimi] golundan silkdi.

Siltemek
A1 I. siltemek 2 : Bat bilen çekip goýbermek, silkip goýbermek, batly yramak, silkemek.
II. siltemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Atyň agzyndaky torbany[Kimi] siltäp aýyrdy.

Siltenjiremek
A1 I. siltenjiremek 1 : Gaharly hereket etmek.
II. siltenjiremek→ [Kim]
Ör. Garry ene[Kim] gapyny siltenjiräp açdy.

Simlemek[si:mlemek]
A1 I. silmemek 1 : Azyp iriňlemek, azmak (ýara, baş we ş. m. hakda).
II. simlemek→ [Kim]
Ör. Ýara[Kim] suw ogurlap simläpdir.

Siňmek
A1 I. siňmek 1 : İýmit aşgazan arkaly özleşmek,.
II. siňmek→ [Kim]
Ör. İýeniň[Kim] siňip dursa gowy zat.

A2 I. siňmek 2 : Bir zadyň içine kem-kemden syzyp geçmek, endigan ornaşmak (suwuklyk hakda).
II. siňmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Suw[Kim] topraga[Kime] siňdi.

A3 I. siňmek 2 : İçine girip gitmek, aralyşyp gitmek.
II. siňmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Partizanlar[Kim] tokaýa[Kime] siňdiler.

A4 I. siňmek 2 : (Göçme manyda) Sarp bolmak.
II. siňmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Siziň döşüňizdäki gyzyl galstuga[Kime] ýüzlerçe we müňlerçe göreşijileriniň gany[Kim] siňendir.

Sistemalaşdyrmak

A1 I. sistemalaşdyrmak 2 : Sistema salmak, düzgüne salmak.
II. sistemalaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] saýlawy[Kimi] sistemalaşdyrdylar.

Sitirlemek

A1 I. sitirlemek 2 : Salgylanmak bilen haýsy hem bolsa bir awtordan, eserden sistata getirmek.
II. sitirlemek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Klassyklardan[Kimden] sitirlemek.

Sogmak[so:gmak]

A1 I. sogmak 1 : Süýnüp, sozulyp dammak, akmak.
II. sogmak→ [Kim]
Ör. Bal[Kim] sogup damýar, ýolum düşse, biraz ýalap geçerdim.

A2 I. sogmak 1 : Dowamly uzyn ses çykmak, uzamak.
II. sogmak→ [Kim]
Ör. Gabrigiň gudogynyň inçemik sesi[Kim] sogup çykýar.

Sogurmak

A1 I. sogurmak 2 : Dartyp goparmak, goparyp aýyrmak, çekip çykarmak.
II. sogurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bularyň ak pagtany[Kimi] çalasynlyk bilen sogrup, sanlyja minutlarda fartuklaryny dolduryşlary haýran galdyrdy.

Sojamak[so:jamak]

A1 I. sojamak 1 : Ýadamak, aglamak weş. m. zerarly çalt-çalt dem almak, haşlamak.
II. sojamak→ [Kim]
Ör. Aýsoltan[Kim] ejesiniň gürrüňine awunmak bilen sojady.

Sokjamak

A1 I. sokjamak 2 : Çekeläp-çekeläp emmek, ýantlap-ýantlap emmek, lezzet bilen sorup emmek.
II. sokjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Köşek ene[Kim] düýäniň emjeklerini[Kimi] taýly gezek sokjaýardy.

Sokmak1

A1 I. sokmak 3 : Bir zady bir ýere iteläp girizmek, deşip geçirmek, salmak, dykmak.
II. Sokmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Gezligi[Kimi] möjegiň agzyndan[Kim] sokup, bokurdagyndan dilerin.

A2 I. sokmak 2 : Çakyp zäherini goýbermek, ýaralamak (ary, ýylan we ş. m. hakda).
II. sokmak→ {Kim}*Tamamlayıcı*, [Kimi]
Ör. Elimi[Kimi] ýylan{Kim} sokdu.

A3 I. sokmak 2 : (Gepleşik dili) Aýakgap ýa-da geýim geýmek.
II. sokmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Şol dony[Kimi] egniňe sok-da gidiber!

Sokulmak
A1 I. sokulmak 2 : Hemme zadyň arasyna goşulyp, göze-başa düşmek, ara goşulmak.
II. sokulmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Indi näme ýene[Kime] sokulyp ara, garrylary goýýarmyşyn azara.

A2 I. sokulmak 2 : Arasyna aralaşmak, girmek, bir ýere girip bukulmak.
II. sokulmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Molla Hoşly[Kim] özüni onda-munda urup, nirä[Kime] sokular.

Solmak
A1 I. solmak 1 : Reňki öçmek, reňki gitmek.
II. solmak→ [Kim]
Ör. İlerdäki gyzyl şapak[Kim] solup, ondan gözüni aýyrman, hälki dutary tiňňildedip başlaýar.

A2 I. solmak 1 : Terligi gaçmak, süllermek, könelmek (gök önüm, ösümlik hakda).
II. solmak→ [Kim]
Ör. Ysmanaglar[Kim] köp solupdur.

A3 I. solmak 1 : Gany gaçmak, reňki öçmek, ünjüli, gaýgyly görünmek.
II. solmak→ [Kim]
Ör. Seniň reňkiň[Kim] solupdyr.

Somalmak
A1 I. somalmak 1 : Dim-dik bolup durmak, sömelmek.
II. somalmak→ [Kim]

Ör. Aýagy ädikli, brezent çäkmenli bir adam[Kim] maşynyň öňünde somalyp durandygy göründi.

Somlamak[so:mlamak]

A1 I. solmamak 2 : Bir zady somaldyp öňe uzatmak, hödürlemek.
II. somlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tamyň işiginde duran garawul[Kim] elindäki naýzaly tüpeňini[Kimi] somlap, iki-ýeke basyp, ýöräp ugrady.

Sonarlamak

A1 I. sonarlamak 1 : Sonarda otlap ýörmek.
II. sonarlamak→ [Kim]
Ör. Ýaşyl ýapynjaly sähra meýdanda obamyzyň kän maly[Kim] sonarlap ýör.

Soňlamak

A1 I. soňlamak 2 : Bir işi ahyryna çenli alyp barmak, paýaw etmek, gutarmak, tamamlamak.
II. soňlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Pökgen[Kim] gaharly herrelmesini[Kimi] soňlady.

Soraglamak[so:raglamak]

A1 I. soraglamak 2 : Soraşdyryp agtarmak, sorap gözlemek.
II. soraglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ony[Kimi] ýol boýy soraglap tapdy.

Soramak[so:ramak]

A1 I. soramak 2 : Bir zady bilmek üçin sorag bermek, sorag bilen birine ýüz tutmak.
II. soramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] indi artygy[Kimi] soramaga çalt-çaltdan gelýärdi.

A2 I. soramak 2 : Birinden bir zat almak ýa-da bermek üçin rugsat, ygtyýar almak.
II. soramak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] rugrat{Ne} sorady.

Sorkuldamak

A1 I. sorkuldamak 1 : Iriňli öýjügiň, başyň damarlary güýçli urup gaty agyrmak, sork-sork edip agyrmak.
II. sorkuldamak→ [Kim]
Ör. Duluklarym[Kim] sorkuldap durdy.

Sormak[so:rmak]

A1 I. sormak 2 : Demiňe çekmek, demiňe çekip ýuwutmak, içmek.

II. sormak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çaga[Kim] süýtü[Kimi] sordu.

A2 I. sormak 2 : Özüne siňirmek, siňrip almak, özüne çekmek.
II. sormak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ösümlikler[Kim] suwda erän duzlary[Kimi] özleriniň kökleri bilen toprakdan sorup alýarlar.

Sortdurmak
A1 I. sortdurmak 1 : Gaharly ýa-da öýkeli görnüşde ýüzüňi sallamak.
II. sortdurmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] onuň ýanyna gelende, ýüzüni aşak salyp, sortduryp otyrdy.

Sortlamak
A1 I. sortlamak 2 : Sortlara bölmek, sortuny kesgitlemek.
II. sortlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] harytlary[Kimi] sortlamak.

Sowamak
A1 I. sowamak 1 : Sowuk düşüp başlamak.
II. sowamak→ [Kim]
Ör. Günler[Kim] gitdigiçe sowady.

A2 I. sowamak 1 : Temperatura peselip başlamak (howa hakynda).
II. sowamak→ [Kim]
Ör. Noýabr aýynyň girmegi bilen howa[Kim] hem birden gaty sowap başlady.

A3 I. sowamak 1 : Gyzgyny gaçmak, temperatura aşak düşmek.
II.sowamak→[Kim]
Ör.Aýu, ýörsene çaýyň[Kim] sowady-la!

A4 I. sowamak 2 : Bir zada bolan höwesi gaçmak, bir zatdan göwni geçmek, yhlasy peselmek.
II. sowamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Hi, şeýle-de bir öýden[Kimden] sowamak bolarmy?!

Sowmak
A1 I. sowmak 2 : Harçlap gutarmak, sarp etmek, harçlamak.
II. sowmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Pulumyň hemmesini[Kimi] sowdum.

A2 I. sowmak 2 : Bir işi geçirmek, geçirip gutarmak.
II. sowmak→[Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Toýumyzy[Kimi] sag-aman sowduk.

A3 I. sowmak 3 : Başga tarapa öwürmek, ugruny üýtgetmek.
II. sowmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Kakabaý[Kim] sekiz sagatlap suwy[Kimi] öz ýerine[Kime] sowýar.

Sowuklamak

A1 I. sowuklamak 1 : Sowuklama keseli bilen syrkawlamak, sowuk urmak.
II. sowuklamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Az-kem sowuklapdyr, muny sowuk urupdyr.

Sowurmak

A1 I. sowurmak 2 : Ýeliň ygyna berip, hapadan arassalamak (galla we ş. m. hakda).
II. sowurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Bugdaý[Ne] sowurmak.

A2 I. sowurmak 2 : Biderek sowmak, bisarpa tutmak, tygşytsyz harçlamak.
II. sowurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Meniň gazanjymy[Kimi] ýele-yga sowurýarsyň.

A3 I. sowurmak 3 : Biriniň üstüne bir zat ýagdyrmak, dökmek, serpmek.
II. sowurmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Daňatar[Kim] bir gysym gum alyp, gumy[Kimi] öweziň üstüne[Kime] sowurdy.

Soýmak

A1 I. soýmak 2 : Daşynyň gabygyny aýyrmak, arassalamak.
II. soýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] agajyn gabygyny[Kimi] soýupdur.

A2 I. soýmak 2 : Sypjyrmak, ýaralamak.
II. soýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garly ussa[Kim] dyzyny[Kimi] soýdu.

A3 I. soýmak 2 : Mal öldürmek.
II. soýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Il oňlasa, atyňy[Kimi] soý.

A4 I. soýmak 2 : (Göçme manyda) Talap horlamak, talamak.
II. soýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gitler[Kim] Ençeme illeri[Kimi] soýdu, gelinleri ýarsyz goýdu, ýürekleri oda çoýdu, näletler bolsun.

Sozmak

A1 I. sozmak 2 : Bir zady çekip, ýenjip süýndürmek, uzaltmak, süýmek.

II. sozmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. İşçileriň biri[Kim] eliň aýasy ýaly galyňlykdaky demri[Kimi] awtomat çekijiň astynda sozdu.

A2 I. sozmak 2 : Uzaldyp, süýkdürip geplemek.
II. sozmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýogsam hem biziň elimizden çykan zadyň erbedi bolmaz! -- diýip (ol)[Kim] sesini[Kimi] sozdy-da: -- Aňryňdaky suw çelege seret! -- diýdi.

Sögmek[sö:gmek]
A1 I. sögmek 2 : Birine hapa söz aýtmak.
II. sögmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bulara[Kime] sögdü.

A2 I. sögmek 2 : Birine göwün syndyryjy söz aýtmak, käýemek.
II. sögmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Eseniň enesi[Kim] Akjemaly gören ýerinde: -Ine, şu hem aýal-da! -- diýip oňa[Kime] sögdi.

Sökmek
A1 I. sökmek 2 : Gurulgy zady bozmak, böleklerini biri-birinden aýyrmak.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gel, Oraty, (ol)[Kim] şu oturgyjy[Kimi] söküp göreli!

A2 I. sökmek 2 : Geýimiň we ş. m. ikinini sogrup, böleklerini biri-birinden aýyrmak.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýorgany[Kimi] sökmek

A3 I. sökmek 2 : Köpýyllyk ekinleriň ýerini sürmek, bozmak.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şu geljek gyş biz[Kim] garran ýorunjalarymyzy[Kimi] sökmeli bolarys.

A4 I. sökmek 2 : Birnäçe ýeri aýlanyp çykmak, köp ýere barmak, agtaryp köp ýol ýöremek.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýarym adanyň ilatly punktlarynyň arasyny gum depelerini, uly ýaplary[Kimi] söküp geçýän asfalt ýollar birikdirýärler.

A5 I. sökmek 2 : (Ýuridik termin) Bir işe täzeden garamak.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oblsud raýon[Kim] sudunyň şol mesele baradaky kararyny[Kimi] sökdi.

A6 I. sökmek 2 : Endamyňy gowşatmak, meýmiretmek.
II. sökmek→ [Kim], [Kimi]

Ör. İçeriniň gyzgyn howasy[Kim] ony[Kimi] sökdi.

Sölpüldemek

A1 I. sölpüldemek 1 : Belli bir işiň başyny tutman bikär gezmek, sömpüldemek.
II. sölpüldemek→ [Kim]
Ör. Gitseň gidersiň weli, bäş-alty günden (ol)[Kim] sölpüldäp yzyňa gaýdyp geljegiň görnüp dur.

Sönmek

A1 I. sönmek 1 : Ýanyp duran ot ýa-da başga bir zat ýanmasyny bes etmek, öçmek.
II. sönmek→ [Kim]
Ör. Suwly gazanyň aşagyndaky ýandak çöplemesi[Kim] söndi.

A2 I. sönmek 1 : Birine ýa-da bir zada bolan duýgy, hyjuw, meýil öçmek.
II. sönmek→ [Kim]
Ör. Döwlet bähbidini garamak duýgusy[Kim] Aýsoltanda hiç wagtda sönmeýärdi.

Söwdalaşmak[söwda:laşmak]

A1 I. söwdalaşmak 1 : Söwda edip bahalaşmak, harydyň kesgitlemek üçin söwda edişmek.
II. söwdalaşmak→ [Kim]
Ör. Bular[Kim] söwdalaşyp hem durmadylar.

Söwedeňlemek

A1 I. söwedeňlemek 1 : Söw-söw edip, boş gezip ýörmek, biderek ygyp ýörmek.
II. söwedeňlemek→ [Kim]
Ör. Okuwa dagy girdiňmi ýa-da (ol)[Kim] söwedeňläp ýörmüň.

Söwelmek

A1 I. söwelmek 1 : İşsiz aýlanyp ýörmek, biderek dikelip durmak.
II. söwelmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Başy bir ýana gyşyk, äpet telpekli gara göwresi öňümde söweldi.

Söweşmek

A1 I. söweşmek 1 : Söweş alyp barmak, söweş etmek, uruşmak.
II. söweşmek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] örän uly mertlik bilen söweşipdirler.

A2 I. söweşmek 1 : Göreş etmek, uruşmak.
II. söweşmek→ [Kim]

Ör. Pälwanlar[Kim] orta çykyp, iki-bir, iki-bir tutluşyp, söweşjekdir.

Söýemek

A1 I. söýemek 3 : Bir zady bir ýere diräp goýmak, saklamak üçin söýeg, paýa etmek, ýaplamak.
II. söýemek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Olar[Kim] diwarlara[Kime] merdiwan[Ne] söýepdirler.

Söýgetlemek

A1 I. söýgetlemek 3 : Söýget bilen berkitmek, söýget, direg diremek.
II. söýgetlemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ýaş ýigit[Kim] tirseklerini dyzyna diräp, elleriniň aýasyny[Kimi] eňegine[Kime] söýgetledi.

A2 I. söýgetlemek 2 : Ýardam bermek, kömek etmek, goldamak.
II. söýgetlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Göroglyny[Kimi] söýgetläp, haremhanadan alyp çykdylar.

Söýlemek

A1 I. söýlemek 2 : (Könelişen söz) Sözlemek, geplemek.
II. söýlemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Men)[Kim] Kupür söz[Ne] söyledim (Gorkut Ata, 1999: 129).

A2 I. söýlemek 2 : (Dialektal söz) Makul bilmek, islemek, halamak.
II. söýlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Däli[Kim] dälini[Kimi] söýler molla[Kim] ölüni[Kimi].

Söýmek

A1 I. söýmek 2 : Birine söýgi bildirmek, aşyk bolmak, birini halamak.
II. söýmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] öz kärimi[Kimi] söýýän ahyry!

A2 I. söýmek 2 : Bir zada isleg, arzuw döremek, bir zady gowy görmek.
II. söýmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] gülüm, söýýäris birek-biregi[Kimi]. Söýýänligiň gizläp bilmedi hergiz.

Sözlemek

A1 I. sözmek 2 : geplemek1
II. sözmek→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. (Men)[Kim] Ömrümde bir gezek ýalan{Ne} sözledim.

Sugşurmak

A1 I. sugşurmak 2 : Ýerlikli, jaýdar söz aýtmak, aýdylan sözüň üstüne yzyndan söz aýtmak, tirkemek.

II. sugşurmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Kime hat ýazyp otyrsyň, daş ýeremi ýa-da ýakynamy? -- diýip, salamynyň üstüne[Kime] sugşurdy.

A2 I. sugşurmak 3 : Jaýdar urmak, jaýdar ýelmemek.
II. sugşurmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] İki gamçyny[Kimi] iki ýandan şol ýalaňaç ýagyrna[Kime] sogşuryp başlady.

Suhlamak

A1 I. suhlamak 2 : Pyçak, gama ýaly sowuk ýarag bilen ýaralamak, tyg urmak, pyçaklamak.
II. suhlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gotur hasanaklap galdy, pyçagyny syryp, keýtikläp okduryldy: (ol)[Kim] wolostnoýy[Kimi] suhlamakçy boldy.

Suratlandyrmak[su:ratlandyrmak]

A1 I. suratlandyrmak 2 : Çeper obrazda şekillendirmek, bir zat barada ýazuw üsti bilen ýa-da dilden beýan etmek.
II. suratlandyrmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] wagtlar meniň ýaşaýşym[Ne] suratlandyryp bolmajak ugursyzdy.

Surnukmak

A1 I. surnukmak 1 : Gaty ýadamak, güýçden gaçmak, halys bolmak.
II. surnukmak→ [Kim]
Ör. Görgülijikler[Kim] aç-suwsuz surnugyp gidipdirler.

Susaklamak

A1 I. susaklamak 2 : Susak bilen susup almak, susak bilen guýmak.
II. susaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Belki çemçeläp (ol)[Kim] ýygnanymy[Kimi] susaklap dökmeli bolar.

Susmak

A1 I. susmak 2 : Suwuk, ürgün we sepelenýän ownuk zatlary susak, susguç bilen susup almak.
II. susmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] magdany[Kimi] susýar.

Sustlamak

A1 I. sustlamak 1 : Göwni çökgün bolmak, ruhy taýdan pese düşmek.
II. sustlamak→ [Kim]
Ör. Märeke[Kim] biraz sustlapdyr.

Suwamak

A1 I. suwamak 2 : Suwag çekmek, suwag etmek.

II. suwamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Tamymyzyň üstüni[Kimi] suwadyk.

Suwarmak

A1 I. suwamak 2 : Suw bermek, suw içirmek, suwa ýakmak (mal hakda).
II. suwamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Gapyda daňylgy mallary[Kimi] suwardym.

A2 I. suwamak 2 : Suw tutmak, suw goýbermek(ýer, ekin we ş. m. hakda).
II. suwamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] 25 müň gektar ýeri[Kimi] suwardy.

Suwjarmak

A1 I. suwjarmak 1 : Suwuklyk çykyp durmak, hemişe ýüzüne suw ýygnanmak (ýara, baş hakda).
II. suwjarmak→ [Kim]
Ör. Eliniň ýarasy[Kim] elmydama suwjaryp dur.

A2 I. suwjarmak 1 : (Göçme manyda) Suwjuklyk etmek, suwumsyzlyk etmek, kelçiklik etmek, batnyksyz bolmak.
II. suwjarmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Aý, goýsana, suwjarmasana!

Suwlamak

A1 I. suwlamak 2 : Suw sepmek, suw pürküp öl etmek, suwa ezmek.
II. suwlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tamyň agzyny[Kimi] endigan suwlap çykdy.

Suwlanmak

A1 I. suwlanmak 1 : (Göçme manyda) Bir neme semremek, ýüz-gözüň täzelenen ýaly bolmak, daýanmak.
II. suwlanmak→ [Kim]
Ör. Kolhoz maly[Kim] suwlanypdyr.

Suwlukmak

A1 I. suwlukmak 1 : Ýeriň ýüzi bilen süýnüp, ýumlugyp barmak.
II. suwlukmak→ [Kim]
Ör. Pluglaryň[Kim] suwlugyp barşyna, lemeh-leriň ýeriň iki depinlik gatyny aňsatlyk bilen agdaryşyna guwandy.

Suwlulandyrmak

A1 I. suwlulandyrmak 2 : Kanal, howdan we ş. m. gurmak arkaly suw bilen üpjün etmek.
II. suwlulandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dogry, (ol)[Kim] ülkäni[Kimi] suwlulandyrmak barada edilen iş bijaý kän.

Suwsamak

A1 I. suwsamak **1** : Suw içesiň gelmek, suwsuzlyk duýmak, teşne bolmak.
II. suwsamak→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Her gün irden iki çäýnek içip işe gaýdýaryn welin, tä giç öýläne çenli suwsamok.

A2 I. suwsamak **1** : Suw talap etmek, suw tutulmagyny islemek
II. suwsamak→ [Kim]
Ör. Gowaçanyň gektar möçberi[Kim] biraz suwsapdyr.

Suwsuramak

A1 I. suwsuramak **1** : Birneme suwsamak, suw içesiň gelmek.
II. suwsuramak→ [Kim]
Ör. Oglanlar[Kim] yssydan ýaňa suwsurapdyrlar.

A2 I. suwsuramak **1** : Suwsuzlykdan ýaňa solup başlamak, suw islemek.
II. suwsuramak→ [Kim]
Ör. Gowaçalar[Kim] suwsurapdyr.

Sübselemek

A1 I. sübselemek **2** : Sübse bilen arassalamak, sübse çalmak, süpürmek.
II. sübselemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Altynyň hatyrasy üçin onuň oturjak ýerini[Kimi] sübseledi.

Südürlemek

A1 I. südürlemek **2** : İtip, çekip ýöretmek, süýräp, iteläp äkitmek.
II. südürlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şol sekuntda onuň çiginlerine awuly penje ýapyşdy-da, (ol)[Kim] ony[Kimi] koridora bakan südürläp goýberdi.

Süllermek

A1 I. süllermek **1** : Suwsuzlyk ýa-da yssy zerarly ösümlikleriň terligi gaçmak, terligi gaçyp başy sallanmak.
II. süllermek→ [Kim]
Ör. Bagyň aşagyndaky gök otlar[Kim] süllerýär.

A2 I. süllermek **1** : Güýçden gaçmak, gowşak görünmek kuwwatsyzlanmak.
II. süllermek→ [Kim]
Ör. Eginleri[Kim] süllerip aşak çöküpdir.

Sülmüremek

A1 I. sülmüremek **1** : Ýüzüňi aşak tutup, kän geplemän oturmak däbi, özüňi alyp barmagyň bir manerasy.
II. sülmüremek→ [Kim]

Ör. Men[Kim] gelin bolup sülmüräp oturman, gelen günümden başlaphaly ýüwürtdim.

Sülpermek

A1 I. sülpermek 1 : Geýlen uzyn, giň egin-eşik ýerden süýrenmek.
II. sülpermek→ [Kim]
Ör. Onuň egninde elmydama ýakasy pyşdyl ýakaly, dyzyna ýetip duran ak köýnegi bilen giň ak balagy[Kim] sülperip durýar.

Sülpüldemek

A1 I. sülpüldemek 1 : Uzyn geim geýip süýräp ýörmek, sallam-sajak geýinmek.
II. sülpüldemek→ [Kim]
Ör. «Tokmak» dost, bu balakly towuk ýaly ala donly, (ol)[Kim] sülpüldäp barýan pyýadany tanaýarmyň!

Sümgürmek

A1 I. sümgürmek 1 : Burnuňdan batly dem goýbermek, arkaly burnuňy arassalama, burnuň sümügini aýyrmak.
II. sümgürmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sümgürdi.

Sümmek

A1 I. sümek 2 : Sümelgeden geçmek, deşikden ýa-da bir aralykdan ýapylyp, süýşüp geçmek.
II. sümmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Şol wagtda wagonyň aşagyndan[Kim] sümüp geçdi.

A2 I. sümek 2 : (Göçme manyda) Bir ýere baryp girmek, sokulmak, ýerleşmek.
II. sümmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] bir meýdan ýöränden soň, gür tokaýa[Kime] sümdi.

Sümmüllemek

A1 I. sümmüllemek 1 : Sümmül alyp görmek.
II. sümmüllemek→ [Kim]
Ör. Ekinler[Kim] sümmülledi.

Sümsünmek

A1 I. sümsünmek 2 : Ysyrganyp ýörmek, bir zat gözläp ýörmek (it, şagol we ş. m. haýwanlar barada).
II. sümsünmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ýyldyz ýagtysyna kä ýerde[Kimde] tilki[Kim] sümsünip sümekli guýrugy saýga-rylýardy.

A2 I. sümsünmek 2 : Bir zat gözläp, agtaryp ýörmek (adam barada).

II. sümsünmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Tümleriň arasynda[Kimde] sümsünip, başga birnäçe gapylara degdi, kimleridir görüşdirdi (Gowşudow, 1989: 194)

Sümürmek1

A1 I. sümürmek 2 : Bir bada iýip-içip gutarmak, tamamlamak.
II. sümürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir käse süýdi[Kimi] sümürdi.

Sümürmek2

A1 I. sümürmek 2 : Kellä geýilýän geýimi aşak çümrüp geýmek.
II. sümürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] özüni tanatmajak bolup, telpegini[Kimi] aşak sümürdi.

Sünnetlemek

A1 I. sünnetlemek 2 : (Dini söz) Ogul çaganyň erkeklik organynyň pürçüginiň ujundan kesip aýyrmak, sünnet etmek.
II. sünnetlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çaganyny[Kimi] sünnetledi.

Süplemek

A1 I. süplemek 2 : Syryp-süpürip bir ýere üýşürmek, toplamak.
II. süplemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] süplük[Ne] süpledi.

A2 I. süplemek 2 : Nebsewürlik bilen iýmek, syryp-süpürip iýmek.
II. süplemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Dik duran ýerinden dodaklary bilen ýeri[Kimi] süpläp, naharyny gutaryp barýardy.

Süpürmek

A1 I. süpürmek 2 : Öýi, düşegi we ş. m. sübse bilen arassalamak, tämizlemek.
II. süpürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Myhmanlar[Kim] öýi[Kimi] süpürdü.

A2 I. süpürmek 2 : Bir zady syryp aýyrmak, arassalamak.
II. süpürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Nursoltan[Kim] başyndaky ýaglygy bilen gözüniň ýaşyny[Kimi] süpürdi.

A3 I. süpürimek 2 : (Göçme manyda) Aradan çykaryp aýyrmak, kowmak.
II. süpürimek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oktýabrbryn joşup gelen derýasy[Kim] süpürdi aradan ol guduzlary[Kimi].

Sürgüçlemek

A1 I. sürgüçlemek 2 : Sürgüç bilen möhürlemek.

II. sürgüçlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] işigi[Kimi] sürgüçledi.

Sürlenmek

A1 I. sürlenmek 1 : Bir ýere üýşmek, toplanmak, topar bolup üýşmek.
II. sürlenmek→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] sürlenip barýardylar.

Sürmek

A1 I. sürmek 2 : Ýöredip herekete getirmek (ulag, maşyn hakda).
II. sürmek → [Kim], {Ne}Tamamlaýıcı
Ör. (Ol)[Kim] Welosiped{Ne} sürmek.

A2 I. sürmek 3 : Bir ugra hereket etdirmek, ýöretmek.
II. sürmek → [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Oraz[Kim] mallary[Kimi] otluga[Kime] sürdi.

A3 I. sürmek 3 : İtip ýerine eltmek, itip süýşürmek.
II. sürmek→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Ol[Kim] tüpeňine[Kime] ikinji gezek ok[Ne] sürende, Kelhan onuň goşaryndan tutdy.

A4 I. sürmek 2 : Ekmek üçin topragyň ýokarky gatlagyny azal we ş. m. bilen agdarmak.
II. sürmek → [Kim], [Kimi]
Ör. Siz[Kim] ertir ýeri[Kimi] sürmeseňiz, galanja ýeriňiz tapdan çykar.

A5 I. sürmek 2 : Ýüzüni sürtmek, degip ýukaltmak.
II. sürmek → [Kim], [Kimi]
Ör. Elleriniň aýasyny[Kimi] galtagyň sapy[Kim] sürüp, awuşadyp alyp barýardy.

Sürmelemek

A1 I. sürmelemek 2 : Sürme bilen boýamak, sürme çalmak.
II. sürmelemek→ [Kim], {Kimi}Tamamlaýıcı
Ör. Ol[Kim] gözüňi{Kimi} sürmeledi.

Sürpemek

A1 I. sürpemek 3 : Ýerden dowamly süýremek, ýere degrip ýülmemek.
II. sürpemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Pökgen[Kim] agyr ädigini[Kimi] ýere[Kime] sürpäp, yzyna dolandy.

Sürtmek

A1 I. sürtmek 2 : Bir zada süýkäp çalmak.
II. sürtmek→ [Kim], [Kime]

Ör. Gotur at[Kim] çöpden-çöpe[Kime] sürtüp galyberdi.

A2 I. sürtmek 3 : Bir zady ikinji bir zada degrip, oýkap süýkemek.
II. sürtmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Olar[Kim] iki sany çöpi[Kimi] biri-birine[Kime] sürtende, ýalynly ot çykyp dur (Gowşudow, 1989:539)

A3 I. sürtmek 2 : (Göçme manyda) Ýakmak, çakmak.
II. sürtmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Kükürt[Ne] sürtmek.

Süsmek
A1 I. süsmek 2 : Şahy, kellesi bilen batly dürtmek, kellesi bilen urmak.
II. süsmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] tasdan garnyny[Kimi]-da süsüp ýarypdy, saganja süýdüni ýere garypdy.

A2 I. süsmek 2 : Baryp bir zada urmak.
II. süsmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýelli tamyň bir tarapynda guralan çoýun peçiň turbalaryny[Kimi] süsüp, özi hem peçiň üstüne ýüzin ýykylypdy.

Süsseneklemek
A1 I. süsseneklemek 1 : Büdräp ýöremek, büdräp entirekläp gitmek.
II. süsseneklemek→ [Kim]
Ör. Şol wagt Aşyryň ejesi[Kim] süssenekledi.

Süssürmek
A1 I. süssürmek 3 : Bir ýere salmak, sokmak, dykmak, gizlemek.
II. süssürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Biz)[Kim] Ýene-de şol küdä berekella barymyzy[Kimi] şoňa[Kime] süssürdik.

A2 I. süssürmek 3 : Birini ýa-da bir zady bir ýere salmak, girizmek, ýerleşdirmek.
II. süssürmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Aşyr, Agsak mürzäniň küýki ýagyrnysyna tüpeň teýini gonduryp, ony[Kimi] gyzyl wagona[Kime] sen[Kim] süssürdün diýýärler.

A3 I. süssürmek 2 : (Göçme manyda) Birine bir zady «sowgat» hökmünde gizlin bermek, para bermek.
II. süssürmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Juda hat bermejek bolsa, az-owlak[Ne] süssüräý!

Süýjemek

A1 I. süýjemek 1 : Süýji bolup başlamak, süýjüligi artmak.
II. süýjemek→ [Kim]
Ör. Çaýyňa ýene bir çemçe şeker at, soň (ol)[Kim] süýjese gerek.

A2 I. süýjemek 1 : (Göçme manyda) Gadyr-gymmaty artyp başlamak.
II. süýjemek→ [Kim]
Ör. Eý ezizim,máhribanym,watanym,ýat illerde gadyryň[Kim] has süýjedi (çevrimiçi: wap. ertir.com/index.php?q=blog&view=40823,28.03.2015).

Süýkemek

A1 I. süýkemek 3 : Bir zady ikinji bir zada basyp oýkamak, sürtmek, syhamak.
II. süýkemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Gotur at[Kim] aýagyny[Kimi] agaja[Kime] süýkedi.

Süýkmek

A1 I. süýkmek 2 : Sogup gitmek, süýnmek, uzamak.
II. süýkmek→ [Kim], [Ne]
Ör. Päkize[Kim] tabaklaryň içinde çüýşe ýaly bal[Ne] süýgüp ýatyrdy.

A2 I. süýkmek 1 : (Göçme manyda) Uzalyp çykmak, sogdurylyp aýdylmak.
II. süýkmek→ [Kim]
Ör. Birden onuň gulagyna suwuň pažžyldysy we inçeden çykýan zaryn ses[Kim] süýgüp eşidildi.

Süýnmek1

A1 I. süýnmek 1 : Çekilip, dartylyp boýuna ýa-da inine uzalmak.
II. süýnmek→ [Kim]
Ör. Garnaýyç sakgyjy[Kim] rezin ýaly süýnýär.

A2 I. süýnmek 1 : Süýnýän ýaly çalt hereket edip gitmek.
II. süýnmek→ [Kim]
Ör. Aýsoltanlar[Kim] tarapdan mele maşyn ýer gyryp, emaý bilen süýnüp gelýärdi.

A3 I. süýnmek 2 : Uzynlygyna gyşaryp ýatmak, gyşarmak.
II. süýnmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ol[Kim] özüniň garaňkyrap duran otagyndaky krowatyň üstünde[Kimde] süýnüp ýatyrdy.

Süýreklemek

A1 I. süýreklemek 2 : Birini ýa-da bir zady zordan süýräp äkitmek.
II. süýreklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Ony[Kimi] süýrekläp alyp gitdiler.

Süýremek

A1 I. süýremek 2 : Çekip, süýräp alyp gitmek, süýrege almak.
II. süýremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eziz han, kiri kir açar, iti öldüren[Kim] ony[Kimi] süýrär!

A2 I. süýremek 2 : Bir iş barada köp gatnatmak, ondan-oňa çagyrmak.
II. süýremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ony[Kimi] üç aýlap süýränlerinden soň, pugta käýinç berdiler.

A3 I. süýremek 2 : Hemaýat etmek, kömek bermek, goldamak.
II. süýremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] teklibi[Kimi] süýremek

Süýrenmek

A1 I. süýrenmek 2 : İşde, okuwda we ş. m. yza galmak, süýrenjeňlik etmek.
II. süýrenmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ol[Kim] ýaltalyk edip, elmydama yzda[Kimde] süýrenýär.

A2 I. süýrenmek 1 : (Göçme manyda) Bir zadyň ugrunda uzak wagtlap gezmek.
II. süýrenmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Okuwa girjek bolup süýrenmedi.

Süýşmek1

A1 I. süýşmek 2 : Ýuwaşlyk bilen bir tarapa hereket etmek, gozganmak.
II. süýşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýjan eje[Kim] Aýtgula[Kime] süýşdi.

Süýşmek2

A1 I. süýşmek 1 : Artyp galmak, harçlanman galmak, tygşytlylykdan galmak.
II. süýşmek→ [Kim]
Ör. Gaýnan suwumyz[Kim] süýşse, size-de bir çäýnek bereris!

Süzgekletmek

A1 I. süzgekletmek 2 : Wagtal-wagtal gözüňi süzmek, süzübräk seretmek.
II. süzgekletmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] agyr göwresini ilerräk omzadyp, ullakan ala gözlerini[Kimi] süzgekletdi.

Süzmek

A1 I. süzmek 2 : Suwuklygy arassalamak üçin süzgeçden geçirmek.
II. süzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Dury nebit önümlerini[Kimi] süzüp almaklygy plan garanyňda 1, 2 prosent artdyrmaly.

A2 I. süzmek 2 : Ýuwaşlyk bilen sorup içmek, hezil edip içmek.

II. süzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Gök çaýy[Kimi] süzmesem bolmaz.

Süzübermek
A1 I. süzübermek 2 : (Gepleşik dili) Bir sebäbe görä birinden gaçybermek, gidibermek, ýumlugybermek.
II. süzübermek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Şondan soň meni gören ýerinde menden[Kimden] süzüberýärdi.

Süzülmek
A1 I. süzülmek 1 : Süzgüçden geçirilmek.
II. süzülmek→ [Kim]
Ör. Süýt süzülende arassa bolýar.

A2 I. süzülmek 1 : Ýukalyp ýyrtylyp başlamak (geýim hakda).
II. süzülmek→ [Kim]
Ör. Egnindäki maldaýy çabydyň tirsekleri[Kim] süzülipdir.

A3 I. süzülmek 1 : Gabaklar ýakynlaşyp, kirpikler biri-birine golaýlaşmak.
II. süzülmek→ [Kim]
Ör. Hanyň gözleri[Kim] süzülip ýalpa açyldy.

Syçramak
A1 I. syçramak 1 : Bir zat sepelenmek, syçratgy ýaýramak.
II. syçramak→ [Kim]
Ör. Wolt dugasynyň gögümtil otlary[Kim] syçrap gidýär.

A2 I. syçramak 1 : Çalt hereket etmek, böküp turmak.
II. syçramak→ [Kim]
Ör. Görogly[Kim] syçrap daş çykdy.

Sydyrtmak
A1 I. sydyrtmak 2 : Bir zadyň ýüzüni çyzmak, teniňi sypjyrtmak, gaty sürtmek.
II. sydyrtmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gulluhan[Kim] dodaklaryny[Kimi] sydyrdyp süpürenden soň biraz özüni tutdy-da, başga sypalga tapmany üçin boýun aldy.

Sygmak
A1 I. sygmak 2 : Bir göwrümli gabyň içine ýerleşmek.
II. sygmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Kitaplarınıň hemmesi[Kim] şkafa[Kime] sygdy (TTS).

Sygnamak
A1 I. sygnamak 1 : Betnebislik bilen iýmek, symyşlamak, iýmek.
II. sygnamak→ [Kim]

Ör. Ýygnan[Kim] sygnar. (nakyl)

Sygynmak

A1 I. sygynmak 2 : (Dini söz) Fantastik düşünje boýunça bir «gudratly» zada ynanmak, özüňi tabşyrmak, şondan kömek islemek.
II. sygynmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Olaryň biri[Kim] Allahü tagala[Kime] sygyndy (çevrimiçi: https://.googledrive.com. Sahyhy Buhary, 28.03.2015).

Sygyrmak2[sy:gyrmak]

A1 I. sygyrmak 1 : Sykylyk atmak, sykylyk çalmak, sykylyklamak.
II. sygyrmak→ [Kim]
Ör. Kelje[Kim] sygyryp bularyň ýanyna geldi.

Sygyşmak

A1 I. sygyşmak 1 : Ýer tapyp oturyşmak, ýerleşişmek.
II. sygyşmak→ [Kim]
Ör. Çöken düýe ýer alar» diýipdirler, (biz)[Kim] sygşyp oturaly!

Syklaşmak

A1 I. syklaşmak 1 : Syk bolup başlamak, ýakynlaşmak.
II. syklaşmak→ [Kim]
Ör. Organizmdäki belok bölejikler[Kim] syklaşyp we maddalar ýörep ýyl geldigiçe peselip, adamyny gowşadýar.

Sykmak

A1 I. sykmak 2 : gysmak
II. sykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Protoplazma öýjükleriniň bardajyklaryny[Kimi] sykyp başlaýarlar.

A2 I. sykmak 2 : Bir zady gysyp şire ýa-da suwuklyk çykarmak.
II. sykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Egin-eşiklerimizi[Kimi] sykmak gerekdi.

A3 I. sykmak 2 : (Göçme manyda) Ezmek, horlamak.
II. sykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýurtbasarlar[Kim] garyplary[Kimi] sykdykça, Garyplar kän birleşýär.

Sykylyklamak[sy:kylyklamak]

A1 I. sykylyklamak 1 : Sykylyk atmak, sykylyk çalmak.
II. sykylyklamak→ [Kim]
Ör. Saşka[Kim] haýatynyň üstüne çykyp, bir-iki gezek sykylyklady.

Sylaglamak[sy:laglamak]

A1 I. sylaglamak 2 : Nyşan ýa-da gymmat baha sylag bermek.
II. sylaglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Partiýa, hökümet[Kim] meni[Kimi] ýokary sylag bilen sylaglady.

Sylamak[sy:lamak]
A1 I. sylamak 2 : Birine hormat goýmak, hormatlamak.
II. Sylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kolhozçylar[Kim] seni[Kimi] gowy görýärler, sylaýarlar.

Sylmak[sy:lma]
A1 I. sylmak 2 : süpürmek
II. sylmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garry[Kim] horkuldap aglady, giň ýeňi bilen gözüni[Kimi] sylyp pyşyrdady.

Symsyklamak
A1 I. symsyklamak 2 : Biriniň böwrüňe ýumruk bilen urmak, yzly-zyna dürtmek.
II. symsyklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýoldaş mugallym, men Çerkez bilen bile oturjak däl, (sen)[Kim] bir syhly gapdalyma[Kime] symsyklap otyr.

Symyşlamak
A1 I. symyşlamak 2 : Betnebislik, suwumsyzlyk bilen iýmek, dowamly iýip oturmak.
II. symyşlamak→[Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] mydama eli bir kesemen çörekli[Ne] symyşlar ýörerdi.

Synamak[sy:namak]
A1 I. synamak 2 : Synag etmek, barlap görmek.
II. synamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] derrew meniň sesimi[Kimi] synap gördi.

Synçgamak
A1 I. synçgamak 2 : Bir zat bilen bir ýeri dörjemek, dörjeläp arassalamak.
II. synçgamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gapdaldan bir çöp alyp dişini[Kimi] synçgamaga başlady.

Synçgyrmak
A1 I. synçgyrmak 1 : Synçgylawuk tutmak.
II. synçgyrmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] synçgyrýar.

Synlamak[sy:nlamak]

A1 I. syndyrmak 2 : Birine ýa-da bir zada syn etmek, bir zady gözden geçirmek.
II. syndyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar[Kim] ejesiniň alan zatlaryny[Kimi] synlap görýärler.

Synmak[sy:nmak]
A1 I. synmak 2 : döwülmek1
II. synmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Suw küýzesi[Kim] suwda[Kimde] synar.

A2 I. synmak 1 : (Göçme manyda) Ýykylmak, bütinleý batmak, heläkçilige uçramak.
II. synmak→ [Kim]
Ör. Ýorgany köprüsi[Kim] syndy.

Syntgylamak[sy:ntgylamak]
A1 I. syntgylamak 2 : Sazyň çig ýüpekden işilen kirşine ýaglygyň ujy öllep, birnäçe gezek syntgy bermek.
II. syntgylamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ýüzüni aşak saldy, dutarynyň kirşine[Kime] syntgylady.

A2 I. syntgylamak 2 : (Göçme manyda) Ýeterlikli timarlamak, ýylmamak.
II. syntgylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Ýeterlik syntgylamadyk jümleleri[Kimi].

Syňsyraklamak
A1 I. syňsyraklamak 1 : Onda-munda biwagt entäp ýörmek.
II. syňsyraklamak→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] nä beýle iri-giji bilmän, syňsyraklap ýörsüň.

Sypamak[sy:pamak]
A1 I. sypamak 2 : Bir zadyň üstünde eliňi ýeňiljek ýöredip geçirmek, sypalamak.
II. sypamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Näzikjemal[Kim] elindäki suwly bedresini ýere goýup, çalaran saçlaryny[Kimi] sypady-da Aýsoltana çiňerildi.

A2 I. sypamak 1 : (Göçme manyda) Mähribanlyk etmek, mylaýymlyk etmek.
II. sypamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Sylamaga puluň bolmasa, sypamaga diliň bolsun.

Sypatlandyrmak
A1 I. sypatlandyrmak 2 : Bir zadyň sypatyny, hilini kesgitlemek, bir zady häsiýetlendirmek.

II. sypatlandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] zähmet adamlarynyň obrazlaryny[Kimi] sypatlandyrýarlar.

Sypbermek

A1 I. sypbermek 1 : Duýdansyz, aýtman -- diýmän gitmek, gaçmak.
II. sypbermek→ [Kim]
Ör. Çagalar[Kim] Wanýa daýyny gören destlerine ýerli-ýerden sypybermekçi boldular.

Sypdyrmak

A1 I. sypdyrmak 2 : Tutup duran zadyňy goýbermek.
II. sypdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men) [Kim] Bilmän, elimden ýüpi[Kimi] sypdyraýypdyryn.

A2 I. sypdyrmak 1 : Halas etmek, goýbermek, boşatmak.
II. sypdyrmak→ [Kim]
Ör. Tyçenko komissary[Kim] sypdyryp bilse, ol özüniň heläkçiligini hiçbir zat hasap etdi.

A3 I. sypdyrmak 2 : Haýsy-da bolsa bir zady ünsden düşürmek.
II. sypdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Bir-iki ýerde otur alamatyny[Kimi] hem sypdyrypdyryn.

Sypjamak

A1 I. sypjamak 2 : Sypjyklyk edip çykyp, sypyp gitmek.
II. sypjamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Märekeden[Kimden] sypjap daşaryk çykdy.

Sypjyklamak

A1 I. sypjyklamak 1 : Bir zatdan boýun gaçyrmak üçin sypalga gözlemek, sapalak atmak.
II. sypjyklamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Her näçe sypjyklasaň-da, men senden ökde çykaryn.

Sypjyrmak

A1 I. sypjyrmak 2 : Bir zadyň ýüzüňi sydyrtmak, sypjyklyk etmek, soýmak.
II. sypjyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Gulagyň içini başarnyksyz gorjamak bilen gulagyň näzik ýerini[Kimi] sypjyrýarlar.

Sypmak

A1 I. sypmak 2 : Birinden ýa-da bir zatdan bir tär, ýol bilen gutulmak, sypalga tapyp boşamak, halas bolmak.
II. sypmak→ [Kim], [Kimden]

Ör. (Ol)[Kim] Duşmanlaryň elinden[Kimden] sypmak umydy güýçlenip, ýüregi kuwwat tapdy.

A2 I. sypmak 2 : (Göçme manyda) Boş, işsiz bolmak.
II. sypmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Eliň[Kim] işden[Kimden] sypsa, özüň oturyşmaga geläýmezlermi, guzym!

Sypyrmak

A1 I. sypyrmak 2 : Bir zadyň daşynyň örtügini aýyrmak, soýup aýyrmak.
II. sypyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Möjekleriň hamyny[Kimi] sypyryp getirip berdi.

A2 I. sypyrmak 2 : (Gepleşik dili) Biriniň geýimini zor bilen çykaryp almak, soýmak, talamak.
II. sypyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Klaus[Kim] ony[Kimi] sypyrdy.

Syramak1

A1 I. syramak 1 : Güýçli şemal zerarly sowrulmak, sowrulyp bir ýere üýşmek
II. syramak→ [Kim]
Ör. Gijeki ýagan gar[Kim] syrap eremändi.

Syramak2

A1 I. syramak 2 : Tikinleriň hatar arasyny ýakyn edip, arasyna zat salnan ýa-da salynmadyk matamy, zady tikmek.
II. syramak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] ýorgan[Ne] syramak.

Syrçalamak

A1 I. syrçalamak 2 : Syrça çalmak, syrça bilen örtmek.
II. syrçalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gyzyl pitiňi[Kimi] syrçalaýar.

Syrkawlamak

A1 I. syrkawlamak 1 : Bir kesel bilen kesellemek, näsaglamak, nähoşlamak, hassalamak.
II. syrkawlamak→ [Kim]
Ör. Ýok, (biz)[Kim] syrkawlamok, ýöne jaýdan köp çykamok, haly dokaýaryn.

Syrkyramak

A1 I. syrkyramak 1 : Syzlap agyrmak.
II. syrkyramak→ [Kim]
Ör. Aýagym[Kim] syrkyrap agyrýar.

Syrmak[sy:rmak]

A1 I. syrmak **1**: süpürmek1
II. syrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýeňi bilen ol[Kim] ýaşyny[Kimi] syrdy, ýetdi gözlerime meniň-de elim.

A2 I. syrmak **2** : Bir zadyň ýüzüniň örtügini sypyryp aýyrmak.
II. syrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] eýýäm ýaşmagyny[Kimi] hem syrypdyr, börügini hem kiçeldipdir.

A3 I. syrmak **2** : Päki bilen düýbünden kesip arassalamak (saç, sakgal hakda).
II. Syrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Siz)[Kim] Sakgalymy[Kimi] bir syraýyn, ýogsam halys tüý basypdyr.

A4 I. syrmak **2** : Pyçak gylyç ýaly zatlary gabyndan çykarmak.
II. Syrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Birnäçe ýyllardan bäri dulda asylgy duran gylyjyny[Kimi] syryp daş çykdy.

A5 I. syrmak **1** : Aýlanyp gezmek, ýörmek.
II. syrmak→ [Kim]
Ör. Ak sakgal adam[Kim] syryp gezýär.

Syrtarmak

A1 I. syrtarmak **1** : Gelşiksiz, açylyp durmak, ýyrşaryp durmak.
II. syrtarmak→ [Kim]
Ör. Görse, atynyň erinleri[Kim] syrtaryp, dişleri ýaldyldap görnüp dur.

Syrtlaşmak

A1 I. syrtlaşmak **2** : Ulaga iki bolup münmek (at, eşek welosiped we ş. m.).
II. syrtlaşmak→ [Kim], [EÖ]
Ör. Yzçy[Kim], yzy ala köpege tab şyrandygy üçin, atlylaryň biri bilen[EÖ] syrtlaşdy.

Syrtmaklamak[sy:rtmaklamak]

A1 I. syrtmaklamak **2** : Syrtmak edip, daňmak, syrtmak salyp baglamak.
II. syrtmaklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Atdan düşüp, meni ara aldylar, gamçylap boýnuma[Kime] syrtmakladylar.

Syrykmak[sy:rykmak]

A1 I. syrykmak **1** : Ýuwaşlyk bilen aşaklygyna akyp gitmek (suwuklyk hakda).
II. syrykmak→ [Kim]
Ör. Ýerasty kölden gaýdýan münlerçe çeşmeler[Kim] syrygyp şol batly suwa gelip goşulýarlar.

A2 I. syrykmak 2 : (Göçme manyda) Bar gürrüň bir ýere jemlenmek, bir işi amala aşyrmak üçin güýç, üns jemlenmek.
II. syrykmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Onuň ähli gürrüňi[Kim] ýaňy-ýakynda neşir edilen «Bahar» atly ýygynda[Kimde] syrykdy.

Syzlamak
A1 I. syzlamak 1 : Sorkuldap ýiti agyrmak.
II. syzlamak→ [Kim]
Ör. Bethany göreňde endamyň[Kim] syzlar.

Syzmak
A1 I. syzmak 2 : Kem-kemden süzülip geçmek (suwuklyk hakda).
II. syzmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Bu ýerden[Kimden] suw[Kim] syzýar.

A2 I. syzmak 2 : Bir zady düýmak, aňmak.
II. syzmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sary aga, men[Kim] hatarly ýola gadam uranymy[Kimi] şu tüpeňe ýapyşan günümden bäri syzýardym.

-Ş
Şabramak
A1 I. şabramak 1 : Seçelenip dökülip durmak, seçelenmek (saç, we ş.m. hakd).
II. şabramak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Onuň ýüpek ýaly saçlary{Kim} şabrapdur.

Şabyrdamak
A1 I. şabyrdamak 1 : Şabyrdyly ses çykarmak, şabyrdyly seslenmek.
II. şabyrdamak→ [Kim]
Ör. Birdenkä-de ýagyş[Kim] şabyrdap ýagardyç.

Şaggyldamak
A1 I. şaggyldamak 1 : Şaggyldyly ses çykarmak, şaggyldyly seslenmek.
II. şaggyldamak→ [Kim]
Ör. Suw[Kim] şaggyldap akýar.

Şagramak
A1 I. şagramak 1 : Guraşyp ýatmak, guramak.
II. şagramak→ [Kim]
Ör. Serlen geýimler[Kim] şagrapdyr.

Şagyrdamak
A1 I. şagyrdamak 1 : Şagyrdyly ses etmek, şagyrdyly seslenmek.
II. şagyrdamak→ [Kim]

Ör. Düýbi deşilen haltadan erik kişdeleri[Kim] şagyrdap döküldi.

Şahalamak

A1 I. şahalamak 1 : Şaha emele gelmek, şaha çykarmak, şaha ýaýratmak.
II. şahalamak→ [Kim]
Ör. Gögerenleri[Kim]-de ugursyz, pessejik boýly, az şahalapdyr.

Şakgalamak

A1 I. şakgalamak 2 : Kesip, çapyp, bölek-bölek etmek, bölеklemek.
II. şakgalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Goýnuň etini[Kimi] şakgalady.

Şakgyldamak

A1 I. şakgyldamak 1 : Şakgyldyly ses çykarmak, şakgyldyly seslenmek.
II. şakgyldamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gamçy{Kim} şakgyldaýar.

Şakyrdamak

A1 I. şakyrdamak 1 : Şakyrdyly ses çykmak, şakyrdyly seslenmek.
II. şakyrdamak→ [Kim]
Ör. Darajyk gysby ýodanyň gyýçak daşlary[Kim] düýeleriň ýasy dabanlarynyň astynda şakyrdaýar.

Şalkyldamak

A1 I. şalkyldamak 1 : Şalkyldyly ses çykmak, şalkyldyly seslenmek.
II. şalkyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Şalkyldap gaçmak.

Şallaklamak

A1 I. şallaklamak 1 : Aýagy ýa-da eli tiz, çalt herekete getirmek, hereketlendirmek.
II. şallaklamak→ [Kim]
Ör. Ot-iýmden horugandygy arryklygyndan bildirip duran eşeginiň bykynyna aýaklary bilen aýagaldygyna hürsekläp, Mülliniň[Kim] şallaklap gelşi has hem gorkunçdy (çevrimiçi: http://pelsepe.com/main.php?action=read&id=753, 20.03.2015).

Şalpyldamak

A1 I. şalpyldamak 1 : Şalpyldyly ses çykmak, şalpyldyly seslenmek.
II. şalpyldamak→ [Kim]
Ör. Çalajan bolup, ýatan balyk guýrugyny bulanda, suw[Kim] -da şalpyldaýardy.

Şamlamak[şa:mlamak]

A1 I. şamlamak 1 : Garaňkyramak, şam wagty bolmak.

II. şamlamak→ [Kim]
Ör. Aý[Kim] şamlap gijräk dogýar (Gowşudow, 1989: 28).

Şanlanmak[şa:nlanmak]
A1 I. şanlanmak 1 : Şöhratlanmak, dabaralanmak.
II. şanlanmak→ [Kim]
Ör. Dokan halymyz[Kim] şanlandy.

Şaňlamak
A1 I. şaňlamak 1 : Şaňňyldyly ses çykmak, şaňňyldyly seslenmek.
II. şaňlamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gulagym{Kim} şaňladı (TTS).

A2 I. şaňlamak 1 : (Göçme manyda) Içinde ses ýaňlanýan ýaly bolup durmak, şarňyldamak (jaý hakda).
II. şaňlamak→ [Kim]
Ör. Kolhoz mekdebi[Kim] şaňlady.

Şaňňyrdamak
A1 I. şaňňyrdamak 1 : Şaňňyrdyly ses çykmak, şaňňyrdyly seslenmek.
II. şaňňyrdamak→ [Kim]
Ör. Aýnalar[Kim] şaňňyrdap ses etdi.

Şapbatlamak[şapba:tlamak]
A1 I. şapbatlamak 2 : Şapbat bilen urmak, şarpyk çalmak, şapalak bermek.
II. şapbatlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] onuň yanagyňa[Kime] şapbatladym (TTS).

Şapbyldamak
A1 I. şapbyldamak 1 : Şapbyldyly ses çykarmak, şapbyldyly seslenmek.
II. şapbyldamak→ [Kim]
Ör. Nahar iýende onuň agzy[Kim] şapbyldaýar.

Şapyrdamak
A1 I. şapyrdamak 1 : Şapyrdyly ses çykarmak, şapyrdyly seslenmek.
II. şapyrdamak→ [Kim]
Ör. Suwuň içinde balyklar[Kim] şapyrdaýardylar.

Şaramak[şa:ramak]
A1 I. şaramak 1 : (Küştçülik termini) Küşt oýnunda: at bilen küşt berlende beýleki mallaryň-da birine düşmek.
II. şaramak→ [Kim]
Ör. Altynjy göçümde onuň aty[Kim] şarady.

Şarkyldamak

A1 I. şarkyldamak 1 : Şarkyldyly ses çykarmak, şarkyldyly seslenmek.
II. şarkyldamak→ [Kim]
Ör. Kapı[Kim] şarkyldady (TTS).

Şarlamak

A1 I. şarlamak 1 : Şarryldyly ses çykmak, şarryldyly seslenmek.
II. şarlamak→ [Kim]
Ör. Obanyň ortasynda geçmän ýapdan dury suw[Kim] şarlap akýardy.

Şarpyldamak

A1 I. şarpyldamak 1 : Şarpyldyly ses çykmak, şarpyldyly seslenmek.
II. şarpyldamak→ [Kim]
Ör. Aşyryň gamçysy[Kim] onuň ýuka donly ýagyrnysyna şarpyldap degdi.

Şartyldamak

A1 I. şartyldamak 1 : Şartyldyly ses çykarmak, şartyldyly seslenmek.
II. şartyldamak→ [Kim]
Ör. Döwlen metal[Kim] şartyldady.

Şatdyldamak

A1 I. şatdyldamak 1 : Şatdyldyly ses çykmak, şatdyldyly seslenmek.
II. şatdyldamak→ [Kim]
Ör. Port sazaklar şemalyň zarbyna yzy üzülmän, (ol)[Kim] şatdyldap döwülýärdi.

Şatlamak

A1 I. şatlamak 1 : Şatdyldyly ses çykarmak, şatdyldyly seslenmek.
II. şatlamak→ [Kim]
Ör. Maýda daşlar[Kim] maşynyň kuzowynda oturanlaryň ýüzüne doly ýaly şatlap degýärdi.

A2 I. şatlamak 1 : Doňaklyk bolmak, güýçli aýaz bolmak, doňmak.
II. şatlamak→ [Kim]
Ör. Gijesine aýaz[Kim] şatlap bolýar.

Şatlanmak[şa:tlanmak]

A1 I. şatlanmak 1 : Şadyýan bolmak, begenmek, guwanmak.
II. şatlanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ýakymly habar aýyp şatlandy.

Şatyrdamak

A1 I. şatyrdamak 1 : Şatyrdyly ses çykmak, şatyrdyly seslenmek.
II. şatyrdamak→ [Kim]
Ör. Toýnaklar astynda şatyrdaýar buz[Kim].

Şaýatlaşmak[şa:ýa:tlaşmak]

A1 I. şaýatlaşmak 1: Jedelde, dawada şaýat görkezişmek.
II. şaýatlaşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Meniň pikirimçe bu barada dawalaşyp, şaýatlaşyp ýörer ýaly ýok.

Şaýlamak

A1 I. şaýlamak 2 : Gerekli şaý bilen üpjün etmek, şaýyny tutmak, beslemek.
II. şaýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şat hoşlaşyp, gujaklaşyp, (ol)[Kim] ony[Kim] ýola şaýlaýar.

Şekillenmek

A1 I. şekillenmek 1 : Belli bir sudura, şekile, sypata girmek, bir görnüşe gelmek, suratlanmak.
II. şekillenmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň asyl sypaty bütin häsiýetleri bilen şekillener.

Şeklenmek

A1 I. şeklenmek 2 : Müňkür bolmak, şübhelenmek.
II. şeklenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol adam[Kim] gapa, penjirelere, aýratyn hem Artyga[Kime] şeklenmek bilen garandan soň, Nyýazbegiň ýüzüne synçy gözlerini aýlady.

Şemallamak[şema:llamak]

A1 I. şemallama 1 : Howa çykmak, ýelejiremek.
II. şemallamak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Galanyň burçuna çykyp bir şemallaýaryn, soň öýümize gelýärin.

A2 I. şemallamak 1 : Sowuk urup syrkawlamak, şemal çalmak.
II. şemallamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Belki, ýolda şemallar.

Şepbeşmek

A1 I. şepbeşmek 2 : Aňsatlyk bilen ýelmeşmek.
II. şepbeşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Mazut zerarly uzyn kirpikleri[Kim] biri-birine[Kime] şepbeşdi.

Şepbiklemek

A1 I. şepbiklemek 1 : Şepbik tutmak, şepbik emele gelmek.
II. şepbiklemek→ [Kim]
Ör. Erikler[Kim] şepbikledi.

Şerebelemek

A1 I. şerebelemek 2 : Şerebä ýatyrmak, şerebe çalmak.

II. şerebelemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Hyýar[Ne] şerebelemek

Şertleşmek
A1 I. şertleşmek 2 : Bir işi, meseläni amala aşyrmak üçin biri bilen şert edişmek, arada şert goýmak, wadalaşmak.
II. şertleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. İki döwlet[Kim] birbiri bilen [Kimle] otuz ýyllyk möhleti bilen biri-biriniň üstüne duýdansyz çozmaklyk, uruş etmezlik barada özara şertleşipdirler.

Şeýtmek
A1 I. şeýtmek 1 : Şeýle etmek, şunuň ýaly etmek, şu hili etmek.
II. şeýtmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Şeýdäý, ýene bir-iki sagatdan geläý!

Şärikleşmek
A1 I. şärikleşmek 2 : Şärikli bolmak, şärikli bolup paýlaşmak.
II. şärikleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Ol)[Kim] Daşary ýurtdan bir şereket bilen[Kimle] şärikleşip, şereket açmak üçin näme şertler/resminamalar gerekli (çevrimiçi: http://www.tmolympiad.org/ ?q=node /3390/80642, 20.03.2015).)?

Şikeslemek
A1 I. şikeslemek 2 : Şikesli bolmak, şikes ýetmek.
II. şikeslemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] Sähediň eliňi[Kimi] şikeslepdir.

Şildiremek
A1 I. şildiremek 1 : Şildirdili ses çykmak, şildirdili seslenmek.
II. şildiremek→ [Kim]
Ör. Nar çeşmäniň suwy[Kim] şildiräp akýar.

Şinelemek1[şi:nelemek]
A1 I. şinelemek 2 : Şine kakyp berkitmek, panalamak.
II. şinelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Berklik üçin paltanyň sapyny[Kimi] şinelediler.

Şinelemek2[şi:nelemek]
A1 I. şinelemek 2 : Şine urmak, şine urup başlamak.
II. şinelemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Öý guşlarynyn hemme görnüşlerine[Kim] şinelep başlan dene bermeklik maslahat berilýer.

Şohlanmak[şo:hlanmak]
A1 I. şohlanmak 1 : Şohluk etmek, ruhy göterilmek, ruhlanmak.

II. şohlanmak→ [Kim]
Ör. Annataganyň meňzetmeleri bilen Gubaýdullah[Kim] şohlanyp oňa soragly göz bilen çiňerildi.

Şokurdamak
A1 I. şokurdamak 1 : Şokurdyly ses çykarmak, şokurdyly seslenmek.
II. şokurdamak→ [Kim]
Ör. Köne sanaj[Kim] şokurdamak.

Şorlamak[şo:rlamak]
A1 I. şorlamak 1 : Bir zadyň şory ýa-da duzy ýüzüňe çykmak, şor emele gelmek, şor çykmak.
II. şorlamak→ [Kim]
Ör. Ýerler[Kim] şorlady - bizde iň uly problema!

Şorpuldamak
A1 I. şorpuldamak 1 : Şorpuldyly ses çykmak, şorpuldyly seslenmek.
II. şorpuldamak→ [Kim]
Ör. Çorba iýeňde agzy[Kim] şorpuldamak.

Şowhunlanmak
A1 I. şowhunlanmak 1 : Şowhunly seslenmek, zenzele turmak.
II. şowhunlanmak→ [Kim]
Ör. Oglanlar[Kim] şowhunlanýardy.

A2 I. şowhunlanmak 1 : (Göçme manyda) Hyjuwlanmak, joşmak.
II. şowhunlanmak→ [Kim]
Ör. Täze durmuşyň küýi bilen gyz[Kim] şowhunlady hiç ýana sowulman, töweregine garaman, göni teatry nazara aldy.

Şowurdamak
A1 I. şowurdamak 1 : Şowurdyly ses çykmak, şowurdyly seslenmek.
II. şowurdamak→ [Kim]
Ör. Egnindäki ýüpek halad[Kim] çalaja şowurdady.

Şowwuldamak
A1 I. şowwuldamak 1 : Şowwuldyly ses çykarmak, şowwuldyly seslenmek.
II. şowwuldamak→ [Kim]
Ör. Sowuk şemal[Kim] şowwuldaýardy.

Şöhlelenmek
A1 I. şöhlelenmek 1 : Şöhle saçmak, ýalkym salmak, yşyk bermek, öwşün atmak, yşyklanmak.
II. şöhlelenmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ýagty salyp şöhlelenmek.

A2 I. şöhlelenmek 1 : (Göçme manyda) Beýan edilmek, suratlandyrylmak, görkezilmek.
II. şöhlelenmek→ [Kim]
Ör. Edebiýatda real durmuş[Kim] şöhlelenýär.

Şugullamak
A1 I. şugullamak 2 : Birini ýamanlap gürrüňini etmek, birini ýamanlak, biriniň gizlin syryny başga birine habar bermek.
II. şugullamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bir dönük[Kim] bir dildüwşük hakynda häkimlere[Kime] şugullapdyr.

Şullarmak
A1 I. şullarmak 1 : Şully bolup başlamak, agyry, kesellilik zerarly suwjaryp durmak (göz hakda).
II. şullarmak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Akmyratyn gözü{Kim} şullardy.

Şumjarmak
A1 I. şumjarmak 1 : Sessiz aglamjyramak aglajak-aglajak bolmak.
II. şumjarmak→ [Kim]
Ör. A gyz, bolup oturşyň näteňet! Heý, (sen)[Kim] şumjaryp gal, şumjaryp galan!

Şuwwuldamak
A1 I. şuwwuldamak 1 : Şuwwuldyly ses çykmak, şuwwuldyly seslenmek.
II. şuwwuldamak→ [Kim]
Ör. Ýel[Kim] misli bir gaýgyly heň çalýan ýaly şuwwuldaýardy.

Şübhelenmek
A1 I. şübhelenmek 2 : Bir zada gümanly bolmak, bir zada şübhe etmek, şek etmek, müňkürlik etmek.
II. şübhelenmek→ [Kim],[Kime]
Ör. Men[Kim] -ä onuň özbaşyny çarajagyna[Kime] şübhelenemok!

Şüdügärlemek
A1 I. şüdügärlemek 2 : Ekin ýygnalandan soň, ýer sürüp ýa-da agdaryp goýmak, şüdügär edip goýmak, sürüp ekişe taýýar edip goýmak.
II. şüdügärlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Olar[Kim] bugdaý ekýärler we geljek ýyl ekiljek ýerlere[Kime] şüdügärleýärler.

Şybyrdamak
A1 I. şybyrdamak 1 : Şybyrdyly ses çykmak, şybyrdyly seslendirmek.
II. şybyrdamak→ [Kim]

Ör. Agaçlaryň ýapraklary[Kim] şybyrdady.

Şyglamak

A1 I. şyglamak 1 : Şyggyldyly ses çykmak, şyggyldyly seslenmek.

II. şyglamak→ [Kim]

Ör. Sary semawar[Kim] şyglap durýar, ony stoluň üstünde getirip goýdy.

Şygyrdamak

A1 I. şygyrdamak 1 : Şygyrdyly ses çykmak, şygyrdyly seslenmek.

II. şygyrdamak→ [Kim]

Ör. Gurçuklar[Kim] şygyrdap ýaprak iýýärdiler.

Şykyrdamak

A1 I. şykyrdamak 1 : Şykyrdyly ses çykmak, şykyrdyly seslenmek.

II. şykyrdamak→ [Kim]

Ör. Hoşgeldi ýerinden turdy, emma ol heniz gapa ýetmenkä, işik[Kim] şykyrdap açyldy.

Şyňňyrdamak

A1 I. şyňňyrdamak 1 : Şyňňyrdyly ses çykmak, şyňňyldyly seslenmek.

II. şyňňyrdamak→ [Kim]

Ör. Sümsüleler[Kim] iki baka yranyşyp biri-birine şaknyşýar-da, çala şyňňyrdaýar.

Şypbyldamak

A1 I. şypbyldamak 1 : Şypbyldyly ses çykmak, şypbyldyly seslendirmek.

II. şypbyldamak→ [Kim]

Ör. Gara öýüň durlugyndan irginsiz damýan damjalar[Kim] şypbyldaýardy.

Şypyrdamak

A1 I. şypyrdamak 1: Şypyrdyly ses çykarmak, şypyrdyly seslenmek.

II. şypyrdamak→ [Kim]

Ör. Çalasyn aýlanýan tigirler[Kim] şypyrdap, asfaltyň ýüzünde gaýmaklaýan suwjgazlary iki ýana pürkýärdi.

Şyrkyldamak

A1 I. şyrkyldamak 1 : Şyrkyldyly ses çykmak, şyrkyldyly seslenmek.

II. şyrkyldamak→ [Kim]

Ör. Ol, ellerini gysdy welin, barmaklary[Kim] şyrkyldap gitdi.

Şyrlamak

A1 I. şyrlamak 1 : Şyrrydyly ses çykmak, şyrryldyly seslenmek.

II. şyrlamak→ [Kim]

Ör. Häzir burawlarda hem kiçijik posýologyň bir näçe ýerinde kranlardan dury suw[Kim] şyrlap akýardy.

Şyrpyldamak

A1 I. şyrpyldamak 1: Şyrpyldyly ses çykmak, şyrpyldyly seslenmek.
II. şyrpyldamak→ [Kim]
Ör. Kepderiler ganat kakyp, (olar)[Kim] şyrpyldadyşyp aşyr atyşýardylar.

Şytdyldamak

A1 I. şytdyldamak 1 : Şytdyldyly ses çykmak, şytdyldyly seslenmek.
II. şytdyldamak→ [Kim]
Ör. Ysgyny giden köne pürsler[Kim] şytdyldaýardy.

Şytyrdamak

A1 I. şytyrdamak 1 : Şytyrdyly ses çykmak, şytyrdyly seslenmek.
II. şytyrdamak→ [Kim]
Ör. Çyranyň ýagy gutaryp, (ol)[Kim] şytyrdap sönüp barýardy.

-T

Tabamak[taba:mak]

A1 I. tabamak 1 : Ösüp başlamak, çykyp ugramak (sakgal, murt hakynda).
II. tabamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Bu saparky gözden geçirişde, biraz paýhaslanan ýaly bolup, murtuny{Kim} tabady, sypap sagyndy.

Tabşyrmak

A1 I. tabşyrmak 3 : Bir işi ýerine ýetirmegi birine buýurmak, biriniň üstüne ýüklemek.
II. tabşyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Doktor[Kim] özüniň kömekçisine[Kime] nämedir bir zatlar getirmegi[Kimi] tabşyrdy.

A2 I. tabşyrmak 2 : Bir zady birine bermek, gowşurmak.
II. tabşyrmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüň[Ne] tabşyrmagyň plany artygy bilen ýerine ýetirildi.

A3 I. tabşyrmak 2 : Synagdan geçmek, ekzamen bermek.
II. tabşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oraz[Kim] Rus dilini[Kimi] tabşyrdy.

A4 I. tabşyrmak 2 : Birine bir zady nesihat etmek, wesýet etmek, nygtap aýtmak.
II. tabşyrmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Çary Hoşgeldi[Kim] brigadirleriň hemmesine[Kime] berk tabşyryň, olar hemişe işleriniň üstünde bolsunlar!

Tabyrdamak

A1 I. tabyrdamak 1 : Tabyrdyly ses çykmak, tabyrdyly seslenmek.
II. tabyrdamak→ [Kim]
Ör. Dor alaşa[Kim] tabyrdap ýerinden galdy.

Tagmalamak
A1 I. tagmalamak 2 : Gyzdyryp demir basmak arkaly mallara nyşan salmak.
II. tagmalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hawa, ertir goýnuňy bölüp bereýin, sen[Kim] olary[Kimi] tagmala!

Tagtalamak
A1 I. tagtalamak 2 : Tagta bilen örtmek, tagta bilen ýapmak.
II. tagtalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Tamymyzy[Kimi] tagtalapdyrlarmy? ! -- diýip, Ogulgerek yzly-yzyna sorady.

Takgyldamak
A1 I. takgyldamak 1 : Takgyldyly ses çykmak, takgyldyly seslenmek.
II. takgyldamak→ [Kim]
Ör. Ussahanadan gijäniň bir wagty ýekedaban[Kim] takgyldady.

Taklamak
A1 I. taklamak 1 : Gysgançlyk zerarly bar hem bolsa ýok diýmek, gabşyrmak.
II. taklamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] kempir haçan görseň taklap otyr.

Takyklamak[ta:ky:klamak]
A1 I. takyklamak 2 : Aýan etmek, anyklamak, kesgitlemek, anygyna ýetmek.
II. takyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] maglumatlary[Kimi] takyklady.

A2 I. takyklamak 2 : Mälim etmek, görkezmek, bildirmek.
II. takyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň gany gaçyk, reňki öçük ýüzi tirýekden habarlydygyny[Kimi] takyklaýardy.

Takyrdamak
A1 I. takyrdamak 1 : Takyrdyly ses çykmak, takyrdyly seslenmek.
II. takyrdamak→ [Kim]
Ör. İşik[Kim] takyrdady, Sapa garry enäniň heniz hem gapynyň daş ýüzünde duranyny aňlap, gapynyň kildini ýazdyrdy.

Talamak[ta:lamak]
A1 I. talamak 2 : Biriniň zadyny elinden zorluk bilen almak, basyp almak, garakçylyk etmek.
II. talamak→ [Kim] , [Ne]

Ör. Bir süýthoryň bähbitleri üçin adam öldürýärler, (olar)[Kim] öý[Ne] talaýarlar.

Talawlamak

A1 I. talawlamak 1 : Eýläk-beýläk keýkermek, keýkerip ýöremek.
II. talawlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] talawlap ýörääýär.

Tamamlamak[tama:mlamak]

A1 I. tamamlamak 2 : Tamam etmek, gutarmak, soňuna çykmak.
II. tamamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] okuw ýylyny[Kimi] 4-lik, 5-lik bahalar bilen tamamlap, tomus kanikulyna çykdy.

Tamşanmak

A1 I. tamşanmak 1 : Tamakin bolup, agzyňy suwartmak, ýuwdunmak.
II. tamşanmak→ [Kim]
Ör. Dünýäde hiý suwdan şirin zat barmyka? ! -- diýip (ol)[Kim] tamşandy.

A2 I. tamşanmak 1 : Bir azajyk iýmek, garbarmak.
II. tamşanmak→ [Kim]
Ör. Her halda ol[Kim] ejesiniň göwni üçin biraz tamşandy.

Tanamak

A1 I. tanamak 2 : Kimdigini ýa-da nämedigini äşgär etmek, bilmek, anyklamak.
II. tanamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sary onuň bilen gadyrly görüşse-de, (ol)[Kim] ilkibada ony[Kimi] tanamady.

Tankytlamak[tanky:tlamak]

A1 I. tankytlamak 2 : Tankyt etmek, tankyda sezewar etmek, kemçiliklerini birin-birin ýüzüne basmak.
II. tankytlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Goýberlen kemçilikleri[Kimi] berk tankytladylar.

Tanyşmak

A1 I. tanyşmak 2 : Tanyş bolmak, aýlanyp görüp belet bolmak, nähili we neneňsidigini bilmek.
II. tanyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Olar[Kim] Çüliniň tebigaty bilen[Kimle] tanyşdylar.

Taňkyldamak

A1 I. taňkyldamak 1 : Taňkyldyly ses çykmak, taňkyldy bolmak.
II. taňkyldamak→ [Kim]

Ör. Ussanyň ýekeda-banynyň sesi[Kim] taňkyldap çykýardy.

Taňkyramak

A1 I. taňkyramak 1 : Içi boş galmak, içinde hiç hili nem galman gutarmak.
II. taňkyramak→ [Kim]
Ör. Jarlar, noburlar[Kim] taňkyrap galdy.

Taňňyrdamak

A1 I. taňňyrdamak 1 : Taňňyrdyly ses çykmak, taňňyrdyly seslenmek.
II. taňňyrdamak→ [Kim]
Ör. Arabanyň üstündäki iki sany boş çelek[Kim] taňňyrdaýardy.

Tapawutlanmak[tapa:wutlanmak]

A1 I. tapawutlanmak 2 : Parh etmek, tapawut etmek, tapawutly bolmak.
II. tapawutlanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] İlkidurmuş adamlary[Kimi] haýwanlardan örän kän tapawutlanypdyrlar.

Tapbatlamak[tapba:tlamak]

A1 I. tapbatlamak 3 : Piliň arkasy bilen urup, endigan berkitmek.
II. tapbatlamak→ [Kim], [Kimi], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] täze ýasan çiljagazyny depeledi, onuň iki gapdalyny[Kimi] pil bilen[Kimle] tapbatlady.

Taplamak1[ta:plamak]

A1 I. taplamak 2 : Gyzdyryp ýenjip ýüz çykarmak, ýiteltmek (pyçak, pil we ş. m. hakda).
II. taplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Betbagt ussa[Kim] meniň kätmenimi[Kimi] taplaman, elime berdi.

Taplamak2[ta:plamak]

A1 I. taplamak 1 : Taba getirmek (ýer hakda).
II. taplamak→ [Kim]
Ör. Suw tutan ýerlerimiz[Kim] hem wagtynda taplamaz.

Tapmak

A1 I. tapmak 1 : Gözegçilik ýa-da agtaryş netijesinde bir zady ele salmak, nirededigini bilmek.
II. tapmak→ [Kim]
Ör. Şol şöhle salyp duran ýaly hemme adamlar[Kim] tapsynlar.

Tapynmak

A1 I. tapynmak 1 : Özüň üçin bir zat tapmak, bir zat almak, bir zatly bolmak.
II. tapynmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Siz)[Kim] Saýlap, seçip ýagşy giýew[Ne] tapynan ekeniňiz.

A2 I. tapynmak 2 : Bir kesele duçar bolmak, syrkawlamak.
II. tapynmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Ol[Kim] şondan soň bir kesel[Ne] tapynanmyş.

Tapyrdamak

A1 I. tapyrdamak 1 : Tapyrdyly ses çykmak, tapyrdyly seslenmek.
II. tapyrdamak→ [Kim]
Ör. Düýe[Kim] tapyrdap galanda, gyzyl ýüzli adam bogdak, çuwaly bilen arkan serreldi.

Tapyşmak2

A1 I. tapyşmak 2 : Biri bilen duşuşmak, biri-biriňe duş gelmek.
II. tapyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. (Biz)[Kim] Altyn bilen[Kimle] meniň şu gije şu ýerde tapyşmak wadamyz bardy.

A2 I. tapyşmak 2 : Birleşmek, goşulmak, birikmek.
II. tapyşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Wolga[Kim] Don bilen[Kimle] tapyşdy.

Taranlamak

A1 I. taranlamak 2 : Taran bilen ýykmak, ýarmak.
II. taranlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Galanyň diwarlaryny[Kimi] taranlapdyrlar.

Taraşlamak

A1 I. taraşlamak 2 : Düzedip tertibe salmak, timarlamak, bejermek, ýylmamak, endiganlamak.
II. taraşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýandak köklerini[Kimi] taraşlady, gören diýýär: «Sag bol, galmandyr kemi.

Tarazlamak

A1 I. tarazlamak 2 : Taraz etmek, deňlemek.
II. tarazlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çeşmäniň miraby suwuny[Kimi] tarazlap, suwarýar ol medeniýet ekinin.

Tarkyldamak

A1 I. tarkyldamak 1 : Tarkydyly ses çykmak, tarkyldyly seslenmek.
II. tarkyldamak→ [Kim]
Ör. Derweze[Kim] tarkyldap açyldy.

A2 I. tarkyldamak 1 : Atylyp gitmek, atylmak (tüpeň, nagan we ş. m. hakda).

II. tarkyldamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Tüpeňler{Kim} yzly-yzyna dört gezek tarkyldady.

Tarlamak
A1 I. tarlamak **1** : Tarryldyly ses çykmak, tarryldyly seslenmek.
II. tarlamak→ [Kim]
Ör. Soňky günlerde ýerleriniň içinde traktorlaryň hem sesleri[Kim] tarlap eşidilmeýärdi.

Tarpyldamak
A1 I. tarpyldamak **1** : Tarpyldyly ses çykmak, tarpyldyly seslenmek.
II. tarpyldamak→ [Kim]
Ör. Aýagy[Kim] tarpyldady.

Tarsyldamak
A1 I. tarsyldamak **1** : Dükgüldap güýçli urmak, bökmek (ýürek we ş.m. hak).
II. tarsyldamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ýüregi{Kim} tarsyldap, agzyndan çykara geldi.

Tartmak
A1 I. tartmak **2** : Çekip özüňe tarap süýşürmek, güýç bilen çekmek.
II. tartmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýylanlary[Kimi] tartyp alyp hininden, derisin boýnuna düýrüň, ýigitler.

Taryplamak[ta:ry:plamak]
A1 I. taryplamak **2** : Taryp etmek, öwmek.
II. taryplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] brigadanyň başarjaňlygyny[Kimi] öz ýanyndan taryplady.

Tasamak[ta:samak]
A1 I. tasamak **1** : Ürküp aýak aldygyna gaçmak, baş etdirmän gitmek.
II. tasamak→ [Kim]
Ör. Onsaň ol[Kim] gahar bilen ýerinden tasap galdy.

A2 I. tasamak **1** : (Göçme manyda) Iki ýana howlukmaçlyk bilen çapmak, eýläk-beýläk urunmak, howlukmaç ýöremek (adam hakda).
II. tasamak→ [Kim]
Ör. Heniz yzyňyzy ýel hem çalanok, siz[Kim] bolsa ýene-de tasap geldiňiz.

A3 I. tasamak **1** : (Göçme manyda) Eýläk-beýläk ýykmak, yranmak, bulanmak.
II. tasamak→ [Kim]
Ör. Towlanyp oýan-buýana, tasar gara zülpüň seniň[Kim].

Taslanmak

A1 I. taslanmak 1 : Bir zadyň şekili, nusgasy bejerilip taýýarlanmak.
II. taslanmak→ [Kim]
Ör. Bijaý ýerler[Kim] taslanmady, ony suwaryp bolarmyka?!

Tassyklamak[tassy:klamak]
A1 I. tassyklamak 3 : Bir işe, wezipä bellemek, tassyk etmek.
II. tassyklamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Halk magaryf ministrligi[Kim] meni[Kimi] mekdebiň direktorlygyna[Kime] tassyklady.

A2 I. tassyklamak 2 : Kabul etmek, makul bilmek, makullamak.
II. tassyklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýygnak[Kim] diňe uly wezipeli adamlaryň kabul eden kararlaryny[Kimi] tassyklapdyr.

Taşlamak
A1 I. taşlamak 2 : Zyňyp goýbermek, oklamak.
II. taşlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaragyňyzy[Kimi] taşlap, düşüň öňüme.

A2 I. taşlamak 2 : Bir zady ulanmagy bes etmek, goýmak.
II. taşlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Myrat medeniýetli bolup başlady, Ullakan[Kim] telpegni bir çak[Ne] taşlady.

Tatyrdamak
A1 I. tatyrdamak 1 : Tatyrdyly ses çykmak, tatyrdyly seslenmek.
II. tatyrdamak→ [Kim]
Ör. Agyr ýükli maşynlary süýrege alýan traktor[Kim] tatyrdaýardy.

Taýaklamak
A1 I. taýaklamak 2 : Taýak bilen urmak.
II. taýaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oglanlar derrew daşlap, (olar)[Kim] ýylany[Kimi] taýaklap öldüripdirler.

Taýdyrmak[ta:ýdyrmak]
A1 I. taýdyrmak 2 : Sürçek ýerden ýöredende aýagyňy typdyrmak.
II. taýdyrmak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Sen[Kim] aýagyňy{Kimi} taýyp ýykylarsyň!

A2 I. taýdyrmak 2 : (Göçme manyda) Ýüzdürmek.
II. taýdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Taýmylňy[Kimi] taýdyryp ýola düşeňde, aýal-erkek, oglan-gyzlar ugratdy.

A3 I. taýdyrmak 3 : (Göçme manyda) Ýok etmek, ýykmak, wezipesinden boşatmak.
II. taýdyrmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. (Biz)[Kim] Patyşany[Kimi] tagtdan[Kimden] taýdyrdyk.

Taýlamak[ta:ýlamak]
A1 I. taýlamak 2 : İlki taýyny deňlemek, taý etmek, sazlamak (ýük barada).
II. taylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüki[Kimi] taýlap ýükleseň oňat bolar, ýogsam ýene özüň heläk bolarsyň!

Taýmak[ta:ýmak]
A1 I. taýmak 1 : Typançak, sürçek ýerde typyp gitmek, typmak.
II. taýmak→ [Kim]
Ör. Aýu, janym, ylgama, aýagyň[Kim] taýyp ýykylarsyň!

A2 I. taýmak 2 : (Göçme manyda) Durmuşda azaşmak, ýalňyşmak.
II. taýmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Gaty giden adam[Kim] bir ýerde[Kimde] taýar.

Taýýarlamak[taýýa:rlamak]
A1 I. taýýarlamak 2 : Bir zady ýa-da birini taýýar edip goýmak, taýynlamak, häzirlemek.
II. taýýarlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Siz)[Kim] Iş meýdanynda kitaby sesli okap bermek üçin näçe adam[Ne] taýýarladyňyz?

A2 I. taýýarlamak 2 : Bilim berip terbiýeläp ýetişdirmek, ösdürmek.
II. taýýarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aýal-gyzlardan mugallym kadrlaryny[Kimi] köp taýýarlamak möhüm işdir.

Taýzarmak
A1 I. taýzarmak 1 : Jaýtaryp ýokary galyp durmak, dim-dik bolup durmak, somalyp durmak.
II. taýzarmak→ [Kim]
Ör. Biziň göwnümize bolsa, onuň gamgyn gözlerinde ýene-de şatlyk uçguny görnüp, salparan murtlary[Kim] ýene-de taýzardy.

A2 I. taýzarmak 1 : Sakgal-murtdan aýrylyp, taýpy ýaly ýylmanyp görünmek.
II. taýzarmak→ [Kim]
Ör. Sakgaljygy[Kim] taýpy ýaly taýzardy.

Tazykmak[ta:zykmak]

A1 I. tazykmak 2 : Ürküp gaçmak, ürküp baş etdirmän gitmek.
II. tazykmak→ [Kim], [Kimden]
Ör.Tazygandyr bu goýun[Kim] -da bir kolhozyň sürüsinden[Kimden] .

Tebitlemek

A1 I. tebitlemek 2 : Ýaga daglamak, gyzgyn ýagda daglap taýýarlamak, bişirmek (käbir nahar taýýarlananda).
II. tebitlemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Selme[Ne] tebitlemek.

Tebsinmek

A1 I. tebsinmek 1 : Herekete gelmek, urunmak, alňasamak.
II. tebsinmek→ [Kim]
Ör. Ýuwaş-ýuwaş bardy ýanyna ýakyn, gögeren dodaklar[Kim] çala tebsindi.

Tebsiremek

A1 I. tebsiremek 1 : Suw islemek, dodagyň kepemek, suwsamak.
II. tebsiremek→ [Kim]
Ör. Adamlar, ylaýta-da mallar[Kim], gör nähili tebirändirler, ygalyň ýagýanyna uly-kiçi hemmeler şatlanýardylar.

Tegelemek

A1 I. tegelemek 2 : Halka görnüşine salmak, tegelek etmek, aýlaw etmek.
II. tegelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] adamlary[Kimi] tegeledi.

A2 I. tegelemek 2 : Tutuş, bitin etmek.
II. tegelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] indi muny[Kimi] maýdalap oturma-da, ýüze tegeläýsene!

Tegelenmek

A1 I. tegelenmek 1 : Tegelek bolmak, aýlaw bolmak, halka bolmak.
II. tegelenmek→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] tegelenipdir.

A2 I. tegelenmek 1 : Boý almak, doluşmak, dolmak.
II. tegelenmek→ [Kim]
Ör. Misli gapak ýaly Aý[Kim] tegelenip, ýapynyp egnine altyndan serpaý, Asmandan guwançly ýere garaýar.

A3 I. tegelenmek 1 : (Göçme manyda) Semremek, doluşmak.
II. tegelenmek→ [Kim]
Ör. Onuň ýüzi[Kim] birneme tegelenipdir.

Tekizlemek[teki:zlemek]

A1 I. tekizlemek 2 : Tekiz etmek endiganlamak, düzlemek.

II. tekizlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. Gelin-gyzlar[Kim] sürlen atyzlary[Kimi], endigan tekizleýärler. («Sowet

Tekrarlamak[tekra:rlamak]

A1 I. tekrarlamak 2 : Bir zady birnäçe gezek gaýtalamak gaýtalap-gaýtalap aýtmak, tabşyrmak.

II. tekrarlamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Harby eşikliniň gitjek bolandaky aýdan sözlerini[Kimi] klaus tekrarlady-da onuň yzyndan ýene seretdi.

Telbelemek

A1 I. telbelemek 1 : Telbe bolmak, kemakyl bolmak, samsyk, tentek bolmak, däliremek.

II. telbelemek→ [Kim]

Ör. Okama jigi, şu hatdan gowusy çykjak däl, bu haty ýazan[Kim] telbeläpdir.

Telegrafirlemek

A1 I. telegrafirlemek 2 : Telegraf boýunça mälim etmek, telegramma ibermek.

II. telegrafirlemek→ [Kim], [Kime]

Ör. O l[Kim] ejesine[Kime] telegrafirlepdir.

Telkermek

A1 I. telkermek 1 : Dogry, laýyk gelmän, salparyp durmak, gyşarmak.

II. telkermek→ [Kim]

Ör. Aşakı tikini azacık sökülen köyneğin yakası[Kim] telkerdi (çevrimiçi: ekitap.kulturturizm.gov.tr/Eklenti/11792,bektepurliyevpdf.,27.03.2015).

Tellemek

A1 I. tellemek 2 : (Dialektal söz) Deň etmek, deň bölmek, deňlemek.

II. tellemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Ony[Kimi] telledi -- Artyk bolsa, üleşdirýän -- Aşyrdy.

Temmelemek

A1 I. temmelemek 2 : Pugta ýapmak, gulplamak, açylmaz ýaly etmek.

II. temmelemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Gapyny[Kimi] hem temmelediler.

Tenmek

A1 I. tenmek 1 : Yssy zerarly endamyň bişmek, ownujak düwürtik örmek.

II. tenmek→ [Kim]

Ör. Howanyň geçmezligi zerarly gulaklarynyň ýeňsesi[Kim] tenýär.

Teňlenmek

A1 I. teňlenmek 1 : Haýsy-da bolsa bir zadyň içine ýel girip gübermek.
II. teňlenmek→ [Kim]
Ör. Ýelken[Kim] teňlenipdir.

Terbiýelemek

A1 I. terbiýelemek 2 : Bilim berip, gylyk-häsiýet öwretmek, terbiýe bermek, edep öwretmek.
II. terbiýelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzyl Goşun[Kim] meni[Kimi] terbiýeläp, täze adam etdi.

Terekelemek

A1 I. terekelemek 2 : Tereke etmek, miras bölmek, terekä salmak.
II. terekelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Baýyň günäsini ýuwany üçin, malyny[Kimi] terekeläd i, arassalany üçin oňa-da bir ogşuk ýetdi.

Ternelemek

A1 I. ternelemek 1 : Gawun pazyly düwüp, terne görkezip başlamak.
II. ternelemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gawun{Kim} terlenemedi.

Terpenmek

A1 I. terpenmek 1 : Gymyldamak, gozganmak.
II. terpenmek→ [Kim]
Ör. Reňkine gelen ýaňaklary[Kim] höwes bilen terpendi.

Terrorizirlemek

A1 I. terrorizirlemek 2 : Zorluk, sütem bilen gorkuzmak.
II. terrorizirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Teroristler[Kim] uçary basyp alyp, ýolagçylary[Kimi] terrorizirlediler.

Tersleşmek

A1 I. tersleşmek 1 : Biri bilen agzyň alarmak, biri-biriniň göwnüňe degmek.
II. tersleşmek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] agzybirlikde ýaşaýar ekenler, hiç wagt tersleşmeýär ekenler.

Tertipleşmek[terti:pleşmek]

A1 I. tertipleşmek 1 : Tertibe, düzgüne girişmek, öňki bolşuna garanda gowulaşmak.
II. tertipleşmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] indi birneme tertipleşipdir.

A2 I. tertipleşmek 2 : Birine bir zady tertibe, düzgüne salyşmak, ýerbe-ýer goýuşmak.
II. tertipleşmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] stoluň üstündäki kagyzlary[Kimi] tertipleşýär.

Tesmek

A1 I. tesmek 1 : Yza basmak, yza çekilmek, yza süýşmek, durmak.
II. tesmek→ [Kim]
Ör. Ýagmyryň kakasyn görende, Güller Aljyrap[Kim]bir tesdi, tutuldy diller.

A2 I. tesmek 1 : Bir iş gaýra galmak, gijä galmak.
II. tesmek→ [Kim]
Ör. Düşmanlaryn hüjümi[Kim] tesipdi.

Tezmek

A1 I. tezmek 2 : Ürküp gaçmak, ürkmek.
II. tezmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] köpekden[Kimden] tezdi.

Tämizlemek[tämi:zlemek]

A1 I. tämizlemek 2 : arassalamak
II. tämizlemek → [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Birnäçe nöker başlyklary ýaraglaryny[Kim] tämizleýär.

Tänmek

A1 I. tänmek 2 : Urlan aşyk bir ýüzünden ikinji bir ýüzüne öwrülmek.
II. tänmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Sen)[Kim] Akjanyň ýüzünden[Kimden] tänip, Meniň sözüme ynanyp, Aýralyk eser eýleme (çevrimiçi:http://www.turkmenkultur.com/menu/mr/t7/sha 7/guzer. html,27.03.2015).

A2 I. tänmek 2 : Gopup gaçmak, ýolnup aýrylmak, sapagyndan ýolunmak, sapagyndan gopmak, düşmek.
II. tänmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sapagyndan[Kimden] gawunlar[Kim] öz-özi tändi.

Täsgenmek

A1 I. täsgenmek 1 : Säginip durmak, säginmek.
II. täsgenmek→ [Kim]
Ör. A gyz[Kim] näme täsgenýärsiň?!

Täzelemek

A1 I. täzelemek 2 : Könäniň ýerine täze goýmak, könäni täze bilen çalşyrmak.
II. täzelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tiz çyk gara öýden, (sen) [Kim] täzele jaýyň[Kimi].

A2 I. täzelemek 2 : Çalşyrmak, arassalamak, tämizlemek.
II. täzelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dag tarapyndan akyp gelýän üç sany ýap[Kim] obanyň howasyny[Kimi] täzeleýär.

Tibirdemek

A1 I. tibirdemek 1 : Duran ýeriňde aýaklaryň sandyramak.
II. tibirdemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ökde ökdäni görende, aýagy{Kim} tibirdär.

Tigirlemek

A1 I. tigirlemek 2 : Tegelek zady ýa-da tigri itip goýbermek, aýlandyryp goýbermek.
II. tigirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] galtagyny[Kimi] beýikden oýa tigirläp goýberdi.

A2 I. tigirlemek 2 : (Gepl. d.) Işletmek, ýöretmek (Käbir motor bilen ýöreýän maşyn we ş. m. hakda).
II. tigirlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] maşyny[Kimi] tigirledi.

Tijemek[ti:jemek]

A1 I. tijemek 2 : Barlap görüp beslemek, jemlemek, taýýarlyk görmek, gaýrata galmak, aýak üstüne galdyrmak.
II. tijemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] täze hünärleri özleşdirmek üçin ähli güýçlerini[Kimi] tijeýärler.

A2 I. tijemek 2 : Tertip-düzgüne salmak, ýerbe-ýer etmek.
II. tijemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şeýle-de duşuşykda iki ýurduň arasyndaky söwda-ykdysady gatnaşyklaryny[Kimi] has-da tijemek zerurlygy barada gürrüň edilipdir (çevrimiçi:http://www.azathabar.org/archive/news/20140716/2239/2239.html?id=25457623,27.03.2015)

Tikeneklemek

A1 I. tikeneklemek 1 : Endamyň çümşüldemek, teniň digir-digir bolmak.
II. tikeneklemek→ [Kim]
Ör. Mawy şol gysgajyk sözünden soň, haşlap dem aldy, endamlary[Kim] tikenekledi.

Tikmek

A1 I. tikmek 2 : Biçilen mata böleklerini we ş. m. zatlary biribiri bilen sapak arkaly birleşdirip belli bir forma getirmek.
II. tikmek→ [Kim], [Ne]

Ör. (Men)[Kim] Seniň geleriňe täze köýnek[Ne] tikdim.

Timarlamak[ti:ma:rlamak]

A1 I. timarlamak 2 : Timar bermek, ýylmaşdyryp bejerişdirmek, endiganlamak.
II. timarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Brigada-da (ol)[Kim] baglary[Kimi] timarlamak işi hem guramaçylykly barýar.

Timisgenmek

A1 I. timisgenmek 2 : Ymtylyp ýörmek, bir zada hantama bolmak.
II. timisgenmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Kakam[Kim] bir döwüm çörek üçin ymgyr çölde[Kim] timisgense, men müňlerçe metr ýerasty altyn baýlygy hamyrdan sogrulan gyl ýaly dartyp alýan.

Tiňňirdemek

A1 I. tiňňirdemek 1 : Tiňňi-tiňňi edip ses çykmak, tiňňirdili seslenmek.
II. tiňňirdemek→ [Kim]
Ör. Onuň gitarasy[Kim] tiňňirdäp çykýar.

Tirkemek

A1 I. tirkemek 3 : Bir zadyň yzyna berkitmek, goşmak.
II. tirkemek→ [Kim], [Kime] , [Ne]
Ör. Biz[Kim] siziň alyp gitjek sostawyňyza[Kime] ýene bir näçe wagon[Ne] tirkemekçidik.

A2 I. tirkemek 3 : Yzyna düşürip ýörmek, ýanyň bilen alyp gitmek ýa-da gelmek.
II. tirkemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Begenç Çary bilen Potdyny[Kimi] yzyna[Kime] tirkäp geldi.

Tirseklemek

A1 I. tirseklemek 2 : Tirsegiňi ýassyga goýup gyşarmak, ýassygy tirsegiň astyna almak.
II. tirseklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Güberçek per ýassygyny[Kimi] tirseklep, uzyn tagtada keserip ýatyr.

A2 I. tirseklemek 2 : Birini tirsegiň bilen dürtmek, tirsegiň bilen kakmak.
II. tirseklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garly ussa[Kim] gapdalynda itnişip duran ýigitlerden birini[Kimi] çalaja tirsekledi-de: -- Bu näme, bu nähili bagşy? -- diýdi.

Tisginmek

A1 I. tisginmek 1 : Duýdansyzlykda birden gorkup hereket etmek.
II. tisginmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] tisgindi we egnine atylgy çargadyna dolandy.

Titremek

A1 I. titremek 1 : Nähoşluk ýa-da gorky zerarly bedeniň sandyramak, endiremek, galpyldamak.
II. titremek→ [Kim]
Ör. Onuň iki butlary[Kim] saňňyldaşyp titreýärdi.

A2 I. titremek 1 : Zarba ýa-da ýeliň güýji we ş. m. zerarly yrgyldamak, yraň atmak.
II. titremek→ [Kim]
Ör. Deregi[Kim] titreýärdi.

A3 I. titremek 1 : Uly güýç zerarly ýeriň gatlagy yranmak.
II. titremek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ýer{Kim} titremek.

Tizleşmek[ti:zleşmek]

A1 I. tizleşmek 1 : Çaltlaşmak, basym bolmak, depgini güýçlenmek.
II. tizleşmek→ [Kim]
Ör. Metal şaýlar täze usul boýunça galyplananda, her galypda iş prosesi[Kim] ozalkysyndan 25 munut tizleşýär.

Togalamak

A1 I. togalamak 2 : Bir zady togalak etmek, şar görnüşine getirmek.
II. togalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oglanlar[Kim] palçygy[Kimi] togaladylar.

A2 I. togalamak 2 : Oklaw, turba görünüşine getirmek.
II. togalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Demriň bir listini[Kimi] togalamak üçin 4-6 adamyň güýji talap edilýärdi.

A3 I. togalamak 2 : Tigirläp goýbermek, tigirläp, itip alyp gitmek.
II. togalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çelegi[Kimi] togalap alyp gitdiler.

A4 I. togalamak 2 : Agdaryp goýbermek, ýykmak.
II. togalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör.Tüpeňiň nili äpişgäniň ýokarky gözlerine ilip, aýnany kül-pagyş etdi, (ol)[Kim] özüni[Kimi] hem arkanlygyna togalady.

Togtamak

A1 I. togtamak 2 : Aýak çekmek, durmak, saklanmak.
II. togtamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Men)[Kim] Bu ýerde[Kimde] hem uzak togtasyň ýok.

Tokgalamak
A1 I. tokgalamak 2 : Bir zady togalak etmek, togalamak, lokgalamak.
II. tokgalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Obanyň garagol çagajyklary[Kim] garlaryny[Kimi] tokgalady, ýene onuň üstüne ýagdyrmaga başladylar.

Tokmaklamak
A1 I. tokmaklamak 2 : Tokmak bilen döwmek, tokmak bilen urup owratmak.
II. tokmaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Silos dürüşdesini[Kimi] çukurda tokmaklap berçikdirmeli.

A2 I. tokmaklamak 2 : Urmak, ýençmek, saýgylamak.
II. tokmaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Duşmanlary[Kimi] tokmaklasam hem tokmaklaryn, tokmaklamasam hem tokmaklaryn.

A3 I. tokmaklamak 2 : (Göçme manyda) Teýeneli söz aýtmak, tankytlamak, käýemek.
II. tokmaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gördüňmi, araky hasabat-saýlaw ýygnagy bolanda, (olar)[Kim] meni[Kimi] şaly döwýän ýaly, nähili tokmakladylar.

Tolgunmak
A1 I. tolgunmak 1 : Aladaly ýagdaýda bolmak, ynjalyksyzlanmak, rahatsyzlanmak.
II. tolgunmak→ [Kim]
Ör. Men[Kim] örän tolgunýardym.

Tolkunmak
A1 I. tolkunmak 1 : Tolkun atmak, herekete gelmek, çaýkanmak (suwuklyk hakda).
II. tolkunmak→ [Kim]
Ör. Giň meýdanda suwlar[Kim] tolkunyp başlady.

Tommarmak
A1 I. tommarmak 1 : Güberip, çişip, pökgerip durmak.
II. tommarmak→ [Kim]
Ör. Onuň manlaýy[Kim] tommardy.

Tommuklamak
A1 I. tommuklamak 1 : Ekiniň düýbüne gum üýşürmek, tümmek etmek.

II. tommuklamak→ [Kim]
Ör. Oraz pomidorlarynyň düýbüni[Kim] tommuklap çykdy.

Tonnalamak
A1 I. tonnalamak 2 : Tonna hasaby bilen ölçemek, tonna-tonna edip bölmek.
II. tonnalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gara kömüri[Kimi] tonnalady.

Toňkuldamak
A1 I. toňkuldamak 1 : Toňkuldyly ses çykmak, toňkuldyly seslenmek, gümpüldemek.
II. toňkuldamak→ [Kim]
Ör. Tüpeňiniň sesi[Kim] toňkuldap çykmak bilen, Wüşi kel çadyra baka ökjäni göterdi.

Toparlamak
A1 I. toparlamak 2 : Bir ýere, bir topara jemlemek, birikdirmek.
II. toparlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çopan[Kim] dagan sürini[Kimi] toparlamak üçin çolugy bilen ugrady.

Topbaklamak
A1 I. topbaklamak 2 : Bir ýere topbak edip üýşümek, jemlemek.
II. topbaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] tüwüleri[Kimi] topbaklap şol ýaga batyryp iýýärdi.

Topbarmak
A1 I. topbarmak 1 : Güberip durmak, pökgermek, gübermek, tommarmak.
II. topbarmak→ [Kim]
Ör. Onuň bugdaýreňk ýüzünde duran ýaňaklary[Kim] topbaryp, ullakan burnunyň öňünde külеräk murtlary bardy.

Toplamak
A1 I. toplamak 2 : Bir ýere ýygnamak, ýygnap jemlemek, üýşürmek.
II. toplamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Pionerler[Kim] ekskursiýada bolan wagtlarynda, gerbariý[Ne] topladylar.

Topulmak
A1 I. topulmak 2 : Biriniň üstüne haýbat atyp hüjüm etmek, haýbat atyp okdurylmak.
II. topulmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Duşman bizi ýüz, iki ýüz werst daşdadyr öýdýändir, emma sen[Kim] şir ýaly duşmanyň üstüne[Kime] topul-da, duýdansyz çoz!

Torlamak
A1 I. torlamak 2 : Tor salyp, ýyrtygy tikmek, çatmak.

II. torlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Woleýbol torunyň ýyrtylan ýerlerini[Kimi] torladylar.

A2 I. torlamak 1 : Tor çyzmyklary bilen örtülmek, tor atmak.
II. torlamak→ [Kim]
Ör. Waharmanlar[Kim] ýas-ýaňyja torlapdyr.

Torsarmak
A1 I. torsarmak 1 : Ýüzüňi turşatmak, gaharly, kineli görnüşde bolmak.
II. torsarmak→ [Kim]
Ör. Näme, men şoňa düşünmän samsykdyr öýdýärsyňmi? ! -- diýip, has (ol)[Kim] torsardy.

Toslamak
A1 I. toslamak 1 : Ýalandan oýlap tapmak, bir zat hakynda ýalan, ugursyz sözlemek.
II. toslamak→ [Kim]
Ör. Emma Gurt şu agşam burunlaga lak atyp, degmegi ýüregine düwdi we näme hakynda söze başlap, näme diýjegini (ol)[Kim] toslamaga başlady.

Totlanmak[to:tlanmak]
A1 I. totlanmak 1 : Tot bilen örtülmek, tot basmak.
II. totlanmak→ [Kim]
Ör. Howanyň ýüzi[Kim] totlandy.

A2 I. totlanmak 1 : Çaň bolmak, tozan basmak.
II. totlanmak→ [Kim]
Ör. Derýanyň aňyrsy[Kim] totlandy.

Towhuldamak
A1 I. towhuldamak 1 : Towhuldyly ses çykmak, towhuldyly seslenmek.
II. towhuldamak→ [Kim]
Ör. Tüpenler[Kim] towhuldady.

Towlamak
A1 I. towlamak 2 : Tow bermek, işmek, burmak.
II. towlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Nabat bolsa iliň halylyk ýüňüni egrerdi ýa-da (ol)[Kim] ýüpegini[Kimi] towlardy.

Towsaklamak
A1 I. towsaklamak 1 : Duran ýeriňde yzly-yzyna towusmak, bökjeklemek, bökmek.
II. towsaklamak→ [Kim]

Ör. On ýaşlarynda bir gyz[Kim] towsaklap gelip, eýwanyň daş ýüzüne serhet çekýän agaja ýapyşdy.

Towusmak

A1 I. towusmak 2 : Uzynlyga beýiklige bökmek, bir ýerden böküp geçmek.
II. towusmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Meniň ýaşlyk döwrümde küşt tagtasy ýaly tellenen ownujak pelleriň üstünden[Kimden] irinmän towusmak mümkindi.

Toýlamak

A1 I. toýlamak 1 : Toý etmek, toý geçirmek, toý bermek.
II. toýlamak→ [Kim]
Ör. Beýik wataçlyk urşy[Kim] toýlaýar.

A2 I. toýlamak 2 : (Göçme manyda) Kaýyl bolmak, şükür etmek.
II. toýlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Beterinden beteri bar, (ol)[Kim] ony[Kimi] toýlamak gerek.

Tozamak

A1 I. tozamak 1 : Tozan turmak, ýel zerarly gum, gar syrap durmak, sowrulmak.
II. tozamak→ [Kim]
Ör. Her günde çaň çaňap, tozanlar[Kim] tozap, Dünýä ýüzün gara tozan basýardy.

Tozanlamak

A1 I. tozanlamak 1 : Tozan turmak, tozanly ýel ösmek.
II. tozanlamak→ [Kim]
Ör. Ol süri[Kim] tozanlap gelýärdi.

A2 I. tozanlamak 1 : Tozan, çaň basmak.
II. tozanlamak→ [Kim]
Ör. Kitaplar[Kim] tozanlapdyr.

Tozgalamak

A1 I. tozgalamak 1 : Tozgasy ýaýramak, tozgasy dargamak.
II. tozgalamak→ [Kim]
Ör. Onuň kellesiniň ýokary ýanynda gamşy[Kim] tozgalady.

Tozmak

A1 I. tozmak 1 : Mülksiz-emläksiz galmak, batmak, dargamak.
II. tozmak→ [Kim]
Ör. Soň bir gün oglan[Kim] ykdysady çökgünlige düşüp, tozupdyr (çevrimiçi: wap.ertir.com/index.php?q=blog&view=3054,27.03.2015).

A2 I. tozmak 1 : (Göçme manyda) Geýlip ýyrtylmak, dargamak.
II. tozmak→ [Kim]
Ör. It ýaly ykmandan bir näçe çarygym[Kim] tozdy.

Tölemek
A1 I. tölemek 2 : Bir zadyň kireýini, hakyny bermek, üzmek.
II. tölemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Meniň hakymy[Kim] töle-de, meni goýber!

A2 I. tölemek 2 : Ýoklanan zadyň öwezine zat berip, razy etmek.
II. tölemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bahasyny [Kimi] tölemek

Törpülemek
A1 I. törpülemek 2 : Törpi bilen ýylmamak, ýonmak.
II. törpülemek→ [Kim], [Kimi]
Ör.(Sen)[Kim] Şu wagtlar endamymy[Kimi] törpüleseň-de çydajak.

Töwereklemek
A1 I. töwereklemek 1 : Gurşap almak, daşyna aýlanmak, halka bolmak.
II. töwereklemek→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Töwerekläp, ýapyrylşyp geldiler, Duşmanyň ölenni görüp bildiler.

Tözlemek[tö:zlemek]
A1 I. tözlemek 1 : Ýumralyp, çişip galmak, ýumralmak.
II. tözlemek→ [Kim]
Ör. Gaşa memesi[Kim] tözledi.

Tukatlanmak[tuka:tlanmak]
A1 I. tukatlanmak 1 : Gaýgyly bolmak, gamlanmak, keýpsizlenmek.
II. tukatlanmak→ [Kim]
Ör. Biz[Kim] gaty tukatlanýarys.

Tulparmak
A1 I. tulparmak 1 : Tokgaja bolup durmak, pökgerip görünmek.
II. tulparmak→ [Kim]
Ör. Onuň alma ýaňaklary[Kim] tulparypdy.

Turmak
A1 I. turmak 2 : Ýeriňden galmak, ör boýuňa durmak, aýak üstüne galmak.
II. turmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Keselliler[Kim] düşeklerinden[Kimden] turmasyz edilipdir.

A2 I. turmak 1 : Ukadan oýanmak.

II. turmak→ [Kim]
Ör. Ogly, gyzy[Kim] heniz hem turmandyrlar.

A3 I. turmak 1 : Başlamak, göterilmek.
II. turmak→ [Kim]
Ör. Birden howa bulaşyp, güýçli ýel[Kim] turdy.

Turşamak

A1 I. turşamak 1 : Ajap turşy bolmak, ajamak.
II. turşamak→ [Kim]
Ör. Şeýle temperaturada kelem[Kim] 7-8 günde turşaýar.

Tutaklamak

A1 I. tutaklamak 2 : Ýapyşyp, tutup ýöremek, ýapyşyp, tutup barmak.
II. tutaklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Ony[Kimi] tutaklap getirdiler.

Tutaşmak

A1 I. tutaşmak 1 : Ot almak, ýanmak.
II. tutaşmak→ [Kim]
Ör. Oduň[Kim] tutaşdy.

A2 I. tutaşmak 1 : Peýda bolmak, başlamak.
II. tutaşmak→ [Kim]
Ör. Bularyň dawalarynyň nämeden başlap, (ol)[Kim] nähili tutaşdy.

Tutluşmak

A1 I. tutluşmak 2 : Göreşmek üçin biri-biriňi oňaýly tutmak, biri-biriň bilen garpyşmak.
II. tutluşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Pälwanlar[Kim] biri-biri bilen[Kimle] tutluşýarlar.

A2 I. tutluşmak 2 : (Göçme manyda) Jedelli dawalaşmak, salyşmak.
II. tutluşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] Meret bilen[Kimle] tutluşdy.

Tutmak

A1 I. tutmak 2 : Bir zady ellemek, el bilen saklap durmak, birine ýa-da bir zada el bilen ýapyşmak.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Gamşy[Kimi] gowşak tutsaň, eliňi gyýar.

A2 I. tutmak 2 : Ele düşürmek, ele salmak, aw ýa-da olja hökmünde almak.
II. tutmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Bu günki ýörüşde ýylan we leňňeç[Ne] tutdy.

A3 I. tutmak 2 : Gurşap almak, örtmek, büremek, eýelemek.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň bütin kellesini[Kimi] baş[Kim] tutupdyr.

A4 I. tutmak 2 : Bir zadyň ugruny başga tarapa sowmak, öwürmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Öý eýesi aýal[Kim] ölügsi çyrany alyp, içki öýe[Kime] tutdy.

A5 I. tutmak 2 : Hakyna, kireýine almak, hakyna, kireýine işletmek.
II. tutmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Sen[Kim], bar-da, iki sany paýtun[Ne] tut!

A6 I. tutmak 2 : Tussag etmek, azatlykdan mahrum etmek, gabamak.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] Firiduny[Kimi] tutdu.

A7 I .tutmak 2 : Bina etmek, gurmak, salmak.
II. tutmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Heleý, men[Kim] seniň üstüňe ak öý[Ne] tutjak bola-bola şu güne çenli tutup bilmän, hemişe seniň ýanyňda dili gysga bolup gelmegimden, ine indi şu gün, altmyş ýaşymdan soň gutulyp bildim.

A8 I. tutmak 3 : Asmak, germek, örtmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Jeren[Kim] öýüň aýnalaryna[Kime] perde[Ne] tutdy.

A9 I. tutmak 3 : Geýime parawuz çekmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Ol[Kim] enine ve ýakasyna[Kime] jähek[Ne] tutýar.

A10 I. tutmak 3 : Birini bir zadyň üstünde ele salmak, üstüni açmak, syryny bilmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi], [Kimde]
Ör. Wüşi[Kim] kel Hoşgeldini[Kimi] ogrulykda[Kimde] tutdy.

A11 I. tutmak 2 : Dolmak, ýaýramak, ýanlanmak.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şowhunly sesler[Kim] klubuň içini[Kimi] tutdy. (B. Pürliýew, Ilkinji gün)

A12 I. tutmak 2 : İdetmek, saklamak.
II. tutmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Men[Kim] gurçuk[Ne] tutýaryn.

A13 I. tutmak 2 : Bir ýerde ornaşmak, ýerleşmek, ýaşamak.

II. tutmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Bu ýerde[Kimde] bilbiller[Kim] hem meken tutar.

A14 I. tutmak 1 : Biri-birine sepleşmek, ýapyşmak, ýelmeşmek.
II. tutmak→ [Kim]
Ör. Bukjany öňküsi ýaly ýelmejek boldy, emma öňküsi ýaly ýelim[Kim] tutmady.

A15 I. tutmak 2 : Bir zat üçin häzirlik görmek, taýýarlyk görmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Şaýyňy[Kimi] tut, ýör gideli!

A16 I. tutmak 2 : Özüňi bir hili alyp barmak, gyraklaşmak, çetleşmek.
II. tutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Soňky wagtlarda sen beýlekilere goşulmaýarsyň, (sen)[Kim] özüňi[Kimde] çetde tutýarsyň.

A17 I. tutmak 3 : Suwarmak, suw goýbermek.
II. tutmak→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Ol[Kim] ekinlere[Kime] suw[Ne] tutdu.

A18 I. tutmak 3 : Gezemek, çenemek, gönülemek.
II. tutmak→ [Kim], [Kime] , [Ne]
Ör. Garawul[Kim] görnen gara[Kime] tüpeň[Ne] tutdy.

A19 I. tutmak 2 : Biriniň işini, kärini dowam etmek, alyp barmak.
II. tutmak→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Gämide ýerimi{Kimi} tutjak.

Tüflemek

A1 I. tüflemek 2 : Agzyndaky zady ýa-da tüýküligi tüýkürip goýbermek.
II. tüflemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sülçi[Kim] jübüsinden bir sigar çykaryp, onuň ujuny[Kimi] dişläp tüfledi.

Tükellemek

A1 I. tükellemek 2 : Gözden geçirmek, barlamak, hasaplamak.
II. tükellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýabylaryň ähli ýaşlaryny, tohumlaryny[Kimi] birin-birin tükelläp geçdiler.

A2 I. tükellemek 2 : gutarmak
II. tükellemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Näzik eje[Kim] etmeli işleriň agramyny[Kimi] tükelläp, myhmanlaryň ýanyna baryp oturdy.

Tüketmek

A1 I. tüketmek 2 : Sarp etmek, harçlamak, ýoklamak.
II. tüketmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Daýzam[Kim] sygyr ýagyny[Kimi] tükedipdir.

Tükgermek

A1 I. tükgermek 1 : Tükge ýüzüne öwrülmek, tükge düşüp ýatmak.
II. tükgermek→ [Kim]
Ör. Gyz[Kim] tä öwlüýä barýança ýapynyp tükgerdi.

A2 I. tükgermek 1 : Ok, zarba degmek zerarly gyşarmak, ölmek tüňňermek.
II. tükgermek→ [Kim]
Ör. Duşmän[Kim] tükgeriýer.

Tümmeklemek

A1 I. tümmeklemek 2 : Tümmek edip üýşürmek, tümmek etmek.
II. tümmeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kolhozçylar[Kim] ekin meýdanyna getirilen dersi[Kimi] tümmekläp goýdular.

A2 I. tümmeklemek 2 : Bir gaby pugta doldurmak.
II. tümmeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Düýpdäki ýag küýzeden kiçiräk jamy[Kimi] gowurdakly ýagdan (ol)[Kim] tümmekläp äberdi.

Tümmermek

A1 I. tümmermek 1 : Galyp durmak, beýgelip görünmek, tümmi bolup görünmek.
II. tümmermek→ [Kim]
Ör. Ol şeý diýdi-de, tüýjümek kekirdegini[Kim] tümmerip eliniň aýasy bilen çyzyp goýberdi (çevrimiçi: pelsepe.com/main.php?action=read&id=149, 27.03.2015).

Tüňňermek

A1 I. tüňňermek 1 : Galyp durmak, tüňňi bolmak, güberip durmak, çykyp durmak.
II. tüňňermek→ [Kim]
Ör. Onuň kebzesi[Kim] edilýumak goýlan ýaly tüňňerip durdy.

A2 I. tüňňermek 1 : (Göçme manyda) Kineli bolmak, öýkelemek.
II. tüňňermek→ [Kim]
Ör. Gyz[Kim] gamly ýüzüni aşak salyp tüňňerdi.

Tüpeňlemek

A1 I. tüpeňlemek 2 : Tüpeň bilen atmak, atyp urmak.

II. tüpeňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gün ýaşyp barýarka bir möjek geldi, men[Kim] ony[Kimi] -tüpeňledim.

A2 I. tüpeňlemek 2 : (Göçme manyda) Söz bilen duzlamak, ýerlikli söz bilen urmak, degerli söz aýtmak.
II. tüpeňlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyzlar[Kim] çişigi[Kimi] tüpeňlediler.

Türgenlemek

A1 I. türgenlemek 2 : Bir hünäri ele almak, türgen bolmak, ökdelemek.
II. türgenlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Kaka, men[Kim] tüpeňi atmaga[Kim] türgenlejek bolýaryn.

Türkülemek

A1 I. türkülemek 1 : (Gepleşik dili) Düşnükli, anyk, dogry aýtmak.
II. türkülemek→ [Kim]
Ör. Ussa[Kim] gürrüňiniň ahyrynda türkülemeli boldy.

Tüsselemek

A1 I. tüsselemek 1 : Tüsse bolup durmak, tüsse çykyp durmak, tütemek.
II. tüsselemek→ [Kim]
Ör. Toplar[Kim] tüsseleýär.

Tütemek

A1 I. tütemek 1 :Ýanman tüsseläp durmak, tütün bolmak.
II. tütemek→ [Kim]
Ör. Ýylgyn töňňeler[Kim] tütäýär.

A2 I. tütemek 1 : (Göçme manyda) Örän gaty gynanmak, jibrinmek.
II. tütemek→ [Kim]
Ör. Görüpleriň bagry[Kim] tütäp, örtensin pygan edip, ýeňiş bilen işiň öňe sürgüň, söýgülim, bu gün.

Tüwdürmek

A1 I. tüwdürmek 2 : Birini ýa-da bir zady bat bilen togalap goýbermek, zarp bilen aşyryp-aşyryp goýbermek, ýykmak.
II. tüwdürmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] towşany[Kimi] urup tüwdürdi.

Tüýdülmek

A1 I. tüýdülmek 2 : Ýaplygan zat (ýüň, pagta çekilip-çekişdirilip übtük-übtük edilmek, übtük-übtük bolmak).
II. tüýdülmek→ [Kim], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Ýüň{Ne} tüýdülip, arassalanylyp ýorgana salyndy.

A2 I. tüýdülmek 1 : Ýyrtylyp ugramak, dargamak.
II. tüýdülmek→ [Kim]
Ör. Bu köýnek[Kim] tüýdülip ugrapdyr.

Tüýjermek

A1 I. tüýjermek 1 : Ýüzüne üpür-süpür çykmak, ýüzünde tüý emele gelip, zaýalanyp başlamak.
II. tüýjermek→ [Kim]
Ör. Paltonyň ýeňleri[Kim] tüýjerdi.

Tüýküliklemek

A1 I. tüýküliklemek 2 : Tüýkülik çalmak, tüýkülik bilen öllemek.
II. tüýküliklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Arynyň çakan ýerini[Kimi] derrew[Kim] tüýkülikledi.

Tüýkürmek

A1 I. tüýkürmek 2 : Agyz boşlugyna ýygnanan tüýküligi «tüf» edip çykarmak.
II. tüýkürmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Çilimini yzly-yzyna çekip, ýere bir-iki ýola[Kime] tüýkürdi-de, tüpeňini alyp, boýnundan asdy.

A2 I. tüýkürmek 2 : Dini düşünjä görä: «göz degmesin» diýen manyda «tüf tüf» etmek, tüflemek.
II. tüýkürmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Eje[Kim] çagaýa[Kime] tüýkürdü.

Tüýtmek

A1 I. tüýtmek 2 : Bulaşygyny açmak, saýylan ýaly etmek, ýolmalamak.
II. tüýtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýallarymyz bolsa uzak gijesi bilen oturip, (olar) [Kim] baýlaryň çüprek ýüňlerini[Kimi] tüýderdiler, ondan haly, gulaç, dolak dokaýardylar.

A2 I. tüýtmek 2 : Geýip köneltmek, ýyrtmak, ýolmalamak.
II. tüýtmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Durdugyça golaý gelýär ýigide, (ol)[Kim] geýmin[Kimi] çöp tüýdüpdir meňzedip ýüňe.

Tygşytlamak[tygşy:tlamak]

A1 I. tygşytlamak 2 : Bisarpa tutan artdyrmak.
II. tygşytlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kerpiçleri[Kimi] tygşytlady.

A2 I. tygşytlamak 2 : Serenjam bermek, düzgüne salmak, tertipleşdirmek.
II. tygşytlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Atlylar[Kim] zer-esbaplaryny[Kimi] tygşytlaýarlar.

Tykgyldamak

A1 I. tykgyldamak 1 : Tykgyldyly ses çykmak, tykgyldyly seslenmek.
II. tykgyldamak→ [Kim]
Ör. Galamy[Kim] tykgyldady.

Tykyramak[ty:kyramak]

A1 I. tykyramak 1 : Biraz sagynmak, pikire gitmek, ikirjiňlemek.
II. tykyramak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] «Özüme gülýär bolaýmasyn» diýen terizde biraz tykyrady.

Tykyrdamak

A1 I. tykyrdamak 1 : Tykyrdyly ses çykmak, tykyrdyly seslenmek.
II. tykyrdamak→ [Kim]
Ör. Birden gapy[Kim] tykyrdady-da, meniň yz ýanymda köýnegiň ýeňleş pasyrdysy we aýak sesi eşidildi.

Tyňkarmak

A1 I. tyňkarmak 1 : Tyňky bolmak, doly we etli-ganly bolmak, dykyz bolmak, gabarmak.
II. tyňkarmak→ [Kim]
Ör. Onuň ýoldaşy gysga boýly duran bir adam[Kim] tyňkarypdy.

Tyňzamak

A1 I. tyňzamak 1 : Içi pugta dykylyp doldurylan ýaly bolmak, ýaryljak ýaly bolmak, gobarmak (Käbir gaplar hakda).
II. tyňzamak→ [Kim]
Ör. Ýanlygyň garny[Kim] bir tyňzap, bir gowzan ses etdi.

A2 I. tyňzamak 1 : (Gepleşik dili) Güýçli gelmek, joşmak, dyknykmak.
II. tyňzamak→ [Kim]
Ör. Gülküň dykyny[Kim] birden tyňzady.

Tyrkyldamak

A1 I. tyrkyldamak 1 : Tykyrdyly ses çykmak, tyrkyldyly seslenmek.
II. tyrkyldamak→ [Kim]
Ör. Elindäki uzyn hasa[Kim] tyrkyldaýar.

Tyrňyldamak

A1 I. tyrňyldamak 1 : Tyrňyldyly ses çykmak, tyrňyldyly seslenmek.
II. tyrňyldamak→ [Kim]
Ör. Dutar kirşin[Kim] tyrnyldaýar.

Tyslamak

A1 I. tyslamak 2 : Tyssyldyly ses çykmak, tyssyldyly seslenmek.

II. tyslamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Pişijek[Kim] oglanjyga[Kime] haýbat atyp tyslady.

-U
Uçganaklamak

A1 I. uçganaklamak 1 : Uçganaklar gaýmalaşmak.
II. uçganaklamak→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Jülgäniň hemme ýerinde gar{Kim} uçganaklaýardy.

A2 I. uçganaklamak 1 : (Göçme manyda) Silkinjiräp bökjeklemek, galpyldyly hereketde bolmak.
II. uçganaklamak→ [Kim]
Ör. Mele atyň üstünde oturan Baýly[Kim] uçganaklap durýar: -- Armaweriň, gyzlar! -- diýip, pagta ýygyp ýören gyzlara gygyrdy.

Uçlamak[u:çlamak]

A1 I. uçlamak 2 : Piläni gyzgyn suwda gaýnadyp ýüpegiň ujuny almak, ýüpegiň ujuny çykarmak.
II. uçlamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Tabşyrygy 215 prosent ýerine ýetirip, 264 kilogram uçlamagyň deregine 569 kilogram pile[Ne] uçlapdyr.

A2 I. uçlamak 2 : Bir zadyň ujuny ellemek, ujundan tutmak.
II. uçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aýlar ony synlap goluny[Kimi] uçlady.

Uçmak

A1 I. uçmak 2 : Ganat ýaýyp howa göterilmek, asmanda gaýmak (guş we ş. m. hakda).
II. uçmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bilbil ýaly gülden-güle[Kime] uçdum men[Kim].

A2 I. uçmak 2 : Samolýota münüp, howa galmak, bir ýaňa gitmek, ugramak.
II. uçmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Nurmyrat[Kim] Moskwa[Kime] uçmaly boldy.

A3 I. uçmak 1 : Birden bir zadyň bir ýeri döwlüp gaçmak.
II. uçmak→ [Kim]
Ör. Men bar agramymy atan wagtym üç sany uguň başy[Kim] jorta uçupdyr-da, aşak gaýdypdyr.

A4 I. uçmak 2 : Hiňňildige münüp, ikiýanlaýyn bat almak.
II. uçmak→ [Kim], {kimde}tamamlayıcı
Ör. (Ol)[Kim] Geçen gurbanlykda Meýdan gelip hiňňildikde[Kimde] uçupdy.

Uçramak

A1 I. uçramak 2 : Duş gelmek, duşmak, sataşmak.
II. uçramak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Köne dostuna[Kime] uçramak.

A2 I. uçramak 2 : Duçar bolmak, sezewar bolmak, sataşmak, ýolukmak.
II. uçramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Üsti açyk harabalarda bularyň hemmesi[Kim] öýken keseline[Kime] uçrar.

Ugramak

A1 I. ugramak 2 : Ýola düşmek, bir ýana rowana bolmak, gitmek.
II. ugramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Hemmeler[Kim] işli-işine[Kime] ugradylar.

A2 I. ugramak 2 : Bir ugra garşy ýöräp başlamak, gönelmek.
II. ugramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Dürnabat[Kim] öýlerine[Kime] tarap ugrady.

Ugrukmak

A1 I. ugrukmak 2 : Bir tarapa gönelmek, bir tarapa dogrulanmak.
II. ugrukmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Maşyn[Kim] göni gündogara[Kime] ugrukdy.

A2 I. ugrukmak 1 :Ugra düşmek, herekete gelmek, ýola düşmek.
II. ugrukmak→ [Kim]
Ör. Begenjiň sözi[Kim] doly ugrukmady.

Ugurlaşmak

A1 I. ugurlaşmak 1 :Bir pikire gelmek, ylalaşmak, razylaşmak.
II. ugurlaşmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bahasında ugurlaşdy.

Uklamak[u:klamak]

A1 I. uklamak 1 : Ukyly halda bolmak, ukyly ýagdaýda bolmak, uka gitmek, ýatmak, irkilmek.
II. uklamak→ [Kim]
Ör. (Men)[Kim] Menem lapym keç bolup ukladym.

Ulalmak

A1 I. ulalmak 1 : Gabarasy, göwrümi artmak.
II. ulalmak→ [Kim]
Ör. Derek[Kim] ulalypdyr we ösüpdir.

A2 I. ulalmak 1 : Ösüp ýetişmek, kemala gelmek, ösmek.
II. ulalmak→ [Kim]

Ör. Iki aýlygyndan beýläk ene süýdüni emmän, biziň ýaslimizde (ol)[Kim] ulaldy.

A3 I. ulalmak **1** : Işçi güýji, iş funksiýasy we ş. m. artmak, giňelmek.
II. ulalmak→ [Kim]
Ör. Kolhoz[Kim] näçe ulalsa, güýjimiz hem şonça artyk bolar.

A4 I. ulalmak **1** : Derejesi, wezipesi galmak.
II. ulalmak→ [Kim]
Ör. Şeýdip wezipesi[Kim] ulaljakmyş, Ýaranjaň göwnüni gomaljakmyş.

A5 I. ulalmak **1** : (Göçme manyda) Ulumsy bolmak, gopbamsy bolmak.
II. ulalmak→ [Kim]
Ör. Indi bolsa biz[Kim] ulalypdyrys, hawa, biz dogrudan hem ulumsy bolupdyrys.

Ulamak

A1 I. ulamak **3** : Ujyny birikdirip uzaltmak, biri-biriniň ujuna berkitmek, biri-birine utgamak, sapmak.
II. ulamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüpleri[Kimi] biri-birine[Kime] ulap uzaltdy.

A2 I. ulamak **3** : Bir gürrüňiň yzyna başga gürrüň goşmak, pikiri biri-birine baglamak.
II. ulamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Garaz, (ol)[Kim] yzy netijesiz gürrüňi[Kimi] gürrüňe[Kime] ulap, agyr märeke aç-suwsuz eplenişip, uzyn gününi geçirdi.

Ulanmak

A1 I. ulanmak **1** : Bir zatdan peýdalanmak, zadyň haýryny görmek, haýyrlanmak.
II. ulanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bular[Kim] depginiň iň goldaýjy usuly edip, sosialistik ýaryşy[Kimi] ulanýarlar.

Ulaşmak

A1 I. ulaşmak **2** : İkinji bir zat bilen sepleşmek ikinji bir zada birikmek, utgaşmak.
II. ulaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mähnet erikleriň gurply şahallary[Kim] al-asmana[Kime] ulaşýandyr.

A2 I. ulaşmak **2** : Baş goşmak, baş urmak.
II. ulaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Sen[Kim] aldanyp öňküden hem beter pis käre[Kime] ulaşaýmagyn -- diýdi.

A3 I. ulaşmak 2 : Sezewar bolmak, duçar bolmak, uçramak.
II. ulaşmak→ [Kim], {kime}tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] derde{Kime} ulaşypdyr.

Ulturamak[u:lturamak]
A1 I. ulturamak 1 : Bir sebäbe görä gaty awunmak, çürkenmek.
II. ulturamak→ [Kim]
Ör. Ondan soň ol[Kim] neneň ulturamasyn?!

Ulumsylanmak
A1 I. ulumsylanmak 1 : Özüňi köpbilmiş saýmak, özüňi hondan bärsi hasaplamak, hiç bir zada göwnüýetmezçilik etmek, özüňi ulumsy tutmak, gedemsilenmek.
II. ulumsylanmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Arçyn onoň ças bermegine has hem ulumsylandy.

Umumylaşmak[umu:mylaşmak]
A1 I. umumylaşmak 1 : Esasy netijeleri beýan edip, umumy many almak, jemlenmek.
II. umumylaşmak→ [Kim]
Ör. Düşünjän[Kim] umumylaşmak -- munuň özi has az umumy düşünjeden has umumy düşünjä geçmek diýmekdir.

Umytlanmak[umy:tlanmak]
A1 I. umytlanmak 2 : Tutan maksadyň amala aşmagyna umyt etmek, tama etmek, umyt baglamak.
II. umytlanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Parahaçylyk paktynyň bardygyny eşidip, men[Kim] durmuşdan[Kimden] umytlandym.

Unamak
A1 I. unamak 2 : Dogry bilmek, makul bilmek, dogry tapmak.
II. unamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bike[Kim] Hoşgeldiniň sözüni[Kimi] unady.

Unlamak[u:nlamak]
A1 I. unlamak 2 : Un goşmak, un sepmek, un garmak.
II. unlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýsoltan[Kim] Laçynyň iýmitine[Kime] unlady.

Unutmak
A1 I. unutmak 2 : Ýatdan çykarmak, huşdan düşürmek.
II. unutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Emma sen[Kim] bizi[Kimi] unudýarsyň.

Urbalamak

A1 I. urbalamak 2 : Urba sepmek, urba bulamak.
II. urbalamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] bir tamdyr çöregime[Kime] urbaladym.

Urmak

A1 I. urmak 2 : Bir zady batly degrip agyra sezewar etmek, urgy täsirini ýetirmek, ýençmek.
II. urmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ertesi irden Gurdy soraga alyp gitdiler. Ondan hiç bir soraga jogap ýokdy. (Olar)[Kim] Soň ony[Kimi] urmaga başladylar.

A2 I. urmak 3 : Bir zadyň üstünden kakmak, ýepbeşlemek.
II. urmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Naçalnik[Kim] ýumrugyny[Kimi] stola[Kime] urup, bir ýany gyzyl, bir ýany ýaşyl galam towsup pola düşdi.

A3 I. urmak 2 :Atyp oky degirmek, oky belli bir nyşana degirmek, atmak.
II. urmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Hawa, atyp bilýän, men[Kim] tüpeň atyp guş[Ne] hem urdum.

A4 I. urmak 1 : (Göçme manyda) Bir ýerden batly akmak (suwuklyk hakda).
II. urmak→ [Kim]
Ör. Fontan[Kim] urýar.

A5 I. urmak 2 : Özüňi bir zadyň içine oklamak, batly girip gitmek.
II. urmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Urşujylar[Kim] güýzüň sowuk suwuna[Kime] urdular.

A6 I. urmak 3 : Ýüklemek, basmak (ýük hakda).
II. urmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Maşyna[Kimi] iki tonna sazak[Ne] urduk. Kim düýä, kim ýaba, hatda käbiri äwmezek öküze-de ýük urýardy.

A7 I. urmak 2 : Tankyt etmek, kemçiligini aýtmak.
II. urmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Meni[Kimi] Ýygnakda gaty urdylar.

Urnamak

A1 I. urnamak 3 : Geýime we ş. m. urna etmek, urna urmak, urna tikmek.
II. urnamak→ [Kim], [Kime], {Ne}tamamlayıcı
Ör. (Olar)[Kim] Donuňa[Kime] azajyk urna{Ne} uraýarlar.

A2 I. urnamak 3 : (Göçme manyda) Goşmak, birikdirmek.

II. urnamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör.Eger (sen)[Kim] olary[Kimi] hem onuň üstüne[Kime] urnasaň, onda size bäşden biri däl-de, altydan birini bermeli.

Urunmak

A1 I. urunmak 1 : Eliňi-aýagyňy silkip çabalamak, jan agyrysy sebäpli horluk çekmek.
II. urunmak→ [Kim]
Ör.Oglanyň ýagdaýy örän erbetdi (ol)[Kim], goltugymda iki ýana urunýardy.

A2 I. urunmak 1 : Bir zadyň ugrunda hars urmak, aladalanmak.
II. urunmak→ [Kim]
Ör. Nasosy işletjek bolup, ol[Kim] uzynly gün urundy.

A3 I. urunmak 1 : Bagdan, kapasdan boşamaga ýa-da başga bir sebäbe görä howlukmak (Haýwan hakda).
II. urunmak→ [Kim]
Ör. Guş[Kim] urunýar welin, bir zat gören bolmaga çemeli.

Uruşmak

A1 I. uruşmak 2 : Sögüşip, ýakalaşyp dawa edişmek, jenjelleşmek.
II. uruşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol[Kim] çagalar bilen[Kimle] uruşýar.

A2 I. uruşmak 2 : Goşun jemläp başga bir döwletiň goşuny bilen ýaragly söweşmek, söweş etmek.
II. uruşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Faşistik Germaniýa[Kim] goňşy döwletler bilen[Kimle] uruşdy (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=uru%C5%9Fmak&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

A3 I. uruşmak 2 : Garpyşyp biri-birini pugta çeýnemek, dişleşmek (it we ş. m. haýwan hakda).
II. uruşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Alabaý möjek bilen[Kimle] gara gan bolýançalar[Kim] uruşdylar (çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=uru%C5%9Fmak&search=Search&key=&tax=-112.05.2015).

Usurgamak

A1 I. usurgamak 1 : Çala uka giden ýaly bolmak, ymyzganmak (dürli sebäbe göre).
II. usurgamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] bir hili usurgap, düşegiň üstüne süýndi-de, ep-esli wagt gymyldysyz ýatdy.

Utanmak

A1 I. utanmak 1 :Bir zat üçin uýalmak, sustuň basylmak, ýüzüň gyzarmak, çekinmek.
II. utanmak→ [Kim]
Ör. Saparly özüniň ýalan sözleýändigine özi[Kim] utandy.

Utgaşmak

A1 I. utgaşmak 2 : Birikmek, birleşmek, goşulyşmak, sepleşmek.
II. utgaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Ol adamynyň ösgün saçlary[Kim] sakgaly bilen[Kimle] utgaşypdyr.

A2 I. utgaşmak 2 : Dogry gelmek, gabatlaşmak.
II. utgaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Täze tikinen köýnegimde sary reňk bilen[Kimle] ýaşyl reňk[Kim] utgaşdy(çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=utga%C5%9Fmak&search=Search&key=&tax=-1,12.05.2015).

Utluşmak

A1 I. utluşmak 1 : Oýny ahyryna çenli oýnap gutarmak.
II. utluşmak→ [Kim]
Ör. Küştçüler[Kim] sagat iki töwereginde utluşdylar.

Utmak

A1 I. utmak 2 : Oýunda, göreşde, jedelde we ş. m. garşydaşyňdan üstün çykmak, garşydaşyňy ýeňmek.
II. utmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Doganymy[Kimi] futbol çempionatyna jedelleşemde men[Kim]utdym (http://turkmen.webonary.org/?s=utmak&search=Search&key=&tax=-1).

Uwlamak

A1 I. uwlamak 1 : uwwuldamak
II. uwlamak→ [Kim]
Ör. Aç gurt[Kim] käte agzyn açyp uwlardy.

A2 I. uwlamak 1 : (Göçme manyda) Zaryn sesli aglamak.
II. uwlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ýüzüni çuwala berip, uly ili bilen uwlady.

Uwlunmak

A1 I. uwlunmak 2 : Çürkenmek, gynanmak.
II. uwlunmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Agyr durmuş Mawynyň degnasyna degýärdi, (ol)[Kim] başyny alyp gitmäge[Kime] uwunýardy, emma barara gapysy ýokdy.

A2 I. uwlunmak 2 : Bir işi ýerine ýetirmäge mejbur bolmak, uwunmak.
II. uwlunmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Yzyma dolanyp gaýtmaga[Kime] uwlundym.

Uýamak

A1 I. uýamak 1 : Süýt halyndan gatyk halyna öwrülmek gatyk halyna geçmek.
II. uýamak→ [Kim]
Ör. Süýdi bir eýýäm basyrypdym, (ol)[Kim] bu wagta uýapdyr.

A2 I. uýamak 1 : Suwuklyk halyndan goýunlyk halyna geçmek.
II. uýamak→ [Kim]
Ör. Gan[Kim] uýapdyr.

Uýanlamak

A1 I. uýanlamak 2 : Uýan salmak, uýan geýdirmek.
II. uýanlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Aman alaşasyna[Kime] eýer saldy, uýanlady.

Uýgunlaşmak

A1 I. uýgunlaşmak 2 : Täze şertlere, täze ýagdaýlara öwrenişdirmek.
II. uýgunlaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Sowet adamlary[Kim] klimatyň dürli ýagdaýlarynda ýaşamaga[Kime] uýgunlaşandyrlar.

A2 I. uýgunlaşmak 2 : Ýerli şertlere endik etmek.
II. uýgunlaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ak aýylary yssy kontinentlere[Kime] geçirseň olar[Kim] uýganlaşmayarlar (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s= U%C3%BDgunla%C5%9Fmak&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

Uýmak

A1 I. uýmak 2 : Biriniň yzyna eýermek, boýun egmek, tabyn bolmak, ynanmak, yrylmak.
II. uýmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Men)[Kim] Janym, tenim bilen uýýaryn oňa[Kim].

Uýulmak

A1 I. uýulmak 2 : Biriniň gylyk-häsiýeti bilen halys öwrenişip, ýüregiň bilen şoňa berilmek, ynanmak.
II. uýulmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] Gurt bilen gezer wagtynda olaryň gylyklaryna[Kime] uýulýar.

Uzaklaşmak

A1 I. uzaklaşmak 2 : Ara daşlaşmak, ara açmak, uzaga gitmek, daşa gitmek.
II. uzaklaşmak→ [Kim], [Kimden]

Ör. Olar[Kim] harmandan[Kimden] uzaklaşypdylar.

A2 I. uzaklaşmak 1 : Köp wagta çekmek, wagty uzaga çekmek, möhleti aňry çekilmek.
II. uzaklaşmak→ [Kim]
Ör. Oýun[Kim] uzaklaşdy.

Uzalmak

A1 I. uzalmak 1 : Öňküsinden uzyn bolmak, öňküsinden uzynlygy artmak.
II. uzalmak→ [Kim]
Ör. Gum örküçleriniň we ösümlikleriň kölegeleri[Kim] barha uzalýardylar.

A2 I. uzalmak 1 : Köpe çekilmek, köp wagt dowam edilmek, uzak wagta çekilmek.
II. uzalmak→ [Kim]
Ör. Üç gün[Kim] üç ýyldan-da beter uzaldy, Ine, bir gün anna agşamy geldi.

Uzamak

A1 I. uzalmak 1 : uzalmak
II. uzalmak→ [Kim]
Ör. Baýyr maýsa bilen özün bezäpdi, Gijeler gysgalyp, günler[Kim] uzapdy.

Uzanmak

A1 I. uzanmak 1 : Uzalyp ýatmak, azajyk uklamak, süýnüp ýatmak.
II. uzanmak→ [Kim]
Ör. Ädiksiz uzandy bu gün ýatanda, söweşler pälwany garry general[Kim].

Uzatmak

A1 I. uzatmak 3 : Bir zady birine bermek üçin eliňi öňe ýazmak.
II. uzatmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] elindäki arzasyny[Kimi] direktora[Kime] uzatdy.

A2 I. uzatmak 2 : Möhleti öňküsinden köpeltmek, öňküsinden artdyrmak, uzaga çekmek.
II. uzatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kreditiň möhletiňi[Kimi] uzatmak (TTS).

A3 I. uzatmak 3 : Ýolagçyny ýola salmak, ugratmak.
II. uzatmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] myhmanlary[Kimi] ýola[Kime] uzatdy.

A4 I. uzatmak 3 : Bir zady ibermek, ýollamak.
II. uzatmak→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Eziz daýzasyndan köp salam aýdyp ona[Kime] bir sowgat[Ne] uzatdy ejesi Aýna[Kim].

-Ü

Üçlemek

A1 I. üçlemek **2** : Üç bolup işlemek, işi üç bolup etmek.
II. üçlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bugdaýy[Kimi] üçläp orduk.

Üçürdiklemek

A1 I. üçürdiklemek **2** : Ozal işilen ýüpi we ş. m. üç gatlap işmek.
II. üçürdiklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Erşi[Kimi] üçürdikläp bükdürmek.

Üflemek

A1 I. üflemek **2** : Dodagyňy çömmeldip batly howa goýbermek, «üf» edip ýel çykarmak.
II. üflemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýürekde ýanan otlary[Kimi] üfläp öçürip bolýarmy?

Ülemek

A1 I. ülemek **3** : Her kime ýetdik paýyny bermek, paýlamak, bölmek.
II. ülemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Horjundan çykaran sowgatlaryny[Kimi] ylgap gelen agtyklaryna[Kime] üledi.

Ülpüldemek

A1 I. ülpüldemek **1** : Öwşün atmak, ülp-ülp edip galgamak, ýalpyldamak, öwüsmek.
II. ülpüldemek→ [Kim]
Ör. Ýaly bilen guýrugy[Kim] , ýüpek ýaly ülpüldär.

Ümezlemek

A1 I. ümezlemek **1** : Howanyň ýüzüne duman, tot ýaýramak.
II. ümezlemek→ [Kim]
Ör. Howanyň ýüzi[Kim] ümezledi.

A2 I. ümezlemek **1** : Garaňkyramak, garalmak, dumanlamak (göz hakda).
II. ümezlemek→ [Kim]
Ör. Gözleri[Kim] ümezläpdi, maşyna münüp, ýene bir ýana gitdi.

Ümlemek

A1 I. ümlemek **2** : Üm bilen yşarat etmek.
II. ümlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Sakçy saryny alyp çykanda. Artyk onuň ýüzüne garaman, (ol)[Kim] diňe jigitlerine[Kime] ümledi.

Ümmüldeşmek

A1 I. ümmüldeşmek **2** : Biri-biriň göwnünden turup, sözüň alyşmak, biri-biriň gürrüňiňe ten bermek.
II. ümmüldeşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Gylyç[Kim] olary görende, Guwanç bilen[Kimle] garşylap, ümmüldeşip gürrüňleşdi.

Ümürlemek

A1 I. ümürlemek **1** : Howanyň ýüzi bug bilen örtülmek, dumanlamak.
II. ümürlemek→ [Kim]
Ör. Howa ýüzi[Kim] ümürläp, Garalyp meýdan düzi, Günüň şöhlesi bilen ýagtyldy jahan ýüzi.

Ümütmek

A1 I. ümütmek **2** : Göwräň bilen öň tarapa agram salmak omzamak, dyzamak.
II. ümütmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] ýöräp barýan wagtynda bolsa, onuň bilinden ýokarsynyň bir hili öňe[Kime] ümüdip küýkerilýändigi görünýärdi.

Ündemek

A1 I. ündemek **3** : Bir ugra gönükdirmek, ýol görkezmek.
II. ündemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Çernişow[Kim] şäher gornizonyň az sanly soldatlaryny[Kimi] kömege[Kime] ündeýärdi.

A2 I. ündemek **2** : Maslahat bermek, maslahat etmek, nesihat bermek, ündew etmek.
II. ündemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Zelili her bir namarda syryňy paş etmän, (ol) [Kim] berk saklamalydygyny öz döwürdeşlerine[Kime] ündeýär.

Ünjülenmek

A1 I. ünjülenmek **1** : Gaýga, pikire batmak, azar edinmek, aladalanmak.
II. ünjülenmek→ [Kim]
Ör. Sen[Kim] epgek bolar diýip ünjülenme!

Üňmek

A1 I. üňmek **2** : Üýşüriligi duran zadyň içini köwmek, oýmak.
II. üňmek → [Kim], [Kimi]
Ör. Düýeleriň birnäçeleri[Kim] küdäniň içini[Kimi] üňüp kellelerini sokup, nebsewürlik bilen ýandak gemirýärdiler.

Üpjünlemek

A1 I. üpjünlemek **2** : Gerekli zatlar bilen doly üpjün etmek.
II. üpjünlemek→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Men)[Kim] Tejen şäherini, onuň golaýyndaky obalary[Kim] tüwi bilen üpjünlärin.

Ürjemek

A1 I. ürjemek 1 : Hereketi artmak, güýjemek, gazaplaşmak.
II. ürjemek→ [Kim]
Ör. Şol wagtlar basmaçylar[Kim] ürjepdir, garşy alnyp barlan söbeşlere gatnaşypdyr.

Ürkmek

A1 I. ürkmek 2 :Bir zatdan üşerilip gorkmak, tisginip gaçmak (mal hakda).
II. ürkmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Owlak[Kim] adamlaryň her bir gymyldysynda, hatda gulagyna çalaja ilýän şygyrdydan[Kimden] -da ürkýärdi.

Ürküzmek

A1 I. ürküzmek 2 : Bir zatdan bezgek etmek, ürker ýaly etmek, gorkuzmak.
II. ürküzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Oslagsyz takyrdy[Kim] mes gatyrlary[Kimi] ürküzdi.

Ürpünmek

A1 I. ürpünmek 1 : Gyňajyň burçuny kellä atmak, başa büremek.
II. ürpünmek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Ozalky wagtda aýal-gyzlar{Kim} elmydama ürpündi.

Üsgürmek

A1 I. üsgürmek 1 : Dem alyş organyň sowuklamagy ýa-da oňa iýmit düşüp düwünmeklik zerarly zarply ses çykarmak.
II. üsgürmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sojaýardy, hasylaýardy we üsgürýärdi.

Üsseleşmek

A1 I. üsseleşmek 1 : Zat çalşylanda üsse berişmek.
II. üsseleşmek→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Halyňy başa-baş çalyşmasaň, üsseleşeli!

Üşemek

A1 I. üşemek 1 : Sowuk örän täsir etmek, sowuk iýmek.
II. üşemek→ [Kim]
Ör. Gir, Altyn jan[Kim], üşänsiň, ýylyn! -- diýip, işikde nähili bolup duranyny bilmän duran Altynyň elinden tutup, çekip tamyna saldy.

Üşerilmek

A1 I. üşerilmek 1 : Bir zada geňirgäp seretmek.
II. üşerilmek→ [Kim]

Ör. Näzikjemal[Kim] üşerildi.

Ütmek

A1 I. ütmek 2 : Kellebaşaýak, guş we ş. m. tüýüni, ýelegini ýolup çykmak, ýolup aýyrmak.
II. ütmek→ [Kim], {kimi}tamamlayıcı
Ör. Ol[Kim] guşuň ýelegini{Kimi} ütdi.

A2 I. ütmek 2 : (Gepleşik dili) Kişiniň hakyny iýip çürkemek, kişiniň zähmetini ekspluatirlemek.
II. ütmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Garyplaryn gazanjyny hojaýynlar[Kim] ýygnaýardy, köpçülügü[Kimi] ütýerdiler, mugt iýip ýatýardylar.

A3 I. ütmek 2 : Üst-başyňy, geýim-eşigiňi zaýalamak, haraplamak.
II. ütmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ör turaňda, depeň eter, daşary çyksaň, çalyp tutar, içeri girseň, üstüň[Kimi] üter, meni diri ýakdy çatma.

Ütüklemek

A1 I. ütüklemek 2 : Geýimiň we ş. m. ýygyrdyny ýazmak üçin ütük çekmek, üstünden ütük ýöredip, ýygyrdyny ýazmak.
II. ütüklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olaryň käbiri[Kim] galstugyny[Kimi] ütüklese, başga birnäçeleri meýdany suratlar bilen bezeýärler.

Üwemek

A1 I. üwemek 2 : Un halyna getirmek (däne we ş. m. hakda).
II. üwemek→ [Kim], [Ne]
Ör. Olaryň bir näçesi[Kim] el degirmeninde bugdaý[Ne] üwäpdir.

A2 I. üwemek 2 : Bir zady ownatmak, maýdalamak kerçemek.
II. üwemek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Men)[Kim] Maşynda et[Ne] üwedim.

Üwremek

A1 I. üwremek 1 : Eýläk-beýläk yrap herekete getirmek, eýläk-beýläk yrap herekete etdirmek (sallançak we ş. m. hakda).
II. üwremek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Gyzym, meniň hem çaga hüwdüläsim, sallançak{Kim} üwräsim gelýär.

Üýrmek

A1 I. üýrmek 1 : Haw-haw etmek, hawwuldyly ses etmek, hawlamak (it hakda).
II. üýrmek→ {kim}tamamlayıcı

Ör. It{Kim} üýrer, kerwen geçer. (nakyl)

A2 I. üýrmek 2 : Biderek ýere birine sesli azgyrylmak, sögmek.
II. üýrmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Sen[Kim] näme maňa[Kime] üýrüp dursuň (çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%9C%C3%BDrmek&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015)?

Üýşenmek

A1 I. üýşenmek 2 : Birneme gorky döretmek, birinden çekinmek, birinden ätiýaç etmek, sustuň basylmak, utanmak.
II. üýşenmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Oglanlaryň hemmesi[Kim] ondan[Kimden] üýşenýärdiler.

Üýşmek2

A1 I. üýşmek 2 : Bir ýere toplanmak, bir ýere ýygnanmak, bir ýere jemlenmek, çogdamlanmak, toparlanmak.
II. üýşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Işe gyzyp, barha öňe[Kime] süýşýärdi.

Üýtgemek

A1 I. üýtgemek 1 : Başga görnüşe girmek, üýtgeýşe sezewar bolmak, owalkydan başga hala geçmek, özgermek.
II. üýtgemek→ [Kim]
Ör.Artyk Babaly, döwür[Kim] üýtgeýär -- diýip, men saňa aýtdym ahyry!

A2 I. üýtgemek 1 : Zaýalanyp başlamak, harap bolmak(çaga hakda).
II. üýtgemek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] üýtgän ýaly-la (çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BC %C3% BDtgemek&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015)?

A3 I. üýtgemek 1 : Bozulmak, erbetleşmek (howa hakda).
II. üýtgemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Şol günüň ertesi howa{Kim} birden üýtgedi.

A4 I. üýtgemek 1 : Kellesi aýlanmak, ýeldirgemek.
II. üýtgemek→ {kim}tamamlayıcı
Ör. Seniň kelläň{Kim} üýtgäpdir (çevrimiçi:http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BC %C3% BDtgemek&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015)?

Üzmek1

A1 I. üzmek 2 : Bir zady ýolmak, ýolup böleklere bölmek, ýolup aýyrmak (ýüp, ýüplük we ş. m. hakda).

II. üzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Boýnymdaky zynjyrymy[Kimi] gyzym[Kim] çekip üzdi (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BCzmek&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

A2 I. üzmek 2 : Ýolup almak, ýolmak.
II. üzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýsoltanyň[Kim] gowaça ýapragyny[Kimi] üzüp, ysgap duranyny gören Begenç, oňa hyrydar seretdi.

Üzmek2
A1 I. üzmek 2 : Bergiň baryny bermek, borjuňy bergi hasaplaşmak.
II. üzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Daýhanlar[Kim] onun gowşaklygyndan peýdalanyp, soňky ýyllarda obrogyň üç essesinden-de köpregini[Kimi] hoz, brusnika we şolara menzeş zat bilen üzdüler.

Üzňeleşmek
A1 I. üzňeleşmek 2 : Aragatnaşykly ýagdaýda bolmakdan aýrylmak, baglanyşyksyz bolmak.
II. üzňeleşmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Hakykatdan[Kimden] üzňeleşen wagtynda realistik eserlerdäki ulaltmanyň çeperçilik ähmiýeti ýitýär.

-W

Wadalaşmak[wa:dalaşmak]
A1 I. wadalaşmak 2 : Bir işi ýa bir zady ýerine ýetirmek ýa-da ýerine ýetirmezlik we ş. m. üçin wada edişmek, biri-biriňe söz berişmek.
II. wadalaşmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýokary bilim alyp çykmagy[Kimi] olar[Kim] bir wagt wadalaşypdylar.

Wadyrdamak
A1 I. wadyrdamak 1 : Çalt-çalt düşnüksiz gürrüň etmek, sözlemek.
II. wadyrdamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] gapydan giren badyna[Kime] wadyrdap başlady.

Waggyldamak
A1 I. waggyldamak 1 : Waggyldyly ses etmek, waggyldyly ses çykarmak.
II. waggyldamak→ [Kim]
Ör. Märekä[Kim] waggyldady.

Waglamak
A1 I. waglamak 1: Wag-wag edip ses çykmak, waggyldyly seslendirmek.
II. waglamak→ [Kim]
Ör. Sil suwu[Kim] waglaýardy.

Wagyrdamak

A1 I. wagyrdamak 1 : Wagyr etmek, gykylyk etmek, gopgun tutuşmak, wagyrdyly ses etmek.
II. wagyrdamak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] uzakdan wagyrdaýardy.

Wakyrdamak

A1 I. wakyrdamak 1 : Şowhunly, galmagally, sesli gülmek, wakyrdyly gülmek.
II. wakyrdamak→ [Kim]
Ör. Adamlar[Kim] wakyrdap güldiler.

A2 I. wakyrdamak 2 : Wakyrt, wakyrt edip seslenmek, wakyrdyly ses çykarmak.
II. wakyrdamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Men[Kim] baryp ona[Kime] wakyrdap gygyryn.

Waňkyrmak

A1 I. waňkyrmak 1 : Urulmak, ýenjilmek zerarly waňk-waňk edip seslenmek, çyňsamak (it we şym. haýwanlar hakynda).
II. waňkyrmak→ [Kim]
Ör. Salnan daş güjüge degdimi, nätdimi, ol[Kim] waňkyryp gaçdy.

Waňlamak

A1 I. waňlamak 1 : Waňňyldyly ses etmek, waň-waň edip ses çykmak.
II. waňlamak→ [Kim]
Ör. Demir[Kim] örän waňlaýar.

A2 I. waňlamak 1 : (Gepl. d.) Birsyhly gepläp, gürläp durmak.
II. waňlamak→ [Kim]
Ör. Ejeligimiň dili[Kim], hatardaky düňküň dili ýaly, birsyhly waňlap durýar.

Waňňyrdamak

A1 I. waňňyrdamak 1 : Waňňyrdyly seslenmek, waňňyrdyly ses emele gelmek.
II. waňňyrdamak→ [Kim]
Ör. Jaňlar[Kim] waňňyrdaýardy.

Warkyldamak

A1 I. warkyldamak 1 : Wark-wark edip seslenmek, warkyldyly ses etmek.
II. warkyldamak→ {kim}tamamlaýjy
Ör. Gurbagalar{Kim} warkyldaýardylar.

Warryldamak

A1 I. warryldamak 1 : War-war edip seslenmek, warryldyly ses etmek.

II. warryldamak→ [Kim]
Ör. Asmanda samolýot[Kim] warryldaýardy.

A2 I. warryldamak 1 : (Gepleşik dili) Ugursyz, bolgusyz gürlemek, lakgyldamak.
II. warryldamak→ [Kim]
Ör. Gepiniň gürrüňiniň ugry hem ýok, ýöne (ol)[Kim] warryldap otyr.

Wassyklamak
A1 I. wassyklamak 1 : Wassyldyly ses çykarmak.
II. wassyklamak→ [Kim]
Ör. Ana, açyk bir eýwanda körük[Kim] wassyklap, kömürden al-ýaşyl ýalyn bulaýlanýardy.

Wasyrdamak
A1 I. wasyrdamak 1 : Wasyrdyly seslenmek, wasyrdyly ses çykmak.
II. wasyrdamak→ [Kim]
Ör. Üstünden suw guýlan ot[Kim] wasyrdap öçüp galdy.

Waşyrdamak
A1 I. waşyrdamak 1 : Waşyr-waşyr edip seslenmek, waşyrdyly ses çykmak.
II. waşyrdamak→ [Kim]
Ör. Ýarty sogan[Kim] waşyrdady, Hümmet wolostnoý ony çeýnärdi.

Wazlamak
A1 I. wazlamak 1 : Wazzyldyly ses etmek, wazzyldyly seslenmek, wazyrdamak.
II. wazlamak→ [Kim]
Ör. Sanitar maşyny[Kim] wazlap barýardy.

Wazyrdamak
A1 I. wazyrdamak 1 : Wazyrdyly seslenmek, wazlamak.
II. wazyrdamak→ [Kim]
Ör. Samolýat[Kim] wazyrdap başlanda, Aýsoltan hiçbir zat duýmady.

Wazzyldamak
A1 I. wazzyldamak 1 : Wazzyldyly geplemek, sözlemek, gürlemek.
II. wazzyldamak→ [Kim]
Ör. Primus[Kim] wazzyldap otlady.

A2 I. wazzyldamak 1 : Wazzyldyly seslenmek. (köplenç siňek, we ş. m. Hak.).
II. wazzyldamak→ [Kim]
Ör. Daş-töwerekde siňekler[Kim] wazzyldaýardylar.

Wägirmek

A1 I. wägirmek 1 : Gorkudan ýaňa aýylganç ses edip gygyrmak.
II. wägirmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] birden wägirip, ýerinden turdy.

Wizirlemek

A1 I. wizirlemek 2 : Dokumentiň ýüzüne wiza goýmak, ygtyýar bermek.
II. wizirlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] başlyk dokumente[Kime] wizirlepdir.

Wyjyrdamak

A1 I. wyjyrdamak 1 : Wyjyrdyly gürlemek, çalt-çalt düşnüksiz gürlemek, geplemek.
II. wyjyrdamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] enaýyja wyjyrdady.

Wyzzyldamak

A1 I. wyzzyldamak 1 : Wyzyldyly ses etmek, wyz-wyz edip seslenmek.
II. wyzzyldamak→ [Kim]
Ör. Bal arylary[Kim] yhlas bilen aýlanyşyp, ümsümlikde wyzzyldaýardylar .

-Ý

Ýabanylaşmak[ýa:banylaşmak]

A1 I. ýabanylaşmak 1 : Ýabany bolup gitmek, ýabany hala öwrülmek.
II. ýabanylaşmak→ [Kim]
Ör. Onuň erkin we mähirli gürrüňi çykanda meniň utanjaňlygym[Kim] ýabanylaşdy.

Ýabşynmak

A1 I. ýabşynmak 1 : Yzyndan galman üýrmek, topulyp üýrmek (it hakda).
II. ýabşynmak→ [Kim]
Ör. Taýwany-da azat etjek, şol it[Kim] ýabşynyp üýürmesinden ömürlik dynarys.

Ýabşyrmak

A1 I. ýabşyrmak 2 : Biçilen geýimiň böleklerini birleşdirip dikmek, gyrasyny içine epip tikmek.
II. ýabşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Köýnegimiň ýanyny[Kimi] ýabyşyrdym.

A2 I. ýabşyrmak 2 : Bir zady ikinji zat bilen birikdirmek.
II. ýabşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Jaýyň ganatlaryny[Kimi] ýabşyrdylar.

A3 I. ýabşyrmak 1 : Ýelmäp ýapyşdyrmak, ýüzüne ýelmemek.
II. ýabşyrmak→ [Kim]

Ör. Aýjemalyň suraty we terjime haly ýazylan plakatlar[Kim] ýabşyrlyp goýlupdyr.

Ýadamak[ýa:damak]

A1 I. ýadamak 1 : Ýadaw halda bolmak, ýadawlyk duýmak, köp işläp güýçden gaçmak, armak.
II. ýadamak→ [Kim]
Ör. Işçiler[Kim] ardylar, ýadadylar, ajykdylar.

A2 I. ýadamak 2 : (Göçme manyda) Bizar bolmak, halys bolmak, irmek.
II. ýadamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol aýdanyň hem bolman durjak däl, men[Kim] şu dullukdan[Kimden] halys ýadadym.

Ýadyrgamak[ýa:dyrgamak]

A1 I. ýadyrgamak 1 : Nätanyş ýere, ýat adamlaryň arasynda düşende utanmak, çekinjeňlik etmek, ýygra bolmak, gaça durmak.
II. Ýadyrgamak→ [Kim]
Ör. Bizi ilki gören daniýaly gyz[Kim] ýadyrgady.

Ýagjarmak[ýagjarmak]

A1 I. ýagjarmak 1 : Ýaglylyk zerarly ýalpyldap durmak, ýagy ýüzüne çykyp durmak.
II. ýagjarmak→ [Kim]
Ör. Onuň derlän ýüzi[Kim] ýagjaryp görünýärdi.

Ýaglamak[ýa:glamak]

A1 I. ýaglamak 2 : Ýagçalmak, ýagçalyp arassalamak.
II. ýaglamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hojamyrat[Kim] siziň ädigiňizi[Kimi] ýagladymy?!

Ýagmak

A1 I. ýagmak 1 : Asmandan sepelenip dökülmek (ýagyş, gar hakda).
II. ýagmak→ [Kim]
Ör. Ertir ir bilen gar[Kim]ýagmaga başlady.

A2 I. ýagmak 2 : (Göçme manyda) Yzly-yzyna bolmak, yzy üzülmän gelmek.
II. ýagmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bu hili soraglar[Kim] mugallymanyň üstüne[Kime] daş-töwerekden ýagmaga başlady.

A3 I. ýagmak 2 : (Göçme manyda) Yzly-yzyna zyňylmak, yzly-yzyna atylmak.
II. ýagmak→ [Kim]
Ör. Duşmanyň çabga ýaly oku[Kim] ýagdy, bular jylgaly gerişlere aralaşdylar.

Ýagşylanmak

A1 I. ýagşylanmak 1 : Hil taýdan gowulanmak, oňat bolmak, oňatlanmak, ýagşylaşmak.
II. ýagşylanmak→ [Kim]
Ör. Barha ýagşylaýar daýhanyň haly[Kim] , Toý-tomaşa, şatlyk, görseň her ýeri.

A2 I. ýagşylanmak 1 : Sagatlanmak, guratlanmak, daýanmak, ýagşylaşmak.
II. ýagşylanmak→ [Kim]
Ör. Zähmet güni näçe köp gazansaň, şonça-da durmuşyň[Kim] ýagşylaýar -- diýip käýedi.

Ýagtylanmak

A1 I. ýagtylanmak 1 : Açylyp başlamak, durlanmak.
II. ýagtylanmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] ýagtylyp başlady.

A2 I. ýagtylanmak 1 : Daňatmak.
II. ýagtylanmak→ [Kim]
Ör. Ýalançy[Kim] ýagtylypdyr.

A3 I. ýagtylanmak 1 : (Göçme manyda) Açylmak.
II. ýagtylanmak→ [Kim]
Ör. Garry şeýle diýýän wagty onuň ýygyrt-ýygyrt bolup giden ýüzi janlanypdyr, hatda onuň nury öçen gözleri[Kim] hem ýagtylyp ýaldyrapdyr.

Ýakalamak

A1 I. ýakalamak 2 : Bir zadyň ýakasyny syryp gitmek, gyrasy bilen gitmek, gapdaly bilen gitmek.
II. ýakalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] indi eýýäm diwary[Kimi] ýakalap, deň ýöräp barýardylar.

A2 I. ýakalamak 2 : Biriniň ýakasyndan tutmak, ýakasyndan ýapyşmak.
II. ýakalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] -da çaltlyk bilen ýerinden galyp, gelip meni[Kimi] ýakalady.

Ýakmak1

A1 I. ýakmak 2 : Ot berdirmek, otlamak.
II. ýakmak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Jemal[Kim] eje bolsa başyndaky ýaglygyny başga bir ýaglyk bilen çalşyryp, ojakda ot{Ne} ýakmaga girişdi.

A2 I. ýakmak 2 : Yşyk etmek, ýagtylandyrmak, yşyklandyrmak.
II. ýakmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Olar)[Kim] Derrew çyrany[Kimi] ýakdylar.

A3 I. ýakmak **2** : Bir zadyň gyzgyny, awusy güýçli täsir etmek, ötmek.
II. ýakmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gün[Kim] olaryň arkasyny[Kimi] ýakyp barýardy, siňekler dişleýärdi.

A4 I. ýakmak **2** : Göwne ýaramak, halamak, söýmek.
II. ýakmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Edýän işiň[Kim] iliň göwnüne[Kime] ýaksyn! Gaýratyňdan rähnet arygy aksyn!

A5 I. ýakmak **2** : (Göçme manyda) Gaty käýitmek, ahy-zar çekdirmek, ynjytmak, agyrtmak, köýdürmek.
II. ýakmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýöne sen[Kim] meni[Kimi] ýakma!

Ýakmak2
A1 I. ýakmak **3** : Suw bermek, suw içirmek, suwdan gandyrmak.
II. ýakmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] sygyrlary[Kimi] suwa[Kime] ýakyp boldy.

Ýakymsyramak
A1 I. ýakymsyramak **1** : Ýakymly bolan bolmak, mylaýymsyramak.
II. ýakymsyramak→ [Kim]
Ör. Gyzy[Kim] ýakymsyrady, onuň näzlenmesinden bir oýun salmak isleýänini aňdy.

Ýakynlamak[ýaky:nlamak]
A1 I. ýakynlamak **2** : Biriniň ýa-da bir zadyň ýakynyna barmak, birine ýa bir zada ýakyn gelmek, golaýlamak.
II. ýakynlamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Suwlar[Kim] ýeriň ýüzüne[Kime] ýakynlaýar, ýeriň topragy şorlanýar.

Ýalamak
A1 I. ýalamak **2** : Bir zadyň ýüzünden diliňi ýöretmek, bir zady diliň bilen syrmak.
II. ýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bal tutan[Kim] barmagyny[Kimi] ýalar.

A2 I. ýalamak **2** : Çalaja degip geçmek, sypap geçmek, täsir etmek.
II. ýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gündogardan öwüsýän şemal[Kim] ýüzüňi[Kimi] ýalap, gözleriňi gamaşdyrýardy.

Ýalaňaçlamak

A1 I. ýalaňaçlamak 2 : Ýalaňaç halda goýmak, ýalaňaç etmek.
II. ýalaňaçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Artyk[Kim] atyny[Kimi] ýalaňaçlady.

A2 I. ýalaňaçlamak 2 : Gabyndan çykarmak, gynyndan çykarmak.
II. ýalaňaçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Çigitler[Kim] gylyçlaryny[Kimi] ýalaňaçlap, duşmanyn üstüne okdyryldylar.

A3 I. ýalaňaçlamak 2 : Pürüni , ýapragyny aýymak.
II. ýalaňaçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Güýzün aýazly howasy[Kim] agaçlary[Kimi] ýalaňaçlady.

Ýalbarmak

A1 I. ýalbarmak 2 : Bir zat hakda haýyş edip, birine ýüz tutmak, birinden bir zady sorap, haýyş etmek.
II. ýalbarmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Merde[Kime] ýalbarsaň-peseler, namarda[Kime] ýalbarsaň-eseler.

Ýaldyramak

A1 I. ýaldyramak 1 : Öwşün atmak, lowurdap durmak.
II. ýaldyramak→ [Kim]
Ör. Egninde zer pogon[Kim] ýaldyraýardy.

A2 I. ýaldyramak 1 : Şöhle bermek, yşyk salmak, şöhlelenmek.
II. ýaldyramak→ [Kim]
Ör. Bir ýandan daňyň maýagy[Kim]ýaldyrap, Bilbiller saýraşýar hoş owaz bilen.

Ýalkamak

A1 I. ýalkamak 2 : Beladan halas etmek, garaşyk etmek; günäsini geçmek.
II. ýalkamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Hudaý[Kim] ony[Kimi] ýalkap gowy ogul beripdir (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BDalkamak&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

Ýallaklamak

A1 I. ýallaklamak 1 : Iýmit berilmegine tamakin bolup, guýruk bulap ýalmanmak (it hakda).
II. ýallaklamak→ [Kim]
Ör. Gyz gelip köşge girdi, it[Kim] ýallaklap durdy oňa.

A2 I. ýallaklamak 1 : Ýaranjaňlyk etmek, gülüm-ýalym etmek.
II. ýallaklamak→ [Kim]

Ör. (Ol)[Kim] Hezret bolsa naýynjar bir görnüşde Suhan aganyň öňünde ýallaklady.

Ýallamak

A1 I. ýallamak 2 : İte ýal bermek, iýmit berip naharlamak.
II. ýallamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Heý itu-guşy[Kimi] hem ýallar ýörerlermi? ! -- diýip, Ýermolaý aýtdy.

A2 I. ýallamak 2 : Birini öz garamagyňda saklamak, ekläp saklamak.
II. ýallamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] sizi[Kimi] bikär ýere sygyr-ýallan ýaly ýallamaýar.

Ýalmamak

A1 I. ýalmamak 2 : Berlen nahardan zat goýman iýmek, berlen zadyň hemmesini iýmek, açgözlülik bilen iýmek.
II. ýalmamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Diýip, guýrugyny bulady tilki, Goýnuň guýrugyny[Kimi] ýalmady tilki[Kim].

Ýalmanmak

A1 I. ýalmanmak 1 : Hödür-keremsiz galmak, hiç zat iýmän ymsynmak, iýmek-içmek üçin güýçli höwes döremek, dodaklary tamşanmak.
II. ýalmanmak→ [Kim]
Ör. Ol ady tutulan it[Kim], guýrugyny bulap ýalmanýardy.

Ýalňyşmak

A1 I. ýalňyşmak 1 : Ýalňyşlyk goýbermek, ýalňyşlyk bilen iş etmek.
II. ýalňyşmak→ [Kim]
Ör. Abdylla galandar[Kim] dessine ýalňyşdy, özünibildi.

A2 I. ýalňyşmak 2 : Ugruny üýtgetmek, azaşmak.
II. ýalňyşmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Myrat[Kim] ýöreýän ýoluny, sowuljak köçesini[Kimi] ýalňyşyp, ikinji bir köçä düşdi.

Ýalpaklanmak

A1 I. ýalpaklanmak 1 : Ýalpak bolmak, saý bolmak.
II. ýalpaklanmak→ [Kim]
Ör. Aral kölüniň günorta bölegi[Kim] ýalpaklandy.

Ýaltaklamak

A1 I. ýaltaklamak 2 : Töwerege çalt göz gezdirmek, göz aýlamak, garanjaňlamak.
II. ýaltaklamak→ [Kim], [Kime]

Ör.Myrat[Kim] ilkibada nämeden söze başlajagyny bilmedi, töweregine[Kime] ýaltaklady.

Ýaltanmak

A1 I. ýaltanmak 1 : Ýaltalyk etmek, irinmek.
II. ýaltanmak→ [Kim]
Ör. Okuwçy[Kim] ýaltanmady.

Ýalynlamak

A1 I. ýalynlamak 1 : Ýalynly ýanmak, mazaly tutaşyp ýalyn çabyrap ýanmak.
II. ýalynlamak→ [Kim]
Ör. Gury palaç we gaýry süplük-saplyklar[Kim], gowa ot düşen ýaly ýalynlap ýanmaga başlady.

Ýalynmak

A1 I. ýalynmak 2: Ýranjaňlyk etmek, hajyk-hujuk etmek, ýalynja bolmak.
II. ýalynmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ejesini şeýle ýagdaýda gören Aňkar[Kim], oňa mähribanlyk bilen ýapyşdy, oňa[Kime] ýalyndy, ýalbardy.

Ýamamak

A1 I. ýamamak 2 : Ýama salmak, ýyrtylan ýerini ýama salyp tikmek.
II. ýamamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Olaryň köne geýimleri[Kimi] ýamamak, kir ýuwmak üçin çogan gaýnatmak ýa-da ýarma bişirmek ýaly öý işleri bolaýmasa, başga üýşüp ýatan öý işleri hem ýokdy.

Ýamanlamak

A1 I. ýamanlamak 2 : Birini garalamak, girini günäkär hasaplap gybatyny etmek, aýyplap gürrüňini etmek.
II. ýamanlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Seniň nämäňi[Kimi] ýamanlasynlar, hemme zadyň göze görnüp dur ahyryn!

Ýanamak[ýa:namak]

A1 I. ýanamak 3 : Gapdalyna getirmek, ýanaşdyryp goýmak.
II. ýanamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Galpakly irden turup, eşegi[Kimi] ahyra[Kime] ýanady-da, üstüne mündi.

A2 I. ýanamak 2 : Ýanyn ýatyp, çagany emdirmek.
II. ýanamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çagalaryny ýatyryp, kiçisini[Kimi] ýanap gyşaran aýaly: -- Pökgen, göwnüme bolmasamy, seniň kelläňdäki öňki akylyň däl ýaly göryän! -- diýen ýerinde, Pökgen onuň sözüniň arasyna düşdi.

A3 I. ýanamak 2 : (Göçme manyda) Birini hähak ýerden günäkär etjek bolmak, şytlak atmak maksady bilen biriniň yzyna düşmek, ugursyz töhmetler bilen gysmak, azar bermek.
II. ýanamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Indi Gulman seniň bu işiňi boş geçirmez, indi ol[Kim] bizi[Kimi] al ýanan ýaly ýanar, belki, işimiz süýde-gatyga-da düşer.

A4 I. ýanamak 2 : (Göçme manyda) Deňemek, ýakynlatmak, meňzetmek.
II. ýanamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Toýa gelen ýaşulylaryň, garry aýallaryň käbirleri[Kim] ony[Kimi] Muhammediň, Mustapanyň, Hudaýyň adyna ýanap at dakmagy maslahat berdiler.

Ýanaşdyrmak

A1 I. ýanaşdyrmak 2 : Edilen ýagşylyga derek ýagşylyk etmek, deregine zat bermek, ödemek.
II. ýanaşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] hem elbetde munuň eden ýagşylygyny[Kimi] ýanyşdyraryn diýen netijä geldi.

Ýanawuçlamak[ýa:nawuçlamak]

A1 I. ýanawuçlamak 2 : Ýanawujy dolduryp almak, ýanawuç bilen almak.
II. ýanawuçlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bugdaýy[Kimi] ýanawuçlady.

Ýanbaşlamak[ýa:nbaşlamak]

A1 I. ýanbaşlamak 1 : Ýanyňy ýere berip ýatmak, tirsegiňe daýanyp ýanyn gyşarmak.
II. ýanbaşlamak→ [Kim]
Ör. Pökgen[Kim] halynyň üstünde ýanbaşlap gök çaý içýärdi.

Ýanjamak

A1 I. ýanjamak 2 : Teýeneli gyjalat bermek, bir zady birsyhly gaýtalap durmak, köp agzamak.
II. ýanjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şol ýer ekişe ýetişmese ýa-da onda ekin bitmese, agronomyn başy bilen çogan bermeli bolçakdygyny[Kimi] oturan- turan ýerinde ýanjapdy.

A2 I. ýanjamak 2 : Gerk-gebe bolmak, ganmak, doýmak.
II. ýanjamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Goýunlar[Kim] günaşymyndan gelip, guýynyň sowuk suwuny[Kimi] ýanjap-ýanjap içipdiler.

Ýanmak

A1 I. ýanmak 1 : Ot alyp tutaşmak, otlanyp tutaşma.
II. ýanmak→ [Kim]
Ör. Oduňlar[Kim] ýanýarsy.

A2 I. ýanmak 1 : Ýagty bermek, yşyk bermek, yşyklanmak.
II. ýanmak→ [Kim]
Ör. Elektrik çyralary[Kim] ýalpyldap ýanýar.

A3 I. ýanmak 1 : Ot ýa-da başga bir gyzgyn zadyň täsiri zerarly bişip pökgermek, gabarmak, köýmek.
II. ýanmak→ [Kim]
Ör. Gaýnan suwf dökülip, onuň aýagy[Kim] ýanypdyr.

A4 I. ýanmak 1 : Günüň howry zerarly garalmak.
II. ýanmak→ [Kim]
Ör. Begenjiň bugdaýreňk ýüzi[Kim] güne ýanypdyr.

A5 I. ýanmak 1 : (Göçme manyda) Horluk çekmek, azap çekmek, jepa çekmek, gam-gussa çekmek.
II. ýanmak→ [Kim]
Ör. Seni gözümem görmesin, janymam[Kim] ýanmasyn! -- diýip, ony çuwalyň düýbüne goýberdim.

Ýanynlamak[ýa:ny:nlamak]

A1 I. ýanynlamak 1 : Bir gapalyna ýöremek, bir gapdalyna sowulmak, gyşarylmak, bir ýanyňa gyşarmak.
II. Ýanynlamak→ [Kim]
Ör. Ene[Kim] ýanynlap stoluň ýanyna geldi-de, böwrüni diňledi.

Ýaňkalaşmak

A1 I. ýaňkalaşmak 2 : Biderek dawalaşmak, ýerliksiz jedelleşmak, biri-birine söz gaýtaryşyp oturmak.
II. ýaňkalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Atalyk bilen[Kimle] ol aksakgalyň[Kim] ýaňkalaşyp, gaharlanyşýan gürrüňleri şol bolup geçen wakanyň üstündedi (Gowşudow, 1989: 14).

Ýaňlanmak

A1 I. ýaňlanmak 1 : Güýçli çykan ses ýaýrap gitmek, ses düşüp owazlanyp gitmek, seslenip owazdan dolmak.
II. ýaňlanmak→ [Kim]
Ör. Gümmürdi[Kim] uzakdaky dagyň derelerinde-de ýaňlandy.

A2 I. ýaňlanmak 1 : (Göçme manyd)a Dünýä ýaýramak, il arasyna dabarasy dolmak.

II. ýaňlanmak→ [Kim]
Ör. Uruş ýyllarynda halk şahyrlaryndan Ata Salyhyň-da, Durdy Gylyjyň-da, Nury Annagylyjyň-da, Ata Köpek mergeniň-de halky duşmany ýeňmäge çagyrýan goşgulary[Kim] ýaňlanýardy (XX Asyr Türkmen Edebiýatynyň Taryhy, 2011: 5).

Ýaňramak
A1 I. ýaňramak 1 : Manysyz köp geplemek, boş sözler aýtmak, biderek gürrüň etmek, agzyňa gelenini lakgyldamak.
II. ýaňramak→ [Kim]
Ör. Şeý diýsene, bolasy Hojagulynyň ýüzüni salyk gördüm-le, ol[Kim] hi ýaňramazmy?!

Ýaňsylamak
A1 I. ýaňsylamak 1 : Ýaňsa alyp gürrüň etmek, göwnüýetmezçilik etmek ýa-da üstünden gülmek maksady bilen biriniň sözüni kesä çekmek.
II. ýaňsylamak→ [Kim]
Ör. Daşyndaky syn edýän kolhozçylar[Kim]: -- Sen, Atajyk ýeke özüň gidiberdiň, çöpden-çöre uruberdiň! -- diýip, ýaňsylap gülüşdiler.

Ýaňzytmak
A1 I. ýaňzytmak 2 : Çala duýdurmak, çala aňlatmak, mälim etmek, bildirmek.
II. ýaňzytmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Aýnany ýaman görmeýänini[Kimi] Bally[Kim] hem saňa ýaňzydypdy.

Ýapbaşmak
A1 I. ýapbaşmak 1 : Ýapbaşyk bolmak, ýasy görnüşe gelmek, ýemşerilmek, epilmek, ýepbeşmek.
II. ýapbaşmak→ [Kim]
Ör. Şol zerarly şlýapalaryň köpüsi[Kim] ýapbaşypdyr.

Ýapdyklamak
A1 I.ýapdyklamak 1 : Çalarak agsaklap, ýapyrylyp çalt ýöremek.
II.ýapdyklamak→ [Kim]
Ör.Ol[Kim] ýapdyklap gelýärdi.

Ýapgytlamak
A1 I. ýapgytlamak 2 : Ýapgyt bilen ýöremek, eňňidräk ýerden ýöremek.
II. ýapgytlamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] baýyrdan[Kimden] ýapgytlap indi.

Ýaplamak
A1 I. ýaplamak 3 : Bir zada söýemek, diräp goýmak, daýamak.
II. ýaplamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. (Sen)[Kim] Dik dur hasasyna[Kime] gollaryň[Kimi] ýaplat, Kämahal gobsunyp omzaýar öňe.

A2 I. ýaplamak 2 : (Göçme manyda) Günä, gara we ş. m. zat ýüklemek.
II. ýaplamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýnur ejä[Kim] bigünä adama[Kime] ýaplady.

A3 I. ýaplamak 2 : (Gepleşik dili) Urmak, ýençmek, öldürmek.
II. ýaplamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Bäşisini[Kimi] ýapladym! -- diýdi.

Ýapmak

A1 I. ýapmak 3 : Bir zadyň üstüni örtmek, ýüzüňi basyrmak.
II. ýapmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Özi pilot keltekçesinde galyp, içmegini[Kimi] onuň üstüne[Kime] ýapdy.

A2 I. ýapmak 2 : Bişirmek üçin damdyryň gazanyň ýüzüne ýelmemek (çörek we ş. m. hakda).
II. ýapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şu gün Jamaly gaýtarýarlar, (siz)[Kim] şonuň çelpegini[Kimi] ýapmaga barýan!

A3 I. ýapmak 2 : Boýnuna ýüklemek, üstüne atmak.
II. ýapmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Sen)[Kim] Al gerek bolsa, indi hem maňa[Kime] ogrulyk ýapýamyň?!

A4 I. ýapmak 2 : İşlemegini bes etdirmek, ýatyrmak, duruzmak.
II. ýapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Maňa gaty zerur bolan şol jaýlary salyp bermeseňiz, (ol)[Kim] fermany[Kimi] ýapmak gerek.

A5 I. ýapmak 2 : Bes etmek, gutarmak, tamamlamak.
II. ýapmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýygnagy[Kimi] ýapmak, mejlisi ýapmak.

A6 I. ýapmak 2 : (Gepleşik dili) Urmak, ýençmek.
II. ýapmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Sem bol! -- diýip, urýadnik Rybiniň gulagynyň düýbüne[Kime] ýapdy.

Ýapraklamak

A1 I. ýapraklamak 1 : Ýaprak emele gelmek, ýaprak bilen basyrylmak, ýaprak çykarmak.
II. ýapraklamak→ [Kim]

Ör. Ýaz aýlarynda hemme agaçlar[Kim] ýapraklap başlaýarlar.

Ýapyrmak

A1 I. ýapyrmak 2 : Aşak basmak, çümürmek, ýatyrmak.
II. ýapyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dili bir garyş süýnen möjek[Kim] uzyn gulaklaryny[Kimi] ýapyryp, naýynjar ses bilen uwlapdyr.

Ýapyşmak

A1 I. ýapyşmak 2 : Eliň bilen pugta tutmak, asylyşmak.
II. ýapyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] çalasynlyk bilen baryp, ýüpe[Kime] ýapyşdy.

A2 I. ýapyşmak 2 : Degip ýelmenmek, ýelmeşmek, tutmak.
II. ýapyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Degdi-de şapba ýapyşdy dodagym[Kim] dodagyňa[Kime].

A3 I. ýapyşmak 2 : Bir işi ýerine ýetirmäge ykjam girişmek.
II. ýapyşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Söýgüli kärine[Kime] ýapyldy her kim[Kim], Beýik gurluşyga başlady halkym.

Ýaraglanmak

A1 I. ýaraglanmak 1 : Ýarag bilen üpjün bolmak, ýarag şaýyny tutmak.
II. ýaraglanmak→ [Kim]
Ör. (Siz)[Kim] Ýaraglanyp, üç atly bolup atlanalyň (Gowşudow, 1989: 543)

A2 I. ýaraglanmak 2 : Gerekli serişde bilen üpjün bolmak, enjamlanmak.
II. ýaraglanmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Sowet mekdebinin mugallymy[Kim] kommunustik dynýegaraýşy bilen[Kimle] ýaraglanmalydyr.

Ýaralamak

A1 I. ýaralamak 2 : Ýara salmak, ýaraly etmek.
II. ýaralamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Emma ol art aýagynyň birini ýere basyp bilmeýärdi, möjekler[Kim] ony[Kimi] ýaralapdyrlar.

Ýaramak

A1 I. ýaralamak 2 : Maza bermek, hezil bermek, ýaramly bolmak, ýakmak.
II. ýaralamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bu[Kim] hiç zada[Kime] ýaramaýar.

A2 I. ýaralamak 2 : Belli bir talaba laýyk bolmak, peýdaly bolmak bir islegi kanagatlandyrmak.

II. ýaralamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Maňa[Kime] bolsa edil alçaly ýag ýaly ýaraýar.

A3 I. ýaralamak 2 : Gowy görmek, göwnünden turmak, halamak, islemek.
II. ýaralamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Täzegülüň aýdýan zatlary[Kim] maňa[Kime] gaty ýarady.

A4 I. ýaralamak 2 : Gurby, taby bar bolmak.
II. ýaralamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Şol kempiriň özi[Kim] şu ýere[Kime] gelmäge ýaraýarmy?

Ýaramazlanmak
A1 I. ýaramazlanmak 1 : Ýaramaz bolmak, pis bolmak, pislenmek.
II. ýaramazlanmak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] ýaramazlanýar.

A2 I. ýaramazlanmak 1 : Hil taýdan pes bolmak, hili erbetlenmek.
II. ýaramazlanmak→ [Kim]
Ör. Önimin hili[Kim] ýaramazlandy.

Ýaraşmak1
A1 I. ýaraşmak 2 : Tersleşen adamyň bilen barlyşmak.
II. ýaraşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Men[Kim] seniň bilen[Kimle] ýaraşmak üçin geldim. Sen meni bagyşla!

Ýaraşmak2
A1 I. ýaraşmak 2 : Gowy gelmek, gelşikli bolmak, görk bermek, gelişmek.
II. ýaraşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň şu sypatyna[Kime] ezýaka ak köýnegi[Kim] ýraşypdyr.

A2 I. ýaraşmak 2 : Mynasyp bolmak, mahsus bolmak, has bolmak.
II. ýaraşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýaman iş[Kim] ýaman adama[Kime] ýaraşar!

Ýaratmak
A1 I. ýaratmak 2 : Emele getirmek, döretmek.
II. ýaratmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jan alyp, jan berip, Watany döretdi, Gaýduwsyz gahryman ärler[Kim] watany[Kimi] ýaratdy.

A2 I. ýaratmak 2 : Ýararly etmek, derkar etmek, derege geçirmek.
II. ýaratmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ony[Kimi] men[Kim] näme ýaradaýyn?!

Ýarmak[ýa:rmak]

A1 I. ýarmak 2 : Çapyp, kesip bölek-bölek etmek, kesmek.
II. ýarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Garnyny[Kimi] ýaryp, içini-bagryny arassaladylar.

A2 I. ýarmak 2 : Partlama döredip weýran etmek, kül-uşak etmek, partlatmak.
II. ýarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] köprini[Kimi] ýarmak

A3 I. ýarmak 2 : Agyz salyp dişlemek, dişlerini geçirip ýara salmak (it hakda).
II. Yarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol it[Kim] bugün meni[Kimi] ýardy.

A4 I. ýarmak 2 : (Göçme manyda) Ogurlyk etmek, ogurlap almak, ogurlamak.
II. ýarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ogry[Kim] bir kolhozçynyň öýüni[Kimi] ýarjak bolandyr ýa-da gapysyndaky malyny kesjek bolandyr.

A5 I. ýarmak 2 : (Göçme manyda) Böwsüp geçmek, böwüsmek.
II. ýarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Aňňat-aňňat gumlaň[Kimi] ýaryp göwsüni, Ýaryşyp işleýär hiç biri durman.

Ýarmaşmak

A1 I. ýarmaşmak 2 : Bir zadyň üstüne, ýokarsyna durmaşyp çykmak, dyrmaşmak.
II. ýarmaşmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Alaňa[Kime] ýarmaşyp başlanlarynda, ortaky düýe art aýaklaryny abşardyp, sakga durdy.

Ýarpylamak[ýa:rpylamak]

A1 I. ýarpylamak 2 : Ýarysyny edip gutarmak, bir işiň ýarysyny amala aşyrmak.
II. ýarpylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ejegül[Kim] düýnki alyp bilmän giden çägini alyp, ýene bir çägi[Kimi] ýartylap gaýtmakçydy.

A2 I. ýarpylamak 2 : Ýaryny harçlamak, ýaryny almak, ýoklamak.
II. ýarpylamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] bir halta uny[Kimi] ýarpyladylar.

Ýarsmak

A1 I. ýarsmak 1 : Öňki formasyndan üýtgemek, öňki jebisligi bozulmak.
II. ýarsmak→ [Kim]
Ör. Gapy[Kim] ýarsypdyr.

A2 I. ýarsmak 1 : (Göçme manyda) Ers-mers bolup üýtgemek, özgermek.
II. ýarsmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Gysga wagtyň içinde uly ýarsdy.

Ýarymsaklamak

A1 I. ýarymsaklamak 1 : Ýarnjaňlyk etmek, gowy görünjek bolmak.
II. ýarymsaklamak→ [Kim]
Ör. Çerkez[Kim] hany bir otluçöp bersene! -- diýip ýarymsaklady.

Ýasamak

A1 I. ýasamak 2 : Bejerip taýýar etmek, bejerip häzir etmek.
II. ýasamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] maşynyň detallaryny[Kimi] stanokda ýasady.

A2 I. ýasamak 2 : (Grammatik termin) Emele getirmek, döretmek.
II. ýasamak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Goşulmalar[Kim] esasan söz{Ne} ýasamaga we sözlemde sözleri biri-birilerine baglamaga hyzmat edýärler.

Ýassanmak

A1 I. ýassanmak 2 : Bir zady ýa-da ýassygy kelläniň ýa-da tirseginiň aşagyna goýup, gyşaryp ýatmak.
II. ýassanmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bir dessäni[Kimi] ýassanyp, arkan ýatan ýerinden mawy asmana tomaşa edip başlady.

Ýasylamak

A1 I. ýasylamak 2 : Ýasy görnüşe salmak, ýasy etmek, ýazgyn forma bermek.
II. ýasylamak→ [Kim], [Ne]
Ör. Çoluk[Kim] hamyr[Ne] ýasylaýar.

Ýaşamak[ýa:şamak]

A1 I. ýaşamak 1 : Ömür sürmek.
II. ýaşamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Beýle halk bilen ýaşamak-da, işlemek-de örän uly bagt!

A2 I. ýaşamak 1 : Güzeran görmek, gün iteklemek.
II. ýaşamak→ [Kim]
Ör. Şeýle-de bolsa, özgelere seredeniňde men[Kim] başgaça ýaşaryn.

A3 I. ýaşamak 2 : Oturmak, bolmak.
II. ýaşamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ine, şu obada[Kimde] iki sany garyp dost maşgala[Kim] ýaşaýardylar.

Ýaşarmak[ýa:şarmak]

A1 I. ýaşarmak 1 : Ýaş aýlanmak, ýaş çykmak, ýaş peýda bolmak (göz we ş. m. hakda).
II. ýaşarmak→ {Kim}Tamamlayıcı
Ör. Bir lukma nan üçin gözler{Kim} ýaşardy, Çekildi horluklar, minnetli sözler.

Ýaşmak1

A1 I. ýaşmak 1 : Gözýetimden aňryk inmek, batmak (gün hakda).
II. ýaşmak→ [Kim]
Ör. Aý[Kim] öz şöhlesini biziň otagymyza saldy-da, ýaşdy.

Ýaşynmak

A1 I. ýaşynmak 1 : Özünden ýaşy uly bolan adamlara, gaýynlara hormat goýup, ýaşmagy agzyň üstüne çekmek, ýaşmak bilen agzyňy örtmek (ýaş gelinler hakda).
II. ýaşynmak→ [Kim]
Ör. Aýjemal[Kim] adat boýunça Hojam agadan ýaşynyp, dik oturdy.

Ýaşyrmak

A1 I. ýaşyrmak 2 : Gizlinlikde saklamak, ýaşyryn saklamak, gizlemek.
II. ýaşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] bilýän zadymyzy[Kimi] ýaşyrmarys.

Ýataklamak

A1 I. ýataklamak 1 : Guzlajak bolmak, guzlamak üçin ýer gözlemek.
II. ýataklamak→ [Kim]
Ör. Goýun[Kim] ýataklaýar.

Ýatlamak[ýa:tlamak]

A1 I. ýatlamak 2 : Ýadyňa düşürmek, ýada salmak, hakydaňa getirmek, göz öňüne getirmek.
II. ýatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim], başyndan geçiren söweşlerini[Kimi]-de ýatlady.

Ýatmak

A1 I. ýatmak 2 : Bir ýerde ýa-da bir zadyň üstünde keserip gyşarypmak, uzyn göwräň bilen kesermek, süýnmek.
II. ýatmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Arabanyň üstüne dört gatlanan ýorgan atylyp, onuň üstünde[Kimde] bolsa bir aýal[Kim] ýatyrdy.

A2 I. ýatmak 1 : Uka gitmek, uklamak, irkilmek.
II. ýatmak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Giç ýat-da ir tur, alty pişegi artyk ur.

A3 I. ýatmak 2 : Bir ýerde bolmak, köp wagtlap bolmak, eglenmek.
II. ýatmak→ [Kim], {Kimde}Tamamlayıcı
Ör. Çaryýew[Kim] birnäçe günläp keselhanada{Kimde} ýatmaly boldy.

A4 I. ýatmak 1 : Togtamak, kesilmek.
II. ýatmak→ [Kim]
Ör. Dañ saz berdi, ýel[Kim] hem ýatdy.

A5 I. ýatmak 1 : Süllerip solup gitmek, guramak (biýara we ş. m. hakda).
II. ýatmak→ [Kim]
Ör. Suwsuzlykdan gaty horlanan gawun[Kim] ýatypdyr.

A6 I. ýatmak 1 : Syrkaw bolmak, syrkawlamak.
II. ýatmak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] birnäçe gün ýatdy (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BDatmak&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

Ýaýaplamak

A1 I. ýaýaplamak 2 : Ýalynjaňlyk etmek, ýaranjaňlyk etmek.
II. ýaýaplamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Biriniň öňünde[Kimde] ýaýaplap durmak.

Ýaýbaňlanmak

A1 I. ýaýbaňlanmak 1 : Giň möçberde alyp barylmak, ýokary derejede ösmek, giň gerim almak, artmak, güýçlenmek, ýaýbaňlaşmak.
II. ýaýbaňlanmak→ [Kim]
Ör. Şol wagtdaky Hytaýda gurluşyk[Kim] giň ýaýbaňlanypdyr.

Ýaýdanmak

A1 I. ýaýdanmak 1 : Bir işi etjegini ýa etmejegini bilmän, ýörmek, ikirjiňlenmek.
II. ýaýdanmak→ [Kim]
Ör. Akmämmet aga[Kim] onuň bu gürrüňine näme aýtjagyny bilmän ýaýdandy.

A2 I. ýaýdanmak 2 : Ätiýäç etmek, çekinmek, gorkmak.
II. ýaýdanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Çagyrsa, goý çagyrsyn, sen[Kim] oňdan[Kim] hiç ýaýdanman, hemmesini dopba-dogry ýüzüne aýt!

Ýaýkalamak

A1 I. ýaýkalamak 2 : Eýläk-beýläk ýaýkamak, iki tarapa hereket etdirmek, eýläk-beýläk çaýkamak.
II. ýaýkalamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Sekretar[Kim] kellesini[Kimi] ýaýkap makullady.

Ýaýlamak[ýa:ýlamak]

A1 I. ýaýlamak 1 : Ýaý bilen atmak, ýaý bilen urmak.
II. ýaýlamak→ [Kim]
Ör. (Olar)[Kim] Ýaýlap sapanlap nyşana edip, aýnalarynyň soňuna çykdylar.

Ýaýmak1[ýa:ýmak]

A1 I. ýaýmak 2 : Gatygyň ýagyny almak üçin ýanlygyny yzyny üzmän, pişek bilen bulap durmak.
II. ýaýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ertir basyryp giden gatygyny[Kimi] ýaýyp başlady.

Ýaýmak2[ýa:ýmak]

A1 I. ýaýmak 2 : Hamyry oklaw bilen iki tarapa togalap ýukaltmak, hamyra ýazgyn forma bermek.
II. ýaýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Jomaly gaýtarýarlar, (ol)[Kim] şonuň çelpegini[Kimi] ýaýmaga barýan.

A2 I. ýaýmak 2 : Seçelendirip goýbermek, pytradyp goýbermek, ýaýratmak.
II. ýaýmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Gelni tamyň çüňňünde saçyny[Kimi] ýaýyp ýatyr.

Ýaýmak3

A1 I. ýaýmak 2 : Giňden ýazmak, germek.
II. ýaýmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Soňra ol[Kim] hem ganat[Ne] ýaýyp, howlynyň depesine çykdy.

A2 I. ýaýmak 2 : Mälim etmek, aýan etmek, ýaýratmak.
II. ýaýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] syryňy[Kimi] ile ýaýmak.

Ýaýnamak

A1 I. ýaýnamak 1 : Bolçulykda ýaşamak, bolelinlikde güzeran geçirmek, erkin ýaşamak.
II. ýaýnamak→ [Kim]
Ör. Şu öýden gitsek, biz[Kim] ýaýnap ýaşarys.

A2 I. ýaýnamak 1 : (Göçme manda) Hezil etmek, lezzet tapmak, lezzetlenmek.
II. ýaýnamak→ [Kim]
Ör. Kenarynda, kemerinde daglaryň, Bürgüt guşy, arslan-şirler[Kim] ýaýnaýar.

A3 I. ýaýnamak 1 : Giňden ýazylmak, uzap gitmek, uzamak.
II. ýaýnamak→ [Kim]

Ör. Kyrk çulbadan aňyrlygyna bolsa ownujak gyzgylt daşly gyr[Kim] ýaýnap gidýärdi.

Ýaýramak

A1 I. ýaýramak 2 : Dargamak, pytramak.
II. ýaýramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýaňy dogan Günüň şöhlesi[Kim] dünýä[Kime] ýaýrady.

A2 I. ýaýramak 1 : Çaýylmak, saçylmak.
II. ýaýramak→ [Kim]
Ör. Gün şöhlesi[Kim] ýaýylyp gidýär.

A3 I. ýaýramak 2 : Ýaýraň, dagynyk halda bolmak, ýazylmak, gerilmek.
II. ýaýramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ynha, garpyzyň gollary[Kim] çar tarapa[Kime] ýaýrap başlady.

A4 I. ýaýramak 2 : Köpçülige mälim bolmak, äşgär bolmak, aýan bolmak.
II. ýaýramak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bu şygyr[Kim] tiz wagtda bütün Russiýa[Kime] ýaýraýar.

A5 I. ýaýramak 1 : Giň gerim almak, barha ösmek.
II. ýaýramak→ [Kim]
Ör. Parahatçylyk ugrundaky hereket[Kim] ýaýraýar (çevrimiçi: http://turkmen.webonary.org/?s=%C3%BDa%C3%BDramak&search=Search&key=&tax=-1, 12.05.2015).

Ýazgarmak[ýa:zgarmak]

A1 I. ýazgarmak 2 : Nädogry edilen iş üçin käýemek, günakärlemek, aýyplamak, garalamak.
II. ýazgarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Brigadirler[Kim] ýeri-ýerden ony[Kimi] berk ýazgardylar.

A2 I. ýazgarmak 2 : Jeza bermek.
II. ýazgarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Maýam, menem kanun[Kim] meni[Kimi]ondan hem beter ýazgarsyn.

Ýazlamak[ýa:zlamak]

A1 I. ýazlamak 2 : Ýazlaga göçüp barmak, ýazlag ýerlerde ýaşamak.
II. ýazlamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Etege ýakyn bir ýerde[Kimde] ýazlamaga öz karar edipdirler.

A2 I. ýazlamak 2 : (Göçme manyda) Bolelinlikde, erkinlikde ýaşamak, erkin ýaşamak.
II. ýazlamak→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Men)[Kim] Ýazlasam ýaryn bagynda[Kimde] gyşlasam göwsün agynda.

Ýazmak1

A1 I. ýazmak 3 : Bir zadyň ýüzüne grafiki bellikleri, alamatlary şekillendirmek.
II. ýazmak→ [Kim], [Kime], [Ne]
Ör. Ol[Kim] elindäki galamy bilen ak kagyzyň ýüzüne[Kime] nämedir bir zat[Ne] ýazandan soň ýene Myradyň ýüzüne seretdi.

A2 I. ýazmak 2 : Bir eser döretmek, bir tekst düzmek.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Andalyp[Kim] «Leýli-Mežnuny»[Kimi] ýazmakda halk dilini esas edinýär.

A3 I. ýazmak 2 : Bir zat hakda hat üsti bilen habar bermek, beýan etmek.
II. ýazmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Olar)[Kim] Gazetlerde pagtaçylaryň zahmet üstünlikleri hakda[Ne] ýazýarlar.

A4 I. ýazmak 2 : Bir zat üçin biriniň adyny spisoga goşmak.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] okuwçylaryn adyny[Kimi] ýazýar.

Ýazmak2

A1 I. ýazmak 3 : Düşäp goýmak, düşek atmak, düşemek.
II. ýazmak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Garýagdy aga[Kim] çadyryň işigine[Kime] brezent[Ne] ýazýar.

A2 I. ýazmak 2 : Ýaýradyp goýmak, pytradyp goýmak, ýaýratmak.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk çermelgi ýeňini düýürmelgi balagyny[Kim] ýazman, alaň samanyň üstüne çykyp garady.

A3 I. ýazmak 2 : Ýygyrdyny düzlemek, büzülen ýerini tekizlemek.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] galstugynyň ýygrylan ýerini[Kimi] ýazyp başlady.

A4 I. ýazmak 2 : Gatyny açmak, düýrümini ýazgyn hala öwürmek.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ganalaryny[Kimi] ýazýar.

A5 I. ýazmak 2 : Ökçe götermek, gaçmak.
II. ýazmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Gümmürdi çykan wagty men[Kim] arkanlygyma[Kime] ýazdym.

Ýazmak3[ýa:zmak]

A1 I. ýazmak 1 : Bir zat ýerinden sypmak, çözülmek.

II. ýazmak→ [Kim]
Ör. Onuň köýneginiň iligi[Kim] ýazypdyr.

A2 I. ýazmak 1 : Ýerinden çykmak, döwülmek.
II. ýazmak→ [Kim]
Ör. Ondan soň ol nädip: -- Oňurgam[Kim] ýazdy-la! -- diýip gygyrmasyn.

A3 I. ýazmak 2 : Başka ýana sowulmak, başga tarapa öwrülmek.
II. ýazmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ondan soň gürrüň[Kim] başga tarapa[Kime] ýazdy. Oýnuň soňunyň çyna ýazýanyndan seniň habaryň ýokmy?

A4 I. ýazmak 3 : Bagdan boşamak, daňydan sypmak.
II. ýazmak→ [Kim], [Kimi], [Kimden]
Ör. Ol[Kim] dänydan[Kimden] ýükü[Kimi] ýazýar.

Ýegdeklemek

A1 I. ýegdeklemek 1 : Çalt ädimläp ýöremek, ýelk-elk edip çalt ýöräp gitmek, ýegdeneklemek.
II. ýegdeklemek→ [Kim]
Ör. Aşyr ýalta seredende, Aýna[Kim] ýegdekládi, onuň gelýendigini gördi.

Ýegşermek

A1 I. ýegşermek 1 : Garrylyk zerarly bil bükülmek, egilmek.
II. ýegşermek→ [Kim]
Ör. Onda-da eşek, gitmän, (ol)[Kim] ýegşerip duranyndan soň, ol dişini gakarly gyjap, bat alyp gelip, eşegiň böwrüne çokaýly aýagy bilen depýärdi.

A2 I. ýegşermek 1 : Agyr zat göterip ýapyrylmak, egilmek, ýegşerilmek.
II. ýegşermek→ [Kim]
Ör. Sebediň agramyna ýaşajyk hammal[Kim] ýegşerdi.

A3 I. ýegşermek 1 : (Göçme manyda) Jepa, jebir, sütem zerarly hor düşmek, güýç-kuwwatdan aýrylmak, asgynlamak.
II. ýegşermek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ony açlyk agramy basyp, ýegşerdi, soň Maýsa ýapyşmakdan başga çäresi galmandy.

Ýekelemek

A1 I. ýekelemek 2 : Gür gögeren ekinleriň käerlerinden goparyp seýrek etmek, selçeňlemek, selçeň etmek.
II. ýekelemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] gowaçalary[Kimi] ýekeleýärdiler.

Ýekesiremek

A1 I. ýekesiremek 1 : Özüňi ýeke duýmak, ýalňyz galyp ýüregiň gysmak, darykmak.
II. ýekesiremek→ [Kim]
Ör. Belki hem wolostnoý[Kim] ýekesireýändir?

Ýekirmek

A1 I. ýekirmek 2 : Birini ýaman görmek, ýigrenmek.
II. ýekirmek→ [Kim],[Kimi]
Ör. Artyk, olar[Kim] meni[Kimi] ozaldan hem ýekirip ýörler. Gulluhan häzir meni hem ýekirýär.

Ýeldirgemek

A1 I. ýeldirgemek 1 : Birneme akylyň üýtgemek, akylyňdan azaşmak.
II. ýeldirgemek→ [Kim]
Ör. Ol pahyr[Kim] ýeldirgäýdimikä?

Ýelejiremek

A1 I. ýelejiremek 1 : Açyk howada gezmelemek, açyk howa çykyp seleňlemek.
II. ýelejiremek→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Has hem gowy bolar ýaly, ýelejiräp geleris-dä!

A2 I. ýelejiremek 2 : Şemal kakyp durmak, ýel çalmak.
II. ýelejiremek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] çaganyn bolýan otagyny[Kimi] ýelejiredi.

Ýeleklemek

A1 I. ýeleklemek 1: Ýelek bilen örtülmek, ýelek çykarmak.
II. ýeleklemek→ [Kim]
Ör. Guşuň çagajyklary[Kim] ýelekläp başlapdyr.

Ýelimlemek

A1 I. ýelimlemek 2 : Ýelim çalmak.
II. ýelimlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Çat açan ýerini[Kimi] ýelimlemek.

Ýelinlemek

A1 I. ýelinlemek 1 : Ýelni gozgamak, ýelnine süýt inmek, guzlajak wagty ýakynlaşmak.
II. ýelinlemek→ [Kim]
Ör. Sygrymyz[Kim] ýelinläpdir.

Ýelinselemek

A1 I. ýelinselemek 2 : Ýelne ýelinse geýdirmek.

II. ýelinselemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] sagylýan geçileri[Kimi] ýelinseledi.

Ýeljiklemek

A1 I. ýeljiklemek : köpürjiklemek
II. ýeljiklemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Bajak guýýan ýeri köpükläp gaýnap, Ýeljikleýär edil çogýan süýt ýaly.

Ýelkildemek

A1 I. ýelkildemek 1 : Çalt hereket edip ýöremek, gaty-gaty ädimläp ýöremek.
II. ýelkildemek→ [Kim]
Ör. Manat ýasaýanyň ogly[Kim] bolanymda-da, şundan artyk pul sowup bilmerin -- diýip, köçeden-köçe ýelkildeýärmi-ýelkildäýer!

Ýellenmek

A1 I. ýellenmek 1 : Ýel alyp çişmek, ýel almak, pökgermek.
II. ýellenmek→ [Kim]
Ör. Gije uklamanlygy zerarly gözleri[Kim] ýellendi, gurady.

Ýelmemek

A1 I. ýelmemek 3 : Ýelim çalyp ýelmeşdirmek, ýelim çalyp ýapyşdyrmak, ýelimläp tutdurmak.
II. ýelmemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Olar)[Kim] Haty[Kimi] wokzalyň görnükli ýerlerine[Kime], zawodyň binalaryna[Kime] ýelmediler.

A2 I. ýelmemek 2 : (Göçme manyda) Güpledip goýbermek, bat bilen urmak.
II. ýelmemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] kellesine[Kime] ýelmedi.

Ýelpemek

A1 I. ýelpemek 2 : Ýelpewajy ýa-da başga bir zady iki baka bulap ýel çaldyrmak, şemallandyrmak, ýelikdirmek.
II. ýelpemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Giň jaýyň gapysyndan ätledik welin, salkyn howa[Kim] ýüzümizi[Kimi] ýelpedi.

Ýelpeselemek

A1 I. ýelpeselemek 2 : Ýeliň güýjüne galgamak, pasyrdamak.
II. ýelpeselemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şemal[Kim] başyndaky ýaglygy[Kimi] ýelpeselendi.

Ýemirmek

A1 I. ýemirmek 2 : Bir zady majartmak, ýemşertmek, ýapbaşdyrmak.

II. ýemirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bedräni[Kimi] ýemirmek

A2 I. ýemirmek 2 : Bir zadyň gyrasyny, erňegini ýykmak gätmek, döwmek.
II. ýemirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Käsäniň erňegini[Kimi] ýemirmek.

Ýempemek
A1 I. ýempemek 1 : Bir aýagy göteribräk basyp keýtiklemek, keýtikläp ýöremek.
II. ýempemek→ [Kim]
Ör. Ony başdan-aýak gözden geçirdi we (ol)[Kim] ýempäp ugrady.

Ýemrilmek
A1 I. ýemrilmek 1 : Içine majaryp epilmek; içine, iç tarapyna çökmek, ýemrik bolmak, ýemşermek, epilmek.
II. ýemşerilmek→ [Kim]
Ör. Semawaryň turbasynyň agzy[Kim] ýemrilipdi.

A2 I. ýemrilmek 1 : Gyrasy ýykylmak, erňegi gädilmek, oburylmak.
II. ýemşerilmek→ [Kim]
Ör. Gala[Kim] ýemşerilipdir.

Ýençmek
A1 I. ýençmek 2 : Pugta urmak, mazaly saýgylamak, ýençgilemek.
II. ýençmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] maşgalamy yzymda taşlap, talaňçylyk etmege, garyplary[Kimi] ýençmäge, gan dökmäge gelemok.

A2 I. ýençmek 2 : Çekiçlemek, sozmak, çekiç bilen urmak (metal hakynda).
II. ýençmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Demri[Kimi] ýenjip sozmak.

Ýeňlemek
A1 I. ýeňlemek 1 : Agramy kemelmek, agramy azalmak.
II. ýeňlemek→ [Kim]
Ör. Agaç[Kim] gurap ýeňlemek.

A2 I. ýeňlemek 1 : Aňsatlaşmak, sadalaşmak, ýönekeýleşmek.
II. ýeňlemek→ [Kim]
Ör. Ýagdaý[Kim] ýeňläp başlady.

A3 I. ýeňlemek 1 : (Göçme manyda) Ýeňilkellelik edip başlamak, salykatsyz bolup başlamak, suwjuklamak, göterilmek.
II. ýeňlemek→ [Kim]

Ör. Maýsa ejäniň kiçi gyzy Täzegül[Kim] şu günler gaty ýeňläpdir.

A4 I. ýeňlemek 1 : (Göçme manyda) Köşeşmek, ynjalmak, rahatlanmak.
II. ýeňlemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Şa bütin gazabyny döküp, biraz ýeňlepdi.

A5 I. ýeňlemek 1 : (Göçme manyda) Gutarara ýakyn gelmek, azalmak.
II. ýeňlemek→ [Kim]
Ör. Gyrkym[Kim] nädýä, ýeňleýämi? Aňyrsy iki günlük işimiz galdy.

A6 I. ýeňlemek 1: (Göçme manyda) Ruhlanmak, dogumlanmak, ruhuň göterilmek.
II. ýeňlemek→ [Kim]
Ör. Onuň agyr göwresi[Kim] ýeňläpdi.

Ýeňlenmek

A1 I. ýeňlenmek 2 : Geýimiň ýeňine goluňy sokup geýmek, ýeňe sokup geýmek.
II. ýeňlenmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Onuň eli saralgy bolansoň, (ol)[Kim] köýnegini[Kimi] ýeňlenip bilmän, ýakasyndan boýnuny çykaryp otyrdy.

Ýeňmek

A1 I. ýeňmek 2 : Uruşda, söweşde üstün çykmak.
II. ýeňmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Biz)[Kim] Watançylyk urşunda faşizmi[Kimi] ýeňdik.

A2 I. ýeňmek 2 : Bir zat ugrundaky göreşde üstünlik gazanmak.
II. ýeňmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kynçylygy[Kimi] ýeňmek üçin, Tutanýerli bolgun, inim!

A3 I. ýeňmek 2 : Göreşde, ýaryşda we ş. m. garşydaşyňdan üstün çykmak.
II. ýeňmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaryşda[Kimde] ýeňmek.

Ýepbeklemek

A1 I. ýepbeklemek 2 : El bilen ýuwaşja tapbyldatmak, urmak (ýaş çaga hakda).
II. ýepbeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ejesi[Kim] çagany[Kimi] ýepbekläp uklatdy.

A2 I. ýepbeklemek 2 : Bir zadyň üstüni, ýüzüni el ýa-da başga zat bilen ýuwaşja urup tekizlemek, rejelemek.
II. ýepbeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kakam[Kim] üýşürilgi gumy[Kimi] ýepbekledi. Täze edilen gum sekiniň üstüş ýepbeklemek.

A3 I. ýepbeklemek 2 : (Göçme manyda) Birini pugta urmak, ýençmek.
II. ýepbeklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Ony[Kimi] mazalyja ýepbekläpdirler.

Ýepberilmek

A1 I. ýepberilmek 1 : Biliňi büküp, ýapyrylyp oturmak, eplenip oturmak.
II. ýepberilmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ýepberilip oturdu.

Ýepbeşmek

A1 I. ýepbeşmek 1 : Urlup, gysylyp, basylyp myjarmak, berk zada degip epilmek, ýepbeşik bolmak, ýapbaşmak, ýemşermek.
II. ýepbeşmek→ [Kim]
Ör. Telpegi[Kim] ýepbeşdi.

Ýerlemek

A1 I. ýerlemek 2 : Täze ýerde ýaşamaklyga öwrenişmek, öwrenişip gitmek, uýgunlaşmak.
II. ýerlemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Öwez[Kim] bu ýerde[Kimde] kän ýerlemedi.

A2 I. ýerlemek 2 : Saklanmak, eglenmek.
II. ýerlemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Myhmalar[Kim] bizde[Kimde] ýerledi.

Ýerleşmek

A1 I. ýerleşmek 2 : Bir zadyň içine jaýlaşmak, sygmak.
II. ýerleşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ýyglan gawunlaryň hemmesi[Kim] araba[Kime] ýerleşer.

A2 I. ýerleşmek 2 : Girmek, kabul edilmek, göterilmek (işe, okuwa).
II. ýerleşmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Biziň herimiz[Kim] bir işe[Kime] ýerleşdik.

A3 I. ýerleşmek 1 : Sarp bolmak, harç edilmek.
II. ýerleşmek→ [Kim]
Ör. Norma boýunça alnan harytlaryň hemmesi[Kim] ýerleşdi.

A4 I. ýerleşmek 2 : Belli bir ýerde, territoriýada bolmak.
II.ýerleşmek→ [Kim],[Kimde]
Ör. Türkmen döwlet uniwersiteti[Kim] Aşgabat şäherinde[Kimde] ýerleşýär.

A5 I. ýerleşmek 1 : Mäkäm ornaşmak, jaýly oturmak.
II. ýerleşmek→ [Kim]

Ör. Pökgi aýbogdaşyny gurup, (ol)[Kim] kemally ýerleşmänkä, Mämmetweli hojam peýda boldy.

A6 I. ýerleşmek 1 : (Göçme manyda) Durmuşa çykmak, äre barmak.
II. ýerleşmek→ [Kim]
Ör. Ýetişen gyz[Kim] ýerleşdi.

Ýeserlenmek

A1 I. ýeserlenmek 1 : Mekir, hilegär bolup, köpbilmişlik edip başlamak.
II. ýeserlenmek→ [Kim]
Ör. Adam[Kim] ýeserlenipdir.

A2 I. ýeserlenmek 1 : Pähimli bolmak, dogumly bolmak, dogumlanmak, başarnykly bolmak.
II. ýeserlenmek→ [Kim]
Ör. Bä, Artyk, sen[Kim] ýeserlenipsiň-aýt!

Ýetdirmek

A I. ýetdirmek 2 : Ylgawda, ýaryşda ýaryşdaşyňy yzyňdan ýetirmek, deňleşmegine mümkinçilik bermek, yzyndan ýetirmek.
II. ýetdirmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Pellehana golaýlanynda, yzyndan[Kimden] ýetdirdi.

A2 I. ýetdirmek 1 : (Göçme manyda) Garyp düşmek, lüt galmak.
II. ýetdirmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] ýetdiripdir.

A3 I. ýetdirmek 1 : (Göçme manyda) Garrylyk zerarly kuwwatdan düşmek, lagşamak.
II. ýetdirmek→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Üzük, durluk tapjak bolup ýetdirdik.

Ýeteňkirlemek

A1 I. ýeteňkirlemek 2 : Ýetmäge sähelçe galmak, ýetip barmak, ýetibermek.
II. ýeteňkirlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Galanyň orta biline[Kime] ýeteňkirledi.

Ýetimsiremek[ýeti:msiremek]

A1 I. ýetimsiremek 1 : Ýetimligi duýup başlamak; ýetim bolan bolmak.
II. ýetimsiremek→ [Kim]
Ör. Ballynyň dört ýaşly gyzy[Kim] ýetimsiräpdi.

Ýetirmek

A1 I. ýetirmek 3 : Aradaşlykdaky bir zada uzadyp degirmek, galtaşdyrmak.
II. ýetirmek→ [Kim], [Kimi], [Kime]

Ör. Gül astynda oturgyçda oturdy, (ol)[Kim] bukjaly hatyna[Kime] elin[Kimi] ýetirdi.

A2 I. ýetirmek 2 : Alyp barmak, eltmek, gowşurmak.
II. ýetirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] alyp barýan ýüklerini[Kimi] wagtynda ýetirdiler.

A3 I. ýetirmek 2 : Ýeterlik etmek, deňine eltmek.
II. ýetirmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Senagaty uruşdan ozalky derejesine[Kime] ýetirmek we ondan-da geçirmek ugrundaky hormatly işe sowet adamlarynyň hemmesi bir adam ýaly bolup girişdi.

A4 I. ýetirmek 2 : (Göçme manyda) Habar bermek, duýdurmak, aýtmak.
II. ýetirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Onuň şu ýerde aýdanlaryny[Kimi] serhede ýetirmek ýeterlik.

Ýetişmek1
A1 I. ýetişmek 1 : Ösüp kemala gelmek, hasyla durmak, bişmek.
II. ýetişmek→ [Kim]
Ör. Nahar[Kim] ýetişipdir.

A2 I. ýetişmek 1 : Kämillik ýaşyna ýetmek, ösüp ulalmak, jahyl çykmak.
II. ýetişmek→ [Kim]
Ör. Nursoltanyň gyzy[Kim] ýetişýärdi, ol köpden bäri aňlaýardy.

Ýetişmek2
A1 I. ýetişmek 2 : Geçilýän sapaklary ýeterlikli özleşdirmek, ýetişik gazanmak, talaba laýyk özleşdirmek (okuw hakda).
II. ýetişmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Ol[Kim] sapaklaryna[Kime] gowy ýetişýär.

A2 I. ýetişmek 2 : Wagtynda barmak, gijä galman barmak.
II. ýetişmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Okuwa[Kime] ýetişjek bolup ylgap gitdim.

A3 I. ýetişmek 2 : Ýetişikli bolmak, öz wagtynda häzir bolmak, wagtynda taýýar etmek.
II. ýetişmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sapýorlar[Kim] ol wagtda ýollary[Kimi] bejerip ýetişerdi.

Ýetmek
A1 I. ýetmek 2 : Öňden gidip barýan ýa-da gaçyp barýan bilen deňleşmek.
II. ýetmek→ [Kim], [Kimden]

Ör. (Ol)[Kim] Aýlaryň şatlygna bilbil heň etdi, şol wagt ýeňseden[Kimden] bir göwre ýetdi.

A2 I. ýetmek 2 : Bir ýere barmak, belli bir ýere baryp ýetişmek.
II. ýetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Towşan[Kim] bolsa, şol gaçyşyna bir gür jeňňellige[Kime] ýetip, ýapraklaryň aşagynda gizlenip, özüni bilmän köp ýatypdyr.

A3 I. ýetmek 2 : Paý düşmek, belli bir mukdarda berilmek.
II. ýetmek→ [Kim], [Kimden]
Ör. Bu[Kim] öten agşamky oljadan[Kimden] ýetdi.

A4 I. ýetmek 1 : Ýeterlik bolmak, geregiçe bolmak.
II. ýetmek→ [Kim]
Ör. Ýer gyt däl welin, hany suw[Kim] ýetýärmi?

A5 I. ýetmek 2 : Almak, edinmek, gazanmak.
II. ýetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Bu zatlara[Kime] ýetmek üçin diňe işlemek gerekdigine ol düşünýärdi.

A6 I. ýetmek 2 : Biriniň ýa-da bir zadyň täsiri geçmek, güýçli täsir etmek, sebäp bolmak.
II. ýetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Durdynyň ajy sözi[Kim] Artyga[Kime] kemsiz ýetdi.

A7 I. ýetmek 2 : Uzynlyk ölçegi boýunça belli bir möçbere deň bolmak.
II. ýetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Hažžygyň uzynlygy[Kim] metr ýaryma[Kime] ýetýär.

A8 I. ýetmek 2 : Ýaşy, wagty, möhleti belli bir çene barmak.
II. ýetmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Türkmenistan[Kim] ýetdi on bäş ýaşyna[Kime].

Ýigdelmek

A1 I. ýigdelmek 1 : Ýigit bolup görünmek, ýaş görünmek.
II. ýigdelmek→ [Kim]
Ör. Onuň sag-aman gelendigine begenjinden birnäçe ýaş[Kim] ýigdeldi.

A2 I. ýigdelmek 1 : (Göçme manyda) Daýanmak, kuwwatlanmak.
II. ýigdelmek→ [Kim]
Ör. Garry göwre[Kim] ýamaşgandan ýigdeldi.

Ýigrenmek

A1 I. ýigrenmek 1 : Ýigrenji görmek, erbet görmek, ýaman görmek, nepis görmek.
II. ýigrenmek→ [Kim]
Ör. Onuň özüni ulymsy tutuşyny Sapar[Kim] içinden ýigrendi.

Ýirmek

A1 I. ýirmek 2 : Gyrasyny dilip ýyrtmak, ýirik etmek, dilmek.
II. ýirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] täzeje köwşüniň apgyrdyny[Kimi] ýiripdir.

Ýitelmek

A1 I. ýitelmek 1 : Çalnyp ýiti bolmak, kesgir bolmak, ötgür bolmak.
II. ýitelmek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Päki gaty ýitelipdir.

A2 I. ýitelmek 1 : (Göçme manyda) Dünýägaraýşy artmak, düşünjesi, pähimi giňelmek.
II. ýitelmek→ [Kim]
Ör. Çary[Kim] öňküsinden ýitelipdir.

Ýitigsilenmek

A1 I. ýitigsilenmek 1 : Barha ýitip barmak, barha ujypsyzlanmak, gitdigiçe azalmak, gitdigiçe öçügsi bolup görünmek.
II. ýitigsilenmek→ [Kim]
Ör. Asmanyň ýüzi agarýardy, kölegeler[Kim] ýitigsilenýärdi, ýapraklar güne garaşyp titreşýärdi.

Ýitirmek

A1 I. ýitirmek 2 : Bir zady ýogaltmak, gaçyrmak.
II. ýitirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Men)[Kim] Çakgymy[Kimi] ýitirdim.

A2 I. ýitirmek 2 : Zyýan çekmek, zelel görmek.
II. ýitirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Sen[Kim] bütin bir ýylyňy[Kimi] ýitirdiň.

A3 I. ýitirmek 2 : Güýjüňi ýoklamak, ölüm-ýitime sezewar bolmak.
II. ýitirmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Iňlisler[Kim] şol söweşe goşulan güýçleriniň segsen prosentini[Kimi] ýitirdiler.

Ýitmek

A1 I. ýitmek 1 : Gaçyp ýogalmak, gaçyp galmak, gürüm-jürüm bolmak.
II. ýitmek→ [Kim]
Ör. Meniň pyçagym[Kim] ýitipdir.

A2 I. ýitmek 1 : Azaşyp başga ýere düşmek, azaşmak.
II. ýitmek→ [Kim]
Ör. Guma oduna gidençagalaryň biri[Kim] ýitipdir.

A3 I. ýitmek 1 : Görünmez bolmak, bozulmak, öçmek.
II. ýitmek→ [Kim]
Ör. Ol çylgamlar[Kim] gitdikçe inçelip ahyrsoňy çölde ýitip gidýär.

Ýogalmak[ýo:galmak]

A1 I. ýogalmak 1 : Ýok bolup gitmek, ýok bolmak, ýitirim bolmak; ýitmek.
II. ýoğalmak→ [Kim]
Ör. Wizantiýa imperiýasynda-da gul eýeçilikli gurluş[Kim] kem-kemden ýogalyp ugrapdyr.

A2 I. ýogalmak 1 : (Göçme manyda) Aradan çykmak, wepat bolmak, ölmek.
II. ýoğalmak→ [Kim]
Ör. Onuň üç ogly goşundady. Şolaryň biri[Kim] eýýäm uruşda ýogalypdy.

Ýognamak

A1 I. ýognamak 1 : Ýogyn bolmak, düýbi, göwrümi ulalmak.
II. ýognamak→ [Kim]
Ör. Çynar[Kim] hem günde iki esse ýognapdyr.

A2 I. ýognamak 1 : Semremek.
II. ýognamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] dynçlyk zerarly ýognapdyr.

Ýokarlanmak

A1 I. ýokarlanmak 1 : Ýokary galmak, beýgelmek, asmana göterilmek.
II. ýokarlanmak→ [Kim]
Ör. Samolýot[Kim] barha ýokarlanýar.

A2 I. ýokarlanmak 1 : Öňki derejesinden artyp başlamak, köpelmek, galmak.
II. ýokarlanmak→ [Kim]
Ör. Ekin meýdanlarynyň girdeji berijiligi[Kim] ýokarlanýar.

A3 I. ýokarlanmak 1 : Möwç almak, güýjemek.
II. ýokarlanmak→ [Kim]
Ör. Halkymyzyň halýagdaýy[Kim] ýokarlanýar.

A4 I. ýokarlanmak 1 : Gowulanmak, oňatlanmak.
II. ýokarlanmak→ [Kim]
Ör. İlatyň maddy hal-ýagdaýy[Kim] ýokarlaýar.

Ýoklamak[ýo:klamak]

A1 I. ýoklamak 2 : Birini ýa-da bir zady ýat etmek, ýatlamak, küýsemek.
II. ýoklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Gyrat[Kim] Göroglyny[Kimi] ýoklap bir kişňedi.

A2 I. ýoklamak : Ýok etmek, ýitirmek.
II. ýoklamak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Zadyny[Kimi] ýoklady.

A3 I. ýoklamak 2 : Sarp etmek, harçlamak.
II. ýoklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Alan depderleriňi[Kimi] nirä ýokladyň?

A4 I. ýoklamak 2 : Ýoguna ýanmak, öldürmek.
II. ýoklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Gyzylhany[Kimi] tutmaly ýa-da ýoklamaly.

Ýokmak

A1 I. ýokmak 2 : Bir zatda yz, tegmilt galmak, ýokuşmak.
II. ýokmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Geýime[Kime] çyrşak[Kim] ýokupdur, ony arassalamak kyn däl, emma ýürege ýapyşan posy saplarlyk derman ýok.

A2 I. ýokmak 2 : Ýokanç kesel ýokuşmak.
II. ýokmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Munyň kel bolupdyr, gijilewük keseli[Kim] oňa[Kime] ýokupdyr.

A3 I. ýokmak 2 : Ýokumly bolmak, ýaramak.
II. ýokmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Miwe suwy[Kim] maňa[Kime] ýokýar.

A4 I. ýokmak 2 : Täsir etmek, sözüň ötmek.
II. ýokmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Biznäçe «gel» diýip sargaýarys, biziň sözümiziň biri[Kim] hem oňa[Kime] ýokanok.

Ýollamak[ýo:llamak]

A1 I. ýollamak 3 : Birini ýa-da bir zady bir ýere ibermek, ugratmak.
II. ýollamak→ [Kim], [Ne], [Kime]
Ör. Doganyň[Kim] ýollapdy saňa[Kime] bir sowgat[Ne].

Ýolmak

A1 I. ýolmak 2 : Bir zady sogrup ýa-da üzüp aýyrmak, almak.
II. ýolmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Aýsoltan[Kim] öz göwsüne galtaşyp duran gowaçanyň bir ýapragyny[Kimi] ýoldy.

A2 I. ýolmak 2 : Çekip, dartyp üzmek, gyrmak.
II. ýolmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýüpi[Kimi] ýolmak.

A3 I. ýolmak 2 : Ütmek.
II. ýolmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Deriniň ýüňüni[Kimi] ýolmak.

A4 I. ýolmak 2 : Arasyny kesmek, bölmek.
II. ýolmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Okalyp duran leksiýany[Kimi] ýoldy-da, sorag bermäge başlady.

A5 I. ýolmak 3 : (Göçme manyda) Aldap almak, ýonmak.
II. ýolmak→ [Kim], [Ne], [Kimden]
Ör. Men[Kim] ondan[Kimden] on müň manat[Ne] ýoldum.

Ýolmalamak

A1 I. ýolmalamak 2 : Ýolup-ýolup aýyrmak, çekişdirip ýolmak.
II. ýolmalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] towugyn ýeleklerini[Kimi] ýolmalady.

A2 I. ýolmalamak 2 : (Göçme manyda) Birini erjellik bilen dalamak, dyrnaçaklamak.
II. ýolmalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] oglanlyk döwründe biri-birlerini[Kimi] ýolmalady.

Ýolukmak

A1 I. ýolukmak 2 : Duçar bolmak, sataşmak, duşmak, uçramak.
II. ýolukmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Bilmeýän sen[Kim] muňa[Kime] nireden ýolukdyň?

Ýonmak[ýo:nmak]

A1 I. ýonmak 2 : Rende ýa-da beýleki ýonujy esbaplar bilen bir zadyň ýüzünden ýuka gatlagyny aýyrmak, tekizlemek, ýylmamak, rendelemek.
II. ýonmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Şu stanokda iňňen çylşyrymly we uly detallary[Kimi] hem aňsatlyk bilen ýonmak bolýar.

A2 I. ýonmak 3 : (Göçme manyda) Birinden bir zady hile bilen aldap almak.
II. ýonmak→ [Kim], [Ne], [Kimden]
Ör. (Ol)[Kim] Göroglydan[Kimden] bir zat[Ne] ýonup bolmazmyka?

Ýoňlamak

A1 I. ýoňlamak 1 : Ýaramazlyk tapynmak, dümewlemek.
II. ýoňlamak→ [Kim]
Ör. Çyplak geýnen adam[Kim] ýoňlapdyr.

Ýorgalamak

A1 I. ýorgalamak 1 : Ýorgasyna gitmek, ýorga gezeri bilen gitmek.
II. ýorgalamak→ [Kim]
Ör. Dor alaşa[Kim] käkilik ýaly ýorgalap barýar.

Ýormak1

A1 I. ýormak 2 : Düýşi kesgitlemek, düşündirmek, ýorgudyny aýtmak.
II. ýormak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Artyk demini dürsänden soň, öz ýanyndan düýşüni[Kimi] ýordy.

A2 I. ýormak 2 : Hasap etmek, hasaplamak, bir zatdan görmek.
II. ýormak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ekzamenden geçip bilmänini[Kimi] Artyk ýok zatlara ýordy.

Ýortmak

A1 I. ýortmak 1 : Ylgap gitmek, ýüwürmek, çalt ýöremek.
II. ýortmak→ [Kim]
Ör. Arap at[Kim] meýdanda ýortar, Goç ýigidiň rysky artar.

Ýoýmak

A1 I. ýoýmak 2 : Zaýalamak, haraplamak, bozmak, üýtgetmek, erbetleşdirmek.
II. ýoýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dünýäden göwni geçginlik, näumytlyk alamaty[Kim] onuň keşbini[Kimi] ýoýýardy.

A2 I. ýoýmak 2 : Nädogry beýan etmek, galplaşdyrmak.
II. ýoýmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Taryhy[Kimi] ýoýmak bolmaz.

Ýozulmak

A1 I. ýozulmak 1 : Esremekligi galmak, esremeklik döwri tamamlanmak (erkek hakda).
II. ýozulmak→ [Kim]
Ör. Erkek[Kim] ýozulypdyr.

Ýönelmek[ýö:nelmek]

A1 I. ýönelmek 2 : Bir tarapa ugramak, bir ugra gitmek, bir ugra ýöremek.
II. ýönelmek→ [Kim], [Kime]

Ör. Halnazar[Kim] oňa gulak asman sakgalyny sypap, öz öýüne[Kime] ýöneldi.

Ýöňkemek

A1 I. ýöňkemek 2 : Garalyk ýapmak, töhmet etmek.
II. ýöňkemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Men[Kim] şol beýannamalary[Kimi] günäkärleýänlere[Kime] ýöňkeýärdim.

Ýöremek

A1 I. ýöremek 1 : Endigan ädim ädip hereket etmek, ýol geçmek.
II. ýöremek→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] her wagt burunlaryny açyp, hemişekileri ýaly parahat ýöreýär.

A2 I. ýöremek 1 : Herekete gelmek, işläp başlamak, işlemek.
II. ýöremek→ [Kim]
Ör. Otly[Kim] ýuwaş- ýuwaşdan ýöräp ugrady.

A3 I. ýöremek 1 : Görkezilen ugur, düzgün boýunça hereket etmek.
II. ýöremek→ [Kim]
Ör. (Biz)[Kim] Seniň bellän ýoluň bilen düz ýöräp, Watnmyzy gülüstana öwürdik.

A4 I. ýöremek 2 : (Göçme manyda) Organizme güýçli täsir edip ýaýramak.
II. ýöremek→ [Kim], [Kime]
Ör. Halk arasynda: -- Içýanyň zäheri[Kim] sary adama[Kime] gaty ýöreýär -- diýilýär.

Ýörmemek[ýö:rmemek]

A1 I. ýörmemek 2 :Matanyň gyrasyny üstaşyr sanjyp tikmek, gapjap tikmek.
II. ýörmemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýorganyn gyrasyny[Kimi] ýörmedi.

Ýöwsellemek

A1 I. ýöwsellemek 1 : Özüniň günäkärdigini, pikirniň nädogrudygyny bilip gowşap başlamak, öz pikirinden dänip başlamak.
II. ýöwsellemek→ [Kim]
Ör. Pökgi[Kim] wala ýöwselledi.

A2 I. ýöwsellemek 1 : Azalyp başlamak, azalyp gidişip, dargaşyp başlamak, saýpallamak.
II. ýöwsellemek→ [Kim]
Ör. Bazaryň märekesi[Kim] birneme ýöwsellepdir.

Ýugurmak

A1 I. ýugurmak 2 : Bir zady basyp, gysyp, garjaşdyryp, owkalap ýumşak massa öwürmek, ýumşak etmek.
II. ýugurmak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Hamyr[Ne] ýugurýar.

Ýukalmak[ýu:kalmak]
A1 I. ýukalmak 1 : Ýuka bolmak, ýukalyk görnüşine öwrülmek.
II. ýukalmak→ [Kim]
Ör. Ýapragyň bir çeti[Kim] papiros kagyzy ýaly ýukalypdyr.

Ýumalanmak
A1 I. ýumalanmak 1 : Togalanmak, togalanyp gitmek, tigirlenmek, öz badyna agdarylyp gitmek.
II. ýumalanmak→ [Kim]
Ör. Ojagaz tomzak ýaljak ýören trolleýbusalar[Kim] ýumalanypdy.

Ýumjuklatmak
A1 I. ýumjuklatmak 2 : Ýumup kiçeltmek, çiňerilip seretmek.
II. ýumjuklatmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] aňyrdan gele-gelmäne çukanak gözlerini[Kimi] ýumjukladyp, Kiçigula çiňňerildi.

Ýumlukmak
A1 I. ýumlukmak 2 : Bir tarapa gitmek, ugramak, ýüzüň ugruna gitmek, bir tarapa eňmek.
II. ýumlukmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Aljyraňňylyk bilen gapaýa[Kime] ýumlukdy.

Ýummak
A1 I. ýummak 2 : Açyk bir zady ýapmak, sebşirmek; epmek.
II. ýummak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] gözlerini[Kimi] ýumdy.

Ýumralmak
A1 I. ýumralmak 1 : Çiş görnüşinde togolagrak bolup durmak, ýumry bolmak, pökgermek.
II. ýumralmak→ [Kim]
Ör. Onuň barmaklary[Kim] ýumraldy, näzik sapagy birsydyrgyn towlady.

Ýumruklamak
A1 I. ýumruklamak 2 : Birini ýa-da bir zady ýumruk bilen urmak, ýumruk indermek, ýençmek.
II. ýumruklamak→ [Kim], [Kimi]
Ör.Annatuwak birdenkä ot ýapyşan ýaly gyzdy-da, (ol)[Kim] stoly[Kimi] ýumruklady.

Ýumrulmak

A1 I. ýumrulmak 1 : Döwlüp ýykylmak, aşaklygyna çöken bolmak, weýran bolmak, bozulmak.
II. ýumrulmak→ [Kim]
Ör. Şol galalar[Kim] ýumrulsa, Bela bary dep boljak.

Ýumşamak

A1 I. ýumşamak 1 : Ýeňillik bilen gysylýan, basylýan bolmak, çeýe, maýyşgak, süýngüç bolmak.
II. ýumşamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Birnäçe wagtdan soň ýumşady.

A2 I. ýumşamak 1 : Ýakymly, mylaýym, ýuwaş bolmak.
II. ýumşamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] örän ýumşapdyr.

A3 I. ýumşamak 1 : Köşeşmek, diňmek.
II. ýumşamak→ [Kim]
Ör. Gülsüm[Kim] biraz ýumşasa-da, Kürt Ahmede gyýyk göz bilen bakdy.

Ýumulmak

A1 I. ýumulmak 1 : Ýumuk görnüşde bolmak, ýapylmak, gysylmak.
II. ýumulmak→ [Kim]
Ör. Agzy açylyp, ruhy öçüp, kem-kem ýumuldy gözi[Kim].

Ýumurmak

A1 I. ýumurmak 2 : Ýykmak, weýran etmek, aşaklygyna, iç tarapyna ýykmak, çökertmek, dargatmak, harabaçylyga öwürmek.
II. ýumurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Dogry, öý talaňçylar[Kim] hem öýüni rehimsiz talap, nebir gözel jaýlary[Kimi] ýumurypdyrlar.

A2 I. ýumurmak 2 : (Göçme manyda) Ýykmak, weýran etmek, agdarmak, dargatmak, ýok etmek.
II. ýumurmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Könäni[Kimi] ýumurdy bu güçli halkym[Kim].

Ýumurtgalamak

A1 I. ýumurtgalamak 1 : Ýumurtga guzlamak.
II. ýumurtgalamak→ [Kim]
Ör. Bu guş[Kim] çölde beýik bir agajy başynda höwürtge ýasap ýumurtgalapdyr.

Ýumuşdyrmak

A1 I. ýumuşdyrmak 2 : Açyk bir zadyýapyşdyrmak, epleşdirmek, bir uçdan ýumup başlamak.
II. ýumuşdyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Bu gürrüňlerden soň köşeşen Pökgen[Kim] barmaklaryny[Kimi] ýumuşdyrdy, açyşdyrdy, hasaplady-da razylyk berdi.

Ýuwaşamak

A1 I. ýuwaşamak 1 : Peselmek, kemelmek, ynjalmak, köşeşmek, gowşamak.
II. ýuwaşamak→ [Kim]
Ör. Aldym-berdime salyp duran ýel[Kim] ýuwaşady.

Ýuwdunmak

A1 I. ýuwdunmak 1 : Ýuwutmak duýgusy bilen bokurdak muskullaryny hereketlendirmek.
II. ýuwdunmak→ [Kim]
Ör. Aýsoltan[Kim] mertlik bilen ýuwdundy.

Ýuwmak

A1 I. uwmak 2 : Hapany, kiri suw bilen arassalamak, suw bilen tämizlemek, aýyrmak.
II. ýuwmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] elini[Kimi] ýuwdu.

A2 I. ýuwmak 2 : (Göçme manyda) Aýyrmak, aklamak, günäden çykmak günäsiz etmek, günäsiz bolmak.
II. ýuwmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýalnyşlyk diýen bolup sen[Kim] ony[Kimi] ýuwjak bolma!

A3 I. ýuwmak 2 : (Gepleşik dili) Biriniň durmuşynda oňatlyk tarapa bolan üýtgeşmäni bellemek, ýoldaşlyk ýygnanşygyny, oturyşlygyny gurnamak.
II. ýuwmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] utan maşynyny[Kimi] ýuwdy.

Ýuwmarlamak

A1 I. ýuwmarlamak 2 : Günäsiz etjek bolup çalyşdyrmak, günäniň üstüni ýapmak, aýybyň üstüni basdyrmak, aklajak bolmak.
II. ýuwmarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Kemçiliklerini[Kimi] ýuwmarlajak bolup çalyşmaýarys.

Ýuwutmak

A1 I. ýuwutmak 2 : Bokurdak muskullarynyň hereketi bilen bir zady gyzylödekden geçirmek.
II. ýuwutmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şonuň üçin ol[Kim] agzyna salan nanyny[Kimi] kynlyk bilen ýuwutdy.

Ýüklemek

A1 I. ýüklemek 3 : Bir zada ýük urmak, ýük basmak.
II. ýüklemek→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Ol[Kim] iki sany mähnet meşigi[Kimi] eşege[Kime] ýükledi.

A2 I. ýüklemek 3 : (Göçme manyda) Birine bir zady ýerine ýetirmegi tabşyrmak, bir zady etmäge borçly etmek.
II. ýüklemek→ [Kim], [Kime], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. (Olar)[Kim] Meniň öňki işimiň üstüne[Kime] wagtlaýyn ýene bir iş{Ne} ýüklediler.

Ýüksünmek

A1 I. ýüksünmek 2 : Agyr görmek, ýük bilmek, kyn görmek.
II. ýüksünmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] seni[Kimi] ýüksündimmi?

Ýülmemek

A1 I. ýülmemek 2 : Ýüzüni gyrdap ýylmamak, ýülmenek etmek, taýpy etmek.
II. ýülmemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Bir bölejik almazy[Kimi] ýülmäp otyr hemişe.

Ýüwürmek

A1 I. ýüwürmek 1 : ylgamak
II. ýüwürmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] alys ýerden ýüwrüp gelen ýaly, sojap-sojap demini aldy.

Ýüwürtmek

A1 I. ýüwürtmek 2 : Dokamak üçin erşi gerip, dokma taýýarlamak.
II. ýüwürtmek→ [Kim], [Ne]
Ör. (Ol)[Kim] Nusga üçin saýlap baglaryň gülün, dalanyň astynda dokma[Ne] ýüwürtdi.

Ýüzlenmek

A1 I. ýüzlenmek 2 : Bir tarapa ugramak, bir tarapa ýönelmek, bir tarapa gitmek, bir ugra hereket etmek.
II. ýüzlenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. Şol wagt gyrkymçylar[Kim] hem şu günki gyrkymyny gutaryp, teläre[Kime] ýüzlendiler.

A2 I. ýüzlenmek 2 : Birine ýa-da köpçülige ýüz tutmak, hemmeleriň pikirini özüňe çekýän söz aýtmak, çagyryş bilen ýüz tutmak.
II. ýüzlenmek→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Şol ondan soň garnizon naçalnigine[Kime] ýüzlendi.

Ýüzleşmek

A1 I. ýüzleşmek 2 : (Ýuridik termin) Dawagäriň bilen ýüzbe-ýüz bolup meseläni çözmek, ýüzbe-ýüz bolup dawany çözmek.
II. ýüzleşmek→ [Kim], [Kimle]
Ör. Men[Kim] onuň ýaly aýal bilen[Kimle] ýüzleşmek islemeýärin.

Ýüzmek1

A1 I. ýüzmek 1 : Batman saklanyp bilmek, eliň, aýagyň we ş. m kömegi bilen suwuň ýüzünde hereket etmek.
II. ýüzmek→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] suwda gowy ýüzýär.

A2 I. ýüzmek 2 : Suwuň ýüzi bilen gitmek, suwuň ýüzünde hereket etmek
II. ýüzmek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Derýanyň ýüzünde[Kimde] ýelkenli gämiler, ýelkensiz gaýyklar[Kim] ýüzýärdi.

Ýüzmek2

A1 I. ýüzmek 2 : Malyň derisini eliňi sokup, sokup aýyrmak, soýmak, hamyny sypyrmak.
II. ýüzmek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ata[Kim] sygryň hamyny[Kimi] ýüzdü.

Ýygalmak

A1 I. ýygalmak 1 : Arasy ýakynlaşmak, biri -- birine golaý bolmak ýygy bolmak, gürelmek.
II. ýygalmak→ [Kim]
Ör. Hatar aralary[Kim] barha ýygalýar.

A2 I. ýygalmak 1 : Ýygy -- ýygydan bolup durmak, tizleşmek.
II. ýygalmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Ana, ýene atyldy barha ýygalýar.

Ýygjamlamak

A1 I. ýygjamlamak 1 : Bir ýere, bir zada golaýlamak, ýakynlamak.
II. ýygjamlamak→ [Kim]
Ör. Atlaryň arasy[Kim] ýygjamlady

A2 I. ýygjamlamak 1 : Çaltlaşmak, tiz -- tizden bolup geçmek.
II. ýygjamlamak→ [Kim]
Ör. Tolkunyşýan bulutlar çaknyşyp, yzly-yzyna ýyldyrym çakyp, gögün gürlemesi[Kim] ýene ýygjamlady.

Ýygmak

A1 I. ýygmak 2 : Hasylyny almak, hasylyny ýygnamak, tirmek.
II. ýygmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Kolhozçylary[Kim] gawunlary[Kimi] ýygdy.

A2 I. ýygmak 2 : Orup ýygnamak, ormak.
II. ýygmak→ [Kim], [Ne]
Ör. Üç sany gyz[Kim] ot[Ne] ýygýar.

Ýygnamak

A1 I. ýygnamak 2 : Hasylyny ýygyp almak, hasylyny toplamak.
II. ýygnamak→ [Kim], [Ne]
Ör. (Biz)[Kim] Häzir bugdaý[Ne] ýygnaýarys.

A2 I. ýygnamak 3 : Gizläp goýmak, ýygşyrmak.
II. ýygnamak→ [Kim], [Kimi], [Kimde]
Ör. (Sen)[Kim] Me, muny[Kimi] öňki ýerinde[Kimde] ýygna-da goý!

A3 I. ýygnamak 2 : Bir ýere jemlemek, bir ýere üýşürmek, toplamak.
II. ýygnamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] tire başlyklaryny[Kimi] ýygnap, her kimden soraşdyrdy.

A4 I. ýygnamak 2 : Ýygym almak, ýygymy alyp toplamak.
II. ýygnamak→ [Kim], {Ne}Tamamlayıcı
Ör. Hawa, men[Kim] Eziz hanyň atlylary üçin hüşür-zekat{Ne} ýygnaýan.

A5 I. ýygnamak 3 : Hossarlyk edip idetmek, eklemek, seretmek maksady bilen öz ýanyňa almak, alyp göz -- gulak bolmak.
II. ýygnamak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Atamyň uly agasy[Kim] bizi[Kimi] ýygnady ýanyna[Kime].

Ýygrykmak

A1 I. ýygrykmak 1 : Utanjaňlyk etmek, utanjyramak, çekinmek, uýalmak.
II. ýygrykmak→ [Kim]
Ör. Gyzym bilen tanyş boluň -- diýmegi ol[Kim] gaty ýygrykdyrdy.

A2 I. ýygrykmak 1 : Gorka durmak, gorka hereket etmek.
II. ýygrykmak→ [Kim]
Ör. Durdymyrat[Kim] ýygrykdy, özüniň reňkini ak tam edip, derrew geldi.

Ýygşyrmak

A1 I. ýygşyrmak 2 : Bir zady ýygnap goýmak, hiç kim almaz ýaly bir ýerde ýaşyryp goýmak.
II. ýygşyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] kitaby[Kimi] ýygşyrypdyr.

Ýygylanmak

A1 I. ýygylanmak 1 : Arasy ýakynlaşmak, arasy golaý bolmak, ýygy bolmak.

II. ýygylanmak→ [Kim]
Ör. Çeper höwesjeňleriň saýlawçylaryň arasynda çykyşy[Kim] ýygylandy.

Ýygyrjyklaşmak

A1 I. ýygyrjyklaşmak 1 : Hoşal bolup gülümsireşmek, çala ýylgyryşmak.
II. ýygyrjyklaşmak→ [Kim]
Ör. Çagalar[Kim] ýylgyrjaklaşyp durdular.

Ýygyrmak

A1 I. ýygyrmak 2 : Ýygyrt-ýygyrt etmek, epin tutdurmak, epin-epin etmek, epmek.
II. ýygyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Sen)[Kim] Köýnegiňi[Kimi] beýdip ýygyrmasana!

A2 I. ýygyrmak 2 : Büzüp bir ýere getirmek, büzüp kiçeltmek, gowurmak.
II. ýygyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Telpegiň etegini[Kimi] ýygyrmak

A3 I. ýygyrmak 2 : Bir zat sebäpli düýrülmek.
II. ýygyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] ýalaňaç aýaklaryny[Kimi] ýygryp, göm-gök, porsy sadyr suwuň içinde ýatyrdy.

A4 I. ýygyrmak 2 :Ýetip, golaýlap barmak, golaýlaşmak.
II .ýygyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Keýikler gaçýar maşyn[Kim] arany[Kimi] ýygyrýar.

Ýykmak

A1 I. ýykmak 2 : Weýran etmek, berbat etmek, ýumurmak.
II. ýykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Köne haýatlary[Kimi] ýykyp, dökün hökmünde ýer dökýärler.

A2 I. ýykmak 2 : Ýeňmek, üstün çykmak (göreşde we ş. m.).
II. ýykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ejizräk bir ýigit egninden ýapyşanda, ol[Kim] ony[Kimi] silterläp ýykdy-da, ökje göterdi.

A3 I. ýykmak 2 : Höküm sürmeginden mahrum etmek, häkimiýet başyndan agdarmak.
II. ýykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Halk[Kim] patyşaýy[Kimi] ýykypdyr.

A4 I. ýykmak 2 : Dik duran halyndan gyşardyp, ýere ýaplamak.
II. ýykmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Agşamky güýçli ýel[Kim] bir näçe agaçlary[Kimi] ýykypdyr.

A5 I. ýykmak 3 : Bir zadyň içine gaçyrmak, bir zadyň içine düşürmek.
II. ýykmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Men[Kim] pili[Kimi] bir çuň guýa[Kime] ýykaryn.

Ýykyrdamak
A1 I. ýykyrdamak 1 : (Gep. dili) Ýykyr-ýykyr edip gülmek, ýykyrdyly gülmek.
II. ýykyrdamak→ [Kim]
Ör. Gyzjagyzlar[Kim] ýykyrdap gülüşdiler.

Ýylamak
A1 I. ýylamak 1 : Çala gyzmak, ýyly geçmek.
II. ýylamak→ [Kim]
Ör. Bugun emele gelmeginiň sebäbi suw[Kim] ýylady.

A2 I. ýylamak 1 : Temperatura ýokary galyp başlamak.
II. ýylamak→ [Kim]
Ör. Howa[Kim] ýylap başlady.

Ýyldyramak
A1 I. ýyldyramak 1 : Ýyldyr -- ýyldyr etmek, ýylpyldyly şöhle salmak, ýalpyldap öwşün atmak.
II. ýyldyramak→ [Kim]
Ör. Görünýän ýyldyzlar[Kim] Wagtal wagtal ýyldyrap nam nyşan galmady.

Ýylgyrjaklamak
A1 I. ýylgyrjaklamak 1 : Hoşal bolup gülümsiremek, çala ýylgyrmak.
II. ýylgyrjaklamak→ [Kim]
Ör. Tilki[Kim] hem guýrugy bir kemsiz iýip bolup ýylgyrajaklaýar.

Ýylgyrmak
A1 I. ýylgyrmak 1 : Sessiz gülmek, gülümsiremek.
II. ýylgyrmak→ [Kim]
Ör. Poltoraskiý[Kim] ygtyýarsyz ýylgyrdy.

Ýylmamak
A1 I. ýylmamak 2 : Zadyň ýüzüniň büdür -- jüdür ýerini gyrdap ýonup ýylmanak etmek, endigan tekizlemek.
II. ýylmamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Tagtalary[Kimi] ýylmaýardy ussaň ýiti rendesi[Kim].

Ýylpyldamak
A1 I. ýylpyldamak 1 : Ýyldyrap şöhle saçmak, ýyldyramak, ýylp-ýylp edip şöhlelenmek, akjaryp görünmek.
II. ýylpyldamak→ [Kim]

Ör. Hanalar[Kim]-da kümüş ýaly ýylpyldap, mähir bilen bakýar.

Ýylynmak

A1 I. ýylynmak 1 : Üşäniňde öz bedeniňi gyzdyrmak, normal ýagdaýa gelmek, çoýunmak.
II. ýylynmak→ [Kim]
Ör. Gäl, Aknabat ejäniň tamyny göreýin hem (men)[Kim] ýylnyp gideýin -- diýip sowuldy.

Ýyrtmak

A1 I. ýyrtmak 2 : Ýyrtyk hala getirmek, dilmek, jyrmak.
II. ýyrtmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Wepa[Kim] bukjany[Kimi] ýyrtyp, içinden haty çykaryp, eline aldy.

A2 I. ýyrtmak 2 : Dilip ýaralamak, çyzmak.
II. ýyrtmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Elimi[Kimi] agaç[Kim] ýyrtdy.

-Y

Ygşyldamak

A1 I. ygşyldamak 1 : Ygşyldyly ses çykmak, ygşyldyly seslenmek.
II. ygşyldamak→ [Kim]
Ör. Bugdaý[Kim] şemala ygşyldaýardy.

Ykjamak[y:kjamak]

A1 I. ykjamak 1 : Galgamak, öwüsmek, ýelkildemek, yranmak, ýelpemek.
II. ykjamak→ [Kim]
Ör. Günüň altyn saçynyň tylla torlary[Kim] ykjaýardy.

A2 I. ykjamak 1 : Bikar entäp ýörmek, biderek gezmek, söw-söw syryp ýörmek.
II. ykjamak→ [Kim]
Ör. (Sen)[Kim] Eýläk beýläk ykjamany indi azalt!

Ykjamlamak

A1 I. ykjamlamak 2 : Ykjam etmek, taýyn edip goýmak, taýýarlamak, tijemek.
II. ykjamlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] galoşyny[Kimi] ykjamlap, Pälwan aganyň oturan tarapyna seretdi.

Yklamak[y:klamak]

A1 I. yklamak 1 : Ýelden sowa durmak, ýelden gizlenmek, özüňi yk ýere çekmek.
II. yklamak→ [Kim]

Ör.Howanyň sowuklygyna garaman, ýene küştçüler[Kim] diwary yklap, özleriniň hemişeki gyzgalaňly oýunlaryny oýnaýardylar.

Ykmak[y:kmak]

A1 I. ykmak 2 : Galgamak, gaýmalamak, ýelpildemek.
II. ykmak→ [Kim], [Kimde]
Ör. Asmanda[Kimde] bölejik bulutlar[Kim] ygýardy.

A2 I. ykmak 2 : Biderek entäp ýörmek, söw-söw syryp ýörmek.
II. ykmak→ [Kim], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gum gapdala sowlup, uzyn ädikleri bilen iki baka[Kime] ykdy.

Ykryklamak

A1 I. ykryklamak 1 : Ykryk keseli bilen kesellemek (ösümlikler hakda).
II. ykryklamak→ [Kim]
Ör. Medeni ösümlikler[Kim] ykryklapdyr.

Ykyrdamak

A1 I. ykyrdamak 2 : Ykyrdyly ses çykmak, ykyrdyly seslenmek.
II. ykyrdamak→ [Kim]
Ör. Aýazly howada doň gar[Kim] aýak astynda ykyrdady.

Ylalaşmak[yla:laşmak]

A1 I. ylalaşmak 2 : Biriniň pikirine goşulmak, biriniň pikiri bilen razylaşmak.
II. Ylalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Olar[Kim] biri-birleri bilen[Kim] ylalaşypdyrlar.

A2 I. ylalaşmak 2 : Bir mesele boýunça ylalaşyga gelmek, ýaraşyk etmek, barlyşmak.
II. ylalaşmak→ [Kim], [Kimle]
Ör. Nika ýaşyna ýeten zenan bilen erkek kişi[Kim] biri-bilen[Kimle] ylalaşyp, nikalaşmaga hem maşgala gurmaga haky bardyr (TTS).

Ylgamak

A1 I. ylgamak 2 : Ylgaw etmek, ýüwürmek, çapmak.
II. ylgamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Oglanjyklar[Kim] awlarynyň yzyndan[Kimden] ylgadylar.

Ylhamlanmak

A1 I. ylhamlanmak 2 : Ylham almak, hyjuwlanmak, joşmak.
II. ylhamlanmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Duýgy düşünjeleri uly hem-de şol adamlar[Kim] päk idealdan[Kimden] ylhamlanyp, göýä bir desse, bir özen ýaly, haýsy wagtda birleşenleriniň parhyny bilmeýärdiler.

Ymsynmak
A1 I. ymsynmak 2 : Hantama bolmak, tamakin bolmak.
II. ymsynmak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Sen[Kim] bir zatdan[Kimden] ymsynyp, basyk bolupsyň.

Ymtylmak
A1 I. ymtylmak 1 : Bir zatdan tamakin bolmak, bir zada hantama bolmak, göz dikmek.
II. ymtylmak→ [Kim]
Ör. Gyzjagaz[Kim] köpden bäri öýüň gapdalynda ymtylyp, kersenli süýdüň yzyna düşüp gaýtdy.

A2 I. ymtylmak 2 : Bir zady göz öňünde tutmak, maksat edinmek, çalyşmak.
II. ymtylmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Biz[Kim] öz merkezimiz Aşgabady[Kimi] öňküden-de gözelräk gurmaga ymtylýarys.

Ymyzganmak
A1 I. ymyzganmak 1 : Azajyk uklap turmak, irkilmek.
II. ymyzganmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Komandir köp pikirden soň, ýaňy ymyzganan eken.

Ynanmak
A1 I. ynanmak 2 : Ynam etmek, ynanç bildirmek.
II. ynanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Ine, bu dogry, men[Kim] muňa[Kime] ynanýaryn!

A2 I. ynanmak 2 : Bir zadyň amala aşjagyna bil baglamak, arkaýyn bolmak, göz ýetirmek.
II. ynanmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Onuň pagta planyny ilkinji bolup doldurjagyna[Kime] men[Kim] hem ynanýaryn.

Ynjalmak[y:njalmak]
A1 I. ynjalmak 1 : Agyrydan, degen zarbadan rahatlanmak, köşeşmek.
II. ynjalmak→ [Kim]
Ör. Syrkaw[Kim] ynjaldy (TTS).

A2 I. ynjalmak 1 : Birinden ýa-da bir zatdan arkaýyn bolmak, biri ýa-da bir zat barada alada, ünji etmezlik.
II. ynjalmak→ [Kim]
Ör. Birden ýagtylanyp ünjüli ýüzi, Ýatdy howsalasy, ynjaldy özi[Kim].

Ynjalyksyzlanmak[y:njalyksyzlanmak]

A1 I. ynjalyksyzlanmak 1 : Howasalaly ýagdaýda bolmak, bir zady ünji edinmek, ynjalyksyz halda bolmak, aladalanmak.
II. ynjalyksyzlanmak→ [Kim]
Ör. Mähri[Kim] ynjalyksyzlanyp: Ol nähili betbagtçylyk? Näme boldy? diýip sorady.

Ynjamak

A1 I. ynjamak 2 : Birinden göwün almak, degilmek.
II. ynjamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Ol ýol boýy uzak oýlanany üçin, bütin pikiri garyşyp, kimden[Kimden] ynjaýardy, kime igenýänini-de düşünmeýärdi, diňe özünde bir närazylyk duýýardy.

A2 I. ynjamak 1 : Harap bolup başlamak, yslanyp başlamak, zaýalanmak (et, gök önümler hakda).
II. ynjamak→ [Kim]
Ör. Seniň etiň[Kim] ynjapdyr.

A3 I. ynjamak 1 : Horluk görmek, azap çekmek, jebir, sütem çekmek.
II. ynjamak→ [Kim]
Ör. Siňek[Kim] hem ynjady.

Yňdarmak

A1 I. yňdarmak 2 : Bir gapdala zady ýykyp dökmek, eňtermek ikinji bir gaba guýmak.
II. yňdarmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] bilmezlikde grafindäki suwy[Kimi] yňdardy.

A2 I. yňdarmak 2 : Bir zada ynandyrmak, yrmak.
II. yňdarmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Mama[Kim] Umsagüliň sözüne[Kime] bütinleý yňdardy.

A3 I. yňdarmak 3 : Bir tarapa, sürmek, haýdamak.
II. yňdarmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. (Ol)[Kim] Gulaýym hem gylyjyny syryp, gyraty[Kimi] onuň üstüne[Kime] yňdardy.

Yňňyldamak

A1 I. yňňyldamak 1 : Närazyçylyk, nägilelik bildirmek.
II. yňňyldamak→ [Kim]
Ör. Zinaida[Kim] gorkansyran bolup yňňyldady (Otly Ýürekler, Sabına Wurmbrand,Aşgabat,2010, s.131).

Yňranmak

A1 I. yňranmak 1 : Agyry, näsaglyk we ş. m. zerarly zaryn seslenmek.

II. yňranmak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Jaý ýerinden degen okuň awusyna zaryn-zaryn yňrandy.

A2 I. yňranmak 1 : Bozlaýan ýaly ýuwaş seslenmek (düýe barada).
II. yňranmak→ *[kim] tamamlayıcı*
Ör. Guýynyň ýolunda köşekli gök düýe{Kim} yňranýardy.

Yralamak
A1 I. yralamak 2 : Birini ýa-da bir zady eýläk beýläk, çalaja itelemek, hereket etdirmek, silkelemek, ýaýkamak.
II. yralamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Şowlaýan şemal[Kim] çölüň çöplerini[Kimi] yralap, pürlerdäki garlary çalaja eleýärdi.

Yramak
A1 I. yramak 2 : Birini ýa-da bir zady silkeläp gymyldatmak, eýläk-beýläk itelemek, ýaýkamak.
II. yramak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýuwaşja ösýän şemal[Kim] tokaýyň köp ýaşan mähnet agaçlaryny[Kimi] çalaja yraýar, pür-pudaklaryny silteýär.

Yraňkyrlamak
A1 I. yraňkyrlamak 2 : Yrmaga, razy etmäge golaýlamak, «yrdym» diýen ýaly edip goýmak.
II. yraňkyrlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kömek aga[Kim] bolsa aýaly bilen gepleşip, ony[Kimi] ahyrsoňy yraňkyrlady.

Yrgyldamak
A1 I. yrgyldamak 1: Iki ýana çala gymyldamak, ýuwaşja hereket etmek, yraşmak.
II. yrgyldamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Edil ýadaw ýaly çala yrgyldap, Barýar köne bilen ýüzüni sallap.

Yrmak
A1 I. yrmak 2 : Birini bir zada ynandyryp razy etmek, boýun etmek, öz tarapyňa çekmek.
II. yrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Men[Kim] gyza sala salaýyn, hem özüni[Kimi] yrjak bolaýyn.

Yrsaramak[yrsa:ramak]
A1 I. yrsaramak 1 : Bir zatdan bahana aramak, igenmek.
II. yrsaramak→ [Kim]
Ör. Olar[Kim] gele-gelmäne yrsararlar.

Ysgamak[y:sgamak]

A1 I. ysgamak 2 : Ysyny almak üçin burundan dem almak.

II. ysgamak→ [Kim], [Kimi]

Ör. (Ol)[Kim] Bu nahary[Kimi] ysga, ysy barmy (TTS)?

Ysgynsyzlanmak

A1 I. ysgynsyzlanmak 1 : Güýçden düşmek, gurbatyň gaçmak, gowşamak, kuwwatsyzlanmak.

II. ysgynsyzlanmak→ [Kim]

Ör. Gyzzyrmanyň wagtal-wagtal gaýtalanyp tutmagynyň netijesinde çagalar[Kim] hor we igli bolup, ysgynsyzlanyp ösýärler.

Yslanmak[y:slanmak]

A1 I. yslanmak 1 : Zaýalanmak, dymjykmak we ş. m. zerarly ýakymsyz ys çykmak, ys bermek, kükemek.

II. yslanmak→ [Kim]

Ör. Et[Kim] yslanypdyr.

Ysmak

A1 I. ysmak 1 : Hereket etmäge, gymyldatmaga ukyby bolmak.

II. ysmak→ [Kim]

Ör. Gepläp bilmesem nädersiň, asyl agzym[Kim] ysanok!

Ysnyşmak

A1 I. ysnyşmak 2 : Biri-birine öwrenişdirmek, biri-birine ýakyn ýürekdeş bolmak, dostlaşmak.

II. ysnyşmak→ [Kim], [Kimle]

Ör. Men[Kim] onuň bilen[Kimle] ysnyşdym, oňa özümiň kitaply taryhymy sözläp berdim.

Yssylamak

A1 I. yssylamak 1 : Yssynyň täsirini duýmak, yssy zerarly gyzmak.

II. yssylamak→ [Kim]

Ör. Daňa golaý demigip ukudan oýandym, bilmedim, näme üçin, men[Kim] gaty yssylaýaryn, demim gelmejek bolýar.

Ysyrganmak[y:syrganmak]

A1 I. ysyrganmak 2 : Ys alyp agtarmak, ysyny duýmak, ysgamak.

II. ysyrganmak→ [Kim], [Kimi]

Ör. Ýaňyrak botlan düýe[Kim] köşegini[Kimi] ysyrganyp, abşarypdur.

A2 I. ysyrganmak 2 : (Göçme manyda) Bir zat barada syr biljek bolmak, ysyrynjak bolmak.

II. ysyrganmak→ [Kim], [Kime]

Ör. Olar[Kim] Sowet häkimiýetine[Kime] zyyan bermek üçin ysyrganmakdan çekinmeýärdiler.

Yşnaklanmak

A1 I. yşnaklanmak 1 : Açylmak, ýagtylmak (ýüz, göz, keşp barada).
II. yşnaklanmak→ *{kim}tamamlayıcı*
Ör. Çaňjaran ýadaw ýüzi{Kim} yşnaklandy.

Yşyklamak

A1 I. yşyklamak 1 : Birine ýa-da bir zada ogrynça, yşgalaňdan we ş. m. seretmek.
II. yşyklamak→ [Kim]
Ör. Nury[Kim] kümä girip yşyklaýardy.

Yşyklandyrmak

A1 I. yşyklandyrmak 2 : Ýagtyltmak, şöhlelendirmek.
II. yşyklandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Lageri[Kim] elektrik çyralary[Kimi] yşyklandyrýar.

Ytygsamak

A1 I. ytygsamak 1 : Horluk çekmek, kynçylyga duçar, sergan bolmak, horlanmak.
II. ytygsamak→ [Kim]
Ör. Ol Owganystandan geldim gelende, olaryň gatyrlary[Kim] ytygsamandy.

Yzarlamak[y:zarlamak]

A1 I. yzarlamak 2 : Bir zadyň yzy bilen ony agtarmak, yzyny ýitirmän tapjak bolmak, yzlamak.
II. yzarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Serhetçiler[Kim] bar güýçlerini gaýgyrman, duşmanyň yzyny[Kimi] yzarlaýardylar.

A2 I. yzarlamak 2 : Biriniň yzyna düşmek, birini aňtamak, nirede näme iş edýändigini bilmek, ýanamak.
II. yzarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Olar[Kim] oba baryp, demirgazyga bakan giden «myhmanyň» yzyny[Kimi] yzarlamalydyrlar.

A3 I. yzarlamak 2 : Bir zady barlamak, seredip, derňäp görmek.
II. yzarlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ryza[Kim] şa despotizminiň döremesini[Kimi] sahypa-sahypa yzarlap, ýadynda saklaýardy.

Yzlamak1

A1 I. yzlamak 1 : Eňremek, aglamak, zeýrenmek.
II. yzlamak→ [Kim]
Ör. Bu sese onuň aýallary, çagalary[Kim] yzlap howlynyň içine çykdylar.

Yzlamak2
A1 I. yzlamak 2 : yzarlamak
II. yzlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Kapitan[Kim] ol yzy[Kimi] sypdyrman yzlap ugrady.

-Z
Zabunlaşmak[zabu:nlaşmak]
A1 I. zabunlaşmak 1 : Zabunlygy artyp başlamak, rehimsizligi, zalymlygy güýjäp başlamak.
II. zabunlaşmak→ [Kim]
Ör. Eziz han[Kim] zabunlaşypdyr.

Zabyrdamak
A1 I. zabyrdamak 1 : Wazlap çalt hereket etmek, dazlap gitmek, örän çalasyn gitmek, zabyrdyly seslenmek.
II. zabyrdamak→ [Kim]
Ör. Agyr ýükli maşynlar[Kim] zabyrdap geçýärdiler.

A2 I. zabyrdamak 1 : (Göçme manyda) Agzy-agzyna ýetmän gürlemek, örän çalt geplemek, agzynyň ýetişip bildiginden geplemek.
II. zabyrdamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Zabyrdap gürrüň etmek.

Zagyrdamak
A1 I. zagyrdamak 1 : Gorkmak, üşemek we ş. m. zerarly titrekläp durmak, sandyrap durmak, saňňyldamak, zagyrdyklamak.
II. zagyrdamak→ [Kim]
Ör. Seniň sesiňi eşidende (ol)[Kim] zagyrdap dursa nädersiň!

Zaňňyrdamak
A1 I. zaňňyrdamak 1 : Zaňňyrdyly seslenmek, zaňňyrdyly ses çykarmak, zaňlamak.
II. zaňňyrdamak→ [Kim]
Ör. Asma sagat[Kim] zaňňyrdaýar.

Zarbykmak
A1 I. zarbykmak 1 : Zor görüp agyrmak, zor görüp azmak, agyrysy güýjemek.
II. zarbykmak→ [Kim]
Ör. Aýagym[Kim] zarbygypdyr.

Zarlamak[za:rlamak]

A1 I. zarlamak 1 : Ahy-zar çekmek, zar çekmek, nalyş edip aglamak.
II. zarlamak→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Göz ýaş döküp zarlady (TTS).

Zarňyldamak

A1 I. zarňyldamak 1 : Zarňyldyly ses çykarmak, zarňyldyly seslenmek.
II. zarňyldamak→ [Kim]
Ör. Diwardaky asma sagat[Kim] yzly-yzyna ýedi gezek, zarňyldady.

Zarplanmak

A1 I. zarplanmak 1 : Bady has artmak, barha güýjemek, batlanmak, galmak.
II. zarplanmak→ [Kim]
Ör. Başlygyň garyljyk ýogyn sesi[Kim] barha zarplandy.

Zarynlamak[za:rynlamak]

A1 I. zarynlamak 1 : Zaryn ses bilen zeý-renmek, nalyş edip aglamak, ahy-nala çekmek.
II. zarynlamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] öz ýanyndan: -- Artyk jan ýetiş! -- diýip zarynlady, garry[Kim] onuň syýyndan ýapyşyp zarynlady.

Zaýalamak[za:ýalamak]

A1 I. zaýalamak 2 : Harap etmek, harama çykarmak; yrýa etmek, isrip etmek.
II. zaýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ýagyş[Kim] dogrudan hem zor ýagýardy we ýollary[Kimi] zaýalapdy.

A2 I. zaýalamak 2 : Zyýan ýetirmek, hatardan çykarmak, bozmak, döwmek.
II. zaýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Olar)[Kim] Gullaryny zähmet gurallaryny[Kimi] zaýalaýardylar.

A3 I. zaýalamak 2 : Ýoldan çykarmak, azdyrmak (ahlak hakda).
II. zaýalamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Arak[Kim] ony[Kimi] gaty zaýalapdyr.

Zeňlemek

A1 I. zeňlemek 1 : Zeň baglamak, zeň tutmak, pos baglamak, poslamak.
II. zeňlemek→ [Kim]
Ör. Çörek[Kim] zeňlepdir (TTS).

A2 I. zeňlemek 2 : (Göçme manyda) Bir ýerde mejbury ýagdaýda uzak wagtlap bolmak zerarly lejiň çykmak.
II. zeňlemek→ [Kim], [Kimde]
Ör. Ençeler[Kim] türmede[Kimde] zeňledi çüýräp, maslygyn tozdurdy, ol itler süýräp.

Zerlemek

A1 I. zerlemek **2** : Zer çaýmak, zer bilen bejermek.
II. zerlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] stakany[Kimi] zerledi.

Zeýlemek

A1 I. zeýlemek **1** : Zeý çykmak, yzgar çykmak, yzgar çekmek, şorlamak.
II. zeýlemek→ [Kim]
Ör. Ýollaryň iki tarapy-da[Kim] zeýläp, ýüzi sorlap ýatan meýdanlyk ýa-da zeý suwundan ezýet çekip, saralyp oturan ekinçilik bolup gidýärdi.

Zeýrenmek

A1 I. zeýrenmek **2** : Bir zat barada razylaşmaýanlygyň nägilelik bilen bildirmek, nägilelik bilen geplemek, käýinmek.
II. zeýrenmek→ [Kim] ,[Kimden]
Ör.Ol[Kim] oglundan[Kimden] zeýrenyär (TTS).
.

Zäherlemek

A1 I. zäherlemek **2** : Bir zada zäher gatmak, awy goşmak, bir zady awulamak.
II. zäherlemek→ [Kim], [Kime]
Ör. Gaýta[Kim] ogluny urduň, atyny basyp aldyň, toýlaryna[Kime] zäherlediň.

A2 I. zäherlemek **2** : Zäher berip öldürmek, awulup öldürmek.
II. zäherlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] mör-möjegi[Kimi] zäherlemek.

A3 I. zäherlemek **2** : (Göçme manyda) Birine, bir zada erbet täsir etmek, ýaramaz yz galdyrmak, agzyny ajatmak.
II. zäherlemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ahyrynda nalaç galyp, Halnazarlara: -- Gelniňizi ýygnaň -- diýende, Aýna[Kim] : Maňa el degdi -- diýip, hem olary, hem eneligini[Kimi] zäherledi.

Zäklemek

A1 I. zäklemek **2** : Zäk atmak, zäk gatmak.
II. zäklemek→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] derini[Kimi] zäklemek

Ziňkidiklemek

A1 I. ziňkidiklemek **1** : Agsap ýöremek; leňkildäp hereket etmek, ziňk-ziňk edip çalt ýöremek, aýagyň aşagy ýaýly ýaly tiz ýöremek, bökjeklemek.
II. ziňkidiklemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Agsak aýagyny ýere degrip-göterip, ziňkildedi.

Ziňkildemek

A1 I. ziňkildemek **1** : Allaniçigsi tisginmek.

II. ziňkildemek→ [Kim]
Ör. (Ol)[Kim] Aniden ziňkildemek.

A2 I. ziňkildemek 1 : Birden tisginip gitmek, ziňk etmek.
II. ziňkildemek→ [Kim]
Ör. Pökgi[Kim] wala iňňe urlan ýaly ziňkildedi.

Zogdurylmak
A1 I. zogdurylmak 2 : Güýçli fontan urup, çogup çykmak, batly akmak, zarply guýulmak.
II. zogdurylmak→[Kim], [Kimden]
Ör. Gara tüsse[Kim] tamyň gapysyndan we äpişgelerinden[Kimden] zogdurylyp, bunkere dökülýärdi.

A2 I. zogdurylmak 1 : (Göçme manyda) Basa-bas bolup girmek ýa-da çykmak, köplük bolup itnişip girmek, çykmak.
II. zogdurylmak→ [Kim]
Ör. Märeke[Kim] zogdurylyp Kremle giripdir.

Zomamak[zo:mamak]
A1 I. zomamak 2 : Güýç bilen öňe omzamak, göwräňi öňe itip dyzamak, agram salmak.
II. zomamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Sen[Kim] nirä[Kime] zomaýarsıň?

A2 I. zomamak 2 : Zor salyp öňe süýşmek,sürünmek, öňe tarap hereket etmek.
II. zomamak→ [Kim], [Kime]
Ör. Duşman[Kim] aljak bolup,nebti, gallany, öňe[Kime] zomap, iýýär gyzgyn gülläni.

Zomparmak
A1 I. zomparmak 1 : Depesi çürelmek, zürrelmek, dik görünmek.
II. zomparmak→ [Kim]
Ör. Onuň telpeginiň depesi[Kim] zomparyp durdy.

Zompuldamak
A1 I. zompuldamak 2 : Bir zadyň içinden birden çykmak, birden peýda bolmak, zompa çykmak.
II. zompuldamak→ [Kim], [Kimden]
Ör. Suwa düşýän çagalar[Kim] birden suwa çümüp, suwdan[Kimden] zompuldaşyp çykýarlar.

Zoramak[zo:ramak]
A1 I. zoramak 1 : Güýçlenmek, zarplanmak, batlanmak.
II. zoramak→ [Kim]

Ör. Moskwadan ýüzlenipdir başlarmyz, Zaiom bilen işlermiz[Kim] gaty zorapdyr.

A2 I. zoramak 1 : Güýçli, kuwwatly bolmak, zor bolmak.
II. zoramak→ [Kim]
Ör. Ýagyş[Kim] hem zorýardy.

A3 I. zoramak 1 : Köpelmek, artmak, joşmak.
II. zoramak→ [Kim]
Ör. Derýanyň suwy[Kim] zoraýar.

Zorlamak[zo:rlamak]
A1 I. zorlamak 2 : Bir zady güýç bilen etdirmek, zorluk etmek, mejbur etmek.
II. zorlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Eziz han[Kim] aglatdy Tejen ilini, Urup, malyny[Kimi] zorlap, talap aldy.

A2 I. zorlamak 1 : Zorluk bilen namysyna degmek (aýal-gyzlar hakda).
II. zorlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] Gülendamy[Kimi] zorlapmyş.

Zowlamak
A1 I. zowlamak 1 : Ýogyn ses bilen zowwam çykmak, seslenmek.
II. zowlamak→ [Kim]
Ör. Onuň sesi[Kim] zowlap çykyar (TTS).

Zowzuldamak
A1 I. zowzuldamak 1 : Aýagyň bişen ýaly, oda-köze düşüp barmak, howsala düşmek, aladaly hereket etmek, ynjalyksyz ýagdaýda alňasamak, zowzanaklamak.
II. zowzuldamak→ [Kim]
Ör. Mawy Pökgi[Kim] walanyň hinini ýitiren alaka ýaly, iki baka zowzuldady.

Zömmermek
A1 I. zömmermek 1 : Ujy çürelip durmak, dik görünmek.
II. zömmermek→ [Kim]
Ör. Laýdan salnan ululy-kiçili howlular[Kim] kolhozyň bir çetinden beýleki çetine çenli zömmerip durýardylar.

Zörletmek
A1 I. zörletmek 1 : Möňňürip, ýognas ses bilen sokduryp aglamak, zorlatmak.
II. zörletmek→ [Kim]
Ör. Oglan nätjegini bilmän, ýüregine howsala düşüp, gözlerini mölertdi-de (ol)[Kim] zörledip başlady.

Zürrelmek

A1 I. zürrelmek ₁ : Bir ujy ýa-da depesi inçelip, çowlanyp gitmek, bir tarapy çürük bolmak, zomparmak.
II. zürrelmek→ [Kim]
Ör. Onuň başyndaki gara şlýapasy[Kim] zürrelipdur.

Zybyrdamak

A1 I. zybyrdamak 1 : Sesli çalt ýöremek, dazlap gitmek, dazyrdamak.
II. zybyrdamak→ [Kim]
Ör. Garaja öýüň gözeneginde guýlunyp ýatan ala ganjyk[Kim] ok ýaly zybyrdap geldi-de, ýabynyň guýrugyndan gabyr-gubur edip agyz saldy.

Zygyldamak[zy:gyldamak]

A1 I. zygyldamak 1 : Zyk-zyk edip seslenip durmak, zygyldyly ses çykarmak.
II. zygyldamak→ [Kim]
Ör. Şol apparaty eliňe alyp, gögümtil daşa ýakynlaşan badyňa, ol[Kim] zygyldap başlaýar.

Zygyrdyklamak

A1 I. zygyrdyklamak 1 : Bir ýere birsyhly çalt gatnamak, yzly-yzyna gatnap durmak, zygyr-zygyr gatnamak, çalt hereket etmek.
II. zygyrdyklamak→ [Kim]
Ör. Ol[Kim] sekiz-dokuz gezek zygyrdyklady.

Zymdyrylmak

A1 I. zymdyrylmak 1 : Okdurylyp gitmek, okdurylyp barmak.
II. zymdyrylmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Maşyn[Kim] depänyň üsti bilen günbatar tarapa[Kime] zymdyryldy.

Zynatlamak[zy:natlamak]

A1 I. zynatlamak 2 : Owadan görnüş bermek, serenjam berip bezemek, owadanlamak, görnüge getirmek.
II. zynatlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Ol[Kim] içerini[Kimi] zynatlamak (TTS).

Zynharlamak[zynha:rlamak]

A1 I. zynharlamak 2 : Bir zady haýyş edip tabşyrmak, sargyt etmek.
II. zynharlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Buýrugy[Kimi] zynharlap tabşyrmak üçin algynyň, almagynyň, gelginiň, gelmeginiň ulanylyşyna-da duş gelinýär (çevrimiçi: http://trdocs.org/docs/index -39237.html?page=31, 18.03.2015).

Zynjyrlamak

A1 I. zynjyrlamak 2 : Zynjyr bilen baglamak, zynjyr bilen daňmak, zynjyr salmak.

II. zynjyrlamak→ [Kim], [Kimi]
Ör. Adam[Kim] atyn aýagyny[Kimi] zynjyrlady.

Zyňmak

A1 I. zyňmak 3 : Zady uzaga düşürmek üçin batly taşlamak, dazyrdadyp goýbermek, oklamak.
II. zyňmak→ [Kim], [Kimi], [Kime]
Ör. Şol mahal oglanjyk[Kim] elindäki pökgüsini[Kimi] özlerine ýakynlaşyp barýan Mährä[Kime] zyňdy.

A2 I. zyňmak 1 : Harap bolmak, zaýalanmak ýa-da derde ýaramazlyk zerarly atyp goýbermek, aýryp taşlanmak, aýyrmak.
II. zyňmak→ [Kim]
Ör. Bu gün geler, erte geler bilen güllerine suw sepip, iki-üç günläp saklasa-da, (ol)[Kim] ahyry zyňmaly boldy.

A3 I. zyňmak 2 : Ýüz döndermek, unutmak, bes etmek, goýmak.
II. zyňmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýaltalygy[Kimi] zyňmak üçin kynçylygy ýeňmek üçin, tutanýerli bolgun, inim!

A4 I. zyňmak 2 : Batly towusmak, ýokary bökmek.
II. zyňmak→ [Kim], [Kime]
Ör. Aýagynyň astynyň ykjam däldigini syzan mes bir at[Kim] asmana[Kime] zyňdy-da, iki wagonyň arasyna düşüp, bir aýagyny döwdürip, germesatan asylyp galdy.

A5 I. zyňmak 2 : Ahyryna çenli ýetirmän goýmak, ahyryna çenli dowam etdirmän galdyrmak, eýgermän goýmak.
II. zyňmak→ [Kim], *{kimi}tamamlayıcı*
Ör. (Ol)[Kim] Akmaklyk edip okuwy{Kimi} zyňmak.

Zyrmyldamak

A1 I. zyrmyldamak 1 : Örän çalt ýöremek, ok ýaly gitmek; çalt hereket etmek.
II. zyrmyldamak→ [Kim]
Ör. Birdenkä onuň gulagyna ilen ses süňňüni gowşatdy, gyzgyn gan[Kim] damarlarynda zyrmyldap başlady.

Zyýansyzlandyrmak[zyýa:nsyzlandyrmak]

A1 I. zyýansyzlandyrmak 2 : Zyýan ýetirmek mümkinçiliginden aýyrmak, zelelsiz etmek, zelelsiz edip goýmak.
II. zyýansyzlandyrmak→ [Kim], [Kimi]
Ör. (Ol)[Kim] Ýere gömlen minalary[Kimi] zyýansyzlandyrmak.

IV. BÖLÜM İSTEME GÖRE TÜRKMEN TÜRKÇESİ FİİL SINIFLARI

4. 1. Mantıksal İstem Yapısı Bakımından Türkmen Türkçesi Fiil Sınıfları

Türkmen Türkçesinde fiiller mantıksal açıdan farklı istem sayılarına sahiptir. Ancak bir fiilin sabit tek bir mantıksal ya da sayısal istemi yoktur. Fiilin istem sayısı ifade ettiği sürecin tipine, dolayısıyla fiilin anlamına göre değişiklik gösterebilir. Türkmen Türkçesinde fiiller, ifade ettiği temel süreç tiplerine göre bir istemli fiiller, iki istemli fiiller ve üç istemli fiiller olarak sınıflandırılabilir. Türkmen Türkçesi fiillerinin ve anlam değişkelerinin mantıksal istem sınıfları şöyledir:

1. Bir İstemli Fiiller

Abadanlaşmak; A1
Abşanaklamak; A1
Abşarmak; A1
Açylmak; A1, A2, A3, A4, A5
Açynmak; A1
Agarmak; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Aglamak; A1
Aglamjyramak; A1, A2
Agralmak; A1, A2, A3, A4
Agsamak; A1, A2
Agyllamak; A1
Agynamak; A1
Agyp-dönmek; A1, A2
Agyrlaşmak; A1, A2
Agyrmak; A1
Agyzlanmak; A1
Ahlamak; A1
Ajamak; A1
Ajykmak; A1
Akdyrmak; A3
Akjarmak; A1, A2
Aktiwleşmek; A1
Akyllanmak; A1
Aladalanmak; A1
Alakjamak; A1
Alarmak; A1
Aljyramak; A1
Alňasamak; A1
Aňalmak; A1
Aňkamak; A1
Aňňyrmak; A1 A1
Aňsatlaşmak;A1
Aňtamak; A1
Ardynjyramak; A1
Argyşlamak; A1
Arkanlamak2; A1
Arkaýynlanmak; A1
Arlamak; A1, A2
Arryklamak; A1, A2
Artmak1; A1, A2
Artyksyramak; A1
Arzanlamak; A1
Asgynlamak;A1
Asgyrmak; A1
Aşaklamak; A1, A2
Aşgarlamak; A1
Aşmak; A2, A3
Atlanmak; A1, A2
Awamak; A1
Awuşamak; A1
Aýaklanmak; A1, A2, A3
Ayazlamak; A1
Aýdyňlaşmak; A1, A2
Aýlanmak; A1
Aýňalmak; A1, A2, A3
Aýnamak; A1
Aýrylmak; A1, A2, A7, A9
Azalmak; A1, A2
Azaplanmak; A1
Azarlamak; A1
Azaşmak; A2, A3
Azgyrylmak;A1
Azmak; A1, A2
Bagyrmak; A1, A2
Balkyldamak; A1

Barmak; A2
Baslykmak; A2
Basyrganmak; A1
Batgalanmak; A1
Batlanmak; A1, A2
Batmak; A1, A3, A4
Batyrlanmak; A1
Batyrsyramak; A1
Baýamak1; A1
Baýamak2; A1
Baýatmak1; A2
Baýnamak; A1
Bazarlamak; A1
Bazyrdamak; A1
Bälçiremek; A1
Bäsleşmek; A1
Begenmek; A1
Bekemek; A1
Berkemek; A1, A2
Beterlemek; A1, A2
Beýgelmek; A1, A2, A3
Beýtmek; A1
Bihaýalanmak; A1
Bileleşmek; A1
Bimazalanmak; A1, A2
Birahatlanmak; A1
Birikmek; A1
Bişişmek; A1,A2, A3
Bişmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Bitakatlanmak; A1
Bitaraplaşmak; A1
Bitişmek; A1, A2, A3
Bitmek; A1, A2, A3, A5
Bolamak; A1
Boldurmak; A2
Bolmak; A1
Bosmak; A1
Boşamak; A1, A2, A4, A5
Botlamak; A1
Boýnamak; A1, A2
Boýurdamak; A1
Boýurganmak; A1
Bozarmak; A1
Bozlamak; A1, A2
Bozulmak; A1, A2, A3, A4, A5
Bögürmek; A1, A2
Bökjeklemek; A1, A2
Börtmek; A1
Böwşeňlemek; A1
Bugarmak; A1
Bugjarmak; A1, A2
Bukdaklamak; A1, A2
Bulaşmak; A2, A3, A4, A5
Bulduramak; A1
Bulutlaşmak; A1
Burçaklamak; A1
Burjulamak1; A1
Burjulamak2; A1
Burugsamak; A1, A2
Burunlyklamak; A1
Butnamak; A1
Buýmak; A1
Buýralanmak; A1
Bükgüldemek; A1
Bürjeşmek; A1
Bürküldemek; A1
Bürüşmek; A1
Bygyrdamak; A1
Çabalanmak; A1, A2, A3
Çabramak; A1, A3, A4
Çagalamak; A1, A2
Çagşamak; A1, A2
Çagşyldamak; A1
Çakmak2; A1
Çaknyşmak; A1, A2, A3, A4
Çalarmak; A1, A2
Çaljarmak; A1
Çalykmak; A1
Çalyşmak; A2
Çaňamak; A1
Çaňjarmak; A1, A2
Çapgynlaşmak; A1
Çapmak1; A1
Çaslamak; A1
Çaşmak; A2, A3
Çatlamak; A1
Çatlaşmak; A1
Çatmak; A5
Çawmak; A1
Çaýkanmak; A1, A2, A3
Çaýsyramak; A1
Çaýşarmak; A1
Çaýşyklamak; A1
Çäklenmek; A1, A2
Çäşermek; A1, A2
Çekremek; A1

Çetinleşmek; A1
Çetleşmek; A1
Çetremek; A1, A2
Çigişmek; A1, A2
Çigreklemek; A1, A2
Çigremek; A1
Çikjermek; A2
Çilimleşmek; A1
Çilşirmek; A2
Çisňemek; A1
Çişmek; A1, A2, A4
Çogmak1; A1, A2
Çokjarmak;A1
Çolarmak; A1
Çommalmak; A1, A2
Çorlamak; A1
Çökmek; A1, A2, A4
Çöňňermek; A1
Çukuralmak; A1, A2
Çuňalmak; A1
Çüflemek;A1
Çüpremek; A1
Çürelmek; A1
Çürüşmek; A1
Çürüzziklemek; A1
Çüýremek; A1, A2, A3
Çybşyldamak; A1
Çydamak; A3
Çygjarma; A1
Çygşyldamak; A1
Çygylmak; A1
Çygyrmak; A1
Çykmak; A3, A6, A7, A9, A11
Çylpyklamak; A1
Çyngarmak; A1
Çyňkyrmak; A1
Çyňsamak; A1, A2
Çypdyrmak; A1
Çyrçyklamak; A1
Çyrlamak; A1
Çyrpynmak; A1, A2, A3
Çyrryldamak; A1
Çytawlaşmak; A1
Çytmak; A1
Dabanaklamak; A1
Dabaralanmak; A2, A3
Dabyramak; A1
Dadynmak; A1
Dagamak; A1, A2, A3, A4, A5
Dagdyramak ;A1
Dalaklamak ; A1
Daljygmak; A1
Dalmynmak; A1, A2
Damjalamak; A1, A2
Dammak; A1
Daralmak2; A1, A2, A4
Daramak2; A1
Darsyldamak; A1
Darykmak; A1
Daşmak; A1
Datlamak ; A1
Daýanmak1; A1
Daýyrdamak; A1
Dazlamak; A1, A2
Dazzarmak; A1
Däbşeneklemek; A1
Däliremek; A1, A2
Dänelemek; A1
Dänjiremek; A1
Degişmek; A3
Delmirmek; A1
Demikmek; A1
Demrikmek; A1
Depeşeklemek; A1
Depirjiklemek; A1
Depmek; A4
Depremek; A1
Derdinmek; A1
Derjikmek; A1
Derjiremek; A1
Derlemek; A1, A2, A3
Dertlemek; A1
Digirdemek; A1
Diglemek; A1
Dikanlamak; A1
Dikelmek; A2
Dikgermek; A1
Dikgirdemek; A1
Dikleşmek; A1
Dillenmek; A1
Dilleşmek; A1
Diňirgemek; A1
Diňmek; A1, A2
Direlmek1; A1, A2, A3
Doganlaşmak; A1
Dogmak; A1, A2

Dogralmak1; A1
Dogrulamak; A3
Dogumlanmak; A1
Dolmak; A2, A5
Dommarylmak; A1
Doňmak; A1, A2, A3, A4
Doýgunlaşmak; A1
Doýmak; A1, A2, A3
Dökmek; A6
Döllemek; A1, A2
Dömmek ; A1, A2
Döremek; A1, A2
Dumanlamak; A1, A2, A3
Durguşmak; A1, A2
Durmak; A1
Dükürdemek; A1
Dümewlemek; A1
Dümtünmek; A1
Düňküldemek; A2
Düňňürdemek; A1
Dürteklemek; A3
Dürtermek; A1, A2
Dürtmek; A5
Düşmek; A3, A7
Düwdeneklemek; A1
Düwmelemek; A1
Düwnükmek ; A1
Düwünçeklemek; A1
Düwürtiklemek; A1
Düýrükmek; A1
Düýşürgemek; A1
Düzelmek; A1, A2
Düzgünleşmek; A1
Dyglamak; A1
Dyknyşmak; A1
Dykylmak; A1, A2
Dylmyldamak; A1
Dymjykmak; A1, A2
Dymmak; A1, A2
Dymykmak; A1
Dynmak; A2, A3
Dyňzamak; A1, A2
Dyrjaşmak; A1
Dyrmyldamak; A1
Dyzanaklamak; A1
Ädimlemek;A1
Äginmek; A1, A2
Äginmek; A1, A2
Äkelmek; A1
Ätmek; A1
Ätmek; A1
Äwmek; A1
Äwmek; A1
Eçilmek; A1
Egilmek; A1
Egrelmek; A1
Ejizlemek; A1, A2, A3
Ekabyrsyramak; A1
Ekezlenmek; A1
Elenmek; A1, A2, A3, A4
Eleslemek; A1, A2
Elewremek; A1
Eljiremek; A1
Emedeklemek; A1
Emenmek; A1
Emgeklemek; A1
Endiremek; A1, A2
Eňekleşmek; A1
Eňremek; A1
Entemek; A1, A2, A3, A4
Epeýlenmek; A1
Epilmek; A1, A2
Erbetlemek; A1, A2
Eremek; A1, A3, A4
Ersmek; A1
Eselmek; A1
Esreşmek; A1
Eşitmek; A2
Etigmek; A1
Eýikmek; A1
Ezberleşmek; A1
Ezelenmek; A1, A2
Formalaşmak; A1
Formulirlemek; A1
Gabarmak; A1, A2, A3
Gabatlamak; A1
Gaçmak; A3
Gadaklamak; A1
Gadyrlanmak; A1
Gagşamak; A1
Gagyldamak; A1
Gagyrdamak; A1
Galagoplanmak; A1
Galdyramak; A1
Galkmak; A1, A2
Galkyjaklamak; A1, A2

Galkynmak; A1
Galmagallamak; A1
Galmak1; A1, A2, A3, A4
Galmak2; A4, A5, A6
Galňamak; A1
Galpyldamak; A1
Gamaşmak; A1, A2
Gamlanmak; A1
Ganamak; A1
Ganatlanmak; A1
Ganjarmak; A1
Gaňrylmak; A2, A3
Ganymatlaşmak; A1
Gapaklamak; A3
Gapdallamak; A1
Gapylmak2; A1
Garalmak1;A1, A2, A3, A4, A5
Garalmak2; A1
Garamak; A3
Garaňkyramak; A1
Garbanmak; A2
Garjaşmak; A2
Garjykmak; A1
Garkyldamak; A1
Garpyşmak; A1, A2
Garramak; A1
Garsyldamak1; A1
Garsyldamak2; A1
Gartaşmak; A1
Garyplaşmak; A1
Gatalmak; A1, A2, A3
Gatamak; A1
Gatbarlamak; A1
Gaýdyşmak; A2
Gaýgylanmak; A1
Gaýkyldamak; A1
Gaýlamak; A1, A2
Gaýmak2; A1
Gaýmaklamak; A1, A2
Gaýmalamak2; A2
Gaýnamak; A1, A2
Gaýralamak; A1, A2
Gaýraşmak; A1
Gaýratlanmak; A1
Gaýtarmak; A4
Gaýtmak; A1
Gaýymlaşmak; A1, A2, A3
Gaýzykmak; A1
Gazaplanmak; A1
Gäbermek; A1
Gägirmek; A1
Gämiklemek; A1
Gäwüşemek; A1, A2
Gäzlemek; A1
Geçmek; A3, A8
Gedaýlaşmak; A1
Gelişmek; A1, A2
Gelmek;A2
Gelşiklenmek; A1
Geplemek; A1
Getirmek; A1
Giçlemek; A1
Gidişmek; A1
Gijemek; A1
Gijikmek; A1, A2
Giňemek; A1, A2
Girmek; A4
Gitmek; A3, A4
Giýewlemek; A1
Godukmak; A1
Godurdamak; A1
Gojalmak; A1
Golawramak; A1
Golaýlamak; A2
Gomalmak; A1
Gomlamak; A1
Gomparmak; A1
Goňaklamak; A1
Goňkarmak; A1
Gonmak; A1
Goňralmak; A1
Goňursamak; A1
Gopbarmak; A1
Gopmak; A1, A2, A3
Gorsuldamak; A1, A2
Goturamak; A1
Gowadaklamak; A1, A2
Gowşamak; A1, A2, A3
Gowulanmak; A1, A2
Gowzamak; A1
Goýalmak; A1
Goýazylanmak; A1
Gozalamak; A1
Göçmek; A3
Gögermek; A1, A2, A3
Gölermek; A1

Gönelmek; A1, A2
Gönülemek; A1, A2
Göreşmek; A1, A2
Göterimlemek; A1
Götinjeklemek; A1, A2
Götinlemek; A1
Göwdükmek; A1
Göwşüldemek; A1
Göýdükmek; A1, A2
Gözükmek; A1, A2
Gubarlamak; A1, A2
Guduramak; A1, A2
Guduzlamak; A1, A2
Gugarmak; A1
Gujaklamak; A1
Gultunmak; A1
Gulunlamak; A1
Gumalaklamak; A1
Guraklaşmak; A1
Guramak2; A1, A2, A3, A4
Gurawlaşmak; A1
Gurgunlaşmak; A2, A3
Gurplanmak; A1, A2, A3
Gurtlamak; A1
Gurumlamak; A1
Gusmak; A1
Gutarmak; A1, A4
Gutulmak; A1, A2
Guýlunmak;A1
Guzlamak; A1, A2
Gübermek; A1, A2
Gübürdemek; A1
Güjeňlemek; A1
Güjüklemek; A1
Güjürdemek; A1
Güllemek; A1, A2, A3
Gülmek; A1
Gülümjiremek; A1
Gümansyratmak; A1
Gümansyratmak; A1
Gümmürdemek; A1
Gümpüldemek; A1
Gümremek; A1
Güneşlemek; A1
Güpbermek; A1
Güpbüldemek; A1
Güplemek; A1, A2
Güpürdemek; A1
Gürelmek; A1, A2
Gürlemek; A1, A2
Gürpüldemek; A1, A2
Gürsüldemek; A1
Gürüldemek; A1
Gütürdemek; A1
Güwlempaçlamak; A1
Güwwüldemek; A1
Güýçlenmek; A1, A2
Güzlemek; A1, A2
Güzzüldemek; A1
Güžžüldemek; A1
Gybyrdamak; A1, A2
Gydyrdamak; A1
Gygyrmak; A1, A2
Gyjynmak; A2
Gyjyrdamak; A1, A2
Gykylyklamak; A1, A2
Gylawlamak; A1
Gylawlanmak; A1
Gymmatlamak; A1
Gymyldamak; A1, A2
Gymyrsamak; A1
Gynanmak; A1
Gyňralmak; A1, A2
Gypjynmak; A1, A2
Gypydyklamak; A1
Gyrawlamak; A1, A2
Gyrpaklamak; A1
Gyrpyldamak; A1, A2
Gyrylmak; A1, A2, A3
Gysgalmak; A1, A2
Gyşarmak; A1, A3
Gytalmak; A1
Gytyrdamak; A1
Gyzarmak; A1, A2, A3
Gyzmak; A1, A2, A3
Gyzykmak; A2
Gyzyşmak; A1
Hababaýlamak; A1
Hahahaýlamak ; A1
Hallanlamak; A1
Hallaslamak; A1
Haltyldamak; A1
Halymsyramak; A1
Hamsykmak; A1
Haňkarmak; A1
Haňlamak; A1

Haňzamak ; A1
Harlamak1 ; A1
Harryldamak ; A1
Harsyldamak; A1, A2
Hasanaklamak; A1
Haslamak; A1
Hassalamak; A1
Hasyrdamak; A1, A2
Haşçyldamak; A1
Haşlamak; A1
Hatyrdamak; A1
Hawlamak; A1
Haýaljyramak; A1
Haýallamak; A1
Haýbatlanmak; A1
Haýdamak; A1, A3
Haýkylyklamak; A1
Haýkyrmak; A1, A2, A3
Haýykmak, A1
Hazlamak; A1
Hažžyldamak ; A1
Heçjiklemek; A1
Hekgermek; A1
Hellewlemek; A1, A2
Heneklemek; A1
Heňkirmek; A1
Heňlemek; A1
Hereketlenmek; A1
Heserlenmek; A1
Heşerilmek; A1
Hikirdemek; A1
Hiňlenmek; A1
Hokranmak; A1, A2
Hokurdamak,A1
Holpuldamak; A1
Hoňkarmak; A1
Hopbalamak; A1
Hopmak; A1
Hopukmak; A1, A2
Horgurmak; A1
Horkuldamak; A1
Horlamak1; A1
Horukmak; A1
Howalamak; A1
Howatyrlanmak; A1
Howlamak; A1, A2
Howlukmak; A1, A2
Howplanmak; A1
Howsalalanmak; A1
Hozanaklamak; A1
Hökgermek; A1
Höküdiklemek; A1
Höltüldemek; A1
Höňküldemek; A1
Höwürtgelemek; A1
Humarlanmak; A1
Humrarylmak; A1
Hurmalamak; A1, A2
Hümürdemek; A1
Hüňürdemek; A1
Hüplemek; A1
Hütürdemek; A1
Hüýlemek; A1
Hüžžermek; A1, A2
Hykgyldamak; A1
Hyklamak; A1
Hykyrdamak; A1
Hynçgyrmak; A1, A2
Hyňranmak; A1
Hyňzamak; A1
Hyrkyldamak; A1
Hyrlamak; A1
Hyrryldamak; A1
Hyrsyzlanmak; A1
Hyssyldamak; A1
Hytyrdamak; A1
Hyzlamak; A1
Hyžžyldamak; A1
Hyzzynlamak; A1
İçikmek; A1
İçlemek; A1
İdeneklemek; A1
İglemek; A1, A2
İkirjiňlemek; A1
İlerlemek; A2
İmeşmek; A1
İnçelmek; A1, A2
İndemek; A1
İňlemek; A1
İriňlemek; A1
İrkilmek; A1, A2
İrlemek; A1
İşlemek; A1, A2, A4
İýmek; A2
İýmitlenmek; A1
Jabjynmak; A1

Jadylamak; A1
Jaggyldamak; A1
Jahyllanmak; A1
Jakgyldamak; A1, A2
Janlanmak; A1, A2
Jaňňyrdamak; A1
Janykmak; A1
Jarkyldamak; A1
Jatyrdamak; A1
Jaýrylmak; A1
Jaýtarmak; A1
Jaýyrdamak; A1, A2
Jazzyldamak; A1
Jägildemek; A1
Jedirdemek; A1
Jibirdemek; A1
Jibrinmek; A1
Jikgildemek; A1
Jojuklamak; A1
Jomartlanmak; A1
Joňkuldamak; A1
Jontarmak; A1
Jorkuldamak; A1
Jorlamak; A1
Joşmak, A1, A2, A3
Jowranmak; A1, A2
Jugurdamak; A1
Jukguldamak; A1
Jülpüldemek; A1
Jümşüldemek; A1
Jürküldemek; A1
Jürrüldemek; A1
Jüýgüldemek; A1
Jybarlamak; A1
Jyglamak; A1
Jygyldamak; A1
Jykyrdamak; A2
Jynlanmak; A1
Jyňňyrdamak; A1
Jypydyklamak; A1
Jyssyldamak; A1
Jytlatmak; A1
Jyzlamak; A1, A2
Jyzyrdamak; A1, A2
Jyzzynlamak; A1
Kakamak; A1, A2
Kaklyşmak; A2
Kakynlamak; A1
Kaňkamak; A1, A2
Kararlaşmak; A1
Käkelemek; A1, A2
Kämilleşmek; A1
Kebeleklemek; A1, A3
Kekeçlemek;A1
Kelemenlemek; A1
Keltelmek; A1, A2
Kemelmek; A1, A2, A3
Kempermek; A1
Kemşermek; A1
Kepemek; A1, A2
Kesellemek; A1
Kesermek; A1, A2
Kesilmek; A1, A2, A3, A4
Kesmeklemek; A1, A2
Keýplenmek; A1
Keýşermek; A1
Keýşiklemek; A1
Keýtiklemek; A1
Kibirdemek; A1
Kiçelmek; A1, A2, A3, A4
Kinaýalamak; A1
Kiparlamak; A1
Kirjikmek; A1
Kirlemek; A1
Kişňemek; A1
Kitirdemek; A1
Kokamak; A1
Kökelmek; A1, A2
Könelmek; A1, A2
Köpbilmişsiremek; A1
Köpelmek; A1
Köpemek; A2
Köpürjiklemek; A1
Köremek; A1
Kösüklemek; A1
Köşemek; A1, A2
Köwejeklemek; A1, A2
Köwelmek; A1
Köwlenmek2; A2
Köwsarlamak; A1
Köýlenmek; A1
Köýmek; A1, A2, A3
Közemek; A1
Kuwwatlanmak; A1
Kükemek; A1
Kükremek;A1, A3

Küljermek; A1
Küpürsemek; A1, A2
Küreklemek; A2
Kürrelemek; A1
Kürtdürmek; A1
Küssermek; A1
Kütelmek; A1, A2, A3, A4
Küýkermek; A1, A2
Küýlenmek; A1
Kynalmak; A1
Labyrdamak; A1
Lagşamak; A1, A2
Lagyrdamak; A1, A2, A3
Lahhyldamak; A1
Lakgyldamak; A1
Lakyrdamak; A1, A2
Lalaýlamak; A1
Laňňyldamak; A1
Laplamak; A1, A2
Lapyrdatmak; A1
Larsyldamak; A1
Lasyrdamak; A1
Lasyrdatmak; A2
Lägirmek; A1, A2
Läliksiremek; A1
Läşermek; A1, A2
Lellermek; A1
Lemmerlenmek; A1
Leňkildemek; A1
Ligirdemek; A1
Liňkildemek; A1
Lokguldamak; A1
Lokurdamak; A1
Loňkuldamak; A1
Lowlamak; A1, A2, A3
Lowurdamak; A1, A2
Lummurdamak; A1, A2
Lygyrdamak; A1
Lykyrdamak; A1
Madyrdamak; A1
Maşjarmak; A1
Mawlamak; A1
Maýlamak; A1
Maýmyklamak; A1
Mälemek; A1
Mäzleşmek; A1
Medeniýetleşmek; A1
Meniklenmek; A1, A2
Meselmek; A1, A2, A3
Mesirgemek; A1, A2
Meýmiremek; A1
Miwelemek; A1, A2
Molamak; A1
Moýmuldamak; A1
Möjükmek ; A1
Mölermek; A1
Möňňürmek; A1
Mönsüremek; A1
Möwlemek; A1
Murdarlanmak; A1
Müňküldemek; A1
Müňzemek; A1
Mürrelmek; A1, A2
Mürreltmek ; A1
Mürşermek; A1
Müýnürgemek; A1
Müzzermek; A1, A2
Myçmak; A2, A3
Mydyrdamak; A1
Myhmanlamak; A1
Mylaýymlanmak; A1, A2, A3, A4, A5
Mylaýymsyramak; A1
Mylkyldamak; A1
Mymyldamak; A1
Mymyramak; A1, A2
Mynjyramak; A1, A2
Myňňyldamak; A1, A2
MyrdyrdamaK; A1
Myrlamak; A1, A2
Myssarmak; A1, A2, A3
Myssyldamak;A1
Myşlamak; A1
Mytdyldamak; A1
Myžgamak; A1
Myžžarmak; A1, A2
Naçarlamak; A1
Namartlamak; A1, A2
Naýçalamak; A1
Näsaglamak; A1
Näzirgemek; A1, A2
Nemjiremek; A1
Nikalamak; A1
Nogtalamak; A2
Nurlanmak; A1
Nyrhlamak; A1
Odanmak; A1

Odukmak; A1
Okamak; A2
Omadaklamak; A1
Ommalmak; A1, A2
Oňalmak; A1
Oňatlanmak; A1
Oňmak ; A1, A2, A3, A4
Opmak; A1
Orlaşmak; A1
Otlamak1; A1
Otukmak ; A1
Owazlanmak; A1
Owlaklamak; A1
Ownamak; A1, A2, A3
Owsunlamak; A1
Owşanaklamak; A1
Oýanmak; A1, A2
Oýçarylmak; A1
Oýkanjyramak; A1
Oýkanmak; A2
Oýlagramak; A1
Oýlamak; A2
Oýmudyklamak; A1
Oýmuldamak; A1
Oýnaklamak; A1, A2
Oýnamak; A4
Oýtarmak; A1
Oýurganmak; A1
Ozmak; A1, A2
Öçmek; A1, A2, A3, A4
Ögemek; A1
Ölçemek; A2
Öljermek; A1
Ölmek; A1, A2
Ölügsilenmek; A1, A2, A3
Önmek; A1, A2
Öňürdiklemek; A1
Örküçlemek; A1
Örmek2; A1, A2, A4, A5
Örňemek; A1
Ösmek; A1, A2, A3, A4, A5
Ötmek; A2, A3, A4, A5, A6, A8
Ötürmek; A4
Öwelmek; A1
Öwhüldemek; A1
Öwsübermek; A1, A2
Öwüsmek; A1, A2, A3
Öýkenlemek; A1
Özelenmek; A1
Özgermek; A1
Özlenmek; A1
Paçlatmak; A1
Paglamak; A1, A2
Pagşyldamak; A1, A2
Pajarlamak; A1, A2
Pakgarmak; A1
Pakgyldamak; A1
Pakyrdamak; A1
Palatallaşmak; A1
Pallamak; A1
Paňlamak; A1
Paramak; A2
Parkyldamak; A1, A2
Parlamak; A1, A2, A3, A4
Parryldamak; A1
Parsylamak; A1, A2
Parsyldamak; A1
Partlamak; A1
Pasyrdamak; A1
Paşmak1; A1
Paşşarmak; A1
Paşyrdamak; A1
Patanaklamak; A1
Patdyldamak; A1, A2
Patlamak; A1
Patraşmak; A1
Patyrdamak; A1
Paýawlamak; A1
Paýhaslanmak; A1
Paýpyldamak; A1
Paýramak; A1
Paýyrdamak; A1
Pazlamak; A1
Pazzyldamak; A1
Pažžyldamak; A1
Pähimlenmek; A1
Peleseňlemek; A1
Pelpellemek; A1, A2
Pelteklemek; A1
Peselmek; A1, A2, A3, A4, A5
Pessaýlanmak; A1, A2
Peşjermek; A1
Petişlenmek; A1
Petremek; A1
Petreşmek; A1
Pezzermek; A1

Pikirlenmek; A1
Pilislemek; A1
Pitremek; A1
Porsamak; A1
Poslamak; A1
Pökgermek; A1, A2, A3, A4
Pösürdemek;A1
Pudaklamak; A1
Pullanmak; A1
Pykyrdamak; A1
Pyňkyrmak; A1
Pyntyklamak; A1
Pyrkyldamak; A1
Pyssarmak; A1
Pyssyldamak; A1
Pysyrdamak; A1
Pyşdyldamak; A1
Pyşgyrmak; A1
Pyşyrdamak; A1
Pytdyldamak; A1
Pytramak; A1
Pyýadalamak; A1
Pyzzyldamak; A1
Ragbatsyzlanmak; A1
Rahatlanmak; A1
Razylaşmak; A1
Regressirleşmek; A1
Rifmalaşmak; A1
Rowaçlanmak; A1
Ruhlanmak; A1
Sabamak; A1
Sadasyramak; A1
Sagalmak; A1
Sagsyzlamak; A1
Sagynmak2; A1
Sakanaklamak; A1
Sakawlamak; A1
Saklanmak; A1, A2, A7, A8, A9
Sakynjyramak; A1
Sakyrdamak; A1, A2
Sakyrtgalamak; A1
Salgymlamak; A1
Salkynlamak; A1, A2
Sallanjyramak; A1
Sallanmak; A1, A2
Salmak; A1
Salparmak; A1
Samahyllamak; A1
Sammyldamak; A1
Samsyklamak; A1, A2
Saňalmak; A1
Sandyramak; A1
Sanjylamak; A1
Saňňyldamak; A1
Sapalaklamak; A1
Sapalanmak; A1
Saralmak2; A1, A2
Sarkmak; A1
Sarmamak; A1, A2
Sarsmak; A1
Sarykmak; A1, A2
Saýhallaşmak; A1
Saýlanmak; A2, A3
Saýpallamak; A1
Saýramak; A1, A2
Sazanaklamak; A1
Säginmek; A1
Sämeşmek; A1
Seleňlemek; A1, A2
Selkildemek; A1
Selpemek; A1
Seňňerlemek; A1
Seňňildemek; A1
Seňselemek; A1
Sepelemek; A2
Seplemek; A2
Sermemek; A1
Serpikmek; A1
Serrelmek; A1
Seslenmek; A1
Seýreklemek; A1
Silmemek; A1
Siltenjiremek; A1
Siňmek; A1
Sogmak; A1, A2
Sojamak; A1
Solmak; A1, A2, A3
Somalmak; A1
Sonarlamak; A1
Sorkuldamak; A1
Sortdurmak; A1
Sowamak; A1, A2, A3
Sowuklamak; A1
Sölpüldemek; A1
Sönmek; A1, A2
Söwdalaşmak; A1

Söwedeňlemek; A1
Söwedeňlemek; A1
Söweşmek; A1, A2
Surnukmak; A1
Sustlamak; A1
Suwjarmak; A1, A2
Suwlanmak; A1
Suwlukmak; A1
Suwlulandyrmak; A1, A2
Suwsuramak; A1, A2
Süllermek; A1, A2
Sülmüremek; A1
Sülpermek; A1
Sülpüldemek; A1
Sümgürmek; A1
Sümmüllemek; A1
Sürlenmek; A1
Süsseneklemek; A1
Süýjemek; A1, A2
Süýkmek; A2
Süýnmek1; A1, A2
Süýrenmek; A2
Süýşmek2; A1
Süzülmek; A1, A2, A3
Syçramak; A1, A2
Sygnamak; A1
Sygyrmak2; A1
Sygyşmak; A1
Syklaşmak; A1
Sykylyklamak; A1
Synçgyrmak; A1
Synmak; A2
Syňsyraklamak; A1
Sypamak; A2
Sypbermek; A1
Sypdyrmak; A2
Sypjyklamak; A1
Syramak1; A1
Syrkawlamak; A1
Syrkyramak; A1
Syrmak; A5
Syrtarmak; A1
Syrykmak; A1
Syzlamak; A1
Şabramak; A1
Şabyrdamak; A1
Şaggyldamak; A1
Şagramak; A1
Şagyrdamak; A1
Şahalamak; A1
Şakgyldamak; A1
Şakyrdamak; A1
Şalkyldamak; A1
Şallaklamak; A1
Şalpyldamak; A1
Şamlamak; A1
Şaňlamak; A1, A2
Şanlanmak; A1
Şaňňyrdamak; A1
Şapbyldamak; A1
Şapyrdamak; A1
Şaramak; A1
Şarkyldamak; A1
Şarlamak; A1
Şarpyldamak; A1
Şartyldamak; A1
Şatdyldamak; A1
Şatlamak; A1, A2
Şatlanmak; A1
Şatyrdamak; A1
Şaýatlaşmak; A1
Şekillenmek; A1
Şemallamak; A1, A2
Şepbiklemek; A1
Şeýtmek; A1
Şildiremek; A1
Şohlanmak; A1
Şokurdamak; A1
Şorlamak; A1
Şorpuldamak; A1
Şowhunlanmak; A1, A2
Şowurdamak; A1
Şowwuldamak; A1
Şöhlelenmek; A1, A2
Şullarmak; A1
Şumjarmak; A1
Şuwwuldamak; A1
Şybyrdamak; A1
Şyglamak; A1
Şygyrdamak; A1
Şykyrdamak; A1
Şyňňyrdamak; A1
Şypbyldamak; A1
Şypyrdamak; A1
Şyrkyldamak; A1
Şyrlamak; A1

Şyrpyldamak; A1
Şytdyldamak; A1
Şytyrdamak; A1
Tabamak; A1
Tabyrdamak; A1
Takgyldamak; A1
Taklamak; A1
Takyrdama; A1
Talawlamak; A1
Tamşanmak; A1, A2
Taňkyldamak; A1
Taňkyramak, A1
Taňňyrdamak; A1
Taplamak2; A1
Tapmak; A1
Tapyrdamak; A1
Tarkyldamak; A1, A2
Tarlamak; A1
Tarpyldamak; A1
Tarsyldamak; A1
Tasamak; A1, A2, A3
Taslanmak; A1
Tatyrdamak; A1
Taýmak; A1
Taýzarmak; A1, A2
Täsgenmek; A1
Tebsinmek; A1
Tebsiremek; A1
Tegelenmek; A1, A2, A3
Telbelemek; A1
Telkermek; A1
Teňlenmek; A1
Tenmek; A1
Ternelemek; A1
Terpenmek; A1
Tersleşmek; A1
Tertipleşmek; A1
Tesmek; A1, A2
Tibirdemek; A1
Tikeneklemek; A1
Tiňňirdemek; A1
Tisginmek; A1
Titremek; A1, A2, A3
Tizleşmek; A1
Tolgunmak; A1
Tolkunmak; A1
Tommarmak; A1
Tommuklamak; A1
Toňkuldamak; A1
Topbarmak; A1
Torlamak; A2
Torsarmak; A1
Toslamak; A1
Totlanmak; A1, A2
Towhuldamak; A1
Towsaklamak; A1
Toýlamak; A1
Tozamak; A1
Tozanlamak; A1, A2
Tozgalamak; A1
Tozmak ; A1, A2
Töwereklemek; A1
Tözlemek; A1
Tukatlanmak; A1
Tulparmak; A1
Turmak; A2, A3
Turşamak; A1
Tutaşmak; A1, A2
Tutmak; A14
Tükgermek; A1, A2
Tümmermek; A1
Tüňňermek; A1, A2
Türkülemek; A1
Tüsselemek; A1
Tütemek; A1, A2
Tüýdülmek; A2
Tüýjermek; A1
Tykgyldamak; A1
Tykyramak; A1
Tykyrdamak; A1
Tyňkarmak; A1
Tyňzamak; A1, A2
Tyrkyldamak; A1
Tyrňyldamak; A1
Uçganaklamak; A1, A2
Uçmak ; A3
Ugrukmak; A2
Ugurlaşmak; A1
Uklamak; A1
Ulalmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ulturamak; A1
Ulumsylanmak; A1
Umumylaşmak; A1
Urmak ; A4
Urunmak; A1, A2, A3
Usurgamak; A1

Utanmak; A1
Utluşmak; A1
Uwlamak; A1, A2
Uýamak; A1, A2
Uzaklaşmak; A2
Uzalmak; A1, A2
Uzamak; A1
Uzanmak; A1
Ülpüldemek; A1
Ümezlemek; A1, A2
Ümürlemek; A1
Ünjülenmek; A1
Ürjemek; A1
Ürpünmek; A1
Üsgürmek; A1
Üşemek; A1
Üşerilmek; A1
Üwremek; A1
Üýrmek; A1
Üýtgemek; A1, A2, A3, A4
Waggyldamak; A1
Wägirmek; A1
Waglamak; A1
Wagyrdamak; A1
Wakyrdamak; A1
Waňkyrmak; A1
Waňlamak; A1, A2
Waňňyrdamak; A1
Warkyldamak; A1
Warryldamak; A1, A2
Wassyklamak; A1
Wasyrdamak; A1
Waşyrdamak; A1
Wazlamak; A1
Wazyrdamak; A1
Wazzyldamak; A1, A2
Wyjyrdamak; A1
Wyzzyldamak; A1
Ygşyldamak; A1
Ykjamak; A1, A2
Yklamak; A1
Ykryklamak; A1
Ykyrdamak; A1
Ymtylmak; A1
Ymyzganmak; A1
Ynjalmak; A1, A2
Ynjalyksyzlanmak; A1
Ynjamak; A2, A3
Yňňyldamak; A1
Yňranmak; A1, A2
Yrgyldamak; A1
Yrsaramak; A1
Ysgynsyzlanmak; A1
Yslanmak; A1
Ysmak; A1
Yşnaklanmak; A1
Yşyklamak; A1
Ytygsamak; A1
Yzlamak1; A1
Ýabanylaşmak; A1
Ýabşynmak; A1
Ýabşyrmak; A3
Ýadamak; A1
Ýadyrgamak; A1
Ýagjarmak; A1
Ýagmak; A1, A3
Ýagşylanmak; A1, A2
Ýagtylanmak; A1, A2, A3
Ýakymsyramak; A1
Ýaldyramak; A1, A2
Ýallaklamak; A1, A2
Ýalmanmak; A1
Ýalňyşmak; A1
Ýalpaklanmak; A1
Ýaltanmak; A1
Ýalynlamak; A1
Ýanbaşlamak; A1
Ýaňlanmak; A1, A2
Ýanmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ýaňramak; A1
Ýaňsylamak; A1
Ýanynlamak; A1
Ýapbaşmak; A1
Ýapdyklamak; A1
Ýapraklamak; A1
Ýaraglanmak; A1
Ýaramazlanmak; A1, A2
Ýarsmak; A1, A2
Ýarymsaklamak; A1
Ýaşamak; A1, A2
Ýaşarmak; A1
Ýataklamak; A1
Ýatmak; A2, A4, A5, A6
Ýaýbaňlanmak; A1
Ýaýdanmak; A1
Ýaýlamak; A1

Ýaýnamak; A1, A2, A3
Ýaýramak; A2, A5
Ýazmak3; A1, A2
Ýegdeklemek; A1
Ýegşermek; A1, A2, A3
Ýekesiremek; A1
Ýeldirgemek; A1
Ýelejiremek; A1
Ýeleklemek; A1
Ýelimlemek; A1
Ýeljiklemek; A1
Ýelkildemek; A1
Ýellenmek; A1
Ýempemek; A1
Ýemrilmek; A1, A2
Ýeňlemek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Ýerleşmek; A3, A5, A6
Ýeserlenmek; A1, A1
Ýetdirmek; A2, A3
Ýetimsiremek; A1
Ýetişmek1; A1, A2
Ýetmek; A4
Ýigdelmek; A1, A2
Ýigrenmek; A1
Ýitelmek; A1, A2
Ýitigsilenmek; A1
Ýitmek; A1, A2, A3
Ýogalmak; A1, A2
Ýognamak; A1, A2
Ýokarlanmak; A1, A2, A3, A4
Ýoňlamak; A1
Ýorgalamak; A1
Ýortmak; A1
Ýozulmak; A1
Ýöremek; A1, A2, A3
Ýöwsellemek; A1, A2
Ýukalmak; A1
Ýumalanmak; A1
Ýumralmak; A1
Ýumrulmak; A1
Ýumşamak; A1, A2, A3
Ýumulmak; A1
Ýumurtgalamak; A1
Ýuwaşamak; A1
Ýuwdunmak; A1
Ýüzmek1; A1
Ýygalmak; A1, A2
Ýygjamlamak; A1, A2
Ýygrykmak; A1, A2
Ýygylanmak; A1
Ýygyrjyklaşmak; A1
Ýykyrdamak; A1
Ýylamak; A1, A2
Ýyldyramak; A1
Ýylgyrjaklamak; A1
Ýylgyrmak; A1
Ýylpyldamak; A1
Ýylynmak ; A1
Zabunlaşmak; A1
Zabyrdamak; A1, A2
Zagyrdamak; A1
Zaňňyrdamak; A1
Zarbykmak ; A1
Zarlamak; A1
Zarňyldamak; A1
Zarplanmak; A1
Zarynlamak; A1
Zeňlemek; A1
Ziňkildemek; A1, A2
Zomparmak; A1
Zoramak; A1, A2, A3
Zowlamak; A1
Zowzuldamak; A1
Zömmermek; A1
Zörletmek; A1
Zürrelmek; A1
Zybyrdamak; A1
Zygyldamak; A1
Zygyrdyklamak; A1
Zymdyrylmak; A1
Zyňmak; A2
Zyrmyldamak; A1

2. İki İstemli Fiiller

Abanmak; A1, A2
Abatlamak; A1
Abstragirlemek; A1
Abşarmak; A2
Abzallaşdyrmak; A1
Açmak; A1, A2, A3
Adaglamak; A1
Adatlanmak; A1

Ädimlemek; A2, A3
Agdarmak; A2, A3, A4, A5, A6, A7
Agitirlemek; A1, A2
Aglamak; A2
Agmak; A1, A2, A3, A4
Agramlamak; A1
Agtarmak;A1, A2
Agyzzyryklamak; A1, A2
Agzamak; A1
Ähtleşmek; A1
Äkelmek; A1
Äkitmek ; A1
Aklamak; A1, A2, A3
Akmak1; A1
Alalamak; A1
Alamatlandyrmak; A1, A2
Alarylmak; A1
Aldamak; A1
Aldyrmak; A1, A2, A3, A4
Alkymlamak; A1
Alkyşlamak; A1
Almak; A1, A2, A3, A4, A5
Alyşmak; A2
Analizlemek; A1
Äňetmek; A1, A2, A3, A4
Aňlamak; A1, A2
Aňlatmak; A1, A2, A3
Aňmak; A1, A2
Anneksirlemek;A1
Aňşyrmak; A1, A2, A3
Aňtamak; A1
Anyklamak; A1
Aralamak; A1, A2
Aramak; A2, A3
Arassalamak; A1, A2, A3, A5
Arçamak; A1
Arçynlamak; A1
Ardynmak2; A1
Arkalamak1; A1
Arkalamak2; A1
Arkaýynlanmak; A2
Armak; A1
Artmak2; A1
Artmak2; A2
Arzuwlamak; A1
Asfaltlamak; A1
Äsgermek; A1, A2
Assarlamak; A1
Assimilirlemek; A1
Aşmak; A1, A4
Atarmak; A1, A2
Ätlemek; A1, A2
Atmak; A1, A2
Awlamak; A1, A2
Awtomatizirlemek; A1
Awtorlaşdyrmak; A1
Awulamak; A2
Aýamak; A1
Aýdyşdyrmak; A1
Aýgytlamak; A1
Aýlamak; A1
Aýlanmak; A2, A3, A4
Aýnalamak; A1
Aýrylmak; A3, A4, A5, A6, A8
Aýtmak; A1, A2, A3
Aýylmak; A1
Aýyplamak; A1
Aýyrmak ; A1, A2, A3, A4, A7
Azaşmak; A1
Azyrganmak; A1
Badamak; A1
Baglamak; A2, A3, A4, A5, A6
Bagyrtlamak; A1, A2
Bagyşlamak; A1, A2
Bahalamak; A1
Bahanalamak; A1
Bakjaklamak; A1
Bakmak; A1, A2, A3
Balansirlemek; A1
Ballotirlemek; A1
Balzamirlemek: A1
Barabarlamak; A1
Barlamak; A1, A2, A3, A4
Barlyşmak; A1, A2, A3
Barmak; A1
Basalamak; A1
Basalaşmak; A1
Basgylamak; A1, A2
Baslykmak; A1
Basmak; A1, A2, A4
Basmarlamak; A1, A2
Basyrmak; A1, A2, A3, A4
Başarmak; A1
Başgalamak; A1
Başlamak; A1
Batmak; A2, A5

Batyrynmak; A1
Baýatmak1; A1
Baýrynmak; A1
Bejermek, A1, A2, A3, A4, A5
Beklemek; A1, A2, A3
Belgilemek; A1
Bellemek; A1, A2, A4, A5
Bentlemek; A1, A2, A3
Berbatlamak; A1
Berçikmek; A1
Berçinlemek; A1
Berilmek; A1, A2, A3
Berklemek, A1
Bermek; A1, A2
Beslemek; A1, A2
Betonlamak; A1
Bezemek; A1, A2, A3
Bezikmek ; A1
Biçmek1; A1, A2
Biçmek2; A1
Bildirmek; A2, A3
Bilmek; A1, A2, A3, A4, A5
Birikmek; A1
Birleşmek; A1, A2
Bitmek; A4
Blokirlemek; A1
Bogmak; A1, A2, A3
Bognamak; A1
Boldurmak; A1
Bolmak; A2, A3, A4
Bombalamak; A1
Boşamak; A3
Boýlamak; A1
Boýnamak; A3
Boýuntyryklamak; A1
Bozmak; A1, A2, A3, A4
Bökdemek; A1
Bökdermek; A1
Bökmek; A1, A2
Böleklemek; A1, A2
Bölmek; A1, A2, A3
Böwemek; A1
Böwetlemek; A1
Böwüsmek; A1, A2
Buglamak; A1, A2
Bukmak ; A1
Bulamak2; A1, A3
Bulaşmak; A1
Bulaýlamak; A1, A2
Burawlamak; A1
Burgulamak; A1, A2
Burmak ; A1, A2
Busmak; A1, A2
Buşlamak; A1
Buýsanmak; A1, A2
Buýurmak; A1
Büdremek; A1
Bükmek ; A1, A2
Büremek; A1, A2
Bürmek2 ; A1, A2
Bürüşmek; A2
Büzmek; A1
Byçgylamak; A1
Byjyklamak; A1
Çabjamak; A1
Çabramak; A2
Çaglamak; A1
Çaglamak; A2
Çagyrmak; A1, A3
Çakmak; A2, A3
Çalgylamak; A1, A2
Çalkamak; A1
Çalmak; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Çalpawlanmak; A1
Çalşyrmak; A1, A2, A3, A4
Çaltlaşdyrmak; A1
Çalyşdyrmak; A1, A2
Çanaklamak; A1
Çapawullamak; A1
Çapgylamak; A1
Çapmak2; A1, A2, A3
Çaramak; A1
Çarhlamak; A1
Çarpmak; A1
Çarşaklamak; A1, A2
Çatmak; A1, A2, A3, A4
Çawlamak; A1
Çaýkamak; A1, A2, A3
Çaýlamak; A1
Çaýylmak; A1, A2
Çekelemek; A1
Çekeleşmek;A1, A2
Çekiçlemek; A1, A2
Çekinmek1; A1, A2
Çekişdirmek; A1

Çekmek; A1, A2, A3, A4, A5, A8, A9, A10, A11, A12, A13, A14, A15, A16
Çemçelemek; A1
Çemelemek; A1
Çemmerlemek; A1
Çenemek; A1
Çeňklemek; A1, A2
Çenlemek; A1
Çermemek; A1, A2
Çetremek; A1, A2
Çigitlemek; A1, A2
Çigmek;A1
Çikjermek; A1
Çilşirmek; A1
Çiňermek; A1
Çintgemek; A1
çirtmek1; A1, A2
Çişlemek; A1, A2, A3
Çişmek; A3
Çitmek; A1
Çogdamlamak; A1
Çokalamak; A1
Çokmak; A1, A2
Çokunmak; A1
Çolpulamak; A1
Çotgalamak; A1
Çotlamak; A1
Çowlamak; A2, A3
Çoýmak; A1
Çozmak; ,A1, A2, A3
Çökmek; A3
Çöplemek; A1, A2, A3, A4
Çöşlemek; A1
Çöwjemek; A1
Çöwşülemek; A1
Çöwürmek; A1, A2, A3
Çözlemek; A1
Çözmek; A1, A2, A3
Çugdumlamak; A1
Çugutmak; A1
Çümmek; A1, A2
Çümmüklemek; A1
Çümürmek; A1
Çürkemek; A1, A2
Çürkemek; A3
Çürtmek; A1
Çüýjermek; A1
Çüýlemek; A1, A2
Çybyklama; A1
Çydamak; A1, A2
Çykamak; A1
Çykarmak; A1, A2, A4, A5, A6, A7, A8, A9
Çykmak; A1, A2, A4, A5, A8, A10
Çyrmamak; A1
Çyrpmak1; A1
Çyrpmak2; A1, A2
Çyrşamak; A1, A2
Çyzgamak; A1
Çyzmak; A1, A2, A3
Dabanlamak; A1
Dabaralanmak; A1
Daglamak;A1, A2, A3
Daknyşmak; A1
Dalamak; A1, A2
Dalaşmak; A1, A2
Dalawlamak; A1
Daldalamak; A1, A2
Dandamak; A1
Daňmak; A1, A2, A3
Daraklamak; A1
Daramak1; A1, A2
Daramak2; A2
Darytmak; A1
Daşamak; A1
Daşlamak1; A1
Daşlamak2 ; A1, A2
Daşlaşmak1; A1, A2
Datmak; A1
Dawalaşmak; A1
Daýamak; A1
Daýanmak2; A1, A2, A3
Dazarylmak; A1
Dänmek; A1
Debsemek; A1
Degişmek; A1
Degmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Degşirmek; A1, A2
Delillendirmek; A1
Demlemek; A1, A2
Deňeşmek; A1, A2
Deňlemek; A1, A2
Depelemek; A1, A2
Depgilemek; A1, A2
Depjemek; A1
Depmek; A1, A2, A3

Dereklemek; A1
Derňemek; A1, A2
Derslemek; A1
Dertleşmek; A1
Desselemek; A1
Deşmek; A1
Digdeneklemek; A1
Dikelmek; A1
Dikleşmek; A2
Dikmek; A2
Dilemek; A1, A2, A3
Dilmek; A1, A2
Diňlemek; A1, A2, A3
Diňşirgemek; A1
Diremek[di:remek]; A1
Direlmek2; A1, A2, A3
Diskriminirlemek; A1
Dişemek; A1
Dişlemek; A1,A2
Dogramak; A1
Dogrulamak; A1
Dogurmak; A1, A2
Dokamak; A1
Dolaşmak; A1, A2
Dolmak; A1, A3, A4
Dostlaşmak; A1
Doýmak; A4
Dökmek; A5,A7
Dönmek; A1, A2, A3
Dörmek; A1, A2
Döwmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Döwnemek; A1
Döwümlemek; A1
Döwüşmek2; A1
Dözmek; A1, A2
Dulamak; A1, A2
Durlamak; A1
Durmak; A2, A3, A4
Duruzmak; A1
Duşaklamak; A1
Duşmak; A1, A2, A3
Duýmak; A1
Duýmak; A2
Duzaklamak; A1, A2
Duzlamak; A1, A2, A3
Düblemek; A1
Düňdermek; A1
Düňküldemek; A1
Dürrelemek; A1
Dürsemek; A1
Dürteklemek; A1, A2
Dürtmek; A2, A4
Düşemek; A1
Düşmek; A1, A2, A4, A5, A6
Düşündirmek; A1
Düşünmek; A1
Düwmek ; A1, A2, A3
Düýbemek; A1
Düýnemek; A1
Düýplemek; A1
Düýrlemek; A1, A2
Düýrmeklemek; A1
Düýtmek; A1
Düzetmek; A1, A2, A3
Düzlemek; A1, A2
Düzmek; A2, A3, A4, A5, A6
Dykmak; A1, A2
Dykylmak; A4
Dynmak; A1
Dyrmalamak; A1
Dyrmanmak; A1
Dyrmyklamak; A1
Dyrnaçaklamak; A1
Dyrnamak; A1
Dyzamak; A1, A2
Dyzarlamak; A1
Äklemek; A1
Ebedileşdirmek ; A1
Ebşirlemek; A1
Egelenmek; A1
Egirmek ; A1
Egismek; A1
Eglemek; A1
Egmek; A1
Egrelmek; A2
Egremlemek; A1
Egşitmek; A1
Ekjeşmek; A1
Eklemek; A1
Ekmek; A1, A2
Elemek; A1, A2
Elikmek; A1
Ellemek; A1, A2, A3
Elleşmek; A1
Eltmek; A2
Emgemek; A1

Emlemek; A1, A2
Emmek; A1
Endiganlamak; A1
Endiremek; A3
Eňmek; A1, A2, A3
Entemek; A5
Eňtermek; A1, A3, A4, A5, A6
Eplemek; A1
Erejekletmek; A1
Eremek; A2
Erişmek; A1
Erkanlaşdyrmak; A1
Erňeklemek; A1
Esaslanmak; A1
Esetmek ; A1
Eşiklemek; A1
Eşitmek; A1, A3, A4, A6
Eteklemek; A1
Etmek; A1
Eýelemek; A1, A2, A3
Eýerlemek; A1
Eýermek; A1, A2, A3
Eýesiremek; A1
Eýgermek; A1
Eýlemek1; A1
Eýmenmek; A1
Ezelenmek; A1, A2
Filtrlemek; A1
Gabamak; A1, A2
Gabanmak; A1
Gabatlamak; A2, A3
Gabsalamak; A1
Gabsamak; A1, A2
Gabşyrmak; A1
Gabzamak; A1
Gaçalaklamak; A1
Gaçgaklamak; A1
Gaçmak; A1, A2
Gadaklamak; A1
Gagyrdamak; A2
Gaharlandyrmak; A1
Galaýylamak; A1
Galdyrmak1; A1, A2, A3, A4
Galdyrmak2; A1, A2
Galmak2; A1, A2, A3
Galplaşdyrmak; A1
Galtamak; A1
Galyndyrmak; A1
Galyplamak; A1
Gamçylamak; A1
Gämiklemek; A2
Gamsak; A1
Ganatlandyrmak; A1
Gandyzlamak; A1
Ganmak; A1, A2
Gaňrylmak; A1
Gaňtarmak; A1
Gaňyrmak; A1
Gapaklamak; A1, A2
Gapjamak; A1
Gaplamak; A1, A3
Gaplamak; A2
Gapmak; A1, A2, A3
Garalamak; A1, A2, A3, A4, A5
Garamak; A1, A2, A4
Garanjaklamak; A1
Garaşmak; A1
Garawullamak; A1, A2
Garbamak; A1
Garbanmak; A1
Gargamak; A1, A2
Garjaşmak; A1
Garnamak; A1
Garşylamak; A1
Garyndaşsyrmak; A1
Garyşlamak; A1
Gasňaklamak1; A1
Gaşamak; A1
Gatlamak; A1, A2
Gatlyşmak; A1
Gatmak; A1, A2
Gätmek; A1, A2, A3
Gatyklamak; A1
Gatyrganmak; A1
Gaýamak; A1
Gaýçylamak; A1
Gaýdyşmak; A1
Gaýgyrmak; A1, A2
Gaýmak3; A1 A2, A3, A4
Gaýmalamak2; A1
Gaýşartmak;A1
Gaýtalamak; A1
Gaýtarmak; A1, A2, A3
Gaýtmak; A1
Gazamak; A1, A2, A3
Gazanmak; A1, A2

Gazmak; A1
Geçirmek; A5, A6, A7
Geçmek; A1, A2, A4, A5, A6, A7
Gelişmek; A3
Gelmek; A1
Gelşirmek; A1, A2, A3
Gemirmek; A1, A2, A3
Geňeşmek; A1
Geňirgenmek; A1
Geňlemek; A1
Germek; A1, A2
Germemek; A1
Getirmek; A1
Geýinmek ; A1
Gezemek; A1
Gezmek; A1, A2, A3
Gidişmek; A2
Girmek; A1, A2, A3
Girrelmek; A1
Gitmek; A1, A2, A5
Gizlemek; A1
Gobsunmak; A1
Golaýlamak; A1
Goldamak; A1
Gollanmak; A1
Goltaşmak; A1
Goltuklamak; A1, A2
Gomlamak; A2
Gonmak; A2, A3
Goparmak; A1, A2
Gopmak; A4
Goramak; A1, A2
Gordurmak; A1, A2
Gorjamak; A1, A2, A3
Gorkmak; A1, A2
Gorsamak; A1, A2
Gorulmak; A1
Goşalamak; A1
Goşarlamak; A1
Goşawuçlamak; A1
Goşmak; A1, A4, A5, A6
Gowurmak1; A1
Gowurmak2; A1
Gowuşmak; A1, A2
Goýbermek; A1, A2, A5, A6
Goýmak; A2
Gozgamak; A1, A2, A3
Göçmek; A1, A2
Gölemek; A1
Gömmek; A1, A2
Göndermek3; A2
Gönenmek; A1, A2
Gönükmek; A1, A2
Göreşmek; A3
Görmek1; A1, A2, A3
Görüşmek; A1, A2
Götergilemek; A1, A2, A3
Götermek; A1, A3
Götinjeklemek; A3, A4
Göwnemek; A1
Gözemek; A1
Gözetlemek; A1, A2
Gözlemek; A1, A2
Guçmak; A1
Gujaklamak; A1
Gulplamak; A1
Gumlamak; A1
Gunçalamak; A1
Gundamak; A1
Gunuşmak; A1
Guramak1; A1, A2, A3
Gurdamak; A1
Gurdukmak2; A1
Gurgunlaşmak; A1
Gurmak; A1, A2, A3, A4
Gurnamak; A1
Gurşamak; A1
Gurşunlamak; A1
Gussalamak; A1
Guşamak; A1
Gutarmak; A2
Guwanmak; A1
Guýmak1; A2
Gülçülmek; A1
Günälemek; A1
Gürrüňleşmek; A1
Güsürdemek; A1
Gütlemek; A1
Güwlempaçlamak; A2
Güýlmek; A1, A2
Güýmemek; A1
Güýürdetmek; A1
Gygyrmak; A3
Gyjyklamak; A1
Gyjynmak; A1
Gykuwlamak; A1

Gylyçlamak; A1
Gynamak; A1, A2
Gypmak; A1, A2
Gypyrtmak; A1
Gyratlamak; A1
Gyrçamak; A1, A2
Gyrdamak; A1
Gyrkmak; A1
Gyrmak1; A1
Gyrmak2; A1, A2, A3
Gyrpajaklatmak; A1
Gyrpmak; A1
Gysganmak; A1
Gysmak; A2, A3, A4
Gysmyljyramak; A1
Gyssamak; A1, A2, A3, A4
Gysymlamak; A1
Gyşarmak; A2, A4
Gyşlamak; A1
Gytaklamak; A1
Gywlamak; A1
Gyýalamak; A1
Gyýmak; A1, A2, A4
Gyzykmak; A1
Gyzyllamak; A1, A2
Gyzyşmak; A2
Habarlaşmak ; A1
Haklamak ; A1
Halallamak, A1, A2
Halamak; A1
Halkalamak ; A1
Hamyrlamak; A1
Hanjarlamak ; A1
Hapalamak ; A1, A2
Haplamak; A1, A2
Haraplamak; A1, A2, A3, A4
Harçaňlaşmak ; A1
Harçlamak ; A1
Harlamak2; A1
Hasaplamak; A1, A2
Häsiýetlendirmek; A1
Haşamlamak; A1
Hatarlamak; A1
Hatlaşmak; A1
Hatyralamak; A1
Haýdamak; A2, A4
Haýyrlanmak; A1
Häzirlemek; A1
Heklemek; A1
Heläklemek; A1
Heňkirmek; A2
Herrelmek; A1
Hezzetlemek; A1
Hopurdatmak; A1
Horlamak2; A1, A2
Hormatlamak; A1
Hoşallanmak; A1
Hoşlamak; A1
Hoşlaşmak; A1
Howutlamak; A1
Hödürlemek; A1
Höweslenmek; A1
Höwrükmek; A1
Hümerlenişmek; A1
Hümletmek; A1
Hüňmek; A1
Hürseklemek; A1
Hüwdülemek; A1
Hylçyldamak; A1
Hynalamak; A1
Hysyrdamak; A1
Hytlatmak; A1
Hyýallanmak; A1
İçirgilemek; A1
İçmek1; A1
İdeglemek; A1
İdemek; A1, A2
İdenekletmek; A1
İdetmek; A1
İgelemek; A1
İgenmek; A1
İkilemek; A1, A2
İlerlemek; A1
İlmek; A1, A2
İmrinmek; A1
İndemek; A2
İndirmek; A1
İňirdemek; A1
İnmek; A1, A2
İntilmek; A1
İrinmek; A1
İrizmek; A1
İrmek; A1
İslemek; A1, A3
İşmek; A1
İtmek2; A1

İýmek; A1
İýmitlenmek; A2
İýmlemek; A1
İzolirlemek; A1
Jabjynmak; A2
Jadylamak; A2
Jaslatmak; A1, A2
Jaýlamak; A1, A2
Jazlamak; A1
Jäheklemek; A1
Jebislemek; A2
Jedelleşmek; A1, A2
Jemlemek; A1, A2, A3, A4
Jenjelleşmek; A1
Jetleşmek; A1, A2
Jezalamak; A1
Jikgermek; A1
Jikjermek; A1
Jiltlemek; A1
Jiňkermek; A1
Jomurmak; A1
Jontmak; A1
Jyklamak; A2
Jykyrdamak; A1
Jylawlamak; A1, A2, A3
Jyňkytmak; A1
Jyrkyldamak; A1
Jyrlatmak; A1
Jyrmak1; A1
Jyrmak2; A1
Kadalaşdyrmak; A1, A2
Kaklamak; A1, A2
Kaklyşmak; A1
Kakmaçlamak; A1
Kakmak; A2, A3, A4, A5, A6
Kanagatlanmak; A1
Kanunlaşdyrmak; A1
Käselemek; A1
Kätmenlemek; A1
Käýemek; A1
Käýinmek; A1
Kebeleklemek; A2
Kebşirlemek; A1
Kejeleşmek; A1
Keleplemek; A1
Kellekilemek; A1
Kemmek; A1
Kemsinmek; A1
Kerçelemek; A1, A2
Kerçemek; A1
Kersenlemek; A1
Kertmek; A1, A2, A3
Keseklemek; A1
Kesgitlemek; A1
Kesmek1; A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8
Keşdelemek; A1
Keşlemek; A1
Ketewlemek; A1
Keýermek; A1
Kiltlemek; A1
Kirişlemek; A1
Kişçiklemek; A1
Kowmak; A1
Köjemek; A1
Kökermek; A1
Köklemek1; A1, A2
Köklemek2; A1
Kölegelemek; A1
Kömekleşmek; A1
Köpeltmek; A1, A2
Köpemek; A1
Kösemek2; A1
Kösseklemek; A1
Köteklemek; A1, A2
Köwlemek1; A1
Köwlemek2; A1
Köwlenmek2; A1
Köwmek; A1
Köwzemek; A1
Küdelemek; A1
Küjülemek; A1
Kükemek; A2
Kükremek; A2
Külkelemek; A1
Külterlemek; A1
Külüňlemek; A1
Kümşüldemek; A1
Küreklemek; A1
Kürsemek; A1
Kürşermek; A1
Küýsemek; A1
Küýsemek; A2
Kylmak; A1
Lagnatlamak; A1
Lasyrdatmak; A1

Laýyklamak; A1
Lejikmek; A1
Lenjikmek; A1
Lepbermek; A1
Lezzetlenmek; A1
Lokgalamak; A1
Loňkuldamak; A2
Lükgelemek; A1
Magallaklamak; A1
Magtamak; A1
Mahabatlamak;A1
Makullamak; A1
Malalamak; A1
Manipulirlemek; A1
Masgaralamak; A1
Maslahatlaşmak; A1
Maşynlamak; A1
Maýdalamak; A1, A2
Maýyrmak; A1, A2, A3
Mazamlamak; A1
Mäjumlamak; A1
Mäkämlemek; A1, A2
Meňzemek; A1
Merkezleşmek; A1
Mertebelemek; A1
Meşgullanmak; A1
Meýillenmek; A1
Möhürlemek; A1
Möňňürmek; A2
Möwjemek; A1
Mumlamak; A1
Mumyýalamak; A1
Mübäreklemek; A1, A2
Müňkürlenmek; A1
Münmek; A1, A2
Myçmak; A1
Myhlamak; A1
Nagyşlamak; A1
Naharlamak; A1
Nalamak; A1
Nallamak; A1
Naýzalamak; A1
Nazarlamak; A1
Näletlemek; A1
Nejislemek; A1
Nemlemek; A1
Nogtalamak; A1
Nokatlamak; A1
Nygtamak; A1
Nyşanalamak; A1
Oburmak; A1
Oglanlamak; A1
Ogşamak; A1
Ogurlamak; A1
Okamak; A1, A3
Okdurylmak; A1
Oklamak2; A1
Okunmak; A1
Oljalamak; A1
Oltarmak; A1, A2
Omurmak; A1
Omuzlamak; A1
Omzamak; A1
Oňarmak; A1, A2, A3
Oňdurmak; A1
Oňlamak; A1
Oňuşmak; A1, A2
Opurmak; A1, A2
Ormak; A1
Ornamak; A1, A2
Ortalamak; A1
Oslamak; A1
Osmak; A2
Osmaklamak; A1
Otamak; A1
Otarmak; A1
Otlamak2; A1, A2, A3, A4
Oturmak; A1, A2
Owadanlamak; A1
Owkalamak; A1, A2
Owmaçlamak; A1
Owmak; A1, A2
Owratmak; A1, A2, A3
Owsarlamak; A1
Owuçlamak; A1
Owurtlamak; A1
Oýkanmak; A1
Oýlamak; A1
Oýmak2; A1
Oýnamak; A1, A2, A3
Oýnamlamak; A1
Ödemek; A1
Öjükmek; A1
Ökdelemek; A1, A2
Ökünmek; A1
Ölçemek; A1

Ölçermek; A1
Öllemek; A1
Önüp-ösmek; A1
Öňürtmek; A1, A2
Öpmek; A1
Örklemek; A1
Örmek1; A1, A2, A3
Örmek2; A3
Örtemek; A1
Örtmek; A1, A2, A3
Örüzmek; A1, A2, A3, A4
Ötmek; A1, A7
Ötünmek; A1
Ötürmek; A1, A5
Öweçlemek; A1
Öwmek; A1
Öwrenişmek; A1
Öwrenişmek; A2, A3
Öwrenmek; A1
Öwretmek; A1, A3
Öwsünmek; A1
Öwürmek; A5, A6
Öýdemek1; A1
Öýdemek2; A1
Öýkelemek; A1
Öýkünmek; A1, A2
Öýlenmek; A1
Öýtmek; A1
ÖzleşdirmeK; A1, A2, A3
Paçlamak; A1
Palanlamak; A1
Palçyklamak; A1
Palçyldamak; A1
Paltalamak; A1
Paramak; A1
Parawuzlamak; A1
Parçalamak; A1
Parryklatmak; A1
Patlatmak ; A1, A2
Paýalamak; A1
Paýhynlamak; A1, A2
Paýlamak; A1, A2
Peçatlamak; A1, A2
Penalamak; A1, A2
Penjelemek; A1, A2
Pentlemek; A1
Perdelemek; A1, A2, A3
Peşemek; A1
Petdelemek; A1, A2
Petiklemek; A1
Petlemek1; A1
Petlemek2; A1
Peýdalanmak; A1, A2, A3
Peýlemek; A1, A2
Pislemek; A1
Pişgelemek; A1
Pitiklemek; A1
Porsamak; A2
Pötlemek; A1
Puçlamak; A1
Pudamak; A1
Pugtalamak; A1
Pürdemek; A1
Pürepürlemek; A1
Pürrelemek; A1, A2
Püwdürmek; A1
Pyçaklamak; A1
Pylçamak; A1
Pyşgyrmak; A2
Pyzmak; A1
Radiofisirlemek; A1
Radiolaşdyrmak; A1
Rasionalizasiýalaşdyrmak; A1
Rastlamak; A1, A2
Razylaşmak; A2
Reabilitirlemek; A1
Redaktirlemek; A1, A2
Reformalaşdyrmak; A1
Registrirlemek; A1
Reglamentirlemek; A1
Rejelemek; A1, A2
Rekwizirlemek; A1
Rendelemek; A1
Reňklemek; A1
Repetirlemek; A1
Resenzirlemek; A1
Resmileşdirmek; A1
Restawrirlemek; A1, A2
Retuşirlemek; A1
Ruhandyrmak; A1
Sabamak; A2 A3
Sabynlamak; A1
Sadalaşdyrmak; A1
Saglaşmak; A1
Sagmak; A1, A2
Sahaplamak; A1

Sahnalaşdyrmak; A1
Sakaklamak; A1
Saklamak; A2, A3, A4, A5, A7, A8, A9, A10
Saklanmak; A3, A4, A5, A6
Salamlaşmak; A1
Saldarlamak; A1, A2
Salgamak; A1
Salgylanmak; A1
Salgylaşmak; A1
Salmak; A2, A4, A5
Sanamak; A1
Sanaşmak; A1, A2
Sançmak; A2
Sapalanmak; A1
Säpjetmek; A1
Saplamak1; A1
Saplamak2; A1, A2
Saramak; A1, A2
Sargamak; A1
Sarmaklaşmak; A1
Sarnamak; A1
Sarylamak; A1
Sataşmak; A1, A2, A3, A4
Satmak; A1
Saýalamak; A1
Saýgarmak; A1, A2
Saýgylamak; A1, A2
Saýlamak; A1, A2
Saýlanmak; A1
Saýmak1; A1
Saýmak2; A1
Sazlamak; A1, A2
Säkdirmek; A1
Sebsemek; A1
Seçeklemek; A1
Seçmek; A2
Seljermek; A1
Selpemek; A2
Sementlemek; A1
Senagatlaşdyrmak; A1
Seňkildemek; A1
Sepelemek; A1
Seplemek; A1
Serenjamlamak; A1, A2
Seretmek; A1, A2, A3
Sermek; A1
Sermemek; A1
Serpaýlamak; A1
Serpmek; A1, A2, A3
Seslenmek; A2
Setirlemek; A1
Seýiklemek; A1
Seýislemek; A1, A2
Silkemek; A1
Silkmek; A1, A2, A3
Siltemek; A1
Siňmek; A2, A3, A4
Sistemalaşdyrmak; A1
Sitirlemek; A1
Sogurmak; A1
Sokjamak; A1
Sokmak1; A2, A3
Sokulmak; A1, A2
Solmamak; A1
Soňlamak; A1
Soraglamak; A1
Soramak; A1, A2
Sormak; A1, A2
Sortlamak; A1
Sowamak; A4
Sowmak; A1, A2
Sowurmak; A1, A2
Soýmak; A1, A2, A3, A4
Sozmak; A1, A2
Sögmek; A1, A2
Sökmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Söýgetlemek; A2
Söýlemek; A1, A2
Söýmek; A1, A2
Sözlemek; A1
Sugşurmak; A1
Suhlamak; A1
Suratlandyrmak; A1
Susaklamak; A1
Susmak; A1
Suwamak; A1
Suwarmak; A1, A2
Suwlamak; A1
Suwlulandyrmak; A1
Sübselemek; A1
Südürlemek; A1
Sümmek; A1, A2
Sümsünmek; A1, A2
Sümürmek1; A1
Sümürmek2; A1

Sünnetlemek; A1
Süplemek; A1, A2
Süpürmek; A1, A2, A3
Sürmek; A1, A4, A5
Sürmelemek; A1
Sürtmek; A1, A3
Süsmek; A1, A2
Süssürmek; A3
Süýkmek; A1
Süýnmek1; A3
Süýreklemek; A1
Süýremek; A1, A2, A3
Süýrenmek; A1
Süýşmek1; A1
Süzgekletmek; A1
Süzmek; A1, A2
Süzübermek; A1
Sydyrtmak; A1
Sygmak; A1
Sygynmak; A1
Sykmak; A1, A2, A3
Sylaglamak; A1
Sylamak; A1
Sylmak; A1
Symsyklamak; A1
Symyşlamak; A1
Synamak; A1
Synçgamak; A1
Synlamak; A1
Synmak; A1
Syntgylamak; A1, A2
Sypamak; A1
Sypatlandyrmak; A1
Sypdyrmak; A1, A3
Sypjamak; A1
Sypjyrmak; A1
Sypmak; A1, A2
Sypyrmak; A1, A2
Syramak2; A1
Syrçalamak; A1
Syrmak; A1, A2, A3, A4
Syrtlaşmak; A1
Syrtmaklamak; A1
Syrykmak; A2
Syzmak; A1, A2
Şakgalamak; A1
Şapbatlamak; A1
Şärikleşmek; A1
Şaýlamak; A1
Şeklenmek; A1
Şepbeşmek; A1
Şerebelemek; A1
Şertleşmek; A1
Şikeslemek; A1
Şinelemek1; A1
Şinelemek2; A1
Şugullamak; A1
Şübhelenmek; A1
Şüdügärlemek; A1
Tabşyrmak; A2, A3, A4
Tagmalamak; A1
Tagtalamak; A1
Takyklamak; A1, A2
Talamak; A1
Tamamlamak; A1
Tanamak; A1
Tankytlamak; A1
Tanyşmak; A1
Tapawutlanmak; A1
Taplamak1; A1
Tapynmak; A1, A2
Tapyşmak2; A1, A2
Taranlamak; A1
Taraşlamak; A1
Tarazlamak; A1
Tartmak; A1
Taryplamak; A1
Tassyklamak; A2
Taşlamak; A1
Taýaklamak; A1
Taýdyrmak; A1, A2
Taýlamak; A1
Taýmak; A2
Taýýarlamak; A1, A2
Tazykmak; A1
Tämizlemek; A1
Tänmek; A1, A2
Täzelemek; A1, A2
Tebitlemek; A1
Tegelemek; A1, A2
Tekizlemek; A1
Tekrarlamak; A1
Telegrafirlemek; A1
Tellemek; A1
Temmelemek; A1
Terbiýelemek; A1

Terekelemek; A1
Terrorizirlemek; A1
Tertipleşmek; A2
Tezmek; A1
Tigirlemek; A1, A2
Tijemek; A1, A2
Tikmek; A1
Timarlamak; A1
Timisgenmek; A1
Tirseklemek; A1, A2
Togalamak; A1, A2, A3, A4
Togtamak; A1
Tokgalamak; A1
Tokmaklamak; A1, A2, A3
Tonnalamak; A1
Toparlamak; A1
Topbaklamak; A1
Toplamak; A1
Topulmak; A1
Torlamak; A1
Towlamak; A1
Towusmak; A1
Toýlamak; A2
Tölemek; A1, A2
Törpülemek; A1
Turmak; A1
Tutaklamak; A1
Tutluşmak; A1, A2
Tutmak ; A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A11, A12, A13, A15, A16, A19
Tüflemek; A1
Tükellemek; A1, A2
Tüketmek; A1
Tümmeklemek; A1, A2
Tüpeňlemek; A1, A2
Türgenlemek; A1
Tüwdürmek; A1
Tüýdülmek; A1
Tüýküliklemek; A1
Tüýkürmek; A1, A2
Tüýtmek; A1, A2
Tygşytlamak; A1, A2
Tyslamak;A1
Uçlamak; A1, A2
Uçmak ; A1, A2, A4
Uçramak; A1, A2
Ugramak; A1, A2
Ugrukmak, A1
Ulanmak; A1
Ulaşmak; A1, A2, A3
Umytlanmak; A1
Unamak; A1
Unlamak; A1
Unutmak ; A1
Urbalamak; A1
Urmak ; A1, A3, A5, A7
Uruşmak; A1, A2, A3
Utgaşmak; A1, A2
Utmak ; A1
Uwlunmak; A1, A2
Uýanlamak; A1
Uýgunlaşmak; A1, A2
Uýmak; A1
Uýulmak; A1
Uzaklaşmak; A1
Uzatmak; A2
Üçlemek; A1
Üçürdiklemek; A1
Üflemek; A1
Ümlemek; A1
Ümmüldeşmek; A1
Ümütmek; A1
Ündemek; A2
Üňmek; A1
Üpjünlemek; A1
Ürkmek; A1
Ürküzmek; A1
Üsseleşmek; A1
Ütmek; A1, A2, A3
Ütüklemek; A1
Üwemek; A1, A2
Üýrmek; A2
Üýşenmek; A1
Üýşmek2; A1
Üzmek1; A1, A2
Üzmek2; A1
Üzňeleşmek; a1
Wadalaşmak; A1
Wadyrdamak; A1
Wakyrdamak; A2
Wizirlemek; A1
Ýabşyrmak; A1, A2
Ýadamak; A2
Ýaglamak; A1
Ýagmak; A2
Ýakalamak; A1, A2

Ýakmak1; A1, A2, A3, A4, A5
Ýakynlama; A1
Yalamak; A1, A2
Ýalaňaçlamak; A1, A2, A3
Ýalbarmak; A1
Ýalkamak; A1
Ýallamak; A1, A2
Ýalmamak; A1
Ýalňyşmak; A2
Ýaltaklamak; A1
Ýalynmak; A1
Ýamamak; A1
Ýamanlamak; A1
Ýanamak; A2, A3, A4
Ýanaşdyrmak; A1
Ýanawuçlamak; A1
Ýanjamak; A1, A2
Ýaňkalaşmak; A1
Ýaňzytmak; A1
Ýapgytlamak; A1
Ýaplamak; A2, A3
Ýapmak; A2, A3, A4, A5, A6
Ýapyrmak; A1
Ýapyşmak; A1, A2, A3
Ýaraglanmak; A2
Ýaralamak; A1
Ýaramak; A1, A2, A3, A4
Ýaraşmak1; A1
Ýaraşmak2; A1, A2
Ýaratmak; A1, A2
Ýarmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ýarmaşmak; A1
Ýarpylamak; A1, A2
Ýasamak; A1, A2
Ýasylamak; A1
Ýaşamak; A3
Ýaşmak1; A1
Ýaşynmak; A1
Ýaşyrmak; A1
Ýatlamak; A1
Ýatmak; A1, A3
Ýaýaplamak; A1
Ýaýdanmak; A2
Ýaýkalamak; A1
Ýaýmak1; A1
Ýaýmak2; A1
Ýaýmak2; A2
Ýaýmak3; A1
Ýaýmak3; A2
Ýaýramak; A1, A3, A4
Ýazgarmak; A1, A2
Ýazlamak; A1, A2
Ýazmak1; A2, A3, A4
Ýazmak2; A2, A3, A4
Ýazmak2; A5
Ýazmak3; A3
Ýekelemek; A1
Ýekirmek; A1
Ýelejiremek; A1, A2
Ýelimlemek; A1
Ýelinselemek; A1
Ýelmemek; A2
Ýelpemek; A1
Ýelpeselemek; A1
Ýemirmek; A1, A2
Ýençmek; A1, A2
Ýeňlenmek; A1
Ýeňmek; A1, A2
Ýeňmek; A3
Ýepbeklemek; A1, A2, A3
Ýepberilmek; A1
Ýepbeşmek; A1
Ýerlemek; A1, A2,
Ýerleşmek; A1, A2, A4
Ýeteňkirlemek; A1
Ýetdirmek; A1
Ýetirmek; A2, A3, A4
Ýetişmek2; A1, A2, A3
Ýetmek; A1, A2, A3, A5, A6, A7, A8
Ýirmek; A1
Ýitirmek; A1, A2, A3
Ykjamlamak; A1
Ykmak; A1, A2
Ylalaşmak; A1, A2
Ylgamak; A1
Ylhamlanmak;A1
Ymsynmak; A1
Ymtylmak; A2
Ynanmak; A1, A2
Ynďarmak; A1
Ynďarmak; A2
Ynjamak; A1
Ýoklamak; A1, A2, A3, A4
Ýokmak; A1, A2, A3, A4
Ýolmalamak; A1, A2
Ýolukmak ; A1

Ýonmak; A1
Ýormak1; A1, A2
Ýoýmak; A1, A2
Ýönelmek; A1
Ýöremek; A4
Ýörmemek; A1
Yralamak; A1
Yramak;A1
Yraňkyrlamak; A1
Yrmak; A1
Ysgamak; A1
Ysnyşmak; A1
Yssylamak; A1
Ysyrganmak; A1, A2
Yşyklandyrmak; A1
Ýugurmak; A1
Ýumjuklatmak; A1
Ýumlukmak; A1
Ýummak; A1
Ýumruklamak; A1
Ýumurmak; A1, A2
Ýumuşdyrmak; A1
Ýuwmak; A1, A2, A3
Ýuwmarlamak; A1
Ýuwutmak; A1
Ýüksünmek; A1
Ýülmemek; A1
Ýüwürtmek; A1
Ýüzlenmek; A1, A2
Ýüzleşmek; A1
Ýüzmek1; A2
Ýüzmek2; A1
Ýygmak; A1, A2
Ýygnamak; A1, A4
Ýygnamak; A3
Ýygşyrmak; A1
Ýygyrmak; A1, A2, A3, A4
Ýykmak; A1, A2, A3, A4
Ýylmamak; A1
Ýyrtmak; A1, A2
Yzarlamak; A1, A2, A3
Yzlamak2; A1
Zaýalamak; A1, A2, A3
Zäherlemek; A1, A2, A3
Zäklemek; A1
Zeňlemek; A2
Zerlemek; A1
Zeýrenmek; A1
Zogdurylmak; A1
Zomamak; A1, A2
Zompuldamak; A1
Zorlamak; A1, A2
Zynatlamak; A1
Zynharlamak; A1
Zynjyrlamak; A1
Zyňmak; A3, A4, A5
Zyýansyzlandyrmak; A1

3. Üç İstemli Fiiller

Agdarmak; A1
Akdyrmak; A1; A2
Alyşmak; A1, A3
Arassalamak; A4
Asmak; A1, A2
Awulamak; A1
Aýlamak; A2, A3, A4, A5
Aýyrmak ; A5, A6
Baglamak; A1
Bagyşlamak; A3
Basmak; A3, A5
Bildirmek; A1
Boýamak; A1, A2
Bulamak2; A2
Burmak ; A3, A4
Çagyrmak; A2, A4
Çakmak; A4
Çalyşmak; A1
Çaşmak; A1
Çaýylmak; A3
Çaýmak; A1
Çekmek; A6, A7
Çerreltmek; A1
Çirkizmek; A1
Çolamak; A1, A2, A3
Çykarmak; A1, A10
Çykarmak; A3, A10
Çyrşamak; A3
Dadyrmak; A1
Dakmak; A1
Dakmak; A2, A3, A4
Daýamak; A2
Degişmek; A2
Dikmek; A1

Diremek; A2, A3
Diýmek1; A1
Dogrulamak; A2
Dolamak; A1, A2, A3, A4
Dökmek; A1, A2, A3, A4
Dürtmek; A1, A3
Düşemek; A2
Düzmek; A1
Dykmak; A3
Äbermek; A1, A2
Egirmek ; A2
Eltmek; A1, A3
Enjamlaşdyrmak; A1
Eňtermek; A2
Eýlemek1; A1
Eýlemek2; A1
Gapgarmak; A1
Garmak; A1
Gatmak; A1
Geçirmek; A1, A2
Geçirmek; A3, A4, A8
Goşmak; A2, A3
Goýbermek; A3, A4, A7
Goýmak; A1
Göndermek3; A1
Görkezmek; A1, A2
Götermek; A2
Gutarmak; A3
Guýmak1; A1
Gysmak; A1
Hödürlemek; A2
İbermek; A1
İçirmek; A1, A2
İdirdetmek; A1
İldirmek; A1
İltemek; A1, A2, A3
İteklemek; A1, A2
İtmek2; A2
Jebislemek; A1
Joýalamak; A1
Kakmak; A1
Kowmak; A2, A3, A4
Köpeltmek; A3
Kösemek1; A1
Küşgürmek; A1, A2
Laýyklamak; A2
Münderlemek; A1
Mynçgamak; A1
Nazarlamak; A2
Niýetlemek; A1
Oklamak1; A1
Oramak; A1
Osmak; A1
Oýkamak; A1
Öndemek; A1
Ötürmek; A2, A3
Öwretmek; A2
Öwürmek; A1, A2, A3, A4
Parhlandyrmak; A1
Pürkmek; A1
Saçmak; A1
Saklamak; A1, A6
Sallamak; A1
Salmak; A3
Sançmak; A1
Saplamak2; A3
Sapmak; A1, A2, A3
Sargamak; A2
Sarkyrmak; A1
Satmak; A2
Saymak1; A1
Seçmek; A1
Sekmek; A1
Sepmek; A1
Sokmak: A1
Sowmak; A3
Sowurmak; A3
Söýemek; A1
Söýgetlemek; A1
Sugşurmak; A2
Sürmek; A2, A3
Sürpemek; A1
Sürtmek; A2
Süssürmek; A1, A2
Süýkemek; A1
Tapbatlamak; A1
Tassyklamak; A1
Taýdyrmak; A3
Tirkemek; A1, A2
Tutmak; A8, A9, A10, A17, A18
Ulamak; A1, A2
Urmak ; A2, A6
Urnamak; A1, A2
Uzatmak; A1, A3, A4
Ülemek; A1
Ündemek; A1

Yakmak2; A1
Ýanamak; A1
Yaplamak; A1
Yňdarmak; A3
Ýapmak; A1
Ýazmak1; A1
Ýazmak2; A1
Ýazmak3; A4
Ýelmemek; A1
Ýetirmek; A1
Ýollamak; A1
Ýolmak; A5
Ýonmak; A2
Ýöňkemek; A1
Ýüklemek; A1, A2
Ýüwürmek ; A1
Ýygnamak; A2
Ýygnamak; A5
Zyňmak; A1

4. 2. Söz Dizimsel İstem Yapısı Bakımından Türkmen Türkçesi Fiil Sınıfları

Fiillerin istem bilgisi cümlenin söz dizimsel (istem) yapısını belirler. Türkmen Türkçesi fiillerinin belirli ve sınırlı söz dizimsel yapılar oluşturduğu görülür. Türkmen Türkçesi fiillerin oluşturduğu söz dizimsel yapılar, fiillerin sözlük anlamından ve sözlük anlamı için verilen örneklerden hareketle belirlenmiştir. Bir fiilin birden fazla söz dizimsel yapıda görünebilmesi, onun ya farklı anlam değişkelerinin olduğuna ya da fiilin belirli anlam değişkesinin istem değiştirimleri gösterdiğine işaret eder. Söz dizimsel istem yapıları sözlükçülük çalışmalarında fiillerin ilgili anlamının söz dizimsel çevresini betimlemek için kullanılabilir. Türkmen Türkçesinde fiiller aynı söz dizimsel yapıları sergilemeleri bakımından şöyle sınıflandırılabilir:

1. [kim] + Fiil

Abadanlaşmak; A1
Abşanaklamak; A1
Abşarmak; A1
Açylmak; A1, A2, A3, A4, A5
Açynmak; A1
Agarmak; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Aglamak; A1
Aglamjyramak; A1, A2
Agralmak; A1, A2, A3, A4
Agsamak; A1, A2
Agyllamak; A1
Agynamak; A1
Agyp-dönmek; A1, A2
Agyrlaşmak; A1, A2
Agyrmak; A1
Agyzlanmak; A1
Ahlamak; A1
Ajamak; A1
Ajykmak; A1
Akdyrmak; A3
Akjarmak; A1, A2
Aktiwleşmek; A1
Akyllanmak; A1
Aladalanmak; A1
Alakjamak; A1
Alarmak; A1
Aljyramak; A1
Alňasamak; A1
Aňalmak; A1
Aňkamak; A1
Aňňyrmak; A1 A1
Aňsatlaşmak;A1
Aňtamak; A1
Ardynjyramak; A1
Argyşlamak; A1
Arkanlamak2; A1
Arkaýynlanmak; A1
Arlamak; A1, A2
Arryklamak; A1, A2
Artmak1; A1, A2
Artyksyramak; A1
Arzanlamak; A1
Asgynlamak;A1
Asgyrmak; A1
Aşaklamak; A1, A2
Aşgarlamak; A1
Aşmak; A2, A3
Atlanmak; A1, A2
Awamak; A1
Awuşamak; A1
Aýaklanmak; A1, A2, A3
Ayazlamak; A1
Aýdyňlaşmak; A1, A2
Aýlanmak; A1
Aýňalmak; A1, A2, A3
Aýnamak; A1
Aýrylmak; A1, A2, A7, A9
Azalmak; A1, A2
Azaplanmak; A1
Azarlamak; A1
Azaşmak; A2, A3
Azgyrylmak;A1
Azmak; A1, A2
Bagyrmak; A1, A2
Bälçiremek; A1
Balkyldamak; A1
Barmak; A2
Bäsleşmek; A1
Baslykmak; A2
Basyrganmak; A1
Batgalanmak; A1
Batlanmak; A1, A2

Batmak; A1, A3, A4
Batyrlanmak; A1
Batyrsyramak; A1
Baýamak1; A1
Baýamak2; A1
Baýatmak1; A2
Baýnamak; A1
Bazarlamak; A1
Bazyrdamak; A1
Begenmek; A1
Bekemek; A1
Bellemek; A3
Berkemek; A1, A2
Beterlemek; A1, A2
Beýgelmek; A1, A2, A3
Beýtmek; A1
Bihaýalanmak; A1
Bileleşmek; A1
Bimazalanmak; A1, A2
Birahatlanmak; A1
Birikmek; A1
Bişişmek; A1,A2, A3
Bişmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Bitakatlanmak; A1
Bitaraplaşmak; A1
Bitişmek; A1, A2, A3
Bitmek; A1, A2, A3, A5
Bolamak; A1
Boldurmak; A2
Bolmak; A1
Bosmak; A1
Boşamak; A1, A2, A4, A5
Botlamak; A1
Boýnamak; A1, A2
Boýurdamak; A1
Boýurganmak; A1
Bozarmak; A1
Bozlamak; A1, A2
Bozulmak; A1, A2, A3, A4, A5
Bögürmek; A1, A2
Bökjeklemek; A1, A2
Börtmek; A1
Böwşeňlemek; A1
Bugarmak; A1
Bugjarmak; A1, A2
Bukdaklamak; A1, A2
Bulaşmak; A2, A3, A4, A5
Bulduramak; A1
Bulutlaşmak; A1
Burçaklamak; A1
Burjulamak1; A1
Burjulamak2; A1
Burugsamak; A1, A2
Burunlyklamak; A1
Butnamak; A1
Buýmak; A1
Buýralanmak; A1
Bükgüldemek; A1
Bürjeşmek; A1
Bürküldemek; A1
Bürüşmek; A1
Bygyrdamak; A1
Çabalanmak; A1, A2, A3
Çabramak; A1, A3, A4
Çagalamak; A1, A2
Çagşamak; A1, A2
Çagşyldamak; A1
Çäklenmek; A1, A2
Çakmak2; A1
Çaknyşmak; A1, A2, A3, A4
Çalarmak; A1, A2
Çaljarmak; A1
Çalykmak; A1
Çalyşmak; A2
Çaňamak; A1
Çaňjarmak; A1, A2
Çapgynlaşmak; A1
Çapmak1; A1
Çaslamak; A1
Çäşermek; A1, A2
Çaşmak; A2, A3
Çatlamak; A1
Çatlaşmak; A1
Çatmak; A5
Çawmak; A1
Çaýkanmak; A1, A2, A3
Çaýsyramak; A1
Çaýşarmak; A1
Çaýşyklamak; A1
Çekremek; A1
Çetinleşmek; A1
Çetleşmek; A1
Çetremek; A1, A2
Çigişmek; A1, A2
Çigreklemek; A1, A2
Çigremek; A1

Çikjermek; A2
Çilimleşmek; A1
Çilşirmek; A2
Çisňemek; A1
Çişmek; A1, A2, A4
Çogmak1; A1, A2
Çokjarmak;A1
Çolarmak; A1
Çommalmak; A1, A2
Çorlamak; A1
Çökmek; A1, A2, A4
Çöňňermek; A1
Çukuralmak; A1, A2
Çuňalmak; A1
Çüflemek;A1
Çüpremek; A1
Çürelmek; A1
Çürüşmek; A1
Çürüzziklemek; A1
Çüýremek; A1, A2, A3
Çybşyldamak; A1
Çydamak; A3
Çygjarma; A1
Çygşyldamak; A1
Çygylmak; A1
Çygyrmak; A1
Çykmak; A3, A6, A7, A9, A11
Çylpyklamak; A1
Çyngarmak; A1
Çyňkyrmak; A1
Çyňsamak; A1, A2
Çypdyrmak; A1
Çyrçyklamak; A1
Çyrlamak; A1
Çyrpynmak; A1, A2, A3
Çyrryldamak; A1
Çytawlaşmak; A1
Çytmak; A1
Dabanaklamak; A1
Dabaralanmak; A2, A3
Däbşeneklemek; A1
Dabyramak; A1
Dadynmak; A1
Dagamak; A1, A2, A3, A4, A5
Dagdyramak ;A1
Dalaklamak ; A1
Däliremek; A1, A2
Daljygmak; A1
Dalmynmak; A1, A2
Damjalamak; A1, A2
Dammak; A1
Dänelemek; A1
Dänjiremek; A1
Daralmak2; A1, A2, A4
Daramak2; A1
Darsyldamak; A1
Darykmak; A1
Daşmak; A1
Datlamak ; A1
Daýanmak1; A1
Daýyrdamak; A1
Dazlamak; A1, A2
Dazzarmak; A1
Degişmek; A3
Delmirmek; A1
Demikmek; A1
Demrikmek; A1
Depeşeklemek; A1
Depirjiklemek; A1
Depmek; A4
Depremek; A1
Derdinmek; A1
Derjikmek; A1
Derjiremek; A1
Derlemek; A1, A2, A3
Dertlemek; A1
Digirdemek; A1
Diglemek; A1
Dikanlamak; A1
Dikelmek; A2
Dikgermek; A1
Dikgirdemek; A1
Dikleşmek; A1
Dillenmek; A1
Dilleşmek; A1
Diňirgemek; A1
Diňmek; A1, A2
Direlmek1; A1, A2, A3
Doganlaşmak; A1
Dogmak; A1, A2
Dogralmak1; A1
Dogrulamak; A3
Dogumlanmak; A1
Dolmak; A2, A5
Dommarylmak; A1
Doňmak; A1, A2, A3, A4

Doýgunlaşmak; A1
Doýmak; A1, A2, A3
Dökmek; A6
Döllemek; A1, A2
Dömmek ; A1, A2
Döremek; A1, A2
Dumanlamak; A1, A2, A3
Durguşmak; A1, A2
Durmak; A1
Dükürdemek; A1
Dümewlemek; A1
Dümtünmek; A1
Düňküldemek; A2
Düňňürdemek; A1
Dürteklemek; A3
Dürtermek; A1, A2
Dürtmek; A5
Düşmek; A3, A7
Düwdeneklemek; A1
Düwmelemek; A1
Düwnükmek ; A1
Düwünçeklemek; A1
Düwürtiklemek; A1
Düýrükmek; A1
Düýşürgemek; A1
Düzelmek; A1, A2
Düzgünleşmek; A1
Dyglamak; A1
Dyknyşmak; A1
Dykylmak; A1, A2
Dylmyldamak; A1
Dymjykmak; A1, A2
Dymmak; A1, A2
Dymykmak; A1
Dynmak; A2, A3
Dyňzamak; A1, A2
Dyrjaşmak; A1
Dyrmyldamak; A1
Dyzanaklamak; A1
Ädimlemek;A1
Äginmek; A1, A2
Äginmek; A1, A2
Äkelmek; A1
Ätmek; A1
Ätmek; A1
Äwmek; A1
Äwmek; A1
Eçilmek; A1
Egilmek; A1
Egrelmek; A1
Ejizlemek; A1, A2, A3
Ekabyrsyramak; A1
Ekezlenmek; A1
Elenmek; A1, A2, A3, A4
Eleslemek; A1, A2
Elewremek; A1
Eljiremek; A1
Emedeklemek; A1
Emenmek; A1
Emgeklemek; A1
Endiremek; A1, A2
Eňekleşmek; A1
Eňremek; A1
Entemek; A1, A2, A3, A4
Epeýlenmek; A1
Epilmek; A1, A2
Erbetlemek; A1, A2
Eremek; A1, A3, A4
Ersmek; A1
Eselmek; A1
Esreşmek; A1
Eşitmek; A2
Etigmek; A1
Eýikmek; A1
Ezberleşmek; A1
Ezelenmek; A1, A2
Formalaşmak; A1
Formulirlemek; A1
Gabarmak; A1, A2, A3
Gabatlamak; A1
Gäbermek; A1
Gaçmak; A3
Gadaklamak; A1
Gadyrlanmak; A1
Gägirmek; A1
Gagşamak; A1
Gagyldamak; A1
Gagyrdamak; A1
Galagoplanmak; A1
Galdyramak; A1
Galkmak; A1, A2
Galkyjaklamak; A1, A2
Galkynmak; A1
Galmagallamak; A1
Galmak1; A1, A2, A3, A4
Galmak2; A4, A5, A6

Galňamak; A1
Galpyldamak; A1
Gamaşmak; A1, A2
Gämiklemek; A1
Gamlanmak; A1
Ganamak; A1
Ganatlanmak; A1
Ganjarmak; A1
Gaňrylmak; A2, A3
Ganymatlaşmak; A1
Gapaklamak; A3
Gapdallamak; A1
Gapylmak2; A1
Garalmak1;A1, A2, A3, A4, A5
Garalmak2; A1
Garamak; A3
Garaňkyramak; A1
Garbanmak; A2
Garjaşmak; A2
Garjykmak; A1
Garkyldamak; A1
Garpyşmak; A1, A2
Garramak; A1
Garsyldamak1; A1
Garsyldamak2; A1
Gartaşmak; A1
Garyplaşmak; A1
Gatalmak; A1, A2, A3
Gatamak; A1
Gatbarlamak; A1
Gäwüşemek; A1, A2
Gaýdyşmak; A2
Gaýgylanmak; A1
Gaýkyldamak; A1
Gaýlamak; A1, A2
Gaýmak2; A1
Gaýmaklamak; A1, A2
Gaýmalamak2; A2
Gaýnamak; A1, A2
Gaýralamak; A1, A2
Gaýraşmak; A1
Gaýratlanmak; A1
Gaýtarmak; A4
Gaýtmak; A1
Gaýymlaşmak; A1, A2, A3
Gaýzykmak; A1
Gazaplanmak; A1
Gäzlemek; A1
Geçmek; A3, A8
Gedaýlaşmak; A1
Gelişmek; A1, A2
Gelmek;A2
Gelşiklenmek; A1
Geplemek; A1
Getirmek; A1
Giçlemek; A1
Gidişmek; A1
Gijemek; A1
Gijikmek; A1, A2
Giňemek; A1, A2
Girmek; A4
Gitmek; A3, A4
Giýewlemek; A1
Godukmak; A1
Godurdamak; A1
Gojalmak; A1
Golawramak; A1
Golaýlamak; A2
Gomalmak; A1
Gomlamak; A1
Gomparmak; A1
Goňaklamak; A1
Goňkarmak; A1
Gonmak; A1
Goňralmak; A1
Goňursamak; A1
Gopbarmak; A1
Gopmak; A1, A2, A3
Gorsuldamak; A1, A2
Goturamak; A1
Gowadaklamak; A1, A2
Gowşamak; A1, A2, A3
Gowulanmak; A1, A2
Gowzamak; A1
Goýalmak; A1
Goýazylanmak; A1
Gozalamak; A1
Göçmek; A3
Gögermek; A1, A2, A3
Gölermek; A1
Gönelmek; A1, A2
Gönülemek; A1, A2
Göreşmek; A1, A2
Göterimlemek; A1
Götinjeklemek; A1, A2
Götinlemek; A1

Göwdükmek; A1
Göwşüldemek; A1
Göýdükmek; A1, A2
Gözükmek; A1, A2
Gubarlamak; A1, A2
Guduramak; A1, A2
Guduzlamak; A1, A2
Gugarmak; A1
Gujaklamak; A1
Gultunmak; A1
Gulunlamak; A1
Gumalaklamak; A1
Guraklaşmak; A1
Guramak2; A1, A2, A3, A4
Gurawlaşmak; A1
Gurgunlaşmak; A2, A3
Gurplanmak; A1, A2, A3
Gurtlamak; A1
Gurumlamak; A1
Gusmak; A1
Gutarmak; A1, A4
Gutulmak; A1, A2
Guýlunmak;A1
Guzlamak; A1, A2
Gübermek; A1, A2
Gübürdemek; A1
Güjeňlemek; A1
Güjüklemek; A1
Güjürdemek; A1
Güllemek; A1, A2, A3
Gülmek; A1
Gülümjiremek; A1
Gümansyratmak; A1
Gümansyratmak; A1
Gümmürdemek; A1
Gümpüldemek; A1
Gümremek; A1
Güneşlemek; A1
Güpbermek; A1
Güpbüldemek; A1
Güplemek; A1, A2
Güpürdemek; A1
Gürelmek; A1, A2
Gürlemek; A1, A2
Gürpüldemek; A1, A2
Gürsüldemek; A1
Gürüldemek; A1
Gütürdemek; A1
Güwlempaçlamak; A1
Güwwüldemek; A1
Güýçlenmek; A1, A2
Güzlemek; A1, A2
Güzzüldemek; A1
Güžžüldemek; A1
Gybyrdamak; A1, A2
Gydyrdamak; A1
Gygyrmak; A1, A2
Gyjynmak; A2
Gyjyrdamak; A1, A2
Gykylyklamak; A1, A2
Gylawlamak; A1
Gylawlanmak; A1
Gymmatlamak; A1
Gymyldamak; A1, A2
Gymyrsamak; A1
Gynanmak; A1
Gyňralmak; A1, A2
Gypjynmak; A1, A2
Gypydyklamak; A1
Gyrawlamak; A1, A2
Gyrpaklamak; A1
Gyrpyldamak; A1, A2
Gyrylmak; A1, A2, A3
Gysgalmak; A1, A2
Gyşarmak; A1, A3
Gytalmak; A1
Gytyrdamak; A1
Gyzarmak; A1, A2, A3
Gyzmak; A1, A2, A3
Gyzykmak; A2
Gyzyşmak; A1
Hababaýlamak; A1
Hahahaýlamak ; A1
Hallanlamak; A1
Hallaslamak; A1
Haltyldamak; A1
Halymsyramak; A1
Hamsykmak; A1
Haňkarmak; A1
Haňlamak; A1
Haňzamak ; A1
Harlamak1 ; A1
Harryldamak ; A1
Harsyldamak; A1, A2
Hasanaklamak; A1
Haslamak; A1

Hassalamak; A1
Hasyrdamak; A1, A2
Haşçyldamak; A1
Haşlamak; A1
Hatyrdamak; A1
Hawlamak; A1
Haýaljyramak; A1
Haýallamak; A1
Haýbatlanmak; A1
Haýdamak; A1, A3
Haýkylyklamak; A1
Haýkyrmak; A1, A2, A3
Haýykmak, A1
Hazlamak; A1
Hažžyldamak ; A1
Heçjiklemek; A1
Hekgermek; A1
Hellewlemek; A1, A2
Heneklemek; A1
Heňkirmek; A1
Heňlemek; A1
Hereketlenmek; A1
Heserlenmek; A1
Heşerilmek; A1
Hikirdemek; A1
Hiňlenmek; A1
Hokranmak; A1, A2
Hokurdamak,A1
Holpuldamak; A1
Hoňkarmak; A1
Hopbalamak; A1
Hopmak; A1
Hopukmak; A1, A2
Horgurmak; A1
Horkuldamak; A1
Horlamak1; A1
Horukmak; A1
Howalamak; A1
Howatyrlanmak; A1
Howlamak; A1, A2
Howlukmak; A1, A2
Howplanmak; A1
Howsalalanmak; A1
Hozanaklamak; A1
Hökgermek; A1
Hoküdiklemek; A1
Höltüldemek; A1
Hoňküldemek; A1
Höwürtgelemek; A1
Humarlanmak; A1
Humrarylmak; A1
Hurmalamak; A1, A2
Hümürdemek; A1
Hüňürdemek; A1
Hüplemek; A1
Hütürdemek; A1
Hüýlemek; A1
Hüžžermek; A1, A2
Hykgyldamak; A1
Hyklamak; A1
Hykyrdamak; A1
Hynçgyrmak; A1, A2
Hyňranmak; A1
Hyňzamak; A1
Hyrkyldamak; A1
Hyrlamak; A1
Hyrryldamak; A1
Hyrsyzlanmak; A1
Hyssyldamak; A1
Hytyrdamak; A1
Hyzlamak; A1
Hyžžyldamak; A1
Hyzzynlamak; A1
İçikmek; A1
İçlemek; A1
İdeneklemek; A1
İglemek; A1, A2
İkirjiňlemek; A1
İlerlemek; A2
İmeşmek; A1
İnçelmek; A1, A2
İndemek; A1
İňlemek; A1
İriňlemek; A1
İrkilmek; A1, A2
İrlemek; A1
İşlemek; A1, A2, A4
İýmek; A2
İýmitlenmek; A1
Jabjynmak; A1
Jadylamak; A1
Jaggyldamak; A1
Jägildemek; A1
Jahyllanmak; A1
Jakgyldamak; A1, A2
Janlanmak; A1, A2

Jaňňyrdamak; A1
Janykmak; A1
Jarkyldamak; A1
Jatyrdamak; A1
Jaýrylmak; A1
Jaýtarmak; A1
Jaýyrdamak; A1, A2
Jazzyldamak; A1
Jedirdemek; A1
Jibirdemek; A1
Jibrinmek; A1
Jikgildemek; A1
Jojuklamak; A1
Jomartlanmak; A1
Joňkuldamak; A1
Jontarmak; A1
Jorkuldamak; A1
Jorlamak; A1
Joşmak, A1, A2, A3
Jowranmak; A1, A2
Jugurdamak; A1
Jukguldamak; A1
Jülpüldemek; A1
Jümşüldemek; A1
Jürküldemek; A1
Jürrüldemek; A1
Jüýgüldemek; A1
Jybarlamak; A1
Jyglamak; A1
Jygyldamak; A1
Jykyrdamak; A2
Jynlanmak; A1
Jyňňyrdamak; A1
Jypydyklamak; A1
Jyssyldamak; A1
Jytlatmak; A1
Jyzlamak; A1, A2
Jyzyrdamak; A1, A2
Jyzzynlamak; A1
Kakamak; A1, A2
Käkelemek; A1, A2
Kaklyşmak; A2
Kakynlamak; A1
Kämilleşmek; A1
Kaňkamak; A1, A2
Kararlaşmak; A1
Kebeleklemek; A1, A3
Kekeçlemek;A1
Kelemenlemek; A1
Keltelmek; A1, A2
Kemelmek; A1, A2, A3
Kempermek; A1
Kemşermek; A1
Kepemek; A1, A2
Kesellemek; A1
Kesermek; A1, A2
Kesilmek; A1, A2, A3, A4
Kesmeklemek; A1, A2
Keýplenmek; A1
Keýşermek; A1
Keýşiklemek; A1
Keýtiklemek; A1
Kibirdemek; A1
Kiçelmek; A1, A2, A3, A4
Kinaýalamak; A1
Kiparlamak; A1
Kirjikmek; A1
Kirlemek; A1
Kişňemek; A1
Kitirdemek; A1
Kokamak; A1
Kökelmek; A1, A2
Könelmek; A1, A2
Köpbilmişsiremek; A1
Köpelmek; A1
Köpemek; A2
Köpürjiklemek; A1
Köremek; A1
Kösüklemek; A1
Köşemek; A1, A2
Köwejeklemek; A1, A2
Köwelmek; A1
Köwlenmek2; A2
Köwsarlamak; A1
Köýlenmek; A1
Köýmek; A1, A2, A3
Közemek; A1
Kuwwatlanmak; A1
Kükemek; A1
Kükremek;A1, A3
Küljermek; A1
Küpürsemek; A1, A2
Küreklemek; A2
Kürrelemek; A1
Kürtdürmek; A1
Küssermek; A1

Kütelmek; A1, A2, A3, A4
Küýkermek; A1, A2
Küýlenmek; A1
Kynalmak; A1
Labyrdamak; A1
Lägirmek; A1, A2
Lagşamak; A1, A2
Lagyrdamak; A1, A2, A3
Lahhyldamak; A1
Lakgyldamak; A1
Lakyrdamak; A1, A2
Lalaýlamak; A1
Läliksiremek; A1
Laňňyldamak; A1
Laplamak; A1, A2
Lapyrdatmak; A1
Larsyldamak; A1
Lasyrdamak; A1
Lasyrdatmak; A2
Läşermek; A1, A2
Lellermek; A1
Lemmerlenmek; A1
Leňkildemek; A1
Ligirdemek; A1
Liňkildemek; A1
Lokguldamak; A1
Lokurdamak; A1
Loňkuldamak; A1
Lowlamak; A1, A2, A3
Lowurdamak; A1, A2
Lummurdamak; A1, A2
Lygyrdamak; A1
Lykyrdamak; A1
Madyrdamak; A1
Mälemek; A1
Maşjarmak; A1
Mawlamak; A1
Maýlamak; A1
Maýmyklamak; A1
Mäzleşmek; A1
Medeniýetleşmek; A1
Meniklenmek; A1, A2
Meselmek; A1, A2, A3
Mesirgemek; A1, A2
Meýmiremek; A1
Miwelemek; A1, A2
Molamak; A1
Moýmuldamak; A1
Möjükmek ; A1
Mölermek; A1
Möňňürmek; A1
Mönsüremek; A1
Möwlemek; A1
Murdarlanmak; A1
Müňküldemek; A1
Müňzemek; A1
Mürrelmek; A1, A2
Mürreltmek ; A1
Mürşermek; A1
Müýnürgemek; A1
Müzzermek; A1, A2
Myçmak; A2, A3
Mydyrdamak; A1
Myhmanlamak; A1
Mylaýymlanmak; A1, A2, A3, A4, A5
Mylaýymsyramak; A1
Mylkyldamak; A1
Mymyldamak; A1
Mymyramak; A1, A2
Mynjyramak; A1, A2
Myňňyldamak; A1, A2
MyrdyrdamaK; A1
Myrlamak; A1, A2
Myssarmak; A1, A2, A3
Myssyldamak;A1
Myşlamak; A1
Mytdyldamak; A1
Myžgamak; A1
Myžžarmak; A1, A2
Naçarlamak; A1
Namartlamak; A1, A2
Näsaglamak; A1
Naýçalamak; A1
Näzirgemek; A1, A2
Nemjiremek; A1
Nikalamak; A1
Nogtalamak; A2
Nurlanmak; A1
Nyrhlamak; A1
Odanmak; A1
Odukmak; A1
Okamak; A2
Omadaklamak; A1
Ommalmak; A1, A2
Oňalmak; A1
Oňatlanmak; A1

Oňmak ; A1, A2, A3, A4
Opmak; A1
Orlaşmak; A1
Otlamak1; A1
Otukmak ; A1
Owazlanmak; A1
Owlaklamak; A1
Ownamak; A1, A2, A3
Owsunlamak; A1
Owşanaklamak; A1
Oýanmak; A1, A2
Oýçarylmak; A1
Oýkanjyramak; A1
Oýkanmak; A2
Oýlagramak; A1
Oýlamak; A2
Oýmudyklamak; A1
Oýmuldamak; A1
Oýnaklamak; A1, A2
Oýnamak; A4
Oýtarmak; A1
Oýurganmak; A1
Ozmak; A1, A2
Öçmek;A1, A2, A3, A4
Ögemek; A1
Ölçemek; A2
Öljermek; A1
Ölmek;A1, A2
Ölügsilenmek; A1, A2, A3
Önmek; A1, A2
Öňürdiklemek; A1
Örküçlemek; A1
Örmek2; A1, A2, A4, A5
Örňemek; A1
Ösmek; A1, A2, A3, A4, A5
Ötmek; A2, A3, A4, A5, A6, A8
Ötürmek; A4
Öwelmek; A1
Öwhüldemek; A1
Öwsübermek; A1, A2
Öwüsmek; A1, A2, A3
Öýkenlemek; A1
Özelenmek; A1
Özgermek; A1
Özlenmek; A1
Paçlatmak; A1
Paglamak; A1, A2
Pagşyldamak; A1, A2
Pähimlenmek; A1
Pajarlamak; A1, A2
Pakgarmak; A1
Pakgyldamak; A1
Pakyrdamak; A1
Palatallaşmak; A1
Pallamak; A1
Paňlamak; A1
Paramak; A2
Parkyldamak; A1, A2
Parlamak; A1, A2, A3, A4
Parryldamak; A1
Parsylamak; A1, A2
Parsyldamak; A1
Partlamak; A1
Pasyrdamak; A1
Paşmak1; A1
Paşşarmak; A1
Paşyrdamak; A1
Patanaklamak; A1
Patdyldamak; A1, A2
Patlamak; A1
Patraşmak; A1
Patyrdamak; A1
Paýawlamak; A1
Paýhaslanmak; A1
Paýpyldamak; A1
Paýramak; A1
Paýyrdamak; A1
Pazlamak; A1
Pazzyldamak; A1
Pažžyldamak; A1
Peleseňlemek; A1
Pelpellemek; A1, A2
Pelteklemek; A1
Peselmek; A1, A2, A3, A4, A5
Pessaýlanmak; A1, A2
Peşjermek; A1
Petişlenmek; A1
Petremek; A1
Petreşmek; A1
Pezzermek; A1
Pikirlenmek; A1
Pilislemek; A1
Pitremek; A1
Porsamak; A1
Poslamak; A1
Pökgermek; A1, A2, A3, A4

Pösürdemek;A1
Pudaklamak; A1
Pullanmak; A1
Pykyrdamak; A1
Pyňkyrmak; A1
Pyntyklamak; A1
Pyrkyldamak; A1
Pyssarmak; A1
Pyssyldamak; A1
Pysyrdamak; A1
Pyşdyldamak; A1
Pyşgyrmak; A1
Pyşyrdamak; A1
Pytdyldamak; A1
Pytramak; A1
Pyýadalamak; A1
Pyzzyldamak; A1
Ragbatsyzlanmak; A1
Rahatlanmak; A1
Razylaşmak; A1
Regressirleşmek; A1
Rifmalaşmak; A1
Rowaçlanmak; A1
Ruhlanmak; A1
Sabamak; A1
Sadasyramak; A1
Sagalmak; A1
Säginmek; A1
Sagsyzlamak; A1
Sagynmak2; A1
Sakanaklamak; A1
Sakawlamak; A1
Saklanmak; A1, A2, A7, A8, A9
Sakynjyramak; A1
Sakyrdamak; A1, A2
Sakyrtgalamak; A1
Salgymlamak; A1
Salkynlamak; A1, A2
Sallanjyramak; A1
Sallanmak; A1, A2
Salmak; A1
Salparmak; A1
Samahyllamak; A1
Sämeşmek; A1
Sammyldamak; A1
Samsyklamak; A1, A2
Saňalmak; A1
Sandyramak; A1
Sanjylamak; A1
Saňňyldamak; A1
Sapalaklamak; A1
Sapalanmak; A1
Saralmak2; A1, A2
Sarkmak; A1
Sarmamak; A1, A2
Sarsmak; A1
Sarykmak; A1, A2
Saýhallaşmak; A1
Saýlanmak; A2, A3
Saýpallamak; A1
Saýramak; A1, A2
Sazanaklamak; A1
Seleňlemek; A1, A2
Selkildemek; A1
Selpemek; A1
Seňňerlemek; A1
Seňňildemek; A1
Seňselemek; A1
Sepelemek; A2
Seplemek; A2
Sermemek; A1
Serpikmek; A1
Serrelmek; A1
Seslenmek; A1
Seýreklemek; A1
Silmemek; A1
Siltenjiremek; A1
Siňmek; A1
Sogmak; A1, A2
Sojamak; A1
Solmak; A1, A2, A3
Somalmak; A1
Sonarlamak; A1
Sorkuldamak; A1
Sortdurmak; A1
Sowamak; A1, A2, A3
Sowuklamak; A1
Sölpüldemek; A1
Sönmek; A1, A2
Söwdalaşmak; A1
Söwedeňlemek; A1
Söwedeňlemek; A1
Söweşmek; A1, A2
Surnukmak; A1
Sustlamak; A1
Suwjarmak; A1, A2

Suwlanmak; A1
Suwlukmak; A1
Suwlulandyrmak; A1, A2
Suwsuramak; A1, A2
Süllermek; A1, A2
Sülmüremek; A1
Sülpermek; A1
Sülpüldemek; A1
Sümgürmek; A1
Sümmüllemek; A1
Sürlenmek; A1
Süsseneklemek; A1
Süýjemek; A1, A2
Süýkmek; A2
Süýnmek1; A1, A2
Süýrenmek; A2
Süýşmek2; A1
Süzülmek; A1, A2, A3
Syçramak; A1, A2
Sygnamak; A1
Sygyrmak2; A1
Sygyşmak; A1
Syklaşmak; A1
Sykylyklamak; A1
Synçgyrmak; A1
Synmak; A2
Syňsyraklamak; A1
Sypamak; A2
Sypbermek; A1
Sypdyrmak; A2
Sypjyklamak; A1
Syramak1; A1
Syrkawlamak; A1
Syrkyramak; A1
Syrmak; A5
Syrtarmak; A1
Syrykmak; A1
Syzlamak; A1
Şabramak; A1
Şabyrdamak; A1
Şaggyldamak; A1
Şagramak; A1
Şagyrdamak; A1
Şahalamak; A1
Şakgyldamak; A1
Şakyrdamak; A1
Şalkyldamak; A1
Şallaklamak; A1
Şalpyldamak; A1
Şamlamak; A1
Şaňlamak; A1, A2
Şanlanmak; A1
Şaňňyrdamak; A1
Şapbyldamak; A1
Şapyrdamak; A1
Şaramak; A1
Şarkyldamak; A1
Şarlamak; A1
Şarpyldamak; A1
Şartyldamak; A1
Şatdyldamak; A1
Şatlamak; A1, A2
Şatlanmak; A1
Şatyrdamak; A1
Şaýatlaşmak; A1
Şekillenmek; A1
Şemallamak; A1, A2
Şepbiklemek; A1
Şeýtmek; A1
Şildiremek; A1
Şohlanmak; A1
Şokurdamak; A1
Şorlamak; A1
Şorpuldamak; A1
Şowhunlanmak; A1, A2
Şowurdamak; A1
Şowwuldamak; A1
Şöhlelenmek; A1, A2
Şullarmak; A1
Şumjarmak; A1
Şuwwuldamak; A1
Şybyrdamak; A1
Şyglamak; A1
Şygyrdamak; A1
Şykyrdamak; A1
Şyňňyrdamak; A1
Şypbyldamak; A1
Şypyrdamak; A1
Şyrkyldamak; A1
Şyrlamak; A1
Şyrpyldamak; A1
Şytdyldamak; A1
Şytyrdamak; A1
Tabamak; A1
Tabyrdamak; A1
Takgyldamak; A1

Taklamak; A1
Takyrdama; A1
Talawlamak; A1
Tamşanmak; A1, A2
Taňkyldamak; A1
Taňkyramak, A1
Taňňyrdamak; A1
Taplamak2; A1
Tapmak; A1
Tapyrdamak; A1
Tarkyldamak; A1, A2
Tarlamak; A1
Tarpyldamak; A1
Tarsyldamak; A1
Tasamak; A1, A2, A3
Täsgenmek; A1
Taslanmak; A1
Tatyrdamak; A1
Taýmak; A1
Taýzarmak; A1, A2
Tebsinmek; A1
Tebsiremek; A1
Tegelenmek; A1, A2, A3
Telbelemek; A1
Telkermek; A1
Teňlenmek; A1
Tenmek; A1
Ternelemek; A1
Terpenmek; A1
Tersleşmek; A1
Tertipleşmek; A1
Tesmek; A1, A2
Tibirdemek; A1
Tikeneklemek; A1
Tiňňirdemek; A1
Tisginmek; A1
Titremek; A1, A2, A3
Tizleşmek; A1
Tolgunmak; A1
Tolkunmak; A1
Tommarmak; A1
Tommuklamak; A1
Toňkuldamak; A1
Topbarmak; A1
Torlamak; A2
Torsarmak; A1
Toslamak; A1
Totlanmak; A1, A2
Towhuldamak; A1
Towsaklamak; A1
Toýlamak; A1
Tozamak; A1
Tozanlamak; A1, A2
Tozgalamak; A1
Tozmak ; A1, A2
Töwereklemek; A1
Tözlemek; A1
Tukatlanmak; A1
Tulparmak; A1
Turmak; A2, A3
Turşamak; A1
Tutaşmak; A1, A2
Tutmak; A14
Tükgermek; A1, A2
Tümmermek; A1
Tüňňermek; A1, A2
Türkülemek; A1
Tüsselemek; A1
Tütemek; A1, A2
Tüýdülmek; A2
Tüýjermek; A1
Tykgyldamak; A1
Tykyramak; A1
Tykyrdamak; A1
Tyňkarmak; A1
Tyňzamak; A1, A2
Tyrkyldamak; A1
Tyrňyldamak; A1
Uçganaklamak; A1, A2
Uçmak ; A3
Ugrukmak; A2
Ugurlaşmak; A1
Uklamak; A1
Ulalmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ulturamak; A1
Ulumsylanmak; A1
Umumylaşmak; A1
Urmak ; A4
Urunmak; A1, A2, A3
Usurgamak; A1
Utanmak; A1
Utluşmak; A1
Uwlamak; A1, A2
Uýamak; A1, A2
Uzaklaşmak; A2
Uzalmak; A1, A2

Uzamak; A1
Uzanmak; A1
Ülpüldemek; A1
Ümezlemek; A1, A2
Ümürlemek; A1
Ünjülenmek; A1
Ürjemek; A1
Ürpünmek; A1
Üsgürmek; A1
Üşemek; A1
Üşerilmek; A1
Üwremek; A1
Üýrmek; A1
Üýtgemek; A1, A2, A3, A4
Waggyldamak; A1
Wägirmek; A1
Waglamak; A1
Wagyrdamak; A1
Wakyrdamak; A1
Waňkyrmak; A1
Waňlamak; A1, A2
Waňňyrdamak; A1
Warkyldamak; A1
Warryldamak; A1, A2
Wassyklamak; A1
Wasyrdamak; A1
Waşyrdamak; A1
Wazlamak; A1
Wazyrdamak; A1
Wazzyldamak; A1, A2
Wyjyrdamak; A1
Wyzzyldamak; A1
Ygşyldamak; A1
Ykjamak; A1, A2
Yklamak; A1
Ykryklamak; A1
Ykyrdamak; A1
Ymtylmak; A1
Ymyzganmak; A1
Ynjalmak; A1, A2
Ynjalyksyzlanmak; A1
Ynjamak; A2, A3
Yňňyldamak; A1
Yňranmak; A1, A2
Yrgyldamak; A1
Yrsaramak; A1
Ysgynsyzlanmak; A1
Yslanmak; A1
Ysmak; A1
Yşnaklanmak; A1
Yşyklamak; A1
Ytygsamak; A1
Yzlamak1; A1
Ýabanylaşmak; A1
Ýabşynmak; A1
Ýabşyrmak; A3
Ýadamak; A1
Ýadyrgamak; A1
Ýagjarmak; A1
Ýagmak; A1, A3
Ýagşylanmak; A1, A2
Ýagtylanmak; A1, A2, A3
Ýakymsyramak; A1
Ýaldyramak; A1, A2
Ýallaklamak; A1, A2
Ýalmanmak; A1
Ýalňyşmak; A1
Ýalpaklanmak; A1
Ýaltanmak; A1
Ýalynlamak; A1
Ýanbaşlamak; A1
Ýaňlanmak; A1, A2
Ýanmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ýaňramak; A1
Ýaňsylamak; A1
Ýanynlamak; A1
Ýapbaşmak; A1
Ýapdyklamak; A1
Ýapraklamak; A1
Ýaraglanmak; A1
Ýaramazlanmak; A1, A2
Ýarsmak; A1, A2
Ýarymsaklamak; A1
Ýaşamak; A1, A2
Ýaşarmak; A1
Ýataklamak; A1
Ýatmak; A2, A4, A5, A6
Ýaýbaňlanmak; A1
Ýaýdanmak; A1
Ýaýlamak; A1
Ýaýnamak; A1, A2, A3
Ýaýramak; A2, A5
Ýazmak3; A1, A2
Ýegdeklemek; A1
Ýegşermek; A1, A2, A3
Ýekesiremek; A1

Ýeldirgemek; A1
Ýelejiremek; A1
Ýeleklemek; A1
Ýelimlemek; A1
Ýeljiklemek; A1
Ýelkildemek; A1
Ýellenmek; A1
Ýempemek; A1
Ýemrilmek; A1, A2
Ýeňlemek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Ýerleşmek; A3, A5, A6
Ýeserlenmek; A1, A1
Ýetdirmek; A2, A3
Ýetimsiremek; A1
Ýetişmek1; A1, A2
Ýetmek; A4
Ýigdelmek; A1, A2
Ýigrenmek; A1
Ýitelmek; A1, A2
Ýitigsilenmek; A1
Ýitmek; A1, A2, A3
Ýogalmak; A1, A2
Ýognamak; A1, A2
Ýokarlanmak; A1, A2, A3, A4
Ýoňlamak; A1
Ýorgalamak; A1
Ýortmak; A1
Ýozulmak; A1
Ýöremek; A1, A2, A3
Ýöwsellemek; A1, A2
Ýukalmak; A1
Ýumalanmak; A1
Ýumralmak; A1
Ýumrulmak; A1
Ýumşamak; A1, A2, A3
Ýumulmak; A1
Ýumurtgalamak; A1
Ýuwaşamak; A1
Ýuwdunmak; A1
Ýüzmek1; A1
Ýygalmak; A1, A2
Ýygjamlamak; A1, A2
Ýygrykmak; A1, A2
Ýygylanmak; A1
Ýygyrjyklaşmak; A1
Ýykyrdamak; A1
Ýylamak; A1, A2
Ýyldyramak; A1
Ýylgyrjaklamak; A1
Ýylgyrmak; A1
Ýylpyldamak; A1
Ýylynmak ; A1
Zabunlaşmak; A1
Zabyrdamak; A1, A2
Zagyrdamak; A1
Zaňňyrdamak; A1
Zarbykmak ; A1
Zarlamak; A1
Zarňyldamak; A1
Zarplanmak; A1
Zarynlamak; A1
Zeňlemek; A1
Zeýlemek; A1
Ziňkidiklemek; A1
Ziňkildemek; A1, A2
Zomparmak; A1
Zoramak; A1, A2, A3
Zowlamak; A1
Zowzuldamak; A1
Zömmermek; A1
Zörletmek; A1
Zürrelmek; A1
Zybyrdamak; A1
Zygyldamak; A1
Zygyrdyklamak; A1
Zymdyrylmak; A1
Zyňmak; A2
Zyrmyldamak; A1

2. [kim] + [kimi] + Fiil

Abatlamak; A1
Abatlamak; A1
Abstragirlemek; A1
Abzallaşdyrmak; A1
Abzallaşdyrmak; A1
Açmak; A1, A2, A3
Açmak; A1, A2, A3
Adaglamak; A1
Agdarmak; A2, A3, A4, A6, A7
Agitirlemek; A1, A2

Agramlamak; A1
Agtarmak;A1, A2
Agyzzyryklamak; A1, A2
Agzamak; A1
Aklamak; A1, A2, A3
Alalamak; A1
Alamatlandyrmak; A1, A2
Aldamak; A1
Aldyrmak; A1, A2, A3, A4
Alkyşlamak; A1
Almak; A1; A2, A3
Analizlemek; A1
Aňlamak; A1, A2
Aňlatmak; A1
Aňlatmak; A3
Aňmak; A1, A2
Anneksirlemek;A1
Aňşyrmak; A1, A2, A3
Aňtamak; A1
Anyklamak; A1
Aralamak; A1, A2
Aramak; A2, A3
Arassalamak; A1, A3
Arçamak; A1
Arçynlamak; A1
Ardynmak2; A1
Arkalamak1; A1
Arkalamak2; A1
Artmak2; A1
Arzuwlamak; A1
Asfaltlamak; A1
Äsgermek; A1
Assarlamak; A1
Assimilirlemek; A1
Atarmak; A2
Atmak; A2
Awlamak; A1, A2
Awtomatizirlemek; A1
Awulamak; A1, A2
Aýamak; A1
Aýgytlamak; A1
Aýlanmak; A2
Aýnalamak; A1
Aýtmak; A1, A3
Aýyrmak ; A7
Azyrganmak; A1
Badamak; A1
Baglamak; A3, A5
Bagyrtlamak; A1
Bagyşlamak; A1
Bahalamak; A1
Bakmak; A2
Balansirlemek; A1
Ballotirlemek; A1
Balzamirlemek: A1
Barabarlamak; A1
Barlamak; A1, A2, A3, A4
Basalamak; A1
Basgylamak; A2
Baslykmak; A1
Basmak; A1, A2, A4
Basmarlamak; A1, A2
Basyrmak; A1, A2, A4
Başarmak; A1
Başgalamak; A1
Baýatmak1; A1
Bejermek, A1, A3, A4, A5
Beklemek; A1, A2, A3
Belgilemek; A1
Bellemek; A1, A2, A4, A5
Bentlemek; A1, A3
Berbatlamak; A1
Berçinlemek; A1
Berklemek, A1
Beslemek; A1
Betonlamak; A1
Bezemek; A1, A2, A3
Biçmek1; A2
Bildirmek; A2
Bilmek; A1, A2, A3, A4, A5
Bitmek; A4
Blokirlemek; A1
Bogmak, A2, A3
Bognamak; A1
Boldurmak; A1
Bolmak; A4
Bombalamak; A1
Boýlamak; A1
Boýuntyryklamak; A1
Bozmak; A1, A2, A3
Bökdemek; A1
Bökdermek; A1
Böleklemek; A1, A2
Bölmek; A1, A2, A3
Böwemek; A1
Böwetlemek; A1

Böwüsmek; A1, A2
Buglamak; A1, A2
Bukmak ; A1
Bulamak2; A1, A3
Bulaýlamak; A1, A2
Burawlamak; A1
Burgulamak; A2
Burmak ; A1, A2
Buşlamak; A1
Bükmek ; A1
Büremek; A1, A2
Bürmek2 ; A1, A2
Büzmek; A1
Byçgylamak; A1
Çaglamak; A1
Çagyrmak; A1
Çalgylamak; A1, A2
Çalkamak; A1
Çalmak; A1, A3, A5, A6
Çalşyrmak; A1, A2, A3, A4
Çaltlaşdyrmak; A1
Çalyşdyrmak; A1
Çapawullamak; A1
Çapgylamak; A1
Çapmak2; A2, A3
Çaramak; A1
Çarhlamak; A1
Çarpmak; A1
Çarşaklamak; A1
Çatmak; A1, A2, A3
Çawlamak; A1
Çaýkamak; A1, A2, A3
Çaýlamak; A1
Çekelemek; A1
Çekiçlemek; A1, A2
Çekişdirmek; A1
Çekmek; A1, A2, A3, A4, A8, A11, A12, A13, A15
Çemçelemek; A1
Çemelemek; A1
Çemmerlemek; A1
Çenemek; A2
Çeňklemek; A1
Çenlemek; A1
Çermemek; A1, A2
Çetremek; A1, A2
Çigitlemek; A2
Çigmek;A1
Çilşirmek; A1
Çintgemek; A1
Çirtmek1; A1, A2
Çişlemek; A1, A2, A3
Çogdamlamak; A1
Çokalamak; A1
Çokmak; A2
Çotgalamak; A1
Çotlamak; A1
Çowlamak; A2, A3
Çoýmak; A1
Çöplemek; A1, A2
Çöplemek; A4
Çöşlemek; A1
Çöwşülemek; A1
Çöwürmek; A1, A2, A3
Çözlemek; A1
Çözmek; A1, A2, A3
Çugdumlamak; A1
Çugutmak; A1
Çümmüklemek; A1
Çümürmek; A1
Çürkemek; A3
Çürtmek; A1
Çüýlemek; A2
Çydamak; A2
Çykamak; A1
Çykarmak; A1, A2, A4, A8
Çyrmamak; A1
Çyrpmak1; A1
Çyrpmak2; A1, A2
Çyrşamak; A1, A2
Çyzgamak; A1
Çyzmak; A2, A3
Dabanlamak; A1
Daglamak;A1, A2, A3
Dalamak; A1, A2
Dalawlamak; A1
Daldalamak; A1, A2
Daňmak; A1, A2, A3
Daraklamak; A1
Daramak1; A1
Darytmak; A1
Daşlamak1; A1
Daşlamak2 ; A1, A2
Datmak; A1
Debsemek; A1
Degşirmek; A1, A2

Delillendirmek; A1
Demlemek; A2
Deňlemek; A1, A2
Depelemek; A1, A2
Depgilemek; A1, A2
Depjemek; A1
Depmek; A1, A2, A3
Dereklemek; A1
Derňemek; A1, A2
Derslemek; A1
Desselemek; A1
Deşmek; A1
Dilemek; A2, A3
Dilmek; A2
Diňlemek; A1, A2, A3
Diremek[di:remek]; A1
Diskriminirlemek; A1
Dişemek; A1
Dişlemek; A1,A2
Dogrulamak; A1
Dogurmak; A2
Dolmak; A1
Dökmek; A5,A7
Dörmek; A1
Döwmek; A1, A4, A5, A6
Döwnemek; A1
Döwümlemek; A1
Dulamak; A1, A2
Durlamak; A1
Duruzmak; A1
Duşaklamak; A1
Duýmak; A1
Duzlamak; A1, A2, A3
Dürrelemek; A1
Dürsemek; A1
Dürteklemek; A1, A2
Dürtmek; A2
Düşündirmek; A1
Düwmek ; A1, A2
Düýbemek; A1
Düýplemek; A1
Düýrlemek; A1, A2
Düýrmeklemek; A1
Düzetmek; A1, A2, A3
Düzlemek; A1, A2
Düzmek; A2, A3, A4
Dykmak; A1, A2
Dyrmalamak; A1
Dyrmyklamak; A1
Dyrnaçaklamak; A1
Dyrnamak; A1
Dyzarlamak; A1
Ädimlemek; A2
Äkelmek; A1
Äkitmek ; A1
Äklemek; a1
Äsgermek; A1
Ebedileşdirmek ; A1
Ebşirlemek; A1
Egismek; A1
Eglemek; A1
Egmek; A1
Egrelmek; A2
Egşitmek; A1
Eklemek; A1
Ekmek; A2
Elemek; A2
Ellemek; A1, A3
Emgemek; A1
Emmek; A1
Endiganlamak; A1
Eňtermek; A1, A3, A4, A5, A6
Eplemek; A1
Erejekletmek; A1
Erkanlaşdyrmak; A1
Esaslanmak; A1
Eşiklemek; A1
Eşitmek; A1, A3, A6
Eteklemek; A1
Etmek; A1
Etmek; A1
Eýelemek; A1, A2, A3
Eýerlemek; A1
Eýgermek; A1
Eýlemek1; A1
Ezelenmek; A1, A2
Filtrlemek; A1
Gabamak; A1, A2
Gabanmak; A1
Gabsalamak; A1
Gabsamak; A1, A2
Gabşyrmak; A1
Gabzamak; A1
Gaçalaklamak; A1
Gadaklamak; A1
Galaýylamak; A1

Galdyrmak1; A1, A2, A3, A4
Galdyrmak2; A1, A2
Galplaşdyrmak; A1
Galyplamak; A1
Gamsak; A1
Ganatlandyrmak; A1
Gandyzlamak; A1
Gaňtarmak; A1
Gaňyrmak; A1
Gapaklamak; A1, A2
Gapjamak; A1
Gaplamak; A1, A3
Gapmak; A2, A3
Garalamak; A1, A2, A3, A5
Garawullamak; A1
Garbamak; A1
Garnamak; A1
Garşylamak; A1
Garyşlamak; A1
Gasňaklamak1; A1
Gaşamak; A1
Gatlamak; A1
Gätmek; A1, A3
Gatyklamak; A1
Gaýçylamak; A1
Gaýgyrmak; A1
Gaýşartmak;A1
Gaýtalamak; A1
Gaýtarmak; A1, A2, A3
Gazamak; A1, A2, A3
Gazmak; A1
Geçirmek; A5, A7
Geçmek; A7
Gelşirmek; A1, A2, A3
Gemirmek; A1, A2, A3
Geňlemek; A1
Germek; A1, A2
Geýinmek ; A1
Gezemek; A1
Gizlemek; A1
Goldamak; A1
Gollanmak; A1
Goltuklamak; A1, A2
Goparmak; A1, A2
Goramak; A1
Gordurmak; A1, A2
Gorjamak; A1, A2, A3
Gorsamak; A1
Goşalamak; A1
Goşawuçlamak; A1
Goşmak; A4
Gowurmak1; A1
Gowurmak2; A1
Goýbermek; A2, A6
Goýmak; A2
Gozgamak; A1,A3
Gölemek; A1
Gömmek; A1, A2
Göndermek3; A2
Görmek1; A1, A2
Götergilemek; A1, A2, A3
Götermek; A1
Gözemek; A1
Gözetlemek; A1, A2
Gözlemek; A1, A2
Guçmak; A1
Gujaklamak; A1
Gulplamak; A1
Gumlamak; A1
Gunçalamak; A1
Gundamak; A1
Guramak1; A1, A3
Gurmak; A4
Gurnamak; A1
Gurşamak; A1
Gurşunlamak; A1
Gussalamak; A1
Guşamak; A1
Gutarmak; A2
Günälemek; A1
Güýlmek; A1, A2
Güýmemek; A1
Güýürdetmek; A1
Gyjyklamak; A1
Gykuwlamak; A1
Gylyçlamak; A1
Gynamak; A1, A2
Gypmak; A1, A2
Gypyrtmak; A1
Gyratlamak; A1
Gyrdamak; A1
Gyrkmak; A1
Gyrmak1; A1
Gyrmak2; A1, A2, A3
Gyrpajaklatmak; A1
Gysganmak; A1

Gysmak; A2, A4
Gyssamak; A1, A2, A3, A4
Gysymlamak; A1
Gyýmak; A1, A2
Haklamak ; A1
Halallamak, A1, A2
Halamak; A1
Halkalamak ; A1
Hamyrlamak; A1
Hanjarlamak ; A1
Hapalamak ; A1, A2
Haraplamak; A1, A2, A3, A4
Harçlamak ; A1
Harlamak2; A1
Hasaplamak; A1, A2
Häsiýetlendirmek; A1
Haşamlamak; A1
Hatarlamak; A1
Hatyralamak; A1
Haýdamak; A2, A4
Haýyrlanmak; A1
Häzirlemek; A1
Heklemek; A1
Heläklemek; A1
Herrelmek; A1
Hezzetlemek; A1
Hopurdatmak; A1
Horlamak2; A1, A2
Hormatlamak; A1
Hoşlamak; A1
Howutlamak; A1
Hümletmek; A1
Hüňmek; A1
Hüwdülemek; A1
Hynalamak; A1
İdeglemek; A1
İdemek; A1, A2
İdenekletmek; A1
İdetmek; A1
İgelemek; A1
İkilemek; A1, A2
İndemek; A2
İndirmek; A1
İrizmek; A1
İşlemek; A3
İtmek2; A1
İýmek; A1
İýmitlenmek; A2
İýmlemek; A1
İzolirlemek; A1
Jadylamak; A2
Jäheklemek; A1
Jaslatmak; A1, A2
Jaýlamak; A1, A2
Jazlamak; A1
Jebislemek; A2
Jemlemek; A1, A2, A3, A4
Jezalamak; A1
Jiltlemek; A1
Jomurmak; A1
Jontmak; A1
Jylawlamak; A1, A2, A3
Jyňkytmak; A1
Jyrkyldamak; A1
Jyrlatmak; A1
Jyrmak1; A1
Kadalaşdyrmak; A1, A2
Kaklamak; A1, A2
Kakmaçlamak; A1
Kakmak; A2, A3
Kanunlaşdyrmak; A1
Käselemek; A1
Kätmenlemek; A1
Kebşirlemek; A1
Kellekilemek; A1
Kemmek; A1
Kerçelemek; A1, A2
Kerçemek; A1
Kersenlemek; A1
Kertmek; A1, A2, A3
Keseklemek; A1
Kesgitlemek; A1
Kesmek1; A1, A2, A3, A5, A6
Keşdelemek; A1
Keşlemek; A1
Ketewlemek; A1
Kiltlemek; A1
Kirişlemek; A1
Kişçiklemek; A1
Kowmak; A1
Köjemek; A1
Kökermek; A1
Köklemek1; A1, A2
Köklemek2; A1
Köpeltmek; A1, A2
Kösemek2; A1

Kösseklemek; A1
Köteklemek; A1, A2
Köwmek; A1
Köwzemek; A1
Küdelemek; A1
Küjülemek; A1
Kükemek; A2
Külkelemek; A1
Külterlemek; A1
Külüňlemek; A1
Kümşüldemek; A1
Küreklemek; A1
Kürşermek; A1
Küýsemek; A2
Lagnatlamak; A1
Lasyrdatmak; A1
Laýyklamak; A1
Lokgalamak; A1
Lükgelemek; A1
Magtamak; A1
Mahabatlamak;A1
Mäjumlamak; A1
Mäkämlemek; A1, A2
Makullamak; A1
Malalamak; A1
Manipulirlemek; A1
Masgaralamak; A1
Maşynlamak; A1
Maýdalamak; A1, A2
Maýyrmak; A1, A2, A3
Mazamlamak; A1
Mertebelemek; A1
Möhürlemek; A1
Mumlamak; A1
Mumyýalamak; A1
Mübäreklemek; A1, A2
Myçmak; A1
Nagyşlamak; A1
Naharlamak; A1
Näletlemek; A1
Nallamak; A1
Naýzalamak; A1
Nazarlamak; A1
Nejislemek; A1
Nemlemek; A1
Nogtalamak; A1
Nygtamak; A1
Oburmak; A1
Ogşamak; A1
Ogurlamak; A1
Okamak; A1
Oklamak2; A1
Oljalamak; A1
Oltarmak; A2
Omurmak; A1
Omuzlamak; A1
Oňarmak; A1, A2, A3
Oňlamak; A1
Opurmak; A1, A2
Ormak; A1
Ortalamak; A1
Osmak; A2
Osmaklamak; A1
Otarmak; A1
Otlamak2; A1, A2, A3, A4
Owadanlamak; A1
Owkalamak; A1, A2
Owmaçlamak; A1
Owmak; A1, A2
Owratmak; A1, A3
Owsarlamak; A1
Owurtlamak; A1
Oýlamak; A1
Oýmak2; A1
Oýnamak; A2, A3
Oýnamlamak; A1
Ödemek; A1
Ölçemek; A1
Ölçermek; A1
Öllemek; A1
Örklemek; A1
Örmek1; A2
Örtemek; A1
Örtmek; A1, A2, A3
Örüzmek; A1, A2, A3, A4
Ötmek; A7
Ötürmek; A1
Öweçlemek; A1
Öwmek; A1
Öwrenmek; A1
Öwretmek; A3
Öwürmek; A5, A6
Öýdemek1; A1
Öýdemek2; A1
Özleşdirme; A1, A2, A3
Paçlamak; A1

Palçyklamak; A1
Palçyldamak; A1
Paltalamak; A1
Parawuzlamak; A1
Parçalamak; A1
Parryklatmak; A1
Patlatmak ; A1
Paýalamak; A1
Paýhynlamak; A1, A2
Paýlamak; A1, A2
Peçatlamak; A1, A2
Penalamak; A1, A2
Penjelemek; A1, A2
Pentlemek; A1
Perdelemek; A1, A2, A3
Petdelemek; A2
Petiklemek; A1
Petlemek2; A1
Peýdalanmak; A1
Peýlemek; A1
Pislemek; A1
Puçlamak; A1
Pudamak; A1
Pugtalamak; A1
Pürdemek; A1
Pürepürlemek; A1
Pürrelemek; A1, A2
Püwdürmek; A1
Pyçaklamak; A1
Pylçamak; A1
Pyşgyrmak; A2
Pyzmak; A1
Radiofisirlemek; A1
Radiolaşdyrmak; A1
Rasionalizasiýalaşdyrmak; A1
Rastlamak; A1
Reabilitirlemek; A1
Redaktirlemek; A1, A2
Reformalaşdyrmak; A1
Registrirlemek; A1
Reglamentirlemek; A1
Rejelemek; A1, A2
Rendelemek; A1
Reňklemek; A1
Repetirlemek; A1
Resenzirlemek; A1
Resmileşdirmek; A1
Restawrirlemek; A1, A2
Retuşirlemek; A1
Ruhandyrmak; A1
Sabynlamak; A1
Sadalaşdyrmak; A1
Sagmak; A1, A2
Sahaplamak; A1
Sahnalaşdyrmak; A1
Sakaklamak; A1
Säkdirmek; A1
Saklamak; A2, A3, A4, A5, A8, A9
Saldarlamak; A1, A2
Salgamak; A1
Salmak; A2
Sanamak; A1
Sanaşmak; A1
Sapalanmak; A1
Säpjetmek; A1
Saplamak1; A1
Saplamak2; A1, A2
Saramak; A1, A2
Sarylamak; A1
Satmak; A1
Saýgarmak; A1, A2
Saýgylamak; A1, A2
Saýlamak; A1, A2
Saýmak2; A1
Sazlamak; A1, A2
Seçmek; A2
Seljermek; A1
Sementlemek; A1
Senagatlaşdyrmak; A1
Sepelemek; A1
Seplemek; A1
Serenjamlamak; A1, A2
Sermemek; A1
Serpaýlamak; A1
Serpmek; A2
Setirlemek; A1
Seýiklemek; A1
Seýislemek; A1, A2
Silkemek; A1
Silkmek; A1, A2, A3
Siltemek; A1
Sistemalaşdyrmak; A1
Sogurmak; A1
Sokjamak; A1
Sokmak1; A2, A3
Solmamak; A1

Soňlamak; A1
Soraglamak; A1
Soramak; A1
Sormak; A1, A2
Sortlamak; A1
Sowmak; A1, A2
Sowurmak; A2
Soýmak; A1, A2, A3, A4
Sozmak; A1, A2
Sökmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Söýgetlemek; A2
Söýlemek; A2
Söýmek; A1, A2
Suhlamak; A1
Susaklamak; A1
Susmak; A1
Suwamak; A1
Suwarmak; A1, A2
Suwlamak; A1
Suwlulandyrmak; A1
Sübselemek; A1
Südürlemek; A1
Sümürmek1; A1
Sümürmek2; A1
Sünnetlemek; A1
Süplemek; A2
Süpürmek; A1
Süpürmek; A1, A2, A3
Sürmek; A4, A5
Sürmelemek; A1
Süsmek; A1, A2
Süýreklemek; A1
Süýremek; A1, A2, A3
Süzgekletmek; A1
Süzmek; A1, A2
Sydyrtmak; A1
Sykmak; A1, A2, A3
Sylaglamak; A1
Sylamak; A1
Sylmak; A1
Synamak; A1
Synçgamak; A1
Synlamak; A1
Syntgylamak; A2
Sypamak; A1
Sypatlandyrmak; A1
Sypdyrmak; A1, A3
Sypjyrmak; A1
Sypyrmak; A1, A2
Syrçalamak; A1
Syrmak; A1, A2, A3, A4
Syzmak; A2
Şakgalamak; A1
Şaýlamak; A1
Şikeslemek; A1
Şinelemek1; A1
Tabşyrmak; A3
Tagmalamak; A1
Tagtalamak; A1
Takyklamak; A1, A2
Tamamlamak; A1
Tämizlemek; A1
Tanamak; A1
Tankytlamak; A1
Tapawutlanmak; A1
Taplamak1; A1
Taranlamak; A1
Taraşlamak; A1
Tarazlamak; A1
Tartmak; A1
Taryplamak; A1
Tassyklamak; A2
Taşlamak; A1
Taýaklamak; A1
Taýdyrmak; A1, A2
Taýlamak; A1
Taýýarlamak; A2
Täzelemek; A1, A2
Tegelemek; A1, A2
Tekizlemek; A1
Tekrarlamak; A1
Tellemek; A1
Temmelemek; A1
Terbiýelemek; A1
Terekelemek; A1
Terrorizirlemek; A1
Tertipleşmek; A2
Tigirlemek; A1, A2
Tijemek; A1, A2
Timarlamak; A1
Tirseklemek; A1, A2
Togalamak; A1, A2, A3, A4
Tokgalamak; A1
Tokmaklamak; A1, A2, A3
Tonnalamak; A1
Toparlamak; A1

Topbaklamak; A1
Torlamak; A1
Towlamak; A1
Toýlamak; A2
Tölemek; A1, A2
Törpülemek; A1
Tutaklamak; A1
Tutmak ; A1, A3, A6, A11, A15, A16, A19
Tüflemek; A1
Tükellemek; A1, A2
Tüketmek; A1
Tümmeklemek; A1, A2
Tüpeňlemek; A1, A2
Tüwdürmek; A1
Tüýküliklemek; A1
Tüýtmek; A1, A2
Tygşytlamak; A1, A2
Uçlamak; A2
Ulanmak; A1
Unamak; A1
Unutmak ; A1
Urmak ; A1, A7
Utmak ; A1
Uzatmak; A2
Üçlemek; A1
Üçürdiklemek; A1
Üflemek; A1
Üňmek; A1
Üpjünlemek; A1
Ürküzmek; A1
Ütmek; A1, A2, A3
Ütüklemek; A1
Üzmek1; A1, A2
Üzmek2; A1
Wadalaşmak; A1
Ýabşyrmak; A1, A2
Ýaglamak; A1
Ýakalamak; A1, A2
ýakmak1; A2, A3, A5
Yalamak; A1, A2
Ýalaňaçlamak; A1, A2, A3
Ýalkamak; A1
Ýallamak; A1, A2
Ýalmamak; A1
Ýalňyşmak; A2
Ýamamak; A1
Ýamanlamak; A1
Ýanamak; A2, A3, A4
Ýanaşdyrmak; A1
Ýanawuçlamak; A1
Ýanjamak; A1, A2
Ýaňzytmak; A1
Ýaplamak; A3
Ýapmak; A2, A4, A5
Ýapyrmak; A1
Ýaralamak; A1
Ýaratmak; A1, A2
Ýarmak; A1, A2, A3, A4, A5
Ýarpylamak; A1, A2
Ýasamak; A1
Ýaşyrmak; A1
Ýatlamak; A1
Ýaýkalamak; A1
Ýaýmak1; A1
Ýaýmak2; A1
Ýaýmak3; A2
Ýazgarmak; A1, A2
Ýazmak1; A2, A4
Ýazmak2; A2, A3, A4
Ýekelemek; A1
Ýekirmek; A1
Ýelejiremek; A1, A2
Ýelimlemek; A1
Ýelinselemek; A1
Ýelpemek; A1
Ýelpeselemek; A1
Ýemirmek; A1, A2
Ýençmek; A1, A2
Ýeňlenmek; A1
Ýeňmek; A1, A2
Ýepbeklemek; A1, A2, A3
Ýetirmek; A2, A4
Ýetişmek2; A3
Ýirmek; A1
Ýitirmek; A1, A2, A3
Ykjamlamak; A1
Ymtylmak; A2
Yňdarmak; A1
Ýoklamak; A1, A3, A4
Ýolmak; A1, A2, A3, A4
Ýolmalamak; A1, A2
Ýonmak; A1
Ýormak1; A1, A2
Ýoýmak; A1, A2
Ýörmemek; A1

Yralamak; A1
Yramak;A1
Yraňkyrlamak; A1
Yrmak; A1
Ysgamak; A1
Ysyrganmak; A1
Yşyklandyrmak; A1
Ýumjuklatmak; A1
Ýummak; A1
Ýumruklamak; A1
Ýumurmak; A1, A2
Ýumuşdyrmak; A1
Ýuwmak; A1, A2, A3
Ýuwmarlamak; A1
Ýuwutmak; A1
Ýüksünmek; A1
Ýülmemek; A1
Ýüzmek2; A1
Ýygmak; A1
Ýygnamak; A3
Ýygşyrmak; A1
Ýygyrmak; A1, A2, A3, A4
Ýykmak; A1, A2, A3, A4
Ýylmamak; A1
Ýyrtmak; A1, A2
Yzarlamak; A1, A2, A3
Yzlamak2; A1
Zäherlemek; A2, A3
Zäklemek; A1
Zaýalamak; A1, A2, A3
Zerlemek; A1
Zorlamak; A1, A2
Zynatlamak; A1
Zynharlamak; A1
Zynjyrlamak; A1
Zyňmak; A3, A5
Zyýansyzlandyrmak; A1

3. [kim] + [ne] + Fiil

Agdarmak; A5
Almak; A5
Aňlatmak; A2
Arassalamak; A2
Arassalamak; A5
Artmak2; A2
Aşmak; A1
Atarmak; A1
Atmak; A1
Awtorlaşdyrmak; A1
Aýlamak; A1
Aýtmak; A2
Aýyrmak ; A3
Baglamak; A2
Bagyşlamak; A2
Bahanalamak; A1
Bakmak; A3
Basgylamak; A1
Basyrmak; A3
Bejermek; A2
Bermek; A2
Beslemek; A2
Biçmek1; A1
Biçmek2; A1
Bogmak; A1
Bozmak; A4
Bükmek ; A2
Çaglamak; A2
Çagyrmak; A3
Çakmak; A2, A3
Çalmak; A2, A4
Çalyşdyrmak; A2
Çanaklamak; A1
Çapmak2; A1
Çarşaklamak; A2
Çatmak; A4
Çekmek; A9, A14, A16
Çigitlemek; A1
Çikjermek; A1
Çitmek; A1
Çokmak; A1
Çolpulamak; A1
Çöplemek; A3
Çykarmak; A5, A7, A9
Çyzmak; A1
Dabaralanmak; A1
Dandamak; A1
Daramak1; A2
Daşamak; A1
Demlemek; A1
Dikmek; A2
Dilemek; A1

Dilmek; A1
Dogramak; A1
Dogurmak; A1
Dokamak; A1
Dörmek; A2
Döwmek; A2,A3
Duýmak; A2
Düňdermek; A1
Düşemek; A1
Düşündirmek; A1
Düşünmek; A1
Düwmek ; A3
Düýnemek; A1
Düýtmek; A1
Düzmek; A5, A6
Egirmek ; A1
Ekmek; A1
Elemek; A1
Eşitmek; A4
Gagyrdamak; A2
Gamçylamak; A1
Gämiklemek; A2
Gaplamak; A2
Gapmak; A1
Garbanmak; A1
Gatlamak; A2
Gaýamak; A1
Gazanmak; A1, A2
Geçirmek; A6
Germemek; A1
Getirmek; A1
Geýinmek; A1
Gorsamak; A2
Goşmak; A5, A6
Goýbermek; A1, A5
Gozgamak; A2
Göçmek; A2
Görmek1; A3
Guramak1; A2
Gurdamak; A1
Gurdukmak2; A1
Gurmak; A1, A2, A3
Guýmak1; A2
Gyrçamak; A1, A2
Gyrpmak; A1
Heläklemek; A1
İçmek1; A1
İslemek; A1
İşmek; A1
Kakmak; A4, A5
Keleplemek; A1
Kesmek1; A7, A8
Köpemek; A1
Köwlemek1; A1
Küýsemek; A1
Kylmak; A1
Nokatlamak; A1
Oglanlamak; A1
Okamak; A3
Okunmak; A1
Oltarmak; A1
Oňdurmak; A1
Oslamak; A1
Otamak; A1
Owratmak; A2
Owuçlamak; A1
Oýnamak; A1
Örmek1; A1, A3
Öýtmek; A1
Peşemek; A1
Petdelemek; A1
Petlemek1; A1
Peýlemek; A2
Pişgelemek; A1
Rekwizirlemek; A1
Saklamak; A7, A10
Salmak; A5
Sargamak; A1
Sarnamak; A1
Sermek; A1
Serpmek; A3
Soramak; A2
Sowurma; A1
Söýlemek; A1
Sözlemek; A1
Suratlandyrmak; A1
Süplemek; A1
Sürmek; A1
Sürtmek; A3
Süssürmek; A3
Süýkmek; A1
Symyşlamak; A1
Syramak2; A1
Şerebelemek; A1
Tabşyrmak; A2
Talamak; A1

Tapynmak; A1, A2
Taşlamak; A1
Taýýarlamak; A1
Tebitlemek; A1
Tikmek; A1
Toplamak; A1
Tutmak ; A2, A5, A7, A12
Tüýdülmek; A1
Uçlamak; A1
Urmak ; A3
Üwemek; A1, A2
Ýakmak1; A1
Ýasamak; A2
Ýasylamak; A1
Ýaýmak2; A2
Ýaýmak3; A1
Ýazmak1; A3
Ýugurmak; A1
Ýüwürtmek; A1
Ýygmak; A2
Ýygnamak; A1, A4

4. [kim] + [kime] + Fiil

Abanmak; A1, A2
Abanmak;A1, A2
Abşarmak; A2
Abşarmak; A2
Adatlanmak; A1
Aglamak; A2
Akmak1; A1
Alarylmak; A1
Alkymlamak; A1
Arkaýynlanmak; A2
Armak; A1
Aýdyşdyrmak; A1
Aýlanmak; A3
Aýrylmak; A3
Baglamak; A4, A6
Bagyrtlamak; A2
Bakjaklamak; A1
Bakmak; A1
Barmak; A1
Başlamak; A1
Batmak; A2, A5
Batyrynmak; A1
Baýrynmak; A1
Bentlemek; A2
Berilmek; A2, A3
Bermek; A1
Birikmek; A1
Boýnamak; A3
Bulaşmak; A1
Buýsanmak; A1, A2
Buýurmak; A1
Büdremek; A1
Bürüşmek; A2
Byjyklamak; A1
Çabjamak; A1
Çabramak; A2
Çaýylmak; A1, A2
Çekmek; A10
Çenemek; A1
Çiňermek; A1
Çişmek; A3
Çokunmak; A1
Çozmak; ,A1, A2, A3
Çökmek; A3
Çöwjemek; A1
Çümmek; A1, A2
Çürkemek; A1, A2
Çüýjermek; A1
Çüýlemek; A1
Çybyklama; A1
Çydamak; A1
Çykarmak; A6
Çykmak; A2, A8, A10
Daknyşmak; A1
Daramak2; A2
Daýamak; A1
Daýanmak2; A1, A2, A3
Dazarylmak; A1
Degmek; A1, A2, A3, A4, A5, A6
Diňşirgemek; A1
Direlmek2; A1, A2, A3
Dolaşmak; A1, A2
Dolmak; A3, A4
Dönmek; A1, A3
Dözmek; A1, A2
Duşmak[du:şmak]; A1, A2, A3
Duzaklamak; A1, A2
Düblemek; A1

Düňküldemek; A1
Dürtmek; A4
Düşmek; A1
Düşmek; A4, A5, A6
Dykylmak; A4
Dyzamak; A1, A2
Äňetmek; A1, A2, A3, A4
Ätlemek; A2
Ädimlemek; A3
Äňetmek; A1, A2, A3, A4
Ätlemek; A2
Egelenmek; A1
Elikmek; A1
Ellemek; A2
Emlemek; A1, A2
Eňmek; A1, A2, A3
Erişmek; A1
Erňeklemek; A1
Esetmek ; A1
Eýermek; A1, A2, A3
Eýesiremek; A1
Gabatlamak; A2
Gaçmak; A1, A2
Gaharlandyrmak; A1
Galtamak; A1
Galyndyrmak; A1
Ganmak; A1, A2
Gaňrylmak; A1
Garamak; A1, A2, A4
Garanjaklamak; A1
Garaşmak; A1
Garawullamak; A2
Gargamak; A1, A2
Garjaşmak; A1
Gatlyşmak; A1
Gatmak; A1, A2
Gatyrganmak; A1
Gaýdyşmak; A1
Gaýgyrmak; A2
Gaýtmak; A1
Geçmek; A2, A4, A5
Gelmek; A1
Geňeşmek; A1
Geňirgenmek; A1
Girmek; A1, A2, A3
Girrelmek; A1
Gitmek; A1, A5
Golaýlamak; A1
Goltaşmak; A1
Gomlamak; A2
Gorulmak; A1
Goşmak; A1
Gowuşmak; A1, A2
Göçmek; A1
Gönükmek; A1, A2
Götermek; A3
Götinjeklemek; A4
Göwnemek; A1
Gunuşmak; A1
Guwanmak; A1
Gülçülmek; A1
Güsürdemek; A1
Gütlemek; A1
Güwlempaçlamak; A2
Gygyrmak; A3
Gyjynmak; A1
Gysmak; A3
Gysmyljyramak; A1
Gytaklamak; A1
Gywlamak; A1
Gyýalamak; A1
Gyzmak; A4
Gyzykmak; A1
Gyzyllamak; A1, A2
Gyzyşmak; A2
Haplamak; A1, A2
Heňkirmek; A2
Hödürlemek; A1
Höweslenmek; A1
Hürseklemek; A1
Hylçyldamak; A1
Hytlatmak; A1
Hyýallanmak; A1
İçirgilemek; A1
İgenmek; A1
İlerlemek; A1
İlmek; A1, A2
İmrinmek; A1
İňirdemek; A1
İnmek; A1
İntilmek; A1
İrinmek; A1
Jabjynmak; A2
Jikgermek; A1
Jikjermek; A1
Jiňkermek; A1

Jykyrdamak; A1
Kaklyşmak; A1
Kakmak; A6
Käýemek; A1
Käýinmek; A1
Kemsinmek; A1
Keýermek; A1
Kömekleşmek; A1
Köwlemek2; A1
Köwlenmek2; A1
Kükremek; A2
Kürsemek; A1
Meňzemek; A1
Meýillenmek; A1
Möňňürmek; A2
Möwjemek; A1
Müňkürlenmek; A1
Münmek; A1, A2
Myhlamak; A1
Okdurylmak; A1
Omzamak; A1
Ornamak; A2
Oýkanmak; A1
Öjükmek; A1
Ökdelemek; A1, A2
Ökünmek; A1
Öwrenişmek; A1
Öwretmek; A1
Öwsünmek; A1
Öýkünmek; A1, A2
Öýlenmek; A1
Palanlamak; A1
Paramak; A1
Patlatmak ; A2
Pitiklemek; A1
Porsamak; A2
Pötlemek; A1
Rastlamak; A2
Salgylanmak; A1
Salmak; A4
Sançmak; A2
Sataşmak; A1, A3
Seçeklemek; A1
Seňkildemek; A1
Seretmek; A1, A2, A3
Serpmek; A1
Seslenmek; A2
Siňmek; A2, A3, A4
Sokulmak; A1, A2
Sögmek; A1, A2
Sugşurmak; A1
Sümmek; A2
Sürtmek; A1
Süýşmek1; A1
Sygmak; A1
Sygynmak; A1
Symsyklamak; A1
Syntgylamak; A1
Syrtmaklamak; A1
Şapbatlamak; A1
Şeklenmek; A1
Şepbeşmek; A1
Şinelemek2; A1
Şugullamak; A1
Şübhelenmek; A1
Şüdügärlemek; A1
Tabşyrmak; A4
Telegrafirlemek; A1
Topulmak; A1
Tutmak ; A4
Türgenlemek; A1
Tüýkürmek; A1, A2
Tyslamak;A1
Uçmak ; A1, A2
Uçramak; A1, A2
Ugramak; A1, A2
Ugrukmak, A1
Ulaşmak; A1, A2, A3
Unlamak; A1
Urbalamak; A1
Urmak ; A5
Uwlunmak; A1, A2
Uýanlamak; A1
Uýgunlaşmak; A1, A2
Uýmak; A1
Uýulmak; A1
Ümlemek; A1
Ümütmek; A1
Ündemek; A2
Üsseleşmek; A1
Üýrmek; A2
Üýşmek2; A1
Wadyrdamak; A1
Wakyrdamak; A2
Wizirlemek; A1
Ýagmak; A2

Ýakmak1; A4
Ýakynlama; A1
Ýalbarmak; A1
Ýaltaklamak; A1
Ýalynmak; A1
Ýaplamak; A2
Ýapmak; A3, A6
Ýapyşmak; A1, A2, A3
Ýaramak; A1, A2, A3, A4
Ýaýramak; A1, A3, A4
Ýazmak2; A5
Ýazmak3; A3
Ýelmemek; A2
Ýerleşmek; A1, A2
Ýoklamak; A2
Ýeteňkirlemek; A1
Ýetirmek; A3
Ýetişmek2; A1, A2
Ýetmek; A2, A5, A6, A7, A8
Ykmak; A2
Ynanmak; A1, A2
Yňdarmak; A2
Ýokmak; A1, A2, A3, A4
Ýolukmak ; A1
Ýönelmek; A1
Ýöremek; A4
Ysyrganmak; A2
Ýumlukmak; A1
Ýüzlenmek; A1, A2
Zäherlemek; A1
Zomamak; A1, A2
Zyňmak; A4

5. [kim] + [kimde] + Fiil

Aýlanmak; A4
Aýyplamak; A1
Aýyrmak ; A1, A2
Berilmek; A1
Bildirmek; A3
Bolmak; A2, A3
Busmak; A1, A2
Durmak; A2, A3, A4
Düşemek; A1
Entemek; A5
Eremek; A2
Garyndaşsyrmak; A1
Gaýmak3; A1 A2, A3
Gaýmalamak2; A1
Gezmek; A1, A2
Gonmak; A3
Gyşarmak; A2
Gyşlamak; A1
Hümerlenişmek; A1
Kebeleklemek; A2
Kölegelemek; A1
Lepbermek; A1
Loňkuldamak; A2
Magallaklamak; A1
Merkezleşmek; A1
Ornamak; A1
Oturmak; A1, A2
Önüp-ösmek; A1
Örmek2; A3
Peýdalanmak; A3
Saklanmak; A3, A4, A6
Saýalamak; A1
Sebsemek; A1
Sümsünmek; A1, A2
Süýnmek1; A3
Süýrenmek; A1
Synmak; A1
Taýmak; A2
Timisgenmek; A1
Togtamak; A1
Tutmak; A13
Uçmak ; A4
Ýaşamak; A3
Ýaşmak1; A1
Ýaşynmak; A1
Ýatmak; A1, A3
Ýaýaplamak; A1
Ýazlamak; A1, A2
Ýeňmek; A3
Ýepberilmek; A1
Ýepbeşmek; A1
Ýerlemek; A1, A2,
Ýerleşmek; A4
Ykmak; A1
Ýüzmek1; A2
Zeňlemek; A2

6. [kim] + [kimden] + Fiil

Agmak; A1, A2, A3, A4
Almak; A4
Aşmak; A4
Aýrylmak; A4, A5, A6, A8
Aýylmak; A1
Aýyrmak ; A4
Azaşmak; A1
Berçikmek; A1
Bezikmek ; A1
Boşamak; A3
Bökmek; A1, A2
Burgulamak; A1
Çekinmek1; A1, A2
Çykmak; A1, A4, A5
Dänmek; A1
Daşlaşmak1; A1, A2
Digdeneklemek; A1
Dikelmek; A1
Doýmak; A4
Dönmek; A2
Düşmek; A2
Dynmak; A1
Äsgermek; A2
Ätlemek; A1
Ätlemek; A1
Eltmek; A2
Endiremek; A3
Eýmenmek; A1
Gabatlamak; A3
Gaçgaklamak; A1
Galmak2; A1, A2, A3
Garalamak; A4
Gätmek; A2
Gaýmak3; A4
Geçmek; A1, A6
Gitmek; A2
Gobsunmak; A1
Gopmak; A4
Goramak; A2
Gorkmak; A1, A2
Goşarlamak; A1
Gönenmek; A1, A2
Götinjeklemek; A3
Gurgunlaşmak; A1
Gyşarmak; A4
Haýyrlanmak; A1
Hoşallanmak; A1
İnmek; A2
İrmek; A1
Jyklamak; A2
Jyrmak2; A1
Kanagatlanmak; A1
Kesmek1; A4
Lejikmek; A1
Lenjikmek; A1
Lezzetlenmek; A1
Nalamak; A1
Nyşanalamak; A1
Öňürtmek; A1, A2
Öpmek; A1
Ötmek; A1
Ötünmek; A1
Ötürmek; A5
Öýkelemek; A1
Peýdalanmak; A2
Sabamak; A2 A3
Saklanmak; A5
Saýlanmak; A1
Sitirlemek; A1
Sowamak; A4
Sümmek; A1
Süzübermek; A1
Sypjamak; A1
Sypmak; A1, A2
Syrykmak; A2
Syzmak; A1
Tänmek; A1, A2
Tazykmak; A1
Tezmek; A1
Towusmak; A1
Turmak; A1
Umytlanmak; A1
Uzaklaşmak; A1
Ürkmek; A1
Üýşenmek; A1
Üzňeleşmek; A1
Ylgamak; A1
Ylhamlanmak;A1
Ymsynmak; A1
Ynjamak; A1
Ýadamak; A2
Ýapgytlamak; A1
Ýaýdanmak; A2
Ýetdirmek; A1

Ýetmek; A1, A3
Zeýrenmek; A1
Zogdurylmak; A1
Zompuldamak; A1

7. [kim] + [kimle] + Fiil

Alyşmak; A2
Barlyşmak; A1, A2, A3
Basalaşmak; A1
Birleşmek; A1, A2
Çekeleşmek;A1, A2
Dalaşmak; A1, A2
Dawalaşmak; A1
Degişmek; A1
Deňeşmek; A1, A2
Dertleşmek; A1
Dikleşmek; A2
Dostlaşmak; A1
Döwüşmek2; A1
Dyrmanmak; A1
Ähtleşmek; A1
Ähtleşmek; A1
Egremlemek; A1
Ekjeşmek; A1
Elleşmek; A1
Gelişmek; A3
Gezmek; A3
Gidişmek; A2
Görüşmek; A1, A2
Gürrüňleşmek; A1
Habarlaşmak ; A1
Harçaňlaşmak ; A1
Hatlaşmak; A1
Hoşlaşmak; A1
Höwrükmek; A1
Hysyrdamak; A1
Jedelleşmek; A1, A2
Jenjelleşmek; A1
Jetleşmek; A1, A2
Kejeleşmek; A1
Maslahatlaşmak; A1
Meşgullanmak; A1
Oňuşmak; A1, A2
Öwrenişmek; A2, A3
Razylaşmak; A2
Saglaşmak; A1
Salamlaşmak; A1
Salgylaşmak; A1
Sanaşmak; A2
Sarmaklaşmak; A1
Sataşmak; A2, A4
Şärikleşmek; A1
Şertleşmek; A1
Tanyşmak; A1
Uruşmak; A1, A2, A3
Utgaşmak; A1, A2
Tapyşmak2; A1, A2
Tutluşmak; A1, A2
Ümmüldeşmek; A1
Ylalaşmak; A1, A2
Ysnyşmak; A1
Yssylamak; A1
Ýaňkalaşmak; A1
Ýaraglanmak; A2
Ýaraşmak1; A1
Ýaraşmak2; A1, A2
Ýarmaşmak; A1
Ýüzleşmek; A1

8. [kim] + [ZÖ] + Fiil

Agmak; A2
Agralmak; A1
Äginmek; A1
Çaglamak; A2
Çekmek; A5
Göreşmek; A3
Lagyrdamak; A1
Selpemek; A2

9. [Kim] + [EÖ] + Fiil

Aladalanmak; A1
Çalpawlanmak; A1
Dolmak; A1
Gonmak; A2
Syrtlaşmak; A1

10. [kim] + [kimi] + [kime] + Fiil
Agdarmak; A1
Akdyrmak; A1; A2
Aýlamak; A4, A5
Baglamak; A1
Bagyşlamak; A3
Basmak; A3, A5
Bellemek; A3
Bildirmek; A1
Boýamak; A1, A2
Bulamak2; A2
Burmak ; A3, A4
Çagyrmak; A2, A4
Çaşmak; A1
Çekmek; A7
Çerreltmek; A1
Çirkizmek; A1
Çolamak; A1, A2, A3
Çyrşamak; A3
Dadyrmak; A1
Dakmak; A2, A3, A4
Daýamak; A2
Dikmek; A1
Diremek; A2, A3
Dogrulamak; A2
Dolamak; A2, A3, A4
Dökmek; A2, A4
Dürtmek; A3
Düzmek; A1
Dykmak; A3
Äbermek; A1
Egirmek ; A2
Eltmek; A1, A3
Eňtermek; A2
Gapgarmak; A1
Geçirmek; A3, A8
Goşmak; A2, A3
Goýbermek; A3, A7
Göndermek3; A1
Görkezmek; A1, A2
Götermek; A2
Guýmak1; A1
Gysmak; A1
İbermek; A1
İdirdetmek; A1
İltemek; A1, A3
İteklemek; A1, A2
İtmek2; A2
Jebislemek; A1
Joýalamak; A1
Kowmak; A4
Köpeltmek; A3
Kösemek1; A1
Küşgürmek; A1, A2
Laýyklamak; A2
Münderlemek; A1
Nazarlamak; A2
Oklamak1; A1
Oramak; A1
Osmak; A1
Oýkamak; A1
Öndemek; A1
Ötürmek; A2
Öwretmek; A2
Öwürmek; A1, A2, A3, A4
Saçmak; A1
Sallamak; A1
Salmak; A3
Sançmak; A1
Sapmak; A2
Sarkyrmak; A1
Satmak; A2
Sekmek; A1
Sepmek; A1
Sowmak; A3
Sowurmak; A3
Söýgetlemek; A1
Sugşurmak; A2
Sürmek; A2
Sürpemek; A1
Sürtmek; A2
Süssürmek; A1, A2
Süýkemek; A1
Tassyklamak; A1
Tirkemek; A2
Ulamak; A1, A2
Urmak ; A2, A6
Urnamak; A2
Uzatmak; A1, A3
Ülemek; A1
Ündemek; A1
Ýakmak2; A1
Ýanamak; A1
Yňdarmak; A3
Ýapmak; A1
Ýaplamak; A1

Ýelmemek; A1
Ýetirmek; A1
Ýöňkemek; A1
Ýüklemek; A2
Ýygnamak; A5
Ýykmak; A5
Zyňmak; A1

11. [kim] + [kime] + [Ne] + Fiil

Alyşmak; A3
Aýlamak; A2, A3
Çakmak; A4
Çaýylmak; A3
Çaýmak; A1
Çekmek; A6
Dakmak; A1
Diýmek1; A1
Dolamak; A1
Dökmek; A1, A3
Dürtmek; A1
Düşemek; A2
Äbermek; A2
Eýlemek2; A1
Gatmak; A1
Goýbermek; A4
Hödürlemek; A2
İçirmek; A1, A2
Kakmak; A1
Niýetlemek; A1
Ötürmek; A3
Pürkmek; A1
Sapmak; A1
Sargamak; A2
Seçmek; A1
Söýemek; A1
Sürmek; A3
Tirkemek; A1
Tutmak; A8, A9, A17, A18
Urnamak; A1
Uzatmak; A4
Ýazmak1; A1
Ýazmak2; A1
Ýollamak; A1
Ýüklemek; A2
Ýüwürmek ; A1

12. [kim] + [kimi] + [kimle] + Fiil

Alyşmak; A1
Awulamak; A1
Çalyşmak; A1
Garmak; A1
Geçirmek; A4
Sapmak; A3

13. [kim] + [kimi] + [kimde] + Fiil

Goýmak; A1
Mynçgamak; A1
Saklamak; A1, A6
Tutmak; A10
Ýygnamak; A2

14. [kim] + [kimi] + [kimden] + Fiil

Arassalamak; A4
Asmak; A1, A2
Aýyrmak ; A5, A6
Çykarmak; A3
İldirmek; A1
İltemek; A2
Gutarmak; A3
Kowmak; A2, A3
Parhlandyrmak; A1
Saplamak2; A3
Sokmak: A1
Taýdyrmak; A3
Ýazmak3; A4

15. [kim] + [kimden] +[ne] + Fiil

Geçirmek; A1, A2
Ýolmak; A5
Ýonmak; A2

16. [kim] + [kimi] + [ZÖ] + Fiil

Saýmak1; A1
Çykarmak; A10

SONUÇ

Bu çalışmada Türkmen Türkçesindeki fiillerin söz dizimsel ve mantıksal istem bilgisi incelenmiştir. Fiiller istem değişikliklerine bağlı olarak anlam değişiklikleri sergileyebilir; anlam değişkelerine bağlı olarak da farklı istem yapıları oluşturabilir.

Türkmen Türkçesindeki fiillerin istemi incelenirken Türkmenistan SSR İlimler Milli Akademiyası tarafından hazırlanan "Türkmen Diliniň Sözlügi" adlı sözlük esas alınmıştır. Yapılan sözlük taraması sonucunda 2693 fiil ele alınmış; fiillerin çatı ekleriyle oluşturulan biçimleri yeni bir anlam oluşturmadığı sürece çalışmaya alınmamıştır. Fiillerin istem bilgisinin belirlenmesinde sözlükteki örneklerden yararlanılmıştır. Sözlük içerisinde örnekleriyle birlikte verilen fiiller dışında, sadece fiillerin anlamının verildiği, örneklendirmenin yapılmadığı fiiller de yer almaktaydı. Oluşturulan küçük derlemde yer almayan fiil örnekleri için internet derlem olarak kullanılmıştır. Sözlükte yer alan fiillerin tamamı incelenmeye çalışılmış, 63 adet fiil incelenememiştir. Çünkü sözlük içerisinde bu fiillerle ilgili bir örneklendirme verilmemiş, derlemde ve internette de bu fiillere ait örneklere rastlanmamıştır. Bahsedilen fiiller, daha çok batı tesiriyle dile girmiş olan yabancı kaynaklı veya kullanım sıklığı az ya da kullanımdan düşmüş fiiller olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında çok anlamlı fiillerin bazı anlam değişkelerine örnek verilememiştir. Bu fiillerin hangi anlam değişkelerine örnek bulunamadığı dipnotlarla belirtilmiştir.

Sözlük temelli olarak yapılan bu çalışma esnasında sözlük kaynaklı birtakım zorluklarla karşılaşılmıştır. Sözlükte özellikle çok anlamlı fiiller farklı anlam değişkeleriyle verilmiştir ancak bu anlam değişkeleri diğer anlamları da kapsamaktadır. Birbirinin anlam girişlerini kapsayan bu fiillerin söz dizimsel istem değerlerinin aynı olduğu görülmüştür. Bu fiiller anlam bilimsel istem açısından farklılık göstermektedir, ancak bu çalışma söz dizimsel istemle sınırlıdır.

Türkmen Türkçesi fiillerinin mantıksal ve söz dizimsel istem yapıları belirli tamlayıcı tipleriyle gerçekleşmiştir. Fiillerin anlamına göre tamlayıcı tipleri ve sayısı şekillenmektedir. TürkmenTürkçesinde fiillerin istemi 9 tamlayıcı tipiyle [kim], [kimi], [ne], [kime], [kimde], [kimden], [kimle], [ZÖ], [EÖ] gerçekleşir. Türkmen Türkçesindeki fiillerin söz dizimsel istem yapıları fiillerin anlamına göre ortaya koydukları bu tamlayıcı tipleriyle belirlenebilir.

Bu çalışmada Türkmen Türkçesinde yer alan fiillerin istem yapıları ortaya konulmuştur. Fiilin anlamına göre Türkmen Türkçesindeki fiiller bir istemli, iki istemli, üç istemli olarak sınıflandırılabilir. Çalışmada fiillerin mantıksal ve söz dizimsel istemleri incelenerek bir istem çerçevesi oluşturulmuştur. Fiillerin anlam değişkelerine göre mantıksal ve söz dizimsel istem sayıları da değişiklik gösterir.

Türkmen Türkçesinde bazı fiillerin Türkiye Türkçesinden farklı istem bilgisine sahip olduğu görülmüştür. Örneğin; Türkmen Türkçesinde *soramak* fiilinin ikinci anlam değişkesi iki istem alırken, Türkiye Türkçesinde aynı anlama sahip *sormak* fiili üç istem alır. *Sürmek* fiilinin ikinci anlamı Türkmen Türkçesinde üç istem alır; Türkiye Türkçesinde ise iki isteme sahiptir.

Bir fiilin anlam değişikliğine bağlı gerçekleşen her farklı istem bilgisi ayrı bir istem çerçevesinde kodlanmıştır. Fiillerin mantıksal ya da söz dizimsel istem bilgisine dair bilgiler istem çerçevelerinde (1, 2, 3…) şeklinde kaydedilmiştir. 2693 fiil bir, iki ve üç istemli olmak üzere 2945 mantıksal istem gerçekleşmesi sergiler. Bunlardan 1396 fiil tek istemli gerçekleşebilmektedir. 1402 fiil iki istemli; 147 fiil üç istemli gerçekleşebilmektedir. Türkmen Türkçesi fiillerinin yaklaşık %45'inin bir istemli, %50'sinin iki istemli, %5'inin üç istemli gerçekleştiği söylenebilir.

İstem, bir fiilin yönetebildiği istem sayısıyla sınırlı değildir. Fiillerin istemi söz diziminde yönetebileceği tamlayıcıların sayısını belirlediği gibi tamlayıcıların aldığı durum ekli biçimlerini de belirler. Aynı mantıksal isteme sahip fiiller, aynı tamlayıcıları yönetemediği, farklı tamlayıcı tipleriyle gerçekleştiği görülür. Türkmen Türkçesinde fiillerin isteminin çoğunlukla 9 tamlayıcı tipiyle söz diziminde yer aldığı görülür. Türkmen Türkçesinde fiillerin istem bilgisinin söz dizimsel gerçekleşmeleri fiilin istem çerçevelerinde kodlanmıştır. Fiillerin söz dizimsel istem gerçekleşmeleri fiilin cümlede göründüğü söz dizimsel yapıyı verir. Fiiller, cümlenin yapısını ya da söz dizimsel çevresini mantıksal ve söz dizimsel istemine göre belirler. Bu, Türkmen Türkçesinde fiillerin kuracağı cümle yapılarını ve kendine bağımlı kıldığı tamlayıcıların şekil özelliklerini belirleyebilme imkânı verir. Bu çalışmada, Türkmen Türkçesinde fiillerin anlam değişikliği durumunda hangi tamlayıcı tiplerini yönettiği ve hangi söz dizimsel yapıları sergilediği ortaya koyulmuştur. Türkmen Türkçesinde fiillerin kurabileceği, alternatif kullanımlar da dâhil olmak üzere, 16 söz dizimsel istem ya da cümle yapısı

tespit edilmiştir. Ancak 16 söz dizimsel yapıdan her biri aynı sıklığa sahip değildir. Türkmen Türkçesindeki çok anlamlı fiiller, anlam farklılıklarına bağlı olarak, kurabilecekleri söz dizimsel cümle yapıları ve yönetebildikleri tamlayıcı tipleri bakımından da sınıflandırılmıştır. Türkmen Türkçesinde tek istemli fiiller 1 söz dizimsel yapı sergiler. İki istemli fiillerin 8 söz dizimsel yapı; üç istemli fiillerin 7 söz dizimsel yapı sergileyebileceği söylenebilir. Türkmen Türkçesinde fiillerin görünebileceği cümle yapıları şunlardır:

Söz Dizimsel İstem Yapıları

1. [kim] + Fiil

Ör. Märekä[Kim] waggyldady.

2. [kim] + [kimi] + Fiil

Ör. Biz[Kim] ekinmizi[Kimi] arçaýarys.

3. [kim] + [ne] + Fiil

Ör. Ol[Kim] şondan soň bir kesel[Ne] tapynanmyş.

4. [kim] + [kime] + Fiil

Ör. Suwlar[Kim] ýeriň ýüzüne[Kime] ýakynlaýar, ýeriň topragy şorlanýar.

5. [kim] + [kimde] + Fiil

Ör. Biziň goşunlarymyz[Kim] öz bellän rubežlerinde[Kimde] berk ornadylar.

6. [kim] + [kimden] + Fiil

Ör. Ol[Kim] menden[Kimden] öňürtdi.

7. [kim] + [kimle] + Fiil

Ör. Olar[Kim] Çüliniň tebigaty bilen[Kimle] tanyşdylar.

8. [kim]+ [ZÖ] + Fiil

Ör. (Ol)[Kim] Bu gün ýene üç mün gram[ZÖ] agraldy.

9. [kim]+ [EÖ] + Fiil

Ör. (Biz)[Kim] Dynç almak üçin[EÖ] aralykda bir gonduk.

10. [kim] + [kimi] + [kime] + Fiil

Ör. *Myrat*[Kim], *Tanýa itleriniň ýüpüni*[Kimi] *agaja*[Kime] *baglap, ýap-ýaňyja ornaşypdylar.*

11. [kim] + [kime] + [ne] + Fiil

Ör. *Biz*[Kim] *siziň alyp gitjek sostawyňyza*[Kime] *ýene bir näçe wagon*[Ne] *tirkemekçidik.*

12. [kim] + [kimi] + [kimle] + Fiil

Ör. *(Ol)*[Kim] *Alakany*[Kimi] *awy bilen*[Kimle] *awulady.*

13. [kim] + [kimi] + [kimde] + Fiil

Ör. *Ol*[Kim] *ýüpegi*[Kimi] *barmaklarynyň arasynda*[Kimde] *mynçgalap, garşysyndaky adama görkezýärdi.*

14. [kim] + [kimi] + [kimden] + Fiil

Ör. *(Siz)*[Kim] *Muny*[Kimi] *gapy-gapy elenip ýörmekden*[Kimden] *gutaralyň.*

15. [kim] + [kimden] + [ne] + Fiil

Ör. *Men*[Kim] *ondan*[Kimden] *on müň manat*[Ne] *ýoldum.*

16. [kim] + [kimi] + [ZÖ] + Fiil

Ör. *Aýna*[Kim] *Artygy*[Kimi] *özüne has ýakyn*[ZÖ] *saýýardy.*

Bir, iki, üç isteme sahip Türkmen Türkçesinde fiiller genellikle belirlediğimiz 9 tamlayıcı sınıfıyla 16 farklı söz dizimsel istem ya da cümle yapısında gerçekleşir. Mantıksal ve söz dizimsel tüm yapıları ve ilişkileri fiilin anlamının kurduğu söylenebilir. Türkmen Türkçesinde fiillerin anlam değişikliğinin onların istem yapılarının değişmesine bağlı olarak gerçekleştiği söylenebilir. Anlam değişikliğine bağlı olarak değişen istem yapıları fiilin istem çerçevelerinde kodlanmıştır. Her istem çerçevesi fiilin anlam değişkelerinden birini karşılar. Bir fiilin istem çerçevesindeki değişikliklerin anlam değişikliklerine işaret ettiği söylenebilir.

KAYNAKÇA

Kitap

AKERSON, Fatma E. (2008), *Dile Genel Bir Bakış*, İstanbul: Multilingual Yay.

AKSAN, Doğan (2006), *Anlambilim (Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi)*, Ankara: Engin Yayın evi.

_______, (1998), *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, cilt 2, Ankara: Türk Dil Kurumu Yay.

AZIMOV P. vd. (1960), *Häzirki Zaman Türkmen Dili,* Aşgabat: Ylim.

Buran A., Alkaya E. (2001), *Çagdas Türk Lehçeleri*, İstanbul: Akçag Yayınları.

ÇARIYAROV B.,"İşlikleriñ Yasalışı", (Ed. M. Söyegov) (1999), *Türkmen Diliniñ Grammatikası-Morfologiya,* Aşgabat: Ruh Neşriyatı.

ERCİLASUN, Ahmet B. Vd (1991), *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I,* Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları 1371.

ERGİN, Muharrem (1993), *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul: Bayrak Yayınları.

HAMZAYEV, M.Y. (Redoktörlüğünde) (1962), *Türkmen Dilinin Sözlügi,* Aşgabat: TSSR Ilımlar Akademiyası Neşriyatı.

HANSER, Oscar (çev.Zuhal K. ÖLMEZ) (2003), *Türkmence Elkitabı*, İstanbul: Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi.

KAHRAMAN, Tahir (1996), *Çağdas Türkiye Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları,* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

KARA, Mehmet (2012), *Türkmen Türkçesi Grameri,* İstanbul: Etkileşim Yayınları.

KARA, Mehmet (1997), *Ata Atacanov'un Şiirleri 1-2,* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

KARACA, Oktay Selim (2011), *Kazak Türkçesinde Fiil İstemleri,* Ankara: Kesit Yayınları.

KARAHAN, Leyla (2004), *Türkçede Söz Dizimi*, Ankara: Akçağ Yayınları.

KILIÇ, Veysel (2009), *Anlambilime Giriş*, İstanbul: Papatya Yay.

SARIYEV, Berdi, N. Güder (1998), *Türkmencenin Grameri (II. Morfologiya: Şekil Bilgisi),* Ankara: Türk Dünyası Gençlerinin Mahtumkulu Yayın Birliği.

SEV, Gülsel (2001), *Etmek Birleşik Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı,* Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TEKİN, T. ve diğerleri (1995), *Türkmence – Türkçe Sözlük,* Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi 18, Ankara: Simurg Yayınları.

TÜRK DİL KURUMU (2011), *Türkçe Sözlük***,** Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

UZUN, Nadir Engin (2000), *Anaçizgileriyle Evrensel Dilbilgisi ve Türkçe*, İstanbul: Multilingual.

VARDAR, Berke, vd., (1998), *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Multilingual.

Tez

ACAR, Derya (2005), *"Die Syntaktische Valenz Deutscher und Türkischer Verben und Ihr Einfluss Auf Das Deutschlernen Türkischer Studierender",*(Yayımlanmamıs Yüksek Lisans Tezi), Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal BilimlerEnstitüsü.

ARI, Nesrin (2010), *Harezm Türkçesinde Birleşik Fiiller ve Durum Ekli Tamlayıcıları,*(Yayımlanmamıs Yüksek Lisans Tezi), Sanlıurfa: Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ATACIK, D. Ahmet, (2008), *Türkiye Türkçesinde İstem (Valenz),* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÇİMEN, Feyzi (2009), *Özbek Türkçesinde İstem (Valenz)*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DEMİRÖZ GÜNERİ, Aysun (2007), *Yeni Uygur Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları*, (Yayımlanmamıs Doktora Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

DOĞAN, Nuh (2011), *Türkiye Türkçesi Fiillerinde İsteme Göre Anlam Değisiklikleri,* (Yayımlanmamıs Doktora Tezi), Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EMRE, Vildan (2008), *Dede Korkut Hikâyelerinde Fiillerin Birleşim Değerleri,* (Yayımlanmamıs Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

KAYA, Yasemin (2007), *Olmak Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZDEMİR, Arzu (2004), *Eski Anadolu Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları,*(Yayımlanmamıs Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

UYSAL, Seçkin (2010), *Nehcü'l-Feradis'te Kıl- Fiiliyle Yapılan Birleşik Fiiller ve Tamlayıcılarla Kullanılışı,*(Yayımlanmamıs Yüksek Lisans Tezi), Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

UZUNBOY, Hilal. (2008), *Türkmen Türkçesinde İstem (Valenz).* Yayınlanmamış Yüksel Lisans Tezi, İstanbul: Fatih Üniversitesi.

Makale-Bildiri

DOĞAN, Nuh (2010), *"Türkçede Nesneyi Belirleme Sorunu",* Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, S.3/10, s.225-230.

________, (2012), *Türkiye Türkçesinin İstem Sözlüğüne Doğru: Sıfatların İstemi*, 7. Uluslararası Türk Dili Kurultayı 24-28 Eylül 2012, Türk Dil Kurumu, Ankara.

________,(2014), *Bir Kültür Unsuru Olarak Eşdizimsel Yapılar*, Gençlik ve Kültürel Mirasımız-Uluslararası Kongre (16-18 Mayıs 2014) Bildiri Kitabı, Cilt 2, Editörler: Bekir Şişman ve Muhittin Düzenli, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yay., s. 507-518.

________,(2014), *İstem Sözlükleri ve Türkçe,* Uluslararası Sözlük Bilimi Sempozyumu, 26-27 Kasım 2014, Sakarya.

________, (2015)**,** *Türkçe Çift Nesneli Bir Dil midir?,* Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literatureand History of Turkish or Turkic Volume 10/8, Spring 2015, p. 919-940.

ERDEM, Melek (2007), *Türkmen Türkçesinde Mental Fiillerin İsteme Göre Anlam Değismeleri*, V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri (20-26 Eylül 2004), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s.939-958.

________, (2006), *Türkmen Türkçesinde Hareket Fiillerinin İsteme Göre Anlam Değişmeleri*, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu 5-7 Mayıs 2003, Ankara.

ERDEM, Mevlüt (2006), "Türkçede Gramatikal İlişkiler ve Anlamsal Roller", *Büyük Türk Kurultayı Bildirileri,* Ankara: Bilkent Üniversitesi, s.523- 529.

İLERİ, Esin (1996), "*Türkçedeki Fiillerin Birleşim Değeri",* VII. Uluslar arası Türk Dilbilimi Konferansı Bildirileri", Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, s.157-165.

KARA, Mehmet (2009*), "Lehçeler Arası Aktarmalarda Temel Sorunlar*", *Turkish Studies*, S.4/4, s.1056–1082.

KARAHAN, Leyla (1997), "*Fiil-Tamlayıcı İliskisi Üzerine", Türk Dili,* S. 549, s. 209–213.

KİLGARRİFF, A. ve Gregory Grefenstette, *Web as Corpus,* Association for Computational Linguistics, Volume V, Number N, 2003.

ÖZKAN, Abdurrahman (1999*), "Türkçede Fiil-Tamlayıcı İlişkisi ve Fiillerin İstem Değiştirmesi"*, Arayışlar İnsan Bilimleri Araştırmaları, S.1, s.125–143.

_______ (2011), *"Eski Anadolu Türkçesindeki Bazı Fiillerin Hal EkliTamlayıcıları ve Bu Tamlayıcılarda Zaman İçinde Görülen Değisiklikler*", *Turkish Studies*, Volume 6/1, Winter 2011, s.512-522.

UĞURLU, M. (2000a), *Türk Lehçeleri Arasında Aktarma Meseleleri ve "Abay Yolu" Romanı*, Bilig. Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, 15: 59-80.

_______, (2000b), *Türk Lehçeleri Arasında Kelime Eş Değerliği*, 4. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 2000, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

_______, (2001), *Türk Lehçelerinin Aktarımında Valenz Sözlüklerinin Önemi*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Uluslararası Sözlükbilim Sempozyumu Bildirileri [Yayımlayan: Nurettin Demir-Emine Yılmaz], Gazimağusa: 197-206.

YAMAN, Ertuğrul (2007), " *Özbek Türkçesinde Tamlayıcı- Fiil İlişkisi ve Bazı Hal Eklerinin Farklı Kullanımları*", IV. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri (24-29 Eylül 2000), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, s. 1907-1920.

ZÜLFİKAR, Hamza (2008), "*Dünden Bugüne Türkçe* (Sözlüklerin teknik özellikleri ve dil bilgisi çalışmalarında sözlüklerden yararlanmak üzerine...)", Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi. Sayı 681, ss. 224-229.

İnternet

http://turkmenkultur.com

http://www. pelsepe.com

www.turklib.ru

http://tk.wikipedia.org

www.halkaradostluk.com

http://wap.ertir.com

http://science.gov.tm

http://turkmen. webonary.org

http://vk.com

http://nepesov.info

http://kak.znate.ru

http://www.cbt.tm

http://www.azathabar.org

http://turkmenistan.gov.tm

http://www.ajapsozluk.com

http://tehnokent.blogspot. com.

http://www.turkmenler.org

http:// www.saglyk.info

http://oainternational. free.fr

http://www.avdet.org

http://www.tmolympiad.org

https://googledrive.com.

http://ekitap. kulturturizm.gov.tr

http://enedilim.com